

A MAGYAR VÁMPOLITIKAI KÖZPONT KIADVÁNYAI

36. szám

HÁBORUS GAZDASÁGI TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK

1917. OKTÓBER 1-TŐL 1918. JULIUS 31-IG

ÖSSZEÁLLITOTTA

DR. SZÉKELY ARTUR

VI. KÖTET

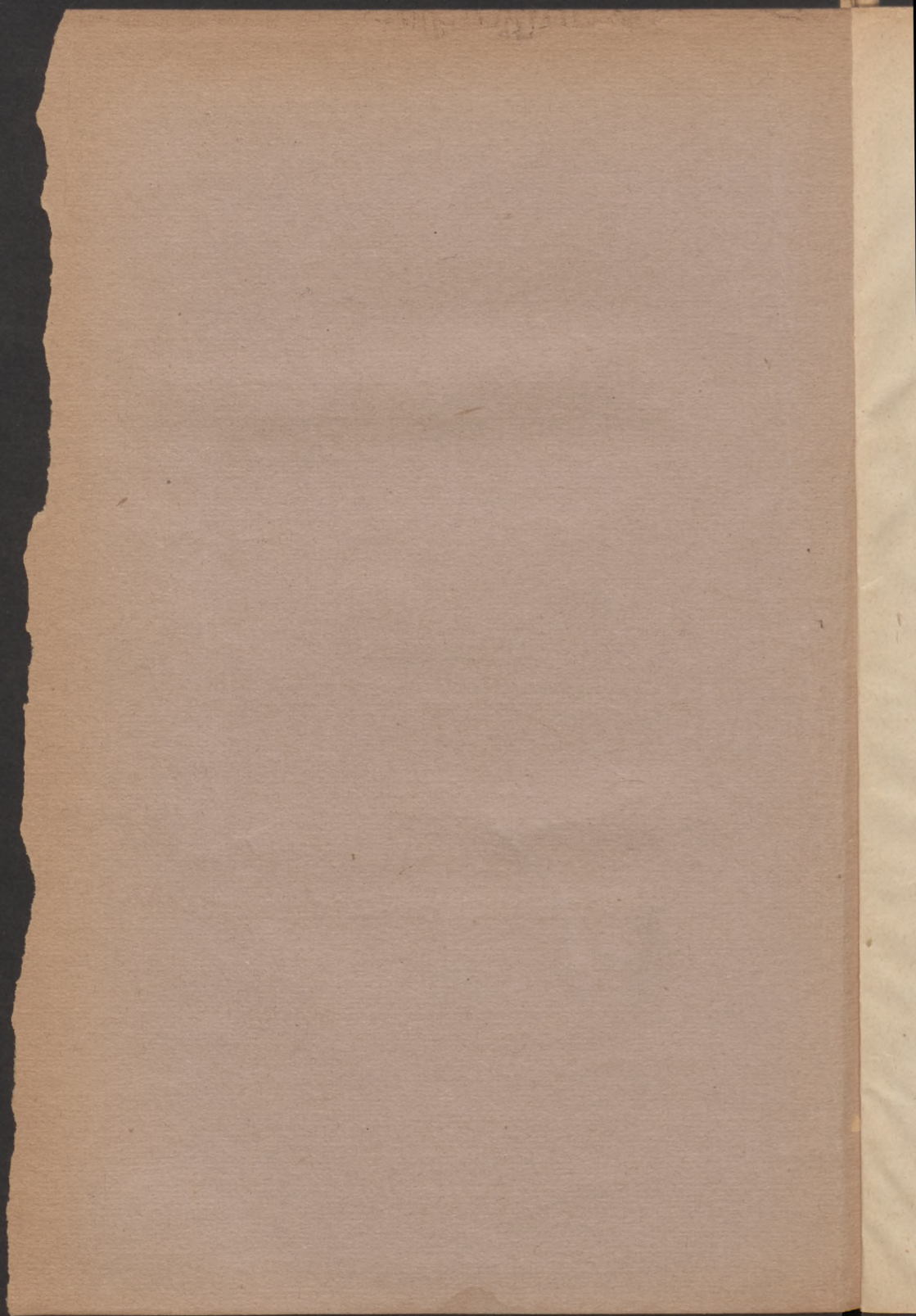
2. rész

Képesítéshez kötött ipar—Zsirfogyasztás

BUDAPEST, 1918.

RÁTH MÓR KÖNYVKERESKEDÉSE

A két rész ára együtt 78 korona

A MAGYAR VÁMPOLITIKAI KÖZPONT KIADVÁNYAI 100
36. szám

HÁBORUS GAZDASÁGI TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK

1917. OKTÓBER 1-TŐL 1918. JULIUS 31-IG.

ÖSSZEÁLLITOTTA
DR. SZÉKELY ARTUR

VI. KÖTET

2. rész

Képesítéshez kötött ipar—Zsirfogyasztás.

BUDAPEST, 1918.
A MAGYAR VÁMPOLITIKAI KÖZPONT KIADÁSA.

15.729/26

19 15

Képesítéshez kötött ipar gyakorlásának megkönnyítése.

A m. kir. minisztérium 542/1918. M. E. számú rendelete a képesítéshez kötött ipar gyakorlásának a szakképzett üzletvezető alkalmazása tekintetében a háború folytán szükségessé vált megkönnyítéséről.¹⁾

A magyar királyi minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények újabb kiegészítéséről rendelkező 1916 : IV. t.-c. 4. §-ában kapott felhatalmazás alapján a 3.053. 1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1916. évi október hó 18. napján megjelent 239. számában kihirdetett) rendelet kiegészítéséül a következőket rendeli:

1. §.

Aki képesítéshez kötött iparának gyakorlását a jelen rendelet kihirdetése előtt kezdte meg, az a háború ideje (1912 : LXIII. t.-c. 13. §.) alatt üzletét, még ha nincs is az iparág gyakorlásához szükséges törvényszerű képesítése, az 1884 : XVII. t.-c. 8. §-ának megfelelő szakképzett üzletvezető alkalmazása nélkül is folytathatja, feltéve, hogy az üzletet maga vezeti.

Ha a jelen rendelet kihirdetése előtt megkezdett ilyen iparüzletet a tulajdonos nem maga vezeti, az üzlet csak nagykorú vagy nagykorúnak nyilvánított üzletvezető alkalmazásával folytatható, de üzletvezetőül olyan egyén is alkalmazható, aki az illető iparág gyakorlásához szükséges szakképzettséggel nem rendelkezik. Ugyanez áll az ilyen üzlet fióktelepén alkalmazandó üzletvezető tekintetében. (1884 : XVII. t.-c. 46. §.)

A második bekezdésnek megfelelő üzletvezető alkalmazásával folytatható a jelen rendelet kihirdetése előtt megkezdett ilyen ipar akkor is, ha kiskorú, vagy jogi személy részére gyakorolják.

2. §.

Azokra, akik képesítéshez kötött ipar gyakorlását a jelen rendelet kihirdetése után kívánják megkezdeni, az 1. §-ban megállapított könnyítések nem vonatkoznak.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 13-án kelt 36. számában.

15.729/26

19 15

Képesítéshez kötött ipar gyakorlásának megkönnyítése.

A m. kir. minisztérium 542/1918. M. E. számú rendelete a képesítéshez kötött ipar gyakorlásának a szakképzett üzletvezető alkalmazása tekintetében a háború folytán szükségessé vált megkönnyítéséről.¹⁾

A magyar királyi minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények újabb kiegészítéséről rendelkező 1916 : IV. t.-c. 4. §-ában kapott felhatalmazás alapján a 3.053. 1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1916. évi október hó 18. napján megjelent 239. számában kihirdetett) rendelet kiegészítéséül a következőket rendeli:

1. §.

Aki képesítéshez kötött iparának gyakorlását a jelen rendelet kihirdetése előtt kezdette meg, az a háború ideje (1912 : LXIII. t.-c. 13. §.) alatt üzletét, még ha nincs is az iparág gyakorlásához szükséges törvényszerű képesítése, az 1884 : XVII. t.-c. 8. §-ának megfelelő szakképzett üzletvezető alkalmazása nélkül is folytathatja, feltéve, hogy az üzletet maga vezeti.

Ha a jelen rendelet kihirdetése előtt megkezdett ilyen iparüzletet a tulajdonos nem maga vezeti, az üzlet csak nagykorú vagy nagykorúnak nyilvánított üzletvezető alkalmazásával folytatható, de üzletvezetőül olyan egyén is alkalmazható, aki az illető iparág gyakorlásához szükséges szakképzettséggel nem rendelkezik. Ugyanez áll az ilyen üzlet fióktelepén alkalmazandó üzletvezető tekintetében. (1884 : XVII. t.-c. 46. §.)

A második bekezdésnek megfelelő üzletvezető alkalmazásával folytatható a jelen rendelet kihirdetése előtt megkezdett ilyen ipar akkor is, ha kiskorú, vagy jogi személy részére gyakorolják.

2. §.

Azokra, akik képesítéshez kötött ipar gyakorlását a jelen rendelet kihirdetése után kívánják megkezdeni, az 1. §-ban megállapított könnyítések nem vonatkoznak.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 13-án kelt 36. számában.

Ha azonban az iparos, aki képesítéshez kötött iparát a jelen rendelet kihirdetése után kezdi meg, katonai szolgálat teljesítésére bevonul vagy az ily szolgálattal egy tekintet alá eső állapotba kerül (3.053/1916. M. E. számú rendelet 8. §.) iparüzlete az ő részére, ha pedig a háború ideje alatt meghal, gyermeke vagy unokája részére az 1. §-nak megfelelő üzletvezető alkalmazásával is folytatható.

3. §.

A jelen rendeletben (2. §. második bekezdése) a katonai szolgálattól vagy ezzel egy tekintet alá eső állapottól függően engedett kedvezményre igényt tarthatnak mindazok, illetőleg mindazoknak gyermekei és unokái is, akik a háború idején az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban, továbbá Boszniában és Hercegovinában érvényes törvényi rendelkezések alapján teljesítettek katonai vagy azzal egy tekintet alá eső szolgálatot, továbbá mindazok, illetőleg mindazoknak gyermekei vagy unokái is, akik valamely szövetséges állam haderejében teljesítettek katonai vagy azzal a 3.053/1916. M. E. számú rendelet 8. §-ának megfelelő alkalmazása mellett egy tekintet alá vonható szolgálatot.

Ezen igények érvényesítésére nézve a kereskedelemügyi miniszter a viszonyosság igazolását feltétlenül kikötheti.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Területi hatályára és végrehajtására a 3.053/1916. M. E. számú rendelet 13. §-ának rendelkezése irányadó.

Budapest, 1918. évi február hó 9-én.

Kézipodgyász vizsgálata körül követendő eljárás.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 106.973/1918. II. b. számú rendelete a kézipodgyász vizsgálata körül követendő eljárás tárgyában.¹⁾

a) Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének és valamennyi határszéli rendőrkapitányságnak.

Mind gyakrabban érkeznek hozzám panaszok, melyekből nyilvánvaló, hogy egyes hatóságok az idevonatkozó jogszabályok helytelen értelmezése folytán nem megfelelő intézkedéseikkel a közszükségleti cikkek forgalmát — főleg a város vagy község határán kívül, vagy belül eső helyre kézipodgyászban történő szállítását — indokolatlanul megakadályozzák és ezzel különösen a hazai városok és piacok ellátását megnehezítik. Szükségesnek tartom ennél fogva, hogy az e részben fennálló törvényes rendelkezésekre Cimet újból figyelmeztessem.

Ugyanis a szállítási igazolványokat rendszeresítő 1915. évi 4551/M. E. szám alatt kibocsátott rendelet 9. §-a értelmében az ország belterületére irányuló forgalomban az ezen rendelet hatálya alá eső cikkek vasúton, hajón, vagy egyéb módon kézi podgyászban szabadon szállíthatók, ehhez képest vasúton vagy hajón való szállításuk esetén az 1916. évi 3.861/M. E. számú rendelet, illetőleg ennek végrehajtása tárgyában kiadott utasításom értelmében kötelező vizsgálat tárgyát nem is képezik. Az 1918. évi 5,661. és 7,664. számok alatt kiadott utasításomnak ezen rendelkezése azonban nem zárja ki, hogy a közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések üldözhetése érdekében a kézipodgyász tartalma vizsgálat tárgyát képezhesse, ha valamely visszaélés jelenségei látszanak fennforogni. Ily esetben azonban nem maga a szállítás ténye, mely kihágást az 1917. évi 2,192. M. E. számú rendelet hatálya alá eső cikkek kivételével — nem állapít meg, hanem az vizsgálandó, vajjon a szállítani megkísérelt cikk beszerzése, vagy forgalombahozatala nem a forgalmát szabályozó törvényes rendelkezések megszegésével illetőleg esetleges kijátszásával történt-e.

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi július hó 1-én kelt 11. számában.

Az eljáró hatóságok, vagy közegek azonban szigorúan ügyeljenek arra, hogy az elkobzandó cikk lefoglalása csak oly esetben fogantatosítsák, ha valamely büntetendő cselekmény igen nyomatékos gyanuja merül fel.

Amennyiben pedig a szállított cikkek tekintetében beszerzésük, vagy forgalomba hozataluk körül visszaélés jelenségei fenn nem forognak, úgy szállításuk meg nem akadályozható.

Oly egyénekkal szemben, kik a hivatali közeg megfigyelései szerint szabad forgalom tárgyát nem képező élelmicikkek forgalombahozatalával iparszerűen foglalkoznak, teljes szigorral kell eljárni; ellenben méltányos bánásmódot kell azokkal szemben tanúsítani, kik nem nyereségvágyból, hanem családjuk fenntartásának biztosítása végett visznek magukkal kézipodgyászban élelmiszereket.

Mindezekről Címet oly felhívással értesitem, utasítsa az ellenőrzésre hivatott hatóságokat és közegeket, hogy működésük körében a fentebbiek értelmében legnagyobb körültekintéssel járjanak el.

b) *Valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak és csendőrkerületi parancsnokságnak.*

A kézipodgyász vizsgálata körül követendő eljárás tárgyában hasonló szám alatt a törvényhatóságok első tisztviselőihez intézett rendeletemet tudomás és a podgyászvizsgáló közegek megfelelő kikötatása végett megküldöm.

Budapesten, 1918. évi június hó 19-én.

Kiviteli tilalmak.

A m. kir. minisztérium 226/1918. M. E. számú rendelete, mellyel több cikk kivitelének és átvitelének tilalma kiegészítettik, illetve módosítottatik.¹⁾

Az osztrák- magyar monarchia két államának az 1908. évi XII. törvénycikkkel beiktatott szerződés vámtarifája VII. cikke alapján a m. kir. minisztérium az osztrák császári kormánnyal egyetértve, a következőket rendeli:

1. §.

A m. kir. minisztériumnak 1916. évi március hó 21-én 928/M. E., 1916. évi május hó 25-én 1.723/M. E., 1916. évi augusztus hó 12-én 2.669/M. E., 1916. évi november hó 21-én 3.853/M. E., 1917. évi május hó 24-én 1.806/M. E., illetve 1917. évi szeptember hó 22-én 3.479/M. E. szám alatt kelt rendeleteiben foglalt jegyzéke azon cikkeknél, amelyeknek ki-, illetve átvitele tilalmazva van, következőképen kiegészítettik, illetve módosítottatik:

A 6. pont törlendő és következő szöveggel helyesbítendő:

„6. friss szilva, szilvaiz, aszalt gyümölcs, dió és mogyoró.“

A 10. pontban e szó „káka“ után beszúrandó „nád“.

A 27. pontban e szó „magnezitárúk“ után beiktatandó „a 399. t. sz. alá tartozó cement“.

A 28. pont „Jegyzet“-ében a következő szavak „cinkfehér, lithopone, griffitfehér“, továbbá a 97. pont c) bekezdésében „cinkoxyd“ előtt a következő szavak „vegyileg tisztá“ törlendők.

A 74. pont végéhez hozzáfűzendő:

„továbbá mindennemű nyomókapocs (ügynevezett patentkapocs) úgy nemtlen fémből, mint vasból és más anyagból“.

A 90. pont törlendő és a következő szöveggel helyettesítendő:

„90. arany és ezüst tisztán, valamint arany- és ezüsttövezetek, érmékben és rudakban, továbbá nyersen, ócska töredékek és hulladékokban is, továbbá a belőlük való szemcsék, dara, lemezek, rudak, pálcák, drótok, pléhek, szalagok és csikok, aranyfüst aranypihe, arany- és ezüstmunkák, valamint félgyártmányok aranyból és ezüst-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 12-én kelt 35. számában.

ből, ékszerek (nemes fémbe foglalt gyöngy, korál, drágakő, fél-drágakő stb. ékszer), továbbá drága- és féldrágakövek, megmunkálva, foglalatlanul és igazgyöngyök foglalatlanul.

Jegyzet: „Ezüstérméknek ezideig az utasforgalomban 20 K értékig megengedett kivitele ezentúl teljesen tilos“.

A 105. pont után új pontként beiktatandó:

„106. üvegkörte villamos izzólámpák számára“.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1918. évi február hó 12-én.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 41.758/1918. IV. A. számú rendelete a németországi forgalomban szabaddá tett árukról.¹⁾

Valamennyi kereskedelmi és iparkamarának.

Értesítem Címet, hogy a m. kir. pénzügyminiszter úr folyó évi május hó 14-én 3.582. P. M. szám alatt kelt körrendeletével a németországi forgalomban szabaddá tett árukra nézve a következő újabb rendelkezéseket léptette életbe:

I. 1915. február 9-én 2.272. P. M. szám alatt kelt itteni körrendelet V/a. pontja értelmében 1918. június 1-től további intézkedésig a következő árúknak Németországba való kivitelét a felek esetenkénti kérelme nélkül általánosságban megengedem:

1. Cirokszalma (10. pontból);
2. a következő gyógynövények rovarpor készítésére való virág és virágpor krizantém, zsályalevél és babérlevél (11. pontból);

3. friss hal (13. pontból);

4. marha- és juhtömlő, marha- és disznóhólyag (15. pontból).

Ezen árúk minősége hatósági állatorvos bizonylatával állapítandó meg:

5. elkészített, fürdő- és lószivacsok (15. pontból),

6. mindennemű ásványviz (17. pontból);

7. fa és faárúk (21. pont).

Ezen általános engedély nem vonatkozik a vasuti talpfákra, továbbá hordófára és keményfából való hordókra, szétszedve is valamint kőrifára, kőrifából való bognármunkákra vagy bognármunkákhoz előkészített kőrifára, azután dió- vagy erdei (vörös) bükkfából való 4 cm.-nél vastagabb deszkákra, ha-

¹⁾ Megjelent a Közgazdasági Értesítő 1918. évi (III. kötet 1—2.) július hó 4. és 11-iki számában.

sonló fából való 115 cm.-nél hosszabb és egyszersmind 30 cm.-nél vastagabb, tuskókra valamint kézi lőfegyverekhez való nyers, előkészített vagy megmunkált agyfákra, úgyszintén szilakác és jávorfára, fadrótra és fagyapotra, fából való cipőtalpra, végül köszörülésre előkészített fára (Schleifholz) és cellulozefára;

8. tüzelőszén (faszén is), koksz (petroleumkoksz kivételével) és brikettek (23. pontból);

9. ázalagföld és ázalagföldből való hőtartóanyagok, égetett magnézia (vegyileg nem tiszta magnéziumoxid), bauxit (27 pontból);

10. villamos zseblámpákhoz való üveglencsék és izzólámpácskák, zsebtűzszerszámok vasból (sárgarezezeve, nikkelezeve, ónozva stb. is) a kanóccal ellátottak kivételével (83. és 74. pontból);

11. fényképészeti papírok, fényképészeti lemezek és filmek, grammofonlemezek (95. pontból);

12. cyankálium, cyannátrium (97. pontból);

13. moslékszén, hamuzsír (97. pontból).

II. A kiviteli tilalom alatt álló árúk Németországba való kivitelének általános engedélyezésére vonatkozó rendelkezések nem vonatkoznak azokra az ilyenmű árúkra, amelyek német vámkülzetekre küldetnek, minthogy az a kedvezmény csakis a Németbirodalom saját használatára, illetve az ottani további feldolgozásra rendelt árúkra terjed ki.

A Németország részére szabaddá tett árúknak eddigi jegyzéke (1916. évi május hó 25-én 9.441. P. M. szám alatt 1917. évi május hó 24-én 2.995. P. M. szám alatt és 1917. évi december hó 26-án 291.921. K. szám alatt kelt körrendeleteim) 1918. évi május hó 31-én hatályát veszti.

Felhivom Címet, hogy fentiekről az érdekeltséget is megfelelően értesítse.

Budapest, 1918. évi június hó 15-én.

Konzervek (zöldség-, főzelék- és gyümölcs- konzervek) maximális ára.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 108.900. 1917. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, valamint ezeknek forgalombahozataláról.¹⁾

1. §.

A zöldségfélék és gyümölcskonzerveknek a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság által a 2.400/1917. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján megállapított és általam ezennel jóváhagyott legmagasabb árai a következők:

1. Cseresznye-, meggy-, málna-, ribizke-, köszméte-, cseresznye- alma- (díszalma-), som-, szeder- és áfonyabefött:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
1 doboz	K 7.80	K 9.50
¹ / ₂ „	„ 4.30	„ 5.20
¹ / ₄ „	„ 2.50	„ 3.10
1 literes üveg	„ 9.—	„ 11.—
¹ / ₂ „ „	„ 4.80	„ 5.90
¹ / ₃ „ „	„ 3.50	„ 4.30
¹ / ₄ „ „	„ 2.90	„ 3.50
¹ / ₈ „ „	„ 1.60	„ 2.—

2. Szamóca-, kajszinbarack- és őszibarackbefött:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
1 doboz	K 10.20	K 12.50
¹ / ₂ „	„ 5.50	„ 6.70
¹ / ₄ „	„ 3.10	„ 3.80
1 literes üveg	„ 11.80	„ 14.40
¹ / ₂ „ „	„ 6.30	„ 7.70
¹ / ₃ „ „	„ 4.40	„ 5.40
¹ / ₄ „ „	„ 3.60	„ 4.40
¹ / ₈ „ „	„ 2.—	„ 2.45

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 4-én kelt 255. számában.

3. Ringló-, szilva-, szőlő-, körte-, birs-, dinnye- és naspolyabefőtt:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
1 doboz	K 6.80	K 8.30
1/2 „	„ 3.80	„ 4.60
1/4 „	„ 2.25	„ 2.80
1 literes üveg	„ 8.—	„ 9.80
1/2 „ „	„ 4.30	„ 5.30
1/3 „ „	„ 3.20	„ 3.90
1/4 „ „	„ 2.65	„ 3.20
1/8 „ „	„ 1.48	„ 1.85

4. Cseresznye-, meggy-, málna-, ribiszke-, szeder-, áfonya-, köszméte-, szőlő-iz és jam:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
Vederben teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve 1 kg.	K 9.58	K 11.50
Jam-üvegben (vagy dobozban) 1 kg.	„ 10.60	„ 12.70
„ „ „ 1/2 „	„ 5.60	„ 6.70
„ „ „ 1/4 „	„ 3.10	„ 3.70
„ „ „ 1/8 „	„ 1.70	„ 2.10

5. Kajszinbarack- és szamóca-iz és jam:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
Vederben teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve 1 kg.	K 11.40	K 13.70
Jam-üvegben (vagy dobozban) 1 kg.	„ 12.50	„ 15.—
„ „ „ 1/2 „	„ 6.50	„ 7.80
„ „ „ 1/4 „	„ 3.50	„ 4.20
„ „ „ 1/8 „	„ 2.—	„ 2.45

6. Elsőrendű vegyes tiszta gyümölcsíz (háromfajta gyümölcsből, zöldség hozzákeverés nélkül készült tartós árú):

a) gyári ár (edény önköltségi áron)	1 kg. K 7.—
b) fogyasztói ár eredeti edényben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súly gyanánt	1 „ „ 8.40
kimérve	1 „ „ 8.80

7. Almaíz (minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):

a) gyári ár: vederben, teljes (brutto) súly tiszta súlynak véve	1 kg. K 3.35
faedényben, tisztasúly (edény önköltségi árban)	1 „ „ 3.35
b) fogyasztói ár: vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve vagy kimérve	1 „ „ 4.10

8. Birsalmasajt (csomagolva, minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):

a) gyári ár	1 kg. K 6.50
b) fogyasztói ár	1 „ „ 8.—

9. *Almasajt* (minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):

- a) gyári ár: tisztasúlyban (edény önköltségi árban) 1 kg. K 5.20
 b) fogyasztói ár: tisztasúlyban (edény önköltségi árban) vagy kimérve . . . . . 1 „ „ 6.50

10. *Málnaszörp* (kizárólag nem vizezett anyaléből készített festetlen árú):

	Gyári ár	Fogyasztói ár
tisztasúlyban, díjmentesen kölcsön adott edényben 100 kg.	K 630.—	—
palackokban 1 literes üvegben (1.35 kg. tisztasúly)	„ 10.—	K 12.30
palackokban 0.7 literes (1 kg. tisztasúly)	„ 7.50	„ 9.20
„ 0.5 literes (65 dkg. tisztasúly)	„ 5.—	„ 6.20
„ 0.25 literes (32 dkg. tisztasúly)	„ 2.80	„ 3.50
kimérve 1 kg.	„ —	„ 7.70

11. *Paradicsomlé legalább 7% extrakt tartalommal:*

	Gyári ár	Fogyasztói ár
hordóban (kölcsönhordóval, tisztasúlyban) 100 kg.	K 200.—	—
1 literes palackban	„ 3.—	K 3.60
0.7 „ „	„ 2.30	„ 2.80
1/2 „ „	„ 1.70	„ 2.—

A palackárok parafadugóval lezárt üvegekre vonatkoznak; lekötözött palackoknál a fenti árak egyenként 20 fillérrel alacsonyabbak.

12. *Felényire sűrített paradicsom legalább 15% extrakt-tartalommal:*

	Gyári ár	Fogyasztói ár
Hordóban (kölcsönhordóval, tisztasúlyban) 100 kg.	K 400.—	—
2/1 dobozban	„ 9.60	K 11.30
1/1 „ „	„ 5.20	„ 6.20
1/2 „ „	„ 2.80	„ 3.30
1/4 „ „	„ 1.60	„ 1.90
1 literes üvegben	„ 5.—	„ 6.20
0.7 „ „	„ 3.70	„ 4.50
1/2 „ „	„ 2.70	„ 3.30

A palackárok a palackoknál parafadugóval lezárt üvegekre vonatkoznak; lekötözött palackoknál a fenti árak egyenként 20 fillérrel alacsonyabbak.

13. *Párolt és sózott zöldbab:*

	Gyári ár	Fogyasztói ár
Hordóban (hordó nélkül, tisztasúlyban) 100 kg.	K 300.—	—
1 dobozban	„ 4.—	K 4.90
1/2 „ „	„ 2.30	„ 2.80

14. Párolt zöldborsó:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
1 dobozban	K 5.20	K 6.30
¹ / ₂ „	„ 2.90	„ 3.50

15. Száritott vöröshagyma:

Gyára ár: 100 kg. (csomagolás nélkül)	K 1200.—
Fogyasztói ár: 1 kg. (csomagolva vagy kimérve)	„ 14.40

16. Száritott káposzta:

Gyári ár: 100 kg. (csomagolás nélkül)	K 760.—
Fogyasztói ár: 1 kg. (csomagolva vagy kimérve)	„ 9.30

17. Száritott kelkáposzta:

Gyári ár: 100 kg. (csomagolás nélkül)	K 746.—
Fogyasztói ár: 1 kg. (csomagolva vagy kimérve)	„ 9.14

18. Száritott sárgarépa, petrezselyem, pasztinák, zeller, kalaráb, továbbá julienne burgonya nélkül:

Gyári ár: 100 kg. (csomagolás nélkül)	K 936.—
Fogyasztói ár: 1 kg. (csomagolva vagy kimérve)	„ 11.50

19. Aszalt alma és körte, finomabb minőség gyári készítmény.

Gyári ár: 100 kg. (csomagolás nélkül)	K 600.—
Fogyasztói ár: 1 kg. (csomagolva vagy kimérve)	„ 7.35

20. Hullott és erdei (vad) almából és körtéből készített közönséges aszalt árú, házi készítmény:

	Termelői ár K	Nagykeres- kedői ár K	Fogyasztói ár 1 kg. K
a) erdei körte (vadkörte) . . . 100 kg.	150.—	200.—	2.40
b) apró étkezési körte . . . 100 „	250.—	300.—	3.60
c) hámozatlan almaszeletek . 100 „	350.—	410.—	4.80

A nagykereskedői árban a zsák ára és a rendeltetési állomásra való szállítás költségei bennfoglaltatnak.

21. Savanyított káposzta fedőlevelek nélkül készített és szokás-szerűen sajtolt árú:

	Gyári ár
november	100 kg. K 93.—
december—január	100 „ „ 96.25
február—március	100 „ „ 100.60
április 1. után	100 „ „ 107.10
	Fogyasztói ár
november kimérve leve nélkül	1 kg. K 1.34
december—január kimérve leve nélkül	1 „ „ 1.44
február—március „ „ „	1 „ „ 1.54
április 1. után „ „ „	1 „ „ 1.64

22. Savanyított fehér (tarló-, kerék-, kerek-) répa:

		Gyári ár
október—november	100 kg.	K 93.—
december—január	100 „	„ 96.25
február—március	100 „	„ 100.60
április 1. után	100 „	„ 107.10

		Fogyasztói ár
október—november kimérve	1 kg.	K 1.34
december—január „	1 „	„ 1.44
február—március „	1 „	„ 1.54
április 1. után „	1 „	„ 1.64

23. Savanyított takarmányrépa étkezési célra:

		Gyári ár
november	100 kg.	K 61.—
december—január	100 „	„ 63.20
február—március	100 „	„ 66.—
április 1. után	100 „	„ 70.30

		Fogyasztói ár
november kimérve	1 kg.	K 0.96
december—január kimérve	1 „	„ 1.—
február—március „	1 „	„ 1.04
április 1. után „	1 „	„ 1.10

24. Savanyított (sózott) tök:

		Gyári ár
október—november	100 kg.	K 141.—
december—január	100 „	„ 147.—
február—március	100 „	„ 154.—
április 1. után	100 „	„ 165.—

		Fogyasztói ár
október—november kimérve leve nélkül	1 kg.	K 1,84
december—január „ „ „	1 „	„ 1.94
február—március „ „ „	1 „	„ 2.04
április 1. után „ „ „	1 „	„ 2.14

25. Sós-vizes uborka:

Gyári ár: 100 kg.	K 87.—
Fogyasztói ár: darabonként (vegyes nagyságban) 1 drb „	„ —.18

26. Ecetes uborka:

Gyári ár: 5 literes üvegben (50 drb középnagy uborka)	K 11.70
Fogyasztói ár:: 5 literes üvegben (50 darab középnagy uborka)	„ 14.—
1 darab	„ —.26
Gyári ár: 2 literes üvegben (45 drb apró uborka)	„ 6.—
Fogyasztói ár: 2 literes üvegben (45 drb apró uborka) „	„ 7.20
1 darab	„ —.16

Az összes fentnevezett árúknál:

	1 doboz alatt	1 kg. bruttó súlyt,		
$\frac{1}{2}$	„	„	$\frac{1}{2}$	„
$\frac{1}{4}$	„	„	$\frac{1}{4}$	„
és $\frac{1}{8}$	„	„	$\frac{1}{8}$	„

kell érteni.

Ha a termelő (gyár, konzervkészítő) közvetlenül a fogyasztónak ad el, akkor a fogyasztói árakat igényelheti, azonban a helyi hatóság a fent megnevezetett maximális árak keretén belül megállapíthatja az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon kicsinyben való elárúsítása esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő (gyáros, konzervkészítő) feldolgozó telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárúsítás esetén, ha a vevő az árut a gyári telepen veszi át, kizárólag csak a gyári árak számíthatók fel.

A 2.400/1917. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján szedhető és az elszállításra kerülő cikkek árának 4 (négy) százalékában megállapított jutalék a gyári árakban nincsen beleszámítva, ellenben a fogyasztási árakban már benne foglaltatik; mindazok a vásárlók ennél fogva, akik szükségletüket gyáraktól szerzik meg, a megállapított legmagasabb áron felül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságot illető jutalékot is fizetni kötelesek.

A gyári (termelői) árak a feladó állomáson, a fogyasztói árak pedig a kicsinyben való eladásra nézve kialakult helyi szokások szerinti átvételre értendők.

2. §.

Az eladásra kerülő konzervkészítményeknek ezen rendelettel megállapított legmagasabb fogyasztási árait az elárúsító helyeken feltűnően és a vevők által könnyen ellenőrizhető módon ki kell függeszteni, maguk az eladásra kerülő összes készítmények pedig a termelők (gyárak és konzervkészítők), illetve a csomagolást eszközöző kereskedők által olyan minőségű jelzéssel (deklarációs címkével) látandók el, melyeken:

- a) csomagolást eszközöző termelőknek (gyáraknak, konzervkészítőknek), illetve terménykereskedőknek cége és teljes címe,
- b) a felhasznált gyümölcsök és zöldségfélék neme, valamint az a körülmény, hogy a készítmény esetleg festve lett-e és mi módon, végre
- c) a készítmény netto súlya és ürtartalma világosan fel legyen tüntetve.

3. §.

A lakosságnak életszükségleti cikkekkel méltányos áron leendő ellátását biztosítandó, a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján ezennel elrendelem mindazon konzervféléknek hatósági igénybevételét (rekvirálását), amelyeknek legmagasabb árai ezen rendelet 1. §-ában megállapítva lettek, mégis

azzal a közelebbi meghatározással, hogy ezen igénybevétel csakis azokra a készletekre vonatkozik, amelyeket a konzervgyárosok (konzervkészítők), illetve zöldség-, főzelék- vagy gyümölcsféléknek bármi módon való konzerválásával iparszerűen foglalkozó ipartelepek tulajdonosai továbbeladás céljaira állítottak elő és a 77.000/1917. számú rendeletem értelmében az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-T.-nak bejelenteni tartoztak.

4. §.

Az ekként igénybevett készletek csakis az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-t. útján kifejezett utasításai szerint hozhatók forgalomba s nevezetesen a részvénytársaság javaslata alapján az Intézőbizottság meghallgatása után az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állapítja meg azt, hogy a rendelet hatálya alá tartozó konzervgyártmányok közül mekkora mennyiség fordítandó:

a) a hadsereg, a tisztviselői beszerzési csoportok, az ipari, közlekedési és bányavállalatok alkalmazottai és munkásellátási intézményei, kórházak, fogyasztási szövetkezetek, egyéb közintézmények, községi élelmiszerüzemek stb. szükségleteinek fedezésére, továbbá

b) a kereskedelem útján és közvetlenül a helyi fogyasztás és a belföldi forgalom szükségletének fedezésére.

Évégből az *a)* pontban megnevezettek részéről közvetlenül a konzervgyárosokhoz intézett igénybejelentésekről (megrendelésekről) a gyárosok a részvénytársaságot azonnal értesíteni kötelesek, utóbbi pedig az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztertől kikért utasításnak megfelelően az engedélyezett szükségletet a megrendelést felvevő konzervgyáraktól kiutalja. Ezen kiutalásnak — amennyiben ezt készleteik lehetővé teszik — megfelelni kötelesek.

A *b)* pontban megnevezettek részéről érkezett megrendeléseket a konzervgyárosok szintén csakis az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek a Részvénytársaság útján kifejezett engedélye alapján teljesítheti, miért is az ilyen megrendeléseket a Részvénytársaságnak tudomására hozni tartoznak, amely az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztertől kikért utasításnak megfelelően az engedély megadása vagy meg nem adása felől a közlés vételétől számított nyolc nap alatt nyilatkozni köteles. A nyilatkozat esetleges elmaradása a megrendelés teljesítésébe való beleegyezést jelenti.

5. §.

77.000/1917. számú rendeletnek a készletbejelentés kötelezettségére vonatkozó részét továbbra is érvényben tartván, a bejelentésre kötelezettek készleteik csökkenésének igazolásául tartoznak mindazokat az utalványokat és engedélyeket megőrizni, amelyek alapján gyártmányaikat forgalomba hozták.

Mindazok a zöldségből, főzelékből és gyümölcsből készített konzervgyártmányok és féltermékek (félgyártmányok), amelyekre nézve ezidőszerint maximális árak nem állapítottak meg, további intézkedésig szabadon forgalomba hozhatók, azonban a vasuton, hajón és gépkocsin való szállításukhoz szintén szállítási igazolvány szükséges és ezek a készletek is minden hónap 1. és 15. napján meglévő állapot szerint 10 napon belül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-t.-hoz bejelentendők.

6. §.

Az Ausztriába és vámkülföldre kiszállítható mennyiségeket az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állapítja meg. Az ily irányú kérelmek e részvénytársasághoz nyújtandók be, amely azokat illetékes helyre továbbítja.

7. §.

A konzervgyártmányok bármely mennyiségének vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges szállítási igazolványokat az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-t. igazgatósága Budapesten adja ki, amely alkalommal a konzervek forgalombahozataláért járó és a gyári maximális ár után számítandó 4 (négy) % jutalék is lefizetendő. Azon konzervgyártmányok után, amelyekre nézve maximális árak nem állapítottak meg, jutalék nem fizetendő.

8. §.

A jelen rendelet bármely intézkedésének megszegése, kijátszása vagy az abban való közreműködés a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet 15—18. §-ai és illetve a 2.400/1917. M. E. sz. rendelet 6. §-ának megfelelően büntetettik.

9. §.

Ez a rendelet a Budapesti Közlönyben történt kihirdetését követő nappal lép hatályba; területi érvényességre nézve a 2.400/1917. M. E. sz. rendelet 7. §-ában foglaltak irányadók.

Budapest, 1917. évi november hó 2-án.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 2519. 1918. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, valamint ezeknek forgalomba hozataláról szóló 108.900/1917. számú rendelet módosításáról.¹⁾

1. §.

A zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzerveknek a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság által a 2.400/1917. M. E. számú

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 9-én kelt 7. számában.

rendelet 3. §-a alapján megállapított és a 108.900/1917. számú rendelettel jóváhagyott legmagasabb árait folyó évi december hó 1-je óta készített konzervekre vonatkozólag a következők szerint módosítom, megjegyezvén, hogy a folyó évi december hó 1-je előtt készített, illetőleg a folyó évi december hó 1-én készletben levő konzervekre továbbra is a 108.900/1917. sz. rendelettel megállapított legmagasabb árak maradnak érvényben.

A)

1. *Cseresznye-, meggy-, málna-, köszméte-, ribiszke-, cseresznye-, alma- (dizsalma-), som-, szeder-, áfonya-befőtt:*

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
$\frac{1}{1}$ doboz	7.80	9.50
$\frac{1}{2}$ „	4.30	5.20
$\frac{1}{4}$ „	2.50	3.10
1 literes üveg	9.—	11.—
$\frac{1}{2}$ „ „	4.80	5.90
$\frac{1}{3}$ „ „	3.50	4.30
$\frac{1}{4}$ „ „	2.90	3.50
$\frac{1}{8}$ „ „	1.60	2.—

2. *Szamóca-, kajszinbarack- és őszibarack-befőtt:*

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
$\frac{1}{1}$ doboz	10.20	12.50
$\frac{1}{2}$ „	5.50	6.70
$\frac{1}{4}$ „	3.10	3.80
1 literes üveg	11.80	14.40
$\frac{1}{2}$ „ „	6.30	7.70
$\frac{1}{3}$ „ „	4.40	5.40
$\frac{1}{4}$ „ „	3.60	4.40
$\frac{1}{8}$ „ „	2.—	2.45

3. *Ringló-, szilva-, körte-, birs-, dinnye- és naspolya-befőtt:*

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
$\frac{1}{1}$ doboz	6.80	8.30
$\frac{1}{2}$ „	3.80	4.60
$\frac{1}{4}$ „	2.25	2.80
1 literes üveg	8.—	9.80
$\frac{1}{2}$ „ „	4.30	5.30
$\frac{1}{3}$ „ „	3.20	3.90
$\frac{1}{4}$ „ „	2.65	3.20
$\frac{1}{8}$ „ „	1.48	1.85

4. *Cseresznye-, meggy-, málna-, ribiszke-, szeder-, áfonya-, köszméte-, szőlő-iz és jam:*

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súly- nak véve, 1 kg.	9.58	11.50
Jam, üvegben (vagy dobozban):		
1 kg.	10.60	12.70
$\frac{1}{2}$ „	5.60	6.70
$\frac{1}{4}$ „	3.10	3.70
$\frac{1}{8}$ „	1.70	2.10

5. *Kajszinbarack- és szamóca-iz és jam:*

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súly- nak véve 1 kg.	11.40	13.70
Jam, üvegben (vagy dobozban):		
1 kg.	12.50	15.—
$\frac{1}{2}$ „	6.50	7.80
$\frac{1}{4}$ „	3.50	4.20
$\frac{1}{8}$ „	2.—	2.45

6. *Elsőrendű vegyes tiszta gyümölcsiz (háromfajta gyümölcsből, zöldség hozzákeverése nélkül készült tartós árú):*

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súly- nak véve 1 kg.	7.—	8.40
kimérve		8.80
faedényben, tiszta súly (edény önköltségi áron)	7.—	

7. *Almaiz (minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):*

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súly- nak véve 1 kg.	3.70	4.45
kimérve		4.45
faedényben, tiszta súly (edény önköltségi áron)	3.70	

8. *Birsalmasajt (csomagolva, minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):*

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
1 kg.	6.50	8.—

9. *Almasajt (minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):*

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
tisztasúlyban, (edény önköltségi áron) 1 kg.	5.20	6.50
kimérve	—	6.50

10. Málnaszörp (kizárólag nem vizezett anyaléből készített festetlen áru):

	Gyári ár Korona	Fogyasztói ár
tisztasúlyban, kölcsönadott edényben, 100 kg.	675.—	—.—
málnasuccus, teljesen tiszta, nem vizezett anyalé (hordó önköltségen), 100 kg.	1083.—	—.—
málnaszörp, palackokban, 1 literes üvegben (1·3 kg.), tisztasúly	10.60	12.90
palackokban, 0·7 literes (1 kg. tisztasúly)	7.90	9.60
palackokban, 0·5 literes (65 dkg. tisztasúly)	5.30	6.50
palackokban, 0·25 literes (32 dkg. tisztasúly)	2.95	3.65
kimérve, 1 kg.	—.—	8.15

11. Aszalt alma és körte, finomabb minőség, gyári készítmény.

	Gyári ár Korona	Fogyasztói ár
(csomagolás nélkül) 100 kg.	600.—	—.—
(csomagolva vagy kimérve) 1 kg.	—.—	7.35

12. Hullott és erdei vadalmából és körtéből készített közönséges aszaltárú, házi készítmény:

	Termelői ár	Nagy- kereskedői ár Korona	Fogyasztói ár 1 kg.
a) erdei vadkörte, 100 kg.	150.—	200.—	2.40
b) apró étkezési körte, 100 kg.	250.—	300.—	3.60
c) hámozatlan almaseletek, 100 kg. 350.—	350.—	410.—	4.80

A nagykereskedői árban a zsák ára és a rendeltetési állomásra való szállítás költségei bennfoglaltatnak.

B)

13. Savanyított káposzta, fedőlevelek nélkül készített és szokás szerint sajtolt áru:

	Gyári ár Korona	Fogyasztói ár
január, 100 kg.	96.25	—.—
február—március, 100 kg.	100.60	—.—
április 1. után, 100 kg.	107.10	—.—
január, kimérve leve nélkül, 1 kg.	—.—	1.44
február—március, kimérve leve nélkül, 1 kg.	—.—	1.54
április 1-je után, kimérve leve nélkül, 1 kg.	—.—	1.64

14. Savanyított fehér (tarló, kerék, kerek) répa:

	Gyári ár Korona	Fogyasztói ár kimérve 1 kg.
január, 100 kg.	96.25	1.44
február—március, 100 kg.	100.60	1.54
április 1. után, 100 kg.	107.10	1.64

15. Savanyított takarmányrépa étkezési célra:

	Gyári ár	Fogyasztói ár kimérve 1 kg. Korona
január, 100 kg.	63,20	1.—
február—március, 100 kg.	66.—	1.04
április 1. után, 100 kg.	70.30	1.10

16. Savanyított (sózott) tök:

	Gyári ár	Fogyasztói ár kimérve, leve nélkül 1 kg. Korona
január, 100 kg.	147.—	1.94
február—március, 100 kg.	154.—	2.04
április 1. után, 100 kg.	165.—	2.14

17. Ecetes tök:

	Gyári ár	Fogyasztói ár kimérve, leve nélkül 1 kg. Korona
A felhasznált ecet arányában 100 kg.-onként 30 K-val drágább, mint a sózott tök, melynek alapára (januárban) 147 K, tehát hordóban (hordó nélkül, tisztasúlyban):		
január, 100 kg.	177.—	2.24
február—március, 100 kg.	184.—	2.34
április 1. után, 100 kg.	195.—	2.44

18. Párolt és sózott zöldbab:

hordóban (hordó nélkül, tisztasúlyban) 100 kg.	300.—	—.—
¹ / ₁ dobozban	4.—	4.90
¹ / ₂ „	2.30	2.80

19. Ecetes zöldbab:

A felhasznált ecet arányában 10%-kal, vagyis 100 kg.-kint 30 K-val drágább, mint a sózott zöldbab, melynek ára 100 kg.-kint 300 K. Tehát hordóban (hordó nélkül, tisztasúlyban) 100 kg.		
	330.—	—.—

20. Párolt zöldborsó:

¹ / ₁ dobozban	5.20	6.30
¹ / ₂ „	2.90	3.50

21. Sós, vizes uborka:

100 kg.	87.—	—.—
100 drb, vegyes nagyságban	15.—	—.—
1 drb, vegyes nagyságban	—.—	—18

22. Ecetes uborka:

5 literes üvegben (50 drb közép nagyságú)	11.70	14.—
1 drb	—.—	—26
Ecetes uborka 2 literes üvegben (45 drb, apró)	6.—	7.20
1 drb	—.—	—16

Az összes fentnevezett árúknál:

$\frac{1}{1}$	doboz alatt	1 kg. bruttó súlyt		
$\frac{1}{2}$	„	„	$\frac{1}{2}$	„
$\frac{1}{4}$	„	„	$\frac{1}{4}$	„
$\frac{1}{8}$	„	„	$\frac{1}{8}$	„

és
kell érteni.

23. *Paradicsomlé legalább 7% extrakt tartalommal:*

Gyári ár Fogyasztói ár
Korona

Hordóban (kölcsönhordóval tisztasúlyban) 100 kg.	200.—	—.—
1 literes palackban	3.—	3.60
0.7 literes palackban	2.30	2.80
0.5 literes palackban	1.70	2.—

A palackárok parafadugóval lezárt üvegekre vonatkoznak; leköttözött palackoknál a fenti árak üvegenként 20 f-rel alacsonyabbak.

24. *Felényire süritett paradicsom legalább 15% extrakt tartalommal:*

Gyári ár Fogyasztói ár
Korona

Hordóban (kölcsönhordóval tisztasúlyban) 100 kg.	400.—	—.—
$\frac{2}{1}$ dobozban	9.60	11.30
$\frac{1}{1}$ „	5.20	6.20
$\frac{1}{2}$ „	2.80	3.30
$\frac{1}{4}$ „	1.60	1.90
1 literes üvegben	5.—	6.20
0.7 literes üvegben	3.70	4.50
0.5 literes üvegben	2.70	3.30

Palackárok a palackoknál parafadugóval lezárt üvegekre vonatkoznak; bekötözött palackoknál a fenti árak egyenként 20 f-rel alacsonyabbak.

Megjegyzés a 13—24. alatti, — hordóban szállított árúkhöz.

A savanyúkáposztához, a sózott (savanyított) tökhöz, savanyított répához, savanyított ugorkához, hüvelyes zöldbab és hasonló savanyított konzervekhez használandó szállító hordók és faedények ára, illetve kölcsöndíja, valamint a hordók megvásárlásának és kölcsönzésének általános feltételeit a következőkben állapítom meg:

I.

Helyi fogyasztás esetén, illetőleg amikor a szállítás tengelyen a vevő költségére történik:

Korona

Kölcsöndíj 15 napot meg nem haladó használati időre, 100 kg. savanyúkáposztára számítva	10.—
illetőleg kilogrammonként	—10
de legkevesebb (50 kg. tiszta súly után számítva	5.—
15 napon túl, legfeljebb 30 napig, naponként és 100 kg.-kint további	—70
illetőleg kg.-kint további	—007

de legkevesebb (50 kg. tisztasúly után számítva) naponként —35

Ha a vevő a hordót (edényt) megvenni óhajtja, vagy ha azt legkésőbb 30 napon belül vissza nem szolgáltatja, az általa már esetleg fizetett vagy részéről esedékessé vált használati díj betudásával a káposzta tiszta súlya után számítva, 100 kg.-kint szállítóképes tölgyfahordóért legfeljebb . . . . . 60.—

100 kg.-kint szállítóképes bükkfahordóért . . . . . 50.—

100 kg.-kint szállítóképes fenyőfahordóért . . . . . 40.—

100 kg.-kint szállítóképes fenyőfadézsáért, vederért vagy egyéb edényért . . . . . 25.—

számítható fel a gyáros (eladó) által a vevő terhére, melynek ellenében a hordó (edény) a vevő tulajdonába megy át.

II.

Vasúton történő szállítás esetén:

a hordó (edény) *eladási* árai az I. alatt közölt árakban, a *kölcsöndíjak* pedig az I. alatti hordóárak 30 (harminc) százalékában állapíthatnak meg. A kölcsöndíj mindenkor a savanyított árúnak a vasútra történő feladási napjától az üres hordók (edények) visszaküldése (vasútra feladása) napjáig számítandó legfeljebb 40 napi kölcsönidőtartamra szól. Ezen időn belül, vagy legkésőbb ennek elteltével a vevő a kölcsönhordót (edényt) haladéknélkül és saját költségén visszaküldeni köteles és ha ennek forgalmi akadálya lenne, arról az eladót azonnal értesíteni tartozik, az akadály megszűntével, de legkésőbb további 8 napon belül a vevő az üres göngyölet visszaküldésére köteles, ami ha bármely okból nem történik meg, a vevő a hordót (edényt) a használati díj betudásával az I. alatti árban megvenni köteles. Kikölcsönzés mellőzésével a vevő a hordót (edényt) a fenti árban azonnal meg is veheti. A hordó (edény) mindenkor tisztára kimosva, törésmentesen szállítandó vissza. A hordónak (edénynek) az eladótól való elszállítása alatt bekövetkező esetleges rongálás a vevő, a visszaküldés alatti esetleges rongálás pedig az eladó (gyáros) veszélyére és kárára történik.

Ezen módozatok érvényesek savanyúkáposztán kívül sózott (savanyított) répa, tök, ugorka, zöld (hüvelyes) bab és hasonló savanyított konzervek szállításához használt hordók (edények) kikölcsönzésére és eladására.

Paradicsomos hordók árait a fenti tételek nem vonatkoznak. Paradicsomlé szállításához használt teljesen új tölgyfahordók eladási ára gyanánt — ha ezek minősége a tölgyfából készült új boros hordókkal megegyező — az új boros hordókra megállapított maximális árak számíthatók fel. Ha azonban az ilyen paradicsomos hordók már használtak volnának, akkor a savanyított káposztához használt hordókra megállapított árak számíthatók fel. Amennyiben a paradicsomos hordók kölcsönbe adatnának, az esetben a meg-

felelő hordóárak 30 (harminc) százaléka számítható fel kölcsöndíj gyanánt a savanyított káposztás hordókra megállapított időbetartás és egyéb általános feltételek mellett.

25. Száritott vöröshagyma:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
(csomagolás nélkül) 100 kg.	1200.—	—.—
csomagolva vagy kimérve, 1 kg.	—.—	14.40

26. Száritott káposzta:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
(csomagolás nélkül) 100 kg.	760.—	—.—
csomagolva vagy kimérve, 1 kg.	—.—	9.30

27. Száritott kelkáposzta.

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
(csomagolás nélkül) 100 kg.	746.—	—.—
csomagolva vagy kimérve, 1 kg.	—.—	9.14

28. Száritott sárgarépa, petrezselyem, pasztinák, zeller, kalaráb, továbbá julienne burgonya nélkül.

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
(csomagolás nélkül) 100 kg.	936.—	—.—
csomagolva vagy kimérve, 1 kg.	—.—	11.50

Ha a termelő (gyár, konzervkészítő) készítményeit saját detailüzletében méri ki, vagy kicsinyben adja el, akkor a fogyasztói árakat igényelheti. A helyi hatóság a fent meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az alacsonyabb árakat, melyeket a termelő a helyi piacon kicsinyben való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő (gyáros, konzervkészítő) feldolgozó telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárúsítás esetén, ha a vevő az árút a gyári telepen veszi át, illetőleg onnan szállíttatja el, kizárólag csak a gyári árak számíthatók fel.

A 2.400/1917. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján szedhető és az elszállításra kerülő cikkek árának 4 (négy) százalékban megállapított jutalék a gyári árakba nincsen beleszámítva, ellenben a fogyasztási árakban már benne foglaltatik; mindazok a vásárlók ennél fogva, akik szükségletüket gyáraktól szerzik meg, a megállapított legmagasabb áron felül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságot illető jutalékot is fizetni kötelesek.

A gyári (termelői) árak a feladó állomáson, a fogyasztói árak pedig a kicsinyben való eladásra nézve kialakult helyi szokások szerinti átvételre értendők.

2. §.

Az eladásra kerülő konzervkészítményeknek ezen rendelettel megállapított legmagasabb fogyasztási árait az elárúsító helyeken feltűnően és a vevők által könnyen ellenőrizhető módon ki kell függeszteni, maguk az eladásra kerülő összes készítmények pedig a termelők (gyárak és konzervkészítők), illetve a csomagolást eszközöző kereskedők által olyan minőségű jelzéssel (deklarációs címkével) látandók el, melyeken:

a) a csomagolást eszközöző termelőknek (gyáraknak, konzervkészítőknek), illetve terménykereskedőknek cége és teljes címe,

b) a felhasznált gyümölcsök és zöldségfélék neve, valamint az a körülmény, hogy a készítmény esetleg festve lett-e és mi módon, végre

c) a készítmény netto súlya és ürtartalma világosan fel legyen tüntetve.

3. §.

A lakosságnak életszükségleti cikkekkel méltányos áron leendő ellátását biztosítandó, a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján ezennel elrendelem mindazon konzervféléknek hatósági igénybevételét (rekvirálását), amelyeknek legmagasabb árai ezen rendelet 1. §-ában megállapítva lettek, mégis azzal a legközelebbi meghatározással, hogy ezen igénybevétel csakis azokra a készletekre vonatkozik, amelyeket a konzervgyárosok (konzervkészítők), illetve zöldség-, főzelék- vagy gyümölcsféléknek bármi módon való konzerválásával iparszerűen foglalkozó ipartelepek tulajdonosai továbbeladás céljaira állítottak elő és a 77.000/1917. sz. rendelettel értelmében az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-T.-nak bejelenteni tartoztak.

4. §.

Az ekként igénybevett készletek csakis az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-T. útján kifejezett utasításai szerint hozhatók forgalomba s nevezetesen a részvénytársaság javaslata alapján az Intézőbizottság meghallgatása után az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állapítja meg azt, hogy a rendelet hatálya alá tartozó konzervgyártmányok közül mekkora mennyiség fordítandó:

a) a hadsereg, a tisztviselői beszerzési csoportok, az ipari, közlekedési és bányavállalatok alkalmazottai és munkásellátási intézményei, kórházak, fogyasztási szövetkezetek, egyéb közintézmények, községi élelmiszerüzemek stb. szükségleteinek fedezésére, továbbá

b) a kereskedelem útján és közvetlenül a helyi fogyasztás és a belföldi forgalom szükségletének fedezésére.

Évégből az *a)* pontban megnevezett részéről közvetlenül a konzervgyárosokhoz intézett igénybejelentésekről (megrendelések-

ről) a gyárosok a részvénytársaságot azonnal értesíteni kötelesek, utóbbi pedig az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztertől kikért utasításnak megfelelően az engedélyezett szűkségletet a megrendelést felvevő konzervgyárártól kiutalja. Ezen kiutalásnak — amennyiben ezt készleteik lehetővé teszik — megfelelni kötelesek.

A b) pontban megnevezettek részéről érkezett megrendeléseket a konzervgyárosok szintén csakis az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek a Részvénytársaság útján kifejezett engedélye alapján teljesíthetik, miért is az ilyen megrendeléseket a Részvénytársaságnak tudomására hozni tartoznak, amely az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztertől kikért utasításnak megfelelően az engedély megadása vagy meg nem adása felől a közlés vételétől számított nyolc nap alatt nyilatkozni köteles. A nyilatkozat esetleges elmaradása a megrendelés teljesítésébe való beleegyezést jelenti.

5. §.

77.000/1917. számú rendeletnek a készbejelentés kötelezettségére vonatkozó részét továbbra is érvényben tartván, a bejelentésre kötelezettek készleteik csökkenésének igazolásául tartoznak mindazokat az utalványokat és engedélyeket megőrizni, amelyek alapján gyártmányaikat forgalomba hozzák.

Mindazok a zöldségből, főzelékből és gyümölcsből készített konzervgyártmányok és féltermékek (félgyártmányok), amelyekre nézve ezidőszertől maximális árak nem állapítottak meg, további intézkedésig szabadon forgalomba hozhatók, azonban a vasúton, hajón és gépkocsin való szállításukhoz szintén szállítási igazolvány szükséges és ezek a készletek is minden hónap 1. és 15. napján meglévő állapot szerint 10 napon belül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-T.-hoz bejelentendők.

6. §.

Az Ausztriába és vámkülföldre kiszállítható mennyiségeket az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állapítja meg. Az ily irányú kérelmek e részvénytársasághoz nyújtandók be, amely azokat illetékes helyre továbbítja.

7. §.

A konzervgyártmányok bármely mennyiségének vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges szállítási igazolványokat az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-t. igazgatósága Budapesten adja ki, amely alkalommal a konzervek forgalombahozataláért járó és a gyári maximális ár után számítható 4 (négy) % jutalék is lefizetendő. Azon konzervgyártmányok után, amelyekre nézve maximális árak nem állapítottak meg, jutalék nem fizetendő.

8. §.

A jelen rendelet bármely intézkedésének megszegése, kiját-
szása vagy az abban való közreműködés a 4.207/1915. M. E. sz.
rendelet 15—18. §-ai és illetve a 2.400/1917. M. E. sz. rendelet
6. §-ának megfelelően büntetettik.

9. §.

Ez a rendelet a Budapesti Közlönyben történt kihirdetését
követő nappal lép hatályba; területi érvényességére nézve a
2.400/1917. M. E. sz. rendelet 7. §-ában foglaltak irányadók.

Budapest, 1917. évi január hó 7-én.

**Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter
68.864/1918. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcs-
konzervekért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyá-
ban 2.519/1918. szám alatt közzétett rendeletnek módosításáról.¹⁾**

1. §.

1918. évi március hó 8-tól kezdődő joghatállyal 2.519/1918.
számú rendelettemnek némely árait és rendelkezéseit a következők-
ben módosítom:

(B)

21. Sós, vizes ugorka 100 kg. gyári ára	108— K
100 darab vegyes nagyságban gyári ára	18.75 „
1 darab vegyes nagyságban fogyasztási ár	—23 „

23. Paradicsomlé 5—7% extrakttartalommal: hordóban (kül-
csonhordóval) tisztasúlyban

100 kg. gyári ára	250— korona,
1 literes palackban gyári ár	3.50 „
fogyasztói ár	4.30 „
0.7 literes palackban gyári ár	2.65 „
fogyasztói ár	3.30 „
0.5 literes palackban gyári ár	1.95 „
fogyasztói ár	2.35 „

A palackárúk parafadugóval lezárt üvegekre vonatkoznak;
lekötözött palackoknál fenti árak üvegenként 20 fillérrel alacsonyab-
bak. Dobozaúra a parafadugózott palackárak érvényesek.

A 7%-nál magasabb extrakt-tartalmú paradicsomlé vagy
paradicsompép (püré) *gyári ára* 100 kg.-ként a 250 koronás alap-
árnál arányosan magasabban számítandó, vagyis a 7%-ot meg-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 12-én kelt
60. számában.

haladó extrakt tartalom után százalékonként a 250 koronás alap-
árnak egyheted részével fog az emelkedni.

Amennyiben az ilyen készítmény palackozva árúsíttatnék el,
a készítmény árához a palackozás költségei fejében 1 literes palack-
nál 1 korona, a 0.7 literes palacknál 0.90 korona, a $\frac{1}{2}$ literes
palacknál 0.70 korona számítandó. Bádogdobozok használata esetén
a készítmény árához 2 kg.-os ónozott bádogdoboz után 2.20
korona, 1 kg.-os ónozott bádogdoboz után 1.50 korona, $\frac{1}{2}$ kg.-os
hasonló doboz után 1 korona, $\frac{1}{4}$ kg.-osnál pedig 0.80 korona szá-
mítandó.

Ugyanilyen palackozott vagy dobozos készítmények *kiskeres-
kedelmi* (fogyasztói) *áraként* a készítmény netto árához 30% hozzá-
adás engedtetik meg, míg a palackozás és dobozolás költségei az
előbbieket szerint számítandók.

Budapest, 1918. évi március hó 7-én.

**Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter
74.858. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzer-
vekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, valamint ezek-
re forgalombahozataláról szóló 108.900/1917. és 2.519/1918. számú
rendeletek módosításáról.¹⁾**

1. §.

A zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzerveknek a Zöldség- és
Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság által a 2.400/1917. M. E. számú
rendelet 3. §-a alapján megállapított és a 108.900/1917. számú ren-
delettel jóváhagyott legmagasabb árait folyó évi március hó
15-ével kezdődő hatállyal a következők szerint módosítom:

A)

**1. Cseresznye-, meggy-, málna-, köszméte-, ribiszke-, cseresznye-
alma- (dizsalma-), som-, szeder- és áfonyabefőtt:**

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
$\frac{1}{1}$ doboz	7.80	10.45
$\frac{1}{2}$ „	4.30	5.70
$\frac{1}{4}$ „	2.50	3.40
1 literes üveg	9.—	12.10
$\frac{1}{2}$ „ „	4.80	6.50
$\frac{1}{3}$ „ „	3.50	4.70
$\frac{1}{4}$ „ „	2.90	3.85
$\frac{1}{8}$ „ „	1.60	2.20

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 19-én kelt
66. számában.

2. Szamóca-, kajsziarack- és őszibarackbeíött:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
$\frac{1}{1}$ doboz	10.20	13.75
$\frac{1}{2}$ „	5.50	7.35
$\frac{1}{4}$ „	3.10	4.20
1 literes üveg	11.80	15.85
$\frac{1}{2}$ „ „	6.30	8.45
$\frac{1}{3}$ „ „	4.40	5.95
$\frac{1}{4}$ „ „	3.60	4.85
$\frac{1}{8}$ „ „	2.—	2.70

3. Ringló-, szilva-, szőlő-, körte-, birs-, dinnye- és naspolyabeíött:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
$\frac{1}{1}$ doboz	6.80	9.15
$\frac{1}{2}$ „	3.80	5.50
$\frac{1}{4}$ „	2.25	3.10
1 literes üveg	8.—	10.80
$\frac{1}{2}$ „ „	4.30	5.85
$\frac{1}{3}$ „ „	3.20	4.30
$\frac{1}{4}$ „ „	2.65	3.50
$\frac{1}{8}$ „ „	1.48	2.05

4. Cseresznye-, meggy-, málna-, ribiszke-, szeder-, áfonya-, köszméte-, szőlőiz és jam:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve, 1 kg.	9.58	12.65
Jam, üvegben (vagy dobozban), 1 kg.	10.60	13.95
$\frac{1}{2}$ kg.	5.60	7.35
$\frac{1}{4}$ „	3.10	4.05
$\frac{1}{8}$ „	1.70	2.30

5. Kajsziarack- és szamócaiz és jam:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve, 1 kg.	11.40	15.—
Jam, üvegben (vagy dobozban), 1 kg.	12.50	16.50
$\frac{1}{2}$ kg.	6.50	8.60
$\frac{1}{4}$ „	3.50	4.60
$\frac{1}{8}$ „	2.—	2.70

6. Elsőrendű vegyes, tiszta gyümölcsiz (3 fajta gyümölcsből, zöldség hozzákeverése nélkül készült tartós árú):

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve, 1 kg.	7.—	9.25

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
kimérve	—.—	9.70
faedényben, tisztasúly (edény önköltségi áron)	7.—	—.—

7. Almaíz (minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
Vederben, teljes (brutto) súly tiszta (netto) súlynak véve, 1 kg.	3.70	4.90
kimérve	—.—	4.90
faedényben, tisztasúly (edény önköltségi áron)	3.70	—.—

8. Birsalmasajt (csomagolva), minden más gyümölcs és zöldség keverése nélkül):

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
1 kg.	6.50	8.80

9. Almasajt (minden más gyümölcs és zöldség hozzákeverése nélkül):

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
tisztasúlyban (edény önköltségi áron)	5.20	7.15
kimérve	—.—	7.15

10. Málnaszörp (kizárólag nem vizezett anyaléből készített festetlen árú):

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
tisztasúlyban, kölcsönadott edényben, 100 kg.	675.—	—.—
málnasuccus, teljesen tiszta, nem vizezett anyalé (hordó önköltségen), 100 kg.	1083.—	—.—
málnaszörp, palackokban, 1 literes üvegben (1.3 kg.), tisztasúly	10.60	14.20
palackokban, 0.7 literes, 1 kg. tisztasúly	7.90	10.35
„ 0.5 „ 65 dg. „	5.30	7.15
„ 0.25 „ 32 „ „	2.95	4.—
kimérve 1 kg.	—.—	8.95

11. Aszalt alma és körte, finomabb minőség, gyári készítmény:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
(csomagolás nélkül) 100 kg.	660.—	—.—
(csomagolva vagy kimérve) 1 kg.	—.—	8.—

12. Hullott és erdei vadalmából és körtéből készített közönséges aszaltárú, házi készítmény:

	Termelői ár	Nagykereskedői ár	Fogyasztói ár
		Korona	
		ár 1 kg.	
a) erdei vadkörte, 100 kg.	165.—	220.—	2.65
b) apró étkezési körte, 100 kg.	275.—	330.—	3.95
c) hámozatlan almaszeletek, 100 kg.	385.—	450.—	5.30

A nagykereskedői árban a zsák ára és rendeltetési állomásra való szállítás költségei bennfoglaltatnak.

B)

13. Savanyított káposzta, fedőlevelek nélkül készített és szokás szerint sajtolt árú:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
február—március, 100 kg.	100.60	—.—
április 1. után, 100 kg.	107.10	—.—
kímérve, leve nélkül, 1 kg.	—.—	1.80

14. Savanyított fehér (tarló-, kerék-, kerek-) répa:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
március, 100 kg.	100.60	1.69
április 1. után, 100 kg.	107.10	1.80

15. Savanyított takarmányrépa étkezési célra:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
március, 100 kg.	66.—	1.14
április 1. után, 100 kg.	70.30	1.21

16. Savanyított (sózott) tök:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
március, 100 kg.	154.—	2.24
április 1. után, 100 kg.	165.—	2.35

17. Ecetes tök:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
A felhasznált ecet arányában 100 kg.-ként 30 koronával drágább mint a sózott tök hordóban (hordó nélkül, tisztasúlyban):		
március, 100 kg.	184.—	2.54
április 1. után, 100 kg.	195.—	2.65

18. Párolt és sózott zöldbab:

Hordóban (hordó nélkül, tisztasúlyban), 100 kg.	300.—	—.—
¹ / ₄ dobozban	4.—	5.40
¹ / ₂ „	2.30	3.10

19. Ecetes zöldbab:

A felhasznált ecet arányában 10%-kal, vagyis 100 kg.-ként 30 K-val drágább, mint a sózott zöldbab, melynek ára 100 kg.-ként 330 K, hordóban (hordó nélkül, tisztasúlyban),		
100 kg.	330.—	—.—

20. Párolt zöldborsó:

	Gyári ár	Fogyasztói ár
	Korona	
$\frac{1}{1}$ dobozban	5.20	6.90
$\frac{1}{2}$ „	2.90	3.85

21. Sós-, vizes uborka:

100 kg.	87.—	—.—
100 drb vegyes nagyságban	15.—	—.—
1 „ „	—.—	—20

22. Ecetes uborka:

5 literes üvegben (50 drb közép nagyságú)	11.70	15.40
1 drb	—.—	—29
2 literes üvegben (45 drb apró uborka)	6.—	7.90
1 drb	—.—	—18
Hordókban, vegyes nagyságú, hordó nélkül, rendesen megrakva és ecettel feltöltve, 100 literenkint	206.—	—.—

Az összes fentnevezett áraknál:

$\frac{1}{1}$ doboz alatt 1 kg. bruttosúlyt	
$\frac{1}{2}$ „ „ $\frac{1}{2}$ „ „	
$\frac{1}{4}$ „ „ $\frac{1}{4}$ „ „	
$\frac{1}{8}$ „ „ $\frac{1}{8}$ „ „	kell érteni.

23. Paradicsomlé 5—7% extrakt tartalommal:

Hordóban (kölcsönhordóval, tisztasúlyban),		
100 kg.	250.—	—.—
1 literes palackban	3.50	4.30
0.7 „ „	2.65	3.30
0.5 „ „	1.95	2.35

A palackárúk parafadugóval lezárt üvegekre vonatkoznak; lekötözött palackoknál a fenti árak üvegenként 20 fillérrel alacsonyabbak.

24. Sűrített paradicsomlé és paradicsompép (püré) a 7%-nál magasabb extrakt-tartalmú paradicsomlé (püré) gyári ára 100 kilogrammként, a 250 koronás alapárnál arányosan magasabban számítható, vagyis a 7%-ot meghaladó extrakt-tartalom után százalékonként a 250 koronás alapárnak egyheted részével fog emelkedni.

Amennyiben az ilyen készítmény palackozva árusíthatnák el, a készítmény árához a palackozás költségei fejében 1 literes palacknál 1 korona, a 0.7 literes palacknál 90 fillér, a $\frac{1}{2}$ literes palacknál 70 fillér számítható. Bádogdobozok használata esetén a készítmény árához 2 kg.-os ónozott bádogdoboz után 2.20 korona, 1 kg.-os ónozott bádogdoboz után 1.50 korona, $\frac{1}{2}$ kg.-os hasonló doboz után 1 korona, $\frac{1}{4}$ kg.-osnál pedig 80 fillér számítható.

Ugyanilyen palackozott, vagy dobozos készítmények *kiskereskedelmi* (fogyasztói) áráként a készítmény netto árához 30% hozzáadás engedtetik meg, míg a palackozás és dobozolás költségei az előbbieket szerint számítandók.

Megjegyzés a 13—14. alatti hordóban szállított árúkhöz:

A savanyúkáposztához, a sózott (savanyított) tökhöz, savanyított répához, savanyított és ecetes uborkához, hüvelyes zöldbab és hasonló savanyított konzervekhez használandó szállító hordók és faedények ára, illetve kölcsöndíja, valamint a hordók megvásárlásának és kölcsönzésének általános feltételeit a következőkben állapítom meg:

I.

Helyi fogyasztás esetén, illetőleg, amikor a szállítás tengelyen a vevő költségére történik:

Kölcsöndíj 15 napot meg nem haladó használati időre

	Korona
100 kg. savanyúkáposztára számítva	10.—
illetőleg kilogrammonként	—10
de legkevesebb (50 kg. tisztasúly után számítva)	5.—
15 napon túl, legfeljebb 30 napig, naponként és 100 kilogrammonként további	—70
illetőleg kilogrammonként további	—07
de legkevesebb (50 kg. tisztasúly után számítva) naponként	—35

Ha a vevő a hordót (edényt) megvenni óhajtja, vagy ha azt legkésőbb 30 napon belül vissza nem szolgáltatja, az általa már esetleg fizetett, vagy részéről esedékesé vált használati díj betudásával a káposzta tisztasúlya után számítva

100 kg.-ként, szállítóképes tölgyfahordóért, legfeljebb	60.—
100 „ „ „ bükkfahordóért, „	50.—
100 „ „ „ fenyőfahordóért, „	40.—
100 „ „ „ fenyőfadézsáért, vederért	
vagy egyéb edényért, legfeljebb	25.—

számíthat fel a gyáros (eladó) által a vevő terhére, melynek ellében a hordó (edény) a vevő thlajdonába megy át.

II.

Vasúton történő szállítás esetén:

a hordó (edény) *eladási* árai az I. alatt közölt árakban, a *kölcsöndíjak* pedig az I. alatti hordóárak 30 (harminc) százalékában állapíthatnak meg. A kölcsöndíj mindenkor a savanyított árúnak a vasútra történő feladási napjától az üres hordók (edények) visszaküldése (vasútra feladása) napjáig számítandó legfeljebb 40 napi kölcsönidőtartamra szól. Ezen időn belül, vagy legkésőbb ennek elteltével a vevő a kölcsönhordót (edényt) haladék nélkül és saját

költségén visszaküldeni köteles és ha ennek forgalmi akadálya lenne, arról az eladót azonnal értesíteni tartozik, az akadály megszűntével, de legkésőbb további 8 napon belül a vevő az üres göngyölet visszaküldésére köteles, ami, ha bármely okból nem történik meg, a vevő a hordót (edényt) a használati díj betudásával az I. alatti árban megvenni köteles. Kikölcsonzés mellőzésével a vevő a hordót (edényt) a fenti árban azonnal meg is veheti. A hordó (edény) mindenkor tisztára kimosva, törésmentesen szállítandó vissza. A hordónak (edénynek) az eladótól való elszállítása alatt bekövetkező esetleges rongálás a vevő, a visszaküldés alatti esetleges rongálás pedig az eladó (gyáros) veszélyére és kárára történik.

Ezen módozatok érvényesek savanyúkáposztán kívül a sózott (savanyított) répa, tök, ugorka, zöld (hüvelyes) bab és hasonló savanyított konzervek szállításához használt hordók (edények) kölcsönzésére és eladására.

Paradicsomos hordók árait a fenti tételek nem vonatkoznak. Paradicsomlé szállításához használt, teljesen új tölgyfahordók eladási ára gyanánt — ha ezek minősége a tölgyfából készült új boroshordókkal megegyező — az új boroshordókra megállapított maximális árak számíthatók fel. Ha azonban az ilyen paradicsomos hordók már használtak volnának, akkor a savanyított káposztához használt hordókra megállapított árak számíthatók fel. Amennyiben a paradicsomos hordók kölcsönbe adatnának, az esetben a megfelelő hordóárak 30 (harminc) százaléka számítható fel kölcsöndíj gyanánt a savanyított káposztáshordókra megállapított időbetartás és egyéb általános feltételek mellett.

25. Száritott vöröshagyma:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(csomagolás nélkül) 100 kg.	1320.—	—.—
csomagolva vagy kimérve, 1 kg.	—.—	15.84

26. Száritott káposzta:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(csomagolás nélkül) 100 kg.	836.—	—.—
csomagolva vagy kimérve, 1 kg.	—.—	10.23

27. Száritott kelkáposzta:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(csomagolás nélkül) 100 kg.	820.—	—.—
csomagolva vagy kimérve, 1 kg.	—.—	10.05

28. Száritott sárgarépa, petrezselyem, pasztinák, zeller, kalaráb, továbbá julienne burgonya nélkül:

	Gyári ár	Fogyasztói ár Korona
(csomagolás nélkül) 100 kg.	1030.—	—.—
csomagolva vagy kimérve, 1 kg.	—.—	12.65

Ha a termelő (gyár, konzervkészítő) készítményeit saját detailüzletében méri ki, vagy kicsinyben adja el, akkor a fogyasztói árakat igényelheti. A helyi hatóság a fent meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az alacsonyabb árakat, melyeket a termelő a helyi piacon kicsinyben való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyet a helyi fogyasztókat kiszolgáló kereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő (gyáros, konzervkészítő) feldolgozó telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárúsítás esetén, ha a vevő az árút a gyári telepen veszi át, illetőleg onnan szállíttatja el, kizárólag a gyári árak számíthatók fel.

A 2.400/1917. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján szedhető és az elszállításra kerülő cikkek árának 4 (négy) százalékában megállapított jutalék a gyári árakba nincsen beleszámítva, ellenben a fogyasztási árakban már benne foglaltatik; mindazon vásárlók ennél fogva, akik szükségletüket gyáraktól szerzik meg, a megállapított legmagasabb áron felül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságot illető jutalékot is kifizetni kötelesek.

A gyári (termelői) árak a feladó állomáson, a fogyasztói árak pedig a kicsinyben való eladásra nézve kialakult helyi szokások szerinti átvételre értendők.

2. §.

Az eladásra kerülő konzervkészítményeknek ezen rendelettel megállapított legmagasabb fogyasztási árait az elárúsító helyeken feltűnően és a vevők által könnyen ellenőrizhető módon ki kell függeszteni, maguk az eladásra kerülő összes készítmények pedig a termelők (gyárak és konzervkészítők), illetve a csomagolást eszközölő kereskedők által olyan minőségű jelzéssel (deklarációs címkével) látandók el, melyen:

a) a csomagolást eszközölő termelőknek (gyáraknak, konzervkészítőknek), illetve terménykereskedőknek cége és teljes címe,

b) a felhasznált gyümölcsök és zöldségfélék neve, valamint az a körülmény, hogy a készítmény festve lett-e és mi módon, végre

c) a készítmény nettósúlya és irtartalma világosan fel legyen tüntetve.

3. §.

A lakosságnak életszükségleti cikkekkel méltányos áron leendő ellátását biztosítandó, a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet 2. §-ában nyert felhatalmazás alapján ezennel elrendelem mindazon konzervféléknek hatósági igénybevételét (rekvirálását), amelynek legmagasabb árai ezen rendelet 1. §-ában megállapítva lettek, mégis azzal a közelebbi meghatározással, hogy ezen igénybevétel csakis azokra a készletekre vonatkozik, amelyeket a konzervgyárosok (konzervkészítők), illetve zöldség-, főzelék- vagy gyümölcsféléknek bármilyen módon való konzerválásával iparszerűen foglalkozó ipartelepek tulajdonosai továbbeladás céljaira állítottak elő és a 77.000/1917. sz.

rendeletem értelmében az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságnak bejelenteni tartoztak.

4. §.

Az ekként igénybevett készletek csakis az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi R.-T. útján kifejezett utasításai szerint hozhatók forgalomba s nevezetesen a Részvénytársaság javaslata alapján az Intézőbizottság meghallgatása után az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állapítja meg azt, hogy a rendelet hatálya alá tartozó konzervgyártmányok közül mekkora mennyiség fordítandó:

a) a hadsereg, tisztviselői beszerzési csoportok, az ipari, közlekedési és bányavállalatok alkalmazottai és munkásellátási intézmények, kórházak, fogyasztási szövetkezetek, egyéb közintézmények, községi élelmiszerüzemek stb. szükségleteinek fedezésére, továbbá:

b) a kereskedelem útján és közvetlenül a helyifogyasztás és a belföldi forgalom szükségletének fedezésére.

Évégből az *a)* pontban megnevezettek részéről közvetlenül a konzervgyárosokhoz intézett igénybejelentésekről (megrendelésekről) a gyárosok a Részvénytársaságot azonnal értesíteni kötelesek, utóbbi pedig az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztertől kikért utasításnak megfelelően az engedélyezett szükségletet a megrendelést felvevő konzervgyáraktól kiutalja. Ezen kiutalásnak — amennyiben ezt készleteik lehetővé teszik — megfelelni kötelesek.

A *b)* pontban megnevezettek részéről érkezett megrendeléseket a konzervgyárosok szintén csakis az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek a Részvénytársaság útján kifejezett engedélye alapján teljesítheti, miért is az ilyen megrendeléseket a Részvénytársaságnak tudomására hozni tartoznak, amely az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztertől kikért utasításnak megfelelően az engedély megadása, vagy meg nem adása felől, a közlés vételétől számított nyolc nap alatt nyilatkozni köteles. A nyilatkozat esetleges elmaradása a megrendelés teljesítésébe való beleegyezést jelenti.

5. §.

77.000/1917. sz. rendeletemnek a készletbejelentés kötelezettségére vonatkozó részét továbbra is érvényben tartván, a bejelentésre kötelezettek készleteik csökkenésének igazolásául tartoznak mindazokat az utalványokat és engedélyeket megőrizni, amelyek alapján gyártmányaikat forgalomba hozták.

Mindazok a zöldségből, főzelékből és gyümölcsből készült konzervgyártmányok és féltermékek (félgyártmányok), amelyekre nézve ezidőszerint maximális árak nem állapítottak meg, további intézkedésig szabadon forgalomba hozhatók, azonban a vasúton,

hajón és gépkocsin való szállításukhoz szintén szállítási igazolvány szükséges és ezek a készletek is minden hónap 1. és 15. napján meglévő állapot szerint 10 napon belül az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársasághoz bejelentendők.

6. §.

Az Ausztriába és vámkülföldre kiszállítható mennyiségeket az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állapítja meg. Az ily irányú kérelmek a Részvénytársasághoz nyújtandók be, amely azokat illetékes helyre felterjeszti.

7. §.

A konzervgyártmányok bármely mennyiségének vasúton, hajón, vagy gépkocsin történő szállításához szükséges szállítási igazolványokat az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaság igazgatósága Budapesten adja ki, mely alkalommal a konzervek forgalombahozataláért járó és a gyári ár után számítandó 4 (négy) százalékos jutalék is lefizetendő.

8. §.

A jelen rendelet bármely intézkedésének megszegése, kijáratása vagy az abban való közreműködés a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet 15—18. §-ai, illetve a 2.400/1917. M. E. sz. rendelet 6. §-ának megfelelően büntetettik.

9. §.

Ez a rendelet 1918. évi március hó 15-ével lép hatályba, területi érvényességre nézve a 2.400/1917. M. E. sz. rendelet 7. §-ában foglaltak irányadóak.

Budapest, 1918. évi március hó 15-én.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter ad 74.858/1918. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcs-konzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról közzétett 74.858/1918. számú rendelet B. 21. pontjának pótlásáról.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 2.400/1917. M. E. számú rendeletével adott felhatalmazás alapján 1918. évi március hó 8-tól kezdődő joghatállyal a sósvizes uborkának legmagasabb árát további rendelkezésig a következőkben állapítom meg:

100 kg. sósvizes uborkának gyári ára	108 K — f,
100 drb vegyes nagyságú sósvizes uborka gyári ára	18 „ 75 „
1 drb vegyes nagyságú sósvizes uborka fogyasztói ára	— „ 23 „

Budapest, 1918. évi március hó 21-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 27-én kelt 77. számában.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 107.052/1918. OKH. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervek fogyasztói maximális árának leszállítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 1917. évi július hó ötödikén kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján mindazokat a fogyasztói árakat, amelyek a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 19-én megjelent számában közzétett 74 858/1918. számú rendelettel megállapítottam — 1918. évi június hó 17-től kezdődő hatállyal 2^oo, azaz kettőszázalékkal lejjebb szállítom, mert 1918. évi június hó 7-én kiadott 111.000/1918. OKH. számú rendeletem 4. §-a szerint a zöldség-, főzelék- és gyümölcsfajtákból bármiként készült konzervek szállítási igazolványainak jutalékát is 4^oo ról 2^oo-ra szállítottam le.

Ezen rendeletem következtében tehát 1918. évi június hó 17-től kezdve az említett konzervfélékért sem a gyáros, sem a kereskedő nem számíthatja fel az idézett rendeletben megállapított egész fogyasztói árat, mert a maximális fogyasztói ár az említett időtől kezdve fentiek szerint 2^oo-kal leszállított.

A jelen rendelet bármely intézkedésének megszegése vagy kijátszása 2.400/1917. M. E. számú rendelet 6. §-ának megfelelően büntetettik.

Budapest, 1918. évi június 10.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 114.331/1918. számú távirati rendelete a nyári korai káposzta iparszerű besavanyításának eltiltása tárgyában.²⁾

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

A m. kir. minisztérium 4.207/1915. M. E. számú rendeletének 9. §-a alapján a nyári korai káposztának iparszerű besavanyítását további rendelkezésig betiltom és fölhívom Címet, hogy ezen tilalmamról a hatósága területén működő konzervgyárakat és ipartelepeket azonnal értesitse s azok ellen, akik e tilalmat megszegik, idézett rendelet 5-ik fejezete szerint járjon el.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 15-én kelt 136. számában.

²⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi augusztus hó 1-én kelt 13. számában.

Költségvetési törvények.

1917 : XIII. TÖRVÉNYCIKK

az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917. évi IX. t.-c. hatályának az 1918. évi február végéig való kiterjesztése tárgyában.

(Szentesítést nyert 1917. évi október hó 31-én. — Kihirdettetett az „Országos Törvénytár“-ban 1917. évi november hó 3-án.)

1. §.

Az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917. évi IX. t.-c. 1., 2., 3. és 5. §-aiban foglalt rendelkezések hatálya az 1918. évi február végéig kiterjesztetik.

2. §.

Az 1898. évi XXI. t.-c. 2. §-ának az a rendelkezése, amely szerint az országos betegápolási pótdadó az ugyanabban a szakaszban említett egyenes államadók 3%-át meg nem haladhatja, az 1918. évre hatályon kívül helyeztetik és az 1918. évben kivetendő országos betegápolási pótdadó kulcsa 5%-ban állapítatik meg.

3. §.

Felhatalmaztatik a honvédelmi és a pénzügyminiszter, hogy a mozgósítás folytán bevonultak gyámol nélküli családjainak segélyezését úgy a segélyre való igény megállapítása, mint a segélyek összege tekintetében a jelen háború tartamára rendeleti úton újból szabályozhassa s hogy ennél a szabályozásnál az 1882 : XI., illetőleg az 1914 : XLV. törvénycikkben foglaltakról eltérő rendelkezéseket állapítson meg. A segélyre való igény megállapítása tekintetében a nevezett miniszterek a belügyminiszterrel, s illetve Horvát-Szlavonországokban a bánnal egyetértőleg járnak el.

4. §.

Jelen törvény 1917. évi november hó 1-én lép életbe. Az 1. §-ban foglalt rendelkezés hatálya az 1917/18. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszűnik. A jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

1918 : VIII. TÖRVÉNYCIKK

az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917. évi IX. t.-c. hatályának az 1917/18. költségvetési év végéig való kiterjesztése tárgyában.

(Szentesítést nyert 1918. évi április hó 30-án. — Kihirdettetett az „Országos Törvénytár“-ban 1918. évi május hó 1-én.)

1. §.

Az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917. évi IX. t.-c. 1., 2. és 5. §-aiban foglalt s az 1918. évi III. t.-cikkel az 1918. évi április végéig kiterjesztett rendelkezések hatálya az 1917/18. költségvetési év végéig kiterjesztetik azzal, hogy a kormány által az idézett törvényekben, valamint a jelen törvényben nyert felhatalmazás alapján az 1917/18. költségvetési évben teljesített kiadások és beszedett állami bevételek az 1914. évi XXVII. t.-cikkel törvénybe iktatott 1914/15. évi állami költségvetésben megállapított ama fejezet, cím és rovat terhére vagy javára utalványozandók és számolandók el, amely az 1914/15. évi részletes előirányzatok alapján természetüknek megfelel.

2. §.

Az 1917/18. évre vonatkozó állami zárszámadásban:

a) a kiadások és bevételek az 1870. évi XVIII. t.-c. 22. §-ában és az 1880. évi LXVI. t.-cikkben foglalt rendelkezésektől részben eltérőleg, az 1914/15. évre megállapított költségvetéssel hasonlították össze;

b) az 1917/18. évre szóló előirányzatok általában azok az összegek veendőek az összehasonlításnál alapul, amelyek az 1916. évi XL. t.-c. 2. §-a értelmében az 1916/17. évre előirányzott összegek gyanánt voltak veendőek;

c) mi sem veendő az 1917/18. költségvetési évre előirányzat gyanánt a rendkívüli kiadások „átmeneti kiadások“ és „beruházások“ költségvetési alosztályaiban azokon a fejezeteken, címen, rovatokon, alrovatokon s illetve tételeken, amelyek az 1916. évi XL. t.-c. értelmében az 1916/17. költségvetési évre megállapított kiadás a vonatkozó szükséglet utolsó részletösszegét képezte.

3. §.

Az 1917/18. költségvetési évet illetőleg a jelen törvény 1. és 2. §-ai szerint igénybevehető hitelek közül a „rendes“ és az „átmeneti“ kiadásoknál azokra nézve lesz két évi, vagyis az 1918/19. költségvetési év végéig terjedő felhasználási idő igénybevehető, amelyekkel azonos célra, tehát ugyanazon a fejezeten, címen rovaton, alrovaton vagy költségvetési tételen az 1914/15. évre engedélyezve

volt hitelösszegekre nézve az 1915. évi XII. t.-c. 6. §-ában foglalt felhatalmazás alapján két évi felhasználási idő lett megállapítva.

Az átruházási jognak az 1917/18. költségvetési évben való gyakorlására nézve — a jelen törvény 2. §-ának *b)* és *c)* pontjaiban foglalt határozmányokból folyó korlátozással — ugyanazok a rendelkezések veendőik irányadókul, amely rendelkezések az 1914/15. évre szóló állami költségvetésben engedélyezett hitelekre nézve megállapítottak mindazonáltal azzal az eltéréssel, hogy a m. kir. államvasutak beruházásainál az 1917/18. évben a „forgalmi eszközök és felszerelés“-re és az „építkezések“-re engedélyezett hitelek között is lesz átruházásnak helye.

4. §.

Az 1888. évi IV. t.-c. 7. §-ának az a rendelkezése, amely szerint a helyi érdekű vasutak segélyezése címén az állami költségvetés évenként 600.000 K-nál (300.000 frt-nál) nagyobb összeggel nem terhelhető, az 1917/18. évre hatályon kívül helyeztetik.

5. §.

A jelen törvény 1918. év május hó 1-ső napján lép életbe, de az 1—3. §-okban foglalt rendelkezések hatálya az 1917/18. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszűnik. Az 1917/18. évi állami költségvetési törvény megalkotása esetében a jelen törvénnyel adott felhatalmazás alapján az 1917/18. évi kezelés javára beszedett bevételek s illetve terhére teljesített kiadások az 1917/18. évi költségvetés keretébe lesznek beillesztendők.

A jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bízatik meg.

Kőszénkátrány (nyers és lepárolt) maximális ára.

A m. kir. minisztérium 148/1918. M. E. számú rendelete a nyers és a lepárolt (desztilált) kőszénkátrányért a termelők által követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A nyers kőszénkátrányért követelhető legmagasabb ár a termelők (légszeszgyárak, kokszolók és nyers kőszénkátrányt melléktermékként előállító egyéb üzemek) részéről történő eladásnál, az egyes gyárak által az 1916. évben termelt nyers kőszénkátránymennyiségek alapul vételével:

a) azon üzemekre nézve, amelyek az 1916. évben legfeljebb 1000 métermázsa nyers kőszénkátrányt termeltek, métermázsánként 15 korona;

b) azon üzemekre nézve, amelyek az 1916. évben 1000 métermázsánál több, de legfeljebb 2000 métermázsa nyers kőszénkátrányt termeltek, métermázsánként 14 korona;

c) azon üzemekre nézve, amelyek az 1916. évben 2000 métermázsánál több, de legfeljebb 10.000 métermázsa nyers kőszénkátrányt termeltek, métermázsánként 13 korona;

d) azon üzemekre nézve, amelyek az 1916. évben 10.000 métermázsánál több nyers kőszénkátrányt termeltek, métermázsánként 12 korona.

2. §.

A lepárolt (desztilált) kőszénkátrányért követelhető legmagasabb ár a nyers kőszénkátrányt lepároló vállalatok részéről történő eladásoknál métermázsánként 17-50 korona.

3. §.

Az 1. és 2. §-ban megállapított legmagasabb árak 100 kg. tiszta súlyra, készpénzfizetés ellenében, levonás nélkül helyt, az eladó raktárhelyiségében átadva értendők.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 15-én kelt 38. számában.

Ha a szállítás az eladó tartánykocsijában történik, a fuvar-költségeken kívül az eladott árú tiszta súlyának minden 100 kg.-ja után a feladás napjától számított első 48 órára legfeljebb 1 korona használati díj, minden további megkezdett 24 órára pedig legfeljebb 10 fillér pótdíj számítható fel.

4. §.

Nyers és lepárolt (desztillált) kőszénkátránynak a termelők részéről fahordókban történő eladásánál az 1. §-ban megállapított legmagasabb árakhoz legfeljebb 15% felár számítható fel.

Az eladó hordókölcson- és használati díj fejében az eladott árú 100 kg.-kénti tisztasúlya után legfeljebb 1.50 koronát számíthat fel. A vevő köteles az olyan fahordót, amely az eladó tulajdona, az átvételtől számított 4 héten belül bérmentesítve az eladó feladási állomására visszaküldeni. Amennyiben a vevő ezen idő leteltével a kölcsönhordót nem küldi vissza, az eladónak jogában áll a vissza nem küldött fahordó használatáért az említett 4 hét letelte után következő első hétre 50 fillér, minden további megkezdett hétre pedig 1 korona kölcsöndíjat felszámítani.

5. §.

A jelen rendelet rendelkezéseivel ellentétben álló szerződések, amennyiben a jelen rendelet életbelépése előtt az árú átadásával még nem teljesítették, hatályukat veszítik.

6. §.

A nyers ásványolaj, az ásványolajtermékek, a benzol, továbbá a kátrány és a kátránytermékek forgalmának újabb szabályozásáról 3.044/1916. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlöny 1916. évi szeptember hó 26. napján megjelent 220. számában kihirdetett) rendeletet a jelen rendelet nem érinti.

7. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátssza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkan-tak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén, pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.
Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére
kiterjed.

Budapest, 1918. évi február hó 14. napján.

Közélelmezés biztosítására szükséges adatgyűjtés elrendelése.

A m. kir. minisztérium 1.210/1918. M. E. számú rendelete a köz-
élelmezés biztosítása céljából szükséges adatgyűjtés elrendeléséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intéz-
kedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következő-
ket rendeli:

1. §.

A közélelmezés tervszerű intézhetése céljából a polgári né-
pességét állandó lakóhelyén az 1918. évi április hó 15-iki állapot-
szerint 1918. évi április hó 16—20. napján össze kell írni. Ugyan-
akkor összeírandó a szarvasmarha-, ló-, sertés- és juhállomány is.
A népösszeírás háztartásonként lajstromok útján történik a férfi- és
női népességnek és a foglalkozásnak részletezésével. Az állatlét-
szám összeírása tulajdonosok szerint történik és a népösszeírásnál
használt lajstromokba vétetik fel.

2. §.

Az 1. §-ban említett célból ugyancsak fel kell venni 1918. évi
április hó végéig a vetésterületet is. A vetésterület felvétele gaz-
daságonként történik, kiterjed a község (város) határában levő
összes szántóföldterületre, a búzával, rozsszal, árpával, zabbal,
tengerivel, burgonyával, egyéb terménynyel bevetett és a művelés-
alatt nem álló terület részletezésével.

3. §.

A népösszeírással egyidejűleg tartoznak a községek összeírni
a felvétel idejében a községük területén levő gőzcséplőgépeket
avagy benzinnel, petrolummal, villamos vagy más motorikus erő-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 24-én kelt
71. számában.

vel hajtott, vagy pedig járgányos cséplőgépeket. Az összeírás géptulajdonosonkint történik és az összeírásnál használandó felvételi lapot a géptulajdonos vagy annak felelős megbízottja köteles kiállítani.

4. §.

Az ezen rendeletben elrendelt adatfelvételeket a községi előjáróságok az e célra alkalmazandó számlálóbiztosok és a számlálást felülvizsgáló megbízottak közreműködésével hajtják végre.

5. §.

A számlálóbiztos tennivalóival elsősorban az elemi iskolákban alkalmazott férfitanítók bizandók meg, akik e megbízatást a megállapítandó külön díjazás mellett fegyelmi felelősség terhe alatt elfogadni és teljesíteni kötelesek. Mindazokban az iskolai osztályokban, melyeknek tanítói a nép- és állatösszeírásban számlálóbiztosi minőségben résztvesznek, a tanítás helyettes hiányában az összeírási napokon, legfeljebb azonban három iskolai napon át szünelhet.

6. §.

Az összeíráshoz szükséges nyomtatványokról és a számlálóbiztosok és az összeírást teljesítő egyének díjazásáról az Országos Közélelmezési Hivatal gondoskodik. A községeket csak az összeírás felülvizsgálatával és ellenőrzésével járó költségek terhelik, ugyancsak a községek tartoznak azonban gondoskodni a számlálóbiztosok részére esetleg szükséges fuvar előállításáról.

7. §.

A számlálóbiztosokat és a vetésterület felvételénél közreműködő egyéneket működésük tartama alatt közhivatalnoknak kell tekinteni.

8. §.

Az ezen rendeletben elrendelt felvételeknek az előirandó időben való pontos végrehajtásáért a községi előjáróság (polgármester) felelős s ő tartozik arról gondoskodni, hogy az összeírások foganatosításának céljára megfelelő számú alkalmas egyén jelöltesék ki, a község (város) területe megfelelő számlálókerületekre beosztassék, továbbá a számlálóbiztosok által beszolgáltatott anyag felülvizsgálattassék, összesíttessék és a megállapított határidőre a m. kir. központi statisztikai hivatalhoz beküldessék.

9. §.

Aki a jelen rendeletben elrendelt összeíráshoz szükséges ada-

tok szolgáltatását megtagadja, vagy tudva valótlan adatokat közöl, avagy a hatósági ellenőrzést megghiusítja vagy kijátssza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntetőbiróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

10. §.

E rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Végrehajtásáról az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter gondoskodik, aki az 5. §. végrehajtása tekintetében a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterrel egyetértően jár el. E rendelet hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi március hó 23. napján.

Közélelmezési kormánybiztosságok és bizottságok fölállítása.

A m. kir. minisztérium 530/1918. M. E. számú rendelete közélelmezési kormánybiztosságok és közélelmezési bizottságok felállításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

I. fejezet. Közélelmezési kormánybiztosságok.

1. §.

A közélelmezés körébe eső kormányrendeletek és egyéb kormányhatósági rendelkezések megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében az ország területe legfeljebb 12 közélelmezési kormánybiztosságra beosztatik és ezek élére kormánybiztosok állíttatnak. (Közélelmezési kormánybiztos.)

2. §.

A közélelmezési kormánybiztosokat a m. kir. miniszterelnök nevezi ki s azok az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter fennhatósága alatt működnek.

A közélelmezési kormánybiztosí hivatal szükséges személyzetéről az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter gondoskodik.

3. §.

A közélelmezési kormánybiztos hatáskörébe tartozik a közélelmezés körébe eső kormányrendeletek és egyéb kormányhatósági rendelkezések végrehajtásának irányítása, ellenőrzése és az e körben szükségesnek mutatkozó intézkedések megtétele.

A kormánybiztos ellenőrzési jogköre a közélelmezés körét érintő központok és egyéb háborús gazdasági szervezetek helyi szerveire (bizományosok stb.) is kiterjed.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 9-én kelt 33. számában.

4. §.

A közéletmezési kormánybiztos a jelen rendeleten alapuló hatáskörében a vármegyei, városi és községi alkalmazottakkal és közegekkel közvetlenül rendelkezik és hozzájuk közvetlenül intézhet rendeleteket.

Az előbbi bekezdésben felsorolt alkalmazottak és közegek a kormánybiztosnak a jelen rendelet alapján tett rendelkezéseit haladéknélkül és feltétlenül kötelesek végrehajtani és emiatt fölöttes hatóságuk részéről felelősségre nem vonhatók.

A kormánybiztos a késlekedő vagy nem engedelmessé váló alkalmazottak és közegek ellen, valamint általában mindazon vármegyei, városi és községi alkalmazottak és közegek ellen, akik a közéletmezés körébe eső hivatali kötelességüket akár cselekvés, akár mulasztás által megszegik, az Országos Közéletmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternél a felfüggesztés elrendelése iránt javaslatot tehet.

II. fejezet. Közéletmezési bizottságok.

5. §.

Abból a célból, hogy az életmezési ügyek intézésével foglalkozó hatóságok működésébe a lakosság széles rétegei betekintést nyerhessenek s így ez ügyek helyes intézésére közvetlen befolyást gyakorolhassanak, minden városi törvényhatóság területére, valamint szükség esetén olyan vármegyék területére, ahol az Országos Közéletmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter ily bizottság alakítását elrendeli, közéletmezési bizottságok alakíttatnak.

6. §.

A közéletmezési bizottság feladata vélemény nyilvánítása közéletmezési kérdésekben s a közéletmezés körében kiadott kormányrendeletek és egyéb hatósági rendelkezések végrehajtásának ellenőrzése.

7. §.

A közéletmezési bizottság elnöke a törvényhatóság első tisztviselője. A bizottság 8 tagból áll, akik között egyfelől a kereskedelem és ipar, valamint a mezőgazdaság, másfelől a fogyasztók egyenlő számban vannak képviselve. A bizottság tagjait a törvényhatóság első tisztviselőjének javaslatára az Országos Magyar Közéletmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter nevezi ki. A kereskedő- és iparostagok kinevezésénél az illetékes kereskedelmi és iparkamarának, a mezőgazdák kinevezésénél pedig az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek a törvényhatóság első tisztviselője útján tett előterjesztését a lehetőséghez képest figyelembe kell venni.

A fogyasztókat képviselő tagok között az ipari munkás-

szervezeteknek egy taggal, oly helyeken pedig, ahol az ipari munkások nagyobb számban laknak, két taggal kell képviselve lenniök.

8. §.

Ha a közélelmezési bizottság valamely tagja észrevételének a bizottsági tárgyalás során nem tud érvényt szerezni, véleményét észrevétel vagy panasz alakjában az illetékes közélelmezési kormánybiztos, esetleg közvetlenül az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter elé juttatja.

9. §.

Budapest székesfőváros területére nézve a közélelmezési bizottság megalakítása tekintetében az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter a jelen rendelet rendelkezéseitől eltérőleg is intézkedhetik.

III. Záró rendelkezések.

10. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi február hó 7. napján.

Központok ellenőrzése.

A m. kir. minisztérium 4308/1917. M. E. számú rendelete a háborús gazdasági központok kormányhatósági felügyeletéről és üzletvitelük ellenőrzéséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A közszükségleti cikkek beszerzésére és forgalombahozatalára, vagy forgalmuk közvetítésére a háború alatt alakult központi szervezetek (Hadi Termény részvénytársaság, Központok, Bizottságok, Irodák stb.) egész üzletvitelük, különösen pénz- és vagyonnevelésük tekintetében kormányhatósági felügyelet és ellenőrzés alatt állanak.

A felügyeletet és az ellenőrzést kizárólag az a miniszter gyakorolja, akire azt a minisztérium ráruházta, még pedig abban az esetben is, ha az illető központi szervezet működésének egyes vonatkozásaiban más minisztert is intézkedési jog illet meg. Ezt az intézkedési jogot a jelen rendelet nem érinti.

A miniszter felügyeleti és ellenőrzési joga kiterjed a központi szervezet megbizottainak, bizományosainak és albizományosainak tevékenységére is.

2. §.

Az ellenőrzés céljából a miniszter a központi szervezetek üzletvitelét, ideértve a pénz- és vagyonnevelést, megbizottai által is bármikor megvizsgálhatja. Azoknál a központoknál, melyeknek egész igazgatóságát a kormány nevezte ki, a miniszter a vizsgálatot az igazgatóság egy tagjának bevonásával végzeteti. A vizsgálattal megbizott, ha nem köztisztviselő, működésének megkezdése előtt fogadalmat tesz a titoktartásra, valamint arra, hogy tisztében lelkiismeretesen fog eljárni. A vizsgálattal megbizottak ezen eljárásuk közben hatósági közegeknek tekintendők. (1914 : XL. t.-c.)

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 11-én kelt 261. számában.

A központi szervezetek kötelesek a miniszter által elrendelt vizsgálat foganatosítására hivatott és kellőképpen igazolt küldöttnek üzleti könyveik, levelezéseik, feljegyzéseik és egyéb irataik, valamint készleteik megtekintését megengedni és nekik minden szükséges felvilágosítást megadni.

A központi szervezetek a felügyeletre és ellenőrzésre hivatott miniszternek hozzájuk intézett felhívására kötelesek bevételeikről és kiadásairól a miniszternek időszakonként tájékoztató jelentést bemutatni és a miniszter erre vonatkozólag a központot megfelelő utasítással láthatja el.

3. §.

A felügyeletre és ellenőrzésre hivatott miniszter a központi szervezetet a közszükséglet biztosítása végett kibocsátott rendelkezések foganatosítása, valamint az üzletvitel tekintetében, így különösen az árúk megszerzésére, összegyűjtésére, továbbítására, feldolgozására és szétosztására vonatkozó intézkedéseket illetően, beleértve a pénz- és vagyonkezelést is, kötelező utasításokkal láthatja el. Ha kivülről más miniszternek is van intézkedési joga, a kötelező utasításokat intézkedési jogkörében (1. §. 2. bekezdés) ez a miniszter adja meg. Az ellenőrzés és a jelen rendeletben meghatározott megtorló intézkedések alkalmazása ebben az esetben is a felügyeletre és ellenőrzésre hivatott miniszter hatáskörébe tartozik.

4. §.

A felügyeletre és ellenőrzésre hivatott miniszter felügyeleti jogköréből kifolyólag, amennyiben a közérdekbe ütköző szabálytalanságot vagy mulasztást észlel, utasíthatja a központi szervezet vezetőségét annak meghallgatása után, hogy a mulasztást vagy szabálytalanságot elkövető alkalmazott ellen illetményeinek terhére egy havi fizetése, fizetéssel nem bíró alkalmazottak, megbizottak, bizományosok és albizományosok ellen pedig ötezer korona erejéig a miniszter által esetenként megjelölendő hadi jótékonyági célra fordítandó rendbirságot szabjon ki. A szabálytalanság vagy mulasztás ismétlése esetében a rendbirság ismételt is kiszabható.

Súlyosabb vagy ismételt szabálytalanság esetében a miniszter arra is utasíthatja a vezetőséget annak meghallgatása után, hogy az illető alkalmazottat szolgálatából záros határidő alatt bocsássa el, vagy hogy megbízását záros határidő alatt vonja meg. Az ilykép elmozdított, illetőleg megbízásától megfosztott egyén annak a miniszternek előzetes hozzájárulása nélkül, aki az elmozdítást, illetőleg a megbízás elvonását elrendelte, a jelen rendelet hatálya alá tartozó központi szervezetnél újabb alkalmazást vagy megbízást nem nyerhet.

Ezek a rendelkezések az alkalmazottnak esetleges büntetőjogi felelősségét nem érintik.

5. §.

Ha a központi szervezet vezetősége a miniszternek a jelen rendelet alapján kibocsátott utasítását nem foganatosítja vagy késedelmesen foganatosítja, a felügyeletre és ellenőrzésre hivatott miniszter a központi szervezetnek ezért felelős vezetője ellen meghallgatása után a 4. §-nak megfelelő rendbirságot szabhat ki és ha az illető vezető magatartása a közérdeket súlyosabban veszélyezteti, őt a központi szervezetnél viselt tisztétől elmozdithatja. Az ilykép elmozdított személy a jelen rendelet hatálya alá tartozó központi szervezeteknél annak a miniszternek előzetes hozzájárulása nélkül, aki őt elmozdította, sem az állásra, amelytől elmozdított, sem más minőségben nem alkalmazható.

6. §.

A miniszter utasítására történt elbocsátás vagy a megbízásnak utasítására történt megvonása esetében a központi szervezet és az illető alkalmazott között fennálló szolgálati szerződés, illetőleg a központi szervezet által adott megbízás az elbocsátásnak, illetőleg a megbízás megvonásának napjával hatályát veszti. Ugyanez áll a miniszter által saját hatáskörében (5. §.) kimondott elmozdítás esetében.

A szolgálati viszonynak, illetőleg a megbízásnak a jelen rendeleten alapuló megszüntetése kártérítésre sem a központi szervezettel, sem az államkincstárral szemben nem ad jogot. A miniszternek előzetes jóváhagyásával azonban a központi szervezet az alkalmazott részére kivételesen végkielégítést állapíthat meg.

7. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya azon központi szervezetek tekintetében, amelyek a magyar szent korona országainak egész területén működnek, Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

Budapest, 1917. évi november hó 9. napján.

Lakásügyi Tanács.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 38.647/1918. számú rendelete az Országos Lakásügyi Tanács szervezetéről.¹⁾

1. §.

A háború következményeként az országban, főleg Budapesten és a városokban mutakkozó lakásinség egységes intézése érdekében, Országos Lakásügyi Tanács szerveztetik. Ez a Tanács a lakásügy intézésére hivatott kereskedelemügyi miniszternek véleményező szerve, melyre a miniszter a lakásügyhöz tartozó ügyek végrehajtását is bízhatja.

2. §.

Különösen feladata a Tanácsnak a lakásinség megszüntetésére, illetőleg lehetőleg csökkentésére szükséges teendők megállapításával és egységes irányításával, nevezetesen az építkezések pénzügyi és technikai előkészítésével és lebonyolításával kapcsolatos és hozzá véleményadás végett leküldött vagy a Tanács tagjai által önállóan kezdeményezett mindennemű kérdésekben véleményt mondani, javaslatokat előterjeszteni, továbbá feladata javaslatokat tenni mindazokra a teendőkre nézve, amelyeket a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények alapján, az építőanyagok előállítására, szétosztására, szállítására, feldolgozására és azok árának szabályozására vonatkozólag a lakásinség enyhítése érdekében szükségességeknek tart.

3. §.

Az Országos Lakásügyi Tanács áll *a)* a következő hivatalos tagokból: a m. kir. miniszterelnök, a belügyi, pénzügyi, földművelésügyi, igazságügyi és honvédelmi minisztériumok egy-egy állandó kiküldöttjéből, a kereskedelemügyi minisztérium magas-építési, vasuti és iparfejlesztési szakosztályainak főnökeiből és egy-egy szakreferenséből, a székesfővárosi közmunkák tanácsának két, a székesfőváros tanácsának és a m. kir. államvasutak igazgatóságának egy-egy képviselőjéből, a székesfővárosi törvényhatóság lakásügyi bizottságának két tagjából; *b)* a következő kinevezett, illetőleg delegált tagokból: a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által a középítészterén kiváló helyet elfoglaló egyének sorából kinevezett hat tagból, a kereskedelemügyi

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 17-én kelt 113. számában.

miniszter által kijelölt országos jellegű egyesületek vagy szervezetek egy-egy, legfeljebb két-két képviselőjéből, kiknek száma azonban husznál több nem lehet. Ezen egyesületek, illetőleg szervezetek csak olyanok lehetnek, melyek az építésüggyel hivatásszerűen foglalkoznak. A Tanács tagja még a 13. §-ban említett végrehajtó szerv vezetője is. A Tanács jegyzőjét a kereskedelemügyi m. kir. miniszter rendeli ki.

4. §.

A Tanács tagjainak megbízatása a Tanács fennállásának tartamára szól, illetőleg kiküldőjük által való visszavonásig marad érvényben.

A Tanács tagjai megbízatásuk, illetőleg kinevezésük elfogadásával kötelezettséget vállalnak arra nézve, hogy a Tanács munkálkodásában és a Tanács által hozzájuk utalt ügyek intézésében legjobb tudásukkal részt vesznek.

5. §.

A Tanács élén a kereskedelemügyi miniszter által kinevezett elnök áll, akinek esetleg szükségessé váló helyettesítésére a kereskedelemügyi miniszter alelnököt is nevez ki.

6. §.

A Tanács sikeres tevékenysége érdekében szükséges, hogy úgy az egyes minisztereket, mint a székesfőváros tanácsát és a székesfővárosi közmunkák tanácsát képviselő tagok a tárgyalás alatt álló kérdésekben végérvényesen nyilatkozhassanak. E végből a tárgyalás alá kerülő kérdésekről előzetesen tájékoztatandók. Az oly ügyekben, melyekben ily végérvényes közvetlen állásfoglalás leküzdhetetlen akadályokba ütközik, az egyes miniszterek és nevezett hatóságok képviselőinek feladata, a felettes hatóságok állásfoglalását és intézkedését a legsürgősebben ki-
eszközölni.

7. §.

A Tanács elnöke jogosítva van egyes tárgyalásokra a Tanácsnak a 3. §-ban felsorolt tagjain kívül, más oly szakferfiakat is meghívni, akiknek a tárgyalásokban való részvételét az ügy érdekében kívánatosnak tartja. Hasonlóképen joguk van a minisztereket, valamint a székesfővárosi közmunkák tanácsát és a székesfőváros tanácsát képviselő tagoknak, az egyes ügyek sikeresebb elintézhete érdekében, ha azt szükségesnek tartják, az ülésekbe más tisztviselőket is bevonni, ami az ülés elején az elnöknek bejelentendő.

8. §.

A Tanács szervei: a teljes ülés és a szakbizottságok.

A szakbizottságokat a Tanács hatáskörébe tartozó ügyek szakszerűbb és behatóbb tárgyalása céljából az ügyek legéle-
szerűbb csoportosításának megfelelő számában, a Tanács — működésének megkezdésekor — teljes ülésben alakítja s azok számát a mutatkozó szükséghez képest, a teljes ülés később is módosíthatja.

A szakbizottságokba a teljes ülés hat-hat tagot választ és pedig ezeknek legalább felét a delegált tagok, a többit a ki-nevezett tagok közül. Tagjai ezenkívül a szakbizottságoknak a Tanács elnöke és alelnöke, továbbá a kereskedelemügyi miniszterium hivatalos tanácsi kiküldöttei, valamint azoknak a miniszteriumoknak és hatóságoknak hivatalos kiküldöttei, amelyeknek ügykörét az illető szakbizottságba utalt ügyek érintik; végül a 13. §-ban említett végrehajtó szerv vezetője.

Ugyanaz a tanácstag több szakbizottságnak is lehet tagja.

A Tanács elnöke a szakbizottság tanácskozásaira esetről-esetre más tanácstagokat is meghívhat.

A szakbizottságok megalakítása s azok tagjainak névsora a kereskedelemügyi miniszternek bejelentendő.

Két vagy több szakbizottságot érdeklő ügyek az illetékes szakbizottságok együttes ülésén tárgyaltnak.

9. §.

A véleményadás végett a Tanácshoz utalt ügyeket a kereskedelemügyi miniszter a 13. §-ban említett végrehajtó szerv útján a Tanács elnökéhez juttatja, aki azokat a Tanács teljes ülésének bemutatja. A teljes ülés az ügyeket az illetékes szakbizottsághoz utalja s ugyanakkor határoz abban a tekintetben is, hogy a szakbizottság véleménye közvetlenül a kereskedelemügyi miniszterhez, vagy végleges megállapítás végett a teljes ülés elé terjesztessék. Sürgős vagy kisebb jelentőségű ügyeket a Tanács elnöke a teljes ülésnek való bemutatás mellőzésével, közvetlenül az illetékes szakbizottság elé terjeszthet. Ilyen esetekben a szakbizottság véleménye közvetlenül a kereskedelemügyi miniszter elé terjesztendő, kivéve, ha a bizottság valamelyik tagja indokolt külön véleményt jelent be, amely esetben a szakbizottság véleménye, végleges megállapítás végett, a teljes ülés elé terjesztendő.

Az ügy előadóját, úgy a teljes ülésben, mint a szakbizottságban a Tanács választja meg.

Az előadói javaslat az elnöknek előre bemutatandó.

A tanácstagok kezdeményező indítványai a Tanács elnökének nyújtandók be, aki azokat a Tanács teljes ülésének bemutatja; a teljes ülés határoz azok tárgyalhatása felett.

10. §.

A teljes és a szakbizottsági üléseket a Tanács elnöke tűzi ki és hívhatja össze, aki azokon elnököl, akadályoztatása esetén az alelnök. Az ülés megtartásának idejéről a tanácstagok, a tanácskozás alá kerülő ügyek megjelölésével és lehetőleg azok rövid ismertetésével értesítendőek. Minden ülés ideje a kereskedelemügyi miniszternek jelentendő, hogy azon résztvehessen.

11. §.

A Tanács teljes és szakbizottsági ülésein az összes tagok és meghívottak szólási joggal bírnak, szavazati joguk azonban csak a 3. §-ban megnevezett tanácstagoknak van.

12. §.

A Tanács üléseiről jegyzőkönyv vezetendő, amely hitelesítés után, az elnök által a tanácsi javaslatok fölötti döntés végett rövid úton, mindenkor a kereskedelemügyi miniszter elé terjesztendő.

13. §.

Oly célból, hogy a Tanácsnak a kereskedelemügyi miniszter által jóváhagyott javaslatai, minden hosszadalmas hivatalos út mellőzésével, azonnal végre is hajtassanak, a kereskedelemügyi miniszter a Tanács mellé végrehajtó szervet állít, mely a minisztérium magasépítési osztályával állandó kapcsolatban áll.

Ez a szerv készíti elő egyszersmind a tanács részére a tárgyalás alá kerülő ügyeket.

A Tanács végrehajtó szervét képező iroda személyzetét és szervezetét a kereskedelemügyi miniszter rendeleti úton állapítja meg, aki annak, valamint a Tanácsnak kiadásairól is gondoskodik.

14. §.

A Tanács tagjai minden ülés után, amelyen résztvettek 50 korona jelenléti díjban, a Tanács tagjai sorából az elnök által kijelölt előadók pedig ülésenként 100 korona tiszteletdíjban részesülnek.

15. §.

A tanács ülései nem nyilvánosak.

16. §.

A Tanács elnöke a Tanácsban képviselt hatóságokkal és testületekkel közvetlenül levelez és az illető hatóságok vagy testületek véleményét egyes kérdésekben közvetlenül is kikérheti.

17. §.

A Tanács működésének közelebbi részleteit a teljes ülés által készítendő és a kereskedelemügyi miniszternek jóváhagyását igénylő ügyrend szabályozza.

Budapest, 1918. évi május hó 14-én.

Lakbéremelések és lakbérfölmondások korlátozása.

A m. kir. minisztérium 4.180/1917. M. E. számú rendelete a lakás és egyéb helyiségek bérletére vonatkozó kivételes intézkedések újabb megállapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a lakbérletre vonatkozólag a 3.787/1916. M. E. szám alatt, valamint az 590/1917. M. E. szám alatt kiadott rendeletekben, továbbá a 2.807/1915. M. E. számú országos moratóriumfeloldó rendelet 8. és 25—28. §-aiban (l. a Budapesti Közlönynek 1916. évi november hó 13. napján megjelent 261. számában; továbbá 1917. évi február hó 11. napján megjelent 34. számában és az 1915. évi július hó 29. napján megjelent 174. számában) foglalt kivételes intézkedések helyébe a következő szabályokat állapítja meg:

1. Béremelés.

A béremelés korlátozása.

1. §.

Lakásoknak és egyéb bérelt helyiségeknek bérét, — tekintet nélkül a bérleti és bérfuzetési időszakokra (évi, félévi, negyedévi, havi, heti lakások) — akár a jelenlegi, akár az új bérlővel szemben nem lehet magasabb összegre emelni vagy magasabb összegben megszabni a jelen rendeletben meghatározott vagy a jelen rendelet értelmében a lakáshivatal (31. §.) által megszabott legmagasabb bérhatárnál.

Kis- és középplakások legmagasabb bérhatára.

2. §.

Kis- és középplakásoknak bérét akár a jelenlegi, akár az új bérlővel szemben nem lehet magasabb összegre emelni vagy magasabb összegben megszabni a jelenlegi bér összegénél és ha jelenleg

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 3-án kelt 254. számában.

bérbeadva nincsen, annál az összegnél, amelyet az illető helyen (városrészben) hasonló lakásért általában fizetnek.

Olyan középlakásokra nézve azonban, amelyekről a bérbeadó kimutatja, hogy 1914. évi február hó 1. napja óta béreik nem emelkedtek vagy az eddigi bérlő személyére való tekintetből túlalacsonyan voltak megszabva, vagy hogy az időközben történt béremelés nem nyújt módot az illető helyiségekre arányosan eső annak a költségtöbbletnek fedezésére, amely a ház fenntartására és kezelésére fordított rendes évi kiadásoknak, a vízszolgáltatás díjának és a bérlő javára szolgáló más efféle, a jelen rendelet 5. §-ában nem említett mellékszolgáltatások költségének a háború folyamán bekövetkezett emelkedéséből állott elő, a bérbeadó kérelmére a lakáshivatal megengedheti, hogy a bérbeadó az illető lakások bérét a hiány fedezése végett felemelhesse, legfeljebb azonban csak olyan összegig, amely 10%-kal haladja meg a jelenlegi évi bérösszegét. A béremelés mértékének meghatározásánál a méltányosság szerint tekintettel kell lenni a felek vagyoni helyzetére és az eset egyéb körülményeire.

Ha az 1914. évi február hó 1. napjától 1916. évi november hó 1. napjáig bezárólag terjedő időbe eső valamelyik bérleti időszakra nézve — ideértve az 1916. évi november hó 1. napjával kezdődő bérleti időszakot is — az illető lakás béréül az első vagy a második bekezdésben megállapított legmagasabb bérhatárt meghaladó évi bérösszeg volt kikötve, eddig az összegig a bérbeadó akár a kis-, akár a középlakás bérét a lakáshivatal engedélye nélkül is felemelheti.

Kislakás e rendelet értelmében az olyan lakás, amelynek jelenlegi bérösszege a lakásbéren felül fizetett fűtési és egyéb járulékokkal együtt Budapesten 1.500 K-t, 20.000-nél nagyobb lakószámú helységeiben 1.000 K-t, ennél kisebb lakószámú helységeiben pedig 700 K-t meg nem halad; középlakás az olyan lakás, amelynek a jelenlegi évi bérösszege a lakásbéren felül fizetett fűtési és egyéb járulékokkal együtt Budapesten 1.500 K-nál magasabb, de 5.000 K-t meg nem halad, 20.000-nél nagyobb lakószámú helységeiben 1.000 K-nál magasabb, de 3.500 K-t meg nem halad, ennél kisebb lakószámú helységeiben pedig 700 K-nál magasabb, de 2.500 K-t meg nem halad. Nagylakások alatt az ennél magasabb bérösszegű lakásokat kell érteni.

Béremelés korlátozása nagylakások és üzlethelyiségek tekintetében.

3. §.

Nagylakásokra (2. §. utolsó bekezdése) a jelen rendelet 2. §-ában a béremelés és a bér megszabása tekintetében megállapított korlátozás nem vonatkozik; de az ilyen lakások jelenlegi bérét sem lehet olyan összegre emelni vagy a bért az új bérlővel szemben a jelenleginél magasabban olyan összegben megszabni, amely tekintettel a lakás minőségére, a helyi viszonyokra, a felek hely-

zetére, a ház jövedelmezőségére és az egyéb körülményekre indokolatlanul magasnak mutatkozik.

Ugyanez áll — a bérösszegre való tekintet nélkül — a nem lakásul (üzlet, raktár vagy iroda céljára) bérelt helyiségek bérének emelésére és megszüntetésére nézve. Ha ilyen helyiség lakással együttesen tárgya a bérletnek, az egész bérletre a nem lakásul (üzlet, raktár vagy iroda céljára) bérelt helyiségek bérletére megállapított szabályok irányadók, amennyiben az ilyen helyiség a vele együtt bérelt lakásnál lényegesen fontosabb tárgya a bérletnek; ellenkező esetben a bérlet tekintetében a lakásbérletre megállapított szabályok nyerne alkalmazást.

A béreknek olyan összegre emelését vagy olyan megszüntetését, amely nem haladja meg az 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt utoljára fizetett bér összegét, indokolatlanul magasnak nem lehet tekinteni.

A jelen rendelet életbelépte után történő béremelésnél és bérmegszüntetésnél vita esetében a bérösszeget az érdekelt fél kérelmére a lakáshivatal állapítja meg.

A háború alatt épült házak és épületrészek bérszüntetése.

4. §.

Ujjonnan épült házakra és épületrészekre nézve, amelyeknek építése a háború ideje alatt nyert befejezést s amelyekben a helyiségek eddig az előállítási költségekhez képest túlságosan alacsony bérekért voltak bérbeadva, a lakáshivatal a bérbeadó kérelmére megengedheti, hogy a bérbeadó a jelenlegi bért a 2. §-ban megállapított legmagasabb bérhatáron felül a méltányosságnak megfelelően mérsékelten felemelhesse legfeljebb olyan összegre, amelyet az illető helyen (városrészben) hasonló lakásért általában fizetnek.

A jelen rendelet életbelépte után keletkező új házak és épületrészek tekintetében a bér megszüntetése nem esik a jelen rendeletben megállapított korlátozások alá.

Fűtés, melegvízszolgáltatás és üvegbiztosítás díjai.

5. §.

Ha a bérbeadó a bérlőnek fűtést s ezenfelül esetleg melegvizet is szolgáltat, az ezért megállapított ellenszolgáltatás a jelen rendelet 2. §-ában említett legmagasabb bérhatár kiszámításának alapjául vett jelenlegi évi bérösszegbe nem számítható be. Ha a fűtésért és a melegvízszolgáltatásért járó ellenszolgáltatás nincs külön járulékként megállapítva, a fűtésért a bérnek 20%-át, a melegvízszolgáltatásért pedig a bérnek 5%-át kell a bérösszegeből levonni.

A fűtésért és melegvízszolgáltatásért járó ellenszolgáltatást a bérbeadó csak a lakáshivatal engedélyével emelheti. Azt, hogy az e címen jelenleg fizetett ellenszolgáltatás mily határig emelhető, a lakáshivatal az érdekelt fél kérelmére a fűtőanyagok árának emel-

kedéséhez képest és a bérbeadó egyéb igazolt készkiadásainak, valamint a felek helyzetének figyelembevételével állapítja meg. Az emelés megengedését már a most folyó fűtési időszakra is lehet kérni.

A fűtőanyagok felhasználásának hatósági korlátozásai miatt a fűtés és melegvízszolgáltatás címén fizetett ellenszolgáltatás leszállítását vagy visszatérítését követelni nem lehet. Viszont azonban a lakáshivatal olyan esetben, ha a bérbeadó a fűtést vagy a melegvízszolgáltatást kötelezettsége ellenére nem teljesíti, ellenkező megállapodás hiányában az érdekeltek kérelmére ideiglenesen — a bíróság határozatáig — feljogosíthatja a lakókat arra, hogy a szükséges fűtőanyag beszerzésével a bérbeadó terhére maguk gondoskoddassanak a fűtésről és a melegvízszolgáltatásról és hogy az ekként felmerült költségüket a bérbeadónak fizetendő lakbérből és járulékaiból levonhassák.

Az üvegbiztosítás címén kikötött járulékot a bérbeadó az általa tényleg fizetett összeg erejéig emelheti.

Bútorozott lakás bérének korlátozása.

6. §.

Ha egész lakást bútorozottan adnak bérbe, a bért akár a jelenlegi, akár az új bérlővel szemben nem lehet magasabb összegre emelni vagy magasabb összegben megszabni annál az összegnél, amely az illető lakásra az 1916. évi november hó 1. napján bérül volt kikötve.

Ha a lakás 1916. évi november hó 1. napján nem volt bútorozottan bérbeadva vagy az akkori bért a bérbeadó igazolni nem tudja, a bér a bútor használatáért járó díjjal együtt nem lehet magasabb annak az összegnek kétszeresénél, melyet az illető lakásért bútorozatlanul történő bérbeadása esetében legmagasabb bérként követelni lehetne; a lakáshivatal azonban kivételesen ennél magasabb összeget állapíthat meg, ha ez — tekintettel a lakás és a berendezés kivételes minőségére vagy az egyéb körülményekre — indokolt.

Ha a bútorozottan bérbeadott lakás bére magasabb az előző bekezdések szerint követelhető legmagasabb bérösszegnél, a bérlő kérelmére a lakáshivatal a bérösszeget a jövőre nézve a megengedett legmagasabb mértékre szállíthatja le. Vitás esetekben azt, hogy a bérbeadott lakásnak 1916. évi november hó 1. napján mi volt a bére, a bérbeadó köteles bizonyítani.

Albérletbe adott lakások és lakásrészek bérének korlátozása.

7. §.

Egész lakásnak bútorozottan történő albérletbeadása esetében az albérletbeadó a bért a 6. §. korlátai között emelheti vagy szab-

hatja meg. Ha a bérlő egész lakását bútorozatlan adja albérletbe, albérlőjével szemben a bért csak ugyanazok között a korlátok között emelheti és szabhatja meg, amelyek között azt az ő bérbeadója vele szemben teheti.

A bútorozottan albérletbe adott lakásrészek (szobák) bérét akár a jelenlegi, akár az új albérlővel szemben nem lehet magasabb összegre emelni vagy magasabb összegben megszabni annál az összegnél, amely az illető lakásrészre (szobára) az 1916. évi november hó 1. napján bérül volt kikötve.

Ha a lakásrész (szoba) 1916. évi november hó 1. napján nem volt bútorozottan albérletbe adva vagy az akkori bért az albérletbeadó igazolni nem tudja, a bért nem lehet magasabb összegre emelni vagy magasabb összegben megszabni annál az összegnél, amelyet az illető helyen (városrészben) hasonló bútorozott lakásrészért (szobáért) általában fizetnek; a lakáshivatal azonban kivételesen ennél magasabb összeget állapíthat meg, ha ez — tekintettel a lakásrész (szoba) és a berendezés kivételes minőségére vagy az egyéb körülményekre — indokolt.

Ha a bútorozottan albérletbe adott lakásrész (szoba) bére magasabb a második vagy a harmadik bekezdés szerint követelhető legmagasabb bérösszegnél, az albérlő kérelmére a lakáshivatal a bérösszeget a jövőre nézve a megengedett legmagasabb mértékre szállíthatja le. Vitás esetekben azt, hogy az albérletbe adott lakásrésznek (szobának) 1916. évi november hó 1. napján mi volt a bére, az albérletbeadó köteles bizonyítani.

Az albérletbe adott szobáért követelhető legmagasabb bérösszegben a szoba használatának, tisztogatásának, a bútor és az ágynemű használatának és az ágynemű mosásának ellenértéke is bennfoglaltatik; ha azonban a szobát többen bérlik, a bért aránylagosan magasabban lehet megszabni. A bérbeadást egyéb szolgáltatások igénybevételének feltételéhez kötni nem szabad. Ha az albérletbe adó világítást és fűtést is szolgáltat, ezért külön csak oly ellenértéket követelhet, amely az ő tényleges kiadásainak megfelel; ezt az összeget vita esetében bármelyik fél kérelmére a lakáshivatal állapítja meg.

A jelen §. 2—5. bekezdéseinek rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni azokban az esetekben is, ha az albérletbeadó a lakásrészt (szobát) bútorozatlanul adja albérletbe, vagy ha valamely lakásrész (szobát) nem bérlő, hanem maga a háztulajdonos vagy más jogosult ad bútorozottan vagy bútorozatlanul bérbé.

Béremelés főbérlőnél.

8. §.

A jelen §. utolsó bekezdésében meghatározott főbérlet esetében a főbérlő által akár bútorozatlanul, akár bútorozottan bérbé (albérletbe) adott lakásokra és lakásrészekre nézve a főbérlő bérlőivel (albérlőivel) szemben a bért csak úgy emelheti vagy szabhatja meg,

amint azt a jelen rendelet 2—7. §-ai a megfelelő lakásokra és lakásrészekre nézve a bérbeadónak megengedik.

A főbérbeadó (háztulajdonos) a főbérlővel szemben a főbér összegét — amennyiben a főbérleti szerződés értelmében az emelésnek helye van — csak oly összegre emelheti, amely nem haladja meg a főbérlő által az albérlőkkel szemben megszabható béreknek a főbérlőt megillető méltányos haszon leszámításával fennmaradó összegét. Megegyezés hiányában az érdekelt fél kérelmére a lakáshivatal határoz.

Főbérlet a jelen rendelet értelmében olyan szerződés, amelynél fogva valaki (a főbérlő) több lakásból álló házat vagy a házban több lakást haszonszerződés végett bérel, abból a célból, hogy azt másoknak bérbe adja.

Nyári lakás bére.

9. §.

Nyári lakások bére tekintetében a béremelés és a bér megszá-bása nem esik a jelen rendeletben megállapított korlátozások alá.

Ha nyári lakásra rendelt helyiség a nyári időszakon kívül is bérbe van adva, ezalatt az idő alatt reá a béremelés és a bér megszabása tekintetében az egyéb lakásokra nézve megállapított szabályok irányadók.

Béremelés közlése a bérlővel.

10. §.

A jelen rendelet szerint megengedett béremelést a bérbeadónak legkésőbb a szokásos felmondási időben előre írásban kell a bérlővel közölnie és abban a kis- és középlakásoknál elő kell adni azt a körülményt is, amelyre a bérbeadó a béremelést alapítja.

Ha a béremeléshez a lakáshivatal engedélye szükséges, a bérlővel kellő időben szabályszerűen közölt béremelés is csak annyiban lép hatályba, amennyiben a lakáshivatal azt a felemelt bér esedékességének idejét megelőzően jogerős határozattal megengedte. Ha jogerős határozat később keletkezik, a béremelés csak a legközelebbi bérfizetési időszak kezdetétől lép hatályba.

Ha a bérlő a jelen rendeletre alapított és a vele kellő időben közölt béremelésre nem nyilatkozik vagy elfogadásáról írott elismervényt nem ad, vagy kijelenti, hogy a béremelést el nem fogadja: ebből az okból a bérbeadó felmondással nem élhet; a bérlő azonban, hacsak a bérletet kellő időben fel nem mondta, köteles a megengedett mértékben — bár csak egyoldalú nyilatkozattal — emelt bért az emelés hatálybalépésének időpontjától kezdve megfizetni.

A béremelést érintő külön szabályok.

11. §.

A jelen rendelet rendelkezései nem adnak jogot a bér emelésére, amennyiben ez a szerződés vagy a lakbérleti szabályok értel-

mében ki van zárva; viszont azonban nem érintik az eddig több évre érvényesen kötött bérleti szerződéseknek azokat a rendelkezéseit, amelyek a béremelkedést előre megszabják.

A tiltott béremelés magánjogi következményei.

12. §.

Ha a felek a bért a jelen rendeletben megszabott legmagasabb bérhatárt vagy a lakáshivatal által megállapított összeget meghaladó összegben állapítják meg, a bér a jelen rendelet erejénél fogva a megengedett legmagasabb mértékre száll alá.

A bérlő a jelen rendeletben megszabott legmagasabb bérhatáron vagy a lakáshivatal határozata ellenére az ezáltal megállapított összegben felül esetleg fizetett többletet a fizetés napjától számított törvényes kamatával együtt visszakövetelheti. Ez a követelés a fizetés napjától számított egy év alatt elévül.

II. Felmondás.

A rendes felmondás korlátozása kis- és középlakásoknál.

13. §.

Kis- és középlakásoknak (2. §.) bérletét a bérbeadó vagy az, aki az ingatlan elidegenítése vagy más körülmények folytán helyébe lépett, a minisztérium további rendelkezéséig rendes felmondással csak a következő esetekben szüntetheti meg:

1. ha a lakásra saját maga részére amiatt van szüksége, mert a vele szemben nem a saját hibája vagy mulasztása miatt történt megengedett felmondás következtében eddigi lakásából kiköltözni kénytelen;

2. ha a lakás kiürítése a háznak fenntartása érdekében elodázhatatlan munkák teljesítése végett mellőzhetetlenül szükséges;

3. ha a helyiség igénybevétele közhivatal, kir. posta-, táviró- és távbeszélő hivatal — ideértve a szerződéses alkalmazott (postamester) vezetése alatt álló postahivatalt is — vagy más közintézet (iskola, kórház stb.) elhelyezése végett elkerülhetetlenül szükséges;

4. ha a felmondás a bérlőnek a házirendet ismételten súlyosan sértő, türehtetlen, megbotránkoztató vagy egyéb súlyos kifogás alá eső magaviselete miatt indokolt;

5. ha a lakásra az ingatlan tulajdonosának vagy leszármazójának életbevágó fontos érdekből van elkerülhetetlenül szükségük és az átköltözködés költségeinek viselésén felül gondoskodnak arról, hogy a bérlő az eddigieknél nem terhesebb feltételek alatt viszonyainak megfelelő más alkalmas lakást bérelhessen.

Az első bekezdés — az 1. és az 5. pontban foglalt rendelkezések kivételével — megfelelően akkor is áll, ha a bérbeadó vagy

az, aki helyébe lépett, kereskedelmi társaság, egyesület, alapítvány vagy általában jogi személy.

Kis- és középlakás bérlője e bérlet ideje alatt csak oly javítási vagy helyreállítási munkálatok teljesítését követelheti, amelyek a lakás használhatósága végett elkerülhetetlenül szükségesek.

A rendes felmondás korlátozása nagylakásoknál és üzlethelyiségeknél.

14. §.

Nagylakásoknak (3. §.) bérletét a bérbeadó vagy az, aki az ingatlan elidegenítése vagy más körülmény folytán helyébe lépett, a minisztérium további rendelkezéséig rendes felmondással csak a 13. §-ban meghatározott esetekben vagy egyéb fontos okból szüntetheti meg.

Ugyanez áll — a bérösszegre való tekintet nélkül — a nem lakásul (üzlet, raktár vagy iroda céljára) kibérelt helyiségek bérletének rendes felmondással való megszüntetésére nézve. Ha ilyen helyiség lakással együttesen tárgya a bérletnek, az egész bérletre a nem lakásul (üzlet, raktár vagy iroda céljára) bérelt helyiségek bérletére megállapított szabályok irányadók, amennyiben az ilyen helyiség a vele együtt bérelt lakásnál lényegesen fontosabb tárgya a bérletnek; ellenkező esetben a bérlet tekintetében a lakásbérletre megállapított szabályok nyernek alkalmazást.

A rendes felmondás korlátozása bútorozottan bérbeadott lakásoknál.

15. §.

Ha egész lakást bútorozottan adnak bérbe, a bérletnek rendes felmondással megszüntetésére a bútorozott lakásért fizetett bérösszeghez képest a 13. §-ban vagy a 14. §-ban megállapított korlátozások irányadók.

A rendes felmondás korlátozása albérletbe adott lakások és lakásrészek tekintetében.

16. §.

Ha az egész lakást bútorozottan vagy bútorozatlanul albérletbe adnak, az albérletbeadó az albérlővel szemben rendes felmondással csak azok között a korlátozások között élhet, amelyeket a 14—15. §-ok megállapítanak. Ez azonban nem zárja ki az albérlet megszűnését abban az esetben, ha az albérletbeadó bérlőnek bérleti joga megszűnik.

Bútorozottan vagy bútorozatlanul albérletbe adott lakásrészek (szobák) albérletének rendes felmondással megszüntetésére a 13—15. §-okban megállapított korlátozások nem vonatkoznak; az albérletbeadó azonban az albérletet 1918. évi február hó 1. napja előtti időre rendes felmondással meg nem szüntetheti. A lakbérleti

bizottság az albérletbeadó kérelmére kivételesen fontos okból a felmondást előbb is megengedheti. Ez a korlátozás nem zárja ki az albérlet megszűnését abban az esetben, ha az albérletbeadó bérlőnek bérleti joga megszűnik.

A rendes felmondás korlátozása főbérletnél.

17. §.

A 8. §. utolsó bekezdésében meghatározott főbérlet esetében azokat a bérleteket (albérleteket), amelyeket a bérlők akár bútorozatlanul, akár bútorozottan bérelt lakásaikra vagy lakásrészeikre nézve a főbérlővel kötöttek, a főbérlő rendes felmondással csak annyiban szüntetheti meg, amennyiben az ilyen felmondást a jelen rendelet 13—16. §-ai a megfelelő bérösszegű lakásokra és lakásrészekre nézve a bérbeadónak megengedik.

A főbérbeadó (háztulajdonos) a főbérlővel szemben a főbérletnek rendes felmondással való megszüntetése tekintetében — amennyiben a főbérleti szerződés értelmében a rendes felmondásnak helye van — azokhoz a korlátozásokhoz van kötve, amelyeket a 14. §. a nagylakások bérletének felmondására nézve megállapít.

Ha a főbérbeadó a főbérleti szerződést akár felmondással, akár anélkül megszünteti, a megszüntetés alapján nem követelheti a főbérlő bérlőjétől az akár bútorozatlan, akár bútorozottan bérben birt helyiség visszaszabcsátását, hacsak oly körülmény nem forog fenn, amelynek alapján ezt a főbérlő is követelhetne volna tőle.

A jelen §. rendelkezései nem érintik a főbérlőnek azt a jogát, hogy a főbérlet megszűnése esetében az általa bútorozottan bérlébe (albérletbe) adott lakások vagy lakásrészek bútorzatának kiadását követelhesse a bérlőktől.

Nyári lakások felmondása.

18. §.

Nyári lakások bérletének felmondása nem esik a jelen rendeletben megállapított korlátozások alá.

Ha nyári lakásra rendelt helyiség a nyári időszakon kívül is bérlébe van adva, ezalatt az idő alatt reá a felmondás tekintetében az egyéb lakásokra nézve megállapított szabályok irányadók.

A felmondás jogszerűségének megállapítása és felelősség az alapítalan felmondásért.

19. §.

A 13—17. §-okon alapuló felmondás, ha a bérlő arra nézve nem nyilatkozik vagy elfogadásáról írott elismervényt nem ad vagy kijelenti, hogy a felmondást el nem fogadja, csak úgy hatályos, ha a bérbeadónak a felmondástól számított nyolc nap alatt előterjesz-

tett kérelmére a lakbérleti bizottság az összes körülmények gondos mérlegelésével megállapítja, hogy a felmondás indokolt.

Ha a 13—17. §-ok szerint megengedett felmondásra alapul hozott körülmény a felmondó fél hibájából nem következett be, a felmondó fél a volt bérlőnek a költözés költségét és az alaptalan felmondással jogellenesen okozott egyéb kárát megtéríteni köteles.

Rendkívüli felmondás.

20. §.

Ha a jelen rendeletnek a rendes felmondás korlátozására vonatkozó rendelkezései (13—17. §-ok) nem zárják ki azt, hogy a bérbeadó a bérletet vagy albérletet a bér nem fizetése vagy egyéb ok miatt a szerződés, a lakbérleti szabályok, vagy a fennálló egyéb jogszabályok értelmében rendkívüli vagy rögtöni hatályú felmondással, vagy a szerződés felbontásával, vagy a határozott időre kötött bérleti szerződésben megállapított különös felmondási okok alapján megszüntethesse.

A bér nem fizetése okából azonban a lakás vagy egyéb helyiség bérbeadója a részére a szerződésben, szabályrendeletben vagy más jogszabályban biztosított azt a jogot, hogy a bér nem fizetése esetére a bérletet a szerződés felbontásával vagy rendkívüli felmondással megszüntethesse, heti vagy havi bérleteknél egyáltalában nem, hosszabb tartalmú bérleteknél pedig csak halasztás (moratórium) alá nem eső bér nem fizetése okából és ez alapon is csak akkor gyakorolhatja, ha a bérlő a folyó bérösszegnek egy-egy hónapra eső részét minden hónap ötödik napjának elteltéig meg nem fizeti; ez a jog az illető bérleti időszak utolsó hónapjának tizedik napja után többé nem gyakorolható. Ha a bérlő a folyó bérösszegnek egy-egy hónapra eső részét az illető hónap ötödik napjáig megfizeti, a bérbeadó a folyó bérösszeg hátralevő részére vonatkozó követelését nem érvényesítheti, de a bérnek a lejáratkor ki nem egyenlített része után késedelmi kamatot követelhet. A jelen bekezdés szabálya lakásbérlet esetében nem áll, ha a bérlő szolgálati, vagy alkalmazási viszonyából kifolyóan lakpénzben részesül és a felvett lakpénzt nem fordítja a bértartozás teljesítésére.

A rendes felmondás jogával a bérbeadó a jelen rendelet korlátai között az előbbi bekezdésben említett heti és havi bérleteknél is élhet, ha a bérlő a bért szerződési kötelezettségének és a fennálló jogszabályoknak ellenére meg nem fizeti.

Lakások határozott időre szóló bérletének meghosszabbítása.

21. §.

A 2., 3. és 6. §-ban említett lakások tekintetében határozott időre kötött bérlet a szerződési időtartam lejártával a jelen rendelet erejénél fogva határozatlan időtartamra, egyébként az eddigi fel-

tételek mellett meghosszabbítatik, ha a bérlő erre vonatkozó kívánságát a lejáratot megelőzően legkésőbbben abban a határidőben közli a bérbeadóval, amely a határozatlan időre bérelt ugyanoly bérösszegű évi lakások felmondására nézve az illető helyen meg van állapítva.

Ha azonban olyan ok forog fenn, amely miatt a bérbeadó a határozatlan időre kötött bérletet a jelen rendelet 13—15. és 19. §-ai értelmében felmondhatja, a bérbeadó a határozott időre kötött bérlet meghosszabbítására irányuló kívánság visszautasításával a bérletet a szerződési időtartam lejártának idejére felmondhatja. A felmondást legkésőbb az első bekezdésben említett felmondási határidő utolsó napjától számított három nap alatt kell a bérlővel közölnie.

Közhivatal és közintézmény bérletének meghosszabbítása.

22. §.

A közhivatal, kir. posta-, táviró- és távbeszélőhivatal — ideértve a szerződéses alkalmazott (postamester) vezetése alatt álló postahivatalt is — vagy más közintézet mint bérlő által kötött bérletet a bérbeadó a minisztérium további rendelkezéséig fel nem mondhatja.

Határozott időre kötött ily bérlet a szerződési időtartam lejártával a jelen rendelet erejénél fogva határozatlan időtartamra, egyébként az eddigi feltételek mellett meghosszabbítatik, ha a bérlő erre vonatkozó kívánságát a lejáratot megelőzően abban a határidőben közli a bérbeadóval, amely a határozatlan időre bérelt ugyanoly bérösszegű helyiségek felmondására nézve az illető helyen meg van állapítva.

III. A hadbavonultakra vonatkozó rendelkezések.

A hadbavonultak bérmoratóriuma.

23. §.

A 2.807/1915. M. E. számú országos moratóriumfeloldó rendelet 8. §-a helyébe a jelen §-ban foglalt következő rendelkezések lépnek:

Lakás* vagy egyéb helyiség bérletére nézve kötött szerződésből eredő bértartozás egészen halasztás (moratórium) alá esik, ha a kötelezett fél katonai szolgálatot teljesít, vagy a katonai szolgálatot teljesítő egyénnel egy tekintet alá esik (1.380/1915. M. E. számú rendelet 3. §-a; (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi április hó 30. napján megjelent 100. számában).

Nem esik azonban e halasztás alá a katonai szolgálatot teljesítő, vagy ezzel egy tekintet alá eső egyén lakbértartozása, ha a kötelezett szolgálati vagy alkalmazási viszonyból folyó rendes járandóságaiiban, vagy legalább lakpénzben vagy lakbér céljára nyújtott közsegélyben részesül. Ha a kötelezett fél csupán lakpénz-

ben vagy lakbér céljára nyújtott közsegélyben részesül, a bértartozás csak az élvezett lakpénznek vagy közsegélynek megfelelő mértékben fizetendő. A lakásnak vagy egyes részeinek albérletbe adása esetében a bérösszeg az albérlőtől járó bér $\frac{2}{3}$ részének erejéig szintén ki van véve a halasztás alól. Nem esik továbbá halasztás alá az üzleti vagy üzemi helyiségek bére, ha az üzlet vagy üzem a tulajdonos hadbavonulása ellenére is tovább folyik.

Az előbbi bekezdések értelmében halasztás alá eső tartozásokat törvényes kamatokkal együtt három hónaponként négy részletben kell törleszteni és pedig az első részletet attól a naptól számított három hónap elteltével, amelyen a kötelezettre nézve a katonai szolgálat vagy ezzel egy tekintet alá eső helyzet megszűnt.

A hadbavonult bérmoratóriumának kivételes meghosszabbítása, megszüntetése vagy korlátozása.

24. §.

A katonai szolgálatot teljesítő vagy ily egyénnel egy tekintet alá eső bérlő kérelmére a lakbérleti bizottság vagy folyamatban levő perben a bíróság a jelen rendelet 23. §-ában említett bérfizetési halasztás (moratórium) alapjául szolgáló körülmény megszűntével a hátralékos bértartozás törlesztésére megszabott határidőt a méltányosságnak megfelelően meghosszabbíthatja arra az időre, amely alatt az adós teljesítőkétségének helyreállása várható.

Viszont a bérbeadó a lakbérleti bizottságnál, vagy folyamatban levő perben a bíróságnál a jövőre nézve megszüntetését vagy korlátozását kérheti annak a halasztásnak (moratóriumnak), amely a katonai szolgálatot teljesítő vagy az ily egyénnel egy tekintet alá eső személyt a jelen rendelet 23. §-a értelmében az általa bérelt lakás vagy egyéb helyiségek bére tekintetében megilleti, feltéve, hogy a bérlő gazdasági helyzetének figyelembevételével a halasztás (moratórium) további fenntartása egészben vagy részben indokolatlannak mutatkozik. A kérelmet legalább egy hónappal azon bérfizetési határnap előtt kell előterjeszteni, amelytől fogva a bérbeadó a halasztás megszüntetését vagy korlátozását kéri.

A hadbavonult bérmoratóriumának hatása a főbérletre.

25. §.

Főbérlet (8. §. utolsó bekezdése) esetében a főbérlő megtagadhatja a bértartozás teljesítését annyiban, amennyiben bebizonyítja, hogy a bérösszegnek hátralékos részét — rendelkezésére álló egyéb vagyon hiányában — azért nem egyenlíthette ki, mert a hátralékos bérnak megfelelő összeget az ő bérlői az őket megillető halasztás (moratórium) következtében nem fizették meg.

Ha főbérlet esetében a főbérlő katonai szolgálatot teljesít vagy a katonai szolgálatot teljesítő egyénekkal egy tekintet alá esik, a főbérbeadónak törvényes zálogjoga van a főbérlőnek saját bérlője ellen fennálló bérkövetelésén; a főbérlő bérlője azonban a folyó bért

mindaddig hatályosan fizetheti a főbérlő kezéhez, amíg a főbérlőbeadó őt ettől el nem tiltja.

Az eltiltás után a főbérlőbeadó a főbérlőnek saját bérlőjével szemben fennálló törvényes zálogjogát gyakorolhatja. A főbérlőnek e zálogjogról való lemondása vagy a főbérlő és az ő bérlője közötti oly megállapodás, mely e zálogjogot kizárja vagy korlátozza, a főbérlőbeadóval szemben hatálytalan.

E §. szabályait egyes lakásnak vagy lakásrésznek albérlételezése esetére is megfelelően kell alkalmazni.

A béremelés korlátozása a hadbavonult bérlővel szemben.

26. §.

A katonai szolgálatot teljesítő vagy az ilyen egyénnel egy tekintet alá eső személy által akár bútorozatlanul, akár bútorozottan bérelt kis- vagy középlakás (2. §.) bérét — tekintet nélkül a bérleti és bérfizetési időszakokra (évi, félévi, negyedévi, havi, heti lakások) — mindaddig nem lehet emelni, amíg a bérlet őt illeti. Egyebekben a hadbavonultak által bérelt lakások és egyéb helyiségek bérének emelése és megszabása tekintetében megfelelően ugyanazok a szabályok irányadók, amelyeket a jelen rendelet más (nem hadba vonult) bérlőkre nézve megállapít.

A rendes felmondás korlátozása hadbavonult bérlővel szemben.

27. §.

A katonai szolgálatot teljesítő vagy az ilyen egyénnel egy tekintet alá eső személy által akár bútorozatlanul, akár bútorozottan bérelt kis- vagy középlakásnak (2. §.) bérletét — tekintet nélkül a bérleti és bérfizetési időszakokra (évi, félévi, negyedévi, havi, heti lakások) — a bérlőbeadó rendes felmondással nem szüntetheti meg.

Ha azonban a bérlőbeadó az ilyen bérlő vagy családja számára a viszonyoknak megfelelő más alkalmas lakásról gondoskodik, rendes felmondással az előbbi bekezdésben említett lakás bérletét is épúgy megszüntetheti, mint más (nem hadbavonult) bérlővel szemben, azokból az okokból, amelyek miatt a rendes felmondás a jelen rendelet értelmében meg van engedve. Nem kell ily lakásról gondoskodnia, ha a bérlő vagy családja a házirendet ismételten súlyosan sértő, tűrhetetlen, megbotránkoztató vagy egyéb súlyos kifogás alá eső magaviseletet tanúsít.

A katonai szolgálatot teljesítő vagy az ilyen egyénnel egy tekintet alá eső személy által bérelt olyan lakás bérletét, amely lakás után a bérlő a bérmoratóriummal élve, nem fizeti a teljes bért, a bérlőbeadó rendes felmondással bármely okból megszüntetheti, ha gondoskodik arról, hogy a bérlő vagy családja kedvező feltételek mellett változott viszonyaiknak megfelelő kisebb alkalmas lakást vagy pedig, ha egyikük sem lakik az eddigi lakásban, a bútorok és egyéb ingók megőrzésére alkalmas helyiséget bérelhessen s a

bérbeadó egyúttal az átköltözés vagy átszállítás költségének viselését is elvállalja és nem forog fenn oly különös méltánylást érdemlő körülmény, amely a bérlőnek vagy családjának a lakás bérletében való meghagyását indokolja.

A jelen §-on alapuló felmondás, ha a bérlő arra nézve nem nyilatkozik, vagy elfogadásáról írott elismervényt nem ad vagy kijelenti, hogy azt el nem fogadja, csak akkor hatályos, ha a bérbeadónak a felmondástól számított 8 nap alatt előterjesztett kérelmére a lakbérleti bizottság az összes körülmények gondos mérlegelésével megállapítja, hogy a felmondás indokolt.

Egyebekben a hadbavonultak által bérelt lakások és egyéb helyiségek bérletének (albérlétének) rendes felmondással való megszüntetése tekintetében megfelelően ugyanazok a szabályok irányadók, amelyeket a jelen rendelet a más (nem hadbavonult) bérlőkre nézve megállapít.

Rendkívüli felmondás hadbavonult bérlővel szemben.

28. §.

A jelen rendelet 20. §-ának rendelkezései a lakás vagy egyéb helyiség bérletének megszüntetésére akkor is állanak, ha a bérlő katonai szolgálatot teljesítő vagy az ilyen egyénnel egy tekintet alá eső személy.

Ha azonban az ilyen bérlő azokat az összegeket, amelyeket a jelen rendelet 23. §-a értelmében a bér törlesztésére fordítani köteles, pontosan beszolgáltatja, vele szemben a rendkívüli felmondás joga akkor is ki van zárva, ha a beszolgáltatott összeg a jelen rendelet 20. §-ának második bekezdésében említett havi részleteknél kevesebbet tesz ki.

Ha a lakás bérlője a bérleti szerződés megkötése után kezd meg katonai szolgálatát vagy jut olyan helyzetbe, amelynél fogva a katonai szolgálatot teljesítő egyénnel egy tekintet alá esik: a bérbeadó a bérelt lakás használatba vételét meg nem tagadhatja, sem a bérlőnek az első bérösszeg meg nem fizetése okából rögföni hatállyal fel nem mondhatja, habár a bérlő az első bérösszeget kellő időben nem fizette is meg egészen, de a foglaló betudásával az első bérösszegnek legalább harmadrészét kellő időben megfizette.

Hadbavonult bérlő kivételes felmondási joga.

29. §.

Az üzleti vagy üzemi helyiség bérlője, aki katonai szolgálatot teljesít vagy a katonai szolgálatot teljesítő egyénnel egy tekintet alá esik, a határozott időre szóló bérleti szerződést is megszüntetheti a határozatlan időre kötött bérleti szerződésekre megszabott felmondás útján, ha az üzlet vagy üzem megszűnt. Ez a szabály megfelelően az olyan lakás bérletére is áll, amelyet a bérlő egyúttal keresetszerű foglalkozásnak céljaira is használ.

A hadbavonultat illető kedvezmények kiterjesztése a hozzátartozókra.

30. §.

A lakbérleti bizottság vagy folyamatban levő perben a bíróság kérelmére azokat a kedvezményeket, amelyek a bérleti viszony tekintetében a katonai szolgálatot teljesítő, vagy ezzel egy tekintet alá eső bérlőt megilletik, kiterjesztheti az olyan személy, mint bérlő által kötött bérletre is, akinek eltartásáról a bérleti viszony fennállása alatt, egészen vagy túlnyomó részben, katonai szolgálatot teljesítő, vagy ezzel egy tekintet alá eső hozzátartozója gondoskodott, amennyiben a kedvezmények kiterjesztése az eset körülményei szerint a méltányosságnak megfelel.

IV. Lakáshivatal.

Lakáshivatal felállítása.

31. §.

A lakosság lakásszükségletéről való gondoskodásnál felmerülő kivételes hatósági tennivalók ellátására olyan városokban vagy községekben, amelyekben erre a körülményeknél fogva szükség van, a jelen rendelet értelmében külön hivatal (lakáshivatal) állítható fel.

A belügyminiszter a várost vagy községet lakáshivatal felállítására kötelezheti.

A lakáshivatal szervezete.

32. §.

A lakáshivatal elnökből, ennek egy vagy több helyetteséből és szükséges számú bizottsági tagokból áll.

A lakáshivatal elnökét és helyetteseit városokban a tanács választja, más községekben az alispán jelöli ki a közigazgatási tisztviselők közül. Az elnök helyettese nyugdíjazott ítélőbíró, ügyész vagy más nyugdíjazott tisztviselő és e tisztre képzettségénél fogva alkalmas más férfi is lehet.

A bizottsági tagokat városokban a tanács választja, más községekben az illetékes közigazgatási járás főszolgabírája jelöli ki felerészben a bérbeadók (háztulajdonosok), felerészben pedig a bérlők (nem háztulajdonos lakók) sorából kiválasztott önjogú, feddhetlen életű s a férfinemhez tartozó magyar állampolgárok közül. A bérlőtárgyak között a különböző hivatások és foglalkozási ágak, a munkaadók és alkalmazottak (munkások) lehetőleg arányosan legyenek képviselve. Ott, ahol a bérbeadók vagy bérlőknek érdekképviselése szervezve van, a bizottság megalakításánál ezeket lehetőleg meg kell hallgatni.

A bizottsági tagok állása tiszteletbeli.

A tag a választást vagy kinevezést elfogadni köteles; fontos okból azonban felmentését kérheti a lakáshivatal elnökétől.

A bizottsági tagok — azoknak kivételével, akik mint köztisztviselők már hivatali esküt tettek — legkésőbb működésük megkezdésekor az elnök előtt fogadalmat tesznek arra, hogy a tisztükkel járó kötelességüket híven, pontosan és részrehajlás nélkül fogják teljesíteni és a hivatali titkot megőrzik.

A lakáshivatal működése.

33. §.

A lakáshivatalt a hivatal elnöke vagy erre kijelölt helyettese vezeti. A szükséges segédszemélyzetről és az irodái tennivalók ellátásáról, valamint a szükséges költségek fedezéséről az illető város vagy község gondoskodik.

A lakáshivatal albizottságokká alakulva határoz a követelhető legmagasabb bér megszabására vonatkozó ügyekben (35. §., 37. §. 2. bekezdése). Az egyéb intézkedéseket a lakáshivatal az ügyrendnek megfelelően rendeli el.

Albizottságokat kerületek vagy ügycsoportok szerint lehet alakítani, úgy, amint ez, tekintettel a helyi viszonyokra, az ügyek sürgős elintézésének érdekében célszerűnek mutatkozik. A bizottsági tagokat az albizottságokba az ügyrend értelmében kell beosztani.

Az albizottság a határozat hozatalánál az elnökkel együtt három tagból alakul. Elnöke a lakáshivatal elnöke vagy helyettese. Tagjait az ügyrendnek megfelelően az albizottság elnöke hívja be az oda beosztott bizottsági tagok sorából, még pedig úgy, hogy az egyik tag bérbeadó (háztulajdonos), a másik pedig bérlő (nem háztulajdonos lakó) legyen.

Az albizottság szótöbbséggel határoz. Határozatait a lakáshivatal nevében adja ki.

A bizottsági tagok az elnök meghívására az albizottság ülésén megjelenni és az albizottság működésében résztvenni kötelesek s arra őket a lakáshivatal elnöke igazolatlan mulasztás esetében 100 koronáig terjedhető, s annyiszor, amennyiszor kiszabható pénzbírsággal szoríthatja.

A bizottsági tagokból a lakáshivatal véleményező tanácsot is alakíthat.

Egyebekben a lakáshivatal működését és ügyrendjét városokban a tanács, más községekben a főszolgabíró szabályozza.

A lakáshivatal hatásköre.

34. §.

A lakáshivatal hatáskörébe tartozik: a követelhető legmagasabb bér megszabása azon bérhelyiségek tekintetében, amelyekre nézve a jelen rendelet a legmagasabb bérlőhatárt határozott összeg-

ben meg nem állapítja; továbbá a lakásszükség enyhítésére vonatkozó kivételes intézkedések elrendelése és foganatosítása; a megürülő bérhelyiségek nyilvántartása, bérbeadásuk ellenőrzése és közvetítése, valamint általában a lakosságnak lakásszükségletéről való gondoskodás érdekében megkívánt egyéb kivételes hatósági tennivalók ellátása.

A követelhető legmagasabb bér megszabása.

35. §.

Azon lakások és egyéb bérhelyiségek tekintetében, amelyekre nézve a jelen rendelet a legmagasabb bérhatárt határozott összegben meg nem állapítja, a lakáshivatal a követelhető legmagasabb bér megszabása tárgyában az érdekelt fél kérelmére a következő intézkedéseket teheti:

1. a 2. §. értelmében kivételesen megengedheti a középlakások bérenek emelését és megállapítja az emelés mértékét;

2. a 3. §. értelmében megállapítja a bérösszeget nagylakások és üzlethelyiségek bérenek emelése esetében;

3. a 4. §. értelmében a háború alatt épült házak és épületrészek tekintetében megengedheti a kivételes béremelést és megszabhatja azt a legmagasabb összeget, ameddig a kivételes béremelés terjedhet;

4. az 5. §. értelmében megengedheti a fűtésért és melegvizeszolgáltatásért járó ellenszolgáltatás emelését és megállapítja az emelés mértékét;

5. a 6. §. értelmében megállapítja a bútorozott lakás tekintetében a jövőre nézve irányadó bérösszeget;

6. a 7. §. értelmében megállapítja az albérletbe adott lakásrészekért (szobákért) követelhető legmagasabb bért, valamint az ilyen bérhelyiség világításáért vagy fűtéséért a béren felül járó ellenértéket;

7. a 8. §. értelmében a főbérletnél előforduló béremelések esetében megállapítja a követelhető legmagasabb bér összegét;

8. olyan esetben, amidőn a bérlő az albérletbe adott helyiségeért az albérelő által fizetett összeget vagy annak egy részét az ő bérbeadójának köteles az általa fizetendő bér fejében beszolgáltatni (23. §.), vitás esetekben, különösen ha a bérelt helyiségben a bérlőn és családján kívül más is lakik, de az a bérlő állítása szerint albérlet nem fizet, a lakáshivatal a felderített tényálláshoz képest megállapítja az albérelő által az albérletbeadó részére fizetett vagy az ottlakónak nyújtott lakás ellenértékéül felszámítható összeget és meghatározza, hogy ebből a bérlő mennyit köteles a bérbeadónak beszolgáltatni;

9. általában kétes esetekben az érdekelt fél kérelmére a bérelt helyiségek tekintetében — ideértve az ágyak és egyéb hálóhelyek bérletét is — megállapíthatja azt a legmagasabb bérhatárt, ameddig a béremelés vagy a bér megszabása terjedhet.

Lakásszükség enyhítése.

36. §.

A lakáshivatal a lakásszükség enyhítésére a következő intézkedéseket teheti:

I. A lakáshivatal bérbeadás céljára — szükség esetében a kiürítés elrendelésével — térítés fejében igénybeveheti a következő helyiségeket:

1. az üresen álló bérhelyiségeket;
2. olyan bérbeadott lakásokat, amelyekben sem a bérlő vagy családja, sem más (albérlő) nem lakik;
3. az olyan nyári lakásokat, amelyeket tulajdonosuk vagy a lakással rendelkező maga nyári lakásul nem használ, hanem rendszerint bérebe szokott adni;
4. ha valaki két vagy több különálló lakást bérel vagy tart anélkül, hogy egynél több lakásra elkerülhetetlenül szüksége volna, ezek közül azt a lakást, amelyet az illető fél legkönnyebben nélkülözhet;

5. az olyan lakásokat vagy lakásrészeket, amelyeket nem lakás céljára, hanem raktározásra vagy árúk felhalmozására használnak;

6. az olyan lakásokat, amelyeket jelenleg hivatal, iroda vagy üzlet céljára bérelnek és használnak; közhivatal vagy közintézmény tekintetében azonban az ilyen intézkedéshez a közhivatal vagy közintézmény felettes felügyelőhatóságának hozzájárulása szükséges.

II. A lakáshivatal az I. 1—4. pontokban megjelölt helyiségek tekintetében az igénybevétel előtt vagy ahelyett felhívhatja a helyiséggel rendelkező felet, hogy azt a lakáshivatal által hozzáutastított személyek valamelyikének záros határidő alatt megegyezéssel vagy a lakáshivatal által megállapítandó bérleti feltételek mellett bérebe vagy albérletbe átengedje.

III. A lakáshivatal azokat, akik lakásrészeket (szobákat) eddig akár bútorozottan, akár bútorozatlanul albérletbe szoktak adni, arra kötelezheti, hogy olyan lakásrészeiket (szobáikat), amelyeket előbb is albérletbe szoktak adni vagy helyettük más lakásrészüket (szobájukat) tovább is albérletbe adják, kivéve azt az esetet, ha kimutatják, hogy a lakásrészre (szobára) nekik maguknak elkerülhetetlenül szükségük van, vagy hogy az albérletbe adást más fontos okból kénytelenek abban hagyni.

Ha az ily lakásrésszel (szobával) rendelkező fél a lakáshivatal által megszabott határidőben nem igazolja, hogy a lakásrészt (szobát) albérletbe adta, vele szemben a lakáshivatal az I. és a II. pontnak megfelelően járhat el.

IV. A lakáshivatal a katonai szolgálatot teljesítő vagy az ilyen egyénnel egy tekintet alá eső személy által bérelt olyan lakás bérletét, amely lakás után a bérlő a bérmoratóriummal élve, nem fizeti a teljes bért, a bérbeadó kérelmére megszüntetheti és a bérlőt viszonyainak megfelelő kisebb alkalmas lakásba átköltöztetheti, ha a bérbeadó az átköltöztetés költségének viselését elvállalja és nem

forog fenn oly különös méltánylást érdemlő körülmény, amely a bérlőnek vagy családjának a lakás bérletében való meghagyást indokolja.

Az intézkedésnél követendő elvek.

37. §.

A lakáshivatal intézkedéseinek a lakosság és a felek jogos érdekének és az összes körülményeknek gondos figyelembevételével úgy köteles eljárni, hogy intézkedéséből az érdekeltet kárt ne szenvedjenek. Vitás ügyekben törekedjék a felek között az ügyet egyezség létrehozásával elintézni s kényszerítő intézkedéseket csak ott tegyen, ahol arra elkerülhetetlenül szükség van.

A 36. §. alapján igénybevett helyiségekért térítés fejében fizetendő bérösszeget a lakáshivatal állapítja meg. Térítésül az illető helyiségekért a jelen rendelet értelmében követelhető legmagasabb bért kell megállapítani.

A lakáshivatal a 36. §. alapján valamely lakásnak vagy más bérhelyiségnek kiürítését csak úgy rendelheti el, ha egyidejűleg gondoskodik arról, hogy a kiürítendő helyiségben levő ingóságok a biztos megőrzésre alkalmas módon más helyiségben elhelyeztessenek, vagy amennyiben egyúttal az eddigi bérlőnek más helyiségbe való átköltöztetése szükséges, gondoskodik arról, hogy az eddigi bérlő más alkalmas helyiségbe átköltözhesse. Az ingók áthelyezésével vagy az átköltöztetéssel járó költséget, amennyiben az áthelyezést vagy az átköltöztetést nem a lakáshivatal foganatosítja, — a 36. §. IV. pontjának esetét kivéve — a lakáshivatal az érdekelt részére megtéríti.

Amennyiben az ingók áthelyezéséhez vagy az átköltöztetéshez kivételes intézkedés szükséges, a lakáshivatal az 1914 : L. t.-c. 5. §-a értelmében általa megszabott térítés fejében személyes szolgálat teljesítésére kötelezheti a hatósága területén lakó személyeket s ezenfelül a hatósága területén levő fuvarozó vállalatok, valamint a fogatos járműveknek és teher szállítására alkalmas állatoknak más ottlakó birtokosait arra kötelezheti, hogy járműveiket és állataikat a lakáshivatal által megszabott térítés fejében használatra átengedjék.

A lakáshivatal az ekként felmerült kiadásokat felszámíthatja annak terhére, akinek érdekében az intézkedés történt s az általa igénybevett lakások bérbeadásánál a bérösszeget a jelen rendeletben megszabott mértéken felül is akként állapíthatja meg, hogy abból a kiadások a bérrészletek útján megtérüljenek.

A lakáshivatal vonakodás vagy mulasztás esetében a jelen rendelet 36. és 37. §-a alapján igénybevehető szolgáltatásokat az 1914 : L. t.-c. 7. §-a értelmében kényszereszközök alkalmazásával is teljesíttetheti és evégből szükség esetében a rendőrség vagy a csendőrség segélyét is igénybe veheti.

A bérleti szerződésnek a 36. §. alapján tett intézkedés következtében beálló megszűnése miatt vagy az intézkedés egyéb jogi

következménye miatt a jelen §-on alapuló jogokon felül a felek sem egymás ellen, sem a lakáshivatal tagjai vagy a hivatalt felállító város vagy község ellen kártérítési vagy egyéb hasonló követelést nem érvényesülhetnek.

Bérletváltozások nyilvántartása, ellenőrzése és közvetítése.

38. §.

A bérhelyiségek nyilvántartása, bérbeadásuk ellenőrzése és közvetítése és a bérletváltozásoknál előforduló visszaélések meggátolása érdekében a következő szabályok állapíthatnak meg:

1. A lakáshivatal az üresen álló bérhelyiségekre, esetleg egyéb bérhelyiségekre vonatkozólag is elrendelheti a nyilvántartás céljára szükséges adatok bejelentését.

2. A háztulajdonos (házkezelő, házgondnok) vagy bármily bérbeadó köteles az általa bérbeadható lakásnak, lakásrésznek (szobának) vagy üzlethelyiségnek felmondás útján vagy más módon beálló megüresedését a lakáshivatalnak a hatóságoktól kívánt részletes adatok (lakbér, helyiségek száma stb.) közlésével bejelenteni attól a naptól számított három nap alatt, amikor a felmondás vagy a megüresedést előidéző egyéb körülmény tudomására jutott.

3. A megürült bérhelyiségek bérbeadását a lakáshivatalhoz a megkívánt részletes adatokkal (bérlő neve, bérösszeg stb.) haladéktalanul be kell jelenteni. Ha a bérbeadó a megüresedést előidéző körülmény tudomására jutásától számítandó 14 nap alatt a hatóságtól kívánt részletes adatok közlésével be nem jelenti, hogy a lakást, lakásrészt (szobát) vagy üzlethelyiséget bérbeadta, a lakáshivatal felhívhatja a helyiséggel rendelkező felet, hogy azt a lakáshivatal által hozzá utasított személyek valamelyikének záros határidő alatt megegyezéssel vagy a lakáshivatal által megállapítandó bérleti feltételek mellett adja bérbe. Ha a fél a felhívásnak a megszabott határidőben nem tesz eleget, vele szemben a lakáshivatal a 36. §. I. pontjának megfelelően járhat el.

4. A megürült lakás, lakásrész (szoba) vagy üzlethelyiség bérbeadása esetében a lakáshivatal a bérlő részére a bérlő nevét, a bérelt helyiségek számát, a fizetendő bér összegét és az egyéb szükséges adatokat feltüntető lakásigazolványt állít ki. A bérelt lakásba csak e lakásigazolvány alapján szabad beköltözni.

A lakáshivatal megtagadhatja a lakásigazolvány kiállítását oly bérlőtől, aki más városból vagy községből kíván beköltözni, hacsak nem igazolja, hogy a beköltözést valamely fontos érdeke halaszt-hatatlanul kívánja.

5. A bérbeadó a lakást, lakásrészt (szobát) vagy üzlethelyiséget megüresedésének a lakáshivatalhoz történt bejelentésétől kezdve a tényleges bérbeadásig a ház kapuján kifüggesztendő hirdetésménnyel hirdetni köteles. Erre a célra a hatóságtól megszabott adatokat tartalmazó hirdetési űrlapot kell használni.

6. Bérelt lakás, lakásrész (szoba) vagy üzlethelyiség átengedése esetében a jelen rendeletben vagy ennek alapján megszabott

legmagasabb bérhatáron felül elállási, lelépési vagy átadási díj címén vagy bármely más efféle címen ellenszolgáltatást követelni vagy elfogadni, felajánlani vagy adni tilos; az ezzel ellenkező kikötés semmis és az adott ellenszolgáltatást vissza lehet követelni.

7. Lakásbérletnél vagy a bérlet átengedésénél a lakás bútortáának megvásárlását feltételül kikötni nem szabad. Ha a bérlet egész bérelt lakását bútortá nélkül együtt kívánja átengedni, a bútortá nélkül legfeljebb a megengedett legmagasabb lakbérrel egyenlő összeget köthet ki. Az ezzel ellenkező kikötés semmis és az adott ellenszolgáltatás többletét vissza lehet követelni.

8. A lakás céljaira rendelt helyiségeket, ideértve a szállodai lakóhelyiségeket is, hivatali vagy üzleti célokra csak a lakáshivatal engedélyével szabad bérbeadni vagy felhasználni. Ily engedély hiányában a bérleti szerződés semmis.

9. Lakás és egyéb bérhelyiségek bérbeadását díjért csak az közvetítheti, aki ily követítéssel már 1914. évi augusztus hó 1. napja előtt is iparszerűleg foglalkozott. Közvetítési díj címén a közvetítő a bérbeadótól és a bérlőtől együttvéve legfeljebb 4%-át követelheti a kikötött évi bér összegének; az adott díj többletét vissza lehet követelni.

10. Ha a háztulajdonos (házkezelő, gondnok) vagy bármily bérbeadó az általa bérebe adható lakást, lakásrészt (szobát) vagy üzlethelyiséget első ízben kívánja bérbeadni, köteles ezt a szándékát a bérbeadás előtt a lakáshivatalhoz a 2. pontban meghatározott módon bejelenteni. A 3—9. pontokban megállapított szabályok az ilyen helyiségekre is irányadók.

11. A 6—9. pontokban foglalt szabályok megfelelően kiterjednek, a többi pontban foglalt szabályok pedig a lakáshivatal által kiterjeszthetők az albérlésbe adott helyiségekre is.

A jelen §. szabályai — az 1. és a 6—9. pontok kivételével — nem vonatkoznak a szállodai és más olyan lakóhelyiségekre bérletére, amelyek a szállóvendégek befogadására szolgálnak; a lakáshivatal azonban e szabályokat az ilyen helyiségekre is kiterjesztheti.

Jogorvoslat

39. §.

A lakáshivatalnak a 35. §. alapján hozott határozata és a 36. vagy a 37. §. alapján tett intézkedése ellen közlésüktől három nap alatt halasztó hatályú előterjesztésnek van helye a lakbérleti bizottsághoz.

Halasztást nem tűrő esetekben a lakáshivatal — előterjesztésre tekintet nélkül — elrendelheti határozatának vagy intézkedésének végrehajtását.

A lakbérleti bizottság az előterjesztés felett köteles nyolc nap alatt határozatot hozni.

Ott, ahol lakáshivatal alakul, lakbérleti bizottságot is kell alakítani.

A belügyminiszter a 36. és 37. §. alapján tett intézkedéseket az igazságügyminiszterrel egyetértve hivatalból is bármikor felülvizsgálhatja és megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti.

Intézkedésre jogosult hatóság lakáshivatal hiányában.

40. §.

Ahol lakáshivatal nincs szervezve, a 35. §-ban meghatározott tennivalókat városokban a tanács által kijelölt tisztviselő, más községekben pedig a főszolgabíró vagy a községi előljáróságnak általa kijelölt tagja szakértők meghallgatásával látja el.

Az előbbi bekezdés esetében az ott megjelölt közigazgatási hatóság a 36. és 37. §-ban felsorolt intézkedéseket csak a belügyminisztertől kapott külön felhatalmazás alapján teheti meg. Városokban azonban a 36. és a 37. §-ban felsorolt intézkedéseket sürgős szükség esetében a polgármester ily külön felhatalmazás nélkül is elrendelheti.

A 38. §-ban megállapított szabályok — a 6—9. pontokban foglalt rendelkezések kivételével — nem vonatkoznak azokra a városokra és községekre, amelyekben lakáshivatal nincs szervezve.

A jelen §. eseteiben a közigazgatási hatóság határozata és intézkedése ellen szintén a lakbérleti bizottsághoz, és ha lakbérleti bizottság nincs alakítva, a kir. járásbiróságnak erre kijelölt bírájához van helye előterjesztésnek. A 39. §. utolsó bekezdése itt is áll.

V. Büntető és záró rendelkezések.

41. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el az:

1. aki a jelen rendelettel határozott összegben megszábott vagy a lakáshivatal által megállapított legmagasabb bérhatárt meghaladó bért vagy ellenszolgáltatást követel vagy elfogad vagy a béremelés korlátozására megállapított szabályokat megszegi vagy bármely módon kijátszsa;

2. aki a jelen rendeletben a bérlet felmondására nézve megállapított rendelkezéseknek kijátszása vagy meghiúsítása végett valótlan vagy hiányos adatokat terjeszt elő;

3. aki a jelen rendelet 38. §-ának valamely rendelkezését vagy a lakáshivatalnak a 38. §. 1. pontja alapján a bérhelyiségek bejelentésére vonatkozólag kibocsátott rendelkezését megszegi vagy bármely módon kijátszsa.

A kihágás büntetése: a 38. §. 6—9. pontjainak megszegése esetében hat hónapig terjedhető elzárás és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetés, más esetekben kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, a pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

A bérlő a 38. §. 6. pontjában meghatározott tilalomba ütköző cselekménye miatt nem büntethető, ha a cselekményt, mielőtt ellene az eljárás megindult volna, följelenti a hatóságnál.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntetőbiróságnak, az államrendőrségnek működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Felhatalmazás lakbérleti bizottság szervezésére és eljárásának szabályozására.

42. §.

A belügyminiszter és az igazságügyminiszter egyetértőleg kibocsátott rendelettel a lakás és egyéb helyiség bérletéből eredő némely vitás kérdések eldöntésére vagy kiegyenlítésére alakított lakásbérleti bizottságok szervezetét és eljárását újból szabályozhatja; ennek megtörténteig e bizottságok működésére az eddigi szabályok irányadók.

Életbelépés.

43. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe, még pedig — a 41. §-t kivéve — az 1917. évi november hó 1. napján kezdődő hatállyal. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

A 3.787/1916. M. E. számú, valamint az 590/1917. M. E. számú rendelet, úgyszintén a 2.807/1915. M. E. számú országos moratóriumfeloldó rendeletnek 8. és 25—28. §-aiban a lakbérletre vonatkozólag megállapított rendelkezések hatályukat veszítik. Ahol e rendelkezésekre hivatkozás történik, ott helyettük a jelen rendeletnek rendelkezéseit kell érteni.

A m. kir. igazságügyminiszter és a m. kir. belügyminiszter 62.500/1917. I. M. számú rendelete a lakbérleti bizottságok és eljárásuk újabb szabályozása tárgyában.¹⁾

A lakás és egyéb helyiségek bérletére vonatkozó kivételes intézkedések újabb megállapítása tárgyában 4.180/1917. M. E. sz. alatt kiadott rendelet (lakbérrendelet = rövidítve Lr.; I. a Budapesti Közlönynek 1917. évi november hó 3. napján megjelent 254. számában) 42. §-a alapján a következőket rendeljük:

I. A lakbérleti bizottságok hatásköre és szervezete.

1. §.

Azokban az ügyekben, amelyeket a 4.180/1917. M. E. számú

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 29-én kelt 276. számában.

rendelet (Lr.) a lakbérleti bizottságok hatáskörébe utal, a jelenrendelet értelmében alakított lakbérleti bizottságok járnak el.

A lakbérleti bizottság hatáskörébe tartozik az eljárás és a határozathozatal:

1. a Lr. 13—17. §-ain, 18. §-ának 2. bekezdésén, 21. vagy 27. §-án alapuló felmondás kérdésében;

2. a Lr. 24. §-a alapján a hadbavonult bérlő hátralékos bértartozásának törlesztésére megszabott határidő meghosszabbítása, vagy a bérlőt a bértartozás tekintetében megillető halasztás (moratórium) megszüntetése vagy korlátozása kérdésében;

3. a Lr. 30. §-a alapján a hadbavonult bérlőt megillető kedvezményeknek a hozzátartozókra kiterjesztése tárgyában;

4. a lakáshivatalnak vagy az ennek tennivalóit ellátó közigazgatási hatóságnak a Lr. 35. §-a alapján a követelhető legmagasabb bér kérdésében hozott határozata, vagy a Lr. 36. vagy 37. §-a alapján tett intézkedése ellen beadott előterjesztés tárgyában.

2. §.

Ha a bíróságnál terjesztenek elő olyan kérelmet, amely a lakbérleti bizottságnak vagy a lakáshivatalnak, illetőleg az ennek tennivalóit ellátó közigazgatási hatóságnak hatáskörébe tartozik, vagy viszont az a hatóság, amelynél a kérelmet előterjesztették, azt hivatalból visszautasítja. Ha azonban a fél kérelmét a visszautasítás közlésétől nyolc nap alatt az elintézésére hivatott hatóságnál előterjeszti, az így újból előterjesztett kérelmet olyannak kell tekinteni, mintha már eredetileg az elintézésre hivatott hatóságnál terjesztették volna elő.

3. §.

Ha a lakbérleti bizottság kimondotta, hogy az ügy hatáskörébe nem tartozik, a bíróság abból az okból, hogy az ügy a lakbérleti bizottság hatáskörébe tartozik, az ügyet hatásköréből el nem utasíthatja. Viszont, ha a bíróság mondotta ki hatáskörének hiányát, a lakbérleti bizottság abból az okból, hogy az ügy a bíróság hatáskörébe tartozik, az ügyet hatásköréből szintén nem utasíthatja el.

A bíróság határozata azon az alapon, hogy az ügy a lakbérleti bizottság hatáskörébe tartozik, felelvittel meg nem támadható. Ha ellenben — az előbbi bekezdés esetén kívül — a lakbérleti bizottság járt el oly ügyben, amely a bíróság hatáskörébe tartozik, a fél a határozat közlésétől három nap alatt felfolyamodás útján (12. §.) a lakbérleti bizottság határozatának hatályon kívül helyezését kérheti a kir. törvényszéknél.

4. §.

Lakbérleti bizottság minden kir. járásbíróság mellett alakul, kivéve a budapesti kir. büntető járásbíróságot.

Oly helyeken, ahol erre az ügyek nagyobb számánál fogva szükség van, a járásbírótság mellett több lakbérleti bizottság alakítható. A több bizottság megalakítása kérdésében a járásbírótság vezetője határoz.

Ahol a lakbérleti bizottság megalakítása nehézségbe ütközik, vagy az ügyek előrelátható csekély számánál fogva nem szükséges, a kir. törvényszék elnöke elrendelheti, hogy a jelen rendelet szabályai szerint a kir. járásbírótság egyes bírása lássa el a lakbérleti bizottság hatáskörébe utalt ügyeket. Ott azonban, ahol lakáshivatal alakul, lakbérleti bizottságot mindenesetre kell alakítani (Lr. 39. §. utolsóelőtti bekezdése); evégből a közigazgatási hatóság a lakáshivatal szervezésével egyidőben hivatalból teszi meg a tagjegyzékek összeállítására szükséges intézkedéseket és a tagjegyzékeket haladéktalanul megküldi a kir. járásbírótság vezetőjének.

5. §.

A lakbérleti bizottság elnökből és két tagból alakul.

Az elnököt a kir. törvényszék elnöke jelöli ki a járásbírótság bírái közül. A kir. törvényszék székhelyén levő járásbírósnál alakított lakbérleti bizottság elnökéül a kir. törvényszék bírása is kijelölhető. A bizottság elnökéül lehetőleg azt a bírót kell kijelölni, aki a bérleti viszonyból eredő perekben rendszerint eljár.

A tagokat a bizottság elnöke a 6. §. szerint összeállított két tagjegyzékbe felvettek sorából hívja be, még pedig az egyiket a bérbeadók, a másikat a bérlők jegyzékéből.

6. §.

A lakbérleti bizottság megalakítása céljára olyan járásbíróstagnál, amelyeknek székhelye városban van, a tanács, más járásbíróstagnál a bírósági székhely szerint illetékes közigazgatási járás főszolgabírája két jegyzéket állít össze a férfinemhez tartozó olyan önjogú, feddhetlen életű magyar állampolgárok közül, akik az illető járásbírótság székhelyén laknak. Az egyik jegyzéket a bérbeadók (háztulajdonosok), a másikat a bérlők (nem háztulajdonos lakók) sorából kell összeállítani.

A bérlők jegyzékének összeállításánál arra kell ügyelni, hogy abban a különböző hivatások és foglalkozási ágak, a munkaadók és alkalmazottak (munkások) lehetőleg arányosan legyenek képviselve. Ily tagok kijelölése végett a jegyzéket összeállító hatóság a szükséghez képest a különböző érdekképviseleti szervezetekhez forduljon.

Az egy-egy jegyzékbe felvett tagok száma a lakosság és az ügyek számához képest úgy állapítandó meg, hogy a tagok a tagsággal járó tennivalók ellátásával minél kevésbé legyenek megterhelve. Egy-egy jegyzékben a tagok száma semmiesetre se legyen háromnál kevesebb.

A jegyzékbe felvett tag a bizottsági tagságot elfogadni köte-

les; fontos okból azonban felmentését kérheti a jegyzék összeállítására hivatott hatóságtól.

Több bizottság alakítása esetében a tagjegyzékek összeállítására hivatott hatóság a járásbírótság vezetőjének megkeresésére minden egyes bizottság részére külön-külön tagjegyzéket állít össze.

Ha a jegyzékbe foglalt bizottsági tagok száma halál vagy más körülmény folytán csökken és a megürült tagsági helyek betöltése a bizottság működése érdekében szükséges, általában, ha a bizottsági tagok számának felemelése válik szükségessé, a jegyzék összeállítására hivatott hatóság a járásbírótság vezetőjének megkeresésére a tagjegyzéket új tagokkal egészíti ki.

7. §.

A jegyzékbe felvett tagok — azoknak kivételével, akik mint köztisztviselők már hivatali esküt tettek — legkésőbb működésük megkezdésekor a járásbírótság vezetője előtt fogadalmat tesznek arra, hogy a tiszttel járó kötelességeket hiven, pontosan és részrehajlás nélkül fogják teljesíteni és a hivatali titkot megőrzik.

A bizottsági tagok az elnök meghívására a bizottság ülésén megjelenni és a bizottság működésében résztvenni kötelesek s arra őket a bizottság elnöke igazolatlan mulasztás esetében száz koronáig terjedhető s annyiszor, amennyiszer kiszabható pénzbírsággal szoríthatja. A pénzbírságban marasztaló határozat ellen közlésétől három nap alatt egyfokú halasztó hatályú felfolyamodásnak van helye a kir. törvényszékhez.

A bizottsági tagok állása tiszteletbeli.

8. §.

Az együttalkalmazást és egyes ügyekben a közreműködést kizáró körülmények tekintetében a polgári peres eljárásra nézve fennálló rendelkezések irányadók.

A tagok kizárása felől a bizottság elnöke, az elnök kizárása felől pedig a kir. törvényszék elnöke határoz.

9. §.

A jegyzői és irodai tennivalókat a kir. járásbírótság személyzete látja el.

A bizottság működése felett a felügyeletre a bírósági felügyelet szabályai megfelelően irányadók.

II. A bizottság eljárása.

10. §.

Az eljárás kérelemre indul meg.

A kérelmet a támogatására szolgáló adatokkal és igazoló iratokkal együtt azon járásbírósnál kell előterjeszteni, amelynek

területén a bérlemény fekszik. A szóval előterjesztett kérelmet jegyzőkönyvbe kell foglalni.

11. §.

A bizottság elnöke, ha az ügy a bizottság hatáskörébe és illetőségéhez tartozik, a feleket a tárgy rövid megjelölésével tárgyalásra idézi, ellenkező esetben a kérelmet indokoltan visszautasítja. (2. §.) Az elnök visszautasító határozata ellen a fél a határozat közlésétől három nap alatt előterjesztéssel élhet a lakbérleti bizottsághoz.

Az elnök teszi meg a tárgyalás előkészítése végett szükséges intézkedéseket és a járásbírótság előtti polgári peres eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelően gondoskodik a tárgyalás rendjének és méltóságának fenntartásáról (1911 :I. t.-c. 209—216. §-ai).

A felek meghatalmazottal képviseltethetik magukat.

Az 1.380/1915. M. E. számú (az Igazságügyi Közlöny XXIV. évi. 4. számában megjelent) rendelet 8. §-a megfelelően itt is irányadó.

Ha a tárgyaláson idézésük ellenére egyik fél sem jelenik meg, a bizottság az eljárást megszünteti. Ha csak az egyik fél jelenik meg, a bizottság az ügyet az ő kérelmére vele egyedül tárgyalja. A feleket az idézésben a mulasztás következményeire figyelmeztetni kell.

A bizottság az ügy állásának felderítéséről és a szükséges adatok megszerzéséről hivatalból is gondoskodhatik s evégből a tárgyaláson meg nem jelent felet személyes megjelenésre idézheti és tudakozódásokat is fogantatosíthat. Bizonyításfelvétel esetében a járásbírótság előtti polgári peres eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelően jár el.

Az eljárást a lehető legnagyobb sürgősséggel kell lefolytatni és lehetőleg egy tárgyaláson kell befejezni.

A tárgyalás szóbeli és nyilvános. A nyilvánosságot a felek egyetértő kérelmére vagy fontos okból hivatalból ki lehet zárni és a nem nyilvános tárgyalás tartalmát közzétenni tilos.

Alakszerű tárgyalási jegyzőkönyv készítése nem szükséges. Elég a határozathozatal szempontjából lényeges mozzanatok rövid feljegyzése.

12. §.

A bizottság a kérelem felől a felek életviszonyainak és az ügy összes körülményeinek szorgos figyelembevételével végzéssel határoz.

A bizottság szavazattöbbséggel határoz. Határozatának meghozatalánál szavazás előtt a bizottság elnöke ismerteti az ügy állását, saját véleményét előre nyilvánítja és indokolja. Egyebekben a határozathozatalnál a 42.200/1914. I. M. számú rendelet (Jüsz.; 1. az Igazságügyi Közlöny XXIII. évfolyamának 7. számához tartozó 2. melléklet 1. lapján) 139—143. §-ait kell megfelelően alkalmazni.

A határozatot lehetőleg azonnal ki kell hirdetni, legkésőbb három nap alatt rövid indokolással írásba kell foglalni és a tárgyaláson jelen nem levő féllel mindig, a jelen volt féllel pedig kívánságára írásban kell közölni. A határozatot az elnök írja alá.

A bizottság határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs, kivéve a hatáskör hiányában hozott (3. §.) határozatot, amely ellen közlésétől három nap alatt egyfokú halasztó hatályú felfolyamodásnak van helye a kir. törvényszékhez.

Egyébként a bizottságnak hatáskörében hozott határozata a feleket kötelezi és az abban eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya.

A felmondás jogszerűségét megállapító határozatban a bizottság meghatározza a kiköltözés teljesítésének határidejét is. Az ilyen, valamint a pénzbeli marasztalást tartalmazó határozat alapján bírói végrehajtásnak van helye.

Ha a felek közt egység jön létre, ezt írásba kell foglalni; az ilyen egységnek ugyanaz a hatálya van, mint a bírói egységnek.

13. §.

Ha a bérbeadó a Lr. 13—17. §-ai, 18. §-ának 2. bekezdése, 21. vagy 27. §-a alá eső felmondást bíróság vagy kir. közjegyző útján kívánja a bérlővel közölni, a bíróság vagy a kir. közjegyző a felmondást az 1911 : I. t.-c. 624. §-ában, illetőleg a 637. §-ában megszabott figyelmeztetés mellőzésével közli a bérlővel és az ilyen felmondás is, ha a bérlő arra nézve nem nyilatkozik, vagy elfogadásáról írott elismervényt nem ad, vagy kijelenti, hogy a felmondást el nem fogadja, csak úgy hatályos, ha a lakbérleti bizottság a felmondás jogszerűségét a bérbeadó kérelmére a Lr. 19. vagy 27. §-a értelmében a jelen rendeletben szabályozott eljárás útján megállapítja.

III. Eljárás előterjesztés esetében.

14. §.

A lakáshivatalnak vagy az ennek tennivalóit ellátó közigazgatási hatóságnak a Lr. 35. §-a alapján hozott határozata és a Lr. 36. vagy 37. §-a alapján tett intézkedése ellen a Lr. 39. és 40. §-a értelmében megengedett előterjesztést a határozat vagy intézkedés közlésétől három nap alatt annál a lakáshivatalnál, illetőleg annál a közigazgatási hatóságnál kell írásban beadni vagy jegyzőkönyvbe mondani, amelynek határozata vagy intézkedése ellen az előterjesztés irányul.

A lakáshivatal vagy az ennek tennivalóit ellátó közigazgatási hatóság a nyilvánvalóan elkésetten benyújtott vagy a Lr. szerint meg nem engedett előterjesztést visszautasítja. A visszautasító határozat ellen a fél a határozat közlésétől három nap alatt előterjesztéssel élhet a lakbérleti bizottsághoz.

Az előterjesztést az iratokkal és az esetleg szükséges felvilágosító jelentéssel együtt haladéktalanul át kell tenni az illetékes

lakbérleti bizottsághoz, vagy ahol lakbérleti bizottság nincs alakítva, a kir. járásbírósnak erre kijelölt bírójához. (Lr. 40. §. utolsó bekezdése; jelen rendelet 4. §-ának utolsó bekezdése.)

15. §.

A lakbérleti bizottság elnöke az előterjesztés elintézésére haladéktalanul határnapot tűz, még pedig úgy, hogy a bizottság az előterjesztés felől nyolc nap alatt határozatot hozhasson. (Lr. 39. §. 3. bekezdése).

A határnapról az érdekelteket járásbírósnak portómentes levelezőlapon és ezenfelül az elintézésre kerülő ügyek jegyzékének kifüggesztése útján kell értesíteni. A jegyzéket legalább három nappal az elintézésre kitűzött határnap előtt a járásbírósnak erre kijelölt hirdetőtábláján kell kifüggeszteni.

Ha az előterjesztés a Lr. 36. vagy 37. §-a alapján tett intézkedés ellen irányul, a bizottság elnöke a határnapról az intézkedő hatóságot is értesíti.

A bizottság az előterjesztés felől az áttett iratok alapján nyilvános előadás után határoz. Az ügyet az elnök adja elő. A felek az előadásnál jelen lehetnek. Az előterjesztésre az ellenfél a határnapig benyújtott irattal vagy az ügy előadása után előszóval nyilatkozhatik. A felekhez az elnök és a bizottság tagjai kérdéseket is intézhetnek. Az előterjesztés előadásánál jelen lehet és felszólalhat a lakáshivatal vagy az ennek tennivalóit ellátó közigazgatási hatóság kiküldött megbízottja is.

A bizottság az előterjesztéssel megtámadott határozatot vagy intézkedést helybenhagyhatja vagy megváltoztathatja. Ha az ügy állását nem látja eléggé felderítve, a szükséges adatok megszerzéséről vagy a bizonyítás felvételéről lehetőleg maga gondoskodik és az ügyet evégből a lakáshivatalhoz (közigazgatási hatósághoz) csak akkor küldi vissza, ha elkerülhetetlenül szükséges.

A lakbérleti bizottság a Lr. 35. §-a alapján hozott határozatot az emelésnek vagy a bér megszabásának mértéke ellen irányuló előterjesztés alapján csak annyiban bírálja felül, hogy az emelésnek a határozatban megengedett mértéke vagy a határozatban megszabott bérösszeg nem haladja-e meg azt a legmagasabb bérhatárt, ameddig az emelés a Lr. értelmében egyáltalában terjedhet, vagy nem alacsonyabb-e annál az összegnél, amelyben a bérbeadó a bért a Lr. értelmében megszabni jogosítva van. Amennyiben a legmagasabb bérhatárt a Lr. szerint bizonyos körülmények alapján kell megállapítani, a lakbérleti bizottság a határozatot hozó hatóság által megállapított körülményeken felül csak olyan újonnan felhozott tényeket és bizonyítékokat vehet figyelembe, amelyeket a fél előbb hibáján kívül nem érvényesíthetett.

A bizottság a határozatban a Lr., a szerződés és a lakbérleti szabályok rendelkezéseinek megfelelően meghatározza azt az időpontot, amelytől kezdve a béremelésnek vagy a bér megszabásának a határozatban megállapított mértéke hatályba lép.

A határozatra egyébként a 12. §. 1—5. bekezdése megfelelően irányadó.

Az egy ülésben előadott ügyekben hozott határozatok lényeges tartalmát az elintézés sorrendje szerint külön pontok alatt közös jegyzőkönyvben kell röviden feljegyezni.

Elintézés után az áttett iratokat a határozat egy példányával a lakáshivatalhoz (közigazgatási hatósághoz) kell visszaküldeni.

IV. Vegyes és záró rendelkezések.

16. §.

A lakbérleti bizottsághoz beérkező ügyeket a kir.járásbírósnál — oly módon, mint a járásbírósnál — a főljástromba kell bevezetni.

Ezek az ügyek adott esetben nagy járásbírósnál (42.100/1914. I. M. számú rendelet (Jüsz.) 11. §-a; 1. az Igazságügyi Közlöny XXIII. évfolyamának 7. számához tartozó 1. melléklet 1. lapján) a Pk. ügykönyvbe is tartoznak s a további ügykezelésre a Jüsz. szabályai irányadók.

17. §.

Az eljárás bélyeg- és illetékmentes.

Költségben az ellenfelet rendszerint nem lehet marasztalni. Azt a felet azonban, aki az eljárásra nyilvánvalóan alaptalanul adott okot vagy alaptalanul élt előterjesztéssel, a bizottság az ellenfél kérelmére a szükséges készkiadásoknak és az időmulasztás által szenvedett veszteségért, amennyiben a körülmények indokolják, napi tíz koronát meg nem haladó kárpótlási összegnek megtérítésére kötelezheti s a képvisellel okozott költségben is marasztalhatja. A jelen §. rendelkezései a lakáshivatal vagy az ennek tennivalóit ellátó közigazgatási hatóság előtti eljárásban is irányadók.

18. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

A 8.133/1917. I. M. számú, valamint a 9.000/1917. I. M. számú (az Igazságügyi Közlöny XXVI. évfolyamának 2. számában megjelent) rendelet hatályát veszti. Az eddig felállított lakbérleti bizottságok azonban működésüket újraalakítás nélkül a jelen rendelet szerint folytatják.

Budapest, 1917. évi november hó 27. napján.

A m. kir. minisztérium 631/1918. M. E. számú rendelete albérletbe adott szobák felmondásának korlátozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 16-án kelt 39. számában.

1. §.

Azokban a városokban és községekben, ahol az albérletbe adott lakásrészek (szobák) felmondásának korlátozása szükségesnek mutatkozik, a lakáshivatal vagy az ennek tennivalóit ellátó közigazgatási hatóság az illető helyen szokásos módon közzéteendő hirdetménnyel életbeléptetheti a következő szabályokat:

Bútorozottan vagy bútorozatlanul albérletbe adott lakásrészek (szobák) albérletét az albérletbeadó felmondással csak a következő esetekben szüntetheti meg:

1. ha az albérletbe adott lakásrésze (szobára) neki magának van elkerülhetetlenül szüksége, vagy ha az albérletbeadást más fontos okból kénytelen abbahagyni;

2. ha az albérlő az albérleti összeg kifizetésével vétkeesen késedelmeskedik;

3. ha az albérlő az albérlet tárgyát jelentékenyen rongálja és a sérelmes használatot az albérletbeadó felhívására azonnal meg nem szünteti;

4. ha a felmondás az albérlőnek a házi rendet ismételten súlyosan sértő, tűrhetetlen, megbotránczó, vagy egyéb súlyos kifogás alá eső magaviselete miatt, vagy azért indokolt, mert az albérlő személye vagy magaviselete az albérlővel való együttlakást az albérletbeadóra nézve tűrhetetlenné vagy nehezen elviselhetővé teszi;

5. ha az albérlő az albérletet az albérletbeadó beleegyezése nélkül átruházza vagy az albérlet tárgyát jogosulatlanul további albérletbe adja.

Az előző bekezdés 1—5. pontjain alapuló felmondás, ha az albérlő arra nézve nem nyilatkozik, vagy elfogadásáról írott elismervényt nem ad, vagy kijelenti, hogy a felmondást el nem fogadja, csak úgy hatályos, ha az albérletbeadónak a felmondástól számított három nap alatt előterjesztett kérelmére a lakbérleti bizottság a 62.500/1917. I. M. számú rendeletben (I. a Budapesti Közlönynek 1917. évi november hó 29. napján megjelent 276. számában) szabályozott eljárás útján az összes körülmények gondos mérlegelésével megállapítja, hogy a felmondás indokolt.

E rendelkezések életbeléptetését megelőzően az életbeléptetést követő időre történt, de az albérlő által még el nem fogadott felmondás hatálytalan, kivéve, ha az albérletbeadó a felmondott lakásrészt (szobát) másnak már újból albérletbe adta.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi február hó 14. napján.

Lentermelés szabályozása és len forgalomba- hozatala.

A m. kir. minisztérium 2.606/1918. M. E. számú rendelete a lenkóró, a lenszalma és a kikészített len (tilolt len és lenkóc) bejelentése, valamint a kikészített len (tilolt len és lenkóc) forgalombahozatalának korlátozása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a náboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

Bejelentési kötelezettség.

1. §.

Lenkésztő (lenáztató, törő, tiloló, gerebenező) vállalatok kötelesek lehetőleg pontos becslést készíteni arról, hogy a velük szerződési viszonyban álló termelőktől milyen mennyiségű légszár-raz és magjától megfosztott, nyütt lenkóró és kaszált lenszalma szállítását remélik az 1918. évi termésből és ennek a becslésnek az eredményét kötelesek a jelen rendelet kihirdetésétől számított 30 napon belül a Magyar Szent Korona Országai Lenipari Központja részvénytársaság (röviden Lenipari Központ, Budapest, V., Mária-Valéria-utca 12. szám) útján, a m. kir. kereskedelemügyi minisztériumnak bejelenteni.

Kötelesek továbbá az 1. bekezdésben említett termelőktől átvett vagy máshonnan beszerezett, továbbá feldolgozott lenkóró- és lenszalmamennyiségeket, valamint a belőlük kikészített len (tilolt len és lenkóc) mennyiségét minden hónap utolsó napján volt állapot szerint a következő hó 10. napjáig a Lenipari Központ útján a m. kir. kereskedelemügyi minisztériumnak a jelen rendelet szerint bejelenteni.

Azok a lentermelők, akik fél kataszteri holdnál nagyobb területen termelnek lent, kötelesek az 1917. évi vagy az előző évi termésből az 1918. évi július hó 31. napján birtokukban levő nyütt lenkóró-, vagy kaszált lenszalmakészletek mennyiségét 1918. évi augusztus hó 10. napjáig bejelenteni, kötelesek továbbá 1918. évi október hó 31. napjáig a vevő megnevezésével bejelenteni azo-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 31-én kelt 171. számában.

kat a mennyiségeket, melyeket az 1918. évi termésből származó nyütt lenkóró- vagy kaszált lenszalmakészletükből valamely lenkikészítővállalatnak eladtak, valamint azokat a mennyiségeket is, amelyeket ilyen vállalatnak még el nem adtak.

A jelen §. 3-ik bekezdése szerint bejelentésre kötelezett lentermelő bejelentését a községi előljáróságnál (rendezett tanácsú városban a polgármesternél, törvényhatósági joggal felruházott városban, továbbá Fiume városában és kerületében a rendőrkapitánynál, Budapest székesfővárosban a kerületi előljáróságnál) köteles megtenni. A községi előljáróság (polgármester, rendőrkapitány, kerületi előljáróság) a bejelentéseket összesítő kimutatás kíséretében a Lenipari Központ útján a kereskedelemügyi minisztériumhoz köteles betérjeszteni.

Azok a lentermelők, akik lenkórót legfeljebb fél kataszteri holdon vagy ennél kisebb területen termelnek, lenkóró- és lenszalmakészletüket bejelenteni nem kötelesek.

A megszabott bejelentésekhez a Lenipari Központnál kapható bejelentőlapokat kell használni. A bejelentőlapokat a Lenipari Központ szóbeli vagy levélbéli megkeresésre díjtalanul bocsátja rendelkezésre.

Felajánlási kötelezettség.

2. §.

Az 1. §. alapján bejelentés alá eső lenkórót vagy lenszalmát kötelesek a termelők vagy maguk kikészíteni, vagy valamely hazai lenkikészítő vállalatnak eladni. Az 1917. évi és az előző évi termésből származó azokat a lenkóró- és lenszalmakészleteket, amelyek 1918. évi október hó 31. napjáig eladva vagy kikészítve nincsenek, a termelő köteles a Lenipari Központnak 1918. évi november hó 15. napjáig a 3. §-ban megszabott módozatok mellett megvételre felajánlani. Az 1918. évi termésből származó azon lenkóró- és lenszalmakészleteket pedig, amelyek 1918. évi december hó 31. napjáig eladva vagy kikészítve nincsenek, a termelő köteles 1919. évi január hó 15. napjáig a Lenipari Központnak a 3. §-ban megszabott módozatok mellett, megvételre felajánlani.

Bejelentésre kötelezett termelő valamely lenkikészítő gyárnak vagy a Lenipari Központnak átadott (leszállított) minden 1500 kg. korai vetésű, rostra termelt, légszáraz és magjától megfosztott, nyütt lenkóró után, vagy a Lenipari Központnak átadott (leszállított) minden 270 kg. vízben vagy harmaton áztatott, tilott len vagy lenkóc után saját házi és gazdasági szükségletére a hatóságilag megállapított legmagasabb áron 4 kg. kész len- vagy kenderárúra tarthat igényt, még pedig vegyesen ponyvára, zsákra, cérnára, kötélárúra vagy nyers vászonra. Az igényelhető cikkek mennyisége a 800 kg.-ot nem haladhatja meg. Azt, hogy a termelő által a jelen §. szerint igényelhető mennyiség keretén belül ponyvából, zsákból, cérnából, kötélárúból vagy nyers vászonból mennyit kell

kiszolgáltatni, e cikkekből rendelkezésre álló készleteknek és a lehetőséghez képest a termelő kívánságának figyelembevételével a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg és e megállapításhoz képest a Lenipari Központ intézkedik arról, hogy a kész cikkeket a Lenárúközpont a termelő részére 3 hónapon belül kiszolgáltassa.

A kikészített len forgalombahozatalának korlátozása.

3. §.

Az 1. §-ban említett vállalatok, valamint mindazok, kik $\frac{1}{2}$ kataszteri holdnál nagyobb területen termelt lenkórókat maguk dolgozták, illetőleg dolgozzák ki, kötelesek a kikészített lenből (tilolt len és lenkóc) a jelen rendelet életbeléptekor meglevő és utóbb kikészítendő készleteiket a Lenipari Központnak az 5. §-ban megállapított legmagasabb árak figyelembevételével megvételre felajánlani. A jelen rendelet életbelépésének időpontjában meglevő készleteiket legkésőbb 1918. évi augusztus 10. napjáig, a jelen rendelet életbelépte után kikészített készleteiket pedig 1918. évi július 31. napjától kezdve félhavasint és pedig a hónap 15. és utolsó napján volt állapot szerint a hónap 20-ik, illetőleg a következő hónap 5. napjáig kell felajánlani.

Azok a lentermelők, akik lenkórót legfeljebb $\frac{1}{2}$ kataszteri holdon vagy ennél kisebb területen termelnek, az ezen kórókból kikészített lenanyagokat kizárólag saját házi szükségletük fedezésére fordíthatják. Ezeket a mennyiségeket semmiféle címen másnak el nem idegeníthetik, így különösen abból munkabér fejében semmit át nem engedhetnek annak, aki a háziszükségletükre fennhagyott anyagokat részükre feldolgozza. Ha a rendelkezésükre fennhagyott ezen anyagokra, vagy azok egy részére saját háztartásukban nem volna szükségük és a feleslegüket elidegeníteni kívánják, ennek az elidegenítése is csak a Lenipari Központnak való felajánlás útján történhetik.

Az ajánlatot a Lenipari Központnál kapható űrlapok felhasználásával postán ajánlva kell ennek a Központnak címére elküldeni. A Lenipari Központ köteles az ajánlat beérkezését és beérkezésének napját postafordultával ajánlott levélben az ajánlattevővel közölni.

Az ajánlattevőt az ajánlat a postára való feladás keltétől számított 21 napig köti. Ha ezen 21 napon belül hozzá a Lenipari Központ elfogadó nyilatkozata meg nem érkezik, az ajánlat hatályát veszti és az ajánlattevő a felajánlott árút bárkinek eladhatja. Az 5. §-ban megszabott legmagasabb árnál magasabb ár kikötése ilyenkor is tilos.

Ha a Lenipari Központ az ajánlatot elfogadja, köteles az elfogadó nyilatkozat keltétől számított 14 nap alatt az árú átvétele és elszállítása iránt rendelkezni. Az árú átvétele az árúnak a felajánlás időpontjában volt raktározási hely szerinti feladási állomá-

son történik. A felajánlott árú feladási állomását az ügylet teljesítési helyéül kell tekinteni.

A Lenipari Központ köteles a vételárat, ha az árú minősége és ehhez képest a vételár tekintetében vita nem merült fel, az árú átvételétől számított 8 napon belül megfizetni. Ha az árú minősége és vételára tekintetében megegyezés nem jött létre, akkor az árúból hatósági közbenjárással lepecsételt mintát kell venni, melyet a hatóság, vagy az eladó a végleges döntésig megőriz. A Lenipari Központ az árút ily esetben is azonnal átveszi, köteles azonban az általa felajánlott vételárat 8 napon belül megfizetni.

Az árú minőségére vonatkozó nézeteltérés esetében a fenti rendelkezések értelmében vett minta kikészített lennél és lenkócnál nem haladhatja meg az árú 5°/_o-át. Lenkórónál és lenszalmánál a kifogásolt árúból, amelynek mennyiségét külön meg kell állapítani, 1/2°/_o-os átlagmintát (teljes kévét) kell venni.

4. §.

Ha a felajánlott árúnak minősége és ehhez képest ára tekintetében a felek meg nem egyeznek, az árú vételárát az 5. §. szerint követelhető legmagasabb árnak megfelelően a felek bármelyikének kérelmére egy vagy több szakértő meghallgatásával az árú fekvésének helye szerint illetékes kir. járásbiróság végzéssel állapítja meg.

A megállapítás tárgyában hozott végzés ellen felfolyamodásnak van helye az illetékes kir. törvényszékhez. A felfolyamodás a Lenipari Központot az árúval való rendelkezésben nem akadályozza. A törvényszék határozata ellen további felelbitelnek helye nincsen.

Az ebben az eljárásban hozott határozat mind a két félre kötelező és az eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya.

Az eljárás költségeinek viselése felől a bíróság a körülmények figyelembevételével belátása szerint határoz. Egyebekben az eljárásra az 1911 : I. t. c. 382—385. §-ai megfelelően alkalmazandók.

A szerződő felek jogaira és kötelezettségeire nézve minden más vonatkozásban az általános jogelvek irányadók.

A kikészített lenért követelhető legmagasabb árak.

5. §.

A Lenipari Központ által átvett lenanyagokért 100 kg.-kint következő árak fizetendők:

vizben és harmaton ázott tilolt lenért:		
I. minőségénél	750	korona
II. »	675	»
III. »	565	»
vizben és harmaton áztatott lenkócért (kóclenért is):		
I. minőségénél	500	korona
II. »	420	»
III. »	200	»

lenfonási célokra fel nem használható tilolási hulladékért 100 korona.

Ezek az árak légszáraz és beraktározható állapotban levő áruira vonatkoznak és azokban a legközelebbi rakodó állomásig való szállítási költségek, csomagolás nélkül benfoglaltatnak.

Lenkórókat áztatás nélkül kidolgozni csak a kereskedelemügyi miniszter engedélyével, az általa megállapított feltételek mellett szabad és az áztatás nélkül kidolgozott lenért követelhető árakat a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

A lenanyag összekötéséhez csak lenből vagy lenkócból készült kötelek használhatók. A szállított árút nedvesíteni szigorúan tilos. Hibás minőségű áruért megfelelően alacsonyabb ár, a táblázatban fel nem sorolt minőségekért pedig aránylagosan megállapítandó ár fizetendő.

6. §.

Az 5. §-ban megállapított árak az ott felsorolt lenanyagokra nézve egyúttal a Magyar Szent Korona Országainak egész területére legmagasabb áraknak tekintendők.

A legnagyobb árakat készpénzfizetés mellett történő eladás esetére kell érteni. A vételár hitelezése esetében a megállapított legmagasabb áron felül követelhető kamat kamatlába legfeljebb 2°/o-kal haladhatja meg az Osztrák-Magyar Banknak az ügylet megkötésekor érvényben állott váltóleszámitolási kamatlábát.

Tilos az 5. §-ban felsorolt lenanyagokat a jelen rendelet elenére annál az árnál drágábban árusítani vagy vásárolni, amelyet a rendelet legmagasabb árul megállapít.

A Lenipari Központ az általa megszerzett lenanyagok eladásánál a legmagasabb árakon felül, a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett jutalékot és költséget számíthatja fel. A jelen rendeletben megállapított legmagasabb árak vámkülföldről beszerzett lenanyagokra nem vonatkoznak.

Lenanyagok szállításának korlátozása.

7. §.

Kikészített lent és lenkócot postai forgalomban, vasúton, hajón, gépkocsin vagy tengelyen a város vagy község területén kívül eső helyre csak előzetes írásbeli bejelentés és csak szállítási igazolvány mellett szabad szállítani. A szállítási igazolványokat a Lenipari Központ állítja ki.

Lenkórót és lenszalmát a Magyar Szent Korona Országain kívül eső helyre bármilyen módon szállítani csak a Lenipari Központ engedélyével és az általa kiadott szállítási igazolvány alapján szabad.

Olyan küldeményt, amelynek szállításához a jelen §. szerint igazolvány szükséges, postahivataloknak, közforgalmú vasuti és hajózási vállalatoknak fuvarozás, vagy tárolás végett csak úgy

szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a szállítólevéllel, illetőleg fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja. A szállítási igazolványt a szállító- vagy fuvarlevélhez hozzá kell fűzni és a küldeményt felvevő hivatal (állomás) annak jeléül, hogy az igazolvány a szállításhoz már használtatott, köteles a szállítási igazolványt keletbélyegzővel lebélyegezni.

Vegyes rendelkezések.

8. §.

A jelen rendeletben foglalt rendelkezések megtartásának biztosítására külön ellenőrző közegek alkalmazhatók, akiket megfelelő igazolvánnyal a kereskedelemügyi miniszter, Horvát-Szlavonországra nézve pedig a bán a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg lát el. Ezek a közegek a rendelet alá eső üzemeket bármikor megtekinthetik és nekik kívánságukra az összes üzleti könyvek, levelezések és egyéb feljegyzések megtekintését meg kell engedni.

9. §.

A jelen rendelet rendelkezései alól a kereskedelemügyi miniszter indokolt esetben kivételeket engedhet.

10. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el az:

1. aki a jelen rendeletben megszabott bejelentést nem, vagy nem a valóságnak megfelelően teszi meg, vagy lenanyagkészletét a hatóság előtt eltitkolja, vagy az ellenőrzést meghiusítja;

2. aki lenanyagkészletét a Lenipari Központnak a jelen rendelet ellenére megvételre fel nem ajánlja vagy azzal a jelen rendelet ellenére rendelkezik, úgyszintén az is, aki kikészített lenanyagot a rendelet intézedései ellenére megvesz, vagy egyébként megszerez;

3. aki a jelen rendelet 5. §-ában említett lenanyagért a jelen rendelettel megállapított lemagasabb árnál magasabb árt követel vagy ígér, elfogad, vagy szolgáltat, úgyszintén az is, aki a jelen rendeletnek a legmagasabb árakra vonatkozó rendelkezéseit egyébként szegi meg, vagy azokat kijátssza, vagy kijátzásuknál bármi módon közreműködik;

4. aki lenanyagot a jelen rendelet ellenére postán, közforgalmú vasuton vagy hajón, szállítási igazolvány nélkül felad, avagy más módon a jelen rendelet ellenére ily igazolvány nélkül szállít, vagy szállíttat.

A kihágás büntetése az 1. pont esetében két hónapig terjedhető elzárás és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetés, a 2—4. pont esetében pedig hat hónapig terjedhető elzárás és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetés. Ha megállapítható annak a nye-

reségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, a 2—4. pont esetében az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felémelt összegig terjedhet.

A 2—4. pont esetében azon lenkészet tekintetében, melyre nézve a kihágást elkövették, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része a felmerült költség levonásával a Hadírokkantak Segélyalapját illeti.

A jelen §. 3. pontjába ütköző kihágás miatt nem büntethető az, aki a követelt árt a jelen rendelet ellenére megigérte, vagy megfizette, ha a kihágást a hatóságnak feljelenti.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágások miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

11. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe és ettől a naptól kezdve ez a rendelet lép az ugyane tárgyban 3,381/1915. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1915. évi szeptember hó 16. napján megjelent 214. számában kihirdetett) rendeletnek helyébe. A jelen rendelet hatálya a 4. §-ban foglalt rendelkezések kivételével kiterjed a Magyar Szent Korona Országainak egész területére.

Horvát-Szlavonországokra nézve a 4. §-ban foglalt rendelkezéseknek megfelelő szabályok megállapítása iránt a bán intézkedik.

Az 1,432/1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1916. évi május hó 2. napján megjelent 100. számában kihirdetett) rendelettel megszbott bejelentési kötelezettség a jelen rendelet hatálya alá eső cikkek tekintetében nem vonatkozik azokra, akiknek bejelentési kötelezettségét az említett cikkek tekintetében a jelen rendelet szabályozza.

Budapest, 1918. évi július hó 25-én.

Lovak, szamarak és öszvérek levágásának és forgalmának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 2.161/1918. M. E. számú rendelete a lovak, szamarak és öszvérek levágásának, forgalmának és kivételének szabályozása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli el:

1. §.

A minisztérium felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy az ország lóállományának megvédése és a hadsereg lószükségletének biztosítása érdekében a hovádelmi miniszterrel és az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterrel egyetértőleg megtehesse mindazokat az intézkedéseket, amelyekre a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények a minisztériumot felhatalmazzák.

2. §.

A minisztérium felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a lovak, szamarak és öszvérek levágása tekintetében tilalmakat rendeljen el, illetve rendelettel állapítsa meg azokat a feltételeket, amelyek mellett ezek az állatok levágásra bocsáthatók.

3. §.

A minisztérium felhatalmazza a földművelésügyi minisztert, hogy a lovak, szamarak és öszvérek kivételének lebonyolítása körüli teendők végzésével a 2.441/1917. M. E. számú rendelet alapján alakult Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságot bizza meg.

4. §.

A földművelésügyi miniszter elrendelheti, hogy élő lovat, szamarat és öszvért jelen rendelet hatályosságának területén kívül eső helyre vasúton vagy hajón szállítani csak szállítási igazolvánnyal szabad.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 9-én kelt 131. számában.

A szállítási igazolvány kötelezettsége alól a földművelésügyi miniszter kivételeket állapíthat meg.

A szállítási igazolványok mintáját a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg.

A szállítási igazolványokat a földművelésügyi miniszter által meghatározott módon az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság állítja ki. Az igazolvány, valamint az annak kiszolgáltatására irányuló kérvény bélyegmentes és illetékmentes, annak kiállításáért díj nem jár.

A szállítási igazolványoknak az árút felvevő állomások által való kezelésére nézve minden tekintetben a szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának szabályozása és hatósági szervezet útján való lebonyolítása tárgyában kiadott 4.563/1917. M. E. számú²⁾ kormányrendelet 4. §-ában foglalt intézkedések irányadók,

5. §.

A minisztérium felhatalmazza az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető minisztert, hogy a jelen rendelet hatálya alá tartozó állatoknak leölt állapotban, valamint ezen állatok húsának úgy frissen, mint elkészítve történő kivitelét korlátozhassa, illetve ezeknek vasúton vagy hajón jelen rendelet hatályosságának területén kívül eső helyekre szállítását igazolványhoz köthesse.

6. §.

Aki élő lovat, szamarat vagy öszvért ezen rendelet ellenére a jelen rendelet hatályosságának területén kívül eső helyre vasúton vagy hajón szállítási igazolvány nélkül vagy szándékosan szabálytalanul kezelt szállítási igazolvánnyal szállít, továbbá aki a jelen rendelet alapján kibocsátott hatósági rendelkezések valamelyikét megszegi vagy kijátssza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon állat avagy készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott állat vagy készlet értékének $\frac{1}{5}$ -e a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költség levonásával a rokkant katonák segélyalapja javára fordítandó.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbiróságnak, a m. kir. államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik.

A jelen rendelet 1918. évi június hó 16. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi június hó 6-án.

A m. kir. földművelésügyi miniszternek a 2.161/1918. M. E. számú rendeletének végrehajtása tárgyában a honvédelmi és az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterekkel egyetértőleg kiadott 64.800/III. 4. sz. rendelete.¹⁾

A m. kir. minisztérium által a lovak, szamarak és öszvérek levágásának, forgalmának és kivitelének szabályozása tárgyában kiadott 2.161/1918. M. E. számú rendelet 1., 2., 3. és 4. §-ában foglalt felhatalmazás alapján az ország loállományának megvédése és a hadsereg lószükségletének biztosítása érdekében a m. kir. miniszterrel egyetértőleg elrendelem a következőket:

1. Gazdasági munkára feltétlenül használható vagy tenyésztésre kiválóan alkalmas vagy pedig lónyilvántartó lappal ellátott ló (szamár és öszvér) levágását ezennel eltiltom. Levágni csak olyan állatot szabad, mely ezen érdekek sérelme nélkül kerülhet levágásra és amelyet ehhez képest erre illetékes hatósági állatorvos megfelelő vizsgálat alapján vágóállatnak minősít.

Lovaknak (szamaraknak és öszvéreknek) a levághatóság szempontjából való vizsgálatára és minősítésére illetékes:

a) belföldön levágásra szánt lovaknál az illetékes húsvizsgáló állatorvos;

b) kivitel esetében a vasútra vagy hajóra való felrakásnál közreműködő, illetve a berakó állomásra szakértőül kirendelt állatorvos.

Ezt a vizsgálatot belföldön levágásra szánt lovakon a levágás előtt, kivitelre szánt vágólovakon pedig a felrakás előtt kell fogatatosítani.

Felhívom az előző bekezdésben illetékesnek nyilvánított hatósági állatorvosokat, hogy vágólónak (szamárnak vagy öszvérnek) csakis oly állatokat minősítsenek, amelyekről körültekintő vizsgálat útján megállapították, hogy szervezetük általános fogyatkozása, egyes szerveik hibái, meg nem felelő testalkatuk, táplálkozási hiány vagy előrehaladott életkor miatt azoknak munkára vagy az adott viszonyok között tenyésztésre való felhasználása hasznosnak nem mutatkozik.

A kincstári birtokok és az állami lötenyészintézetek által kizárólag levágás céljaira eladott lovak feltétlenül vágóállatoknak minősítendők.

Az egyptás állatoknak itt elrendelt minősítésére kényszervágások eseteiben szükség nincsen, de az eljáró húsvizsgáló állatorvos minden egyes esetben gondosan mérlegelni tartozik, hogy vajjon a kényszervágásnak a húsvizsgálat tárgyában kiadott 54.300/1908. számú itteni rendelet 43. §-ában meghatározott szükségése tényleg fennforgott-e vagy sem. Ha a kényszervágás szüksé-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 11-én kelt 132. számában.

gességét nem látja fennforogni, akkor felettes hatósága útján erről a fenthivatkozott 2.161/1918. M. E. számú kormányrendelet 6. §-ában megjelölt illetékes hatóságot a kihágási eljárás megindítása végett látlelettel ellátott véleményes jelentésben értesíti.

Ha lónyilvántartó-lappal ellátott lovak kerülnek kényszer-vágás esetén levágásra, akkor erről a húsvizsgáló állatorvos az illetékes lónyilvántartó tisztet a nyilvántartási lap adatainak és a kényszervágás okának közlése mellett minden esetben értesíteni köteles.

2. Élő vágólovat (szamarat vagy öszvért) kivétel céljából másnak, mint az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak, illetve ezen részvénytársaság arcképes igazolvánnyal igazolt megbízottainak vásárolni tilos.

Haszon- és tenyészlovaknak (szamaraknak és öszvéreknek) Magyarországból kivitele általában csak esetről-esetre adandó m. kir. földművelésügyi miniszteri külön engedély alapján szabad. Azonban további intézkedésig megengedem, hogy — ha egyébként az összes előírt állategészségügyi előfeltételek fennforognak — azok a szállítmányok, melyek az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság által kiállított szállítási igazolványokkal kerülnek ausztriai rendeltetési helyre való feladásra, esetről-esetre szóló m. kir. földművelésügyi miniszteri külön engedély nélkül küldethetnek Ausztriába.

3. Az ország lóállományának megvédése és a hadsereg ló-szükségletének biztosítása érdekében ezennel megtiltom élő lónak, számarának és öszvérnek m. kir. földművelésügyi miniszteri külön engedély nélkül lábon hajtva az ország területéről való kivitelét és felhívom a hatóságokat és a hatósági állatorvosokat, hogy az ország területéről nem vasúton (hajón) való tilalomellenes ilyen kivittelt különösen a határszéli vidékeken hathatósan akadályozzák meg és elrendelem, hogy ilyen állatokra szóló marhaleveleknek Horvát-Szlavonországokba, Bosznia-Hercegovinába és Ausztriába irányítva kiállítását a község csakis abban az esetben teljesítse, ha a kivitelre szóló engedélyt az elsőfokú hatóság a községgel már közölte.

Ez a tilalom nem terjed ki a határtól 15 kilométernél távolabb nem fekvő helységek lakosainak ekébe vagy járműbe fogott saját lovaikkal, szamaraikkal vagy öszvéreikkel gazdasági munkák végzése, illetve a magánforgalom lebonyolítása céljából az 1907. évi december hó 31-én kelt 100.000. számú itteni végrehajtási rendelet 4. pontjának d) bekezdése szerint marhalevél és állatorvosi vizsgálat nélkül történhető határszéli kölcsönös forgalmára. Felhívom azonban a határszéli hatóságokat és a hatósági állatorvosokat, hogy ezt a forgalmat úgy a saját hatáskörükben mint a m. kir. csendőrség és határrendőrség útján állandóan ellenőrizzék, nehogy ezen forgalom útján esetleg külön engedély nélkül kerülhessenek egyiptás állatok Ausztriába kivitelre.

4. Élő lovat, szamarat és öszvért Magyarország területén kívül eső helyre vasúton vagy hajón szállítani csak szállítási igazol-

vánnyal szabad. Ezeket a szállítási igazolványokat a mellékelt 2 rendbeli minta szerint *barna* papíron az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság állítja ki. Ezek az igazolványok csak akkor érvényesek, ha az előirt módon vannak kitöltve, ha jelezve van rajtuk, hogy a szállításra kerülő lovak (szamarak és öszvérek), vágó-, tenyész- vagy haszonállatok-e és ha a részvénytársaság aláírásával és száraznyomatú bélyegzőjével él vannak látva.

Felhivom az összes hatóságokat és hatósági állatorvosokat, hogy hathatósan ellenőrizzék azt, hogy szállítási igazolvány nélkül, vagy pedig a szállítási igazolvány nem szabályszerű használásával, lovak, szamarak és öszvérek vasuton vagy hajón Magyarország területén kívül eső helyekre feladásra ne kerülhessenek. Az állatok felrakásánál eljáró állatorvos az előirt állategészségrendőri összes előfeltételek fennforgása esetén is a szállítmány továbbítását csak akkor engedheti meg, ha a feladó az illető lóminőségre előirt szállítási igazolványt felmutatta, azt az állatorvos rendbenlevőnek találta s a szállítási igazolvány ellenőrző szelvényének hátlapján levő állatorvosi záradékot kitöltötte és pecsétjével és aláírásával ellátta.

Szállítási igazolvánnyal feladott szamarat vagy öszvért átirányítani tilos. Ezt a körülményt a szállítmány marhalevelein feltűnően jelezni kell. Ha útközben mégis akár állategészségrendőri, akár vasutüzemi okoknál fogva a kirakás, átrakás vagy más rendeltetési helyre való átirányítás szüksége merül fel, akkor ez csakis a marharakodóul engedélyezett legközelebbi vasutállomásra kirendelt állatorvos közbenjöttével történhetik, aki tartozik erről a m. kir. földművelésügyi minisztérium állategészségügyi osztályának címzett táviratban jelentést tenni.

Szállítási igazolványokat az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságtól az ezen részvénytársaság által külön e célra készített űrlapokon kell kérni, amely űrlapok összes rovatai a szállítófelek által pontosan kitöltendők.

5. A csempészet megakadályozása céljából elrendelem, hogy az összes határszéli vármegyék és városi törvényhatóságok területére vasuton vagy hajón érkező egypatás állatokból álló szállítmányok, feltéve, hogy nem a jelen rendelet 6. pontjának a)–c) bekezdéseiben felsorolt állatokról van szó, kirakás alkalmával szabályszerű állatorvosi vizsgálat alá vétessenek.

6. A m. kir. minisztérium 2.161/1918. M. E. számú rendeletének 1. és 4. §-aiban nyert felhatalmazás alapján megengedem, hogy akár vasuton vagy hajón szállítva, akár lábon hajtva szállítási igazolvány és földművelésügyi miniszteri külön engedély nélkül kerülhessenek az ország területéről kivitelre:

a) az ő cs. és apostoli kir. Felsege legmagasabb udvartartásának tulajdonát képező lovak, a felséges cs. és kir. uralkodóház tagjainak udvartartásai tulajdonát képező lovak és az idegen államfők és udvartartásaik tulajdonát képező lovak;

b) a cs. és kir. közös hadsereg a m. kir. honvédség, a cs. kir. osztrák Landwehr és a szövetséges hadseregek bármely alakulatának birtokában lévő lovak, továbbá a fegyvereserőhöz tartozó egyének szolgálati célra tartott, akár kincstári, akár magántulajdont képező lovai, ha mindezek katonai (vagy csendőri) menetlevéllel vannak ellátva, vagy ha a menetelés vagy szállítás igazoltan katonai parancsra és katonai kísérettel történik;

c) a versenylovak és ügetőversenylovak és mindazok az egy-
patás állatok, amelyek az 1907. évi december 31-én kelt 100.000
számú itteni végrehajtási rendelet 19. pontja alapján kiállított ver-
senyegyleti bizonyítvánnyal vannak ellátva.

7. Az illetékes hatóság az ellen, ki a jelen rendelet intézke-
déseit megszegi, azok kijátszására irányuló cselekményeket követ
el, másokat erre felbujt vagy ilyen esetekben közreműködik, a
lovak, szamarak és öszvérek levágásának és Magyarországból való
kivitelének szabályozása tárgyában kiadott 2.161/1918. M. E. sz.
kormányrendelet 6. §-a alapján a legszigorúbban járjon el.

Ha ezen kihágások eseteiben a hatóság az állatok elkobzását
rendeli el, ezen rendelkezés ellen felebbezni csak birtokon kívül
lehet. Az elkobzott állatok értékesítése iránt a kihágási ügyben
eljáró hatóságnak saját hatáskörében kell intézkedni.

8. A m. kir. minisztériumnak fennthivatkozott 2.161/1918.
M. E. számú rendeletében foglaltak a m. kir. honvédelmi minisz-
ternek 169.905. ex 1914. 20/b. sz. rendeletét nem érintik. Ehhez
képest nyilvántartó lappal ellátott lovaknak a lószállítási járásokból
való eltávolítása ezentúl is csak a m. kir. honvédelmi miniszter
előzetes engedélye alapján történhetik.

9. A jelen rendelet f. évi június hó 16-án lép életbe.
Budapest, 1918. évi június hó 7-én.

Lucernamagkészletek lefoglalása.

A m. kir. minisztérium 4.601/1917. M. E. számú rendelete a lucernamagkészletek zár alá vételéről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A lucernamagkészletek (*medicago sativa*) — még pedig úgy a meglévő, mint az ezentúl hozzájövő készletek — a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek. A zár alá vétel nem akadályozza a birtokost abban, hogy lucernamagkészletét saját gazdaságában vetőmag céljára felhasználja. Zár alá vett készletét más célra fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja és — amennyiben a jelen rendelet másképen nem intézkedik (4. és 5. §.) — azt másnak, mint a Hadi Termény r.-t.-nak (Budapest, V., Nádor-u. 9.) el nem idegenítheti és azzal egyáltalában csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A birtokos köteles a zár alatt álló lucernamagkészletének kellő megőrzéséről gondoskodni.

2. §.

A Hadi Termény r.-t. köteles a neki megvételre felajánlott lucernamagot a 3.654/1917. M. E. számú rendeletnek (I. a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2. napján megjelent 227. számában) megfelelő áron a birtokostól átvenni.

3. §.

A földművelésügyi miniszter elrendelheti a zár alá vett lucernamagkészletek közszükségleti célokra való igénybevételét (rekvizitálását).

4. §.

Termelők zár alatt álló lucernamagkészletükből közvetlenül termelőknek vetőmagul egy-egy métermázsát meg nem haladó

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 22-én kelt 295. számában.

mennyiségeket eladhatnak, a követelhető legmagasabb árra nézve a 3.654/1917. M. E. számú rendelet irányadó.

5. §.

Kereskedők (szövetkezetek), ha ilyen magvak vásárlásával eddig is foglalkoztak, lucernamagot ezentúl is vásárolhatnak, de csak olyanoktól, akiknek eladásra szánt lucernamagkészlete 10 métermázsát meg nem halad.

A vevő a jelen §. alapján vásárolt lucernamagmennyiségeket csak a Hadi Termény r.-t.-nak adhatja el és köteles az ilykép megvásárolt készleteket kéthetenként a Hadi Termény r.-t.-nak bejelenteni és a társaságnak megvételre felajánlani.

A jelen §. alapján vásárolt lucernamagért a kereskedők (szövetkezetek) a legmagasabb árt kötelesek fizetni, viszont a Hadi Termény r.-t. a kereskedőknek (szövetkezeteknek) gyűjtési jutalékot fizet.

Az a kereskedő, akit a jelen §. rendelkezéseinek megszegésével elkövetett kihágás miatt a 10. §. alapján jogerősen elítélnek, elveszti a jelen §-on alapuló vásárlási jogosultságát.

6. §.

Ha a Hadi Termény Részvénytársaság által a 2. §. alapján vagy az 5. §. második bekezdése alapján átvett árú minősége és ehhez képest az ár tekintetében a felek meg nem egyeznek, az árú vételárát a felek bármelyikének kérelmére az eladási helyre nézve illetékes m. kir. állami magvizsgáló állomás állapítja meg.

7. §.

A Hadi Termény Részvénytársaság az általa beszerzett lucernamagot a magyar szent korona országainak területén belül a rendes magkereskedelem útján, a kivitelre kerülő lucernamagot pedig — ideértve a tisztítás után visszamaradt hulladékot is — közvetlenül hozza forgalomba.

8. §.

A lucernamag adás-vétele iránt a jelen rendelet hatálybalépte előtt kötött és a jelen rendelet rendelkezéseivel ellentétben álló szerződések hatályukat veszítik, amennyiben a jelen rendelet életbelépése előtt még nem teljesítették.

Azokat az igényeket, amelyek a szerződés nem teljesítéséből a jelen rendelet életbelépése előtt keletkeztek, az előbbi bekezdés szabálya nem érinti; a vevő azonban nem követelhet teljesítést, hanem csak kártérítést.

Oly szerződéseknél, amelyeket részletekben kell teljesíteni, a jelen §. első bekezdésének szabálya csak azokra a részszolgáltatá-

sokra vonatkozik, amelyeket a jelen rendelet hatályának ideje alatt kellene teljesíteni.

9. §.

A földmívelésügyi miniszter a zár alá vett készleteket indokolt esetben — a feltételek egyidejű megállapításával — a zár alól egészen vagy részben feloldhatja.

10. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy megszegésénél bármely módon közreműködik, az, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntetés rendelkezései alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, a többi része a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a magyar kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

11. §.

Ez a rendelet 1917. december 22. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1917. évi december hó 21. napján.

Magyar áruforgalmi iroda.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 22.521. számú rendelete a Magyar Áruforgalmi Iroda hatáskörének Ukrániára való kiterjesztése tárgyában.¹⁾

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi április hó 1-én 22.521. szám alatt kelt rendeletével a Magyar Áruforgalmi Iroda hatáskörét az ukrániai áruforgalom szállítástechnikai részének lebonyolítására is kiterjesztette. Ehhez képest utasított a m. kir. államvasutak igazgatósága, hogy az Ukrania részére megállapított gyűjtőállomásokon (Budapest nyugati pályaudvar, Sátoraljaujhely és Királyháza) csakis olyan küldeményeket fogadjon el továbbításra, melyeken a Magyar Áruforgalmi Iroda szerepel feladóként. Hasonlóképen Ukrániából is, a megállapítandó kivételektől, nevezetesen a Haditermény r.-t. és egyéb Központok címére érkező küldeményektől eltekintve, csak ugyanily címezéssel bíró küldemények vétetnek át. Az Iroda felhatalmaztatott arra, hogy a kivitelre kerülő árúk után 1%, a behozatalra kerülő árúk után 0.5% illetéket szedhessen; a hivatalos küldemények illetékmentesen kezelendők. A kiviteli engedélyek elnyerése iránt a fennálló általános szabályok az ukrániai forgalomban is mérvadók.

A m. kir. minisztérium 2.130/1918. M. E. számú rendelete az Ukrániával vasúton lebonyolítandó áruforgalom szabályozása tárgyában.²⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Ukrániával való forgalomban árúk vasúton csak a Magyar Áruforgalmi iroda (Budapest, V., Akadémia-u. 3. sz.) közvetítésével szállíthatók. Ukrániából a magyar szent korona országainak területére szállítandó oly cikkeknel, amelyek a Haditermény rész-

¹⁾ Megjelent a Közgazdasági Értesítő 1918. évi április 18-iki számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 1-én kelt 124. számában.

vénnytársaság kezelése alá tartoznak, ez utóbbi részvénytársaság közvetítése is igénybe vehető.

Ukrániával való forgalomban vasuti vállalatoknak áruküldeményeket továbbítás végett az előző bekezdésben említett iroda közvetítése nélkül felvenniök nem szabad. A Haditermény részvénytársaság által közvetített küldemények a részvénytársaság címe alatt is szállíthatók.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter e rendelkezések alól kivételeket engedhet.

Az átviteli küldeményekre a jelen §. rendelkezései nem vonatkoznak.

2. §.

A Magyar Árúforgalmi iroda a jelen rendelet alapján teljesített működéseért költségeinek fedezésére illetékeket szedhet, amelyeknek mértékét a m. kir. kereskedelemügyi miniszter határozza meg.

3. §.

A Magyar Árúforgalmi irodára a jelen rendeleten alapuló ügykörében is irányadó a 2.084/1916. M. E. számú rendelet 2. §-a.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.
Budapest, 1918. évi május hó 27. napján.

Makktermés lefoglalása és forgalomba- hozatala.

A m. kir. minisztérium 4.458/1917. M. E. számú rendelete az 1917. évi bükk- és tölgytermés zár alá vételéről és forgalmának szabályozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1917. évi bükk- és tölgytermés a közszükséglet cél-szerű biztosítása érdekében zár alá vétetik.

A zár alá vétel nem akadályozza az erdőbirtokost abban, hogy bükk- vagy tölgytermésének beszedéséről gondoskodjék, vagy hogy azt az erdőben a helyszínén állataival akár maga fel-ettesse, akár másnak bérbeadás útján az ily módon való feletetést megengedje. Egyébként azonban bükk- és tölgytermésével csak a földművelésügyi miniszter engedélyével rendelkezhetik, nevezetesen csak ily engedéllyel s ennek értelmében szabad a beszedett bükk- vagy tölgytermésnek felhasználása, feletetése, feldolgozása, árúsítása vagy bármely más módon való forgalombahozatala iránt rendelkeznie. Az árúsítás engedélyezése esetében a földművelésügyi miniszter a makk árát is megszabhatja.

2. §.

Ha az erdőbirtokos bükk- vagy tölgytermésének beszedése vagy annak az erdőben a helyszínén való feletetése iránt a kellő időben megfelelően nem gondoskodik, a törvényhatóság első tisztviselője intézkedik a makktermésnek a szükséghez képest közzerővel való beszedése vagy az erdőben a helyszínén sertésekkel feletetése iránt.

A törvényhatóság első tisztviselőjének az előbbi bekezdés alapján tett rendelkezése ellen nyolc napon belül birtokon kívül felebbezésnek van helye a földművelésügyi miniszterhez.

A törvényhatóság első tisztviselőjének intézkedése folytán beszedett bükk- vagy tölgyterméssel a földművelésügyi minisztertől erre nézve külön kikérendő engedély értelmében a törvényhatóság első tisztviselője rendelkezik; az erdőbirtokost csak a földművelésügyi miniszter által megszabott vételár illeti a felmerült költség

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 22-én kelt 270. számában.

levonásával. Ha pedig a törvényhatóság első tisztviselője a bükk-, illetőleg a tölgyeknek az erdőben a helyszínen való feletetése iránt intézkedett, az erdőbirtokost csak a törvényhatóság első tisztviselője által állami erdővizsgálat megállapításával megállapítandó bér fejében befolyt összeg illeti a felmerült költség levonásával.

A törvényhatóság első tisztviselője által a jelen §. alapján tett intézkedések hatályosak azzal szemben is, aki az erdőbirtokossal kötött szerződés alapján vagy egyéb jogalapon a bükk- és tölgytermeléssel rendelkezhetik. A felek közti jogviszonyt a jelen §. egyébként nem érinti.

3. §.

A földművelésügyi miniszter a zár alá vett bükk- és tölgytermést a feltételek egyidejű megállapításával a zár alól egészen vagy részben feloldhatja.

4. §.

A kincstári erdőbirtokok bükk- és tölgytermésére a zár alá vétel nem terjed ki.

5. §.

Az összes tölgy- és bükkerdőbirtokosok kivétel nélkül kötelesek a Korpaközpontnak (Budapest, VII. ker., Károly-körút 3. szám) bejelenteni.

1. a várható bükk-, illetőleg tölgytermést métermázsákban;

2. ha a makkoltatás bérbe van adva, a bérlő nevét;

3. a sertések számát, amelyeket a tulajdonos vagy bérlője makkoltatni kíván;

4. az e célra felhasználandó bükk- és tölgyterménymennyiséget;

5. az ezután fennmaradó bükk-, illetőleg tölgytermék hozzávetőleges mennyiségét.

6. §.

A tölgy- és bükkerdőbirtokosok, illetőleg bérlők kötelesek az összes összegyűjtött bükk- és tölgytermékfelesleget később megállapítandó áron a Korpaközpontnak átengedni és evégből a Korpaközpont megbízottainak átadni.

7. §.

Mindazok, akik tölgy- és bükktermést akarnak beszerezni, kötelesek e szándékukat és a szükségelt mennyiséget a földművelésügyi miniszternek bejelenteni. E bejelentések alapján a földművelésügyi miniszter az igénylőknek utalványokat adhat ki az illető makkterményekre s az ekként utalványozott mennyiségek kiszolgáltatására vonatkozó intézkedéseket a Korpaközpont teszi meg.

8. §.

Aki az előbbi §-ok valamely rendelkezését megszegi, vagy megszegésénél bármely módon közreműködik, az — amennyiben

cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik— kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetésnek legmagasabb mértéke az előbbi bekezdésben meghatározott pénzbüntetésnek a megállapított nyereség kétszeresével felmelt összegig terjedhet.

Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költség levonásával a Hadi Rökkantak Segélyalapja javára fordítandó.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

9. §.

A tölgymakknak polgári forgalomban a város vagy község területén kívül eső helyre való szállítására nézve is a 4.551/1915. számú M. E. rendelet (I. a Budapesti Közlönynek 1915. évi december hó 24. napján megjelent 297. számában) irányadó és annak, valamint az azt kiegészítő rendeleteknek rendelkezései kiterjesztetnek a bükkmakkra is.

10. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére hatályos 9. §. kivételével Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapest, 1917. évi november hó 19-én.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 9.070/1918. V. számú rendelete a makk postai szállításának korlátozása tárgyában.¹⁾

A búza-, rozs-, árpa-, tengeri- és rizsliszt, valamint mindenemű szalonna, háj, zsír és sertéshús postai forgalmának korlátozásáról 76.593/1915. szám alatt kiadott rendeletben foglalt összes rendelkezéseket ezennel kiterjesztem a bükk- és tölgymakkra is.

Vagyis a magyar szent korona országain kívül fekvő helyekre szóló bükk- és tölgymakkot tartalmazó csomagoknak postán szállítása tilos s az esetleg hamis tartalomnyilvánítással postára adott ilyen csomagokkal a 68.292/1917. számú rendelet értelmében kell eljárni.

Ez a rendelet azonnal életbelép. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1918. évi február hó 22-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 28-án kelt 49. számában.

Mezőgazdasági gépek részletfizetésre való vétele.

A m. kir. minisztérium 4.838/1917. M. E. számú rendelete a mezőgazdasági gépeknek részletfizetésre vételéről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Varrógépnek részletfizetésre vételéről az 1916. évi december hó 8. napján 4.172/1916. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1916. évi december hó 10. napján megjelent 287. számában kihirdetett) rendelet 1—6. §-aiban foglalt rendelkezések kiterjesztetnek a mezőgazdasági gépnek részletfizetés kikötésével történő vételére.

Mezőgazdasági gépek alatt nemcsak a szorosan vett mezőgazdasági munkálatok elvégzésére rendelt gépeket, amilyenek különösen a talajmívelő-, vető-, ültető-, arató- és cséplőgépek, hanem a gazdálkodással kapcsolatos célokat szolgáló egyéb gépeket is, különösen a mezőgazdasági termények gyűjtésére, tisztítására, előkészítésére, osztályozására és raktározására szolgáló gépeket, a kertgazdasági, tejgazdasági, szőlő- és borgazdasági és baromfi-tenyésztési gépeket kell érteni. Ide tartoznak továbbá azok az erőgépek (járgány-, szél-, vizierő-, gőz-, benzin-, nyersolaj-, elektro- és egyéb motorok), amelyek mezőgazdasági munkát teljesítő gépek hajtására vannak rendelve, valamint azok a szállítógépek (mezei vasutak, teherautók, vizemelőgépek stb.), amelyek mezőgazdasági célokat szolgálnak.

2. §.

A jelen rendelet 1918. évi január hó 1. napján lép életbe. Hatálya, amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

Budapest, 1917. évi december hó 8. napján.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 11-én kelt 285. számában.

Mezőgazdasági ügyek.

A m. kir. minisztérium 4.795/1917. M. E. számú rendelete az 1918. évi mezőgazdasági munkák ügyében.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

A tavaszi szántás-vetési munkák ügyében 600/1916. M. E. sz. a. kiadott rendelet (l. a Budapesti Közlöny 1916. évi február hó 19-én megjelent 40. számát) rendelkezései további intézkedésig kiterjesztetnek az 1918. év folyamán végzendő minden mezőgazdasági munkára.

Budapest, 1917. évi december hó 10-én.

A m. kir. minisztérium 1.209/1918. M. E. számú rendelete a mezőgazdaságilag mívelt ingatlanok haszonbérletének meghosszabbításáról.²⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Mezőgazdaságilag mívelt ingatlanokra vonatkozó haszonbérleti szerződések, amelyeknek szerződésileg megállapított vagy az 1.104. 1917. M. E. számú rendelettel (l. a Budapesti Közlönynek 1917. évi március hó 28-án megjelent 72. számában) meghosszabbított időtartama 1918. március hó 31. napja után 1918. évi március hó 31. napjáig bezárólag jár el, amennyiben a felek másként nem állapodnak meg, vagy a jelen rendeletből más nem következik, a lejáratától számított egy év tartamára a jelen rendelet erejénél fogva meghosszabbíthatnak.

Az előző bekezdés rendelkezése nem vonatkozik azokra a haszonbérleti szerződésekre, amelyek a mezőgazdaságilag mívelt ingatlanok haszonbérletének meghosszabbítása tárgyában eddig ki-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 19-én kelt 292. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 23-án kelt 70. számában.

adott rendeletekben (2.017/1916. M. E. és 1.104/1917. M. E. számú rendeletek) megszabott határidőben, tehát 1918. évi március hó 31. napja előtt jártak le, ha az idézett rendeletek alapján a felek akkoriban másként állapodtak meg, nevezetesen, ha a szerződést az idézett rendeletekben megállapított egy évnél hosszabb vagy rövidebb időre hosszabbították meg, vagy a szerződésnek az idézett rendeletekkel megszabott egy évi meghosszabbításán túl terjedő további meghosszabbítását kizárták. Az ilyen haszonbérleti szerződések időtartamára nézve a felek említett megállapodása marad irányadó és az ilyen szerződések időtartama a jelen rendelet erejénél fogva akkor sem hosszabbíthatik meg, ha a felek említett megállapodásában meghatározott időtartam a jelen §. első bekezdésében megszabott határidőben jár le.

A jelen rendelet nem terjed ki:

1. a két évnél nem hosszabb időre kötött haszonbérleti szerződésekre, kivéve, ha a szerződés valamely két évnél hosszabb időre kötött korábbi szerződésnek meghosszabbítása;

2. azon haszonbérleti szerződésekre, amelyeket a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége (Altruista Bank) által megvett vagy általa haszonbérlet vagy haszonbérbe vagy alhaszonbérbe adott ingatlanokra vonatkozólag kötöttek.

2. §.

Bármelyik fél a haszonbérleti szerződés meghosszabbításának mellőzését kérheti, ha az ingatlan gazdasági hasznosítása a haszonbérleti viszony fenntartása nélkül is biztosítva van, vagy ha a fennforgó körülményeknél fogva a haszonbérleti viszony fenntartása a kérelmező félre nézve lehetetlen lenne vagy reá nézve súlyos anyagi kárral járna.

Az ingatlan gazdasági hasznosítása biztosítottnak tekintendő, ha a bérbeadó az ingatlant saját kezelésébe kívánja venni vagy más bérlőnek kívánja bérbeadni.

3. §.

A 2. §-ban említett kérelem felől a 4. §. értelmében alakítandó bizottság határoz.

A kérelmet az ingatlan fekvése szerint illetékes kir. törvény-szék elnökénél kell előterjeszteni, még pedig:

az 1918. évi április hónapjában lejáró szerződésekre nézve legkésőbb nyolc nappal a lejárát előtt;

az 1918. évi április hónap után lejáró szerződésekre nézve legalább egy hónappal a lejárát előtt, de legkésőbb 1918. évi június hó végéig;

az 1918. év eltelte után lejáró szerződésekre nézve pedig legkésőbb három hónappal a lejárát előtt.

4. §.

A bizottság az elnökön kívül két tagból áll. Elnöke a kir.

törvényszék elnöke vagy általa kijelölt bírása. Egyik tagját a haszonbérbeadó, másik tagját a haszonbérelő választja.

A kir. törvényszék elnöke a hozzá kellő időben beérkezett kérelem alapján határidő kitűzésével a bizottság tagjainak megnevezésére úgy a haszonbérbeadót, mint a haszonbérlelőt felhívja s ha valamelyikük a felhívásnak a kitűzött határidő alatt meg nem felel, vagy ha a felek által választott tagok valamelyike a tagságot el nem fogadja, az ekként be nem töltött bizottsági tagságra a kir. törvényszék elnöke bárkit kinevezhet.

A bizottság a kérelmezőt és a másik szerződő felet a kérelem tárgyalására meghívja és az ügyet a szolgáltatott adatok és bizonyítékok figyelembevételével — mindkét fél távollétében is — letárgyalja és megállapítja, hogy forog-e fenn oly ok, mely a 2. §. szerint a haszonbérleti szerződés meghosszabbításának mellőzésére alapul szolgálhat s ennek alapján végérvényesen határoz a haszonbérleti szerződés meghosszabbításának mellőzése vagy fenntartása felől.

A bizottság szótöbbséggel határoz, határozatát rövid indoklással írásba foglalja és a feleknek kiadja.

A bizottság határozata ellen jogorvoslatnak helye nincs. A határozat mindkét félre kötelező és az azzal eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya.

A bizottság elnöke a kir. törvényszék székhelyén kívül teljesített eljárás esetében a reá nézve irányadó szabályok szerint napi-díjat és utiköltséget számíthat fel. A bizottság tagjait készkiadásaiak megtérítésén felül mérsékelt díj illeti.

A felmerült eljárási költség mennyisége és viselése felől a bizottság elnöke végzéssel határoz. A költség, ha a bizottság a kérelemnek helyt nem ad, a kérelmező felet, ellenkező esetben a másik felet terheli. A költség kérdésében hozott határozat ellen egyfokú felfolyamodásnak van helye a kir. ítélőtáblához. Egyébként a bizottság vagy a kir. törvényszék elnökének határozatai és intézkedései jogorvoslattal meg nem támadhatók.

Az eljárás bélyeg- és illetékmentes.

5. §.

Az e rendelet alapján meghosszabbított haszonbérleti idő alatt a haszonbérelő az ingatlanok a rendes gazda gondosságával való megműveléséért, valamint egyéb szerződés kötelezettségeiért ugyanazon felelősséggel tartozik, mint a haszonbérleti időtartam utolsó évében.

Különösen köteles tehát a haszonbérelő a haszonbérösszeget ezen időtartamra is megfizetni s annak erejéig a haszonbérbeadót ugyanazon törvényes zálogjog illeti, mint az eredeti haszonbérleti szerződés alapján megilletete.

6. §.

A haszonbérbeadóval szemben a haszonbérlelőt a haszonbérleti

szerződésből eredő jogok a meghosszabbítás ideje alatt is megilletik.

7. §.

Az a körülmény, hogy a haszonbér pénzben, terményben vagy egyéb szolgáltatásban volt kikötve, a jelen rendelet alkalmazása szempontjából különbséget nem tesz.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországotra nem terjed ki.

Budapest, 1918. március hó 22. napján.

A m. kir. minisztérium 2.208/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi várható termés adás-vételének tilalmáról és érvénytelenségéről, valamint az 1918. évi mezőgazdasági termésemből várt egyes terményekre előleg nyújtásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Tilos és semmis az olyan szerződés, amely a magyar szent korona országában az 1918. évben várható következő mezőgazdasági terményeknek, úgymint búzának, rozsnak, kétszeresnek, árpának, zabnak, kölesnek, tengerinek, hüvelyeseknek (ideértve a lóbabot, takarmányborsót és tatárkát is) és repcének általánosan történő, vagy az ily termés reményének meghatározott áron való adás-vételére vonatkozik.

2. §.

További intézkedésig tilos az 1. §-ban felsorolt, a magyar szent korona országában az 1918. évben várható mezőgazdasági terményeknek az 1. §. alá nem eső módon történő előre eladása és vétele is.

Az 1. bekezdésben foglalt rendelkezések kiterjednek a búza, a rozs, a kétszeres, az árpa, a zab, a köles és a tengeri összes őrleményeire is.

3. §.

Az 1. és 2. §. rendelkezéseit a jelen rendelet életbelépte előtt létrejött ügyletekre is alkalmazni kell. Az ily ügyletek alapján adott vételárelőlegek és egyéb szolgáltatások visszakövetelhetők.

Az 1. és 2. §-ban megállapított tilalom nem terjed ki a Hadi Termény részvénytársaság részére a 4. §. alapján és az

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 25-én kelt 119. számában.

ott szabályozott előlegnyújtással kapcsolatban történő előreeladásokra.

4. §.

A Hadi Termény részvénytársaság bizományosai, valamint a Hadi Termény részvénytársaság által erre felhatalmazott hazai pénzügyintézetek a termelőknek az 1918. évi termésből várható búza, rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, tengeri és repce terményeire előleget adhatnak a következő feltételek mellett:

1. előleget csak a várható termésnek a termelő gazdasági és háztartási szükségletét meghaladó része erejéig és csak bezárólag 1918. évi július hó 25. napjáig, tengerit illetőleg pedig csak 1918. évi november hó 30. napjáig lehet adni;

2. az előleg métermázsánként búzánál és fajtengerinél 30 koronát, rozsnál, kétszeresnél, árpánál, zabnál, kölesnél és közönséges tengerinél 25 koronát, végül káposztarepcénél és réparepcénél 60 koronát meg nem haladhat;

3. a termelőnek a kapott előlegről a Hadi Termény részvénytársaság által megállapított mintának megfelelően kiállított kötelezvényt kell kiszolgáltatnia, amelyben a Hadi Termény részvénytársaságot felhatalmazza, hogy a nevezett társaság által a 4. pont szerint megvett termés árából az előleg összegét az előleget nyújtó félnek vagy igazolt jogutódjának kifizesse; ha a termelő az előleg visszafizetésére váltói kötelezettséget is vállal, ez csak olyan váltóelfogadvány adásával történhetik, amely a Hadi Termény részvénytársasághoz van telepítve és amelyen rendelvényesként az előleget nyújtó bizományos vagy pénzügyintézet van megjelölve. Az előleg összege után olyan kamatot lehet számítani, amely a jutalék és költség beszámításával az Osztrák-Magyar Bank váltóleszámitó-lási kamatlábát legfeljebb másfél százalékkal haladja meg;

4. a termelő a termésből várt azt a terménymennyiséget, amelyre előleget kapott, a Hadi Termény részvénytársaságnak a termények átvételének idejére nézve a 764/1918. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1918. évi február hó 23. napján megjelent 45. számában kihirdetett) rendelettel megállapított legmagasabb árban eladásra leköti. E lekötést a Hadi Termény részvénytársaság által megállapítandó minta szerint — egy eredeti és egy másolati példányban — kiállított kötlevelebe kell foglalni, amelyben a felvett előlegre és ha erről váltó állított ki, erre a körülményre is utalni kell.

Ha a termelő haszonbérelője annak az ingatlanoknak, amelyek várható termését a jelen §. 4. pontja szerint a Hadi Termény részvénytársaságnak eladásra leköti, úgy a lekötéshez a haszonbérbeadó hozzájárulását is ki kell kérni. A haszonbérbeadó nem tagadhatja meg a hozzájárulást, ha a terményeknek a jelen §. értelmében eladásra való lekötése biztonságát nem érinti.

A hozzájárulás az ügylet érvényességének nem feltétele, de a hozzájárulás hiányában az előleget nyújtó fél az előlegnek a

Hadi Termény részvénytársaság által átvett termények vételárából megtérült összege erejéig a haszonbérbeadó irányában kezesként felel a folyó gazdasági évre járó haszonbérnek, valamint a korábbi időből hátralékos haszonbérnek azon összegéért, amelyre nézve a haszonbérbeadó az előleg nyújtása következtében a haszonbérletől kielégítést nem nyerhetett.

A termelőnek a termés eladásra való egyidejű lekötésével közvetlenül a Hadi Termény részvénytársaság is adhat előleget. A jelen §. első bekezdése 1. és 2. pontjának, valamint a jelen §. második bekezdésének rendelkezései erre az esetre is állanak.

5. §.

A Hadi Termény részvénytársaság a részére a 4. §. 4. pontja alapján lekötött termények átvételével, amennyiben az előleget a társaság bizományosa folyósította, a lehetőséghez képest az illető bizományost fogja megbízni. Amennyiben pedig az előleget pénztintézet nyújtotta, az illető pénztintézet közreműködése csak az előleg folyósítására és az ezzel kapcsolatos műveletekre terjed ki, de a Hadi Termény részvénytársaság a termények átvételével valamely bizományosát vagy közegét fogja megbízni.

6. §.

A termelő az 1918. évi termésből várható azt a terménymennyiséget, amely a 4. §. értelmében a kapott előleg fejében le van kötve, másnak el nem idegenítheti, sem azzal egyébként nem rendelkezhetik, hanem köteles azt a Hadi Terményrészvénytársaságnak a 4. §. 4. pontjának megfelelően a 764/1918. M. E. sz. rendeletben megállapított legmagasabb áron átadni. A Hadi Terményrészvénytársaság a terményekért járó árból az előleg kiegyenlítéséig az erre szükséges összeget az eladó javára visszatartja és azután az Osztrák-Magyar Bank váltóleszámitolási kamatlábának megfelelő kamatot térít meg. Erre az összegre a hitelező sérelmére harmadik személy jogot nem szerezhet.

7. §.

Az előlegnek a termelő kezéhez kifizetése és a terményeknek ez alapon eladásra lekötése a hitelezőkkel és az ingatlan árverési vevőjével szemben is hatályos.

8. §.

Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki a jelen rendelet 1. vagy 2. §-ának rendelkezéseit megszegi, ily tiltott ügyletet közvetít vagy megkötésében közreműködik.

2. az a termelő, aki az e rendelet alapján nyújtott előlege-

zessel lekötött termények betakarításáról, beszedéséről és megőrzéséről a rendes gazdálkodásnak megfelelően nem gondoskodik, vagy az említett terményeket a jelen rendelet ellenére elidegeníti, azokon másnak jogot enged, vagy azokkal a jelen rendelet ellenére egyébként rendelkezik.

Az előbbi bekezdés 1. pontjának rendelkezését a jelen rendelet életbelépte előtt elkövetett cselekményekre nem lehet alkalmazni.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntetendő bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Az 1. bekezdés 1. pontjában meghatározott kihágás miatt Horvát-Szlavonországokban az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

9. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Az 1., 2. és 3. §-nak, valamint a 8. §. első bekezdése 1. pontjának hatálya — amennyiben e rendelkezések a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkoznak — Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

Budapest, 1918. évi május hó 22. napján.

A m. kir. minisztérium 2.434/1918. M. E. számú rendelete a közös szérűhöz (rakadóhoz) szükséges területnek magánosoktól való igénybevétele tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A mezőgazdasági terményeknek a behordás és cséplés idején tűzvészről való megóvása érdekében a közigazgatási hatóságok (főszolgabíró), városokban a tanács által kijelölt tisztviselők ott, ahol a behordáshoz és csépléshez szükséges közös szérű céljára nem áll olyan közterület rendelkezésre, amely a belügyminiszter által rendeletileg megállapítandó feltételeknek megfelelő erre a célra térítés ellenében ideiglenes használatra igénybe vehet magánosok tulajdonában álló földterületet.

2. §.

Elsősorban a gazdasági munkára alkalmatlan, vagy művelés alatt nem álló területet, ilyenek nem létében a termelés szempontjából kisebb jelentőségű területeket kell igénybe venni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 9-én kelt 131. számában.

A közös szérühelyek céljára alkalmas területeket a 600/1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1916. évi február hó 19. napján megjelent számában kihirdetett) rendelet alapján alakított községi mezőgazdasági intéző-bizottság jelöli ki.

Amennyiben a terület tulajdonosával, illetőleg haszonbérlijével az átengedés és a térítés összege tekintetében megegyezés nem létesülne, a bizottság az igénybevétel vagy a térítés összegének megállapítása végett a közigazgatási hatóságot (1. §.) keresi meg.

A közigazgatási hatóság határozata ellen birtokon kívül felebezésnek van helye a törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

A törvényhatóság első tisztviselőjének határozata ellen előterjesztett felebbvitel felett a belügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg végérvényesen dönt.

3. §.

Az igénybevett területek után megállapított térítés összege közös szérűkre utalt termelőket a termés mennyiségének arányában terheli. A térítés összegének a termelők között való felosztása tárgyában a mezőgazdasági intéző-bizottság javaslata alapján a közigazgatási hatóság (1. §.) határoz. A jogerős határozat közigazgatási úton végrehajtható.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe, hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

E rendelet végrehajtásával a belügyminiszter bizatik meg.

Budapest, 1918. évi június hó 8-án.

A m. kir. minisztérium 2.988/1918. M. E. számú rendelete a legelők, havasi legelők és kaszálók kellő kihasználásának biztosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

E rendelet hatályosságának területén oly legelőt, havasi legelőt vagy kaszálót, amely — habár nem is egy tagban — tíz kataszteri hold, vagy ennél nagyobb, a 4.000/917. M. E. sz. rendelet 1. §-ában említett tíz évnél rövidebb időre is haszonbérbe adni, vagy pedig kihasználását egyébként átengedni csak a hatóság hozzájárulásával lehet. A haszonbérbeadás, vagy pedig a kihasználásnak egyébként való átengedése a hatóság hozzájárulásának hiányában érvénytelen.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 16-án kelt 158. számában.

A hatóság hozzájárulását bármelyik fél kérheti.

Semmis minden olyan megállapodás, amely a hatósági hozzájárulás megtagadásának esetére a felek bármelyikét az érvénytelenség törvényes jogkövetkezményein túlmenő hátránnyal sújtja.

Semmis minden olyan megállapodás is, amely a jelen rendelet kijátszására irányul.

Nem szükséges a hozzájárulás:

1. ha a felek egyike az állam, az Országos Központi Hitel-szövetkezet (1898 : XXIII. t.-c.), a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége (1911 : XV. t.-c.), az Állat- és Takarmányforgalmi részvénytársaság (2.841/917. M. E. sz. rendelet) vagy a legelők és kaszálók kihasználására külön kormányintézkedéssel létesített szervezet,

2. ha hiteltérdemlően kimutatják, hogy a felek egymásnak egyenes ágon rokonai, vagy unokatestvénél nem távolabbi oldal-rokonai, vagy pedig házastársak.

2. §.

A hatósági hozzájárulás kérdésében döntésre az a szerv hivatott, amely a 4.000/1917. M. E. sz. rendelet 1. §-ában említett hatósági hozzájárulás kérdésében határoz.

A hatósági hozzájárulást megtagadó határozat ellen a felek részéről, a hozzájárulást megadó határozat ellen pedig közérdekből egyfokú felelbitelnek van helye a földművelésügyi miniszterhez. Közérdekből felelbitellel élhet a törvényhatóság tiszti ügyésze, a gazdasági felügyelő, az Állat- és Takarmányforgalmi részvénytársaság megbízottja, továbbá a legelők és kaszálók kihasználására külön kormányintézkedéssel létesített szervezet.

A hozzájárulás kérdésében az első bekezdés szerint döntésre hivatott szerv határozatát sürgős esetekben felelbezésre tekintet nélkül végrehajthatónak jelentheti ki.

A hatóság a hozzájárulást feltételekhez is kötheti. Ilyen esetben az érdekelt feleket vagy képviselőiket lehetőleg meg kell hallgatni. A feltételek nem teljesítése esetére a hozzájárulást megtagadottnak kell tekinteni.

3. §.

Ha az 1. §-ban említett legelő, havasi legelő vagy kaszáló kihasználására jogosult ingatlanának fűtermését kellő módon ki nem használja, illetőleg kihasználása vagy értékesítése iránt a kellő időben nem intézkedik, avagy gazdasági helyzeténél fogva olyan körülmények közé jutott, amelyek miatt a kihasználás iránt kellő időben előreláthatóan nem fog gondoskodhatni, a 2. §-ban említett szerv a kellő kihasználás iránt egy gazdasági évre ugyanazokat az intézkedéseket megteheti, amelyeket egyébként a kihasználásra jogosult is megtehetne. Erről a kihasználásra jogosultak egyénileg, ha pedig a kihasználásra jogosult közbirtokosság,

úrbéreszek közönsége, vagy nagyobb számú birtokosnak más hasonló összesége a helyben szokásos módon közhirrététel útján értesíteni kell.

A kihasználásra jogosultnak mindazok az intézkedései, amelyek a hatóság rendelkezésével ellenkeznek, érvénytelenek.

A hatóság rendelkezése folytán előállott haszon a költségek levonása után a kihasználásra jogosultat illeti.

A kihasználásra jogosultat illető tiszta hasznót a 2. §-ban említett szerv állapítja meg. Ez ellen a megállapodás ellen a földművelésügyi miniszterhez felelbbvitelnek van helye. A földművelésügyi miniszter határozata végérvényes.

Amennyiben a kihasználásra jogosult közbirtokosság, volt úrbéreszek közönsége vagy nagyobb számú birtokosnak hasonló összesége az őt illető haszonnak hováfordításáról csak a 2. §-ban említett szerv hozzájárulásával rendelkezhetik. A hatóság a hozzájárulás jogerőre emelkedéséig az említett hasznokat letétben tarthatja.

4. §.

Aki mint fél vagy megbízott olyan ügylet kötésében vagy foganatosításában vesz részt, amely ennek a rendeletnek a kijátzását célozza, valamint az, aki a hatósági hozzájárulás feltételül megszabott és általa elvállalt kikötéseket neki felróható okból nem teljesíti, végül az, aki valamely legelő, havasi legelő vagy kaszáló fűtermését a jelen rendelet értelmében szükséges hatósági hozzájárulás nélkül használja ki, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el, amelynek büntetése hat hónapig terjedhető elzárás és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetés.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszereséig felemelt összegig terjedhet.

Ama lekaszált fűmennyiség tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott értékből a felmerült költségek fedezendők, a fennmaradó értékből egyötöd rész a feljelentőt, négyötöd rész pedig a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működése területén pedig az államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik.

5. §.

Ez a rendelet nem nyer alkalmazást a hatályba lépte előtt létrejött azokra az ügyletekre, amelyek alapján a fűtermés célirányos kihasználását e rendelet életbelépése napján már megkezdték. Azt, hogy a megkezdett kihasználás célirányosnak tekint-

hető-e, a 2. §-ban említett hatósági szerv állapítja meg. A 2. §. utolsóelőtti bekezdése alkalmazást nyer.

6. §.

A jelen rendelet értelmében szükséges hatósági hozzájárulás nem pótolja azt a hatósági hozzájárulást, amely a jogügyletkez egyéb jogszabály értelmében szükséges.

7. §.

E rendelethez szükséges kiegészítő szabályokat a földművelésügyi miniszter és az igazságügyminiszter rendelettel állapítja meg.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed Csik, Háromszék, Maros-Torda és Udvarhely vármegyére. E rendelet hatályát a földművelésügyi miniszter Horvát-Szlavonországok területének kivételével a felmerülő szükséghez képest rendelettel kiterjeszheti más törvényhatóságok területére is és a jelen rendelet értelmében döntésre más szerveket jelölhet ki. A földművelésügyi miniszter az 1. §. utolsó bekezdésében foglalt rendelkezésektől eltéréseket is állapíthat meg.

Budapest, 1918. július hó 6. napján.

Moratórium.

A m. kir. pénzügyminiszter 7.779/1917. P. M. számú rendelete a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus 1-je előtti betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912. évi LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 6%-os és 5¹/₂%-os állami járadékkölcsön-kötvényekre (hetedik hadikölcsön) történő befizetésekre való igénybevehetése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium 1915. évi július hó 28-án 2.807/1915. M. E. szám alatt kelt moratóriumfeloldó rendeletének 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján ezennel elrendelem, hogy a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. augusztus 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső minden betét — önérthetőleg a kikötött felmondási idők épségben tartásával — a f. é. november 8-iki kelettel közzétett aláírási felhívásom értelmében az 1912. LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 6%-os és 5¹/₂%-os magyar állami járadékkölcsön-kötvényekre (hetedik hadikölcsön) történő befizetésekre teljes összege erejéig igénybevehető.

Azok, akik a befizetésekre a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétüket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek a közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve és az intézet vagy cég rendelkezésüket foganatosítani tartozik, tartozik továbbá a jegyző fél kívánatára az általa esetleg felveendő lombardkölcsön felvételét az Osztrák-magyar banknál, a M. kir. hadikölcsön-pénztárnál, illetve a fél kívánságához képest bármily más intézetnél közvetíteni.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1917. évi november hó 4-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 11-én kelt 261. számában.

A m. kir. pénzügyminiszter 9.311/1917. P. M. számú rendelete a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus hó 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912. évi LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 6%-os állami járadékkölcsön és 5 $\frac{1}{2}$ %-os állami járadékkölcsön (hetedik hadikölcsön) kötvényeire történő befizetésekre való igénybevehetésére vonatkozólag kiadott 1917. évi 7.779/P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet kiegészítése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium 1915. évi július hó 28-án 2.807/M. E. 1915. szám alatt kelt moratóriumfeloldó rendelete 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján folyó évi november hó 4-én 7.779/P. M. számú rendelettel intézkedtem a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. augusztus 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912. évi LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 6%-os magyar állami járadékkölcsön kötvényekre és 5 $\frac{1}{2}$ %-os magyar állami járadékkölcsön kötvényekre (hetedik hadikölcsön) történő befizetésekre való igénybevehetésének módozatai iránt.

Tekintettel arra, hogy a szóbanforgó kölcsönökre vonatkozó aláírási határidő a folyó évi december hó 31-ig bezárólag meghosszabbított, elrendelem, hogy a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betéteknek igénybevehetése tekintetében a fenthivatkozott 1917. évi 7.779/P. M. számú rendeletben foglalt rendelkezések az 1912. évi LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 6%-os állami járadékkölcsön és 5 $\frac{1}{2}$ %-os állami járadékkölcsön kötvényeire a folyó évi december 15-től 1917. évi december 31-ig bezárólag terjedő időben történő aláírásokra nézve is mindenben irányadókul vétessenek.

Budapest, 1917. évi december hó 11-én.

A m. kir. minisztérium 5.053/1917. M. E. számú rendelete némely erdélyrészi adósokra nézve a moratóriumnak további meghosszabbítása tárgyában.²⁾

1. §.

Azokra az adósokra nézve, akiknek kizárólag Csik vármegye területén vagy Háromszék vármegye kézdi vagy kovásznai járásában van állandó üzleti telepe, üzeme, gazdasága vagy állandó lakóhelye (székhelye), a 3.418/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi szeptember hó 16. napján megjelent

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 14-én kelt 288. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23-án kelt 296. számában.

214. számában kihirdetett) erdélyrészi moratóriumfeloldó rendelet 2. §-ában fenntartott moratórium az 1918. évi július hó 31. napjáig bezárólag meghosszabbíttatik és kiterjesztetik az említett adósoknak 1916. évi augusztus hó 28. napja előtt kiállított váltónkereskedelmi utalványon, csekken, általában az ugyanezen nap előtt keletkezett kereskedelmi ügyleten vagy más magánjogi címen alapuló és 1918. évi július hó 31. napjáig bezárólag lejáró pénz, tartozásaira is, abban a körben és azon a módon, amiként azt a 3,127/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi augusztus hó 26. napján megjelent 196. számában kihirdetett) erdélyrészi hatodik moratóriumi rendelet megállapította.

Az igazságügyminiszter és a pénzügyminiszter egyetértőleg kibocsátandó rendelettel fogja megállapítani, hogy az 1. bekezdésben említett adósok moratórium alá eső tartozásaikat a moratórium most megszabott tartamának lejárta után mikor és milyen részletekben lesznek kötelesek teljesíteni.

2. §.

Ez a rendelet 1918. évi január hó 1. napján lép életbe.
Budapest, 1917. évi december hó 21. napján.

A m. kir. igazságügyminiszter és a m. kir. pénzügyminiszter 67.000. 1917. I. M. számú rendelete a Hunyad vármegye petroszényi járásában fennállott moratórium feloldásáról.¹⁾

A 3.418/1917. M. E. szám alatt (I. K. XXVI. évf. 9. sz. 413. l.) kiadott erdélyrészi moratóriumfeloldó rendelet 2. §-ának értelmében némely erdélyrészi adósokra nézve 1917. évi december hó 31. napjáig bezárólag fenntartott moratóriumot a m. kir. minisztériumnak 1917. évi december hó 21. napján 5.053/1917. M. E. szám alatt kibocsátott rendelete Hunyad vármegye petroszényi járása tekintetében továbbra nem hosszabbítván meg, az ottani moratórium megszüntével kapcsolatos rendelkezéseket a 3.418/1917. M. E. számú erdélyrészi moratóriumfeloldó rendelet 2. §-a alapján a következőkben állapítjuk meg:

1. §.

Azok az adósok, akiknek kizárólag Hunyad vármegye petroszényi járásában van állandó üzleti telepe, üzeme, gazdasága vagy állandó lakóhelye (székhelye), az 1917. évi december hó 31. napjáig bezárólag lejárt pénztartozásaikat, amelyek 1916. évi augusztus hó 28. napja előtt kiállított váltón, kereskedelmi utalványon, csekken vagy általában olyan kereskedelmi ügyleten vagy más magánjogi címen alapulnak, amely 1916. évi augusztus hó 28. napja előtt

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23-án kelt 296. számában.

keletkezett, amennyiben a tartozás a 3.418/1917. M. E. számú erdélyrészi moratóriumfeloldó rendelet 2. §-a értelmében 1917. évi december hó 31. napján még halasztás alá esett, a most említett napig bezárólag lejárt kamattal együtt négy egyenlő részletben kötelesek törleszteni és pedig az első részletet 1918. évi február hónapban, a további részleteket 1918. évi június és október hónapban és 1919. évi február hónapban a lejárat napjának megfelelő napon és ha ez a nap az illető hónapban hiányzik, vagy határozott lejárat nap megállapítva nem volt, a hónap utolsó napján. Ugyanezen részletekkel együtt lehet követelni a fizetetlenül maradt hátralékok után a hátralékrészlet fizetéséig járó kamatokat is.

Az 1917. évi december hó 31. napja után lejáró pénztartozások teljesítését, tekintet nélkül keletkezésük idejére, lejáratukkor teljes összegükben lehet követelni a jelen rendeletben megállapított kivételekkel.

Amennyiben a pénztartozás a jelen rendelet értelmében halasztás alá esik és a tartozás után kikötés alapján vagy törvény-nél fogva kamat jár, a kamatot a hátralék után a halasztás idejére is lehet számítani. Nem kamatozó tartozás után törvényes kamat számítható.

2. §.

Egyebekben a moratórium alól a jelen rendelettel feloldott tartozások törlesztésére megfelelően irányadók a 3.418/1917. M. E. számú erdélyrészi moratóriumfeloldó rendeletnek 3—7. §-ai azzal az eltéréssel, hogy a moratórium lejáratának és az első törlesztési részlet esedékességének, valamint a bemutatásnak és az óvásnak ott meghatározott határnapjai helyébe a jelen rendeletben megállapított megfelelő határnapok lépnek.

Ehhez képest a 3.418/1917. M. E. számú erdélyrészi moratóriumfeloldó rendelet 3—7. §-aiban említett határnapok helyett a következő határnapokat kell érteni:

az idézett rendelet 4. §-ának harmadik bekezdésében említett 1917. évi szeptember hó 30. napja helyett 1917. évi december hó 31. napját,

az idézett rendelet 5. §-ában említett 1917. évi szeptember hó vége helyett 1917. évi december hó végét és az ugyanott említett 1917. évi október hó 31. napja helyett 1918. február hó 28. napját,

az idézett rendelet 6. §-ában említett 1917. évi október hó helyett az 1918. évi február hónapot, az ugyanott említett 1917. évi október hó 1. napja helyett pedig 1918. évi február hó 1. napját.

3. §.

A jelen rendelettel a moratórium alól feloldott tartozások tekintetében a polgári peres és nem peres eljárásra az 1915. évi július hó 31. napján 12.000/1915. I. M. E. szám alatt (I. K. XXIV.

évf. 7. sz. 394. 1.) kiadott rendelet rendelkezései (1—6. és 8—30. §-ai) irányadók azokkal az eltérésekkel, amelyeket az erdélyrészi moratórium fokozatos megszüntetése következtében a polgári peres és nem peres eljárásra nézve 1917. évi szeptember hó 27. napján 50.900/1917. I. M. E. szám alatt (I. K. XXVI. évf. 9. sz. 418. 1.) kiadott rendelet 2—4. §-ai megállapítanak.

Ahol a 12.000/1915. I. M. E. számú rendelet a 2.807/1915. M. E. számú országos moratóriumfeloldó rendeletnek (I. K. XXIV. évf. 7. sz. 371. 1.) valamely rendelkezésére hivatkozik, e helyett a 3.418/1917. M. E. számú erdélyrészi moratóriumfeloldó rendeletnek a jelen rendelet 1. és 2. §-a értelmében módosult megfelelő rendelkezését kell érteni.

A 12.000/1915. I. M. E. számú rendeletben említett határnapok helyett a következő határnapokat kell érteni:

az idézett rendelet 10. §-ának 2., 3. és 4. pontjában említett 1914. évi augusztus hó 1. napja helyett 1916. évi augusztus hó 28. napját,

az idézett rendelet 17. §-a első bekezdésének 3. pontjában említett 1916. évi július hó 1. napja helyett 1919. évi február hó 1. napját,

az idézett rendelet 18. §-ának utolsó bekezdésében említett 1915. évi október hó 1. napja helyett pedig 1918. évi április hó 1. napját.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi január hó 1. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapest, 1917. évi december hó 21-én.

A m. kir. pénzügyminiszter 4.271/1918. P. M. számú rendelete a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912. évi LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 5¹/₂%-os állami járadékkölcsonkötvényekre (nyolcadik hadikölcsön) történő befizetésekre való igénybevehetése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium 1915. évi július hó 28-án 2.807/M. E. szám alatt kelt moratóriumfeloldó rendeletének 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján ezennel elrendelem, hogy a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. augusztus 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső minden betét — önrésztől — a kikötött felmondási idők épségben tartásával — a folyó évi június 5-iki kelettel közzétett aláírási felhívásom értelmében az 1912.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 11-én kelt 132. számában.

évi LXIII. törvénycikk 17. §-a alapján kibocsátására kerülő 5¹/₂⁰/o-os magyar állami járadékkölcsönkötvényekre (nyolcadik hadikölcsön) történő befizetésekre teljes összege erejéig igénybevehető.

Azok, akik a befizetésekre a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betétjüket kívánják igénybe venni, annál az intézetnél vagy cégnél, illetve annak az intézetnek vagy cégnek a közvetítésével tartoznak jegyezni, amelynél a betét el van helyezve és az intézet vagy cég rendelkezésüket foganatosítani tartozik, tartozik továbbá a jegyző fél kívánatára az általa esetleg felveendő lombardkölcsön felvételét az Osztrák-magyar banknál, a M. kir. hadikölcsönpenztárnál, illetve a fél kívánságához képest bármely más intézetnél közvetíteni.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1918. évi június hó 3-án.

A m. kir. pénzügyminiszter 5.373/1918. P. M. rendelete a betét-üzlettel foglalkozó intézeteknél és más ily cégeknél 1914. évi augusztus elseje előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912 : LXIII. törvénycikk 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 5¹/₂⁰/o-os magyar állami járadékkölcsön (VIII. hadikölcsön) kötvényeire történő befizetésekre való igénybevehetésére vonatkozólag kiadott 4.271/1918. P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet kiegészítése.¹⁾

A m. kir. minisztérium 1915. évi július hó 28-án 2.807/1915. M. E. szám alatt kelt moratóriumfeloldó rendeletének 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján folyó évi június hó 3-án kelt 4.271. P. M. sz. rendelettemmel intézkedtem a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél és más ily cégeknél 1914. augusztus 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912 : LXIII. törvénycikk 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 5¹/₂⁰/o-os magyar állami járadékkölcsön kötvényekre (VIII. hadikölcsön) történő befizetésekre való igénybevehetésének módozatai iránt.

Tekintettel arra, hogy a szóbanforgó kölcsönre vonatkozó aláírási határidő a folyó évi július 8-iki kelettel közzétett hirdetmény értelmében 1918. évi július hó 24-ig bezárólag meghosszabbított, elrendelem, hogy a moratóriumfeloldó rendeletben foglalt korlátozások alá eső betéteknek igénybevehetése tekintetében a fenthivatkozott 4.271/1918. P. M. számú rendeletben foglalt rendelkezések az 1912 : LXIII. törvénycikk 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 5¹/₂⁰/o-os állami járadékkölcsönre az 1918. évi július hó 12-től 1918. évi július hó 24-ig bezárólag terjedő időben történő aláírásoknál is mindenben irányadókul vétessenek.

Budapest, 1918. évi július hó 8-án.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 9-én kelt 152. számában.

A m. kir. minisztérium 3.108/1918. M. E. számú rendelete némely erdőlyrészi adósokra nézve a moratóriumnak újabb meghosszabbítása tárgyában.¹⁾

1. §.

Azokra az adósokra nézve, akiknek kizárólag Csik vármegye területén vagy Háromszék vármegye kézdi vagy kovásznai járásában van állandó üzeti telepe, üzeme, gazdasága vagy állandó lakóhelye (székhelye), az 5.053/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendeletben fentartott moratórium az 1918. évi december hó 31. napjáig bezárólag meghosszabbíttatik és kiterjesztetik az említett adósoknak az 1916. évi augusztus hó 28. napja előtt kiállított váltón, kereskedelmi utalványon, csekken, általában az ugyanezen nap előtt keletkezett kereskedelmi ügyleten vagy más magánjogi címen alapuló és 1918. évi december hó 31. napjáig bezárólag lejáró pénztartozásaira is, abban a körben és azon a módon, amiként azt a 3.127/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi augusztus hó 26. napján megjelent 196. számában kihirdetett) erdőlyrészi hatodik moratóriumi rendelet megállapította.

Az igazságügyminiszter és pénzügyminiszter egyetértőleg kibocsátandó rendelettel fogja megállapítani, hogy az 1. bekezdésben említett adósok moratórium alá eső tartozásaikat a moratórium most megszabott tartamának lejárta után mikor és milyen részletekben lesznek kötelesek teljesíteni.

2. §.

Ez a rendelet 1918. évi augusztus hó 1. napján lép életbe. Budapest, 1918. évi július hó 15. napján.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 18-án kelt 160. számában.

Nádtermés lefoglalása, takarmánynád maximális ára.

A m. kir. minisztérium 1.538/1918. M. E. számú rendelete a nádtermésnek zár alá vételéről, kitermeléséről és felhasználásáról, a takarmánynád közszükségleti célokra való igénybevételéről és a takarmánynád legmagasabb árának megállapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A folyó gazdasági évben termő nád a jelen rendelet erejénél fogva már elválasztása előtt (lábon álló nád) zár alá vétetik. A zár alá vétel nem akadályozza a birtokost abban, hogy nádterméséből a saját gazdasági szükségletének mértékéig (6. §.) még akkor is kitermeljen és saját állományának ellátására felhasználjon, ha a jelen rendelet 4. §-a értelmében a kitermelésre általánosságban kötelezettséget nem is vállal.

A birtokos a zár alá vett nádat egyébként fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja, el nem idegenítheti és azzal csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A birtokos köteles a zár alatt álló készletek kellő megőrzéséről gondoskodni.

2. §.

Az ipari célokra szükséges nádmennyiség a zár alól feloldható. A feloldás joga a m. kir. földművelésügyi minisztert illeti meg, ki a feloldást indokolt esetben a feltételek egyidejű megállapításával adja meg. A feloldás iránti kérelmek a 4. §. szerint kiállítandó nyilatkozatok kiállításával egyidejűleg megteendőek.

3. §.

A törvényhatóság első tisztviselője köteles 1918. évi május hó 1. napjáig a törvényhatósága területén levő nádasokról az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak — a jelen rendelethez mellékelt minta felhasználásával — községenkénti kimutatást küldeni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 16-án kelt 88. számában.

Azon községekről, melyeknek nádterülete a 100 katasztrális holdat meg nem haladja, kimutatást nem kell küldeni.

4. §.

A törvényhatóság első tisztviselője a községi előljáróságok (városi tanács) útján köteles azokat, akik 10 katasztrális holdnál nagyobb nádasok birtokában vannak, felhívni, hogy a jelen rendelethez mellékelte mintának megfelelő szövegnyilatkozatban legkésőbb április hó 30. napjáig jelentsék ki, vajjon nádterületük nádjának takarmányozási célokra való kitermelését elvállalják-e. Az összegyűjtött nyilatkozatokat a községi előljáróság az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak való megküldése végett április hó 30. napjáig köteles a törvényhatóság első tisztviselőjének megküldeni.

Amennyiben a birtokos csak a szükséges munkaerő rendelkezésre bocsátásának esetén vállalja a kitermelést, a szükséges munkaerő rendelkezésre bocsátásáról az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság fog a lehetőséghez képest gondoskodni. Ebben az esetben a birtokos a 10. §-ban meghatározott jogkövetkezmények alól szabadul, ha a szükséges munkaerőt rendelkezésére nem bocsátják.

5. §.

Ha a birtokos a kitermelést kötelezően nem vállalta, vagy a 4. §. első bekezdésében említett felhívásra nem nyilatkozott, az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságnak jogában áll a birtokos nádterületének kitermelését saját munkásaival végeztetni, vagy a kitermelésre közerő kirendelését kérni s a kitermelést annak segítségével végeztetni, vagy a kitermeléssel bárkit megbízni. A közellátás céljára feltétlenül szükséges területekre vonatkozólag ez a jog az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaságot illeti meg abban az esetben is, ha a birtokos a kitermelést csak a szükséges munkaerő rendelkezésére bocsátásának esetére vállalta is.

Ha az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság a kitermelésről június hó 1-ig nem intézkedik, úgy a kitermelés joga a birtokosra száll vissza.

6. §.

A jelen rendelet értelmében kitermelt más mennyiségeknek a birtokos gazdasági szükségletét meghaladó része a jelen rendelet erejénél fogva közszükségleti célokra igénybevettnek jelentetik ki. Az igénybevétel körül követendő eljárást a m. kir. földművelésügyi miniszter külön rendelettel fogja szabályozni. Ugyanő állapítja meg a birtokos által gazdasági szükséglet címén felhasználható, illetőleg visszatartható nádmennyiséget.

7. §.

A közszükségleti célokra igénybevett takarmánynádjért (6. §.) a következő átvételi árat (térítést) kell fizetni:

a) ha a kitermelést a birtokos saját költségén végezte

1. május és június hónapokban vágott nádért vasuti vagy hajóállomásra szállítva, száraz állapotban mm.-ként 18 koronát;

2. későbbben vágott nádért vasuti vagy hajóállomásra szállítva, száraz állapotban mm.-ként 14 koronát;

b) ha a birtokos a kitermelést nem vállalta és a kitermelést az 5. §. értelmében az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság végeztette

1. május és június hónapokban vágott nádért száraz állapotban mm.-ként 6 koronát,

2. későbbben vágott nádért száraz állapotban métermázsanként 4 koronát.

Ha a 6. §. szerint igénybevett takarmánynád 30 napon belül a birtokos hibáján kívül eső okból nem vétetik át, az említett 30 naptól kezdve az átvételig terjedő időre őrzési és gondozási díj címén minden hónapra, a megkezdett hónapot is egésznek számítva, mm.-ként 20 fillér jár.

8. §.

Az igénybevétel (6. §.) folytán átvett takarmánynádkészletek tovább eladásánál felszámítható árt a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

9. §.

A m. kir. földművelésügyi miniszter elrendelheti az ipari célokra kitermelt nádnak (2. §.) közszükségleti célokra való igénybevételét is és megállapíthatja az igénybevett ipari nád átvételi árát (térítést) és a továbbadásnál felszámítható árt.

10. §.

Aki a 4. §. értelmében tett kötelező nyilatkozat ellenére a nád kitermelését neki felróható okból nem foganatosítja, arra a hatóság meghallgatása után a kitermelhető nádmennyiség minden mm.-ja után négy koronáig terjedhető bírságot szabhat ki. A bírság kiszabása a 11. §. utolsó bekezdésében említett hatóság hatáskörébe tartozik. Az eljárásra és a bírságot kiszabó határozat ellen használható jogorvoslatra nézve a közigazgatási hatóság hatáskörébe utalt kihágások ügyében követendő eljárásra vonatkozó általános szabályok irányadók. Harmadfokon a földművelésügyi miniszter határoz. A bírságot közigazgatási úton kell behajtani, a behajtott bírság a felmerült költségek levonásával a 11. §. utolsó-előtti bekezdésében meghatározott célra fordítandó.

11. §.

Aki ezt a rendeletet, vagy a hatóságnak ezen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését a 10. §. alá nem eső módon megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésénél vagy kijátzásánál bár-

mily módon köreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében a büntető eljárás során elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapját illeti. Nem lehet elkobozni azt a készletet, mely a birtokost saját gazdasági szükséglete címén megilleti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig az államrendőrség hatáskörébe tartozik.

12. §.

A nád kitermelése iránt az 1918. évi január hó 1. napja óta a jelen rendelet kihirdetésének napjáig kötött szerződések a folyó gazdasági évre hatályukat veszítik, ha annak a nádterületnek kitermelése, amelyre a szerződés vonatkozik, közmunkaerővel fogatatosíttatnék.

13. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországoakra nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi április hó 12-én.

1. Melléklet az 1.538/1918. M. E. számú rendelethez.

*A m. kir. minisztérium 1.538/1918. M. E. számú rendeletének
5. §-ához.*

Nyilatkozat,

amelynek erejénél fogva alulírott .....
..... községbeli
(..... megye) lakos kijelentem, hogy
..... község határában .....
..... számú ^{tkvi betétben}_{telekjegyzőkönyvben} felvett
..... katasztrális hold nádterületen takarmány
céljára való kitermelését

1. kötelezően vállalom saját magam által szerzendő munkaerővel,

2. kötelezően vállalom a szükséges munkaerő rendelkezésre bocsátása esetén,

3. nem vállalom.

ad 1—2. tudomással bírok arról, hogy a nádterületem kitermelésének nyilatkozatom ellenére történendő elmulasztása esetén az 1.538/1918. M. E. sz. rendelet 10. §-ában foglalt bírságbüntetés alá esem.

ad 2—3. tudomással bírok arról is, hogy nádterületem takarmányozási célokra az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság engedélye alapján bárki által annak ellenére kitermelhető, hogy annak kitermelésére vonatkozóan kötelezettséget vállaltam is.

.....
biró.

P. H.

.....
jegyző.

Jegyzet.

1. A nyilatkozatban nem szükséges részek törlendők.

2. Fenti nyilatkozatot csak azok kötelesek kiállítani, kiknek nádterülete a 10 katasztrális holdat meghaladja.

2. melléklet az 1.538/1918. M. E. számú rendelethez.

Kimutatás a m. kir. minisztérium 1.538/1918. M. E. számú rendeletének 4. §-a értelmében.

----- vármegye

----- község

----- körjegyzőség

Birtokos neve	Birtokos a kitermelést		A nádterületből szikkadt		Vizben álló nádas kat. hold	Kitermelés megkezdhető kelet	Ipari célokra kitermelhető minőség kat. hold	Ipari célokra kitermelni szokott mennyiség kat. hold	Feloldás kéretett k. holdra
	vállalja saját munkáerővel k. holdon	vállalja rendelkezésre bocsátandó munkáerővel k. holdon	nem vállalja k. holdon	augusztus végéig kat. hold					
Nádterületek holdban									
Birtokos neve									
Összesen									

Jelen kimutatás minden községről külön íven, de csak azon községekről terjesztendő fel, amely községekben a nádterület a 100 kat. holdat meghaladja.

Népruházati ügyek.

A m. kir. minisztérium 3.966/1917. M. E. sz. rendelete Népruházati Bizottság felállítására tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A magyar szent korona országai lakosságának ruházati cikkekkel való megfelelő ellátására és pedig ruházati cikkek bevásárlására, feldolgozására, az ezirányú ipari termelés szabályozására, a szövetek és árúk felosztására, felhasználására és árszabályozására vonatkozó kérdésekben szakszerű tárgyalás és véleményadás céljából, továbbá az említett ellátással kapcsolatos tennivalóknak a jelen rendelet és a kereskedelemügyi miniszter által adott utasítások értelmében való elvégzésére „Népruházati Bizottság“ alakítatik.

A bizottság megalakítása iránt a kereskedelemügyi miniszter intézkedik.

2. §.

A Népruházati Bizottság mellett külön szakbizottságok alakítatnak, melyek a reájuk bízott tennivalókat látják el.

A ruházati cikkeknek alább felsorolt egyes csoportjaira külön-külön szakbizottságok alakítatnak, nevezetesen:

- a) gyapjuszövetekre, takarókra és pokrócokra;
- b) pamut-, len-, kender- és papirosszövetekre, valamint az ezekből készült árúkra;
- c) az új és használt férfi- és fiuruhákra;
- d) az új és használt női és leányruhákra;
- e) a kötött és kötszövött árúkra;
- f) a cipőárúkra és egyéb lábbeli árúkra.

3. §.

A Népruházati Bizottság áll az elnökségnek és az elnöki tanácsnak tagjaiból, az érdekelt m. kir. minisztereknek, Horvát-Szla-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 24. évi kelt 246. számában.

von- és Dalmátország bánjának és a cs. és kir. hadügyminiszternek kiküldöttjeiből, valamint a kereskedelemügyi miniszter által a termelő, kereskedő és fogyasztó érdekelttség köréből meghívott személyekből. Ugyancsak tagjai a bizottságnak az egyes szakbizottságoknak (2. §.) elnökei, illetőleg akadályoztatásuk esetére az alnökökük.

A Népruházati Bizottság elnökségét és elnöki tanácsát a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.

A szakbizottságok mindegyike egy-egy elnökből és alelnökből és legfeljebb 20 tagból áll, akiket a Népruházati Bizottság elnökének javaslatára a kereskedelemügyi miniszter nevez ki.

A szakbizottságok ülésein — a kinevezett tagokat megillető jogkörrel — a Népruházati Bizottság kiküldöttjei, valamint a kereskedelemügyi miniszter által kijelölt hatóságok és intézmények kiküldöttjei is részt vehetnek.

A bizottsági tagok állása tiszteletbeli.

4. §.

Valamennyi bizottságnak az érdekeltségek köréből meghívott, illetőleg kinevezett tagjai a kereskedelemügyi miniszternek fogadalmat tesznek, hogy a reájuk bízott ügyekben teljes pártatlansággal és a legnagyobb lelkiismeretességgel fognak eljárni és a bizottságok ügyeit, valamint a bizottságokkal érintkező ügyfelek üzleti viszonyait teljes titoktartással fogják kezelni.

5. §.

A Népruházati Bizottság, valamint a szakbizottságok szervezetét és eljárását egyebekben az ügyrend szabályozza.

Az ügyrendet a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

A bizottságok költségei azokból a jutalékokból és illetékekből fedeztetnek, melyeket a Népruházati Bizottság a kereskedelemügyi miniszter engedélyével felszámíthat.

6. §.

A Népruházati Bizottság eredményes működése érdekében a kereskedelemügyi miniszter elrendelheti, hogy mindazok a vállalatok, cégek és egyének, akik ruházati célokra alkalmas félgyártmányoknak és készárúknak előállításával, feldolgozásával, vagy forgalombahozatalával foglalkoznak, ily cikketek elszállítás végett átvettek, avagy mások részére, vagy saját szükségletüket meghaladó mennyiségben a maguk részére őrizetben tartanak, készleteiket a bizottságnak jelentsék be. A kereskedelemügyi miniszter felhatalmazhatja a bizottságot, hogy a bejelentésre kötelezettek üzemét, üzletét, raktárait és helyiségeit ellenőrizze és kellőképpen igazolt megbizottai által üzleti könyveiket és üzleti levelezéseiket megtekinthesse.

A bejelentésre kötelezettek tartoznak a Népruházati Bizottságnak a szükséges felvilágosításokat megadni és a bizottságnak az ellenőrzésre vonatkozó rendelkezéseit megtartani.

Az adatok beszolgáltatásának megtagadása esetében a Népruházati Bizottság az adatokat a vállalatok, cégek és egyének költségére hivatalból hatósági úton szerezhethi be. A bejelentésre kötelezetteknek a 8. §-on alapuló büntetőjogi felelősségét ez a rendelkezés nem érinti.

7. §.

A kereskedelemügyi miniszter a 6. §-ban említett intézkedéseken felül megteheti a lakosság ruházati cikkekkel való ellátásának biztosítására szükséges egyéb törvényes intézkedéseket is, így különösen elrendelheti:

1. hogy akár új, akár már használt (ócska) ruházati anyagok és cikkek készletei vagy azok egy része birtokosaiknál vagy őrzőiknél zár alá vétessenek;

2. hogy akár új, akár használt (ócska) ruházati anyagok és cikkek birtokosai készleteiket vagy azok egy részét, illetve egyes darabokat az általa megjelölt hatóságoknak, intézményeknek, cégeknek stb. adják át.

A Népruházati Bizottság üzleti természetű ügyeinek lebonyolításánál kormányrendeletek alapján működő szervezetek (központok) közreműködését igénybeveheti.

8. §.

Az átadási kényszer elrendelése esetében, ha valamely anyag, illetve cikk legmagasabb, illetve átvételi ára hatóságilag meg van állapítva, az átadásnak — ha a felek alacsonyabb árban meg nem egyeztek — a hatóságilag megállapított áron kell történnie. Hatóságilag megállapított ár hiányában az átvételi árat, ha a felek meg nem egyeznek, végérvényesen bizottság állapítja meg, amely a kereskedelemügyi miniszternek két és a Népruházati Bizottságnak egy képviselőjéből áll. Az átvételi bizottság a kereskedelemügyi miniszter által kijelölendő szakértő meghallgatásával határoz; azonkívül a bizottság tárgyalásaira meghívandók az érdekelt felek, kik egy-egy szakértőt jelölhetnek ki, kinek szakvéleménye szintén meghallgatandó.

Az átvételi ár e bizottság által a közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések meggátlása tárgyában a 3.678/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2. napján megjelent 227. számában kihirdetett) rendeletének 9. §-a 3. bekezdésében foglalt határozmányok szerint állapítandó meg.

Az a körülmény, hogy az átvételi ár tekintetében a felek meg nem egyeztek, a készlet birtokosát az elrendelt átadás kötelezettsége alól nem mentesíti, hanem az átadás azonnal foganatosítandó.

9. §.

A 6. és 7. §-okban említett bejelentési és átadási kényszer nem rendelhető el a birtokosoknak és családtagjaiknak saját személyes szükségletére szánt készletekre, valamint iparosoknak a fogyasztó által elkészítés vagy javítás végett átadott egyes árúkra.

10. §.

A közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések meggátlása tárgyában 3.678/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2-án megjelent 227. számában kihirdetett) rendelet 1. §-ában említett központi árvizsgáló bizottság hatásköre nem terjed ki azon közszükségleti cikkekre, amelyek a lakosságnak ruházati cikkekkel való ellátására szolgálnak. Ezen cikkekre vonatkozólag az említett központi árvizsgáló bizottság tennivalóit a Népruházati Bizottság által alakítandó szervezet fogja ellátni.

A 3.678/1917. M. E. számú rendelet 1. §-ában említett helyi árvizsgáló bizottságok hatásköre a ruházati cikkek tekintetében érintetlenül marad és e helyi bizottságok ugyanolyan viszonyban állanak a Népruházati Bizottság által az előző bekezdés értelmében létesítendő szervezettel, mint a többi közszükségleti cikkek tekintetében a 3.678/1917. M. E. számú rendelet 1. §-ában említett központi árvizsgáló bizottsággal.

11. §.

Az 1917. évi október hó 27. napjától kezdve mindenféle kikészített (cserzett) bőr tekintet nélkül a cserzés módjára és pedig úgy egész darabokban, mint részletekben, hátdarabokban (kruponokban), vagy kiszabott állapotban is csak a ruházati cikkeknek és az előállításukra alkalmas szövetneműeknek a magyar szent korona országain kívül eső helyre történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában 3.584/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2. napján megjelent 227. számában kihirdetett) rendeletben megszabott szállítási igazolványokkal szállítható.

12. §.

Aki a kereskedelemügyi miniszternek a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi, vagy kijátszsa, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és 2,000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés 2000 koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott

készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része a felmerült költség levonásával a hadirokkantak segélyalapiját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a budapesti államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországekban e kihágások miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

13. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

A jelen rendeletnek Horvát-Szlavonországekra kiterjedő rendelkezéseit, amennyiben végrehajtásuk nem a központi kormányt illeti, ott a bán hajtja végre.

Azokat a tennivalókat, amelyeket a jelen rendelet a Népruházati Bizottság hatáskörébe utal, Horvát-Szlavonországekban a bán által létesítendő szervezet látja el. Ugyanő intézkedik Horvát-Szlavonországekra nézve a 8. §-ban említett átvételi bizottság megalkotása tárgyában.

Budapest, 1917. évi október hó 19-én.

A m. kir. minisztérium 980/1918. M. E. számú rendelete ruházati cikkeket beszerző részvénytársaság alapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a m. kir. minisztérium 3.966/1917. M. E. számú rendeletével felállított Népruházati Bizottság üzleti tennivalóinak ellátására oly részvénytársaságot alapítson, amely a jelzett célra nyereszkesedés kizárásával alakul.

A társaság alapszabályai a kereskedelmi törvény (1875. évi XXXVII. t.-c.) rendelkezéseitől eltérhetnek s a következőket kell tartalmazniok:

1. A társaság igazgatóságát és ennek tagjai sorából az igazgatóság elnökét, valamint a felügyelőbizottságot és a felszámolókat a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.

2. A társaság a 3.966/1917. M. E. számú rendelettel alakított Népruházati Bizottság fennállásának tartamára alakult és a Népruházati Bizottság megszűntével, a minisztérium rendeletével megállapítandó időn belül felszámolni tartozik.

3. Az évi osztalék a befizetett részvénytőke 5%-át nem haladhatja meg.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 17-én kelt 65. számában.

A felszámolás befejeztével a társaság terheinek fedezése és a befizetett alaptőke visszafizetése, valamint a befizetett alaptőke után a tényleges befizetésektől a visszafizetésig folyó — a kifizetett osztalékok által nem fedezett — évi 5% kamat kifizetése után fennmaradó vagyon a minisztérium által megjelölendő közcélra lesz fordítandó.

4. A társaság alapszabályainak és módosításuknak érvényességéhez a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.
Budapest, 1918. évi március hó 14. napján.

A m. kir. minisztérium 1.120/1918. M. E. számú rendelete a ruházati ügyek intézéséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A ruházati ügyek egységes intézésének érdekében a kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a katonai igazgatás ruházati szükségletének és a polgári lakosság ruházati cikkekkel való ellátásának biztosítása végett megtehesse mindazokat az intézkedéseket, amelyekre a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények a minisztériumot a textil- és textilkonfekcióipar, továbbá a bőr- és bőrfeldolgozóipar termelésének biztosítása és fokozása, a ruházati cikkek céljaira alkalmas textil- (ideértve papirosfonal) és bőripari nyersanyagok, félgyártmányok és készgyártmányok, valamint az ezekből készült akár új, akár már használt (ócska) ruházati cikkek behozatalának, forgalmának, feldolgozásának és felhasználásának szabályozása, közszükségleti célokra való igénybevétele és az utóbb említett ruházati cikkek árának megállapítása tekintetében felhatalmazzák és evégből a minisztérium által vagy egyes miniszterek által e tárgyban kibocsátott rendeletektől közérdekből eltéréseket állapíthat meg.

2. §.

A kereskedelemügyi miniszter a jelen rendeleten alapuló hatáskörét, valamint a textil- (ideértve a papirosfonal) és a bőripart érintő ügyekre alakított háborús gazdasági szervezetek (központok, bizottságok stb.) ügyeinek kormányhatósági intézését, továbbá e szervezetek birtokában levő vagy birtokukba jutó készletekkel való rendelkezési jogot általa kinevezendő miniszteri meghatalmazottra egészben vagy részben átruházhatja.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 17-én kelt 65. számában.

3. §.

Aki a kereskedelemügyi miniszternek vagy az általa kinevezett miniszteri meghatalmazottnak a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését, vagy az ezek alapján tett hatósági rendelkezéseket megszegi, vagy kijátssza, kihágást követ el és amennyiben a kereskedelemügyi miniszter vagy az általa kinevezett miniszteri meghatalmazott egyes cselekményekre vagy mulasztásokra nézve rendeletében nem állapított meg kisebb büntetési tételt, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés a vonatkozó jogszabályban meghatározott pénzbüntetés legmagasabb összegén felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.
Budapest, 1918. évi március hó 14. napján.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a 21.546/VI. C. 1918. számú rendelete a ruházati ügyek intézéséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium 1918. évi március hó 11-én kelt 1.120. 1918. M. E. számú rendeletének 2. §-a alapján a ruházati ügyek egységes intézésének biztosítására dr. Maly Ferenc miniszteri tanácsost bőr- és textilügyi meghatalmazottammá kineveztem.

A meghatalmazott hatáskörébe utalom a textil- és textilkonfekcióipar, továbbá a bőr- és bőrfeldolgozó ipar termelésének biztosítására és fokozására, a ruházati ipar körébe sorozható összes anyagok, fél- és készgyártmányok, valamint az ezekből készült akár új, akár már használt (ócska) ruházati cikkek forgalmának, feldolgozásának és felhasználásának szabályozására, közszükségleti célokra való igénybevételére és árának megállapítására vonatkozó ügyek kormányhatósági intézését.

E vonatkozásban meghatalmazottam hatásköre azon szoros kapcsolat miatt, mely a polgári lakosság és a katonai igazgatás

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 17-én kelt 65. számában.

ruházati cikkek való ellátásának biztosítása között fennáll, nemcsak a polgári lakosság ruházati szükségletének ellátását közvetlenül célzó ügyek intézésére terjed ki, hanem kiterjed a katonai igazgatás ruházati cikkekkel való ellátás anyagának biztosítására vonatkozó ügyekre is, amennyiben azok az idevágó hazai termelés szabályozására, a készletek forgalombahozatalára, felhasználására, felosztására és hatósági célokra való igénybevételére vonatkoznak. Nem tartozik azonban meghatalmazottam hatáskörébe a katonai igazgatás részére már fenntartott anyagkészletek feldolgozására és felhasználására vonatkozó ügyeknek és nevezetesen a katonai konfekciós szállítások ügyének kormányhatósági intézése.

Meghatalmazottam közvetlenül nekem, illetőleg az ezen ügyek felülvizsgálatával megbízott államtitkárnak van alárendelve és utasításaim értelmében jár el. Feladata továbbá a bőr- és textilügyekkel kapcsolatos központok és bizottságok összes ügyeinek kormányhatósági intézése és különösen a központok és bizottságok által kezelt készletek felhasználására vonatkozó utasítások kiadása, vagyis e központok és bizottságok készleteikkel csakis meghatalmazottam utasításai szerint rendelkezhetnek. Kivételt képez ez alól a központok és bizottságok ügykezelésének és számvitelének ellenőrzése, mely célra külön szerv fog felállíttatni.

A tekintetbe jövő központok és bizottságok munkájának összhangba hozatala és főleg a rendelkezésre álló készletek legcélszerűbb elosztásának biztosítására e központok és bizottságok kiküldötteiből megbízottam közös munkabizottságot fog létesíteni, hogy ezáltal is a legmegfelelőbb eljárás legyen elérhető.

A ruházati ügyekre vonatkozó összes kérelmek és beadványok ezentúl a Népruházati Bizottságnál (V., Aulich-utca 5.), az egyéb fentjelzett bőr- és textilügyekre vonatkozó kérelmek és beadványok pedig vagy az érdekelő központoknál, illetve bizottságoknál, vagy közvetlenül meghatalmazottamnál terjesztendőek elő, ezen ügyek intézését nevezett meghatalmazottam ellenőrzése mellett ezekre a szervezetekre ruháztam.

Budapest, 1918. évi március hó 14. napján.

Nitrogéntartalmú anyagok lefoglalásáért járó térítés.

A m. kir. miniszter 9.682/1918. 20/b. eln. számú rendelete a hadicélokra igénybevett nitrogéntartalmú anyagok térítésének újabb megállapítása tárgyában.¹⁾

1. §.

Az 1915. évi március hó 2-ről 2.509/1915. 20/b. eln. szám alatt kelt és a „Budapesti Közlöny“-ben az 1915. évi március hó 3-án közzétett honvédelmi miniszteri rendelettel hadicélokra igénybevettnek kijelentett és a katonai igazgatás által átvett nitrogéntartalmú anyagokért az 1918. évi május hó 1-étől kezdődő érvénnyel a következő térítések állapíttatnak meg:

1. nyers gáz- (ammoniak) vízben levő 100 kg. tiszta ammoniak után	100 kor.
2. legalább 15% ammoniakot tartalmazó töményített gáz- (ammoniak) vízben levő 100 kg. tiszta ammoniak után	200 „
3. kénsavas ammoniakban levő 100 kg. nitrogén után őrölt és légszáraz állapotban (csomagolás nélkül) . . .	275 „

2. §.

A térítési tételek a hadicélokra igénybevett anyagok bejelentési helyére vonatkoznak.

3. §.

E rendelet hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1918. évi április hó 29. napján.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 30-án kelt 100. számában.

Növényi olajok forgalomhazatala.

A m. kir. minisztérium 2.523/1917. M. E. sz. rendelete a repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj, mákolaj és egyéb növényi olajok forgalomhazatala tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

I. A repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj és mákolaj forgalmának szabályozása.

1. §.

Mindazok a vállalatok, amelyek repceolajat, vadrepceolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat vagy mákolajat állítanak elő, kötelesek az 1917. évi november hó 10. napján ezen olajokból meglevő bármilyen minőségű készleteiket a mennyiségnek, a minőségnek és a raktározás helyének pontos feltüntetésével legkésőbb 1917. évi november hó 18. napjáig a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak (Budapest, V., Vilmos császár-út 33. sz.) a jelen rendelethez mellékletként csatolt mintának megfelelően kiállított úrlapon bejelenteni.

Ugyanígy bejelentendők azok a repceolaj-, vadrepceolaj-, lenmagolaj-, kendermagolaj-, gomborkaolaj-, tökmagolaj-, napraforgómagolaj-, és mákolajkészletek is, amelyeket a jelen rendelet hatálya alatt utóbb fognak előállítani és pedig hónaponként legkésőbb a hónap 8. napjáig bezárólag az előző hónap utolsó napján volt állapot szerint.

A bejelentéseket minden üzem- vagy raktárhelyre nézve külön kell közvetlenül a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnál benyújtani. Postai úton való beküldésnél a bejelentést legkésőbb a határidő utolsó napján kell postára adni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 8-án kelt 258. számában.

2. §.

Az 1. §. értelmében bejelentés alá eső, már meglevő és ezután előállítandó repceolaj-, vadrepceolaj-, lenmagolaj-, kendermagolaj-, gomborkaolaj-, tökmagolaj-, napraforgómagolaj- és mákolajkészletek a közszükséglet célszerű biztosítása érdekében zár alá vétetnek. A készleteket birtokosuk fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja, hanem köteles azokat a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak megvételre felajánlani.

A termelő vállalatok kötelesek a zár alá vett repceolaj-, vadrepceolaj-, lenmagolaj-, kendermagolaj-, gomborkaolaj-, tökmagolaj-, napraforgómagolaj- és mákolajkészletek célszerű beraktározásáról és kellő megőrzéséről gondoskodni.

A repceolajat, vadrepceolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat termelő vállalatok azt az olajmennyiséget, amelyre a saját olajelőállító ipari üzemük céljaira szükségük van, erre a célra szabadon felhasználhatják.

3. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság köteles a 2. §. alapján megvételre felajánlott repceolajat, vadrepceolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat jelen rendelet 7. §-ában megállapított áron átvenni, a termelő vállalat pedig köteles az elszállításra vonatkozó rendelkezés megérkezése után az árúnak lehető leggyorsabb beküldéséről gondoskodni.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság köteles az általa átvett árú vételárát az árú átvételétől számított 10 napon belül megfizetni.

Ha a felek az ár tekintetében meg nem egyeznek, a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az átvett árúért az átvételkor egyelőre az általa megajánlott árt köteles megfizetni.

4. §.

Ha a felajánlott árú minősége és ehhez képest ára tekintetében a felek meg nem egyeznek, az árú vételárát a 7. §-ban megállapított átvételi árnak megfelelően a felek bármelyikének kérelmére egy vagy több szakértő meghallgatásával az árú helye szerint illetékes kir. járásbíróság végzéssel állapítja meg.

A megállapítás tárgyában hozott végzés ellen a kir. törvényszékhez folyamodásnak van helye.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az árút az árnak elsőbírósági megállapításáig a megérkezéskor volt állapotban köteles meghagyni, a felfolyamodás azonban az árúval való rendelkezésben már nem akadályozza.

A kir. törvényszék határozata ellen további felelbitelnek helye nincs.

Az ebben az eljárásban hozott határozat mindkét félre kötelező és az eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya.

Az eljárás költségeinek viselése felől a bíróság a körülmények figyelembevételével belátása szerint határoz.

Egyebekben az eljárásra az 1911 :l. t.-c. 382—385. §-ai megfelelően alkalmazandók.

A szerződő felek jogaira és kötelezettségeire nézve minden más vonatkozásban az általános jogelvek irányadók.

5. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az átvett repceolajat, vadrepceolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat a kereskedelemügyi miniszternek a közszükségletek szem előtt tartásával adott utasításai szerint és a kereskedelemügyi miniszter által megállapított áron hozza forgalomba.

6. §.

A kereskedelemügyi miniszter a zár alá vett olajkészleteket indokolt esetekben a feltételek egyidejű megállapítása mellett a zár alól egészen vagy részben feloldhatja.

II. A repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj és mákolaj átvételi ára.

7. §.

A repceolajért, vadrepceolajért, lenmagolajért, kendermagolajért, gomborkaolajért, tökmagolajért, napraforgómagolajért és mákolajért a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság által fizetendő árak 100 kilogrammonként a következők:

repceolajra nézve	320 kor.
vadrepceolajra nézve	320 „
lenmagolajra nézve	460 „
kendermagolajra nézve	640 „
gomborkaolajra nézve	380 „
tökmagolajra nézve	660 „
napraforgómagolajra nézve	660 „
mákolajra nézve	720 „

Az első bekezdésben megállapított árakat, amelyek magukban foglalják az előállító ipartelep rakodó állomásához való szállítás és berakás költségét is, tisztasúlyra, hordó nélkül, minden levonástól mentes készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

Ezen árak csak az üzleti forgalomban szokásos követelményeknek megfelelő minőségű áruira vonatkoznak. Kevésbé jóminőségű áruért csak megfelelően alacsonyabb ár fizetendő.

8. §.

A vételár hitelezése esetében a megállapított átvételi áron felül követelhető kamat kamatlába legfeljebb 2%-kal haladhatja meg az Osztrák-magyar banknak az ügylet megkötésekor érvényben volt visszleszámitolási kamatlábát.

9. §.

A repceolajért, vadrepceolajért, lenmagolajért, kendermagolajért, gomborkaolajért, tökmagolajért, napraforgómagolajért és mákolajért a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben való vagy részletkereskedésben) követelhető legmagasabb árakat a kereskedelemügyi miniszter a Közélemezési Hivatalt vezető miniszterrel, illetőleg Horvát-Szlavonországokban a bánnal egyetértőleg külön rendelettel állapítja meg.

10. §.

Az 1915. évi termésből származó repceolajra, vadrepceolajra és lenmagolajra nézve az 1.644/1916. M. E. számú rendeletben (I. a Budapesti Közlönynek 1916. évi május hó 18. napján megjelent 114. számában) az 1916. évi termésből származó repceolajra, vadrepceolajra, lenmagolajra, kendermagolajra, gomborkaolajra, tökmagolajra és napraforgómagolajra nézve pedig a 2.546/1916. M. E. számú rendeletben (I. a Budapesti Közlönynek 1916. évi augusztus hó 10. napján megjelent 182. számában) megállapított legmagasabb árak maradnak érvényben.

III. Egyéb növényolajok és olajsavak forgalombahozatala.

11. §.

Mindazok a vállalatok, amelyek dohánymagolajat, szőlőmagolajat, mustármagolajat, ricinusolajat vagy az 1. §-ban nem említett bármely egyéb növényi olajat vagy olajsavat állítanak elő, kötelesek az 1917. évi november hó 10. napján ezen olajokból és olajsavakból meglevő bármilyen minőségű készleteiket a mennyiségnek, a minőségnek és a raktározás helyének megjelölésével a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnál bejelenteni. Az 1917. évi december hónaptól kezdve ugyanígy kötelesek bejelenteni minden hónapban a hónap első napján meglevő készleteiket. A bejelentéseket minden üzem- és raktárhelyre nézve külön, az 1917. évi november hó 10. napján meglevő készletre nézve legkésőbb november hó 18. napjáig különben pedig mindenkor legkésőbb a hó 8. napjáig kell közvetlenül a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnál benyújtani, postai beküldésnél pedig legkésőbb a határidő utolsó napján postára adni.

12. §.

Akinek a 11. §. szerint bejelentés alá eső olaj- vagy olajsav-készlete van, köteles a bejelentéssel egyidejűleg egész készletét a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak megvétele felajánlani.

Az ajánlatot posta útján ajánlott levélben kell beküldeni. A postaköltséget a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az ajánlattevőnek megtéríti.

Az ajánlattevőt ajánlata a postára adás napjától számított tizennégy (14) napig köti.

E határidő elteltéig a vételre felajánlott olaj- vagy olajsav-készletet tulajdonosa el nem adhatja, fel nem dolgozhatja és más módon sem értékesítheti, hanem köteles annak megfelelő őrzéséről gondoskodni.

Ha az ajánlattevő az ajánlat postára adásának napjától számított 14 nap alatt a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság elfogadó nyilatkozatát meg nem kapja, a vételre felajánlott olajkészlet felett szabadon rendelkezhetik.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság elfogadó nyilatkozatának megérkezése után az ajánlattevő köteles készletét a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság által megjelölt belföldi rendeltetési helyre késedelem nélkül elküldeni.

13. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság köteles a 11. §. alá eső a 12. §. alapján átvett növényi olajok vételárát az átvétel megtörténte után haladéktalanul megfizetni. Átvételi árt a felek egyezségiileg állapítják meg.

Megegyezés létre nem jötte esetében a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az átvett árúért az átvételkor egyelőre az általa megajánlott árt köteles fizetni.

14. §.

Ha a felajánlott árú ára tekintetében a felek meg nem egyeznek, az árú vételárát a felek bármelyikének kérelmére egy vagy több szakértő meghallgatásával az árú helye szerint illetékes kir. járásbírótság az árú forgalmi értékének megfelelően végzéssel állapítja meg.

Ily esetben egyebekben a 4. §. rendelkezései irányadók.

IV. Vegyes rendelkezések.

15. §.

A jelen rendelet alá eső növényi olajok adásvétele iránt a jelen rendelet hatálybalépte előtt kötött és e rendelet rendelkezéseivel

ellentétben álló szerződések hatályukat veszítik, amennyiben a jelen rendelet életbelépése előtt még nem teljesítették.

Azokat az igényeket, amelyek a szerződés nem teljesítéséből a jelen rendelet életbelépése előtt keletkeztek, az előbbi bekezdés szabálya nem érinti; a vevő azonban nem követelhet teljesítést, hanem csak kártérítést.

Oly szerződéseknél, amelyeket részletekben kell teljesíteni, a jelen §. első bekezdésének szabálya csak azokra a részszolgáltatásokra vonatkozik, amelyeket a jelen rendelet hatályának ideje alatt kellene teljesíteni.

16. §.

A repceolajnak és vadrepceolajnak vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tekintetében továbbra is a 2.177/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet (l. a Budapesti Közlönynek 1916. évi június hó 25. napján megjelent 146. számában) 9. §-a, a lenmagolajra nézve a 3.171/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi augusztus hó 29. napján megjelent 200. számában) 3. §-a, kendermagolajra nézve a 4.366/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi december hó 10. napján megjelent 285. számában) 3. §-a irányadó, mihez képest a repceolajnak, vadrepceolajnak, lenmagolajnak és kendermagolajnak vasúton, hajón vagy gépkocsin való szállításához ezen túl is a kereskedelemügyi miniszter által a 952/1915. M. E. szám alatt kelt rendeletnek (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi március hó 20. napján megjelent 67. számában) megfelelő minta szerint kiállított igazolvány szükséges.

Gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat, úgyszintén minden egyéb a jelen §. első bekezdésében nem említett növényi olajat; nem postai polgári forgalomban közforgalmú vasúton, hajón vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak a kereskedelemügyi miniszter által a jelen rendelethez mellékelte minta szerint kiállított szállítási igazolvány mellett szabad szállítani.

Közforgalmú vasúti és hajózási vállalatoknak ehhez képest gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat, úgyszintén a jelen §. első bekezdésében nem említett minden egyéb növényi olajat fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja.

Minden a jelen rendelet rendelkezései alá eső növényolaj szállításához szükséges szállítási igazolvány kiállítását a feladónak a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság útján kell kérnie.

17. §.

A kereskedelemügyi miniszter az ezen rendeletben foglalt rendelkezések alól indokolt esetekben felmentést adhat.

Melléklet a 2.523/1917. M. E. számú rendelethez.

..... sz. bejelentőlap repceolaj-, vadrepceolaj-, lenmagolaj-, kendermagolaj-,
gomborkaolaj-, tökmagolaj-, mákolaj- és napraforgómagolajkészletekről.

A bejelentés napja (amelyre a bejelentés vonatkozik) 191..... hó..... n.

Kérdés	Felelet
1. A bejelentő neve	..... (vezetéknév) ..... (keresztnév)
2. Lakóhelye	..... vármegye ..... járás ..... község ..... utca ..... házzám
3. Hol van a készlete?	..... vármegye ..... járás ..... község ..... utca ..... házzám
4. Ha a bejelentett olajkészlet másnak az őrizetében van, ennek neve és lakóhelye	..... (név) ..... vármegye ..... járás ..... község ..... utca ..... házzám
5. Ha a bejelentett olajkészlet nem a bejelentő tulajdona, a tulajdonos neve és lakóhelye	..... (név) ..... vármegye ..... járás ..... község ..... utca ..... házzám

6. Az olajkészlet megnevezése	a) Az előző bejelentési napon .....év.....hó .....n bejelentett készlet kilo- grammokban	b) Készlet- csökkenés az előző bejelentés óta kilo- grammokban	c) Készlet- növekedés	d) Készlet a jelen bejelentés napján kilo- grammokban	A bejelentő saját üzemében	
	Megjegyzés. A 6. pontnál az első bejelentéskor csak a d)-vel jelölt rovat töltendő ki. A következő bejelentéseknél az a) rovatba mindig az előző beje- lentés d) rovatában feltüntetett adat irandó be.				az előző hóban tényleg termelt	a folyó hóban előreláthatólag termelendő
Repeceolaj						
Vadrepceolaj						
Lenmagolaj						
Kendermagolaj						
Gomborkaolaj						
Töknagolaj						
Napraforgómagolaj						
Jegyzet.						
A fenti adatok helyességét igazolom. Tudomásul veszem, hogy az adatok késedelmes vagy a valóság- nak meg nem felelő módon való bejelentése a 2.523/1917. M. E. számú rendelet szerint büntetettik.						
Kelt.....191.....évi.....hó.....n. (Aláírás és cégbélyegző.)						

18. §.

Aki a jelen rendeletben említett cikkekből birtokában vagy őrizetében levő készletet a jelen rendelet ellenére a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak be nem jelenti, vagy a valóságnak meg nem felelő adatokat jelent be, a készletet a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak megvételre a jelen rendelet ellenére fel nem ajánlja, ilyen cikkeket a jelen rendelet ellenére árúba bocsát, elidegenít vagy azzal a jelen rendelet ellenére egyébként rendelkezik, úgyszintén az is, aki ily cikkeket, tudva, hogy elidegenítésük a jelen rendeletbe ütközik, megszerez, végül, aki a jelen rendelet 16. §-ában említett valamely cikket a jelen rendelet ellenére közforgalmú vasúton szállítási igazolvány nélkül fuvarozásra felad, vagy hajón vagy gépkocsin ily igazolvány nélkül szállít vagy szállíttat, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része pedig a felmerült költségek levonásával a Hadirokantak Segélyalapját illeti.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

19. §.

Ez a rendelet 1917. évi november hó 10. napján lép életbe. Ettől a naptól kezdve a 2.546/1916. M. E. számú rendelet helyébe a jövőre nézve a jelen rendelet rendelkezései lépnek.

Horvát-Szlavonországokra nézve a 4. és a 14. §-okban foglalt rendelkezéseknek megfelelő szabályok megállapítása iránt a bán intézkedik. Egyebekben a jelen rendelet hatálya, amennyiben e rendelet a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1917. évi november hó 7-én.

A m. kir. minisztérium 2.696/1918. M. E. számú rendelete a repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj, mákolaj és egyéb növényi olajok forgalombahozatala tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli :

I. A repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj és mákolaj forgalmának szabályozása.

1. §.

Mindazok a vállalatok, amelyek repceolajat, vadrepceolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat vagy mákolajat állítanak elő, kötelesek az 1918. évi augusztus hó 1. napján ezen olajokból meglévő bármilyen minőségű készleteiket a mennyiségnek, a minőségnek és a raktározás helyének pontos feltüntetésével legkésőbb 1918. évi augusztus hó 8. napjáig a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak (Budapest, VI., Andrássyút 2.) a jelen rendelethez mellékletként csatolt mintának megfelelően kiállított úrlapon bejelenteni.

Ugyanígy bejelentendők azok a repceolaj-, vadrepceolaj-, lenmagolaj-, kendermagolaj-, gomborkaolaj-, tökmagolaj-, napraforgómagolaj- és mákolajkészletek is, amelyeket a jelen rendelet hatálya alatt utóbb fognak előállítani és pedig hónaponként legkésőbb a hónap 8. napjáig bezárólag az előző hónap utolsó napján volt állapot szerint.

A bejelentéseket minden üzem- vagy raktárhelyre nézve külön kell közvetlenül a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnál benyújtani. Postai úton való beküldésnél a bejelentést legkésőbb a határidő utolsó napján kell postára adni.

2. §.

Az 1. §. értelmében bejelentés alá eső, már meglévő és azután előállítandó repceolaj-, vadrepceolaj-, lenmagolaj-, kendermagolaj-, gomborkaolaj-, tökmagolaj-, napraforgómagolaj- és mákolajkészletek a közszükséglet célszerű biztosítása érdekében zár alá vétetnek. A készleteket birtokosuk fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja, hanem köteles azokat a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak megvételre felajánlani.

A termelő vállalatok kötelesek a zár alá vett repceolaj-, vadrepceolaj-, lenmagolaj-, kendermagolaj-, gomborkaolaj-, tökmagolaj-,

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 27-én kelt 168. számában.

napraforgómagolaj- és mákolajkészletek célszerű beraktározásáról és kellő megőrzéséről gondoskodni.

A repceolajat, vadrepceolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat termelő vállalatok azt az olajmennyiséget, amelyre a saját olajelőállító ipari üzemük céljaira szükségük van, erre a célra szabadon felhasználhatják.

3. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság köteles a 2. §. alapján megvételre felajánlott repceaolajat, vadrepceolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat a jelen rendelet 7. §-ában megállapított áron átvenni, a termelő vállalat pedig köteles az elszállításra vonatkozó rendelkezés megérkezése után az árúnak lehető leggyorsabb beküldéséről gondoskodni.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság köteles az általa átvett árú vételárát az árú átvételétől számított 10 napon belül megfizetni.

Ha a felek az ár tekintetében meg nem egyeznek, a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az átvett áruért az átvételkor egyelőre az általa megajánlott árt köteles megfizetni.

4. §.

Ha a felajánlott árú minősége és ehhez képest ára tekintetében a felek meg nem egyeznek, az árú vételárát a 7. §-ban megállapított átvételi árnak megfelelően a felek bármelyikének kérelmére egy vagy több szakértő meghallgatásával az árú fekvésének helye szerint illetékes kir. járásbíróóság végzéssel állapítja meg.

A megállapítás tárgyában hozott végzés ellen a kir. törvényszékhez felfolyamodásnak van helye.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az árút az árnak elsőbírósaági megállapításáig a megérkezéskor volt állapotban köteles meghagyni, a felfolyamodás azonban az árúval való rendelkezésben már nem akadályozza.

A kir. törvényszék határozata ellen további felebbevitelnök helye nincs.

Az ebben az eljárásban hozott határozat mindkét félre kötelező és az eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya.

Az eljárás költségeinek viselése felől a bíróság a körülmények figyelembevételével belátás szerint határoz.

Egyebekben az eljárásra az 1911. évi I. t.-c. 382—385. §-ai alkalmazandók.

A szerződő felek jogaira és kötelezettségeire nézve minden más vonatkozásban az általános jogelvek irányadók.

5. §.

A Magyar Olaj- és Zsírpari Központ Részvénytársaság az átvett repceolajat, vadrepceolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat a kereskedelemügyi miniszternek a közszükségletek szem előtt tartásával adott utasításai szerint és a kereskedelemügyi miniszter által megállapított áron hozza forgalomba.

6. §.

A kereskedelemügyi miniszter a zár alá vett olajkészleteket indokolt esetekben a feltételek egyidejű megállapítása mellett a záralól egészen vagy részben feloldhatja.

II. A repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj és mákolaj átvételi ára.

7. §.

A repceolajért, vadrepceolajért, lenmagolajért, kendermagolajért, gomborkaolajért, tökmagolajért, napraforgómagolajért és mákolajért a Magyar Olaj- és Zsírpari Központ Részvénytársaság által fizetendő átvételi árakat a kereskedelemügyi miniszter külön rendelettel fogja megállapítani.

8. §.

A vételár hitelezése esetében a megállapított átvételi áron felül követelhető kamat kamatlába legfeljebb 2°/o-kal haladhatja meg az Osztrák-Magyar Banknak az ügylet megkötésekor érvényben volt visszszámítolási kamatlábát.

9. §.

A repceolajért, vadrepceolajért, lenmagolajért, kendermagolajért, gomborkaolajért, tökmagolajért, napraforgómagolajért és mákolajért a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben való vagy részletkereskedésben) követelhető legmagasabb árakat a kereskedelemügyi miniszter a Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterrel, illetőleg Horvát-Szlavonországorokra nézve a bannal egyetértőleg külön rendeletben állapítja meg.

10. §.

Az 1916. évi termésből származó repceolajra, vadrepceolajra, lenmagolajra, kendermagolajra, gomborkamagolajra, tökmagolajra, és napraforgómagolajra nézve a 2546/1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1916. évi augusztus hó 10. napján megjelent 182. számában kihirdetett) rendeletben az 1917. évi termésből származó repceolajra, vadrepceolajra, lenmagolajra, kendermagolajra,

gomborkaolajra, tökmagolajra, napraforgómagolajra és mákolajra nézve pedig a 2.523/1917. évi november hó 18. napján megjelent 258. számában kihirdetett) [rendeletben megállapított] legmagasabb árak maradnak érvényben.

III. Egyéb növényolajok és olajsavak forgalombahozatala.

11. §.

Mindazok a vállalatok, amelyek dohánymagolajat, szőlőmagolajat, mustármagolajat, ricinusolajat, vagy az 1. §-ban nem említett bármely egyéb növényi olajat vagy olajsavat állítanak elő, kötelesek az 1918. évi aug. hó 1. napján ezen olajkból és olajsavakból meglévő bármilyen minőségű készleteiket a mennyiségnek, a minőségnek és a raktározás helyének megjelölésével a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnál bejelenteni. Az 1918. évi szeptember hónaptól kezdve ugyanigy kötelesek bejelenteni minden hónapban a hónap első napján meglévő készleteiket. A bejelentéseket minden üzem- és raktárhelyre nézve külön, az 1918. évi augusztus hó 1. napján meglévő készletre nézve legkésőbb augusztus hó 8. napjáig, különben pedig mindenkor legkésőbb a hó 8. napjáig kell közvetlenül a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnál benyújtani, postai beküldésnél pedig legkésőbb a határidő utolsó napján postára adni.

12. §.

Akiknek a 11. §. szerint bejelentés alá eső olaj- vagy olajsavkészlete van, köteles a bejelentéssel egyidejűleg egész készletét a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak megvételre felajánlani.

Az ajánlatot posta útján ajánlott levélben kell beküldeni. A postaköltséget a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az ajánlattevőnek megtéríti.

Az ajánlattevőt ajánlata a postára adás napjától számított tizen-nég napig köti.

E határidő elteltéig a vételre felajánlott olaj- vagy olajsavkészletet tulajdonosa el nem adhatja, fel nem dolgozhatja és más módon sem értékesítheti, hanem köteles annak megfelelő őrzéséről gondoskodni.

Ha az ajánlattevő az ajánlat postára adásának napjától számított 14 nap alatt a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság elfogadó nyilatkozatát meg nem kapja, a vételre felajánlott olajkészlet felett szabadon rendelkezhetik.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság elfogadó nyilatkozatának megérkezése után az ajánlattevő köteles készletét a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság által megjelölt belföldi rendeltetési helyre késedelem nélkül elszállítani.

13. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság köteles a 11. §. alá eső, a 12. §. alapján átvett növényi olajok vételárát az átvétel megtörténte után haladéktalanul megfizetni. Az átvételi árt a felek egyezségileg állapítják meg.

Megegyezés létre nem jötte esetében a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az átvett áruért az átvételkor egyelőre az általa megajánlott árt köteles fizetni.

14. §.

Ha a felajánlott árú ára tekintetében a felek meg nem egyeznek, az árú vételárát a felek bármelyikének kérelmére egy vagy több szakértő meghallgatásával az árú helye, fekvése szerint illetékes kir. járásbíróság az árú forgalmi értékének megfelelően végzéssel állapítja meg.

Ily esetekben egyebekben a 4. §. rendelkezései irányadók.

IV. Vegyes rendelkezések.

15. §.

A jelen rendelet alá eső növényi olajok adásvétele iránt a jelen rendelet hatálybalépte előtt kötött és e rendelet rendelkezéseivel ellentétben álló szerződések hatályukat veszítik, amennyiben a jelen rendelet életbelépése előtt még nem teljesítették.

Azokat az igényeket, amelyek a szerződés nem teljesítéséből a jelen rendelet életbelépése előtt keletkeztek, az előbbi bekezdés szabálya nem érinti; a vevő azonban nem követelhet teljesítést, hanem csak kártérítést.

Oly szerződéseknel, amelyeket részletekben kell teljesíteni, a jelen §. első bekezdésének szabálya csak azokra a részszolgáltatásokra vonatkozik, amelyeket a jelen rendelet hatályának ideje alatt kellene teljesíteni.

16. §.

A repceolajnak és vadrepceolajnak vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tekintetében továbbra is a 2.177/1915. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1916. évi július hó 25. napján megjelent 146. számában kihirdetett) rendelet 9. §-a, a lenmagolajra nézve a 3.171. 1915. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1915. évi augusztus hó 29. napján megjelent 200. számában kihirdetett) rendelet 3. §-a, a kendermagolajra nézve 4.366/1915. M. E. sz. a. kiadott (a Budapesti Közlönynek 1915. évi december hó 10. napján megjelent 285. számában kihirdetett) rendelet 3. §-a irányadó, azzal az eltéréssel, hogy a repceolajnak, vadrepceolajnak, lenmagolajnak és kendermagolajnak vasuton, hajón vagy gépkocsin való

szállításához szükséges igazolványokat 1918. évi augusztus hó 10. napjától kezdve a jelen rendelethez mellékelt minta szerint a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság állítja ki.

Gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat, úgyszintén minden egyéb a jelen §. első bekezdésében nem említett növényi olajat, nem postai polgári forgalomban, közforgalmú vasúton, hajón vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre 1918. évi augusztus hó 15. napjától kezdve csak a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság által a jelen rendelethez mellékelt minta szerint kiállított szállítási igazolvány mellett szabad szállítani.

Közforgalmú vasuti és hajózási vállalatoknak ehhez képest gomborkaolajat, tökmagolajat, napraforgómagolajat és mákolajat, úgyszintén a jelen §. 1-ső bekezdésében nem említett minden egyéb növényi olajat fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja.

17. §.

A kereskedelemügyi miniszter az ezen rendeletben foglalt rendelkezések alól indokolt esetekben felmentést adhat.

18. §.

Aki a jelen rendeletben említett cikkekből birtokában vagy őrizetében lévő készletet a jelen rendelet ellenére a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak be nem jelenti, vagy a valóságnak meg nem felelő adatokat jelent be, a készletet a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak megvételre a jelen rendelet ellenére fel nem ajánlja, ilyen cikkeket a jelen rendelet ellenére áruba bocsát, elidegenít, vagy azzal a jelen rendelet ellenére egyébként rendelkezik, úgyszintén az is, aki ily cikkeket tudva, hogy elidegenítésük a jelen rendeletbe ütközik, megszerez, végül, aki a jelen rendelet 16. §-ában említett valamely cikket a jelen rendelet ellenére közforgalmú vasúton szállítási igazolvány nélkül fuvarozásra felad vagy hajón vagy gépkocsin ily igazolvány nélkül szállít vagy szállíttat, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt,

többi része a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

19. §.

Ez a rendelet 1918. évi július 27. napján lép életbe. Ettől a naptól kezdve a 2.523/1917. M. E. számú rendelet helyébe a jövőre nézve a jelen rendelet rendelkezései lépnek.

Horvát-Szlavonországokra nézve a 4. és 14. §-okban foglalt rendelkezéseknek megfelelő szabályok megállapítása iránt a bán intézkedik. Egyebekben a jelen rendelet hatálya, amennyiben a rendelet a Magyar Szent Korona Országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

A Horvát-Szlavonországokra kiterjedő rendelkezéseket, amennyiben végrehajtásuk az ottani önkormányzat körébe tartozik, ott a bán hajtja végre.

Budapest, 1918. július hó 22. napján.

Nyaraló közönség élelmiszereinek szállítása.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 40.300/1918. IV. eln. számú rendelete a fürdőző és nyaraló közönség élelmiszereinek szállításához szükséges igazolványok kiszolgáltatása tárgyában.¹⁾

(Valamennyi vármegye alispánjának, Budapest székesőváros polgármesterének és valamennyi törvényhatósági város polgármesterének.)

A fürdőző és nyaraló közönség élelmiszereinek szállításához szükséges igazolványok kiszolgáltatásáról szóló alábbi rendeletemet oly felhívással közlöm ^{Alispán} Polgármester úrral, hogy annak szigorú megtartására az ^{elsőfokú hatóságokat} megbízott tisztviselőket utasítsa.

Budapest, 1918. évi április hó 24-én.

Rendelet a 40.300/1918. IV. eln. O. K. H. számhoz.

Felhatalmazom az elsőfokú hatóságokat, hogy a hazai fürdő- és nyaralótelepekre utazó közönség élelmiszereinek szállításához szükséges igazolványokat előzetes felhatalmazásom kikérése nélkül saját hatáskörükben kiszolgáltathassák mindazon terményekre és cikkekre vonatkozólag, melyekre a 4.551/1915. M. E. számú rendelet rendelkezései irányadók.

Az igazolvány akkor is kiszolgáltatható, ha a rendeltetési állomás a 300/1916. F. M. eln. számú rendeletben felsorolt határállomások közé tartozik.

A szállított élelmiszer mennyisége azonban nem haladhatja meg azt a mennyiséget, melyet a rendeletileg megállapított fejadagok figyelembevételével a szállítási igazolványt kérő fél s a vele utazó és háztartásához tartozó családtagok a fürdőzés, illetve nyaralás tartama alatt rendes lakóhelyükön elfogyasztani jogosultak, illetve oly cikkeknél, melyekre fejadag rendeletileg megállapítva nincsen, azt a mennyiséget, mely az elutazó családtagok normális szükségletének megfelelő.

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi május hó 15-én kelt 8. számában.

Köteles azonban az elsőfokú hatóság az így kiállított szállítási igazolványokról az illető fűrdő, illetve nyaralótelep igazgatóságát, illetve azt az elsőfokú hatóságot értesíteni, mely az illető községben lakó és közellátásra szoruló egyének élelmezéséről gondoskodik.

Jelen rendeletem száma a szállítási igazolvány ellenőrző szelvényére minden esetben feltüntetendő.

Budapest, 1918. évi április hó 24-én.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 50.000/1918. IV. d. számú rendelete utazóközönség által az ország határain túl vitt közszükségleti cikkek szállítási igazolványairól.¹⁾

a) *Valamennyi törvényhatósági joggal felruházott város polgármesterének, valamennyi járási főszolgabírónak s rendezett tanácsú város rendőrkapitányának.*

Az ország határain kívül fekvő állomásokra utazó közönség által kézi podgyászban magával vitt élelmiszereknek és egyes más közszükségleti cikkeknek szállítását egységesen szabályozni óhajtván, a kereskedelemügyi miniszter úrral egyetértőleg akként rendelkeztem, hogy az erre vonatkozó engedélyt valamennyi ilyen cikkre, tehát azokra nézve is, melyekre a szállítási igazolványt eddig az illető központ állította ki (cukor, kávé, gyümölcs stb.), jövőben a vezetésem alatt álló hivatal IV/d. (szállítási igazolvány) ügyosztálya fogja kiállítani és kézbesítés végett a Címnek megküldeni.

Utasítsa tehát a Cím a szállítási igazolványok kiszolgáltatásával megbízott tisztviselőt, hogy jövőben minden oly esetben, ha valamely fél az ország határain kívül fekvő állomásra (ideértve Horvát-Szlavonországot is) kér szállítási igazolványt, táviratilag jelentse be, hogy kérelmező fél hány családtaggal, mennyi időre mily célból hova utazik, minő közszükségleti cikket óhajt magával vinni s hogy a szállítás kézi podgyászban vagy fuvarlevéllel történik-e?

A kivitelre engedélyezett élelmiszerek és egyéb közszükségleti cikkek (szappan, gyertya) mennyiségét a Budapesten érvényben lévő fejadagok szerint, oly cikkeknel pedig, melyekre rendeletileg fejadag megállapítva nincsen, oly mennyiségben fogom megszabni, mely az elutazó családtagok normális szükségletének megfelelő.

Minthogy pedig ezeknek az általam kiszolgáltatott engedélyeknek érvénye csak az engedélyen kitüntetett 8 napig tart, kívánatos, hogy a fél már az engedély kérése alkalmával jelezze s az elsőfokú hatóság felterjesztésében szintén jelentse az indulás valószínű napját; ha pedig az bármi oknál fogva lehetséges nem lenne,

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi július hó 1-én kelt 11. számában.

úgy az engedélyt az érvényességi határidő kitöltése nélkül fogom a fél lakhelyére (s nem az induló állomásra) illetékes elsőfokú hatóságnak megküldeni, a határidőt azonban ily esetben az engedély kézbesítése előtt a hatóság tartozik kitölteni. Érvényességi határidő kitöltése nélkül az engedélyek ki nem szolgáltatathatók, mert a vizsgálatot teljesítő közeg az ily engedélyt érvénytelennek fogja tekinteni.

Mínthogy azonban mind gyakrabban fordul elő az az eset, hogy egyesek fürdőzés vagy üzleti ügy ürügye alatt csak azért utaznak Ausztriába, hogy magukkal vitt élelmi- cikkeket ott drágán értékesítsék, felhívom az elsőfokú hatóságot, hogy ily engedély kiadása iránti kérelmeket csak indokolt esetekben terjesszen elém.

Hangsúlyozom azonban, hogy ez az engedély kizárólag csak oly kézipodgyászra vonatkozik, melyet az utas a személykocsiba a vasuti szabályok szerint tényleg magával vihet. Ennél nagyobb súlyú élelmiszert vagy más közszükségleti cikket tartalmazó podgyászdarabok továbbra is fuvarlevéllel (gyors- vagy teherárúként) adandók fel s ezek szállításához az illető cikkekre nézve kormányrendeletileg előirt szabályszerű szállítási igazolvány az erre illetékes hatóságtól, illetve központtól szerzendő be.

Úgyancsak fenti szállítási engedélyek adatnak ki a 300/1916. B. M. eln. sz. rendeletben felsorolt határállomásokra, mínthogy a podgyászvizsgálatok a legtöbb esetben ezeket az állomásokat megelőző helyen szoktak történni.

Egyébként Magyarországnak határain belül az utas legálisan megszerzett élelmicikkeit kézi podgyászban külön engedély, illetve igazolvány nélkül is magával viheti.

E tekintetben a 106,973/1918. sz. a. kiadott rendeletben foglaltak irányadók.

Budapesten, 1918. évi június hó 19-én.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter ad 50.000/1918. IV—d. O. K. H. számú rendelete utazóközönség által az ország határain túl vitt közszükségleti cikkek szállítási igazolványairól.¹⁾

a) Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének, valamennyi m. kir. határszéli rendőrkapitányságnak, valamennyi m. kir. rendőrkerületi parancsnokságnak és valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak.

A magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyre, vagy Horvát-Szlavonországokba utazó közönség által kézi-podgyászban magával vitt élelmiszerek és más közszükségleti cikkeknek szállítását szabályozni óhajtván, az 50,000/1918. szám alatt kelt rendelettemmel akként rendelkeztem, hogy ily cikkeknek szállí-

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi július hó 1-én kelt 11. számában.

tását szállítási engedélyhez kötöttem, melynek kiállítása a vezetésem alatt álló hivatal IV—d. (szállítási igazolvány) ügyosztályának hatáskörébe tartozik.

Eme rendelkezéséből kifolyólag az utipodgyász-vizsgálatra 5,651., 7,664., 5,657/1916. szám alatt kiadott utasítás kiegészítésének szüksége merülvén fel, erre nézve a következőket rendelem:

A szállítási engedéllyel ellátott kézipodgyászok vizsgálata az eddigi eljárásnak megfelelően, illetőleg az »Utasítás« IV. és V. fejezetében megállapított módon fogatosítandó.

A vizsgálat megkezdése előtt a hatósági közeg minden esetben az utasokat a részükre kiadott szállítási engedély átadására hívja fel.

A szállítási engedély átadása után a szállítási engedély szabályszerűsége vizsgálandó.

Az érvényességi határidő kitöltése nélkül, vagy annak lejártá után felhasznált, vagy ellenőrző szelvénnel el nem látott szállítási engedély érvénytelennek tekintendő.

Ezekután az eddigi eljárásnak megfelelően a podgyászdarabok vizsgálata fogatosítandó, melynek megtörténte után az utasnak visszaadandó szállítási engedélyről az ellenőrző. szelvény lefejtendő, a vizsgálatot teljesítő közeg. olvasható névalírásával és a felsőbb hatóság (parancsnokság) pecsétjével ellátva és összegyűjtve az Országos Közélelmezési Hivatalhoz 10 naponkint az egyidejűleg mellékelt borítékban beküldendő.

A szállítási engedéllyel el nem látott cikkek, amennyiben azok mennyisége a 3 napi utazási időtartamra megengedett mértéket meghaladja, továbbá az érvénytelen szállítási engedéllyel szállított cikkek lefoglalandók s azok tényleírás felvétele mellett a helyi hatóságnak adandók át.

Az 1918. évi június hó 25-ig kiállított szállítási igazolványok átmenetileg a kiállítástól számított egy hónapi határidőn belül, tehát legkésőbb 1918. évi július hó 25-ig érvényesek.

Erről Címet a vizsgáló közegek kioktatása végett értesitem.
Budapesten, 1918. évi június hó 18-án.

Nyúl- és fácánvadászati tilalom meghosszabbítása.

A m. kir. minisztérium 3.128. M. E. számú rendelete a nyulra és fácánra vonatkozó vadászati tilalmi idő kivételes meghosszabbítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1883: XX. t.-c. 9. §-ában a nyulra és fácánra vonatkozólag február hó 1-től augusztus hó 15-ig terjedően megszabott tilalmi idő az 1918. évre nézve szeptember hó 14. napjáig bezárólag meghosszabbítatik.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi július hó 13-án.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 23-án kelt 164. számában.

Olajos magvak forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 2.545/1917. M. E. számú rendelete egyes olajos magvaknak, úgymint napraforgómagnak, tökmagnak és vad-repcemagnak vámért való feldolgozása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Mindazon vállalatok, melyek olajos magvak feldolgozásával foglalkoznak és az üzemükben feldolgozásra kerülő olajos mag-szükségletüket nem közvetlenül a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságtól kapják, napraforgómagot, tökmagot vagy vad-repcemagot csakis vámért dolgozhatnak fel és ily magvakat feldolgozásra csak akkor fogadhatnak el, ha a feldolgoztató fél egyidejűleg a lakása helyének községi előljárósága (polgármestere) által díjtalanul és illetékmentesen kiállítandó tanúsítvánnyal bizonyítja, hogy az illető mennyiséget házi szükségletére jogosan használhatja fel terméséből.

A tanúsítványban meg kell jelölni azt a vállalatot (olajütő malmot), amellyel a fél az előbbi bekezdésben említett olajos magvat feldolgoztatni kívánja és a tanúsítvány alapján csak az abban megnevezett vállalatnak szabad a feldolgozást elvállalnia.

A községi előljáróság (polgármester) a kiszolgáltattott tanúsítványokról pontos jegyzéket köteles vezetni s a jegyzék másolatát minden hó 1. napján a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak, Horvát-Szlavonországokban pedig az ottani Zemaljska Opskrba d. d.-nek köteles beküldeni.

A saját házi szükségletre a fél háztartásában természetben ellátást élvező személyek után fejenként és havonként legfeljebb 5 kilogrammos olajos mag vehető számításba és pedig csak az 1918. évi november hó 1. napjáig terjedő időre, vagyis az egész évi házi szükséglet fedezésére legfeljebb 60 kilogramm számítható.

A Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter, illetőleg Horvát-Szlavonországok területén a horvát bán az 5 kilogrammban megállapított havi magmennyiséget indokolt esetekben felemelheti.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 8-án kelt 258. számában.

Napraforgómagon, tökmagon és vadrepce-magon kívül másféle olajmagot a jelen rendelet értelmében feldolgozni tilos.

2. §.

Az 1. §. 1. bekezdésében megjelölt olajos magvakat feldolgoztató fél a községi előljáróság által kiállított tanusítványt a feldolgozó vállalatnak (olajütő malomnak) átadni, a feldolgozó vállalat pedig azt átvenni és megőrizni köteles.

A feldolgozó vállalat minden hónap 1. és 15. napján a már összegyűjtött tanusítványokat a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak (Budapest, VI., Vilmos császár-út 33. sz.), illetőleg Horvát-Szlavonországokban a Zemaljska Opskrba d. d.-nek köteles beküldeni.

3. §.

A feldolgozó vállalatok az átvett tanusítványokról és a felek részére végzett feldolgozásról pontos jegyzéket kötelesek vezetni. A jegyzékben a feldolgozó vállalat tulajdonosa mindenekelőtt olajos magnemenként feljegyezni köteles a fél által feldolgozásra behozott mennyiségeket és ennek megfelelő átvételi elismervényt kell a félnek kiszolgáltatnia. Köteles továbbá a feldolgozó vállalat tulajdonosa a jegyzékbe feljegyezni a fél által feldolgozásra átadott olajos magvak feldolgozási, illetve elszámolási eredményeit és erről a félnek megfelelő elszámolási elismervényt adni.

4. §.

A feldolgozó vállalatok a vámot csakis pogácsában és készpénzben szedhetik, még pedig olajpogácsában legfeljebb a kipréselt olajos mag melléktermékeként nyert pogácsa harmadát és ezenfelül készpénzben a feldolgozásra átvett olajos mag métermázsája után 10 koronát.

A feldolgoztató fél a készpénzben járó vám törlesztésére a melléktermékként nyert pogácsából reá eső részt átengedheti, az ezen célra átengedett pogácsa értékét a hatóságilag megszabott legmagasabb ár alapulvételével kell a fizetésnél számításba venni.

5. §.

A feldolgoztató fél a saját házi szükségletére feldolgoztott magvakból nyert olajat, amennyiben azt saját házi szükségletére fel nem használja, csak a repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj, mákolaj és egyéb növényi olajok forgalombahozatala tárgyában 2.523/1917. M. E. szám alatt kiadott rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon, az olajos pogácsát pedig a korpa és a takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalombahozásának szabályozásáról 3.026/1917. M. E. szám alatt kiadott rendeletben (l. a Budapesti Közlönynek 1917. évi

augusztus hó 24. napján megjelent 194. számában) foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon hozhatja forgalomba.

Az olajos magvak feldolgozásával foglalkozó vállalatok a vám fejében szedett olajos pogácsát ugyancsak az olajpogácsák forgalombahozatalát szabályozó rendeletekben foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon, Horvát-Szlavonországokban pedig az ottani Zemaljska Opskrba d. d. útján hozhatják csak forgalomba.

6. §.

Az elsőfokú iparhatóság kiküldöttjének, valamint a Magyar Olaj és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak a kereskedelemügyi miniszter által igazolt kiküldöttjének, Horvát-Szlavonországokban pedig a Zemaljska Opskrba d. d. kiküldöttjének joga van a feldolgozó vállalatnál levő jegyzéket (3. §.) és tanusítványokat, valamint abból a szempontból, hogy a jelen rendelet szabályai megtartottak-e, a vállalat üzemét bármikor megvizsgálni.

A jelen rendelet rendelkezésének be nem tartása esetén joga van a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak az olajütő vállalatot a rendelet rendelkezéseinek pontos betartására figyelmeztetni, további mulasztások vagy kihágások esetében pedig az elsőfokú iparhatóságnál az illető vállalat üzemének beszüntetését kérelmezni.

Az elsőfokú iparhatóság a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság ezen bejelentését haladéktalanul vizsgálat alá venni s amennyiben a mulasztások tényleg megállapítást nyernek, a vállalat olajütő üzemét azonnal beszüntetni köteles.

Az elsőfokú iparhatóság ezen eljárásáról a kereskedelemügyi miniszternek jelentés teendő.

7. §.

A jelen rendelet 4. §-át az olajos magvakat feldolgozó mindazoknak a vállalatoknak üzlethelyiségeiben, amelyek a jelen rendelet hatálya alá tartoznak, szembetűnő helyen és könnyen olvasható alakban ki kell függeszteni.

8. §.

A kereskedelemügyi miniszter a jelen rendeletben foglalt rendelkezések alól indokolt esetekben kivételeket engedhet.

9. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármi módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része pedig a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely a birtokost a jelen rendelet értelmében saját házi szükséglete címén megilleti.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

10. §.

Az olajos magvaknak vámért való feldolgozásáról 3.552/1916. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet (l. a Budapesti Közlönynek 1916. évi november hó 8-iki 256. számában) a jelen rendelet életbeléptével a jövőre nézve hatályon kívül helyezték.

11. §.

Ez a rendelet 1917. évi november hó 10-én lép életbe.

Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1917. évi november hó 7-én.

A m. kir. minisztérium 4.230/1917. M. E. számú rendelete a gomborkáért, lenmagért, kendermagért, tökmagért és napraforgómagért követelhető legmagasabb ár megállapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A gomborkáért, lenmagért, kendermagért tökmagért és napraforgómagért követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területére nézve métermázsankint (100 kg.) tiszta súlyra

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 8-án kelt 258. számában.

gomborka tekintetében	80 kor.
lenmag tekintetében	105 „
kendermag tekintetében	105 „
tökmag tekintetében	135 „
napraforgómag tekintetében	100 „

Ezt a legmagasabb árt, amely magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, zsák nélkül, készpénzfizetés mellett történő eladás esetére kell érteni.

2. §.

Az 1. §-ban meghatározott legmagasabb árak csak az üzleti forgalomban szokásos követelményeknek megfelelő minőségű árúra vonatkoznak. Kevésbé jóminőségű árúért csak megfelelően alacsonyabb ár fizetendő.

3. §.

A gomborkát, lenmagot, kendermagot, tökmagot és napraforgómagot a jelen rendelet hatályának ideje alatt a megállapított legmagasabb árnál drágábban árúsítani tilos.

Aki e tilalmat megszegi vagy kijátsza, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövelték, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, a többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

4. §.

Gomborkának, lenmagnak, kendermagnak, tökmagnak és napraforgómagnak vámkülföldről való beszerzésére a jelen rendelet nem vonatkozik.

Vetőmagra nézve a földművelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán e rendelet alól kivételeket engedhet.

5. §.

Ez a rendelet 1917. évi november hó 10. napján lép életbe. Ettől a naptól kezdve a 2.545/1916. M. E. számú és a 823/1916. M. E. számú rendeletek helyébe a jövőre nézve a jelen rendelet rendelkezései lépnek.

A jelen rendelet a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapest, 1917. évi november hó 7-én.

A m. kir. minisztérium 4.231/1917. M. E. számú rendelete az 1917. évi gomborka-, lenmag-, kendermag-, tökmag-, napraforgómagtermésnek zár alá vétele, valamint egyéb olajos magvaknak forgalombahozataláról és az olajos magvaknak vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról.¹⁾

A m. kir. minisztérium háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

I. Az 1917. évi gomborka-, lenmag-, kendermag-, tökmag- és napraforgómagtermés zár alá vétele.

1. §.

Az 1917. évi egész gomborka-, lenmag-, kendermag-, tökmag- és napraforgómagtermés a közszükséglet célszerű biztosítása érdekében zár alá vétetik, kivéve a termésnek azt a részét, amelyre a termelőnek házi szükségletére vagy gazdaságában vetőmag céljára szüksége van. A földművelésügyi miniszter a vetőmagul szükséges olajos magvak beszerzése és forgalombahozatala tekintetében a rendelettől eltérő intézkedéseket is tehet. A termelő zár alá vett termését fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja és — amennyiben a jelen rendelet másképen nem intézkedik (10. §.) — a kendermagot másnak, mint a Haditermény Részvénytársaságnak (Budapest, V., Nádor-utca 9. szám), a többi fent említett olajos magvakat pedig másnak, mint a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak (Budapest, VI., Vilmos császár-út 33. sz.), illetőleg Horvát-Szlavonországokban az összes említett olajos magvakat másnak, mint az ottani Országos ellátási részvénytársaságnak (Zemaljska Opskrba d .d. u Zagrebu) el nem idegenítheti és azzal egyáltalában csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A termelő köteles a zár alá vett termés kellő megőrzéséről gondoskodni.

2. §.

A Haditermény Részvénytársaság és a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság, illetőleg Horvát-Szlavonországok területén az ottani Országos ellátási részvénytársaság köteles a megvételre felajánlott gomborkát, lenmagot, kendermagot, tökmagot és napraforgómagot, a 4.230/1917. M. E. számú rendeletnek megfelelő áron a termelőtől átvenni.

3. §.

A földművelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán akként is rendelkezhetik, hogy a zár alá vett gomborka-, lenmag-,

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 8-án kelt 258. számában.

kendermag-, tökmag- és napraforgómagkészletek közszükségleti célokra való igénybevétel (rekvirálás) útján szereztessenek meg.

4. §.

A jelen rendelet rendelkezései alá eső olajos magvak, valamint a repce és vadrepce feldolgozásából melléktermékként nyert olajpogácsa kizárólag a Korpaközpont útján hozható forgalomba. Mindazok a termelők, akik az 1917. évi olajos magtermésüket a jelen rendelet értelmében a Haditermény Részvénytársaságnak (Budapest, V., Nádor-utca 9.) vagy a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak (Budapest, V., Vilmos császár-út 33.) átengedik, minden átadott 100 kilogramm mag után a Korpaközpont Részvénytársaság (Budapest, VII., Károly király-út 3.) közvetítésével a kormány által későbbben megállapítandó ár ellenében 30 kg. pogácsára tarthatnak igényt. A termelő az így kapott pogácsát sem el nem idegenítheti, sem azzal egyébként nem rendelkezhetik és azt más célra, mint saját gazdaságában levő marháinak takarmányozására fel nem használhatja.

Horvát-Szlavonországokban a bán gondoskodik arról, hogy az ott megszerzett gomborka-, lenmag-, kendermag-, tökmag- és napraforgómagkészletek ipari feldolgozás céljára a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak átengedtesse. A Horvát-Szlavonországokból származó gomborka-, lenmag-, kendermag-, tökmag- és napraforgómagkészletek feldolgozásából melléktermékként nyert olajpogácsa a Korpaközpont, illetve a Zemaljska Opskrba d. d. útján a horvát-szlavon országos kormánynak fog rendelkezésére bocsátatni.

5. §.

A kereskedelemügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországokban a bánnal egyetértve a zár alá vett készleteket indokolt esetben — a feltételek egyidejű megállapításával — a zár alól egészen vagy részben feloldhatja.

II. Egyéb olajos magvak forgalombahozatala.

6. §.

A jelen rendelet életbeléptetésétől kezdve mustármagot, bükkmagot, szőlőmagot, dohánymagot, ricinusmagot, szójababot s az 1. §-ban nem említett bármely egyéb olajos magot, — amennyiben a jelen rendelet másképen nem intézkedik (10. §.) — kizárólag a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság útján szabad árúba bocsátani, elidegeníteni, vagy más módon forgalomba hozni, ide nem értve a bükkmagnak a helyszínen sertésekkel történő felétetését. A megvételre való felajánlás vagy irásban és pedig posta útján ajánlott levélben, vagy szóval történhetik és a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az ajánlat felől azonnal, legkésőbb azonban az ajánlat postára adásától számított 14 napon belül határozni köteles.

A jelen §. 1. bekezdésének rendelkezése nem vonatkozik a jelen §. hatálya alá eső olajos magvaknak vetőmag céljaira való forgalombahozatalára.

7. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság a 6. §. alapján megvásárolt terményekért a rendelkezésre jogosultnak egyezségileg megállapítandó árt fizet.

8. §.

Ha az ár tekintetében a felek meg nem egyeznek, az árú vételárát a felek bármelyikének kérelmére egy vagy több szakértő meghallgatásával az árú fekvésének helye szerint illetékes kir. járásbíróóság végzéssel állapítja meg. Ilyen esetben a vételár jogerős megállapításáig a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az árú átvételekor egyelőre az általa ajánlott vételárat köteles a rendelkezésre jogosultnak készpénzben kifizetni.

Az ármegállapítás tárgyában hozott végzés ellen egyfokú felfolyamodásnak van helye a kir. törvényszékhez. További felfolyamodásnak nincs helye.

Az ebben az eljárásban hozott határozat mindkét félre kötelező és az eldöntött kérdés perben nem lehet vita tárgya.

Az eljárás költségeinek viselése felől a bíróság, a körülmények figyelembevételével, belátása szerint határoz.

Egyebekben az eljárásra az 1911. I. t.-c. 382—385. §-ai megfelelően alkalmazandók.

III. Az olajos magvaknak vasúton, hajón vagy gépkocsin való szállítása.

9. §.

A lenmagnak és kendermagnak vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tekintetében továbbra is az 1915. évi augusztus hó 27. napján 3.171/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet 3. §-a, illetve az 1915. évi december hó 9. napján 4.366/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet 3. §-a irányadó, mihez képest lenmagnak és kendermagnak vasúton, hajón vagy gépkocsin való szállításához ezentúl is a kereskedelemügyi miniszter által az 1915. évi március hó 17. napján 952/1915. M. E. szám alatt kelt rendeletnek megfelelő minta szerint kiállított szállítási igazolvány szükséges.

A jelen rendelet hatálya alá eső többi olajos magvaknak vasúton, hajón és gépkocsin való szállítására nézve is, a 952/1915. M. E. számú rendelet rendelkezései irányadók, azzal az eltéréssel, hogy a szállítási igazolványokat a kereskedelemügyi miniszter állítja ki.

IV. Vegyes, büntető és záró rendelkezések.

10. §.

Kereskedők (kereskedelmi társaságok) a jelen rendelet hatálya alá eső magvakat vásárolhatnak, de csak olyanoktól, akiknek eladásra szánt terménymennyisége a felsorolt termények bármelyikéből legfeljebb egy métermázsát tesz ki

A vevő a jelen szakasz alapján vásárolt kendermagmennyiségeket csak a Haditermény Részvénytársaságnak, az egyéb olajos magmennyiségeket pedig csak a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak adhatja el és köteles az ilykép megvásárolt készleteket kéthetenként és pedig a kendermagkészleteket a Haditermény Részvénytársaságnak, az egyéb olajos magkészleteket a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak bejelenteni és a társaság felhívására neki megvételre felajánlani,

A jelen szakasz alapján vásárolt olajos magvakért a kereskedők (kereskedelmi társaságok), amennyiben oly olajos magvakról van szó, amelyekre nézve legmagasabb ár van érvényben, ezt az árat, egyéb olajos magvakért pedig a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság által a részükre felajánlandó árat kötelesek fizetni, viszont a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság a kereskedőknek (kereskedelmi társaságoknak) gyűjtési jutalékot fizet.

Az a kereskedő, akit a jelen szakasz rendelkezéseinek megszegésével elkövetett kihágás miatt a 11. §. alapján jogerősen elítélnek, elveszti a jelen szakaszon alapuló vásárlási jogosultságát.

11. §.

Aki a jelen rendelet bármely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármely módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezzer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Oly esetben, amikor megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés legmagasabb mértéke az előbbi bekezdésben meghatározott pénzbüntetésnek a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegéig terjedhet.

Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, a többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

12. §.

Ez a rendelet 1917. évi november hó 10. napján lép életbe. Horvát-Szlavonországokra nézve a 8. §-ban foglalt rendelkezéseknek megfelelő szabályok megállapítása iránt a bán intézkedik. Egyebekben a jelen rendelet hatálya, amennyiben a rendelet a magyar szent korona országainak egész területére hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

Budapest, 1917. évi november hó 7-én.

A m. kir. minisztérium 2.694/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi káposztarepce-, réparepce-, vadrepce-, lenmag-, kendermag-, tökmag-, napraforgómag- és gomborkatermésnek közszükségleti célokra való igénybevételéről, valamint egyéb olajos magvaknak forgalombahozataláról és az olajosmagvaknak vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

I. Az 1918. évi káposztarepce-, réparepce-, vadrepce-, lenmag-, kendermag-, tökmag-, napraforgómag- és gomborkatermésnek közszükségleti célokra való igénybevétele.

1. §.

Az 1918. évi egész káposztarepce-, réparepce-, vadrepce-, lenmag-, kendermag-, tökmag-, napraforgómag- és gomborkatermés a közszükséglet biztosítása érdekében igénybevéttetik, kivéve a termésnek azt a részét, amelyre a termelőnek háziszükségletére vagy gazdaságában vetőmag céljára szüksége van. A termelő köteles az igénybevett termés kellő megőrzéséről gondoskodni.

A földművelésügyi miniszter a vetőmagul szükséges olajos magvak beszerzése és forgalombahozatala tekintetében a rendelettől eltérően intézkedhetik.

2. §.

A 1. §. alapján igénybevett készleteket, a kendermag kivételével, a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság, a kendermagot a Hadi Termény Részvénytársaság, Horvát-Szlavonországok területén pedig az 1. §-ban említett összes olajosmagvakat az ottani Országos ellátási r.-t. (Zemaljska Opskrba d. d. u

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 27-én kelt 168. számában.

Zagrebu) veszi át és azokért térítésül a 764/1918. M. E. számú rendeletben megállapított árakat fizeti.

3. §.

A jelen rendelet rendelkezései alá eső olajosmagvak feldolgozásából nyert olajpogácsa kizárólag a Korpaközpont útján hozható forgalomba. Mindazok a termelők, akiknek 1918. évi olajosmagtermése a jelen rendelet alapján igénybevetett, a tényleg igénybevett mennyiség minden 100 kilogrammja után a Korpaközpont (Budapest, VII., Károly király-út 3. sz.) közvetítésével a kormány által későbbben megállapítandó ár ellenében 40 kilogramm pogácsára tarthatnak igényt. Ezenkívül a termelők a tőlük igénybevett olajosmag egy százalék értékének megfelelő világítóanyagot vagy ennek árát kapják vissza a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságtól. A termelő a kapott pogácsát sem el nem idegenítheti, sem azzal egyébként nem rendelkezhetik és azt más célra, mint saját gazdaságában levő marháinak takarmányozására fel nem használhatja.

Horvát-Szlavonországokban a bán gondoskodik arról, hogy a jelen rendelet alapján ott igénybevett olajosmagvak ipari feldolgozás céljára a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságnak átengedjessenek. A Horvát-Szlavonországokból származó olajosmagvak feldolgozásából melléktermékként nyert olajpogácsa a Korpaközpont, illetőleg az Országos Ellátási r.-t. (Zemaljska Opskrba d. d. u Zagrebu) útján a horvát-szlavon országos kormánynak fog rendelkezésére bocsátatni.

4. §.

A kereskedelemügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországokban a bánnal egyetértve, a közszükségleti célokra igénybevett készleteket indokolt esetben az igénybevétel elől egészen vagy részben feloldhatja.

II. Egyéb olajosmagvak forgalombahozatala.

5. §.

A jelen rendelet életbeléptetésétől kezdve mustármagot, bükkmagot, szőlőmagot, dohánymagot, ricinusmagot, szőjábabot és az 1. §-ban nem említett bármely egyéb olajosmagot, amennyiben a jelen rendelet másképen nem intézkedik (10. §.), kizárólag a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság útján szabad áruba bocsátani, elidegeníteni vagy más módon forgalombahozni, ide nem értve a bükkmagnak a helyszínén sertésekkel való feletetését. A megvételere való felajánlás vagy írásban, és pedig posta útján ajánlott levélben, vagy szóval történhetik és a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az ajánlat felől azonnal, legkésőbb

azonban az ajánlat postára adásától számított 14 napon belül határozni köteles.

A jelen §. 1. bekezdésének rendelkezése nem vonatkozik a jelen §. hatálya alá eső olajosmagvaknak vetőmag céljára való forgalombahozatalára, amelyekre nézve az 1. §. 2. bekezdése irányadó.

6. §.

A földművelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán akként is rendelkezhetik, hogy az 5. §-ban említett olajosmagvak közszükségleti célokra igénybevétel (rekvirálás) útján szerezzessenek meg.

7. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ r.-t. az 5. §. alapján megvásárolt terményekért a rendelkezésre jogosultnak egyezségileg megállapítandó árt fizet.

8. §.

Ha az ár tekintetében a felek meg nem egyeznek, az áru vételárát a felek bármelyikének kérelmére egy vagy több szakértő meghallgatásával az áru fekvésének helye szerint az illetékes kir. járásbíróóság végzéssel állapítja meg. Ilyen esetben a vételár jogerős megállapításáig a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság az áru átvételekor egyelőre az általa ajánlott vételárát köteles a rendelkezésre jogosultnak készpénzben kifizetni.

Az ármegállapítás tárgyában hozott végzés ellen egyfokú felfolyamodásnak van helye a kir. törvényszékhez. További felfolyamodásnak nincs helye.

Az ebben az eljárásban hozott határozat mindkét félre kötelező és az eldöntött kérdés perben nem lehet vita tárgya.

Az eljárás költségeinek viselése felől a bíróság, a körülmények figyelembevételével, belátása szerint határoz.

Egyebekben az eljárásra az 1911: I. t.-c. 382—385. §-ai megfelelően alkalmazandók.

III. Az olajosmagvaknak vasúton, hajón vagy gépkocsin való szállítása.

9. §.

A káposztarepcének, a réparepcének, vadrepcének, lenmagnak, kendermagnak, tökmagnak, napraforgómagnak, gomborkának és egyéb olajosmagvaknak nem postai polgári forgalomban közforgalmú vasúton, hajón vagy gépkocsin való szállításához szükséges igazolványok tárgyában kibocsátott rendelkezések továbbra is érvényben maradnak azzal a meghatározással, hogy az említett olajosmagvaknak szállításához szükséges igazolványokat 1918. évi

augusztus hó 10. napjától kezdve a jelen rendelethez mellékel mintá szerint a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság állítja ki.

IV. Vegyes, büntető és záró rendelkezések.

10. §.

Kereskedők (kereskedelmi társaságok) a jelen rendelet 5. §-ában említett magvakat vásárolhatnak, de csak olyanoktól, akiknek eladásra szánt terménymennyisége a felsorolt termények bármelyikéből legfeljebb 1 métermázsát tesz ki.

A vevő a jelen §. alapján vásárolt olajmagmennyiségeket csak a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságnak adhatja el és köteles az ilykép megvásárolt készleteket kéthetenként a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságnak bejelenteni és a társaság felhívására neki megvételre felajánlani.

A jelen §. alapján vásárolt olajmagvakért a kereskedők (kereskedelmi társaságok) a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság által a részükre felajánlandó árat kötelesek fizetni, viszont a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság a kereskedőknek (kereskedelmi társaságoknak) gyűjtési jutalékot fizet.

Az a kereskedő, akit a jelen §. rendelkezéseinek megszegésével elkövetett kihágás miatt a 11. §. alapján jogerősen elítélnék, elveszti a jelen §-on alapuló vásárlási jogosultságát.

11. §.

Aki a jelen rendelet bármely rendelkezését megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésénél vagy kijátzásánál bármely módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés, kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működése területén pedig a m. kir. államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

12. §.

Ez a rendelet 1918. évi július hó 27-ik napján lép életbe. Horvát-Szlavonországokra nézve a 8. §-ban foglalt rendelkezéseknek megfelelő szabályok megállapítása iránt a bán intézkedik. Egyebekben a jelen rendelet hatálya, amennyiben a Magyar Szent Korona Országainak egész területére hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

Budapest, 1918. évi július hó 22. napján.

A m. kir. minisztérium 2.695/1918. M. E. számú rendelete egyes olajosmagvaknak, úgymint napraforgómagnak, tökmagnak és vadrepce-magnak vámért való feldolgozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Mindazok a vállalatok, melyek olajmagvak feldolgozásával foglalkoznak és az üzemükben feldolgozásra kerülő olajos mag-szükségletüket nem közvetlenül a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságtól kapják, napraforgómagot, tökmagot vagy vadrepce-magot csakis vámért dolgozhatnak fel és ily magvakat feldolgozásra csak akkor fogadhatnak el, ha a feldolgoztató fél egyidejűleg a lakása helyének községi előljárósága (polgármestere) által díjtalanul és illetékmentesen kiállítandó tanusítvánnyal bizonyítja, hogy az illető mennyiséget házi szükségletre jogosan használhatja fel terméséből.

A tanusítványban meg kell jelölni azt a vállalatot (olajütő malmot), amellyel a fél az előbbi bekezdésben említett olajmagvat feldolgoztatni kívánja és a tanusítvány alapján csak az abban megnevezett vállalatnak szabad a feldolgozást elvállalnia.

A községi előljáróság (polgármester) a kiszolgáltattott tanusítványokról pontos jegyzéket köteles vezetni és a jegyzék másolatát minden hó 1. napján a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságnak, Horvát-Szlavonországokban pedig az ottani Országos Ellátási részvénytársaság (Zemaljska Opskrba d. d. u. Zagrebu) köteles beküldeni.

A saját házi szükségletre a fél háztartásában természetben ellátást élvező személyek után fejenként és havonként legfeljebb 5 kilogramm, vagyis az egész évi házi szükséglet fedezésére legfeljebb 60 kilogramm vehető számításba.

A Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter, illetőleg Horvát-Szlavonországok területén a bán az 5 kilogrammban megállapított magmennyiséget indokolt esetekben felemelheti.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 27-én kelt 168. számában.

Napraforgómagon, tökmagon és vadrepce-magon kívül másféle olajmagot a jelen rendelet szerint feldolgozni tilos.

2. §.

Az 1. §. 1. bekezdésében megjelölt olajosmagvakat feldolgoztató fél a községi előljáróság (polgármester) által kiállított tanusítványt a feldolgozó vállalatnak (olajütő malomnak) átadni, a feldolgozó vállalat pedig azt átvenni és megőrizni köteles.

A feldolgozó vállalat minden hónap 1. és 15. napján a már összegyűjtött tanusítványokat a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságnak (Budapest, VI., Andrásy-út 2.), illetőleg Horvát-Szlavonországokban az ottani Országos Ellátási Részvénytársaságnak (Zemaljska Opskrba d. d. u Zagrebu) köteles beküldeni.

3. §.

A feldolgozó vállalatok az átvett tanusítványokról és a felek részére végzett feldolgozásról pontos jegyzéket kötelesek vezetni. A jegyzékben a feldolgozó vállalat tulajdonosa mindenkélt olajos magnemenként feljegyezni köteles a fél által feldolgozásra behozott mennyiségeket és ennek megfelelő átvételi elismervényt kell a félnek kiszolgáltatnia. Köteles továbbá a feldolgozó vállalat tulajdonosa jegyzékbe feljegyezni a fél által feldolgozásra átadott olajosmagvak feldolgozási, illetve elszámolási eredményét és erről a félnek megfelelő elszámolási elismervényt adni.

4. §.

A feldolgozó vállalatok a vámot csakis természetben szedhetik, még pedig a feldolgozásra behozott mag egyötöd-részét. A vámban szedett olajosmagvakból nyert olajat a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságnak (Budapest, VI., Andrásy-út 2.) a megszabott legmagasabb átvételi áron megvételre fel kell ajánlani és be kell szolgáltatni. Ha a feldolgozó vállalat a vámban szedett olajosmagvakat fel nem dolgozza, köteles azokat a 764. 1918. M. E. számú rendeletben megállapított legmagasabb áron a Magyar Olaj- és Zsiripari részvénytársaságnak, Horvát-Szlavonországokban pedig az ottani Országos Ellátási Részvénytársaságnak (Zemaljska Opskrba d. d. u Zabrebu) megvételre felajánlani és beszolgáltatni.

5. §.

A feldolgoztató fél a saját házi szükségletére feldolgoztatott magvakból nyert olajat, amennyiben azt saját házi szükségletére fel nem használja, csak a repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj, mákolaj és egyéb növényi olajok forgalombahozatala tárgyában 2.696. 1918. M. E. szám alatt kiadott rendeletben foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon, az olajospogácsát pedig az e részben ha-

tályban álló rendeletekben foglalt rendelkezéseknek megfelelő módon hozhatja forgalomba.

6. §.

Az elsőfokú iparhatóság kiküldöttjének, valamint a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak a kereskedelemügyi miniszter által igazolt kiküldöttjének, Horvát-Szlavonországokban pedig az ottani Országos Ellátási Részvénytársaság (Zemaljska Opskrba d. d. u Zagrebu) kiküldöttjének joga van a feldolgozó vállalatnál lévő jegyzéket (3. §.) és tanusítványokat, valamint abból a szempontból, hogy a jelen rendelet szabályai megtartottak-e, a vállalat üzemét bármikor megvizsgálni.

A jelen rendelet rendelkezésének be nem tartása esetében joga van a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak az olajütő vállalatot a rendelet rendelkezéseinek pontos betartására figyelmeztetni, továbbá a mulasztások, vagy kihágások esetén az elsőfokú iparhatóságnál az illető vállalat üzemének beszüntetését kérelmezni.

Az elsőfokú iparhatóság a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság ezen bejelentését haladéktalanul vizsgálat alá venni és amennyiben a mulasztások tényleg megállapítást nyernek, a vállalat olajütő üzemét azonnal beszüntetni köteles.

Az elsőfokú iparhatóság ezen eljárásáról a kereskedelemügyi miniszternek jelentés teendő.

7. §.

A jelen rendelet 4. §-át az olajosmagvakat feldolgozó mindazoknak a vállalatoknak üzlethelyiségeiben, amelyek a jelen rendelet hatálya alá tartoznak, szembetűnő helyen és könnyen olvasható alakban ki kell függeszteni.

8. §.

A kereskedelemügyi miniszter a jelen rendeletben foglalt rendelkezések alól indokolt esetekben kivételeket engedhet.

9. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármily módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettés cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti. Nem lehet elkobozni azt a készletet, amely a birtokost a jelen rendelet értelmében saját házi szükséglete címén megilleti.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

10. §.

Az olajosmagvaknak vámért való feldolgozásáról szóló 2.545. 1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi november hó 8. napján megjelent 258. számában kihirdetett) rendelet a jelen rendelet életbeléptével a jövőre nézve hatályon kívül helyeztetik.

11. §.

Ez a rendelet 1918. évi július hó 27-ik napján lép életbe.

Hatálya kiterjed a Magyar Szent Korona Országainak egész területére.

Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1918. évi július hó 22-ik napján.

Osztrák-magyar bank szabadalmának és az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződésnek ideiglenes meghosszabbítása.

1917 : XVIII. TÖRVÉNYCIKK

az Osztrák-magyar bank szabadalmának és az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződésnek ideiglenes meghosszabbításáról valamint az ezekkel kapcsolatos ügyek rendezéséről.

(Szentésítést nyert 1917. évi december hó 27-én. — Kihirdettetett az „Országos Törvénytár“-ban 1917. évi december hó 30-án.)

1. §.

Az Osztrák-magyar bank szabadalmának és az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződésnek meghosszabbításáról, valamint az ezekkel kapcsolatos ügyek rendezéséről szóló 1911. évi XVIII. törvényekben foglalt rendelkezések hatálya a magyar szent korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok között a kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes szabályozásáról 1917. évi november hó 18-dikán kötött szerződés érvényének tartamára meghosszabbítatik.

Egyidejűleg felhatalmazás adatik, hogy az említett törvénycikk 3., 6. és 7. §-aiban említett egyezmények ugyanezen időtartamra meghosszabbíttassanak.

2. §.

Felhatalmaztatik továbbá a kormány, hogy az érme- és pénzrendszerre vonatkozó, az 1917. év végére felmondott szerződést az ahhoz tartozó pótszerződésekkel együtt ugyanezen időtartamra megújíthassa.

3. §.

Ezen törvény az 1918. évi január hó 1-én lép életbe. Végrehajtásával a minisztérium bizatik meg.

Pamutárúk forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 3.832/1917. M. E. sz. rendelete a pamut-cérnáért és a pamutalsófonálért követelhető legmagasabb ár megállapítása, továbbá a pamutból, lenből, kenderből vagy selyemből készült mindennemű cérnának a magyar szent korona országain kívül eső helyre történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A pamutból készült varró-, katonai-, gombolyag- és kártyacérnáért, valamint a pamutalsófonálért követelhető legmagasabb árak az alábbiakban állapítatnak meg:

2. §.

Mindazok, akik pamutcérnák és pamutalsófonalak eladásával iparszerűleg foglalkoznak, kötelesek az 1. §-ban megállapított legmagasabb árakat feltüntető jegyzéket az üzlethelyiségükben szembe-tűnő módon kifüggesztve tartani.

3. §.

A Pamutközpont r.-t. által forgalomba hozott pamutcérnák és pamutalsófonalak csakis a nevezett árakon árúsíthatók.

4. §.

Pamutból, lenből, kenderből vagy selyemből készült mindennemű cérnát a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre vasúton, hajón, gépkocsin, tengelyen vagy bármilyen más módon kiszállítani vagy ilyen helyre a postán feladni csak a kereskedelemügyi miniszter által kiállított szállítási igazolvány mellett szabad.

Ugyancsak a kereskedelemügyi miniszter által kiállított szállítási igazolvány szükséges az előbbi bekezdésben említett cikkeknek olyan vasúti állomásra való feladásához, amelyeken a magyar szent korona országainak területén kívül eső vonalakra való átmenet történik.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 28-án kelt 250. számában.

1. Varrócérna.

Ár tucatonként, illetőleg orsónként koronákban.

Hosszúság		10—16 szám	20—24 szám	30—40 szám	44—120 szám
915 méter	4-szeres	tucat 96.— orsó 8.—	tucat 75.— orsó 6.75	tucat 63.— orsó 5.25	tucat 67.— orsó 4.75
450 »	»	tucat 48.60 orsó 4.05	tucat 37.80 orsó 3.15	tucat 32.40 orsó 2.70	tucat 29.40 orsó 2.45
275 »	»	tucat 31.80 orsó 2.65	tucat 25.80 orsó 2.15	tucat 22.20 orsó 1.85	tucat 18.— orsó 1.50
225 »	»	tucat 24.— orsó 2.—	tucat 19.20 orsó 1.60	tucat 16.— orsó 1.35	tucat 15.— orsó 1.25
180 »	3-szoros	tucat 18.— orsó 1.50	tucat 15.— orsó 1.25	tucat 12.— orsó 1.—	tucat 7.20 orsó .60
150 »	4-szeres	tucat 16.40 orsó 1.20	tucat 12.60 orsó 1.05	tucat 11.40 orsó .95	tucat 9.— orsó .75
90 »	3-szoros	tucat 10.80 orsó .90	tucat 9.— orsó .75	tucat 6.60 orsó .55	tucat 4.20 orsó .35
50 »	»	tucat 6.60 orsó .55	tucat — orsó —	tucat — orsó —	tucat — orsó —
30 »	»	tucat 6.— orsó .50	tucat — orsó —	tucat — orsó —	tucat — orsó —

2. Katonai cérna.

Ár tucatonkint, illetőleg orsónkint koronákban.

	459 méteres															
	915 méteres					6-szoros										
	6-szoros					9-szeres					6-szoros					
A cérna száma.	20	30	44	0	2	4	6	8	10	12	18	24	30	36	40	50
Tucat	84—	78 60	63 60	102—	91 20	81 60	74 40	71 40	67 20	49 80	49 20	46 80	43 80	34 80	32 40	28 80
Orsó	7—	6 55	5 30	8 50	7 60	6 80	6 20	5 95	5 60	4 15	4 10	3 90	3 65	2 90	2 70	2 40

180 méteres																
9-szeres																
A cérna száma	1	2	3	4	5	6										
Tucat	36 60	33—	30—	29 40	27—	24—										
Orsó	3 05	2 75	2 50	2 45	2 25	2—										

3. Alsófonál.

Ár tucatonkint, csomagonkint, illetőleg orsónkint koronákban

	Hosszuság					
	30—36 szám	40 szám	50—120 szám			
915 méter 2 szállú	39— 3 25	34 80 2 90	26 40 2 20			
450 » 2	24— 2—	21— 1 75	16 20 1 35			

1 csomag = 10 orsó á		20—24 szám	30 szám	40 szám	50 szám	60 szám
5 gramm	{ csomag orsó	4·20 — 42	4·40 — 44	4·60 — 46	4·80 — 48	5·— — 50
10 »	{ csomag orsó	8·40 — 84	8·70 — 87	9·— — 90	9·60 — 96	10·— — 100
15 «	{ csomag orsó	11·40 — 114	11·80 — 118	12·— — 120	12·80 — 128	13·20 — 132
20 »	{ csomag orsó	16·80 — 168	17·30 — 173	17·80 — 178	19·20 — 192	19·80 — 198
25 »	{ csomag orsó	21·— — 210	21·60 — 216	22·20 — 222	24·— — 240	24·60 — 246
1000 » matringos	1 Ko	73·80	81·—	85·80	88·20	94·—

4. Gombolyacérna.

Ár dobozonként, illetőleg gombolyagonként koronákban:

1 doboz á	24 gombolyag	30 gombolyag	48 gombolyag
1 doboz	5·76	7·20	6·24
1 gombolyag	— 24	— 24	— 13

5. Kártyacérna.

Ár tucatonként, illetőleg kártyánként koronákban:

1 kártya á	10 méter	35 méter	75 méter
1 tucat	— 60	1·56	2·40
1 kártya	— 05	— 13	— 20

A szállítási igazolványt a fuvarlevélhez, postai szállítás esetében a szállítólevélhez hozzá kell fűzni és azt a felvevő hivatalnak annak jeléül, hogy az igazolvány a szállításra már felhasználott és újból már fel nem használható, keletbélyegzőjével le kell bélyegeznie.

5. §.

A jelen rendelet hatályának ideje alatt tilos pamutcérnát és pamutalsófonalat az 1. §-ban megállapított legmagasabb árnál, a Pamutközpont részvénytársaság által forgalomba hozott cérnát és alsófonalat pedig a nevezett részvénytársaság által azokon feltüntetett árnál drágábban árúsítani vagy vásárolni.

Aki ezt a tilalmat vagy a 2. §. rendelkezését megszegi vagy megszegésénél bármilyen módon közreműködik, továbbá az, aki a 4. §-ban említett cérnát a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre a jelen rendelet ellenére postán vagy közforgalmú vasuton szállítási igazolvány nélkül felad, úgyszintén az, aki ilyen cérnát a jelen rendelet ellenére szállítási igazolvány nélkül közforgalmú vasuton olyan állomásra ad fel, amelyen a magyar szent korona országainak területén kívül eső vonalakra való átmenet történik, végül az, aki ilyen cérnát a jelen rendelet ellenére szállítási igazolvány nélkül a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre egyébként kiszállít, vagy kiszállítat, avagy kiszállítását megkísérli, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon cérnakészlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

A jelen rendeletnek a legmagasabb árra vonatkozó rendelkezéseibe ütköző kihágás miatt nem büntefhető az, aki a követelt árt a jelen rendelet ellenére megígérte vagy megfizette, ha a kihágást a hatóságánál feljeleníti.

A jelen rendeletbe ütköző kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

6. §.

A jelen rendelet 1. és 2. §-ában foglalt rendelkezések folyó évi

november hó 20-án, egyéb rendelkezései pedig a rendelet kihirdetésének napján lépnek életbe. Hatálya a magyar szent korona egész területére kiterjed.

Budapest, 1917. október hó 19-én.

A m. kir. minisztérium 2.593/1917. M. E. számú rendelete a pamutszövetek, kötött vagy kötszövött pamutkelmék és az ezekből készült árúk, valamint a pamutból vagy félgypajúból készült kötött és kötszövött árúk kötelező beszolgáltatása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

A rendelet hatálya alá tartozó cikkek:

1. §.

Azok a cikkek, amelyekre a jelen rendelet rendelkezései általában kiterjednek, a következők:

1. Minden nyers és minden, akár fonásban, akár darabban félig vagy egészen fehérített pamutszövet, azaz olyan szövet, amely egy láncban, mint vetülékben kizárólag vagy túlnyomó részben pamutból készült, ideértve a mercerizált szöveteket is, amennyiben a szövet súlya négyzetméterenkint 20 gramm vagy ennél több, továbbá minden festett, nyomott vagy tarkánszött pamutszövet, amelynek súlya négyzetméterenkint 80 gramm vagy ennél több és pedig mindezek a felsorolt pamutszövetek tekintet nélkül szélességükre, beállításukra, kötésükre és a szövetben levő fonalak finomsági számára; idetartoznak a szabásosan szött és szabásosan nyomott pamutszövetek, valamint a szövött pamutszalagok is.

2. Takarók, asztalterítők, lepedők, törülközők és asztalkendők, feltéve, hogy túlnyomó részben pamutból készültek.

3. A kötött vagy kötszövött pamut-, vigogne- vagy félgypajúszövetekből konfekcionált árúk, továbbá a kötött vagy kötszövött pamut-, vigogne- vagy félgypajúárúk és pedig tekintet nélkül arra, hogy férfi, női vagy gyermek, vagy hogy téli vagy nyári árúk-e, így különösen ingek, nadrágok, ujjasok (az ú. n. matrózujjasok is), lábkapcák, érmelegítők, karvédők, térdmelegítők, lábszárvédők, szvetterek, haskötők, mellények (ujjakkal vagy ujjak nélkül), nyakvédők (shawlok is), tucatonkint legalább 400 gramm súlyú rövid harisnyák (zoknik), egyéb harisnyák, tekintet nélkül súlyukra téli keztyűk (prémbéléssel is), ujjatlan keztyűk stb.

4. Az 1. pontban említett pamutszövetekből készült férfingek és férfi alsónadrágok, valamint férfi- és fiúöltönyök és pedig úgy egyes ruhadarabok, mint egész öltönyök, továbbá mindenféle fajta férfi- és fiúfelöltők, végül munkásöltönyök.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 10-én kelt 260. számában.

5. Pamutból készült mindennemű cérna és alsófonál, a gom-bolyagcérna kivételével, továbbá fércpamut.

A fenti 1—5. pontok alatt kizárólag új (használatlan) szövetek és árúk értendők.

Kétség esetében a készletbirtokos mindenkor a Magyar Pamut-központhoz (Budapest, V., Arany János-u. 27.) tartozik fordulni annak a megállapítása iránt, hogy a birtokában levő cikkek a jelen rendelet hatálya alá tartoznak-e, vagy sem.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a jelen rendelet rendelkezéseit a jelen §-ban fel nem sorolt pamutszövetekre és pamut-árúkra is kiterjesztheti.

Kivételek az 1. §. alól.

2. §.

Az 1. §-ban megjelölt cikkek közül nem esnek a jelen rendelet hatálya alá:

A)

1. Az 1. §. 1. pontjában említett cikkek közül a himzések minden fajtája, az ú. n. brossirozott szövetek (plumeti és moll is), függönyök, csipkeszövetek, kongreszövetek, tüllök, bobinet-szövetek, cérnázott fonalból készült vagy mintázott dísz- (fantázia) szövetek, mint marquissette, etamin és voile, végül az alakzatos (faconirozott), mintázott (dessinirozott), brossirozott, moirozott és margit-öltésű szalagok.

2. Az 1. §. 2. pontjában említett cikkek közül az ú. n. flór-árúk (mercerizált vagy fésült cérnázott fonalokból készült árúk), továbbá a himzett hárissnyák és zoknik.

4. Az 1. §. 4. pontjában említett cikkek közül azok az ingek, amelyeknek súlya darabonként kevesebb mint 250 gramm, továbbá a díszes (piké, selyem, redős vagy mercerizált) mellű ingek, végül azok az alsónadrágok, amelyeknek súlya darabonként kevesebb mint 150 gramm.

B)

1. A készletbirtokosnak és a vele egy háztartásban élő családtagoknak személyes használatára szolgáló cikkek.

2. Az állam, az állami intézetek, a törvényhatóságok, a községek, az egészségügyi intézetek (szanatóriumok), a vasúti és hajózási vállalatok és a Pamutközpont r.-t. tulajdonában levő készletek.

3. Azok a készletek, amelyek a kereskedelemügyi miniszternek a jelen rendelet életbelépése előtt megadott engedélye alapján az engedélyben közelebről megjelölt célra felhasználhatók vagy forgalomba hozhatók, továbbá amelyek a jelen rendelet életbelépése előtt kelt kötleivel alapján a Pamutközpont r.-t.-nak szállítandók. Az ebben a pontban említett készletek azonban a jelen rendelet keltétől számított 14 napon belül a vonatkozó miniszteri engedély-

nek, illetőleg kötlevélnék és a felhasználási célnak megjelölésével a Pamutközpont r.-t.-nak bejelentendők.

4. A közérdekű intézetek, menházak, fogyasztási szövetkezetek, bányavállalatok, fehérneműkölcsönző-intézetek, fürdők, szállodák, vendéglők, penziók, orvosi rendelőintézetek és betegpénztárak készletei, feltéve, hogy ezek a Pamutközpont r.-t.-nak a jelen rendelet keltétől számított 14 napon belül részletesen bejelentetnek és a bejelentés alapján a m. kir. kereskedelemügyi miniszter, Horvát-Szlavonországra nézve a bánnal egyetértőleg, a szóbanforgó készleteket a jelen rendelet rendelkezései alól mentesíti.

A beszoigáltatási kényszer.

3. §.

Aki a jelen rendelet hatálya alá tartozó cikkeknek (1. és 2. §.) birtokában van, köteles a jelen rendelet életbelépésének napján birtokában levő készleteket — amennyiben azok a 11. §. értelmében beszoigáltatási kényszer alól nem mentesek — a jelen §-ban foglalt rendelkezések szerint a Pamutközpont r.-t.-hoz (Budapest, V., Sas-utca 20.), vagy az utóbbi által megjelölendő bármily helyre gondos csomagolásban saját számlájára és veszélyére beszoigáltatni, ha pedig a vasút a szállítmány felvételében akadályozva van, ezen akadály megszűnéséig a Pamutközpont r.-t. rendelkezésére tartani. A beszoigáltatás időpontját, valamint azokat a szabályokat, amelyeket a félnek a cikkek beszoigáltatásánál követnie kell, a Pamutközpont r.-t. a kereskedelemügyi miniszter utasításai alapján esetről-esetre fogja a beszoigáltatásra kötelezettekkel alkalmas formában közölni.

A jelen rendelet hatálya alá tartozó azokat a cikkeket, amelyek a jelen rendelet életbelépésének napján fuvarozás alatt állanak, a címzett, illetve a cikkek fölött rendelkezésre jogosult tartozik beérkezésük után haladéktalanul az ezen §-ban foglalt rendelkezéseknek megfelelően beszoigáltatni.

Az ezen rendelet értelmében a Pamutközpont r.-t.-nak beszoigáltatandó cikkek a jelen rendelet életbelépésének napjától kezdve sem el nem adhatók, sem fel nem használhatók, sem el nem szállíthatók.

A készletbirtokos köteles a beszoigáltatott cikkekről a beszoigáltatással egyidejűleg pontos jegyzéket küldeni úgy a Pamutközpont r.-t.-nak (Budapest, V., Sas-utca 20.), mint az utóbbi által esetleg megjelölt átvételi helynek. E jegyzékeknek teljesen azonos formában tartalmazniuk kell a beszoigáltatott cikkek mennyiségére (méter, darabszám, súly) és minőségére vonatkozó adatokat.

Köteles továbbá a készletbirtokos az eredeti feladóvevénnyel vagy a Pamutközpont r.-t. által megjelölendő átvételi hely átvételi elismervényével közvetlenül a Pamutközpont r.-t. előtt igazolni, hogy a birtokában levő cikkek beszoigáltatása szabályszerűen megtörtént. Az igazolásnak legkésőbb a Pamutközpont r.-t. által a cikkek beszoigáltatására kitűzött határnapot követő napon kell történnie.

Más részére őrizetben tartott cikkek bejelentése.

4. §.

Mindazok, akik bármilyen pamutszövetet vagy pamutárút más részére őrizetben tartanak, így különösen a közraktári, fuvarozó és szállítmányozó vállalatok stb. (vasúti és hajózási vállalatok kivételével) kötelesek ezt a jelen rendelet életbelépésétől számított 14 napon belül az őrizetükben levő cikkek minőségének, mennyiségének és raktározási helyének, valamint tulajdonosának, illetve a cikkek felett rendelkezésre jogosultnak megjelölésével a Pamutközpont r.-t.-nak bejelenteni.

Ha a cikkek zárt csomagolásban raktározatnak, akkor csupán a csomagok száma jelentendő be.

A jelen §. első bekezdésében említett cikkeket a jelen rendelet életbelépésének napjától kezdve csakis a Pamutközpont engedélyével szabad elszállítani vagy kiszolgáltatni.

Azok a háztulajdonosok, házgondnokok és házfelügyelők, akiknek tudomásuk van róla, hogy valamely magánlakásban vagy raktárhelyiségben pamutszövetek vagy pamutárúk vannak elraktározva, kötelesek ezt a Pamutközpont r.-t.-nak (Budapest, V., Sas-utca 20.) haladéktalanul bejelenteni.

Raktárfelvevő bizottságok.

5. §.

A jelen rendelet hatálya alá tartozó cikkeknek a készletbirtokosoknál való szakszerű összeírása, valamint a 3. és 4. §-okban előírt beszolgáltatási és bejelentési kötelezettség megtartásának ellenőrzése céljából raktárfelvevő bizottságok alakíthatnak. A raktárfelvevő bizottságok számát és működésüknek területi beosztását a kereskedelemügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán állapítja meg.

A raktárfelvevő bizottságok a Pamutközpont r.-t.-nak, az illetékes kereskedelmi és iparkamarának, végül az illetékes helyi közigazgatási hatóságok egy-egy képviselőjéből állanak.

A raktárfelvevő bizottságok által felkeresett készletbirtokosok kötelesek összes pamutcikkeiket, tehát azokat is, melyek a jelen rendelet rendelkezései alá nem esnek, a raktárfelvevő bizottságnak megmutatni és az illető cikkeknek a helyszínén való összeírását megengedni és a bizottságot ebben a munkájában támogatni. Azokra a cikkekre, melyek nem a készletbirtokosnak tulajdonképeni üzleti helyeiseiben vannak elhelyezve és raktározási helyükre, a készletbirtokos a raktárfelvevő bizottságot külön is figyelmeztetni tartozik.

A készletbirtokos köteles a raktárfelvevő bizottságnak a birtokában (őrizetében) levő cikkekre vonatkozólag minden felvilágosítást megadni és evégből üzleti könyveibe, levelezéseibe, feljegyzéseibe stb. betekintést engedni. Viszont a raktárfelvevő bizottságok kötelesek a készletbirtokosnak a jelen rendeletben előírt kötelezettségeit illetőleg tájékoztatással és útbaigazítással szolgálni.

A raktárfelvevő bizottság által készített leltárt köteles a készletbirtokos a leltár helyességére vonatkozó esetleges megjegyzéseinek megtétele mellett aláírásával (cégbélyegzőjével) ellátni. Az ebbe a leltárba felvett cikkek a jelen rendelet értelmében (4. §.) a Pamutközpont r.-t. felszólítására utóbbinak beszolgáltatandók.

A beszolgáltatott cikkek átvétele és kifizetése.

6. §.

A Pamutközpont r.-t. köteles az általa megjelölendő átvételi helyekre beszolgáltatott cikkek megérkezését a beszolgáltatónak legkésőbb 14 nappal a cikkek megérkezése után igazolni. A Pamutközpont r.-t. köteles továbbá a beszolgáltatott és átvett cikkekért a 2.594/1917. E. M. számú rendelet értelmében bizottságilag (a jelen rendelet 8. §-a) megállapított, illetőleg a jelen rendelet 9. §-ának 1. és 2. bekezdései szerint kiszámított átvételi árt az ármegállapítás időpontjától számított 14 napon belül kifizetni. Oly esetben, amikor a beszolgáltatott cikkek átvételi ára a cikkeknek az átvételi helyre való beérkezésétől számított 4 héten belül nem állapíttatik meg, a Pamutközpont r.-t. köteles a cikkeknek az átvételi helyre való beérkezését igazoló elismervény keltétől számított 42. naptól kezdve a beszolgáltatónak évi 6%-os kamatot megtéríteni, esetleg kívánságára pedig ezen naptól kezdve a cikkek hozzávetőleges értéke 50%-ának erejéig előleget adni és a maradékot évi 6%-kal kamatoztatni.

Át nem vett cikkek visszaküldése.

7. §.

A Pamutközpont r.-t. köteles azokat a beszolgáltatott cikkeket, amelyek a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése értelmében nem veendőek át, a beszolgáltatónak a cikkek megérkezésének igazolásától számított 6 hét alatt a beszolgáltató összes igazolt költségeinek megtérítése mellett bérmentve visszaküldeni. Azokat a cikkeket, amelyek ezen határidőn belül a beszolgáltató részére vissza nem küldettek, a Pamutközpont r.-t. a jelen rendelet határozmányai szerint átvenni és kifizetni tartozik.

Amennyiben a visszaküldött cikkek a 3.790/1916. M. E. sz. rendelet (l. a Budapesti Közlönynek 1916. évi december hó 19-én megjelent 294. számában) hatálya alá esnek, azok csakis e rendeletnek korlátozásai között használhatók fel, illetőleg hozhatók forgalomba.

Átvételi bizottságok.

8. §.

Azoknak a cikkeknek az átvételi árát, amelyeket a Pamutközpont r.-t. a beszolgáltatási kényszer alapján megvásárol, bizottságok (átvételi bizottságok) állapítják meg. Minden átvételi helynél legalább egy ily bizottság működik. A bizottságok mindegyike a

m. kir. kereskedelemügyi miniszter, a katonai igazgatás és a Magyar Pamutközpont egy-egy képviselőjéből áll. Amennyiben Horvát-Szlavonországokban raktározó cikkek átvételi ára állapítatik meg, a bizottságokban a bán képviselője is helyet foglal. A bizottságok a m. kir. kereskedelemügyi miniszter által kijelölendő két szakértő meghallgatásával határoznak.

*Különleges intézkedések az 1916. évi január hó 1-je után a vám-
külföldről behozott, illetőleg a kereskedelemügyi miniszter által
szabad eladásra vagy feldolgozásra engedélyezett cikkek átvéte-
lére vonatkozólag.*

9. §.

A jelen rendelet hatálya alá tartozó cikkek (1. és 2. §.) közül azok, amelyek a 2.489/1916. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1916. évi július hó 30-án megjelent 173. számában kihirdetett) rendelet 11. §-a és a 3.790/1916. M. E. számú rendelet 5. §-ának utolsóelőtti bekezdése, illetőleg a kereskedelemügyi miniszternek valamely engedélye alapján eddig a felajánlási kényszer vagy a zárlati korlátozások, illetve úgy a felajánlási kényszer, mint a zárlat alól ki voltak véve, a jelen rendelet határozmányainak megfelelően szintén beszoigáltatási kényszer alá esnek. Ezekre a cikkekre azonban a 2.594/1917. M. E. számú rendeletben megállapított árak nem irányadók, hanem a cikk birtokosa a Pamutközpont r.-t.-tól átvételi ár gyanánt a cikkeknek a Pamutközpont r.-t. előtt igazolandó beszerzési árát követelheti, az üzeltvitel költségeinek, a kamatveszteségnek és a haszonnak hozzászámításával. Üzeltviteli költségek és kamatveszteség fejében a gyáros 5%-ot, a kereskedő 10%-ot, haszon fejében pedig úgy a gyáros, mint a kereskedő 5%-ot számíthat fel, mely százalék a cikkeknek igazolt beszerzési ára után számítandó.

Ha valamely gyáros a jelen rendelet értelmében oly cikket szolgált be, amelyek a felajánlási kényszer, illetve a zárlat alól felmentett nyersanyagból vagy félgyártmányból készültek, akkor ezeknek a cikkeknek átvételi ára oly módon állapítatik meg, hogy a nyersanyagokra és félgyártmányokra az előző bekezdésben foglalt árszámítás, a gyártási költségekre pedig a 2.594/1917. M. E. számú rendelet szerinti árszámítás az irányadó.

Az átvételi árnak a jelen §. értelmében való különleges megállapítását az illető árúk beszoigáltatásával egyidejűleg kell a Pamutközpont r.-t.-tól kérni. Ugyanekkor igazolni kell a Pamutközpont r.-t. előtt, hogy a beszoigáltatott árúk eddig felajánlási kényszer, illetve zárlat alatt nem állottak. Ha a Pamutközpont r.-t. az igazolást nem fogadja el, a készletbirtokos az igazolás elfogadását a Pamutközpont r.-t. elutasító határozatának kézhezvételétől számított 8 napon belül a kereskedelemügyi minisztertől kérheti, aki ebben a kérdésben véglegesen dönt.

A Pamutközpont r.-t. a m. kir. kereskedelemügyi minisztertől nyerendő utasítások szerint tartozik eljárni a tekintetben, hogy a

beszolgáltatott cikkek a jelen §. 1. és 2. bekezdése szerint kiszámítandó áron átveendők-e, vagy pedig a cikkek a beszállítónak visszaküldendők-e. A kereskedelemügyi miniszter az erre vonatkozó utasításokat a Pamutközpont r.-t.-nak a cs. és kir. hadügyminiszterrel és a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg adja meg. A Pamutközpont r.-t. köteles a cikkek átvételéről vagy át nem vételéről a készletbirtokost a cikkek megérkezésének igazolásától (6. §.) számított 6 hét alatt értesíteni, ha pedig a cikk megérkezésének igazolási időpontjában a jelen §. 3. bekezdése értelmében kívánt igazolás a beszállító által még nem teljesített volt, az értesítésnek ennek az igazolásnak teljesítésétől számított 6 hét alatt kell megtörténnie.

A Pamutközpont r.-t. köteles azokat a cikkeket, amelyekre a fentiek szerint nem tart igényt, a cikkek beszállítójának az összes igazolt költségek megtérítése mellett díjmentesen haladéktalanul visszaküldeni. Az így visszaküldött cikkeket birtokosuk továbbra is csak a 3.790/1916. M. E. számú rendelet korlátai között használhatja fel.

A beszállított cikkek felhasználása.

10. §.

A Pamutközpont r.-t. a beszállítási kényszer alapján megszerzett cikkek felett szabadon nem rendelkezhetik, hanem köteles azokat az átvételi bizottságok által a 2.594/1917. M. E. számú rendelet alapján, illetőleg a jelen rendelet 9. §-a alapján megállapított árakon az összes költségek, úgymint az átvétel, beraktározás, biztosítás, bélyeg, beszállítás, kamatveszteségek, ellenőrzés, üzletvitel stb. alapján előálló költségek fejében a kereskedelemügyi miniszter által megengedett százalékos jutalék hozzászámításával a m. kir. kereskedelemügyi miniszter által átvevőül kijelölt hatóságnak vagy félnek átengedni.

Kivételek a beszállítási kényszer alól a kiskereskedelem és konfekciós üzemek részére.

11. §.

A) Azok a készletbirtokosok, akik az 1. §-ban felsorolt cikkeket már a jelen rendelet életbelépése előtt kicsiben, azaz a méterárúkat levágva, a darabokat pedig darabszámra a közvetlen fogyasztónak adták el és erre iparigazolványuk is volt, nem kötelesek a Pamutközpont r.-t.-nak beszállítani, azaz visszatartathatják az ezidőszerint birtokukban levő cikkekből a következő mennyiségeket:

1. a beszállítandó szöveteknek 20%-át, de legalább is 600 métert az összes beszállítandó szövetfajtákból együttvéve;
2. hat tucatot az 1. §. 2. pontjában felsorolt cikkekből;
3. 20%-ot az 1. §. 2. pontjában felsorolt férfiruházati és 50%-ot az ugyanebben a pontban felsorolt női és gyermekruházati cikkek-

ből, de legalább is 10 tucatot az e pontban felsorolt összes cikkekből együttvéve;

4. egy tucatot az 1. §. 4. pontjában felsorolt cikkekből;

5. tíz tucatot az 1. §. 5. pontjában felsorolt cikkekből.

A jelen §. alapján visszatartható cikkek közé elsősorban a megkezdett végárúk sorozandók, vagyis tilos egész végárúkat a beszoigáltatásból kihagyni és helyettük megkezdetteket beszoigáltatni.

Azok a kiskereskedők, akik a jelen §-ban megengedett kivétellel élni akarnak, kötelesek a be nem szolgáltatót cikkekről, a cikkek minőségének és mennyiségének (méter, darabszám, súly) feltüntetésé mellett, a Pamutközpont r.-t.-nak részletes kimutatást beküldeni és ugyanekkor a Pamutközpont r.-t.-gal a jelen rendelet életbelépésének napján a birtokukban levő iparigazolvány adatait közölni. Ezen kimutatás beküldésének kötelezettsége alól ki vannak véve azok a kiskereskedők, akiknek készleteit a 3. §-ban említett raktárfelvévő bizottságok irták össze.

Az előző bekezdésben említett kimutatást a beszoigáltatót cikkekről a 3. és 4. bekezdése értelmében készítenő jegyzékkel egyszerre kell a Pamutközpont r.-t.-nak megküldeni. Ha a kiskereskedőnek a jelen §. alapján visszatartható készleteken kívül oly cikkei, amelyek a beszoigáltatási kényszer alá esnek, nincsenek, akkor a visszatartott cikkekről szóló kimutatás legkésőbb a jelen rendelet életbelépésétől számított 14 nap alatt küldendő meg a Pamutközpont r.-t.-nak.

A beszoigáltatási kötelezettség alól mentesülő cikkeket a kiskereskedők továbbra is csak a 3.790/1916. M. E. számú rendelet korlátai között kizárólag az ezen rendelet 6. §-ának megfelelő áron és csakis közvetlenül fogyasztónak adhatja el.

B) Konfekcionáló vállalatok, varrótelepek és szabók a jelen rendelet életbelépése napján birtokukban levő bélésszöveteknek, segédanyagoknak és hozzávalónak 50%-át nem tartoznak a Pamutközpont r.-t.-nak beszoigáltatni, ha az említett cikkekből meglevő készleteiket a jelen rendelet életbelépésétől számított 14 napon belül a Pamutközpont r.-t.-nak bejelentik. Az így mentesülő cikkeket az említett vállalatok, varrótelepek és szabók nem adhatják el, hanem csakis saját üzemiükben dolgozhatják fel.

A beszoigáltatási kötelezettség alól az előző bekezdés szerint mentesülő készletek csakis a 3.790/1916. M. E. számú rendelet értelmében használhatók vagy dolgozhatók fel.

Különleges engedélyek.

12. §.

A jelen rendelet rendelkezései alól a kereskedelemügyi miniszter különösen indokolt esetekben kivételeket engedhet. Az erre vonatkozó kérelmek legkésőbb a jelen rendelet életbelépésétől számított 14 napon belül a Magyar Pamutközpont útján terjesztendőek elő.

Büntetlenség biztosítása.

13. §.

Az a készletbirtokos, aki a jelen rendelet hatálya alá tartozó cikkeit a háború idejére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján kibocsátott valamely rendelet tilalma ellenére vette meg vagy valamely ily rendelet rendelkezése ellenére nem jelentette be vagy nem ajánlotta fel megvételre a Pamutközpont r.-t.-nak, az ezzel elkövetett kihágás miatt nem büntethető, ha készleteit, mielőtt a kihágást a hatóságnál feljelentették, a jelen rendelet által előírt módon a Pamutközpont r.-t.-nak pontosan beszolgáltatja, illetőleg bejelenti. Nevezetesen mentesül az ilyen készletbirtokos a 2.489/1916. M. E. számú rendelet 12. §-a és a 3.790/1916. M. E. számú rendelet 10. §-a alapján megindítandó büntető eljárás alól, valamint készleteinek a 3.830/1916. M. E. számú rendelet alapján foganatosítandó elkobzása alól.

Ellenőrzés. Büntető és záró rendelkezések.

14. §.

A jelen rendeletben foglalt rendelkezések hatályosságának biztosítására ellenőrző közegek alkalmazhatók, akiket megfelelő igazolvánnyal a kereskedelemügyi miniszter lát el. Ezek a rendelet alá eső üzemeket és raktárakat bármely időben megvizsgálhatják és nekik kívánságukra az összes üzleti könyvek, levelek és egyéb feljegyzések megtekintését meg kell engedni. Az ellenőrző közegek vasúti és hajózási vállalatok teher- és gyorsárúraktárait, valamint közraktári, fuvarozó és szállítmányozó vállalatok raktárait is megtekinthetik és az elraktározott árúkra vonatkozó írásokat és feljegyzéseket megvizsgálhatják.

15. §.

Aki a jelen rendeletet megszegi vagy kijátssza, avagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármí módon közreműködik, vagy az 5. §-ban említett raktárfeltevő bizottságok működését avagy a 14. §-ban említett ellenőrzést megghiusítja, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazható pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része pedig a felmerült költségek levonásával a Hadirokantak Segélyalapját illeti.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

16. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapesten, 1917. évi november hó 8-án.

A m. kir. minisztériumnak 2.594/1917. M. E. számú rendelete a 2.593/1917. M. E. számú rendelet értelmében beszolgáltatandó pamutcikkek átvételi árának megállapítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A 2.593/1917. M. E. számú rendelet értelmében a Pamutközpont részvénytársaságnak beszolgáltatandó cikkek átvételi árának az idézett rendelet 8. §-ában említett bizottsági megállapításánál — amennyiben az idézett rendelet 9. §-a eltérőleg nem rendelkezik — az ezen rendelet függelékét képező I—XV. ártáblázatokban foglalt súly szerinti árak szolgálnak alapul.

Azoknak a cikkeknek az átvételi árát, amelyek az ezen rendelet függelékét képező ártáblázatokban nem fordulnak elő, az átvételi bizottságok az ártáblázatokban lefektetett alapelvek szerint állapítják meg.

A kereskedelemügyi miniszter az I—XV. ártáblázatokban foglalt árakat az ezen táblázatokban elő nem forduló cikkek áraival kiegészítheti.

Az árak megállapítása a cikkek tiszta súlya alapján történik. Nagykereskedők, konfekcionálók és manipulánsok részére a cikkek ezen súly szerinti árához még egy 20%-os, kiskereskedők részére egy 45%-os felár állapítandó meg. Aki ezekre a felárakra igényt tart, köteles ezt a beszolgáltatott cikkek jegyzékének (2.593/1917. M. E. számú rendelet 4. §-ának 2. bek.) megküldésével egyidejűleg a Pamutközpont-részvénytársaságnak bejelenteni és üzemének a felár megállapítására jogosító jellegét igazolni. A súly szerinti árhoz csomagolás fejében kg.-ként még 10 fillér, szállítás fejében pedig kg.-ként 15 fillér számítandó.

Az összes árak készpénzfizetés ellenében az átvétel helyén értendő.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 10-én kelt 260. számában.

2. §.

Ha a készletbirtokos bebizonyítja, hogy az általa beszolgáltatott cikket oly árban vásárolta, amely a bevásárlás idejében fennállott szokásos piaci áraknak megfelel, azonban magasabb, mint a 2.593/1917. M. E. sz. rendelet 8. §-a értelmében működő átvételi bizottságok által jelen rendelet 1. §-a alapján megállapított ár, részére rendkívüli felár állapítható meg. Ez a rendkívüli felár nem lehet nagyobb, mint a beszolgáltatott cikkek tényleges beszerzési ára és az átvételi bizottságok által megállapított ár közötti különbözet 5% haszon hozzászámításával. Ugyanez a felár állapítható meg akkor is, ha valamely gyár vagy konfekcionáló üzem oly cikket szolgáltatott be, amelyeknek elkészítésénél a felhasznált félgyártmányok szintén az akkoriban fennállott szokásos piaci árak megfelelő árban, de a jelen rendelet 1. §-a szerint az illető félgyártmányokra megállapítható árnál drágábban szereztek be.

Az előző bekezdés szerint megállapítható rendkívüli felárat a beszolgáltató félnek az átvételi árra vonatkozólag kapott értesítés keltétől számított 14 napon belül kell a megfelelő igazolások kíséretében kérnie. A kérelem felett a Pamutközpont r.-t. javaslata alapján bizottság dönt, amelyben a m. kir. Pamutközpont egy-egy taggal vannak képviselve. Amennyiben a kérelem Horvát-Szlavonországokban raktározó készletek átvételi áraira vonatkozik, a bizottságban a bán képviselője is helyet foglal.

Addig is, amíg a beterjesztett kérelem fölött az előző bekezdésben említett bizottság határoz, a Pamutközpont r.-t. köteles a cikk beszolgáltatójának az átvételi bizottság által a jelen rendelet 1. §-a alapján megállapított árat megfizetni. Az esetleg megállapítandó felár azután utólag azonnal, az erre vonatkozó bizottsági döntés után fizetendő ki.

3. §.

Ha a fél az átvételi bizottság, vagy a 2. §. 2. bekezdésében említett bizottság által megállapított árral nincs megelégedve, kérelmére az árt a jelen rendelet 1. és 2. §-ában megszabott árak alapján egy vagy több szakértő meghallgatásával a budapesti központi kir. járásbíróóság végzéssel állapítja meg. Az erre irányuló kérelmét a bizottság ármegállapító értesítésének kézhezvételétől számított 14 nap alatt kell előterjeszteni.

Ebben az esetben a Pamutközpont r.-t. az átvett cikkekért egyelőre az átvételi bizottság által megállapított vételárat köteles megfizetni. A megállapítás tárgyában hozott végzés ellen a budapesti kir. törvényszékhez felfolyamodásnak van helye. A kir. törvényszék határozata ellen további felelővételnek helye nincs. Az ebben az eljárásban hozott határozat mindkét félre kötelező és az eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya.

Felfolyamodás a Pamutközpont r.-t.-ot a beszolgáltatott cikkel való rendelkezésben nem akadályozza.

Az eljárás költségeinek viselése felől a bíróság a körülmények figyelembe vételével belátása szerint határoz. Egyebekben az 1911 :I. t.-c. 382—385. §-ai megfelelően alkalmazandók.

Horvát-Szlavonországokban a bírói út igénybevételére vonatkozó szabályok megállapítása iránt a bán intézkedik.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1917. évi november hó 8-án.

I. Ártáblázat.

Pamutfonalak.

Amerikai, keletindiai vagy levantei pamutból készült fonalak	Makofonalak egyiptomi pamutból kártolva		Makofonalak egyiptomi pamutból fészülve		Felár egyszerűen cérnázott fonalakért	
	Fonal finomsági száma	1 kg. ára korona	Fonal finomsági száma	1 kg. ára korona	Fonal finomsági száma	cérnázási bér kg.-kint korona
4—28-as számgig	8·80	14·70	50-es számon alul	17.—	20-as számgig	—·66
29—49-es »	9·70	15·20	50-es számgig	17·50	30-as »	—·90
50—60-as »	10·20	15·70	60-as »	18.—	40-es »	1·15
		16·20	70-es »	18·50	50-es »	1·55
		16·70	80-as »	19.—	60-as »	2.—
			90-es <	19·50	70-es »	2·50
			100-as »	20.—	80-as »	3.—
					90-es »	3·50
					100-as »	4.—
Többszörösen cérnázott fonalakért						
					50-es számgig	2·30
					60-as »	3·10

II. Ártáblázat.

Fehérnemű, ág- és asztalnemű, továbbá bélicélokra alkalmas nyers mercerizált, fehérített, festett és nyomott pamutszövetek.

Osztály	Fonal		1 kg. nyers szövet ára		1 kg. ára			
	Finomsági száma	minősége	Fehérített vagy mercerizált áru	fehérített és mercerizált áru	darabban festett mercerizált áru	darabban festett és mercerizált áru	Nyomott áru (beleértve a készítés összes költségeit, mint bogácsolás, fehérítés, festés, mercerizálás, appretálás és hasonló műveletek költségei).	
k o r o n á k b a n								
I.	14-es számon alul	egyszálú amerikai, keletindiai vagy levantei egyszálú	10.70	11.05	11.10	11.45	14.—	
II.	14-24-es számgig	»	11.30	11.70	11.75	12.15	15.50	
III.	25-29-es »	»	11.80	12.20	12.25	12.65	16.—	
IV.	30-42-es »	»	13.40	13.85	13.90	14.35	18.—	
V.	30-42-es »	lánchban vagy vetülékben makó-anyagból	15.—	16.35	16.40	16.85	20.50	
VI.	30-42-es »	makó kártolva egyszálú	17.50	18.85	18.90	19.35	23.—	
VII.	30-42-es »	fésülve »	19.—	20.35	20.40	20.85	24.50	
VIII.	44-60-as »	kártolva »	19.—	20.50	20.60	21.10	25.25	
IX.	44-60-as »	fésülve »	21.—	22.50	22.60	23.10	27.25	
X.	60-70-es »	kártolva »	20.50	22.45	22.50	23.15	28.50	
XI.	60-70-es »	fésülve »	22.50	24.45	24.50	25.15	30.50	
XII.	80-100-as »	kártolva vagy fésülve egyszálú	24.—	25.30	26.—	26.65	32.—	

Az árak vonatkoznak { a) nyersárúnál ..... appretura nélkül ugy, ahogy a szövészekről lekerül ;
 b) kikészített árúnál ..... appretált állapotban szabványos nehezítéssel.

Erősen appretált árúnál (telített appretura) a nehezítés fokának megfelelően súlylevonás eszközözendő. Ennek nagyságát a szakértők határozzák meg. Súlynyabb minőségű anyagokból készült szöveteknek a VIII-ik táblázat szerinti levonások eszközözendők.

III. Ártáblázat.

Fehérnemű, ágý- és asztalnemű, továbbá béléscélokra alkalmas tarkánszött pamutszövetek.

Osztály	Fonal		1 kg ára			
	finomsági száma	minősége	tarkánszött appretúra nél- küli, vagy szabványosan appretált árúk	tarkánszött mercerizált vagy fehérített árúk	tarkánszött fehérített és mercerizált árúk	tarkánszött és festett árúk a szabványos appreturát beléértve
I.	14-es számon alul	amerikai, keletindiai vagy levantei egyszálú	13·50	14·20	14·55	14·60
II.	14—24-es számig	»	14·20	15—	15·40	15·45
III.	25—29-es »	»	14·85	15·65	16·05	16·10
IV.	30—42-es »	»	16·90	17·80	18·25	18·30
V.	30—42-es »	lánchban vagy vetülekben makó- anyagból	20·25	21·15	21·60	21·65
VI.	30—42-es »	makó kártolva egyszálú	23·60	24·50	24·95	25—
VII.	30—42-es »	» fésülve »	25·65	26·55	27—	27·05
VIII.	44—60-as »	» kártolva »	25·65	26·65	27·15	27·25
IX.	44—60-as »	» fésülve »	28·35	29·35	29·85	29·95
X.	60—70-es »	» kártolva »	27·70	29—	29·65	29·70
XI.	60—70-es »	» fésülve »	30·40	31·70	32·35	32·40
XII.	80—100-as »	» kártolva v. fésülve »	32·40	33·70	34·35	34·40

k o r o n a

Az árak vonatkoznak { a) szövéséről nyers állapotban levett árúknál ..... nehezítés nélküli szövetekre,
 b) kikészített árúknál ..... appretált állapotban, szabványos nehezítéssel.
 Erősen appretált árúknál (telített appretúra) a nehezítés fokának megfelelően súlylevonás eszközölendő.
 Ennek nagyságát a szakértők határozzák meg.
 Silányabb minőségű anyagokból készült szöveteknél a VIII-ik táblázat szerinti levonások alkalmazandók.

IV. Ártáblázat.

Konfekciós szövetek, mint adria-, atlasz-, továbbá strux-, fustián-, kardbársony-, velvett- és pamutfonalakból készült hasonló szövetek.

Osztály	Fonal		Nyers árú tekintet nélkül annak szöveti módjára: 1 kg ára	Adria-, atlasz- és általában az úgynevezett konfekciós szövetek		Egyenruha-, szövetek, strux-, fustián- és hasonló szövet		Bársony és kardbársony vágva		Velvett nem vágva
	finomsági száma	minősége		festve	1 kg ára		festve, vagy festve és nyomva	1 kg ára	festve, vagy festve és nyomva	
					festve és nyomva	festve, vagy festve és nyomva				
I.	14-es számon alul	amerikai, keletindiai vagy levantei, egy-szállú	10—	12'—	12:50	11:30	15:20	12:50		
II.	14—24-es számig	amerikai, keletindiai vagy levantei, egy-szállú	10:50	12:50	13—	12—	15:90	13'—		
III.	25—29-es	amerikai, keletindiai vagy levantei, egy-szállú	11—	13:30	13:80	12:70	16:40	13:80		
IV.	30—42-es	amerikai, keletindiai vagy levantei, egy-szállú	12:50	14:80	15:30	14:20	17:90	15:30		
V.	30—42-es	1/2 makó kártolva, egyszálú*	15—	17:30	17:80			17:80		
VI.	30—42-es	makó	17:50	19:80	20:30			20:30		
VII.	30—42-es	→ fészülve	19—	21:30	21:80					

Az árak vonatkoznak { a) nyers árnál . . . . . nehezítés nélkül, úgy, ahogy a szövésékről lekerül.
 b) kikészített árnál . . . . . appretált állapotban szabványos nehezítéssel.
 Erősen appretált árnál (telített appretura) a nehezítés fokának megfelelően súlylevonás eszközölendő. Ennek nagyságát a szaktértők határozzák meg. Silányabb minőségű anyagokból készült szöveteknél a VIII-ik táblázat szerinti levonások alkalmazandók.

* Láng vagy vetülék makó-anyagból.

k o r o n a

X. Ártáblázat.

Felárak és levonások tarkánszött pamutárúknál.

A tarkánszött szövetek ártáblázata (V. táblázat) amerikai pamutból készült egyszerű láncsal és egyszerű vetüléssel bíró standard jellegű szövetekre vonatkozik. Jobb minőségű szöveteknél megfelelő felár, silányabb minőségűnél pedig megfelelő levonás esz- közlendő, amely felárnak, illetve levonásnak nagyságát az alábbiak figyelembevételével a szakértők állapítják meg:

A) *Felárak jó minőségű pamutanyagból készült és az alábbi kötés- sel bíró szöveteknél.*

I.

Felső és alsó láncsal, valamint felső és alsó vetüléssel bíró szövetnél 30%

II.

a) cérnázott láncsal és felső és alsó vetüléssel bíró szövetnél 25%

b) egy láncsal és 40/2-es számon felüli finomságú cérnázott vetüléssel bíró sűrűn beállított szövetnél 25%

III.

Felső és alsó láncsal, de egy vetüléssel bíró szövetnél 20%

IV.

a) egy láncsal és felső és alsó vetüléssel bíró szövetnél 15%

b) 40/2-es számon felüli finomságú cérnázott láncsal és ugyanolyan finomságú cérnázott vetüléssel bíró sűrűn beállított szövetnél 15%

V.

Cérnázott láncsal és egyszálú vetüléssel bíró szövetnél 10%

B) *Levonások.*

Silányabb minőségű szövetnél 10%

Nagyon silány minőségű szövetnél 15%

XI. Ártáblázat.

Felárak törülközőknél és asztalkendőknél.

1. *Felárak törülközőknél:*

a) szabásosan szőtt és vetüléssel készített, szegéllyel el- látott törülközőnél 5%

b) közönségesen konfekcionált törülközőnél (kétoldalt be- szegve) 5%

- c) rojtos vagy kétoldalt lyukacsos szegéllyel ellátott törül-
közőnél 10%
2. *Feláruk asztalkendőknél:*
- a) szabásosan szőtt és vetüléssel készített szegéllyel el-
látott asztalkendőnél 5%
- b) közönségesen konfekcionált asztalkendőnél (kétoldalt
beszegve) 5%
- c) kétoldalt lyukacsos szegéllyel ellátott törülközőnél 10%
- d) négyoldalt „ „ „ „ „ „ 20%

Kitünő minőségű törülközőknél és asztalkendőknél az 1. és 2. pontok alapján megállapított árakhoz az anyag minőségéhez képest még 30%-ig terjedhető minőségi felár hozzáadandó, silányabb minőségűeknél pedig a megállapított árakból 15%-ig terjedhető levonás eszkozlendő. Úgy a felár, mint a levonás nagyságát a szakértők állapítják meg.

XII. Ártáblázat.

Kötött és kötszövött cikkek.

Kötött hasmelegítő félgyapjúból	35.— K
Kötszövött, bolyhos haskötő	18.— „
Kapca bélésárúból	12.— „
Ujjatlan keztyű félgyapjúból	37.— „
Térdmelegítő félgyapjúból	38.— „
Férfi harisnya nagy öltéssel, vigogneból	22.— „
„ „ műgyapjúból	28.— „
„ „ felgyapjúból	38.— „
Keztyű nagy öltéssel vigogneból	23.— „
„ műgyapjúból	29.— „
„ felgyapjúból	40.— „
„ közepes nagyságú öltéssel félgyapjúból	45.— „
„ duplakötéssel félgyapjúból	54.— „
Férfi sapka félgyapjúból	41.— „
Shawl vigogneból	22.50 „
„ félgyapjúból	40.50 „
Érmelegítő vigogneból	20.— „
„ műgyapjúból	26.— „
„ félgyapjúból	36.— „
Téli patent gyermekharisnya vigogneból	29.— „
„ „ „ félgyapjúból	44.— „
„ női és „ nagy öltéssel	26.50 „
„ „ „ „ közepes finomságú öltés- sel vigogneból	28.— „
Téli női és gyermekharisnya plattirozva	42.— „
Patent nyári „	38.— „
Nyári női harisnya „	3750 „
„ rövid „ (zokni)	38.— „

Téli zokni nagy öltéssel	22.— K
„ „ mügyapjúból	28.— „
„ „ félgyapjúból	40.— „
„ „ közepes nagyságú öltéssel, vigogneból	22.— „
„ „ mügyapjúból	31.— „
„ „ félgyapjúból	42.— „
Kötszövött hósapka vigogneból	18.— „
Kötött hósapka vigogneból	22.— „
„ „ mügyapjúból	28.— „
„ „ félgyapjúból	38.— „
Lábszárvédő vigogneból	23.— „
„ „ mügyapjúból	29.— „
„ „ félgyapjúból	40.— „
Szvetter vigogneból	22.— „
„ „ mügyapjúból	30.— „
„ „ félgyapjúból	40.— „
Ujjnélküli mellény és női kabát vigogneból	24.50 „
„ „ „ „ „ mügyapjúból	31.— „
„ „ „ „ „ félgyapjúból	58.— „
Kötött csavaros lábszárvédő vigogneból	20.— „
„ „ „ „ „ darabban festve	18.— „
Csavaros lábszárvédő mügyapjúból	26.— „
„ „ félgyapjúból	36.— „
Kötött férfimellény vigogneból	22.— „
„ „ félgyapjúból	49.— „
Kötszövött női (cotton) harisnya	45.— „
„ (cotton) zokni	47.50 „
„ férfiharisnya amerika fonalból	28.— „
„ „ makófonalból	35.— „
Nyári trikónadrág amerika fonalból	25.— „
„ „ makófonalból	33.— „
Kötszövött ujjas amerika fonalból	23.— „
„ „ makófonalból	31.— „
Nyári trikóing amerika fonalból	24.— „
„ „ makófonalból	32.— „
Női és férfi keztű trikószövetből, szorító szalaggal	36.50 „
Férfikeztű csattal vagy gombbal	44.— „
Női trikókeztű 2 gombbal	61.50 „
Női cérnakeztű	94.— „
Férfi „	96.50 „

Beége- és vigogne-szövetből készült téli cikkek, női nadrágok, női ujjasok, női kabátok, gyermekujjasok, gyermeköltönyök és gyermeknadrágok kg.-ként 50 fillérrel drágábbak, mint a férfiujjasok.

Női nyári ujjasok kg.-ként 1 koronával drágábbak, mint a férfiujjasok.

Női nyári reformnadrágok kg.-ként 1 koronával drágábbak, mint a férfinadrágok.

XIII. Ártáblázat.

Pamutszalagok.

Nyers pamutszalag 1 cm. szélességben	4 ¹ / ₂ fillér
Fehéřített vagy festett pamutszalag 1 cm. szélességben	5 ¹ / ₂ „
1 cm.-nél keskenyebb vagy szélesebb szalagoknál a fenti árakhoz minden milliméter után ¹ / ₂ fillér hozzáadandó, illetve levonandó.	

XIV. Ártáblázat.

Munkásöltönyök.

A konfekcionált munkásöltönyök ára olyképen állapítandó meg, hogy előbb az átveendő öltöny szövetének ára állapítatik meg súlya és minősége (osztálya) alapján a vonatkozó ártáblázat felhasználásával és az így megállapított árhoz hozzáadandó még szabászati hulladék címén 3%, konfekcionálási díj fejében pedig zubbonyért 2 K, nadrágért 1.50 K.

XV. Ártáblázat.

Férfi- és gyermekruhák.

A konfekcionált férfi- és gyermekruhák árai a felsőszövetek minőségének megfelelő ártáblázat felhasználásával állapítandók meg olyképen, hogy súly gyanánt a kész konfekcionált cikk súlya a kellékekkel együtt veendő számításba és az így megállapított árhoz hozzáadandó szabászati hulladék címén 5%; különösen jó minőségű felsőszöveteknél vagy kellékeknél azonkívül megfelelő minőségi felár is engedélyezendő, amelynek nagyságát a szakértők állapítják meg.

A konfekcionálásért a következő díjak fizetendők:

42/54 nagyságú férfiöltönyöknél:

1 nadrágért	3.— K
1 mellényért	3.— „
1 kabátért	6.— „
1 béleletlen felsőkabátért	12.— „
1 bélelt felsőkabátért	14.— „
1 béleletlen rövid (mikadó) kabátért	8.— „
1 bélelt rövid (mikadó) kabátért	12.— „
1 körgallérért (pellerin)	4.50 „

36/41 nagyságú gyermeköltönyöknél hosszú nadrággal:

1 nadrágért	2.40 „
1 mellényért	2.40 „
1 kabátért	4.80 „

Gyermeköltönyökért rövid nadrággal (Gambetta-öltönyök):

1 rövid nadrágért	2.10 K
1 mellényért	2.10 „
1 kabátért	4.20 „

Mindennemű felsőkabátért 3—12 év közötti fiúk részére:

1 béleletlen felsőkabátért	6.— „
1 bélelt felsőkabátért	9.— „
1 körgallérért (pellerin)	3.60 „

Fiúkosztümökért (kabát és nadrág) 3—10 év közötti fiúk részére:

1 nadrágért	2.— „
1 béleletlen kabátért	2.— „
1 bélelt kabátért	4.— „

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 86.961/1917. K. M. számú rendelete a pamutfonalak, pamutszövetek, a kötött és kötszövött pamutárúk, valamint a pamut és félgyapjú szövött és kötött férfialsóruha forgalombahozatalának és feldolgozásának korlátozásáról 3.790/1916. M. E. szám alatt kiadott rendelet újabb kiegészítése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium 3.790/1916. M. E. számú rendeletének (l. a Budapesti Közlönynek 1916. évi december hó 19. napján megjelent 294. számában) 6. §-a alapján a következőket rendelem:

1. §.

Konfekcionáló vállalatoknak, varrótelepeknek és szabóknak az 1917. évi november hó 10. napjától kezdve további intézkedésig a 3.790/1916. M. E. számú rendelet 3. §-ának első bekezdésében említett, a 2.593/1917. M. E. számú rendelet 11. §-a értelmében a beszolgáltatási kötelezettség alól mentesített cikkekből az 1917. évi november hó 10. napján raktáron volt készleteiknek havonta 10%-át szabad feldolgozniok.

2. §.

Azoknak a készletbirtokosoknak, akik árúikat a 3.790/1916. M. E. számú rendelet megjelenése előtt üzletszerűleg kicsiben, azaz a mértékárúkat levágva, a darabokat pedig darabszámra a közvetlen fogyasztónak adták el és erre iparigazolványuk is volt, a jelen rendelet 1. §-ának első bekezdésében meghatározott időben a 3.790/1916. M. E. számú rendelet 1. §-ának meghatározása alá eső, a 2.593/1917. M. E. számú rendelet 11. §-a értelmében a beszolgáltatási kötelezettség alól mentesített cikkekből az 1917. évi novem-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 10-én kelt 260. számában.

ber hó 10. napján raktáron volt készleteiknek havonta 10%-át szabad engedély nélkül eladni.

A jelen §-ban meghatározott szabad eladási jog az alábbi feltételekhez van kötve:

a) a szabadon eladható raktáron levő árúért nem követelhető magasabb ár, mint amilyent a fél azokért a 3.790/1916. M. E. számú rendelet életbelépése előtt kapott;

b) ezekről az eladásokról külön feljegyzést köteles a fél vezetni, amelybe a kereskedelemügyi miniszter által alkalmazandó ellenőrző közegeknek mindenkor betekintést kell engedni.

3. §.

A 3.790/1916. M. E. számú rendelet egyebekben érintetlenül marad.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.
Budapest, 1917. évi november hó 9-én.

Papir- és cellulozetermelés szabályozása, papiripari termékek árszabása.

A m. kir. minisztérium 4.980/1917. M. E. számú rendelete Papir-Bizottság alakítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A papireladás biztosítására a papir, a félanyag (faanyag, rongyanyag) és a celluloze termelésének szabályozására, a nyersanyagok, félgyártmányok és a késztermékek felosztására, felhasználására és árszabályozására vonatkozó kérdésekben szakszerű tárgyalás és véleményadás, továbbá a papirellátással kapcsolatos tennivalóknak a jelen rendelet és a kereskedelemügyi miniszter által adott utasítások értelmében való elvégzésére Papir-Bizottság alakíttatik.

A bizottság megalakítása iránt a kereskedelemügyi miniszter intézkedik.

2. §.

A bizottság eredményes működése céljára a kereskedelemügyi miniszter elrendelheti, hogy mindazok, akik papir, félanyag (faanyag, rongyanyag) és celluloze termékével, előállításával, feldolgozásával vagy forgalombahozatalával foglalkoznak, készleteiket a bizottságnak jelentsék be és felhatalmazhatja a bizottságot, hogy az említett cikkek termelésében és fogyasztásában érdekelt vállalatok üzemét ellenőrizze és evégből üzleti könyveiket és levelezéseiket is megtekinthesse.

A bizottságot ebben a működésében az érdekelt vállalatok kötelesek teljes mértékben támogatni, a szükséges felvilágosításokat megadni és a bizottságnak az ellenőrzésekre vonatkozó rendelkezéseit megtartani.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 5-én kelt 4. számában.

3. §.

A kereskedelemügyi miniszter a 2. §-ban említett intézkedéseken felül megteheti a fogyasztás papírral való ellátásának biztosítására szükséges azokat az egyéb intézkedéseket is, amelyekre a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények a minisztériumot felhatalmazzák, így különösen elrendelheti:

1. hogy a papír-, a félszövet- (faanyag, rongyanyag) és a cellulóze készletek, vagy azok egy része birtokosaiknál vagy őrzőiknél zár alá vétessenek;

2. hogy az első pontban említett cikkek birtokosai készleteiket vagy azok egyrészét a kereskedelemügyi miniszter által megjelölt hatóságoknak, intézményeknek, cégeknek stb. engedjék át. Az átengedés feltételeit a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

4. §.

A bizottság az érdekelt minisztereknek és a cs. és kir. hadügyminiszternek kiküldötteiből, valamint a kereskedelemügyi miniszter által az érdekeltség köréből meghívott tagokból áll.

5. §.

A bizottság ügyrendjét a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

6. §.

A bizottságnak az érdekeltség köréből meghívott tagjai a kereskedelemügyi miniszternek fogadalmat tesznek arra nézve, hogy a rájuk bízott ügyekben teljes pártatlansággal és a legnagyobb lelkiismeretességgel fognak eljárni és a bizottság ügyeit, valamint a bizottsággal érintkező ügyfelek üzleti viszonyait feltétlen titoktartással fognak kezelni.

7. §.

Aki a kereskedelemügyi miniszternek a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi vagy kijátssza, úgyszintén, aki a 2. §-on alapuló ellenőrzést megghiúsítja, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig az államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1917. évi december hó 31. napján.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 688/1918. számú rendelete a celluloze forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium 1917. évi december hó 31-én kelt 4.980/1917. M. E. számú rendelete alapján (megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 5-iki számában) a következőket rendelem:

1. §.

A meglevő és ezután előállított celluloze-készletek a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek és azokkal a tulajdonos csak a jelen rendelet határozmányai szerint rendelkezhetik.

A cellulose előállításával foglalkozó vállalatok kötelesek a raktáron levő celluloze-készleteiket első ízben 1918. évi január hó 15-ik napján az akkor meglevő állapot szerint, az ezután termelt készleteket pedig minden hó 1-én és 15-én a kereskedelemügyi minisztérium ipari-műszaki ügyosztályánál (I. Lánchid-utca 1—3.) ajánlott levélben bejelenteni.

2. §.

A zár alá vételnek az a hatálya, hogy a zár alá vett cellulozet csak a kereskedelemügyi miniszter engedélyével szabad elidegeníteni, feldolgozni vagy egyébként felhasználni. Az erre irányuló kérelmeket a mennyiség és a minőség feltüntetése mellett a kereskedelemügyi minisztérium ipari-műszaki ügyosztályánál kell előterjeszteni.

Az 1918. évi január hó 20-ig a kereskedelemügyi miniszter külön engedélye nélkül is szabad feldolgozni azokat a celluloze-mennyiségeket, amelyekre a készlet birtokosának üzeme zavartalan folytatásához szüksége van.

3. §.

Az 1918. évi január hó 15-étől kezdve cellulozet nem postai polgári forgalomban, közforgalmú vasúton fuvarozásra feladni, avagy hajón vagy gépkocsin szállítani vagy szállíttatni csak a kereskedelemügyi miniszter írásbeli szállítási engedélyével (szállítási igazolvánnyal) szabad.

A szállítási engedélyt (szállítási igazolványt) a kereskedelemügyi minisztértől kell kérni.

A szállítási engedélyt (szállítási igazolványt) a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni és az árút felvevő állomásnak annak jeléül, hogy az engedély szállításra már használtatott és újból fel nem használható, keletbélyegzővel le kell bélyegeznie.

4. §.

Aki a jelen rendeletet megszegi vagy kijátssza, kihágást követ el és a 4.980/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a szerint büntetendő.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 8-án kelt 6. számában.

5. §.

Jelen rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi január hó 5-én.

A m. kir. minisztérium 613/1918. M. E. számú rendelete a cellulozel és papírt gyártó, feldolgozó és forgalombahozó iparokat érintő rendelkezésekről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A kereskedelemügyi miniszter a cellulozé, a fé lanyag (fából készített papíryanag, rongyanyag) és a papír gyártását, feldolgozását és forgalombahozatalát rendelettel szabályozhatja. Erre a célra ilyen cikkek gyártásával, feldolgozásával és forgalombahozatalával foglalkozó vállalatok kényszertársulását is elrendelheti és a társulatok szervezését és hatáskörét, a tagoknak jogait és kötelezettségeit, ideértve a társulattal és a többi tagokkal szemben teljesítendő fizetési és megtérítési kötelezettséget is, szabályozhatja.

2. §.

A kereskedelemügyi miniszter a papirellátás biztosítására szolgáló azoknak az intézkedéseknek a megtételét, amelyekre őt az eddig kiadott rendeletek és a jelen rendelet felhatalmazzák, általa kiküldendő vagy létesítendő szervre ruházhatja, amely a reá ruházott hatáskörben más közhatóságokkal közvetlenül érintkezhetik.

3. §.

A kereskedelemügyi miniszter közérdekből, amennyiben az az 1. §-ban meghatározott célra szükségesnek mutatkozik, rendelettel akként intézkedhetik, hogy a jelen rendelet hatálya alá tartozó ipari vállalatok által cellulose fé lanyag vagy papír szállítása iránt vállalt kötelezettségek hatályukat veszítik.

4. §.

A kereskedelemügyi miniszter a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezéseinek megszegésére nézve az 1916 : IV. t.-c. 6. §-a értelmében rendelkezhetik.

5. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1918. évi március hó 11. napján.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 14-én kelt 62. számában.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 12.731/1918. K. M. számú rendelete a celluloze- és papírgyári szövetség megalakításáról.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 613/1918. M. E. számú rendelete alapján elrendelem a celluloze és papír gyártásával foglalkozó vállalatok kényasztársulását. A megalakítandó társulatra az alábbi szabályok irányadók:

1. §.

Celluloze- és papírgyári szövetség.

Jelen rendelet erejénél fogva „Celluloze- és papírgyári szövetség” cím alatt szövetség alakul.

A szövetség székhelye: Budapest.

A szövetségnek e rendeletnél fogva tagja minden vállalat, amely cellulozet, félanyagot (fából készített papíryanagot, rongyanyagot) mindennemű papírt és papírlémezt, összefoglalva röviden „szövetségi anyagoknak” nevezve, gyárilag előállít.

Olyan vállalatok, amelyeknek üzeme csak részben foglalkozik a fenti bekezdésben felsorolt cikkek gyártásával, üzemüknek ezen részével tagjai a szövetségnek.

Az ezen §. alá tartozó oly üzemek, amelyek a rendelet életbe léptetése után keletkeznek, üzletük megkezdésével lesznek tagjai a szövetségnek.

Ha a szövetséghez való tartozás kérdésében véleményeltérések merülnek fel, úgy ezekben a vállalatnak és a szövetségnek meghallgatása után a kereskedelemügyi miniszter dönt. E döntés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

2. §.

A szövetség célja.

A szövetség célja a szövetségi anyagok termelésének a kereskedelemügyi miniszter irányítása szerint való szabályozása.

E végből a szövetség:

1. nyilvántartja a tagok termelési viszonyait, berendezéseit, készleteit, termékeit és áruforgalmát és e célból a helyszínén a szükséges felvételeket kiküldöttjei által megejtheti;

2. véleményt ad a kereskedelemügyi miniszternek az idevágó iparágakat érintő kérdésekben;

3. a közhivatalok és állami üzemek papírszükségletét megállapító bizottság összeállítása alapján gondoskodik ezen szükséglet kigyártásáról; a kigyártott cikkek árát a bizottság és a szövetség meghallgatásával a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg;

4. az előző pontban említett szükséglet fedezése után a kereskedelemügyi miniszter utasításai szerint vagy jóváhagyásával meg-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 14-én kelt 62. számában.

állapítja az egyes gyárak üzemtervét és a kigyártandó cikkek minőségét és árát és közreműködik az üzemterv foganatosításához szükséges nyersanyagok szétosztásában;

5. kiküldöttjei által képviseli a szövetséghez tartozó iparágakat azokban a szervezetekben, amelyek azoknak az iparágaknak nyers- és segédanyagai ellátására hivatvák: e képviselői részleteit a kereskedelemügyi miniszter esetről-esetre szabályozza;

6. ellátja azokat az egyéb feladatokat, amelyeket a körébe tartozó iparágak terén a kereskedelemügyi miniszter reá bíz.

3. §.

A szövetség jogi természete.

A szövetség jogi személy. A szövetséget hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben az igazgatóság képviseli. (7. §.)

4. §.

A tagok kötelességei.

A tagok kötelesek az üzemtervhez (2. §. 3.) úgy gyártási, mint egyéb üzleti tevékenységükben alkalmazkodni.

Kötelesek továbbá a tagok a szövetség igazgatóságának az általa feladatai körében kívánt felvilágosításokat megadni és az ellenőrzésben a szövetséget, illetve ennek kiküldötteit támogatni.

Kötelesek továbbá a tagok a szövetség ügyvitelének reájuk eső költségeihez való hozzájárulási összegeket a szövetségi közgyűlés (6. §.) e tárgyú határozatainak megfelelően megfizetni. Az ekképen kivetett és hátralékos járulékok közigazgatási úton hajtathatók be.

Egyebekben is kötelesek a tagok a szövetséget e rendeletben megállapított céljainak elérésében megfelelően támogatni és minden oly intézkedéstől tartózkodni, amely a szövetség céljainak elérését nehezítené vagy akadályozná.

5. §.

A szövetség szervei.

A szövetség szervei:

- a) a közgyűlés,
- b) az igazgatóság.

6. §.

A közgyűlés az összes szövetségi tagokból áll.

A közgyűlést negyedévenként legalább egyszer kell egybe hívni. Az egybehívást ajánlott levelek útján az igazgatóság foganatosítja olyképp, hogy a meghívóknak legalább 8 nappal a közgyűlés határnapja előtt kell postára adatniok. A meghívókon fel kell tüntetni a közgyűlés napirendjét.

Az alakuló közgyűlést a kereskedelemügyi miniszter hívja egybe.

A kereskedelemügyi miniszternek vagy legalább 3 tagnak az igazgatóság irányában írásban kifejezett kívánságára a közgyűlést legfeljebb 2 héten belül szintén össze kell hívni. Az ily közgyűlések egybehívására vonatkozólag ugyanazok a szabályok nyerne alkalmazást, mint a negyedévi közgyűlések tekintetében.

A szabályszerűen egybehívott közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

A közgyűlésen az igazgatóság elnöke, ennek akadályoztatása esetében pedig helyetteseinek egyike (kor szerinti sorrendben), abban az esetben pedig, ha az elnök helyettesei is akadályozva vannak, az igazgatóság által kijelölt igazgatósági tag elnököl.

A tagok a közgyűlésen személyesen, jogi személyek pedig igazgatósági tagjuk vagy cégvezetőjük személyében vagy írásban felhatalmazott más képviselőik által jelenhetnek meg.

Minden tag annyi szavazattal bír, ahány gyára van, de egy tag sem bírhat többel, mint három szavazattal. Gyár alatt ebben a vonatkozásban félgyártmányoknak vagy készgyártmányoknak előállítására szolgáló üzemtelep értendő, egy helyen levő, egymással üzemileg összefüggő gyártelepek együttesen csak egy gyárnak számítanak. A több szavazattal bíró tag arra is jogosítva van, hogy egy-egy szavazatát más-más személy által gyakorolja a közgyűlésen.

A közgyűlés határozatait a jelenlevők egyszerű szavazattöbbségével hozza.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. az igazgatóság jelentésének és számadásának tudomásulvétele, illetve a számadásoknak jóváhagyása;
2. a szövetségi ügyvitel költségeinek és a költségek felosztásának megállapítása;
3. a tagok által előterjesztett indítványok felett való határozathozatal;
4. esetleg számvizsgálóknak kiküldése;
5. az igazgatóság megválasztása.

Ha a közgyűlés szabálytalanul van egybehíva, vagy szabálytalanul folyt le, akkor bármely tagnak a közgyűlés napjától számított 15 nap alatt a kereskedelemügyi miniszterhez benyújtott panaszára a kereskedelemügyi miniszter a közgyűlés határozatait megsemmisítheti.

A költségek összegére és elosztására vonatkozó közgyűlési határozat ellen az a tag, aki ezt magára nézve sérelmesnek tartja, ugyancsak a közgyűléstől számított 15 napon belül panasszal fordulhat a kereskedelemügyi miniszterhez, aki a közgyűlésnek e tárgyú határozatát megsemmisítheti vagy módosíthatja.

7. §.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság legalább 5 és legfeljebb 8 tagból áll, akiket a közgyűlés egy évi időtartamra választ olykép, hogy megbizatusuk

a megválasztásukat követő 3. évnegyedi közgyűléssel jár le. Ha az igazgatóság létszáma a fent megállapított legkisebb szám alá süllyed, akkor pótválasztást kell megejteni, az időközben megválasztott igazgatósági tagok megbízatása csak az igazgatóság megbízatásának még hátralevő idejére terjed. A megválasztott igazgatósági tagok jegyzékét fel kell terjeszteni a kereskedelemügyi miniszterhez.

A kereskedelemügyi miniszter a megválasztott igazgatósági tagok sorából kinevezi a szövetség elnökét és esetleg egy vagy több alelnökét.

Az igazgatóság vezeti a szövetség ügyeit és képviseli a szövetséget hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben. Érvényes képviselőhöz az igazgatóság legalább két tagjának együttes eljárása szükséges, akik közül az egyiknek a kereskedelemügyi miniszter által kinevezett elnöknek vagy alelnöknek kell lennie.

Igazgatósági üléseket a szükséghez képest kell tartani. Ezeket az üléseket az elnök vagy valamely alelnök hívja egybe és köteles ezt 3 napon belül megtenni, ha erre bármely igazgatósági tag felszólítja. Az ülés határozatképes, ha az összes igazgatósági tagok meghívottak és legalább 4 tag személyesen vagy más igazgatósági tag által helyettesítve megjelent. A határozatok a megjelenteknek általános szavazattöbbségével hozatnak.

Jogosítva van az igazgatóság hatáskörének egy részét különösen a folyó ügyek ellátása tekintetében egy kebeléből választandó végrehajtó bizottságra ruházni. Ha végrehajtó bizottságot alakítanak, akkor be kell választani az elnököt.

Egyebekben az igazgatóság ügyrendjét önmaga állapítja meg.

Az igazgatósági tagság tiszteletbeli állás és az igazgatósági tagok sem fizetésben, sem más járandóságban nem részesülnek, de esetleges készkiadásaik megtérítését igényelhetik.

8. §.

A szövetségi közegek és alkalmazottak kötelességei.

A szövetségnek összes közegei, ideértve az alkalmazottakat is, a legteljesebb pártatlansággal és titoktartással kötelesek eljárni.

9. §.

Állami felügyelet.

A szövetség minden vonatkozásban állami felügyelet alatt áll, amelyet a kereskedelemügyi miniszter állandóan egy kirendelt miniszteri biztos vagy esetről-esetre kijelölt közegei által gyakorol. A miniszteri biztost, vagy ha ilyen állandó megbízatással nem rendeltetett volna ki, a kereskedelemügyi minisztert evégből minden közgyűlésre, igazgatósági és végrehajtó-bizottsági ülésre meg kell hívni és képviselőjének jogában áll, hogy a végrehajtó-bizottsági és igazgatósági ülések határozatai, valamint a közgyűléseknek a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyását igénylő határozatai ellen felfüggesztő hatályú tiltakozással éljen, mely esetben a határozat csak a kereskedelemügyi miniszter döntése után hajtható végre.

A kereskedelemügyi miniszter kiküldöttjei korlátlan **betekintési** joggal bírnak a szövetség egész ügyvitelébe, könyveibe és irományaiba és ezeknek miképen való vezetése tárgyában utasításokat adhatnak a szövetségnek.

10. §.

Rendbirságok.

Az igazgatóság ama tag ellen, aki a szövetség irányában való kötelességének nem felel meg, különösen nem alkalmazkodik az üzemtervhez, avagy megtagadja vagy megakadályozza a vele szemben való ellenőrzés gyakorlását esetenként ötvenezer koronáig terjedhető rendbirságot szabhat ki.

A kiszabás ellen az e tárgyú értesítés kézhezvételétől számított 15 nap alatt panasznak van helye a kereskedelemügyi miniszterhez, aki a birságot kirovó határozatot helybenhagyhatja vagy megváltoztathatja, a birságot elengedheti vagy mérsékelheti.

Ily rendbirságot a kereskedelemügyi miniszter közvetlenül is kiszabhat.

A kiszabott birságok közigazgatási úton hajtatnak be.

11. §.

A szövetség feloszlása.

A szövetség feloszlik, ha a kereskedelemügyi miniszter ezt elrendeli.

Feloszlás esetében a felszámolás módozatait a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

A felszámolási felesleget a kereskedelemügyi miniszter által annak idején megállapítandó közcélra kell fordítani.

12. §.

Életbelépés.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest 1918. évi március hó 12. napján.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 25.926/1917. számú rendelete a cellulozé forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról szóló 688/1918. számú rendelet módosítása tárgyában.¹⁾

A cellulozé- és papírgyári szövetség megalakítása tárgyában kiadott 12.731/1918. számú rendeletnek kapcsán (megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 14-iki számában) hivatali elődömnök 1918. évi január hó 5-én kelt 688/1918. számú rendeletét (megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 8-iki számában) a következőkben módosítom.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 13-án kelt 86. számában.

A 688/1918. K. M. számú rendelet értelmében zár alá vett cellulozekészletek nyilvántartása a celluloze és papirgyári szövetség hatáskörébe tartozik. Ennélfogva a celluloze előállításával foglalkozó vállalatok a raktáron levő cellulozekészleteiket minden hó 1-én és 15-én kötelesek a nevezett szövetségnél ajánlott levélben bejelenteni.

A zár alá vett cellulozét csak a szövetség engedélyével szabad elidegeníteni, feldolgozni vagy egyébként felhasználni. Az erre irányuló kérelmeket a mennyiség és minőség feltüntetése mellett a szövetségnél kell előterjeszteni.

Cellulozét nem postai polgári forgalomban közforgalmi vasúton való fuvarozásra feladni, vagy hajón vagy gépkocsin szállítani avagy szállíttatni csak a szövetség írásbeli szállítási engedélyével (szállítási igazolvány) szabad. A szállítási igazolványt a szövetségtől kell kérelmezni.

A celluloze és papirgyári szövetség a fentiekben hatáskörébe utalt jogokat a 12.731/1918. K. M. számú rendeletem 9. §-ában körülírt állami felügyelet állandó ellenőrzése mellett gyakorolja.

Egyebekben érintetlenül maradnak hivatali elődöm 688/1918. K. M. számú rendeleteinek rendelkezései.

Jelen rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi április hó 4-én.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 26.264/1918. VI. C. sz. rendelete a celluloze- és papirgyári szövetség megalakításáról szóló 12.731/1918. K. M. számú rendelet módosítása tárgyában.¹⁾

Az 1918. év március hó 12-én kelt 12.731/1918. számú rendeletem 7. §-ának első bekezdésében foglaltakat odamódosítom, hogy a celluloze- és papirgyári szövetség igazgatósága legalább 8 és legfeljebb 11 tagból áll.

Jelen rendeletem kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi április hó 4-én.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 42.601/1918. VI. C. számú rendelete a papiripari félkész- és késztermékek áraira vonatkozó, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi május hó 31-én kelt 42.601/1918. számú rendeletével jóváhagyott árszabás.¹⁾

A celluloze- és papirgyári szövetség a 12.731/1918. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet alapján a papiripari félkész- és kész termékeknek a gyáros, mint termelő által követelhető legmagasabb

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 17-én kelt 89. számában.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 8-án kelt 130. számában.

árait illetően az alábbi árszabást terjesztette a kereskedelemügyi miniszter elé, aki ezt az árszabást az 1918. évi május hó 31-én kelt 42.601/1918. számú rendeletével jóváhagyta. A jóváhagyott előterjesztés értelmében az árszabás 1918. évi június hó 1-én lépett érvénybe azzal a fenntartással, hogy az árszabásban II. és III. alatt felsorolt cikkekre (papirlemez és papír) vonatkozóan az ezen időpont előttről kelt szállítási kötelezettségek továbbra is fennmaradnak annyiban, amennyiben akár részlegesen, akár egészükben való teljesítésük 1918. évi június hó 1-től kezdődően számított 60 napon belül tényleg megtörténik.

I. Celluloze- és faköszörület.

1. I. b. minőségű (első osztályú fehérítetlen	
celluloze ára	120 korona
2. Különleges minőségű (elsőrendűen fehéríthető,	
vagy szívosra főzött) celluloze ára	125 korona
3. Fehérített celluloze ára	155 korona
4. II. oszt. celluloze ára	3 ^o /o-kal,
5. III. oszt. celluloze ára	6 ^o /o-kal,
kisebb, mint az I. b. minőségű celluloze ára.	
6. nedves faköszörület ára légszáraz állapotra	
(legfeljebb 12 ^o /o nedvességtartalommal) számítva	65 korona
7. Száraz faköszörület	3 koronával
drágább, mint a 6. alatti nedves faköszörület.	

A cellulosera és faköszörületre itt felsorolt árak és felárak, illetve árlevonások 100 kg. súlyú anyagra értendőek és pedig cellulosenál a szokványos légszáraz anyagra.

II. Papirlemezek.

A szabványos súlyvastagságú kézi papirlemezek árai:

1. Fehér fapapirlemez ára	90 korona.
2. Barna fapapirlemez ára	110 korona.
3. Szürke papirlemez ára	110 korona.

Géppapirlemezek ára 10 koronával nagyobb, mint az ugyanolyan kézi papirlemezeké.

Szabványos súlyvastagságúaknak a 20—50. számú papirlemezek tekintendőek.

Az 50. számnál nagyobb számú lemezeknél a fenti árakhoz a következő felár számítható hozzá:

60. számú kézi- és géplemeznél	2 kor.
70. » » » »	4 »
80. » » » »	8 »
90. » » » »	12 »
100. » » » »	16 »
110. » géplemeznél	22 »
120. » »	28 »

130. számú géplemeznél	34 kor.
140. » »	40 »
150. » »	46 »

20. számúnál kisebb számú lemezeknél a szabványos lemezek fenti áraihoz a következő felár számítható hozzá:

18. számú lemeznél	2 kor.
15. » »	4 »
12. » »	8 »
10. » »	12 »

A papirlemezekre itt megszabott árak és felárak 100 kg súlyú légszáraz anyagra értendők.

III. Papirok.

1. A m ² -enként 60 g súlyú közönséges simítatlan íves nyomópapír ára	1'90 kor.
A m ² -enként 50 g súlyú íves nyomópapír	5 ⁰ / _o -kal,
40 g súlyú íves nyomópapír	20 ⁰ / _o -kal

nagyobb, mint a m²-enként 60 g súlyú íves nyomópapír ára.

2. A m ² -enként 70 g súlyú famentes fehér irodai vagy okmányfogalmi papír ára teljes enyvezés mellett is	3'60 kor.
--	-----------

3. A m ² -enként 70 g súlyú középfinom félfamentes (50 ⁰ / _o fehérített cellulosét és 50 ⁰ / _o fehérített faköszörületet tartalmazó) fehér írópapír ára teljes enyvezés mellett is	3— kor.
---	---------

4. A m ² -enként 70 g súlyú, félenyvezésű, középminőségű fatartalmú (50 ⁰ / _o fehérítetlen cellulosét és 50 ⁰ / _o fehérítetlen faköszörületet tartalmazó) irodai papír ára	2'40 kor.
---	-----------

Teljes enyvezésű ilyen papírnál az enyvezésért 0'15 korona felár számítható hozzá a félenyvezésű papír árához.

5. A teljes enyvezésű közönséges fogalmi papír ára az esetben, ha a m ² enkénti súlya 56 g vagy ennél nagyobb	2'40 kor.
--	-----------

az esetben, ha a m ² -enkénti súlya 56 g-nál kisebb	2'60 kor.
--	-----------

6. A m ² -enként 60 g súlyú egy oldalon simított tiszta cellulosepapír (superior) ára	2'90 kor.
--	-----------

Különleges enyvezés esetén az enyvezésért 0'20 korona felár számítható hozzá a félenyvezésű superiorpapír árához, abban az esetben pedig, ha az ilyen papír nem tisztán celluloséból készült, a papirosban lévő minden 10 százaléknyi póanyag (erősen fatartalmú papirhulladék vagy faköszörület) ellenében 0'10 koronával kisebb ár számítandó, mint a tiszta cellulosepapír ára.

7. A m ² -enként 40 g.-nál és ennél nagyobb súlyú fonópapír ára az esetben, ha a papirban 75 ⁰ / _o vagy	
--	--

ennél több nátroncellulose van . . . . . 3'90 K
 az esetben, ha a papirban 50⁰/o-nál kevesebb
 nátroncellulose van . . . . . 3'60 »

A m²-enkénti 40 g.-nál kisebb súlyú fonópapir-
 rokért a 40 g.-tól való súlykülönbséget minden 1 g.-ja
 ellenében 30—40 g. súlyig . . . . . —'10 »
 30 g.-tól lefelé pedig . . . . . —'20 »
 számítható hozzá a m²-enként 40 g. és ennél nagyobb súlyú
 azonos anyagösszetételű fonópapir árához.

8. A m²-enként 40 g. súlyú, legfeljebb 50⁰/o fa-
 köszőrületet tartalmazó, kétoldalt simított kenderpapir
 ára . . . . . 3'60 K

9. A patentcsomagoló, a szürkecsomagoló és a
 bolti cukorcsomagolópapir ára . . . . . 1'60 »

10. A m²-enkénti súlyban való eltérés fejében, amennyiben
 ez az előző 1—9. pontokban külön megemlítést nem nyer, a kö-
 vetkező felárak felszámításának van helye:

Az előző 2., 3. és 4. pontokban felsorolt papirok ára az
 esetben, ha m²-enkénti súlyúik

69—60 g.	5 ⁰ /o-kal,
59—50 »	15 ⁰ /o-kal,
49—40 »	30 ⁰ /o-kal

nagyobb, mint a m²-enként 70 g. súlyú ilyen papirok ára.

Az előző 6. pontban felsorolt papirok (superior) ára az eset-
 ben, ha m²-enkénti súlyúik

59—50 g.	10 ⁰ /o-kal,
49—40 »	25 ⁰ /o-kal

nagyobb, mint m²-enként 60 g. súlyú ilyen papirok ára.

11. Ezenkívül még a következő felárak felszámításának van
 helye:

Ha a papir területe 10.000 cm. m²-nél nagyobb 10⁰/o-kal
 nagyobb ár számítható, mint a papirnak az előző 1—10. pontok-
 ban megszabott egyébkénti ára.

Színes papirosoknál a színezésért külön felár számítható és
 pedig:

világos színeknél	0'15 kor.
sötét színeknél	0'30 »

felár adható hozzá a papirnak az előző 1—10. pontokban meg-
 szabott egyébkénti árához, míg különleges (például nagyon inten-
 zív) színeknél az ártöbblet megegyezés tárgya.

Egyéb, a jelen árszabásban meg nem szabott felárak, továbbá
 egyéb megengedhető eltérések tekintetében egyelőre az eddig szok-
 ványok maradnak érvényben.

12. Az előző 1—11. pontokban megszabott árak és felárak,
 illetve levonások 1 kg. súlyú légszáraz papírra vonatkoznak.

IV. Általános szabályok.

A jelen árszabásban megszabott árak az osztrák-magyar monarchia területére történő szállításoknál érvényesek, illetve kötelezők, beleértve a Boszniába és Hercegovinába történő szállításokat is.

A jelen árszabással megszabott árakhoz a számlázásnál mindenkor hozzászámítható a Cellulose- és papirgyári szövetségnek kormányhatóságilag jóváhagyott szövetségi tagjáruléka.

Az itt megszabott árak netto kassza (minden levonás nélkül) a számlázástól számított 30 napon belül készpénzfizetés mellett helyt vasúti kocsi gyári állomás értendők.

Az előzőkben megszabott árak csak 5.000 kg. vagy ennél nagyobb súlyú tételben való rendelésnél érvényesek, egy tételben 5.000 kg.-nál kisebb súlyú rendelésnél a fenti árakhoz azoknak 5°/o-a számítható hozzá gyártási ártöbbletként. Utóbbi gyártási ártöbblet nem számítható fel a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által még pótlólag megállapítandó közhatóságoknak közvetlenül a gyárnál eszközölt rendeléseinél még az esetben sem, ha a megrendelt papirmennyiség súlya 5.000 kg.-nál kisebb.

Paprika forgalombahozatala.

A. m. kir. minisztérium 322/1917. M. E. számú rendelete a paprika forgalombahozatalának újabb szabályozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

A csöves (hüvelyes) és feldolgozás alatt álló paprika zár alá vétele, vásárlása és árának meghatározása.

1. §.

Mindennemű őrlésre szolgáló csöves (hüvelyes), úgyszintén feldolgozás alatt álló paprikakészletek a készletbirtokos saját házi szükségletét meghaladó részükben e rendelet erejénél fogva zár alá vétének.

Zár alatt levő csöves (hüvelyes) vagy feldolgozás alatt álló paprikakészletét a birtokos köteles gondosan megőrizni. A birtokos zár alá vett készletét adás-vétel útján vagy más módon csak a Hadi Termény-részvénytársaság vagy bizománya részére idegenítheti el. A készletbirtokos köteles zár alá vett készletét 1918. évi február hó 15. napjáig a Hadi Termény-részvénytársaságnak vagy bizománosának megvételre felajánlani. A Hadi Termény-részvénytársaság, illetve bizománya az átvételt a feldolgozás lehetőségéhez képest folytatólag teljesíti.

Csőves (hüvelyes) vagy feldolgozás alatt álló paprikát a Hadi Termény-részvénytársaságnak az a bizománya vásárolhat, aki paprika kikészítéssel (szárítással) már az 1915. évben iparszerűleg foglalkozott és igazolványa kifejezetten ily paprika vásárlására szól. Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter indokolt esetben megengedheti, hogy olyan egyén (cég stb.) is kapjon bizományosi megbízást, aki az említett kellekkel nem rendelkezik. A Hadi Termény-részvénytársaságnak paprikavásárlásra jogosult bizományosai kötelesek vásárlásaik megkezdése előtt a részükre kiállított igazolójegyet a vásárlás helye szerint illetékes főszolgabírónál (városi polgármesternél) bemutatni és a hatóságnak felhívásra bármikor felmutatni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 26-án kelt 21. számában.

A Hadi Termény-részvénytársaság, valamint bizományosa köteles az átvett paprikáról a súly feltüntetésével a félnek írásbeli elismervényt kiszolgáltatni.

A száraz, elsőrendű, csöves (hüvelyes) paprikáért követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területére kilogrammonként tiszta súlyban a termelőnél átvéve 18 korona. Még nem teljesen száraz, nem elsőrendű vagy hibás paprikáért megfelelően alacsonyabb ár fizetendő. Ha az árú minősége és ehhez képest ára tekintetében a felek meg nem egyeznek, a fizetendő árt a 3.678/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2. napján megjelent 227. számában kihirdetett) rendelet értelmében Szegeden és Kalocsán létesítendő helyi árvizsgáló bizottság állapítja meg. E bizottságok állapítják meg a feldolgozás alatt álló és ily állapotban átadott paprika átvételi árát is. Ilyen esetekben a paprika árát a két fél által közösen vett minta alapján kell megállapítani. Amennyiben a felek a mintavétel módjára nem egyeznek meg, az ár hivatalosan vett minta alapján állapítandó meg. A minőség és az ár tekintetében való megegyezés hiánya a Hadi Termény-részvénytársaság vagy bizományosát az árúval való rendelkezésben nem akadályozza.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter felhatalmaztatik, hogy a szükséghez képest a paprika hatósági igénybevételét elrendelhesse. Hatósági igénybevétel esetében a jelen §. szerint megállapított árakat 20% levonással kell fizetni.

A jelen §. 2. bekezdésében megszabott felajánlási kötelezettség a feldolgozás alatt álló paprikára annyiban vonatkozik, amennyiben birtokosa nem készárúként kívánja forgalomba hozni.

A készárúként forgalomba hozott paprika a 2. és a következő §-ok rendelkezése alá esik.

A paprika feldolgozása és a paprikaörlőmalomvállalatok bejelentési kötelezettsége.

2. §.

Aki paprikát öröltetni kíván, köteles azt a lakóhelye szerint illetékes községi előljáróságnak (polgármesternek) bejelenteni. A bejelentésben fel kell tüntetni a termelő nevét, akitől az fél a árút vásárolta, illetőleg amennyiben a paprika saját terméséből származik, ezt a körülményt, továbbá a megőrlendő csövespaprika mennyiségét, valamint az őrlést végző malomnak és ama paprika készárúbizománosnak nevét, akinek a malom az alábbiak szerint a készárút ki fogja szolgáltatni. A község előljárósága (polgármester) a bejelentés igazolásául 2 példányban őrlési tanúsítványt állít ki s a kiállított tanúsítványokat láttatkozás végett 48 órán belül a Hadi Termény-részvénytársaság illetékes kirendeltségének küldi meg. A Hadi Termény-részvénytársaság kirendeltsége az őrlési tanúsítványok egyik példányát a nyersárúbizománosok be-

jelentéseivel összehasonlítja, amennyiben rendben találja, látta-mozza s a félnek haladéktalanul kiszolgáltatja. Az őrlési tanusítvány kiállítására és adatainak feljegyzésére a 2.117/1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1916. évi július hó 1. napján megjelent 148. számában kihirdetett) rendelet megfelelően alkalmazandó. A paprikaőrőlmalom csupán ezen őrlési tanusítvány bevonása mellett vállalhatja a paprika megőrlését és köteles a 2.117. 1916. M. E. számú rendelet ide vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával őrlési könyvet vezetni s megőrölt mennyiségeket az öröltető fél nevének feltüntetésével, úgyszintén az őrlési tanusítvány beszolgáltatása mellett a Hadi Termény-részvénytársaság illetékes kirendeltségének hetenkint bejelenteni.

Az őrlés céljából a malomba hozott paprikát tulajdonosok szerint elkülönítve kell kezelni. A kész örleményt a paprikaőrőlmalom az öröltetőnek nem adhatja vissza, hanem azt mindenkor közvetlenül a Hadi Termény-részvénytársaság ama készárú bizományosának köteles kiszolgáltatni, aki az őrlési tanusítványban átvevőként szerepel.

A paprikaőrőlmalom csupán készpénzben fizetendő őrlési díj ellenében örölhet. Az őrlési díj nagyságát a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg.

Az úgynevezett malomport és a romlott paprikaárút a paprikaőrő malomvállalat összegyűjteni s hetenkint hatósági kiküldött jelenlétében megsemmisíteni köteles.

A közigazgatási hatóságnak, mint a Hadi Termény-részvénytársaság külön felhatalmazással bíró megbizottjának joga van az őrlési könyvet és a tanusítványokat, valamint a malomvállalat üzemét bármikor megvizsgálni abból a szempontból, hogy a jelen rendelet szabályait megtartották-e. Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető miniszter felhatalmazásával a törvényhatóság első tisztviselője azt a paprikaőrő malomvállalatot, amely a jelen rendeletben a paprika őrlésére megszabott rendelkezéseket nem tartja meg, arra az időre, amíg a paprika őrlésére vonatkozó rendelkezések fennállanak, az üzem folytatásától minden kártalanítás kizárásával eltilthatja. A törvényhatóság első tisztviselőjének a jelen §. alapján kibocsátott rendelkezését az Országos Közélelmezési Hivatal vezető miniszter akár kérelmére, akár hivatalból bármikor hatályon kívül helyezheti.

3. §.

A paprikaőrő-malomvállalat köteles a jelen rendelet hatálybaléptének napján birtokában levő feldolgozás alatt álló, úgyszintén feldolgozott paprikakészletét a jelen rendelet hatálybaléptétől számított 8 nap alatt a Hadi Termény-részvénytársaság illetékes kirendeltségének bejelenteni. A bejelentésben külön kell feltüntetni a feldolgozás alatt álló és külön a feldolgozott paprikakészlet mennyiségét.

4. §.

A jelen rendelet hatálybalépte után feldolgozott paprika csupán a jelen rendeletben meghatározott háromféle minőségben állítható elő és hozható forgalomba.

Olyan paprikát, amely e három minőség egyikének sem felel meg, forgalomba hozni tilos. A jelen rendelet hatálybalépésétől számított 3 hónapon belül a bizományosok, illetve kereskedők a náluk raktáron levő, a jelen rendelet hatálybalépte előtt előállított paprikát forgalomba hozhatják, ha az a jelen rendeletben meghatározott minőségi kellékeknek nem felel ugyan meg, de az 1.505/1917. M. E. számú rendeletben megállapított minőségi kellékek valamelyikének megfelel.

A megengedett minőségek a következők:

1. elsőrendű, 2. másodrendű, 3. harmadrendű paprika.

Az egyes minőségek, melyek alatt csakis a belföldön termelt paprikából készült gyártmányokat kell érteni, közelebbről a következőképen határozatnak meg:

Az elsőrendű paprika szár- és csumentes, portól megtisztított elsőrendű paprikahüvelyből finomra őrölve készül, élénk piros színűnek és zamatos ízűnek kell lennie. Homoktartalma legfeljebb 0.6% lehet.

A másodrendű paprika másodrendű teljes paprikahüvelyből finomra őrölve készül. Színének élénk pirosnak, de legalább téglavörösnek kell lennie. Homoktartalma az 1.5%-ot nem haladhatja meg.

A harmadrendű paprika paprikahüvelyből, hulladékból, szárból és csumából készül s téglapirosas, esetleg pirosas-barna színűnek kell lennie. Homoktartalma legfeljebb 3% lehet.

A paprika minősítésére vonatkozó szakszerű utasításokat a m. kir. vegyikísérleti (vegyvizsgáló) állomásoknak a földművelésügyi miniszter fogja megadni.

A feldolgozott paprika bejelentése, zár alá vétele és vásárlása.

5. §.

A feldolgozott paprikakészlet birtokosa, ha készlete 10 kg.-ot meghalad, köteles készletét a jelen rendelet hatálybaléptétől számított 8 nap alatt minőség szerint részletezve a Hadi Termény részvénytársaságnak bejelenteni.

Nem esnek az első bekezdés szerinti bejelentés alá azok a feldolgozott paprikakészletek, amelyeket már az 1. §. értelmében megvételre felajánlottak, illetőleg a 3. §. értelmében bejelentettek.

6. §.

Mindennemű feldolgozott paprikakészlet a készletbirtokos saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó részében a jelen rendelet

erejénél fogva zár alá vétetik. A birtokos zár alá vett készletével a zár hatálya alatt nem rendelkezhetik és köteles azt a Hadi Termény-részvénytársaság utasításai szerint forgalomba hozni. A házi és gazdasági szükséglet címén visszatartott készlet mértékét vitás esetben az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter állapítja meg.

Feldolgozott paprika a nagykereskedelmi forgalomban csupán e körzet szerint illetékes, a m. kir. földművelésügyi miniszter által felhatalmazott, vegyakisérleti (vegyvizsgáló) állomás (intézet) által végzett vizsgálat és ólomzárolás után hozható forgalomba.

Ipari üzemében paprikát felhasználó vállalat, mint például vendéglő, kifőzés, konzervgyár hentesüzem stb. paprikát csakis üzeme céljaira használhat fel; üzemének beszüntetése esetében fennmaradó készletét köteles a Hadi Termény-részvénytársaságnak, illetőleg bizományosának haladéktalanul megvételre felajánlani.

7. §.

A Hadi Termény-részvénytársaság bizományosai közül továbbadás céljára az vásárolhat feldolgozott paprikát, aki a paprika forgalombahozatalával már az 1915. évben iparszerűn foglalkozott és igazolványa kifejezetten ilyen paprika vásárlására szól.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter indokolt esetben megengedheti, hogy oly egyén (cég stb.) is kap hasson bizományos megbízást, aki az első bekezdésben említett kellékekkel nem rendelkezik. A bizományos kötelezettségeire nézve egyebekben az 1. §. 3. és 4. bekezdésében foglaltak irányadók. Paprikaőrőlmalom tulajdonosa paprikabizományos megbízást egyáltalában nem kaphat.

A feldolgozott paprika ára és csomagolása.

8. §.

A feldolgozott paprikáért követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területére kilogrammonként tiszta súlyra a következő:

a nagykereskedelmi forgalomban a) elsőrendű paprikáért 30 korona, b) másodrendű paprikáért 25 korona, c) harmadrendű paprikáért 20 korona; a közvetlen fogyasztás célját szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban a) elsőrendű paprikáért 35 korona, b) másodrendű paprikáért 29 korona, c) harmadrendű paprikáért 24 korona.

9. §.

A zárt csomagokban, dobozban vagy ládában forgalomba hozott paprika csomagolásán fel kell tüntetni a tiszta súlyt, a

paprika forgalombahozatalára vonatkozó szabályok megtartásáért felelős személy (cég) nevét és a paprika minőségét.

Ellenőrzés.

10. §.

A bejelentés vagy a megvétele felajánlás helyességének megállapítása végett a közigazgatási hatóságnak jogában áll a bejelentésre vagy megvételere való felajánlásra kötelezett készletét, rak-tárát, üzleti könyveit és levelezését megvizsgálni. A vizsgálatot a Hadi Termény-részvénytársaság kivánságára is el kell rendelni és ez a vizsgálatnál kiküldöttje által közreműködhetik.

Paprika behozatala és kivitele.

11. §.

A vámkülföldről származó bárminemű paprika belföldön való forgalombahozatalának feltételeit és módozatait az Országos Köz-ellemzési Hivatalt vezető miniszter állapítja meg.

Bárminemű paprikának a magyar szent korona országainak területéről való kivitele kizárólag a Hadi Termény-részvénytársaság útján történhetik.

Büntető rendelkezések.

12. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátssza, különösen a megállapított legmagasabb árnál magasabb árt kér, elfogad, ad vagy ígér, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, melyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszerésével felemelt összegig terjedhet.

Aki paprikát a megállapított legmagasabb árnál magasabb áron vásárol vagy annak fizetését megígérte, az e kihágás miatt nem büntethető, ha azt a hatóságnál feljelenti.

Ama készlet tekintetében, melyre nézve a kihágást elkövet-ték, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A rendőri büntető eljárás során elkobzandó készlet értékének egyötöde a fel-jelentőt illeti, a többi része a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri

büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

Kártérítő összeg.

13. §.

Aki zár alá vett paprikakészletét akár egészben, akár részben jogellenesen felhasználja, elfogyasztja, elidegeníti, megsemmisíti vagy a közszükséglet kielégítése elől egyéb módon jogellenesen elvonja, arra a törvényhatóság első tiszviselője a fél meghallgatása után a kihágási eljárás keretében az 1916 : IV. t.-c. 2. §-a értelmében a közszükséglet kielégítése alól elvont készlet értékének kétszereséig terjedhető kártérítő összeget szabhat ki, melyet a felmerülő eljárási költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapja javára kell fordítani. A marasztaló határozat ellen közlésétől számított 15 nap alatt felebbezésnek van helye az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterhez.

A kártérítő összeg kiszabása a cselekmény elkövetőjének büntetőjogi felelősségét nem érinti.

Katonai készletek.

14. §.

E rendelet rendelkezései nem vonatkoznak a katonai igazgatás birtokában levő paprikakészletekre.

Záró rendelkezések.

15. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Ezzel a nappal az ugyan e tárgyban kiadott 1.505/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi április hó 26. napján megjelent 96. számában kihirdetett) rendelet helyébe a jelen rendelet lép.

A jelen rendelet hatálya, amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországok területére is kiterjed. Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1918. évi január hó 23. napján.

**Az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter
91.000/1918. VII. számú rendelete magánfogyasztók paprikával való
ellátásának szabályozásáról.¹⁾**

*(Valamennyi alispánnak és törvényhatósági joggal felruházott város
polgármesterének.)*

Értesítem, hogy a magánfogyasztásnak paprikával való ellátása most olyképen történik, hogy a Hadi Termény részvénytársaság bizományosai tartoznak a nekik eladásra kiutalt paprikamennyiség felét a törvényhatóság első tisztviselője által megnevezendő kereskedőknek átadni.

Ugyanakkor, mikor a Hadi Termény részvénytársaság az eladó bizományosainak a paprikát kiutalja, értesíti a törvényhatóság első tisztviselőjét és felkéri, hogy nyolc napon belül azon kereskedők jegyzékét, akik által a törvényhatóság területén a paprikát árúsítani kívánja, a bizományosnak megküldje.

Így a lakosság számára viszonyítva törvényhatóságunként kiosztott mennyiségen felül eladó bizományosok a nekik kiutalt mennyiség egynegyed részét kicsinyben közvetlenül a fogyasztóknak, másik egynegyed részét pedig viszontelárúsítóknak, de saját tetszésük szerint árúsíthatják és így az igénylő az eladó bizományosok valamelyikéhez is fordulhat; feltehető ennél fogva, hogy az a cég, akinél az illető is vásárolt, a rendelkezésre álló készletek arányában most is fog neki paprikát adni.

Az eladó bizományosok névjegyzéke a szaklapokban leközzöltetett, szükség esetén a Hadi Termény részvénytársaság az illetők névjegyzékét a hozzáfordulóknak készséggel rendelkezésre bocsátja.

Felhívom ^{Alispán}Polgármester urat, hogy a paprikával való ellátás ezen módjáról a kereskedőket és fogyasztókat a legkiterjedtebb módon azonnal értesítse.

Budapest, 1918. évi április hó 12-én.

¹⁾ Megjelent a Közélemezési Értestő 1918. évi május hó 1-én kelt 7. számában.

Peres eljárásra vonatkozó rendeletek.

A m. kir. minisztérium 4.050/1917. M. E. sz. rendelete a polgári perrendtartásban megállapított értékhatárok felemeléséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912: LXIII. t.-c. 16. §-ában és az 1914: L. t.-c. 14. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A polgári perrendtartásról szóló 1911: I. törvénycikkben (Pp.) a járásbiróság hatásköre, a járásbiróság előtti kötelező ügyvédi képviselet, a fellebbvitel, az ítéletnek fellebbvitelre tekintet nélkül való végrehajthatósága, úgyszintén a községi bíróság hatásköre tekintetében értékhatáruul megállapított összegek kétszeresükre emeltetnek fel.

Ehhez képest értékhatáruul állapittatik meg:

1. a járásbiróság hatásköre tekintetében a Pp. 1. §-ának 1. pontjában és 5 §-ának utolsó bekezdésében ötezer korona;

2. a járásbiróság előtti kötelező ügyvédi képviselet tekintetében a Pp. 94. §-ának második bekezdésében kétezer korona;

3. a fellebbvitel tekintetében:

a Pp. 476. §-ának második és harmadik bekezdésében száz korona,

a Pp. 513. §-ának második bekezdésében kétszázkorona,

a Pp. 521. §-ának első bekezdésében az ott megállapított ötszáz korona helyett ezer korona, és az ugyanott megállapított száz korona helyett kétszáz korona,

a Pp. 525. §-ának második bekezdésében ötezer korona,

a Pp. 545. §-ának első bekezdésében kétezer korona,

a Pp. 691. §-ának első bekezdésében ezer korona,

a Pp. 691. §-ának második bekezdésében ötezer korona;

4. az ítéletnek fellebbvitelre tekintet nélkül való végrehajthatósága szempontjából:

a Pp. 415. §-ának 4. pontjában négyszáz korona,

a Pp. 509. §-ában kétezer korona;

¹⁾ Megjelent a Belügyi Közlöny 1917. évi november hó 11-én kelt 51. számában.

5. a községi bíróság hatásköre tekintetében a Pp. 758. §-ának első bekezdésében száz korona.

2. §.

Az 1. §. második bekezdésének 1. pontjában megjelölt értékhatár nem irányadó azokban a folyamatban levő perekben, amelyekben a felperes keresetlevelét e rendelet életbelépte előtt a törvényszéknél adta be; ellenben irányadó azokban a folyamatban levő perekben, amelyekben a felperes keresetlevelét e rendelet életbelépte előtt a járásbíróságnál adta be.

Az 1. §. második bekezdésének 2. pontjában megjelölt értékhatár a jelen rendelet életbeléptekor folyamatban levő perekben is irányadó.

Az 1. §. második bekezdésének 3. pontjában megjelölt értékhatárok nem irányadók azokban a folyamatban levő perekben, amelyekben az elsőbíróság e rendelet életbelépte előtt már ítéletet hozott.

Az 1. §. második bekezdésének 4. pontjában megjelölt értékhatárok a jelen rendelet életbelépte előtt megindított perekben is irányadók; a jelen rendelet életbelépte előtt meghozott ítélet kiegészítését azonban nem lehet kérni azon az alapon, hogy a bíróság az ítéletet az idézett 4. pontban megjelölnél kisebb összegre nézve mondotta ki fellebbvitelre tekintet nélkül végrehajthatónak.

Az 1. §. második bekezdésének 5. pontjában megjelölt értékhatár nem irányadó azokban a folyamatban levő perekben, amelyekben a felperes keresetlevelét e rendelet életbelépte előtt a járásbíróságnál adta be, ellenben irányadó azokban a folyamatban levő perekben, amelyekben a felperes keresetlevelét e rendelet életbelépte előtt a községi bíróságnál adta be.

3. §.

Ez a rendelet 1917. évi november hó 1. napján lép életbe.
Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.
Budapestén, 1917. évi október hó 19-én.

A m. kir. minisztérium 5.052/1917. M. E. számú rendelete a váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések újabb kiegészítése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1917. évi október hó 2. napjával kezdődő és 1917. évi december hó 31. napjáig bezárólag terjedő időben lejárt váltó,

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23-án kelt 296. számában.

kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében, amely papirokra nézve a 3.419/1917. M. E. számú rendelet (I. a „Budapesti Közlöny“ 1917. évi szeptember hó 16. napján megjelent 214. számában) a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásnak és a fizetés hiánya miatti óvás felvételének határidejét 1918. évi január hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbította, a fizetési kereset és a fizetési visszkereset fenntartása végett — a látra fizetendő papirok kivételével — fizetés végetti bemutatásra és óvás felvételére nincs szükség; az előzők értesítése sem kötelező.

A visszkeresetre jogosult hitelező az 1. bekezdés alá eső papiroknál az óvás költségének megtérítését csak akkor követelheti, ha a papírt 1918. évi január hó 15. napjáig bezárólag óvatoltatta, a váltódíjat ellenben akkor is, ha a papírt nem óvatoltatta; kamatot a lejáratától lehet számítani.

2. §.

Az 1917. évi december hó 31. napja után 1918. évi április hó 2. napjáig bezárólag lejárató váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásra és a fizetés hiánya miatti óvás felvételére a törvényben megszabott határidő 1918. évi április hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbított; ha a fizetés végetti bemutatást e határidőben teljesítik, a kamatot a lejáratától lehet számítani.

Az 1876 : XXVII. t.-c. 40. §-ában meghatározott letétel joga az elfogadót a lejárat napjától számított 15 köznap leteltével illeti meg.

Az 1876 : XXVII. t.-c. 48. §-ában meghatározott beváltás joga a kötelezettet a lejárat után abban az esetben is megilleti, ha a váltó bemutatva és az óvás felvéve nem lett.

3. §.

Ez a rendelet nem érinti a váltók, kereskedelmi utalványok és közraktári jegyek tekintetében a moratóriumi és a moratórium-feloldó rendeletekben megállapított szabályokat.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi január hó 1. napján lép életbe. Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapest, 1917. évi december hó 21. napján.

A m. kir. minisztérium 1.273/1918. M. E. számú rendelete a váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések újabb kiegészítése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 27-én kelt 72. számában.

1. §.

Az 1917. évi december hó 31. napja után 1918. évi április hó 2. napjáig lejárt váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében, amely papirokra nézve az 5.052/1917. M. E. számú rendelet (l. a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában) a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásnak és a fizetés hiánya miatti óvás felvételének határidejét 1918. évi április hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbította, a fizetési kereset és a fizetési visszkereset fenntartása végett — a látra fizetendő papirok kivételével — fizetés végetti bemutatásra és óvás felvételére nincs szükség; az előzők értesítése sem kötelező.

A visszkeresetre jogosult hitelező az 1. bekezdés alá eső papiroknál az óvás költségének megtérítését csak akkor követelheti, ha a papirt 1918. évi április hó 15. napjáig bezárólag óvatoltatta, a váltódíjat ellenben akkor is, ha a papirt nem óvatoltatja; kamatot a lejáratától lehet számítani.

2. §.

Az 1918. évi április hó 2. napja után 1918. évi július hó 1. napjáig bezárólag lejárt váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásra és a fizetés hiánya miatti óvás felvételére a törvényben megszabott határidő 1918. évi július hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbíttatik; ha a fizetés végetti bemutatást e határidőben teljesítik, a kamatot a lejáratától lehet számítani.

Az 1876 : XXVII. t.-c. 40. §-ában meghatározott letétel joga az elfogadót a lejárat napjától számított 15 köznap leteltével illeti meg.

Az 1876 : XXVII. t.-c. 48. §-ában meghatározott beváltás jogá a kötelezettet a lejárat után abban az esetben is megilleti, ha a váltó bemutatva és az óvás felvéve nem lett.

3. §.

Ez a rendelet nem érinti a váltók, kereskedelmi utalványok és közraktári jegyek tekintetében a moratóriumi és a moratórium-feloldó rendeletekben megállapított szabályokat.

Az 1.569/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi május hó 4-én megjelent 102. számában kihirdetett) rendelet 4. §-ának a váltón, kereskedelmi utalványon vagy közraktári jegyen alapuló követelések elévülésére vonatkozó rendelkezése továbbra is érvényben marad.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi április hó 3. napján lép életbe. Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapest, 1918. évi március hó 25. napján.

A m. kir. minisztérium 2.727/1918. M. E. számú rendelete a váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések újabb kiegészítése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1918. évi április hó 2. napja után 1918. évi július hó 1. napjáig bezárólag lejárt váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében, amely papirokra nézve az 1.273/1918. M. E. számú rendelet (1. a Budapesti Közlönynek 1918. évi március hó 27. napján megjelent 72. számában) a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásnak és a fizetés hiánya miatti óvás felvételének határidejét 1918. évi július hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbította, a fizetési kereset és a fizetési visszkereset fentartása végett — a látra fizetendő papirok kivételével — fizetés végetti bemutatásra és óvás felvételére nincs szükség; az előzők értesítése nem kötelező.

A visszkeresetre jogosult hitelező az 1. bekezdés alá eső papiroknál az óvás költségének megtérítését csak akkor követelheti, ha a papirt 1918. évi július hó 15. napjáig bezárólag óvatoltatta, a váltódíjat ellenben akkor is, ha a papirt nem óvatoltatta; kamatot a lejáratától lehet számítani.

2. §.

Az 1918. évi július hó 1. napja után 1918. évi szeptember hó 30. napjáig bezárólag lejárt váltó, kereskedelmi utalvány és közraktári jegy tekintetében a fizetés, valamint a névbecsülési fizetés végetti bemutatásra és a fizetés hiánya miatti óvás felvételére a törvényben megszabott határidő 1918. évi október hó 15. napjáig bezárólag meghosszabbítatik; ha a fizetés végetti bemutatást e határidőben teljesítik, a kamatot a lejáratától lehet számítani.

Az 1876 : XXVII. t.-c. 40. §-ában meghatározott letétel joga az elfogadót a lejárat napjától számított 15 köznap leteltével illeti meg.

Az 1876 : XXVII. t.-c. 48. §-ában meghatározott beváltás joga a kötelezettet a lejárat után abban az esetben is megilleti, ha a váltó bemutatva és az óvás felvéve nem lett.

3. §.

Ez a rendelet nem érinti a váltók, kereskedelmi utalványok és közraktári jegyek tekintetében a moratórium és a moratórium-feloldó rendeletekben megállapított szabályokat.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 29-én kelt 145. számában.

Az 1.569/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi május hó 4-én megjelent 102. számában kihirdetett) rendelet 4. §-ának a váltón, kereskedelmi utalványon vagy közraktári jegyen alapuló követelések elévülésére vonatkozó rendelkezése továbbra is érvényben marad.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi július hó 2. napján lép életbe. Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed. Budapest, 1918. évi június hó 25. napján.

Postára (postai szállításra), táviróra és telefonra vonatkozó rendeletek.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 68.292/V. 1917. számú rendelete az élelmiszerek postai szállításának korlátozása tárgyában.¹⁾

A búza-, rozs-, árpa-, tengeri- és rizsliszt, valamint mindennemű szalonna, hár, zsír és sertéshús postai forgalmának korlátozásáról 76.593/1915. szám alatt kiadott rendeletben foglalt összes rendelkezéseket ezennel kiterjesztem az árpára, annak mindennemű őrleményére és malomtermékére, burgonyalisztra, búzára és annak mindennemű őrleményére és malomtermékére, cukorkára, darára (gabonanemüekből, burgonyából, rizsből) és csontdarára, főzelékre és zöldségre (friss és szárított állapotban is), hajdinára (pohánka, tatárka), mindennemű keményítőre és keményítőlisztra, kétszeresre, kölesre, köleskására és köleslisztra, lisztekre (és pedig kétszeres-, bab-, borsó-, lencse-, burgonyahenger-, keményítő-, tengericsira-, kölestakarmány-, csont-, szarú-, bőr-, vérlisztre), makarónira, mindennemű malátára, mézre, rizsre, rozsrá és annak mindennemű őrleményére és malomtermékére, mindennemű sajtra és túróra, mindennemű szalámira, mindennemű hentesárúkra, kolbászarúkra, tarhonyára, teasüteményekre (cakes), dióra (töretlen és törve), tengerire (csöves vagy morzsolt) s annak mindennemű őrleményére és malomtermékére, tésztaeműiekre, zabra és ennek mindennemű őrleményére, libazsirra, vajra és mindennemű művajra (margarin).

Vagyis a most felsorolt és szállítási tilalom alá eső élelmicikkeket a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyekre postai csomagokban nem szabad küldeni és hamis tartalomnyilvánítással való postára adásuk kihágást képez, mely 6 (hat) hónapig terjedhető elzárással és 2.000 (kettőezer) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Ez a rendelet azonnal életbelép. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1917. évi október hó 13-án.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi október hó 28-án kelt 250. szán-ában.

A m. kir. minisztérium 4.208/1917. M. E. számú rendelete a postai, távirdai és távbeszélőforgalom ellenőrzéséről kiadott 5.478/1914. M. E. számú rendelet módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak az 1912. évi LXIII. t.-c. 8. §-ában nyert felhatalmazás alapján a postai, távirdai és távbeszélőforgalom ellenőrzéséről kiadott 5.478/1914. M. E. számú rendeletének 7. §-ában foglalt azt az intézkedését, mely szerint az olyan közértemű nyelven szerkesztett magántáviratokat, melyek kereskedelmi rövidített kifejezéseket, vagy kereskedelmi jelzéseket tartalmaznak, sem továbbítani, sem kézbesíteni nem szabad, hatályon kívül helyezem és megengedem, hogy a belföldön, továbbá Ausztriával, Bosznia-Hercegovinával, Németországgal és a magyar-osztrák katonai igazgatás alatt álló területekkel való forgalomban váltott magántáviratokban kereskedelmi rövidített kifejezések és kereskedelmi jelzések is alkalmazhatók legyenek azzal a feltétellel, hogy

a) ily táviratok feladásának mindig ugyanannál a postahivatalnál kell történnie;

b) hogy feladó a távirataiban használandó kereskedelmi rövidített kifejezések és kereskedelmi jelzések magyarozatát két példányban a felvevő postahivatal rendelkezésére bocsássa;

c) hogy ily rövidítések és jelzések alkalmazása a felvevő postahivatal előtt aggályra okot ne szolgáltatassanak.

Azok a felek, akik ezt a kedvezményt igénybe akarják venni, ezt az illetékes posta- és távirdaigazgatóságnak bejelenteni és a bejelentéshez a *b)* pontban említett magyarozatnak 2 példányát csatolni és azt a postahivatalt megjelölni kötelesek, amelynél az ily táviratokat feladni kívánják. A posta- és távirdaigazgatóság az engedély megadása után a magyarozat egyik példányát a felvevő posta- és távirdahivatalnak, a másikat pedig az illetékes táviratellenőrző bizottságnak küldi el, hogy a táviratok ellenőrzésénél használhassa.

Továbbá a fentidézett 5.478/M. E. számú rendelet 8. §-ának azt a határozatát, mely szerint a magyar szent korona országainak belföldi forgalmában, a hivatalos magyar, illetőleg horvát nyelveken kívül, az állam területén használt más nyelveken szerkesztett magántáviratokat csak azoknál a posta- és távirdahivataloknál lehetett feladni, melyek székhelyén azok a nyelvek általánosan használtak, odamódosítom, hogy e nyelveken szerkesztett és a belföldi forgalomban váltott magántáviratok bármely posta- és távirdahivatalnál feladhatók.

Budapest, 1917. évi november hó 12-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 15-én kelt 264. számában.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 17.986/1917. számú rendelete a 76.593/1915. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet kiterjesztéséről.¹⁾

A 76.593/1915. számú keresk. min. rendelet azon intézkedését, mely a postahivatalokat feljogosítja, hogy egyes postai csomagokat a tartalombevallás helyességének megállapítása végett felbonthatnak, valamint azt a rendelkezését, hogy postai csomagoknak hamis tartalomnyilvánítással való postára adása kihágást képez s hat (6) hónapig terjedhető elzárással és kétezer (2.000) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető: ezennel kiterjesztem a gyapjút, kendert és textilhulladékokat, ruházati cikkeket és az előállításukra alkalmas szövetneműeket, cipőárúkat és bőrt, valamint cérnát tartalmazó postai csomagokra is.

Ez a rendelet azonnal életbelép. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1917. évi december hó 3-án.

A m. kir. minisztérium 1.563/1918. M. E. számú rendelete egyes cikkek postai szállításának korlátozásáról és ezen korlátozás betartásának ellenőrzéséről.²⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Aki a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 76.593/1915. és 68.292/1917. számú rendeletében felsorolt, vagy általa a jövőben még kijelölendő élelmi vagy egyéb közszükségleti cikket a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő helyre vagy Horvát-Szlavonországokba postán felad, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, ugyancsak kihágást követ el és az előbbi bekezdésben megszabott büntetéssel büntetendő az is, aki az ott említett cikket tartalmazó postai küldeményt a határszéli körzetbe (2. §.) hamis tartalombevallással ad vagy adat fel.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 11-én kelt 285. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 16-án kelt 88. számában.

pénzbüntetés kétezer koronán felül, a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, elkobzásnak van helye.

Ha a feljelentő postaalkalmazott, az elkobzott készlet értékének öttizede a feljelentőt és az Országos Postáskórházalapot együttesen illeti, míg a fennmaradó öttized rész a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak Segélyalapja javára esik.

Oly esetben, midőn postaalkalmazott a feljelentő, az elkobzott készlet értékének öttizede a budapesti m. kir. postaigazgatóság címére küldendő s a postaigazgatóság ebből kéttizedet a feljelentőnek, háromtizedet pedig az Országos Postáskórházalapnak utal ki.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén a fővárosi m. kir. államrendőrségnek, Fiume város területén a fiumei m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

2. §.

Az 1. §-ban említett határszéli körzetet az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg határozza meg s a szükséghez képest megváltoztathatja.

3. §.

Ha a felvevő vagy útközi postahivatal az 1. §. első bekezdésében említett helyre irányított küldeményt gyanusnak találja, azt a posta a feladó vagy a címzett, illetve ezeknek megbizottja, ha pedig ez akadályba ütközik, két hatósági tanu jelenlétében felbonthatja és amennyiben abban az 1. §. alá eső cikket talál, az illetékes elsőfokú közigazgatási hatóságot (kis- és nagyközségben a főtisztviselőbíró, a rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városban a rendőrkapitányt, Fiumében a m. kir. államrendőrséget, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig az illetékes kerületi kapitányságot) haladéok nélkül értesíti.

A közigazgatási (rendőri) hatóság, ha a cikk romlás veszélyének van kitéve, azt saját hatáskörében, árverés mellőzésével, közfogyasztás céljára haladéktalanul értékesíti, egyéb esetekben pedig az igénybevétele kérdésében való határozathozatal végett az Országos Közélelmezési Hivatal vezető miniszterhez írásban, esetleg táviratilag jelentést tesz.

A szóban forgó gyanus postai küldeményt az Országos Közélelmezési Hivatal megbizottjának kivánságára is fel kell bontani, a fent leírt alakiság betartása mellett és felbontás után az eljárás eredményéhez képest a 3. §. első bekezdése értelmében kell eljárni.

A határszéli körzetben fekvő helyekre feladott gyanus postai küldemények tekintetében az előző bekezdésekben szabályozott

eljárás annyiban módosul, hogy ezen csomagokat a postahivatalok nemcsak felbontás után adhatják át a közigazgatási (rendőri) hatóságoknak, hanem a felbontás mellőzésével is értesíthetik a feladási, illetve a rendeltetési hely szerint illetékes közigazgatási (rendőri) hatóságot és annak intézkedéséig, de legfeljebb három napig a csomagot visszatarthatják. Ütközi postahivatal helyett itt a rendeltetési hely postahivatala értendő, ahol címzett jelenléte a két hatósági tanu jelenlétét pótolja.

Ezen csomagokat illetőleg az Országos Közélelmezési Hivatal megbizottja mind a felvevő, mind a leadó postahivatalnál a felbontást, illetve a közigazgatási (rendőri) hatóság értesítését kívánhatja.

Az igénybevett postai küldemény térítési árát a kihágás elbírálására illetékes hatóságoknál bünyügyi letétbe kell helyezni.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi április hó 12-én.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 15.814/1918. számú körrendelete a határszéli vármegyékbe szóló élelmiszer- és egyéb tiltott tartalmú postai csomagok ellenőrzése tárgyában.¹⁾

Tapasztalás szerint mindinkább növekszik azoknak az eseteknek a száma, hogy lelkiismeretlen üzérkedők az ország különböző helyein liszt és egyéb élelmiszereket összevásárolnak s postai csomagokban határszéli helyekre küldik ahonnan azután tiltott módon az országból kicsempészik.

Az efajta csempészés határozottabb megakadályozása végett a következőket rendelem:

1. Már a felvételnél gondosan ellenőrizni kell mindazokat a csomagokat, amelyek az ország határszéli vármegyéibe, tehát beföldre szólnak, ha tartalom gyanánt oly cikkek vannak nyilvánítva, amelyeknek a magyar szent korona országain kívül eső helyekre való postai szállítása az 1917. évi október hó 13-án kelt 68.292. számú (l. az 1917. évi „P. és T. R. T.“ 133. számában), valamint későbbi rendeletekkel eltiltatott, vagy amely csomagokról feltehető, hogy hamis tartalomnyilvánítással, ilyen postaszállítási tilalom alá eső cikkeket tartalmaznak.

A valódi tartalom nyilvánításával ellátott, de szállítási tilalom alá eső tartalmú csomagoknál a hivatkozott 68.292/1917. sz. rendelet 3. pontjának első bekezdése értelmében kell eljárni.

A hamis tartalomnyilvánításban gyanús postai csomagok feladásáról a felvevő postahivatalok az illetékes közigazgatási ható-

¹⁾ Megjelent a Belügyi Közlöny 1918. évi április hó 21-iki számában.

ságot és pedig kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitányságot táviratilag vagy távbeszélőn, ott pedig, ahol távirda vagy távbeszélő rendelkezésre nem áll, az alább közzétett (l. 5. p.) minta szerint írásbelileg azonnal értesítsék e ezeket a csomagokat a bejelentéstől számított 3 napig tartásuk vissza abból a célból, hogy ezen idő alatt az illetékes hatóság, ha ennek szükségét látja, megfelelően intézkedhessék.

Amennyiben az illetékes közigazgatási hatóság a gyanus csomagok kiadását kívánja s evégből a felvevő postahivatalhoz a csomagok adatait magában foglaló írásbeli végzést intéz, a végzésben megjelölt csomagok írásbeli elismervényre a közigazgatási hatóságnak kiadandók.

A csomagok kiadásáról az előttes posta- és távirdaigazgatóságnak egyidejűleg jelentést kell tenni.

Ha a visszatartás időtartama (3 nap) alatt hatósági intézkedés nem történik, illetve az esetleg történt intézkedésről a bejelentő postahivatalok nem értesülnek, ezek a küldeményeket a visszatartás okának megjelölésével továbbítsák.

2. Ily gyanus csomagoknak a postahivataloknál 3 napig leendő visszatartását az Országos Közélelmezési Hivatal igazolt megbízottai is kívánhatják.

3. Gyanusnak tekintendő a küldemény, vagyis arról az illetékes közigazgatási hatóságnak a fentebbi 1. pont szerint értesítés adandó:

a) ha egy feladó ugyanazon címre vagy különböző címekre, de ugyanazon rendeltetési helyre háromnál több csomagot hoz egyszerre feladásra;

b) ha a feladó vagy címzett foglalkozásánál vagy üzleti összeköttetésénél fogva joggal feltehető, hogy a tartalom postaszállítási tilalom alá esik;

c) ha a postahivatal tudomása szerint a feladó vagy címzett tiltott cikkek csempészése miatt már korábban elítéltetett vagy ellenük eljárás folyik;

d) ha bármi módon a postahivatalnak tudomására jut, hogy tiltott cikkek szállítása iránt a feladónál megrendelést tettek;

e) ha a feladó neve s egyénisége a feladás helyén teljesen ismeretlen s egyébként is joggal feltehető, hogy e községben nem állandó lakos.

Ezenkívül természetesen még lehetnek a postahivatalok elbírálására bizott olyan esetek, amikor a küldemény a helyi viszonyok mérlegelése után gyanusnak tekinthető s arról az illetékes közigazgatási hatóságnak értesítés adandó.

4. Azok a határszéli vármegyék, amelyekbe szóló postai csomagokat a tiltott tartalom szempontjából ellenőrizni kell, a következők: Árva, Liptó, Szepes, Sáros, Zemplén, Ung, Bereg, Máramaros, Beszterce-Naszód, Csík, Háromszék, Brassó, Fogaras,

Szeben, Hunyad, Krassó-Szörény, Temes, Torontál, Szerém, Pozsega, Zágráb, Fiume-Modrus, Lika-Krbava, Varasd, Zala, Vas, Sopron, Moson, Pozsony, Nyitra, Trencsén; azonkívül Fiume város.

5. Az adatközlésre szolgáló értesítés mintája a következő:

ÉRTESÍTÉS (minta)

kicsempészés gyanújában álló postai csomagokról.

Főszolgabírói hivatalnak (illetőleg az illetékes közigazgatási hatóságnak).

X. Y. (lakik . . . . .
 címre . . . . . rangszám
 alatt . . . . . értékű, ...
 súlyú . . . . . utánvétellel
 terhelt . . . . . darab csomagot adott
 a postára . . . . . évi . . . . . hó . . . . . n.

Erről, a csomagok valószínűleg tiltott tartalmának esetleges kicsempészését megakadályozandó, ezennel értesítem azzal, hogy a csomagokat ezen értesítés keltétől számított 3 napig itt visszatartom.

. . . . . évi . . . . . hó . . . . . n.

A postahivatal hely- és kelti
 bélyegzőjének lenyomata.

Postai alkalmazott aláírása

6. Azt, hogy gyanús postai csomagok feladásáról az illetékes közigazgatási hatóságot értesítették, a postahivatalok egyidejűleg az Országos Közélelmezési Hivatallal Budapesten is portómentes levelezőlapon közölik.

A közlés szövege azonos az 5. pont alattiával, de a szöveg megkezdése előtt még a következő szavakat kell a levelezőlapra írni:

„A . . . . . i főszolgabírói hivatalnak (rendőrkapitányságnak stb.) ma a következő bejelentést küldtem“:

7. Ismételve hangsúlyozom, hogy ez a rendelet az ország bármelyik postahivatalánál feladott gyanús csomagra vonatkozik.

Ezenkívül a határszéli vármegyéek leadó postahivatalaira, valamint a fiemei 1. számú postahivatalra nézve az odaérkező, kicsempészés gyanúja alatt álló postai csomagokkal való eljárás szabályozó s előttes igazgatóságuk útján kapott rendelkezések (közigazgatási hatóság értesítése stb.) ezentúl is érvényben maradnak, de azzal a hozzáadással, hogy az illetékes közigazgatási hatóság értesítésével egyidejűleg az esetről portómentes levelezőlapra az Országos Közélelmezési Hivatalt a 6. rovatban jelzett módon szintén értesíteni kell.

8. Kiemelem azt a különbséget is, melyet a felvevő postahivataloknak az eljárás tekintetében egyrészt a magyar szent korona országain kívül fekvő helyekre, másrészt a belföldi határszéli vármegyékbe szóló küldeményeknél követni kell. Előbbieknél tudniillik a többször hivatkozott 68.292/1917. számú rendelet 3. pontja (a csomag felbontása stb.) az irányadó, míg az utóbbiaknál a jelen rendelet 1. pontját (visszatartás) kell zsinórmértékül venni.

Budapest, 1918. évi március hó 7-én.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 75.011/1918. II. számú rendelete a postai csempészet ellenőrzéséről,¹⁾

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének. A székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányának.)

Az állami igénybevétel folytán ez időszert szabad forgalom tárgyát nem képező élelmicikkekkel postán úzótt nagyarányú csempészet a rendelkezésre álló adatok szerint az idevágó eddigi rendeletek mellett egyáltalán nem volt abban a mértékben megakadályozható, amint ezt az ország közlelmezési érdekei megkövetelik.

Intézkedni kellett tehát egyrészt a postai szállításnak az eddigin túlmenő korlátozása, másrészt pedig az ellenőrzésnek hatályosabbá tétele iránt.

A kereskedelemügyi miniszter úrral e tárgyban folytatott tárgyalások eredményeként adattak ki a Belügyi Közlöny 1918. évi 16. számában közzétett 1,563/1918. M. E. és 15,814/1918. B. M. számú rendeletek, melyeknek célja a postán úzótt csempészet megakadályozása és a postai forgalomba került, többnyire illegális készleteknek közfogyasztás céljára való igénybevétele.

Minthogy a fenti rendeletek végrehajtása tárgyában egyes elsőfokú rendőrhatalóságoktól beérkezett jelentésekből arról kellett meggyőződnöm, hogy egyik-másik elsőfokú rendőrhatalóság a postahivatalok által a 15,814/1918. B. M. számú rendelet rendelkezései értelmében hozzájuttatott értesítés esetén a gyanus csomagok átvételét a rendőri büntető szabályzat 85. §-ára való hivatkozással megtagadja, a következő eljárás egységessége érdekében Címet a következőkről értesitem:

A postahivatalok által a kicsempészés gyanuja alatt álló csomagokról, nemkülönben árumintaküldeményekről és sérülés folytán tiltott tartalmúnak megállapított levelekről az I. fokú rendőrhatalóságoknak küldött értesítés nem kihágási feljelentés, minélfogva a rendőrhatalósági beavatkozásnak, a gyanusnak talált postacsomagokkal szemben ilyen indokolással való elutasítása épp úgy, mint a szóban forgó csomagok kiadásának a postahivataloktól kihágási

¹⁾ Megjelent a Közlelmezési Értesítő 1918. évi június hó 1-én kelt 9. számában.

végzés alakjában való kérése egyformán a kiadott rendeletek téves értelmezésén alapul.

Ehhez képest az első fokú rendőrhatóságokhoz a postahivataloktól beérkezett »Értesítés« esetén a postahivatalok a 4,207/1915. M. E. számú rendelet 4. §-ának 2-ik bekezdése és 11. §-ának első bekezdése alapján közigazgatási »Határozattal« hivandók fel a gyanus küldemény kiadására és annak felbontása után állapítandó meg, hogy az 1,563/1918. M. E. számú rendelet 1. §-ának 1. vagy 2-ik bekezdésében foglalt kihágás, vagy pedig hogy a feladó és címzett kihallgatása során kiderült tényálláshoz képest a háborus közélémezés körébe vágó más kihágás esete forog-e fenn, illetve hogy főleg a határszéli vármegyékbe valódi tartalom-nyilvánítás mellett feladott postai küldeményekre nézve egyáltalán forog-e fenn kihágás.

Tehát az elkobzás kérdésében csak a tényállás teljes tisztázása után határozhat az illetékes rendőrhatóság, ennek azonban elengedhetetlen feltétele, hogy a kérdéses postai küldemény birtokában legyen, a postahivatal értesítése esetén tehát annak haladéktalan kiadatását kell kérni.

A lefolytatott eljárás eredményéről a feljelentő postahivatal a vonatkozó ítélet, vagy határozat, illetve végzés másolatának megküldése kapcsán minden esetben értesítendő.

Egyidejűleg közlöm, hogy a határszéli körzet újabb megállapítását Horvát-Szlavonországnak közélémezés szempontjából a 68,292/1917. K. M. számú rendelettől eltérően külterületként való kezelése teszi indokolttá, miért is a kereskedelemügyi miniszter urat a határszéli körzet újabb megállapítása iránt egyidejűleg megkerestem; az új rendezés értelmében Horvátország felé Bács-Bodrog, Baranya és Somogy vármegyék lesznek a határszéli megyék.

A határszéli vármegyékbe valódi tartalomnyilvánítás mellett posta útján feladott és a postahivatal által gyanusnak talált csomagok stb., esetleges legalis tartalmának a hatósági igénybevétel után a feladóra és illetve a címzetre nézve többé jóvá nem tehető elveszésének meggátlása céljából elrendelem, hogy az 1,563/1918. évi M. E. számú rendelet 3. §-ának 2-ik bekezdése alapján a határszéli vármegyékbe irányuló, valódi tartalomnyilvánítással ellátott, romlás veszélyének ki nem tett postai küldeményekről, illetve cikkekről az igénybevétel kérdésében való határozathozatal végett hozzám az elsőfokú hatóság által a jelentés csak akkor teendő meg, midőn a hatóság megállapította, hogy más a háborús közélémezés körébe vágó kihágás nyomatékos gyanuja csakugyan fennforog, hogy a terhelt felmentése esetén maga a közszükségleti cikk legyen az illetőnek visszaadható.

Az ellátatlanok részére postán érkezett, jegyhez kötött élelmiszcikk mennyisége, amennyiben kihágás tényálladáka meg nem álla-

pittatik, e kettős ellátás megakadályozása végett az érdekeltek terhére és a közélélmezés javára betudandó.

Felhivom Címet, hogy jelen rendeletemet az elsőfokú közigazgatási hatóságokkal haladéktalanul közölje.

Budapesten, 1918. évi május hó 3-án.

Az Országos Közélélmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 92.119/1918. számú rendelete a gyanus postai küldemények igénybevételének sürgősségéről.¹⁾

Valamennyi törvényhatóság első tisztségviselőjének és a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányának.

Az 1,563/1918. M. E. és 15,814/1918. B. M. rendelet végrehajtása tárgyában kiadott ad 75,011/1918. számú körrendeletem

kiegészítésekép felhivom ^{alispán} polgármester urat, utasítsa az I. fokú hatóságokat, hogy a postahivatalok értesítése alapján a gyanus postai

küldemények igénybevételét soronkívül és lehetőleg táviratilag rendeljék el, mert gyakran előfordult, hogy a hatóság elkésve intézkedett s így a postai küldeményt továbbítani volt kénytelen.

Budapesten, 1918. évi május hó 11-én.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 41.212/1918. számú rendelete a postai küldemények, a táviratok és a távolsági távbeszélgetések után háborús pótdíjak szedése tárgyában.²⁾

Folyó évi június hó 15-től kezdve, az alább megnevezett a felsorolt postai küldeményekért, táviratokért és a távolsági távbeszélésekért az érvényben levő díjakon felül az alábbi háborús pótdíjak járnak:

1. a) Levelekért: Belföldre (úgy a távolsági, mint a helyi forgalomban), Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, Németországba, Bulgáriába, a magyar-osztrák csapatok által megszállott orosz-lengyelországi, szerbiai, montenegrói és albániai területekre, végül a varsói német főkormányzóság és a német keleti főparancsnok területére szóló közönséges és ajánlott levelekért, darabonkint, tekintet nélkül a levél súlyára, 5 fillér.

Zárt levelezőlapokért ugyanennyi.

Tehát a levéldíj a fenti viszonylatokban lesz:

20 grammig 15 fillér + 5 fillér = 20 fillér,

20 grammon felül minden további 20 grammért a rendes 5 fillér.

¹⁾ Megjelent a Közélélmezési Értesítő 1918. évi június hó 1-én kelt 9. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 4-én kelt 126. számában.

Pl. egy belföldre szóló, 18 gramm súlyú levélért jár: rendes díj 15 fillér, hozzá 5 fillér háborús pótdíj, összesen 20 fillér (a helyi forgalomban $10 + 5 = 15$ fillér); egy 60 grammos levél díja: 20 gramm után 15 fillér $+ 2 \times 5$ fillér a további 40 gramm után és az egységes 5 fillér háborús pótdíj, összesen 30 fillér; egy Németországba szóló, 175 gramm súlyú ajánlott levélért jár: rendes díj 55 fillér, ajánlási díj 25 fillér, háborús pótdíj 5 fillér, összesen 85 fillér.

b) Levelezőlapokért: Belföldre és az a) pont alatt felsorolt országokba és területekre szóló, a posta által kiadott 8 filléres levelezőlapokért darabonként 2 fillér.

Válaszos levelezőlapoknál a válaszlappért is ugyanennyi.

Tehát pl. egy Ausztriába szóló levelezőlapért jár: rendes díj 8 fillér, hozzá 2 fillér háborús pótdíj, összesen 10 fillér; egy válaszos levelezőlapért jár: rendes díj 16 fillér, hozzá 4 fillér háborús pótdíj, összesen 20 fillér.

A magánipar által kiadott egyszerű és válaszos levelezőlapokért, amelyek ezidőszent is 10, illetve 20 fillér díj alá esnek, háborús pótdíj egyelőre nem szedetik.

c) Nyomatványokért: Belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, Németországba, a tábori postákhoz, a magyar-osztrák csapatok által megszállott orosz-lengyelországi, szerbiai, montenegrói és albániai területekre, végül a varsói német főkormányzóság és a német keleti főparancsnok területére szóló nyomatványokért, darabonként, ha a nyomatvány súlya az 50 grammot nem haladja meg, 2 fillér, ha pedig az 50 gramm súlyt meghaladja, 5 fillér.

Tehát pl. egy belföldre szóló, 30 gramm súlyú nyomatványért jár: rendes díj 3 fillér, hozzá 2 fillér háborús pótdíj, összesen 5 fillér; egy 680 gramm súlyú nyomatványért pedig jár: rendes díj 42 fillér, hozzá 5 fillér háborús pótdíj, összesen 47 fillér.

Ezzel szemben a nyomatványoknál szedett 2 fillér sürgősségi díj a belföldi, bosznia-hercegovinai és osztrák forgalomban változatlanul megmarad, de Németországba, továbbá a varsói német főkormányzóság és a német keleti főparancsnok területére szóló nyomatványokért folyó évi június 15-től kezdve sürgősségi díj nem jár.

d) Árúmintákért: A belföldre szóló árúmintákért: 50 gramm súlyig 5 fillér, 50 grammon felüli árúmintákért e díj nem jár.

Tehát pl. egy belföldre szóló, 43 gramm súlyú árúmintáért jár: rendes díj 5 f, hozzá 5 f háborús pótdíj, összesen 10 fillér. A belföldön kívül bárhová máshová szóló árúmintákért háborús pótdíj nem jár.

e) Egybecsomagolt nyomatványok és árúmintákért: a belföldre 50 gramm súlyig 5 fillér (l. mint d) alatt).

f) Értéklevelekért: Belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, Németországba, a magyar-osztrák csapatok által megszállott

oroszlengyelországi, szerbiai, montenegrói és albániai területekre, végül a varsói német főkormányzóság és a német keleti főparancsnok területére szóló értéklevelekért, tekintet nélkül a súlyfokozatra és értékre, darabonként 10 fillér.

Tehát pl. egy Ausztriába szóló, 20 gramm súlyú, 240 K értéknyilvántatással ellátott értéklevelért jár: súlydíj 15 fillér, értékdíj 10 fillér, ajánlási díj 25 f, hozzá 10 fillér háborús pótdíj, összesen 60 fillér.

Ennek folytán az a feltétel, hogy az értéklevelért szedendő súly- és értékdíj együttvéve 60 fillérnél kevesebb nem lehet, önmagától elesik.

Továbbá pl. Németországba egy 278 gramm súlyú, 8.000 K értéknyilvántatással ellátott értéklevelért jár: súlydíj 80 fillér, értékdíj 2 K 70 fillér, ajánlási díj 25 fillér, hozzá 10 fillér háborús pótdíj, összesen 3 K 85 fillér.

g) Csomagokért: Belföldre, az *f)* alatt felsorolt országokba és területekre, végül a táborig postákhoz szóló csomagokért, tekintet nélkül a súlyra és értékre, 20 fillér.

Tehát pl. egy belföldi szóló, 4 kg. 800 gramm súlyú, 38 K értéknyilvántatással ellátott csomagért jár: súlydíj 70 fillér, értékdíj 10 fillér, hozzá 20 fillér háborús pótdíj, összesen 1 K; egy Ausztriába szóló, 6 kg. 500 gramm súlyú csomagért jár: súlydíj 2 K, hozzá 20 fillér háborús pótdíj, összesen 2 K 20 fillér.

h) Postautalványokért: Belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, a magyar-osztrák csapatok által megszállott orosz-lengyelországi, szerbiai, montenegrói és albániai területekre és a táborig postákhoz szóló postautalványokért, darabonként, tekintet nélkül az összegre, 5 fillér.

Tehát pl. egy belföldre szóló, 9 K-s utalványért, jár: díj 15 fillér, hozzá 5 fillér háborús pótdíj, összesen 20 fillér; egy Ausztriába szóló 870 K-s utalványért jár: díj 1 K 5 fillér, hozzá 5 fillér háborús pótdíj, összesen 1 K 10 fillér.

Postai megbízási és utánvételi utalványokért szintén 5 fillér háborús pótdíj jár, mely az utalványozandó összegből levonandó.

i) Csekkfizetési utalványok kifizetéseért, darabonként, tekintet nélkül az összegre, 10 fillér.

Külön kiemelem, hogy a külföldre szóló postai küldeményekért a fentemlített országok és területek kivételével, háborús pótdíjak nem járnak.

j) Táviratokért, bárhova, darabonként 20 fillér.

Távirati utalványokért a *h)* és *j)* alatti háborús pótdíjak külön-külön járnak.

k) Táviratközvetítésért 20 fillér, az eddigi 10 fillér díjjal együtt 30 fillér.

l) Távolsági beszélgetésekért bárhova: beszélgetésenként és meghívásonként: az I. díjövben (zóna) 10 fillér, a többi díjövben 20 fillér.

Átalányozott távolsági beszélgetéseknél háborús pótdíj nem jár. Mérsékelt díjú távolsági beszélgetéseknél pedig a háborús pótdíj fele jár.

2. A háborús pótdíjak a rendszeresített bérmentesítési, utalványozási, előmutatási, kézbesítési, értesítési stb. díjaknak kiegészítő részét teszik és a többi díjakkal együtt azokkal egyszerre, egy összegben és egyező módon rovandók le, hitelezett táviratoknál és hitelezett távbeszélgetéseknél pedig felszámítandók és utólag szednek be.

A csekkfizetési utalványok kifizetéseért járó 10 fillér háborús pótdíjat a kifizetés alkalmával kell beszédni, illetve a kifizetendő összegből le kell vonni és a fizetési utalványon postabélyegeken kell leróni, amely postabélyeg azután a hely- és kelti bélyegző lenyomatával értéktelenítendő.

3. Díjmentességet élvező küldeményekért, táviratokért és távbeszélgetésekért háborús pótdíj nem jár.

4. Belföldről érkező, folyó évi június hó 14-én túl feladott, bérmentesítetlen, vagy elégtelenül bérmentesített küldeményeknél, avagy szintén a belföldről eredő, a megnevezett határidőn túl feladott oly küldeményeknél, amelyek különben helyesen vannak bérmentesítve, de amelyekért a háborús pótdíj nincs leróva, a háborús pótdíj mily összegben való felszámítására és a címzettől való mikénti beszedésére ugyanazok a szabályok mérvadók, amelyek az egyéb postadíjakra nézve érvényesek (tehát pl. bérmentesítetlen levélnél a címzettől a háborús pótdíjnak is a kétszerese szedendő be).

Kivételképen azonban, bezárólag f. évi június hó 30-áig, ily esetekben a háborús pótdíjat portóképen is csak egyszeres összegben kell beszédni.

5. A feltétlenül portómentes hatóságok-, hivatalok- és közegektől portóköteles címzettekhez intézett portóköteles levelezésekért a fent megállapított háborús pótdíjak, úgy mint a rendes díjak a címzettekől mindig csak egyszeres összegben szedendők be.

Budapest, 1918. május 25.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 49.518/1918. sz. rendelete a háborús pótdíjakról szóló 41.212. számú rendelet kiegészítése tárgyában.¹⁾

A háborús pótdíjak szedése tárgyában folyó évi május hó 25-én 41.212. szám alatt kibocsátott rendeletem kapcsán a következőket közlöm:

1. Az értéklevelekért ezentúl a 10 f háborús pótdíj a 60 f díjminimumon kívül szedendő, úgy hogy az értéklevelek legkisebb díja ezentúl 70 f lesz.

Az idézett rendelet 1. f) pontjának szövege tehát a következőképen módosul:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. július 18-án kelt 160. számában.

f) Értéklevelek: Belföldre, Ausztriába, Bosznia-Hercegovinába, Németországba, a magyar-osztrák csapatok által megszállott orosz-lengyelországi, szerbiai, montenegrói és albániai területekre, végül a varsói német főkormányzóság és a német keleti főparancsnok területére szóló értéklevelekért, tekintet nélkül a súlyfokozatra és értékre, darabonként 10 f.

Tehát pl. egy Ausztriába szóló, 20 gramm súlyú, 240 K értéknyilvántartással ellátott értéklevélért jár: súlydíj 15 f, értékdíj 10 f, ajánlási díj 25 f, összesen 50 f, de díjminimum 60 f, hozzá 10 f háborús pótdíj, összesen tehát 70 f.

Továbbá pl. Németországba egy 278 gramm súlyú, 8.000 K értéknyilvántartással ellátott értéklevélért jár: súlydíj 80 f, értékdíj 2 K 70 f, ajánlási díj 25 f, hozzá 10 f háborús pótdíj, összesen 3 K 85 f.

2. Fizetett válaszó táviratoknál, ha azok a belföldre szólnak, a feladás alkalmával a választáviratért is 20 f háborús pótdíjat kell beszedni.

Tehát pl. egy belföldre szóló 12 szavas 15 szó fizetett válaszó táviratért jár: az alaptáviratért 1 K távirási díj, 20 f háborús pótdíj, a 15 szavas válaszó táviratért 1 K 20 f, 20 f háborús pótdíj, összesen 2 K 60 f.

Természetes, hogy az e távirathoz kiállított válaszó utalvány alapján feladott táviratokért háborús pótdíj nem jár.

Ha ily táviratot d. u. 4 óra után avagy vásár- és ünnepnap adnak fel, a háborús pótdíj ebben az esetben sem változik.

Belföldön kívül bárhová (Ausztriába, Németországba stb.) szóló táviratok válaszó táviratért háborús pótdíj nem jár, ellenben nem belföldön feladott fizetett válaszó táviratok válaszó táviratának a belföldön való feladásakor a 20 f háborús pótdíj a válaszó távirat feladójától beszedendő.

3. Csomagnak után- vagy visszaküldéséért háborús pótdíj nem jár.

Budapest, 1918. évi július hó 12-én.

Pótkávé (cikória) forgalomba hozatala és maximális ára.

A m. kir. minisztérium 669/1918. M. E. számú rendelete a cikóriáért követelhető legmagasabb ár újabb megállapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1918. évi termésű cikóriáért (katángért, cikóriagyökérért) követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területén métermázsánként (100 kg.) tisztasúlyra 28 K.

2. §.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árt készpénzfizetés mellett göngyöleg nélkül történt eladás esetére kell érteni s az magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is.

Ha a göngyöleget az eladó szolgáltatja, azt a vevőnek külön felszámíthatja.

3. §.

A vételár hitelezése esetében az eladó kamatot követelhet. Ez azonban legfeljebb 2%-kal lehet magasabb, mint az Osztrák-Magyar banknál az ügylet kötésekor érvényben álló váltóleszámítolási kamatláb.

4. §.

Annak a termelőnek, aki az 1917. évben is termelt valamely pótkávét előállító vállalat részére cikóriát, ha az 1918. évben is legalább ugyanolyan területen termel az illető vállalat részére, mint az előző évben, a vállalat az 1917. évi termésből tényleg leszállított cikória után az 1918. évi cikóriavetés befejeztével métermázsánként két koronát köteles az 1917. évi termelés többköltségének fedezésére fizetni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 17-én kelt 40. számában.

5. §.

A szárított cikóriáért követelhető legmagasabb árt az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter határozza meg.

6. §.

A mezőgazdasági termények, lisztneműek és egyes mezőgazdasági terményekből előállított ipari termékek szállításáról és vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításukhoz szükséges igazolványokról 1915. évi december hó 23. napján 4.551/1915. M. E. szám alatt kiadott rendeletben (I. a Budapesti Közlönynek 1915. évi december hó 24. napján megjelent 297. számában) foglalt rendelkezések megfelelően kiterjesztetnek mindennemű (nyers vagy szárított) cikóriára azzal az eltéréssel, hogy a más, mint pótkávégyári vállalat címére való küldeményekre a szállítási igazolványt az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter állítja ki.

7. §.

Aki cikóriáért a jelen rendelettel megállapított legmagasabb árnál magasabb árt követel, elfogad, kínál, vagy fizet, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki cikóriáért a megállapított legmagasabb árnál magasabb árt fizet vagy ígér, az e kihágás miatt nem büntethető, ha a kihágást a hatóságnál feljeleníti.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, melyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszerezésével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, melyre a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzandó készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére is kiterjed. Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1918. évi február hó 14. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 90.718/1918. O. K. H. számú rendelete a pótkávé forgalombahozatala tárgyában kibocsátott 2.001 1917. M. E. számú rendelet egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről és módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium 2.001/1917. M. E. számú rendeletének 19. §-ában nyert felhatalmazás alapján az alábbiakat rendelem:

1. §.

A 2.001/1917. M. E. számú rendelet 9. és 10. §-ai alá eső mindennemű kávépótlót (kávékonzervet) csak az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszternek a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg adott engedélyével és az általuk megszabott feltételek mellett szabad előállítani és forgalomba hozni.

2. §.

A 2.001/1917. M. E. számú rendelet 9. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A cikória (katáng) gyökérből, cukorrépából vagy más répafélékből tisztán vagy egymással vegyítve, valamint egyéb kifogástalan növényi nyersanyagokból (gyümölcsökből, gyümölcsmagvakból, hüvelyesekből, csillagfűrtből, tölgy- és bükkmakkból, gesztenyéből stb.) előállított lisztesre vagy darásra megőrölt kávépótló (pótkávé, kávékonzerv) legmagasabb ára a magyar szent korona országainak egész területére nézve a következő:

I. Faládika vagy kartoncsomagolásban: $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{6}$ kg.-os csomagokban:

Az előállító iparvállalat által követelhető ár (gyári ár) 100 kg.-kint 420, 427, 431, 436 K.

A továbbeladás céljára árusító kereskedő által követelhető legmagasabb ár (nagykereskedelmi ár) 100 kg.-kint 432, 439, 443, 448 K.

A közvetlen fogyasztás céljára árusító kereskedő által követelhető legmagasabb ár (kiskereskedelmi ár) 100 kilogrammonkint 474, 484, 490, 492 K.

Egy kilogrammnál kisebb mennyiségben csomagonkint való eladás esetében követelhető legmagasabb ár (darabár) 2'37, 1'21 K, 98 és 82 fillér.

II. Papirtekerccsomagolásban: $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{12}$ kg.-os csomagokban:

Gyári ára 100 kilogrammonkint 371, 373, 379 K.

Nagykereskedelmi ár 100 kilogrammonkint 383, 385, 391 K.

Kiskereskedelmi ár 100 kilogrammonkint 420, 426, 432 K.

Darabár 1'05 K, 71 és 36 fillér.

A fenti árak minden esetben tiszta súly után számítandók.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 7-én kelt 105. számában.

3. §.

A 2.001/1917. M. E. számú rendelet szerinti árakkal megjelölt csomagok továbbra is csak a rajtuk feltüntetett árakon árusíthatók s ily csomagokat a jelen rendelet 2. §-ában megállapított árakon árusítani tilos.

4. §.

A jelen rendeletben meghatározott legmagasabb árakat mindazokban az üzletekben és egyéb helyiségekben, ahol a közvetlen fogyasztás céljára árusítanak, könnyen olvasható és a vásárlónak szembeötlő módon ki kell függeszteni.

5. §.

A 2.001/1917. M. E. számú rendelet 10. §-ának második bekezdése akként módosul, hogy kávépótlót kávékonzervvel csomagolatlanul (ömlesztve, illetőleg kimérve) forgalomba hozni és árusítani az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter erre szóló engedélye és ármegállapítása nélkül tilos.

6. §.

A 2.001/1917. M. E. számú rendelet 11. §-a akként egészítetik ki, hogy 1918. évi július hó 1. napja után a csomagban elhelyezett kávépótló legmagasabb árát és a csomagban elhelyezett kávépótló tényleges súlyát nem csupán a csomag burkolatán kell feltüntetni, hanem a csomag belsejében is ugyanezen adatokat feltüntető jegyzéket kell elhelyezni.

7. §.

A jelen rendeletben foglalt rendelkezések megszegése a 2.001/1917. M. E. számú rendelet 16. §-ának büntető rendelkezései alá esik.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.
Budapest, 1918. évi május hó 3. napján.

Prémbőrök forgalmának korlátozása.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 29.347/1918. M. E. számú rendelete a prémbőrök forgalmának korlátozása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium 1.120/1918. M. E. számú rendeletében²⁾ nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

A m. kir. minisztérium 1.120/1918. M. E. számú rendeletének 11. §-ában foglalt azon határozmányt, amely szerint mindenféle kikészített bőr csak a 3.584/1917. M. E. számú rendeletben³⁾ megszabott szállítási igazolvánnyal szállítható, ezennel kiterjesztem a prémbőrökre is.

2. §.

A prémbőrökre vonatkozó szállítási igazolványok a Népruházati bizottságnál (Budapest, V., Aulich-utca 5.) kérelmezendők.

3. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi, az a 3.584/1917. M. E. számú rendelet 4. §-ának határozmányai szerint büntetendő.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi május hó 1. napján lép életbe. Hatálya kiterjed a Magyar Szent Korona Országainak egész területére, Budapest, 1918. évi április hó 18. napján.

A kereskedelemügyi miniszter 33.099/1918. VI. C. számú rendelete a prémbőrök forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 29.347. 1918. VI. C. számú rendelet kiegészítéséről.⁴⁾

A magyar királyi minisztérium 1.120/1918. M. E. számú rendeletben nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 21-én kelt 93. számában.

²⁾ L. e kötet II. rész 140. lapján.

³⁾ L. Háb. gazd. t. és rend. IV. k., 641. l.

⁴⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 28-án kelt 121. számában.

A 29.347/1918. VI. C. számú rendeletben (l. a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 21-iki számában) foglalt azon rendelkezést, hogy prémbőrök csak a 3.584/1917. M. E. számú rendeletben megszabott szállítási igazolvánnyal szállíthatók, kiterjesztem a prémbőröknek minden fajtájára.

Jelen rendelet erejénél fogva tehát a nyers, ki nem készített prémbőrök (szórmebőrök) is csak szállítási igazolvánnyal szállíthatók.

A jelen rendelettel előirt szállítási igazolványok kérelmezése tekintetében, továbbá a jelen rendelet rendelkezéseinek megszegése esetén alkalmazandó határozmányok tekintetében, valamint a jelen rendelet hatálya tekintetében a 29.347/1918. VI. C. számú rendelet 2., 3. és 4. §-ai irányadók.

Budapest, 1918. évi május hó 21. napján.

Retorziós rendelet.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter és a pénzügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök 75.156/1917. K. M. számú rendelete a pénz- és értékpapirelvonási tilalom alól Románia területének egy részére nézve kivétel engedélyezéséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium 8.286/1914. M. E., 9.051/1914. M. E. és 3.591/1916. M. E. sz. rendeleteinek 1. §-aiban a Britbirodalommal, Franciaországgal, Oroszországgal, Olaszországgal, Portugáliával, és Romániával szemben megállapított pénz- és értékpapirelvonási tilalom alól ezen rendeletekben foglalt felhatalmazás alapján kivételt engedélyezünk az osztrák-magyar és a német haderő által megszállott és a katonai közigazgatás alá helyezett rumániai területek tekintetében. Ennek következtében az említett rumániai területeket az idézett rendeletek alkalmazásának szempontjából a belfölddel egyenlő elbánásban kell részesíteni.

Amennyiben a szóbanforgó területeknek a pénz- és értékpapirelvonási tilalom alól történt kivétele folytán a területekre eszközölhető fizetések és átutalások teljesítése a Deviza-központ hozzájárulását igénylik, a kérdéses fizetésekre és átutalásokra nézve a külföldi fizetési eszközökkel való kereskedésről és forgalomról és a külfölddel való forgalom korlátozásáról szóló 4.308/1916. M. E. számú rendelet rendelkezéseit a pénz- és értékpapirelvonási tilalom szempontjából kivételt engedélyező jelen rendelet nem hatálytalanítja.

Budapest, 1917. évi november hó 19-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 27-én kelt 274. számában.

Részvénytársaságok és szövetkezetek közgyűlésének idejére, mérlegére és nyereségére vonatkozó rendeletek.

A m. kir. minisztérium 4.421/1917. M. E. számú rendelete a részvénytársaságok és a szövetkezetek közgyűlésének idejéről, a mérleg készítéséről és a nyereség felosztásáról szóló 269/1916. M. E. számú rendelet 3. §-ában foglalt rendelkezések hatályának megszünte tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában alkotott 1914 : L. t.-c. 12. §-ában nyert felhatalmazás alapján kétségek elhárítása végett kijelenti, hogy a részvénytársaságok és a szövetkezetek közgyűlésének idejéről, a mérleg készítéséről és a nyereség felosztásáról 1916. évi január hó 15. napján 269/1916. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlöny 1916. évi január hó 18. napján megjelent 13. számában kihirdetett) rendeletének 3. §-ában foglalt rendelkezések, amelyek valamely összegnek osztalék címén vagy bármely más címen részvényenkint illetőleg üzletrészenkénti kifizetését, úgyszintén valamely összegnek az igazgatóság tagjai és az ügyvezető igazgatók, esetleg mások részére nyereségrészesedés címén kifizetését szabályozzák, a hadi nyereségadóról szóló 1916:XXIX. törvénycikk életbelépésével 1916. évi október hó 2. napján hatályukat veszítették s ettől kezdve az idézett törvénycikk 21. §-ának rendelkezései léptek a helyükbe.

Budapest, 1917. évi november hó 15-én.

A m. kir. minisztérium 897/1918. M. E. számú rendelete a részvénytársaságok és szövetkezetek nyereségének felosztásáról.²⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában alkotott 1914 : L. t.-c. 12. §-ában nyert felhatalmazás alapján addig is, amíg a hadinyereségadóról szóló 1916. évi XXIX. törvénycikk hatálya meghosszabbíttatik, az utóbb idézett törvénycikknek a 4.421/1917. M. E. számú rendeletben is említett 21. §-a helyébe a következőket rendeli:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 17-én kelt 266. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 3-án kelt 53. számában.

1. §.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok a hadi üzleti évek nyereségéből osztalék címén, vagy bármely más címen — a tőke visszafizetést is ideértve — részvényenként, illetőleg üzletrészenként csak oly összeget fizethetnek ki, amely összeg nem haladja meg az 1915. év végén, illetve ezután, de az 1916. év vége előtt lejárt üzleti évet megelőző három üzleti év nyereségéből részvényenként, illetőleg üzletrészenként kifizetett legmagasabb évi osztalékot. Ha azonban a fentiek szerint tekintetbe jövő három üzleti év bármelyikében osztalék címén kifizetett legmagasabb összeg nem érne el a befizetett alaptőke 5%-át, vagy ha a nyilvános számadásra kötelezett vállalat ezekre az üzleti évekre egyáltalában nem fizetett osztalékot, a hadi üzleti évek nyereségéből az elől említett címen összesen befizetett alaptőke 5%-ának megfelelő összeg fizethető ki.

Az igazgatóság tagjai és az ügyvezető igazgatók esetleg mások részére nyereségrészesedés címén kifizethető összeg nem haladhatja meg a fentiek figyelmébe veendő három előző üzleti év nyereségéből kifizetett legmagasabb évi nyereségrészesedést. A nyereségrészesedés címén kifizethető összeg azonban oly arányban meghaladhatja a fentiek szerint figyelembe veendő három előző üzleti év nyereségéből kifizethető legmagasabb évi nyereségrészesedést, amily arányban az előző bekezdés értelmében osztalék címén kifizethető összeg a fentiek szerint figyelembe veendő három előző üzleti év nyereségéből osztalék címén kifizetett legmagasabb összeget meghaladja.

A pénzügyi hatóság a vállalat kérésére a fenti összegeknél nagyobb összegek kifizetését megengedheti, amennyiben a vállalat biztosítékul készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a pénzügyi hatóság által megállapítandó oly összeget tesz le a m. kir. postatakarékpénztárnál, az Osztrák-magyar banknál vagy valamely a pénzügyi hatóság jóváhagyása mellett a fél által kijelölendő bel-földi pénzintézetnél, amely megfelel a vállalat terhére ama üzletév végén, amelyre nézve a kifizetés szól, előreláthatólag kirovandó hadinyereségadónak. A hadinyereségadónak összege addig is, míg a hadinyereségadóról szóló 1916:XXIX. t.-c. hatályának meghosszabbítása tárgyában törvény intézkedik, az idézett törvény rendelkezéseinek megfelelőleg számítandó ki. A biztosítékul leteendő összeg a többletként kifizetendő összegnél kisebb nem lehet. A pénzügyminiszter e rendelkezések tekintetében indokolt esetekben könnyítéseket engedélyezhet.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.
Budapest, 1918. évi március hó 2-án.

A m. kir. minisztérium 1.578/1918. M. E. számú rendelete a hadiszerek előállításáról és a hadiszerek előállítására szolgáló anyagoknak beszerzésével foglalkozó részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegének és az arról szóló felügyelő bizottsági jelentésnek, vagy az abban foglalt adatoknak közzététele tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedések tárgyában alkotott 1914 :L. t.-c. 12. §-a alapján a következőket rendeli:

1. §.

Amennyiben a hadviselés érdeke kívánja, a kereskedelemügyi miniszter a hadügyminiszternek vagy a honvédelmi miniszternek megkeresésére a hadiszerek előállításával és a hadiszerek előállítására szolgáló anyagoknak beszerzésével foglalkozó részvénytársaságnak vagy szövetkezetnek hozzá intézett rendelettel megtilthatja az ily üzemre vonatkozó évi mérlegnek és az arról szóló felügyelő-bizottsági jelentésnek vagy az abban foglalt adatoknak bármely módon való közzétételét.

Az évi mérleg és az arról szóló felügyelőbizottsági jelentés közzétételének mellőzése az 1875 :XXXVII. t.-c. 21. §-ában meghatározott pénzbírság alkalmazását nem vonja maga után és a számadások megvizsgálásának, a mérleg megállapításának s a nyereség felosztásának tárgyában hozott közgyűlési határozat érvényességét nem érinti akkor sem, ha a közgyűlést a tilalom kibocsátása előtt tartották meg.

2. §.

Az 1. §. alapján kibocsátott tilalom esetében a részvénytársaság vagy szövetkezet igazgatósága köteles a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása s a nyereség felosztása végett tartandó közgyűlés összehívását megelőzőleg az évi mérleget s az arról szóló felügyelőbizottsági jelentést a kereskedelemügyi miniszternek bemutatni és a mérlegben vagy jelentésben foglalt adatokat a közgyűléssel is csak annyiban szabad közölnie, amennyiben ezt a kereskedelemügyi miniszter megengedte. A kereskedelemügyi miniszter a hadviselés érdekében a közgyűlés elhalasztását is elrendelheti.

3. §.

A kereskedelemügyi miniszter az 1. és a 2. §. alapján tett intézkedéseiről haladéktalanul értesíti az illetékes cégbírószágot is. A cégbírószágot ily esetben a közgyűlés által jóváhagyott évi mérleg hozzá bemutatott példányának és az ahhoz tartozó iratoknak megtekintését a kereskedelemügyi miniszter további intézkedéseiig — a

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 23-án kelt 94. számában.

biróságnak az ügy elintézésére hivatott tagjait kivéve — senkinek meg nem engedheti, hanem köteles azokat hivatali titokként őrizni.

4. §.

A részvénytársaságnak vagy szövetkezetnek az a közege, aki az évi mérleget vagy az arról szóló felügyelő bizottsági jelentést vagy az abban foglalt adatokat a kereskedelemügyi miniszter tilalma ellenére bármely módon közzéteszi, vagy a közgyűlés elé oly adatokat terjeszt, amelyeknek cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

5. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1918. évi április hó 22. napján.

Ruházati cikkek szállítása Ausztriába és Bosznia-Hercegovinába.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter R. 75.361/1917. számú rendelete a ruházati cikkekhez előírt szállítási igazolványok kérelmezése tárgyában.¹⁾

Ruházati cikkeknek a magyar szent korona országain kívül eső helyre való elküldéséhez szükségelt szállítási igazolványokat (l. a m. kir. minisztériumnak 3.584/1917. M. E. számú rendeletét a Budapesti Közlöny f. é. október hó 2-án megjelent 227. számában)²⁾ 1917. évi november hó 14. napjától kezdve a Népruházati Bizottság (Budapest, V., Aulich-utca 5. sz.) útján kell kérelmezni.

Budapest, 1917. évi november hó 9. napján.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 11-én kelt 261. számában.

²⁾ L. *Háb. g. törv. és rend.*, V. k., 643. l.

Sertéshizlalás feltételei, sertés és sertéstermékek forgalomba hozatala, maximális ára.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 94.900/1917. számú rendelete a leölt sertésnek és mindennemű sertéstermékek igazolvány mellett leendő szállításáról szóló 3.685. 1917. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 3.685/1917. M. E. számú rendelete (lásd Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 2-án megjelent 227. számában) értelmében folyó évi október hó 10-től kezdve belföldi forgalomban leölt sertést akár egészben, akár felére vágva, akár kisebb részekre darabolva, továbbá mindennemű sertésterméket (szalonna, hár, zsír, füstölthús, sonka, szalámi stb.) vasúton, hajón vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak 2.570/1917. M. E. sz. rendeletben (lásd Budapesti Közlöny 1917. évi július hó 20-án megjelent 165. számában) megállapított mintájú szállítási igazolvány mellett szabad szállítani.

Ezt az igazolványt a 4.551/1915. M. E. számú rendelet (lásd Budapesti Közlöny 1915. évi december hó 23-án megjelent 296. számában) 4. §-a értelmében ennek kiállítására hivatott elsőfokú hatóságok saját hatáskörükben csak akkor állíthatják ki:

a) ha a rendeltetési állomás az ország határán belül van és nem tartozik a 300/1916. F. M. eln. sz. rendelet 9. §-ában felsorolt állomások közé,

b) ha az elszállítani kívánt küldemény:

1. egész, illetve fél sertésnél, a két, illetve négy darabot,

2. szalonnánál, zsírnál, vagy a kettőnél együttvéve 50 (ötven) kilogrammot,

3. nyers- vagy füstölthúsnál vagy a kettőnél együttvéve ugyancsak 50 (ötven) kilogrammot meg nem halad.

Minden más esetben az elsőfokú hatóságnak tölem kell felhatalmazást kérnie a szállítási igazolvány kiállítására s a vonatkozó felterjesztésben ki kell tüntetnie a feladó és rendeltetési állomást, a feladó és a *címzett nevét és lakhelyét*.

Engedélyező rendeletem száma a szállítási igazolvány 1. sz. ellenőrző szelvényére esetről-esetre rávezetendő.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 7-én kelt 232. számában.

A vonatkozó igazolvány kiállítása, illetve kiállításra vonatkozó felhatalmazás kikérése előtt azonban az elsőfokú hatóság köteles meggyőződést szerezni arról, hogy a feladó a feladni kívánt áruval tényleg és jogosan rendelkezik-e, nevezetesen az elszállítani kívánt sertések nincsenek-e közfogyasztásra lekötve, illetve a sertésternékek nem-e ily sertésekből származnak?

Megjegyzem, hogy a sertéshizlalás feltételei és a hizlalás engedélyezése körüli eljárás tárgyában 3.688/1917. M. E. számú rendelet (lásd Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 2-án megjelent 227. számában) életbelépése óta leölt és eladás alá kerülő minden hizott vagy csak félhizott sertés is a hivatkozott rendelet 3. és 9. §-a értelmében közfogyasztásra lekötöttnek tekintendő.

Amennyiben a feladó a feladni szándékolt sertést, illetve sertésterméket eladás céljaira vásárolta, úgy meg kell vizsgálni azt is, vajjon nem forog-e fenn árúfelhalmozás vagy árdrágítás esete, azonfelül folyó évi október hó 15-étől kezdve annak beigazolását is meg kell követelni, hogy a feladó ily cikkek forgalombahozatalára a 3.678/1917. M. E. számú rendelet II. fejezete szerint (I. Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 2-án megjelent 227. számában) jogosult-e?

Vagyis ha a feladó közvetlenül a fogyasztók részére árusító kereskedő (iparos), van-e 1917. évi október hó 15-ike előtt kiállított iparigazolványa (iparengedélye), vagy október 15-ike után kiadott hatósági engedélye; továbbelárusítás céljaira árusító kereskedőnél azt kell vizsgálni, van-e 1914. augusztus 1-je előtt kiállított iparigazolványa (iparengedélye), vagy 1917. október 15-ike után kiadott hatósági engedélye. Figyelemmel kell azonban lenni arra, hogy az 1917. október 15-ike előtt nyert iparigazolvány vagy cégbejegyzés minden esetben pótolja 1917. október 31-ig a hatósági engedélyt és ha az ilyen iparigazolvány birtokosa vagy ily bejegyzett cég 1917. október 31-ig külön hatósági engedély megadása iránti kérelmét előterjesztette s ezt igazolni tudja, iparát mindaddig folytathatja, míg kérelme jogerős elintézését nyer.

Főként figyelemmel kell lenni a hatóságnak ezekre a körülményekre oly esetekben, ha a fél ismételtlen kér ily árúkra szállítási igazolványt és pedig tekintet nélkül arra, hogy egy és ugyanazon címre vagy különböző címekre kívánja-e az árút szállítani.

Ha az elsőfokú hatóság a fentiek szerint árúfelhalmozás vagy árdrágítás alapos gyanuját vagy iparjogosultság hiányát észlelné, úgy a kihágási bünvádi eljárást folyamatba tenni s ennek során a készletet és pedig nemcsak a feladni szándékolt készletet, hanem a feladó egész készletét rendelkezésemig zár alá helyezni és annak felhasználását, elidegenítését, elszállítását megtiltani köteles. Az ily lefoglalt készlet tekintetében az 1.715/1917. M. E. számú rendelet értelmében járjon el s ha gyorsan romlandó árurol (friss hús, kolbászfélék stb.) van szó, annak hatósági igénybevétele az érte járó maximális ár letétbe helyezése s az igénybevett árúnak

helyi fogyasztás céljaira fordítása iránt az 1.715/917. M. E. számú rendelet 5. §-ának megfelelően saját hatáskörében intézkedjék.

Köteles továbbá az elsőfokú hatóság a szállítási igazolvány kiállításával egyidejűleg az áru minőségéről és mennyiségéről a címzett lakóhelyére (nem a rendeltetési állomásra) illetékes elsőfokú hatóságot értesíteni.

A címzett lakhelyére illetékes elsőfokú hatóság pedig köteles ellenőrizni azt, hogy viszont a címzett részéről nem forog-e fenn árúfelhalmozás, árdragítás vagy meg nem engedhető túlfogyasztás illetve amennyiben a címzett az árut eladás céljaira vásárolta, ily cikkek forgalombahozatalára a fent hivatkozott rendelet szerint jogosult-e? Amennyiben kihágás esete forogna fenn, a hatóságnak ép úgy kell eljárni, mint a fentiekben a feladó állomásra illetékes elsőfokú hatóság kötelességévé tétetett.

Mint hogy a fent hivatkozott rendelet a disznózsírnak, szalonnának és sertéshúsnak a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre való szállítása tárgyában 4.292/1915. M. E. számú rendelet (I. Budapesti Közlöny 1915. évi november hó 30-án megjelent 277. számában) hatályát nem érinti, a leölt sertés és sertéstermék az ország határain kívül eső helyre továbbra is csak a hivatkozott rendeletben megszabott rózsaszínű, illetve barna szállítási igazolvánnyal szállítható s az elsőfokú hatóság a szállítási igazolványt kérő felet ily esetben a cs. és kir. Népelelmezési Hivatalhoz (K. k. Amt für Volksernährung Wien) köteles utasítani.

Budapest, 1917. évi október hó 6-án.

A m. kir. minisztériumnak 4.465/1917. M. E. számú rendelete a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élősertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Olyan sertéseket, amelyeknek súlya darabonként 40 kilogrammot meg nem halad — a kényszervágás esetét kivéve — közfogyasztásra levágni tilos.

E tilalom alól a földművelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországekban a bán kivételeket engedhet.

2. §.

A sertést csak élősúlyban (levonás nélkül) szabad eladni.

A sertéseket az eladás előtt az utolsó 12 órán belül nem szabad sem etetni, sem itatni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 20-án kelt 268. számában.

Hizlalásra szánt sertésnek csak darabonként 90 kilogrammnál nem nehezebb sertés tekinthető. A földművelésügyi miniszter, Horvát-Szlavonországokban a bán különös méltánylást érdemlő esetekben kivételesen megengedheti, hogy darabonként 90 kilogrammnál nehezebb súlyú sertések továbbhizálás céljából a hizlalásra szánt sertésekre nézve megállapított áron vásároltathassanak.

3. §.

Élő sertéseknek az átvétel helyéről (ab istálló vagy szállás) történő eladásánál az alább megállapított áraknál magasabb árakat követelni vagy fizetni tilos:

1. az 50 kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 90 kilogramm súlyú sertésnek a hizlaló vagy az állattartó részére való eladásánál élősúly kilogrammonként	7 K — f
2. a) a darabonként 40 kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 125 kilogramm súlyú sertésnek levágás céljából eladásánál élősúly kilogrammonként	6 „ 50 „
b) a darabonként 125 kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 150 kilogramm súlyú sertésnek levágás céljából eladásánál élősúly kilogrammonként	6 „ 60 „
c) a darabonként 150 kilogrammnál nehezebb sertésnek levágás céljából eladásánál élősúly kilogrammonként	6 „ 80 „

A fent megállapított legmagasabb árak magukban foglalják a sertéseknek a rakodó állomásig jutásával járó összes költségeket (darabpénzt, farkpénzt, mázsálási költséget, etetési és itatási díjat, hajtódíjat, illetőleg az állomáshoz való szállítási költségeit stb. is). Abban az esetben, ha a sertések mázsálása nem a tartózkodási helyen, hanem attól legalább 2 kilométernél távolabb fekvő helyen történhetné, a vétel áron felül hajtás, illetve szállítás közben bekövetkezett súlyvesztés címén legfeljebb a vételár 2%-a számítható fel.

Ezek a legmagasabb árak nem terjednek ki a 40 kilogrammnál kisebb súlyú vágósertések, az 50 kilogrammnál kisebb súlyú hizlalásra szánt sertések és általában a tenyészsertések adásvételére.

4. §.

A 7. §-ban megnevezett hatóságoknak kötelessége hatóságuk területére nézve megállapítani az élősertésekért az olyan esetben követelhető legmagasabb árt, amikor az eladás nem az átvétel helyéről (ab istálló vagy szállás) történik. Az ármegállapításnál figyelembe kell venni a sertéseknek a szállítás folytán bekövetkező súlyvesztéséget és az eladó vagy a viszonteladó felmerülő költségeit, valamint a méltányos kereskedői hasznot.

Ezek a legmagasabb árak azonban a jelen rendelet 3. §-ában foglalt megkülönböztetés szerint ott megállapított legmagasabb árnál 6%-kal magasabbak nem lehetnek.

Az előbbi bekezdés szabálya alól a kereskedelemügyi miniszter a belügyi, az országos közélélmzési hivatalt vezető miniszter és a földművelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországok tekintetében pedig a bánnal egyetértőleg egyes községekre (városokra) nézve kivételeket engedhet.

A 7. §-ban megnevezett hatóságok a 3. §. 1. és 2. pontjában megállapított kereteken belül a saját területükön részletesebb minősítéssel és osztályozással állapíthatják meg az élő sertések legmagasabb árait.

5. §.

Nyers disznózsír (mindennemű nyers disznózsír és nyers szalonna) és mindennemű friss sertéshús eladásánál a termelő és a viszonteladó között való forgalomban métermázsánként (100 kg.) tisztasúlyért 850 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

A 7. §-ban megnevezett hatóságok kötelesek a leölt sertéseknek egészben vagy féldarabokban való adás-vételére nézve a legmagasabb árakat megállapítani; ezek az árak azonban métermázsánként (100 kg.) tisztasúlyra 800 koronát meg nem haladhatnak.

Olvasztott disznózsír eladásánál a termelő és a viszonteladó között való forgalomban métermázsánként (100 kg.) tisztasúlyért 920 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

E jelen §-ban megállapított legmagasabb árak a termelés helyén a vasut- vagy hajóállomáson való átadásra értendőek a csomagolás nélkül.

Mindennemű sertéstermék szállításánál a csomagolásért a vételáron felül legfeljebb a vételár 3%-a számítható fel.

6. §.

Az élő és leölt sertésekért, valamint a disznózsírért, szalonnáért és mindennemű friss sertéshúsért megállapított legmagasabb árak készpénzfizetés esetére és az átvétel helyére vonatkoznak. A vételár hitelezése esetében a megállapított legmagasabb áron felül követelhető kamat kamatlába legfeljebb 2%-kal haladhatja meg az Osztrák Magyar Banknak az ügylet megkötésekor érvényben állott váltóleszámítolási kamatlábát.

7. §.

Megyei törvényhatóságokban az alispán, Budapest székesővárosban, valamint Fiume városában és kerületében a tanács, más városi törvényhatóságokban a polgármester köteles megállapítani az elkészített sózott, füstölt, paprikás, főzött és egyéb csemege-szalonnaféléknek, valamint az elkészített sertéshúsnak és a sertés-

húsból készült árúknak legmagasabb árait a termelő és a viszontelárúsító között való forgalomban.

Ugyanezek a hatóságok állapítják meg a saját területükön mindennemű disznósírnak, szalonnának, friss sertéshúsnak, elkészített sertéshúsnak és sertéshúsból készült árúknak a kiskereskedelmi forgalomban való eladási árát, vagyis a közvetlenül a fogyasztó részére való eladási árt, tekintet nélkül arra, hogy az eladás a termelő vagy a viszontelárúsító útján történik-e.

Ezeknek a hatóságoknak a jelen §. alapján a legmagasabb árak megállapítása iránt tett rendelkezéseikben az elsőfokú hatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy ezek a saját területükön a jelen §-ban megnevezett hatóságok által megállapított legmagasabb áraknál alacsonyabb árakat állapíthassanak meg.

Az elsőfokú hatóságok azt is megállapíthatják, hogy a közfogyasztás céljára való vágás esetében a sertés vágósúlyából a termelő legalább is milyen mennyiséget, illetőleg milyen részeket tartozik nyers állapotban közvetlenül a fogyasztók részére forgalomba hozni.

8. §.

A 7. §-ban megnevezett hatóságok kötelesek az általuk a 4., 5. és a 7. §. alapján tett rendelkezéseket legkésőbb folyó évi november hó 30-áig az illető törvényhatóság hivatalos lapjában, valamint az érdekelt községekben és városokban a helyi szokásnak megfelelően közhírré tenni és azokat az Országos Közélelmezési Hivatal vezető miniszterhez, Horvát-Szlavonországokban a bánhoz felterjeszteni.

Horvát-Szlavonországokban a megállapított legmagasabb árak közzétételét a bán rendelettel szabályozza.

A 4., 5. és 7. §. értelmében megállapított legmagasabb árakat az Országos Közélelmezési Hivatal vezető miniszter a kereskedelemügyi és a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg, Horvát-Szlavonországokat illetőleg pedig a bán a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg hivatalból is felülvizsgálhatja és a szükséghez képest megváltoztathatja.

9. §.

Aki az 1. §. rendelkezését megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

10. §.

Aki a rendelet hatálya alá eső cikkért a jelen rendelettel, vagy a jelen rendelet alapján megállapított legmagasabb árnál magasabb árt követel vagy ígér, elfogad vagy szolgáltat, úgyszintén az is, aki a jelen rendeletnek a legmagasabb árakra vonatkozó rendelkezéseiket bármi módon kijátsza vagy kijátszásuknál bármi módon

közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ha megállapítható annak a nyereségnek összege, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

A jelen §-ba ütköző kihágás miatt nem büntetendő az, aki a követelt árt a jelen rendelet ellenére megigérte vagy megfizette, ha a kihágást a hatóságnál feljelenti.

11. §.

A 9. és 10. §-ban meghatározott kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfehérvári államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágások miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

12. §.

A jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak a vámkülföldről behozott élő sertésekre és sertéstermékekre.

Ily külföldi árúknak a jelen rendelettel, vagy a jelen rendelet alapján megállapított legmagasabb árknál magasabb árakon való iparszerű eladása csakis a m. kir. kereskedelemügyi miniszter által az Országos Közélemezési Hivatalt vezető miniszterrel, Horvát-Szlavonországok tekintetében a bánnal egyetértőleg megállapított feltételek mellett történhetik.

13. §.

Ez a rendelet 1917. évi november 20. napján lép életbe és hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Ezzel a nappal a m. kir. minisztériumnak 1916. évi július hó 7. napján 2.249/1916. M. E. szám alatt kiadott rendelete hatályát veszti.

Budapest, 1917. évi november hó 16-án.

A m. kir. minisztérium 4.782/1917. M. E. számú rendelete a sertés és a sertéstermékek forgalmának szabályozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

I. A sertés és sertéstermékek forgalma.

1. §.

A m. kir. minisztériumnak 3.658/1917. M. E. számú rendelete értelmében hízalásra beállított sertéseket a közfogyasztás céljaira

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 7-én kelt 283. számában.

lekötöttnek kell tekinteni s azok felett birtokosuk kizárólag az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter utasításai szerint rendelkezhetik. Nem esnek e lekötés alá a fennálló rendeletek szerint a tulajdonos saját háztartási és gazdasági szükségletére hizlalt sertések s ezeket tulajdonosuk saját háztartásában, illetve gazdaságában szabadon felhasználhatja.

2. §.

A hatósági engedély alapján közfogyasztásra hizlalt sertések nyilvántartása, azok elosztása, valamint átadása és feldolgozása tekintetében szükséges rendelkezésekre az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter jogosult, aki elrendelheti a sertéstermékek (zsir, szalonna), aránylagos elosztása céljából az egy-egy személy által fogyasztható mennyiség (fejadag) megállapítását s a fogyasztás terén szükségesnek látszó egyéb korlátozásokat is.

3. §.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter felhatalmaztatik, hogy akár sovány, akár hizott élősertés vasuton, hajón, gépkocsin vagy tengelyen való szállításának módozatait és feltételeit saját hatáskörében szabályozza.

Ugyancsak felhatalmaztatik az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter, hogy a leölt sertés és sertéstermékek vasuton, hajón, gépkocsin vagy tengelyen való szállításának módozatait és feltételeit a szükséghez képest a 3.685/1917. M. E. számú rendeletről eltérően saját hatáskörében szabályozza.

II. Az Országos Sertésforgalmi Iroda szervezete.

4. §.

A hizott sertések nyilvántartása és forgalomba hozatala tárgyában a jelen rendelet szerint szükséges teendők végzésére Országos Sertésforgalmi Iroda szerveztetik, mely az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter utasításai szerint működik.

5. §.

Az Országos Sertésforgalmi Iroda mellé véleményező hatáskörrel tanács szerveztetik, melybe a kereskedelemügyi, a földmívelésügyi, a honvédelmi és az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter egy-egy kiküldöttet jelöl ki. A tanács többi tagját, valamint elnökét és alelnökét az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter nevezi ki.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, az Országos Iparegyesület, a Gyár-iparosok Országos Szövetsége, az Országos Sertéskereskedelmi Egyesület és a Városok Kongresszusa, továbbá Budapest székesfőváros jogosultak a tanácsba egy-egy tagot javaslatba hozni.

6. §.

Az Iroda költségeinek fedezésére a kiutalt sertések, illetőleg sertéstermékek értéke után az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter által megállapítandó jutalékot szedhet. E jutalékokból a költségek fedezése után fennmaradó felesleg felett az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter rendelkezik.

III. Büntető és záró rendelkezések.

7. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezésbe nem ütközik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek az összege, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, a kiszabandó pénzbüntetés a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, melyre a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1917. évi december hó 5. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter 140.000/1917. O. K. H. számú rendelete a sertéshizlalás nyilvántartása és ellenőrzése tárgyában.¹⁾

A 3.658/1917. évi M. E. számú, továbbá a 4.782/1917. M. E. számú rendeletekben nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

I. A sertéshizlalás bejelentése.

1. §.

Mindenki, aki háztartási vagy gazdasági szükséglet címén (3.658/1917. M. E. számú rendelet 1. és 2. §-a) akár saját részére, akár más számára, úgyszintén aki háztartási vagy gazdasági szük-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 14-én kelt 288. számában.

ségletét meghaladó számban (3.658/1917. M. E. számú rendelet 3. §-a) sertést hizlal, továbbá mindenki, aki a 3.658/1917. M. E. számú rendelet 5., 6. és 7. §-ai alapján a törvényhatóság első tisztviselőjétől vagy a földművelésügyi minisztertől nyert hizlalási engedély alapján közszükségleti célokra sertést hizlal, köteles a hizlalás tényét a helyi hatóságnál (községi előljáróság, polgármester, a székesfőváros tanácsa) a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 8 napon belül bejelenteni. A jelen rendelet hatálybalépte után megkezdett hizlalást a sertések beállításának időpontjától számított 48 órán belül kell bejelenteni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a sertések darabszámának és átlagos súlyának — a közfogyasztásra hatósági engedéllyel hizlalt sertéseknél ezenkívül a beállítás időpontjának is — pontos megjelölését.

2. §.

A hizláló 48 órán belül köteles a helyi hatóságnál (1. §.) bejelenteni minden időközi változást, mely a házi és gazdasági célokra, úgyszintén a közszükségleti célokra hizlalt sertések számában (átadás, kényszervágás, elhullás, levágás, hizlalásból való kivonás, közszükségleti célokra való átadás következtében) előáll.

3. §.

Ha a háztartási és gazdasági szükségletre hizlalható sertések számát a törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg (3.658/1917. M. E. számú rendelet 2. §-a), a bejelentő ezen engedélyt a beállítással egyidejűleg a helyi hatóságnál bemutatni köteles.

II. Nyilvántartás.

4. §.

Az összes sertéshizlalásokról az alábbiakban megfelelő hatósági nyilvántartást kell vezetni.

Nyilvántartást tartozik vezetni:

a) *A helyi hatóság*, amely a jelen renDELETEH mellékelt A) minta szerinti űrlap megfelelő rovataiba pontosan bevezetni tartozik a nála bejelentett, háztartási és gazdasági célokra és ezenfelül hizlalt, valamint hatósági engedéllyel hizlalásra beállított sertések számát, az azokra vonatkozólag az űrlapon előirt összes adatok feltüntetése mellett. Ha a háztartási és gazdasági szükségletre hizlalt sertést a hizláló más részére hizlalja, az A) minta 3—5. rovataira való utalással a „Jegyzet“ rovatba fel kell jegyezni annak nevét és lakhelyét, akinek részére a sertés hizlalása történik.

b) *Az Országos Sertésforgalmi Iroda*, mely a helyi hatóságok sertéshizlalási nyilvántartásairól minden hó 1-én és 16-án kiadványt kap s ezek alapján végzi a sertések nyilvántartását.

5. §.

A helyi hatóságok a hizósertések számában beállott és nála

bejelentett mindennemű időközi változást a *B*) mintájú nyilvántartási űrlap megfelelő rovataiba tartozik bevezetni az ott előírt összes adatokkal együtt. E nyilvántartás kivonata az Országos Sertésforgalmi Irodához minden hó 1-én és 16-án beküldendő.

6. §.

A nyilvántartásokhoz szükséges összes nyomtatványokat az Országos Sertésforgalmi Iroda bocsátja rendelkezésre.

III. Ellenőrzés.

7. §

A helyi hatóság (1. §.) köteles meggyőződni arról, hogy a házi és gazdasági szükségletre bejelentett, valamint a földművelésügyi miniszter, illetve a törvényhatóság első tisztviselője által közszükségleti célokra hizlalni engedélyezett sertéseket tényleg beállították-e, visszaélés célzatával nem cserélték-e ki, továbbá a sertések számában beállott időközi változásokat bejelentették-e, a hizlalás megfelelő takarmányozással történik-e s visszaélés nem forog-e fenn, továbbá afelől is, hogy a házi és gazdasági szükségleteken felül sertéseket nem hizlalnak-e.

Evégből a hizlalást havonként legalább egyszer a helyszínén ellenőrizni tartozik.

Az esetleges hibákról és visszaélésekről a főszolgabíróhoz (polgármesterhez) azonnal jelentést kell tenni.

8. §.

A helyi hatóság (1. §.) ellenőrizni tartozik, hogy az elhullásra, a kényszerszűrésre és hizlalásra való kivonásra vonatkozó bejelentések a valóságnak megfelelnek-e.

9. §.

Az Országos Sertésforgalmi Iroda jogosult mind a házi és gazdasági szükségletre, mind a közszükségleti célokra történő serteshizlalásokat saját közegeivel állandóan szintén ellenőriztetni.

A helyi hatóság (1. §.) e tekintetben az Országos Sertésforgalmi Iroda megbízottjait támogatni köteles.

IV. Átmeneti intézkedések.

10. §.

A helyi hatóság (1. §.) a 7. §-ban előírt ellenőrzési szemlét első ízben a rendelet életbelépésétől számított két héten belül házról-házra, gazdaságról-gazdaságra járva köteles megejteni.

11. §.

A helyi hatóság a közszükségleti célokra történő hizlalásokról már megnyitott nyilvántartás adatait a jelen rendelet értelmében megkezdett nyilvántartásokba átvezetni tartozik.

V. Büntető és záró rendelkezések.

12. §.

Az a hízaló, aki ezen rendelet valamely reá vonatkozó rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, a 3.658/1917. M. E. számú rendelet 13. §-a, illetőleg a 4.782/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

13. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.
Budapest, 1917. évi december hó 12. napján.

Az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 145.570/1917. számú rendelete a katonaság (honvédség) részére egyes katonai intézmények és alakulatok részéről közvetlenül esz-közölt sertésvásárlások tárgyában.)¹⁾

(Valamennyi vármegyei törvényhatóság első tisztviselőjének.)

A hadsereg (honvédség) egyes intézményei és front mögötti alakulatai a folyton megújuló panaszok szerint még mindig közvetlenül vásárolnak szalonnát, zsirt, illetve hizott sertést.

Tekintettel arra, hogy a hadseregnek és ennek keretében a m. kir. honvédségnek a magyar szent korona területén vásárolható élősertés, továbbá fehérárú szükséglete fix összegben van megállapítva; tekintettel továbbá arra, hogy a panaszok s az imént jelzett körülmény következtében úgy a cs. és kir. közös hadügy-miniszter úr, valamint a m. kir. honvédelmi miniszter úr a kérdéses intézményeket és alakulatokat a közvetlen vásárlástól már eltiltották: felhivom, hogy a közönséget ezen körülmény felől megfelelő módon sürgősen tájékoztassa s az alárendelt közigazgatási hatóságokat utasítsa, hogy felmerülő esetben a tilalomnak megfelelő módon érvényt szerezzenek.

Budapest, 1917. évi december hó 15-én.

A m. kir. minisztérium 191/1918. M. E. számú rendelete a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élő sertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 4.465/1917. M. E. számú rendelet módosítása tárgyában.)²⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

¹⁾ Megjelent a Közélemezési Értesítő 1917. december hó 22-én kelt 12. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 13-án kelt 11. számában.

1. §.

A termelő és a viszonteladó között való forgalomban métermázsánként (100 kg.) tiszta súlyra nyers disznósírért (mindennemű nyers disznósírért és nyers szalonnáért) 970 koronánál, mindennemű friss sertéshúsért pedig — ideértve a lehúzott vagyis szalonna nélküli félsertést is — 850 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

A leölt szalonnás sertéseknek egészben vagy féldarabokban való adásvétele esetében követelhető legmagasabb árt a 4.465/1917. M. E. számú rendelet 7. §-ában megnevezett hatóságok állapítják meg, ez az ár azonban métermázsánként (100 kg.) tiszta súlyra a 920 koronát nem haladhatja meg.

Olvasztott disznósír eladásánál a termelő és a viszonteladó közötti forgalomban métermázsánként (100 kg.) tiszta súlyra 1100 koronánál magasabb árt követelni vagy fizetni tilos.

A jelen §-ban vagy ennek alapján megállapított legmagasabb árakat a termelés helyén, a vasúti vagy hajóállomáson való átadás esetére, csomagolás nélkül kell érteni. Ha a csomaglást az eladó szolgáltatja, azért a vevőnek tölgfahordóban való szállítás esetében legfeljebb a vételár 4%-át, másnemű csomagolás esetében pedig legfeljebb a vételár 3%-át számíthatja fel a vételáron felül.

2. §.

A 4.465/1917. M. E. számú rendelet 8. §-ának első bekezdése akként egészítették ki, hogy a 4.465/1917. M. E. számú rendelet 7. §-ában megnevezett hatóságok a jelen rendelet alapján megállapított árakat legkésőbb a jelen rendelet kihirdetésétől számított 8 napon belül kötelesek az illető törvényhatóság hivatalos lapjában, valamint az érdekelt községekben és városokban a helyi szokásoknak megfelelően közhírré tenni és azokat az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterhez, Horvát-Szlavonországokban pedig a bánhoz felterjeszteni.

3. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napán lép életbe. Ettől a naptól kezdve a 4.465/1917. M. E. számú rendelet 5. §-a hatályát veszti.

A jelen rendelet területi hatályára a 4.465/1917. M. E. számú rendelet 13. §-a irányadó.

Budapest, 1918. évi január hó 11. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 56.974/1918. számú rendelete az ipari hizlaláshoz szükséges sovány sertésállomány felajánlása és igénybevétele tárgyában.¹⁾

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

Minthogy a hadsereg s az ellátatlan polgári lakosság zsirszükségletének fedezését célzó eddigi hizlalások a kívánt eredményre

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi március hó 1-én kelt 3. számában.

nem vezettek, nagyobb arányú ipari jellegű hizlalási akció megindítása vált szükségessé. Ezen hizlaláshoz szükséges sovány sertésanyag beszerzésével az Országos Sertésforgalmi Irodát biztamtam meg, utasítva, hogy a sertéseket elsősorban önkéntes felajánlás útján igyekezzék a sertéstartó gazdáktól megszerezni. Az önkéntes felajánlás sikerének előmozdítása végett a minisztertanács hozzájárulása alapján arra is felhatalmaztam, hogy azon gazdákat, akik sovány sertéseiket a kitűzendő záros határidőn belül felajánlják — amennyiben a sertések tényleg át is vétetnek — saját hizlalásuk elmaradása folytán elvesztett hasznuk kárpótlása címén a szakszerű hizlalásnál elért haszonban részesítse olyképen, hogy nekik a m. kir. minisztérium 4.465/1917. M. E. számú rendeletében megállapított legmagasabb árakon felül kilogrammonként 1 (Egy) koronát fizethessen.

A sovány sertések önkéntes felajánlásának határidejét, módját és feltételeit az Országos Sertésforgalmi Iroda fogja közzétenni.

Arra az esetre, ha a sertéstartó gazdákhöz intézett felhívás eredményre nem vezetne s a hizlaláshoz szükséges sovány sertések önkéntes felajánlás útján megszerezhetők nem volnának, a m. kir. földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg feljogosítottam az Országos Sertésforgalmi Irodát, hogy a felajánlási határidő eltelte után a még szükséges sovány sertéseket a hatóság közbenjöttével rekvirálhassa, amely esetben a hizlalási hasznból való részesezésre a sertéstulajdonos számot nem tarthat.

Felhívom Címet, hogy erről a gazdaközönséget megfelelő módon tájékoztassa s a maga részéről is kövessen el mindent, hogy a hizlaláshoz szükséges sovány sertésanyag önkéntes felajánlás útján biztosítható s ezzel a rekvirálás elkerülhető legyen.

Budapest, 1918. évi február hó 13-án.

A m. kir. minisztérium 1.249/1918. M. E. számú rendelete a sertés-vágás korlátozásáról, valamint az élősertésekért és a sertés-termékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 4.465/1917. M. E. számú rendelet módosítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A 4.465/1917. M. E. számú rendelet (I. a Budapesti Közlönynek 1917. évi november hó 20. napján megjelent 268. számában) 3. §-a akként egészítették ki, hogy a 40 kilogrammnál nehezebb, de legfeljebb 50 kilogramm súlyú élősertéseknek a hizlaló vagy az állattartartó részére történő eladásánál követelhető vagy fizethető legmagasabb ár élősúly-kilogrammonként 7 korona 50 fillér.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 24-én kelt 71. számában.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe. Területi hatályára nézve 4.465/1917. M. E. számú rendelet 13. §-a irányadó.

Budapest, 1918. évi március hó 22. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 37.000. 1918. számú körrendelete élő sertések belföldi forgalmának szabályozása tárgyában.¹⁾

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

Az élő sertések szállítása feletti rendelkezés a 4.782/1917. M. E. számú rendelettel az én hatáskörömbe utaltatván, annak belföldi forgalmát a földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg következőleg szabályozom.

Élő sertést a belföldön vasuton vagy hajón csakis engedéllyel szabad szállítani. Ennélfogva aki a belföldre vasuton vagy hajón sertést szállítani akar, köteles ezen szándékát a szállítandó sertések darabszámának, átlagos súlyának, minőségének (tenyészsértés, sovány, hizott sertés), a feladó és címzett nevének és lakhelyének, továbbá a sertések tartózkodási helyének, a feladó és rendeltetési állomásnak, valamint a szállítás céljának (tenyésztésre, továbbtartásra, levágásra stb.) közlésével az Országos Sertésforgalmi Irodának (Budapest, V., Bálvány-utca 7. sz.) bejelenteni.

Az Országos Sertésforgalmi Iroda által naponkint hozzám bemutatandó kérelmek alapján a szállításra vonatkozó engedélyemet közvetlenül fogom a feladó állomásra illetékes állatorvossal és a szállítást kérő féllel, az engedély megtagadása esetén pedig azt az utóbbival táviratilag közölni.

A marharakodó állomásokhoz kirendelt állatorvosok, tehát az alábbi kivételektől eltekintve, élő sertések feladásánál csak akkor működhetnek közre, ha a szállításhoz szükséges fenti engedélyt hozzájuk intézendő táviratban már megadtam. A berakás megtörténte után pedig kötelesek az Országos Sertésforgalmi Iroda által rendelkezésükre bocsátandó űrlapokon az Irodának bejelenteni a szállítás adatait, nevezetesen: a szállított sertések darabszámát, átlagos súlyát, minőségét (tenyészsértés, sovány, hizott sertés), a feladó és címzett nevét és lakhelyét, a sertések tartózkodási helyét, a feladó rendeltetési állomást, valamint a szállítás célját (tenyésztésre, továbbtartásra, levágásra stb.).

Ezen rendeletem alól kivételt képeznek és így az előirt állategészségügyi feltételek fenforgása esetén előzetes engedélyem kérése nélkül szállíthatók:

- a) a tenyészkanok,
- b) az Országos Sertésforgalmi Iroda, illetve bizományosai

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 29-én kelt 74. számában.

által a Hadi Termény r.-t. címére feladásra kerülő élő sertés-
szállítmányok.

Az Ausztriába irányuló sertésforgalmat ezen rendeletem nem
érinti.

A jelen rendelet folyó évi április hó 8-án lép életbe.

Budapest, 1918. évi március hó 28-án.

**Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter
79.500/1918. számú rendelete az ipari hizlalásra alkalmas sovány
sertések igénybevételéről.¹⁾**

A)

*(Valamennyi vármegye alispánjának és valamennyi város polgár-
mesterének.)*

Az 1918. évi február hó 13-án 56.974/1918. szám alatt kelt ren-
delettemmel kapcsolatban értesítem alispán urat, hogy a sovány
sertés felajánlás folyó hó 10-én lejárt záros határidő alatt, dacára
a hizlalási haszonrészesedés címén biztosított tekintélyes prémium-
nak, nemcsak a kívánt eredménnyel nem járt, hanem csak jelenték-
telen mennyiség felajánlására vezetett. Ennélfogva a hadsereg,
valamint az ellátatlan polgári lakosság zsiradék-szükségletének biz-
tosítása érdekében a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet 1., 2. és 11. sza-
kaszai, illetőleg a 3.560/1916. M. E. sz. rendelet alapján, az ipari
hizlalásra alkalmas 40 kg.-nál súlyosabb sovány sertéseknek ható-
sági igénybevételét a földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg
elrendelve, annak helyi hatóság közbenjövete mellett fogatosítá-
sával az Országos Sertésforgalmi Irodát megbízta.

Ez az igénybevétel önként érthetőleg kiterjed azokra a sovány
sertésekre is, amelyek szabályszerű hatósági engedély alapján
ugyan, de még csak ezután lettek volna hizásba beállíthatók, avagy
a hizásnak még csak a kezdetén vannak. Az ilyen engedély alapján
hizlalni kívánt sertések azonban az igénybevétel alól mentesülhet-
nek abban az esetben, ha a szakszerű hizlalási előfeltételek egyéb-
kénti fennforgása mellett azokat tulajdonosuk részemre az Országos
Sertésforgalmi Iroda útján szerződésileg leköti.

Az Országos Sertésforgalmi Iroda, illetőleg igazolt megbizottja
vagy bizományos a szóban lévő célokra megfelelő sertéseket ehhez
képest az illetékes községi előljáráásoknál bejelenteni, a bejelen-
tett s már jelen rendeletem erejénél fogva rekvirált sertéseknek
pedig az Országos Sertésforgalmi Iroda részére való kiszolgál-
tatása iránt az illetékes községi előljáráóság intézkedni tartozik.

A tenyészállomány kimélése érdekében az igénybevételi el-
járás során az alábbi korlátozások figyelembevételét rendelem el:

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi április hó 1-én kelt
5. számában.

1. Az igénybevételt megelőzőleg tenyésztési célokra szolgált anyakocák és kancasertések igénybevétele minden körülmények között mellőzendő, a tenyészállomány megfelelő kiegészítése végett pedig rendszeresen tenyésztésre szolgált kocaállomány $\frac{1}{3}$ részének megfelelő számú s egyébként rekvirálás alá kerülő, de tenyésztési célokra alkalmas sovány sertés a tenyésztőnél visszahagyandó. Külön kiemelem, hogy azon körülmény, hogy a süldők a kanokkal össze voltak már eresztve, nem mentesíthet az igénybevétel alól, mert ez különben visszaélések forrásává válhatnék.

2. Az állattenyésztés szempontjából különös értékkel bíró országos hirű sertésenyészetek állományából, amelyek süldőállományukat eddig is rendszeresen tenyészanyagként adták el és amelyeknek ezen jellegét a felszólamlási eljárás során a földművelésügyi miniszter úr a vármegyei gazdasági felügyelők javaslata alapján megállapítja, csakis a tenyésztési célokra nem alkalmas vagy nem szükséges sertések vehetők igénybe.

3. A gazdasági és házi zsirszükséglet biztosítása céljából a tenyészanyagon és pótláson kívül minden sertéstartónál az egész 40 kg.-on felüli süldőállományból hizlalásra megfelelő számú hagyandó vissza, szükség esetén az egyébként igénybevétel alá kerülő sertésekből is és pedig 4 családtagra 1 (egy) sertést számítva. A gazdasági szükségletet ez alapon az eljáró hatóság állapítja meg.

4. Öt darab sertésnél kisebb állományok (az állományban azonban nem számítva a 40 kg.-nál könnyebb súlyú süldőket) az igénybevétel alól kivételnek.

Az igénybevétel körüli esetleges vita vagy panasz esetén a végleges döntés a vezetésem alatt álló Országos Közélelmészeti Hivatalt illeti meg. A beadott felszólamlások elsőfokú elbírálásaival azonban kényszerűségi szempontokból alispán urat bizom meg. Felszólamlást az igénybevételt követő 3 napon belül kell benyújtani és alispán úrnak a felszólamlást a beérkezéstől számított 3 napon belül el kell bírálnia.

Az elsőfokú határozatot azonban abban az esetben, ha a felszólamlásnak hely adatik s az igénybevett sertések feloldatnak, a sertéseknek zár alatt tartása mellett hozzám jóváhagyás végett a tárgyiratokkal együtt indokolt jelentés kíséretében hozzám 24 órán belül fel kell terjeszteni, minthogy joghatályosság csak hozzájárulásom megadása után válik.

Amennyiben pedig alispán úr a felszólamlásnak helyt nem adna, ezirányú határozata ellen a kézbesítést követő három nap alatt hozzám lehet további fellebbvitellel élni.

A felszólamlás érdemleges elintézéséig a sertések zár alá helyezve a felszólamló tulajdonában maradnak, azonban el nem szállíthatók, el nem idegeníthetők és döntésemig átvételünk függőben tartandó.

Hogy pedig a fentiekben alispán úrra ruházott feladatnak és hatáskörének kellőképen megfelelhessen, figyelembe ajánlom az ottani törvényhatósági állatorvos és gazdasági felügyelő, továbbá a gazdasági egyesület s esetleg, ha még szükséges, egyéb szaktényezők bevonásával is egy szűkebbkörű véleményező szervezet alakítását. Ennek a véleményező szervnek a meghallgatása azonban nem vonatja maga után a fentiekben elrendelt és a cél érdekében igen sürgős határidőhöz kötött eljárás meghosszabbítását.

Az igénybevételi eljárás, különösen pedig az igénybevett sovány sertések elszállításánál az előirt állategészségügyi rendszabályok szigorúan szem előtt tartandók.

Mindezekekről tudomásul vétel, jelen rendeletemnek legkiterjedtebb módon való közzététele s alsóbb hatóságainak a szükséges útmutatásokkal való ellátása végett oly további felhívással értesítem, hogy az Országos Sertésforgalmi Iroda igazolt megbízottjainak és bizományosainak a jelen rendeletbe foglaltakkal kapcsolatos tevékenysége számára a legteljesebb hatósági támogatást biztosítsa s általában a szóban lévő akció teljes sikere érdekében, mint-hogy az országnak és a hadseregnek épp a legnehezebb hónapokban való zsirellátása attól függ, minden lehetőet kövessen el.

A hatóságok részéről tapasztalható s bármely alakban tudomására jutó esetleges hanyagságok vagy mulasztások esetén pedig mindenkor sürgősen a legerélyesebb vizsgálatot indítsa meg s annak fejleményeihez képest példaadással szolgáló megtorlást alkalmazzon.

Nem hagyhatom ugyanis megjegyzés nélkül, hogy miként azt az Országos Sertésforgalmi Iroda működésének figyelemmel kíséréseivel kapcsolatosan sajnálatosan tapasztaltam, egyes hatóságok, különösen helyi érdekek által vezetve, az irodának nemcsak hogy a szükséges támogatást nem nyújtották, hanem az iroda és közegeinek eljárását különféle módon egyenesen akadályozták.

Mivelhogy pedig az iroda különösen a hadseregellátás biztosítása szempontjából elsőrendű fontossággal bíró működésének eredményét a hatóságok közönye, vagy éppen ellentétes magatartása a legkomolyabban veszélyezteti, a legnyomatékosabban figyelmeztetem az érdekelt hatósági személyeket és közegeket, hogy minden oly cselekményük, mely a szóban lévő akció sikerét hátrányosan érinthetné, a legszigorúbb megtorlást fogja maga után vonni.

Végezetül ismételten és nyomatékosan utasítom az elrendelt eljárás legerélyesebb foganatosítására annál is inkább, mert a legközelebb az egyes törvényhatóságok által okvetlenül és legalább is beszoigáltatandó sovány sertésmennyiséget közölni fogom és kívánatos volna, hogy akkora ennek a mennyiségnek feltétlen biztosítása érdekében a tekintetbe jöhető állomány már igénybevételessék.

Budapest, 1918. évi március hó 19-én.

Az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 40.904/1918. számú rendelete továbbtartási célokat szolgáló sertések szállításának engedélyezéséről.¹⁾

(Valamennyi vármegye első tisztviselőjének.)

37.000/1918. szám alatt kiadott rendeletem módosításával megengedem, hogy a ketrecekben, ládákbán stb. darabárúként feladásra kerülő és darabonként legfeljebb 40 (negyven) kg. súlyú, továbbtartási célokat szolgáló sertések az előírt állategészségügyi feltételek fennforgása esetén előzőleg engedélyem kikérése nélkül vasúton és hajón is szállíthatók legyenek.

Budapest, 1918. évi május hó 18-án.

Az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 250.400/1918. VI. a. számú rendelete a sovány sertések igénybevételéről szóló 79.500/1918. O. K. H. számú rendelet hatályon kívül való helyezéséről.²⁾

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

Mivel a hadsereg részére f. é. tavaszán hizlálásra beállítandó sovány sertések anyaga az önkéntes felajánlások és az eddig történt igénybevételek által már túlnyomólag biztosítva van, a földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg a folyó évi 79.500. számú rendeletemet hatályon kívül helyezem. A még fennálló sovány-sertés-szükségletet pedig a sertéstenyésztési és hizlálási viszonyok figyelembevételével egyes törvényhatóságokra kivetendő kontingensek révén kívánom biztosítani, nehogy a sovány sertések igénybevételéről szóló rendeletnek érvényben maradása a sovány-sertésforgalmat továbbra is megbénítsa és ezáltal az új termésből leendő hizlálás előkészítését hátrányosan befolyásolhassa.

A törvényhatóság területén e rendeletem kiadása előtt megtörtént soványsertés-igénybevételek természetesen ezután is érvényben maradnak, az ellenük beadott felszólamlások tehát soron kívül letárgyalandók és további elbírálás, illetőleg döntés céljából a 79.500/1918. számú rendeletemnek megfelelően hozzám felterjesztendőek.

Budapest, 1918. évi május hó 21-én.

¹⁾ Megjelent a Közélemezési Értesítő 1918. évi június hó 1-én kelt 9. számában.

²⁾ Megjelent a Közélemezési Értesítő 1918. évi június hó 15-én kelt 10. számában.

A m. kir. minisztérium 2.592/1918. M. E. számú rendelete a sertéshizlalásról és a sertések, valamint a sertéstermékek forgalmának szabályozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a 4.782/1917. M. E. sz. rendelet módosításával, illetve kiegészítésével a következőket rendeli:

1. §.

A földművelésügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy az 1918/19. évi gazdasági időszakra a sertéshizlalás feltételeit az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterrel egyetértőleg rendeletileg szabályozhassa.

2. §.

A sertéshizlalást szabályozó földművelésügyi miniszteri rendeletben körvonalozott és a hizlalásra köendő szerződések — a sertéshizlalás céljaira szükséges szemes takarmánymennyiség feloldására, illetve a gabonaátvevő bizottságok által leendő visszahagyására irányadók.

Az egyébként ezenfelül szükségessé váló hizlaló takarmánykiutalások iránt az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterrel e célra egyetértőleg megállapítandó szemes takarmánykontingens keretén belül a földművelésügyi miniszter rendelkezik.

3. §.

Annak megállapítása iránt, hogy az egyes háztartásokban vagy üzemekben ellátást élvező személyek vagy szalonnajárandósággal bíró munkások által fogyasztható sertéstermék (fejadag) milyen mértékű legyen, valamint, hogy ennek alapján a házi és gazdasági szükséglet címén engedélyezhető hizlalásoknál a hatóság a sertések számának megállapításánál milyen mértéket alkalmazzon s végül a fogyasztás terén idevonatkozólag szükségesnek látszó egyéb korlátozások iránt az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg intézkedik.

4. §.

A közfogyasztásra hizlalt sertések átvétele, valamint ezen sertésekből származó termékek elosztása és feldolgozása tekintetében szükséges intézkedésekre az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter jogosult.

A hadsereg és esetleg Ausztria polgári lakossága szükségletére átengedendő sertések vagy sertéstermékek mennyiségét az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg állapítja meg.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 29-én kelt 145. számában.

5. §.

A jelen rendelet szerint szükséges teendők végzését a 4.782. 1917. M. E. számú rendeletben említett Országos Sertésforgalmi Tanács irányítása és ellenőrzése mellett az Országos Sertésforgalmi Iroda intézi, mely felett a kormányhatósági felügyeletet a földművelésügyi miniszter és az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter gyakorolják.

Felhatalmaztatik az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter, hogy az Országos Sertésforgalmi Iroda és Tanács szervezetét a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a 4,782/1917. M. E. számú rendeletben foglaltaktól eltérőleg állapítsa meg.

6. §.

Aki a földművelésügyi miniszternek vagy az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszternek, illetőleg az eljáró hatóságoknak a jelen rendelet alapján kiadott rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kettőezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon sertések tekintetében, melyekre nézve a kihágást elkövették, elkobzásnak van helye. A rendőri büntető eljárás során elkobzandó sertések értékének egyötöde a feljelentőt illeti; többi része a felmerült költségek levonásával a Rokkant Katonák Segélyalapja javára fordittatik.

Nem lehet elkobozni azokat a sertéseket, amelyek a birtokost a jelen rendelet értelmében a saját háztartási és gazdasági szükséglete címén megilletik.

Ezen kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntetőbírósnak, az államrendőrségnek működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

7. §.

Aki a jelen rendelet értelmében közzükségleti célokra lekötött sertéseit elidegeníti, megsemmisíti, elfogyasztja, vagy a közzükséglet elől egyéb módon elvonja, arra a törvényhatóság első tisztségviselője a fél és az Országos Sertésforgalmi Iroda meghallgatása után az 1916: IV. t.-c. 2. §-a értelmében a közzükséglet kielégítése elől elvont sertés értékének kétszereséig terjedhető összeget szabhat ki, melyet a felmerült eljárási költségek levonásával az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter és a földművelésügyi miniszter által egyetértőleg meghatározandó célra kell fordítani. A hozandó határozat ellen annak közlésétől számítandó tizenöt nap alatt a marasztalt fél vagy az Országos Sertésforgalmi Iroda által előterjeszhető felebbezésnek van helye, az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterhez, aki a felebbezés felett a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg határoz.

A kártérítő összeg kiszabása a cselekmény elkövetőjének büntetőjogi felelősségét nem érinti.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe.
Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.
Budapest, 1918. évi június hó 15-én.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 105.600/1918. F. M. számú rendelete a sertéshizlalás feltételeiről.¹⁾

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

A m. kir. minisztérium folyó évi június hó 15-én 2,592/1918. M. E. sz. a. kelt rendeletének 1. §-ában nyert felhatalmazás alapján a sertéshizlalás feltételei tárgyában az Országos Közélemezési Hivatalt vezető miniszterrel egyetértőleg a következőket rendelem:

I.

Hizlalás háztartási és gazdasági szükségletre.

1. §.

Háztartási és gazdasági szükséglet címén egy darab sertést saját gazdaságában vagy háztartásában a helyi hatósághoz intézendő előzetes bejelentési kötelezettség mellett bárki hizlalhat.

Egy darabon felül háztartási és gazdasági szükséglet címén bárki csak annyi sertést hizlalhat, amennyi sertésnek zsirjára és szalonnájára a háztartásában vagy gazdaságában ellátást élvező személyek vagy szalonna-járandósággal bíró munkások ellátása végett — figyelembe véve a fennálló szabályok értelmében fogyasztható fejadagmennyiséget — igazolt szüksége van.

2. §.

A háztartási és gazdasági szükségletre szolgáló hizlalásokra az engedélyt a hizlaló magán- és gazdasági viszonyainak alapos mérlegelésével kis- és nagyközségekben két darab sertésig a hizlaló telep helyére illetékes községi előljáróság, két darab sertésen felül a járási főszolgabíró, r. t. és törvényhatósági városokban a polgármester, Budapest székesfőváros területén a ker. előljáróság adja meg.

Ily engedély csak azoknak adható, akik a hizlalásra szánt sovány sertéssel és a szükséges hizlaló takarmánnyal saját termésű készletükből, vagy hatósági engedély alapján beszerzett (kiutal:) takarmánnyal rendelkeznek.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 29-én kelt 145. számában.

Azok a hatósági engedélyek, melyek szerint gazdasági szükséglet címén hús darabnál több sertés hizlalása engedélyeztetik, jóváhagyásom esetén birnak csak érvénnyel.

3. §.

Aki nem saját, hanem más magánháztartás szükségletére kíván sertést hizlalni, erre a 2. §-ban megjelölt hatósághoz intézendő kérelem alapján csak az esetben nyerhet engedélyt, ha a hizlaltató fél lakóhelyére illetékes hatóság által a szükséglet mértéke, valamint az ellátatlanság igazoltatott.

4. §.

Ha valaki több járás vagy több törvényhatóság területén fekvő háztartásnak vagy gazdaságának zsir- és szalonnaszükségletét gazdaságának egy helyén kívánja hizlalással biztosítani, az ilyen címen hizlalható sertések számát az egyes háztartásokra, illetőleg gazdaságokra külön-külön illetékes elsőfokú közigazgatási hatóság igazolása alapján a hizláló telephelyére illetékes törvényhatóság első tisztviselője állapítja meg és amennyiben az így hizlalt sertések száma a hús darabot meghaladná, a hatósági engedélyek a 2. §. utolsó bekezdésében foglaltakhoz hasonló jóváhagyás végett hozzám felterjesztendők.

5. §.

Amennyiben a háztartási vagy gazdasági szükséglet a hizlalás tartama alatt csökkenne, vagy a hizókat a hizlalás alól bármi okból ki kellene venni, a feleslegessé vált és a hizlalásból kivont sertések az Országos Közélemezési Hivatal rendelkezései alá nem esnek. Ezen esetben az engedélyes hizláló az Országos Sertésforgalmi Irodát az átvétel, esetleg a további hizlalás iránt intézkedés végett azonnal értesíteni köteles.

6. §.

Azt, hogy valaki a háztartási, illetve gazdasági szükségletre szolgáló sertések hizlalására saját terméséből mennyi és milyen szemes takarmányt használhat fel, a hatóság az idevonatkozólag kiadandó kormányhatósági rendelkezések alapján a hizlalási engedélyben állapítja meg.

7. §.

Aki a hatóságtól házi vagy gazdasági szükségletre szolgáló sertéshizlalásra engedélyt kapott, a kihizlalt sertéseket csak abban az esetben vághatja le és használhatja fel, ha a hizlalást engedélyező hatóságtól (lásd 2. és 4. §-ok) a felhasználásra a kellő időbenkért külön engedélyt megkapta.

A vágás engedélyezésének feltételeit az Országos Közélemezési Hivatal vezető miniszter úr velem egyetértőleg külön rendeletben fogja szabályozni.

II.

Hizlalás közszükségleti célokra.

8. §.

Házi és gazdasági szükségleten felül sertést hizlalni kizárólag csak közszükségleti célokra lehet.

Közszükségleti célokra hizlalási szerződést köthetnek:

a) oly gazdálkodók, akik a hizlalásra alkalmas sovány sertésekkel vagy a beszerzendő ilyen sertések szükségletére saját termésű készletük feleslegéből megfelelő mennyiségű szemes takarmánnyal rendelkeznek és akiknél a szakszerű hizlalás előfeltételei megvannak;

b) oly gazdaszövetkezetek (társulatok), melyeknek — főleg kisgazdákból álló — tagjai a szükséges sertésanyaggal rendelkeznek: az ily érdekeltségek a hizlaló szemes takarmány feloldásánál vagy kiutalásánál elsőbbségben részesíttetnek;

c) oly ipari hizlalók, akiknek hatóságilag engedélyezett hizlaló-telepük a szakszerű hizlalás követelményeinek megfelel.

9. §.

A 8. §-ban felsoroltak, akik tehát közszükségleti célra sertéseket kívánnak hizlalni, az Országos Sertésforgalmi Irodával tartoznak szerződést kötni, mely szerződések nevezett iroda által hozzám bemutatva, jóváhagyásom után válnak érvényessé.

A szerződés megkötésére vonatkozó ajánlatok a megfelelő hatósági bizonylatokkal ellátva az Országos Sertésforgalmi Irodához vagy annak helyi képviselőihez intézendők.

10. §.

Városok és 10,000-nél több lakossal bíró községek, hadiérdekű üzemek, fogyasztási szövetkezetek, beszerzési csoportok (jóléti bizottságok), intézetek és katonai alakulatok, melyek megfelelően berendezett és saját üzemükben kezelt hizlaló-teleppel rendelkeznek, saját szükségletükre az Országos Sertésforgalmi Irodával kötendő előzetes szerződés alapján sertéseket hizlalhatnak.

Városok, hadiérdekű üzemek, fogyasztási szövetkezetek, beszerzési csoportok (jóléti bizottságok) és intézetek, melyek szükségletük a biztosítása végett nem saját üzemükben, hanem más hizlaló útján kívánnak sertéseket hizlaltatni, ily célból a 8. §-ban megjelöltekkel hizlalási szerződéseket köthetnek.

Az első és második bekezdés alapján kötött szerződések azonban csak úgy érvényesek, ha azokat az Országos Közélelmezési Hivatal vezető miniszter úrral egyetértőleg jóváhagyom. A szerződéseket a megkötéstől számított 8 napon belül az Országos Sertésforgalmi Iroda útján kell jóváhagyás végett hozzám bemutatni.

Ily szerződések jóváhagyásánál elsőbbségben kívánom részesíteni azokat a városokat, vállalatokat stb., amelyek kis tételekben olyan kisgazdákkal kötöttek hízalási szerződéseket, akik egyenként legfeljebb csak 10 drb. sertést hízalnak s a hízalásra szükséges takarmánnyal saját termésű készletükből rendelkeznek.

11. §.

A szerződés alapján hízalandó sertések a beállítástól kezdve az Országos Közélelmezési Hivatal rendelkezése alá kerülnek, mihez képest átvételük, feldolgozásuk és felhasználásuk csakis a nevezett hivatal rendelkezése szerint történhetik.

12. §.

A hízalásra szükséges takarmánynak felhasználhatása, szükségyszerű feloldása, illetve kiutalása iránt esetenként — az Országos Sertésforgalmi Irodával kötött szerződések jóváhagyásával egyidejűleg — fogok intézkedni.

13. §.

A sertéshízalások nyilvántartása és ellenőrzése a helyi közigazgatási hatóságok és az Országos Sertésforgalmi Iroda feladatát képezi.

A hatóságok az Országos Sertésforgalmi Iroda közegeit ellenőrző munkáikkal megfelelően támogatni kötelesek.

III

Büntető rendelkezések.

14. §.

Aki a jelen rendeletemet, vagy a hatóságnak a jelen rendelet alapján kibocsátott valamely rendelkezését megszegi vagy kijátssza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — a m. kir. minisztérium 2,592/1918. M. E. számú rendeletének 6. §-a értelmében kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kettőezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

15. §.

Azon sertések tekintetében, amelyekre nézve a kihágást elkövették, ugyancsak az előbb idézett rendeletszakasz értelmében elkobzásnak van helye.

Nem lehet elkobozni azokat a sertéseket, amelyek a birtokost a jelen rendelet értelmében a saját háztartási és gazdasági szükséglete címén megilletik.

16. §.

Aki a jelen rendelet értelmében közszükségleti célokra lekötött sertéseit jogellenesen elidegeníti, megsemmisíti, elfogyasztja vagy

a közszükséglet elől egyéb módon elvonja, arra a m. kir. minisztérium 2,592/1918. M. E. számú rendeletének 7. §-a értelmében a törvényhatóság első tisztviselője a fél és az Országos Sertésforgalmi Iroda meghallgatása után, a közszükséglet kielégítése elől elvont sertések értékének kétszereséig terjedhető kártérítő összeget szabhat ki, melyet a felmerült eljárási költségek levonásával általam az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter úrral egyetértőleg később meghatározandó közigazgatási célra kell fordítani. A hozandó határozat ellen ennek közlésétől számítandó tizenöt nap alatt a 2,592/1918. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében a marasztalt fél vagy az Országos Sertésforgalmi Iroda által az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter úrhoz intézhető felebbezésnek van helye.

A fentiek értelmében kiszabandó kártérítések címén befolyó összegeket gyümölcsöztető kezelés végett az Országos Sertésforgalmi Irodához kell juttatni.

IV.

Átmeneti és vegyes rendelkezések.

17. §.

A 3,658/1917. M. E. számú rendelet alapján adott hizlalási engedélyek — amennyiben a hizlalás a jelen rendelet megjelenését megelőzőleg legalább 30 nap előtt meg nem kezdetett — érvényüket veszítik.

18. §.

Ez a rendelet azonnal életbe lép és a legszélesebb körben közzéteendő.

Budapest, 1918. évi június hó 18-án.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 253.638/1918. számú rendelete a sertéshús és a marhahús feldolgozásának korlátozása tárgyában.¹⁾

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A m. kir. minisztérium 4.207/1915. M. E. sz. rendeletének 1., 2., 4. és 9. §-ai, továbbá a 4.782/1917. M. E. számú rendeletének 2. §-ában, valamint a 4.563/1917. M. E. számú rendeletének 1. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. földművelésügyi és a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urakkal egyetértőleg a sertéshúsnak, úgyszintén a marhahúsnak, szalámigyártás céljára, valamint hosszabb ideig eltartható kolbászarú (u. n. Dauerware)

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 19-én kelt 161. számában.

gyártásának céljára való ipari feldolgozását további rendelkezésig eltiltom.

E korlátozás alól indokolt esetben kivétel engedélyezése kérhető s ily esetben a feldolgozás és forgalombahozatal feltételeit s a követelhető legmagasabb árt az engedély megadásával kapcsolatosan fogom megállapítani.

Az ezen áru készítésével foglalkozók tartoznak a rendelet kihirdetésétől számított nyolc napon belül a kihirdetés napján birtokukban volt készárút, továbbá a gyártás céljaira szolgáló nyers-hús és félgyártmánykészleteiket a sertéshúsból készült árúkra nézve a Sertésforgalmi Irodánál, a marhahúsból készült árúkat az Állat- és Takarmányforgalmi r.-t.-nál bejelenteni.

Az ilyképen bejelentett mennyiség feldolgozása az előbbi bekezdés szerint a bejelentésre megadott határidőben befejezendő.

A rendelet kihirdetése után a gyártott marhahúsból készült szalámi és tartós kolbászáru (Dauerware) a termelő kivétel céljából csak közvetlenül az Állat- és Takarmányforgalmi r.-t. útján adhatja el.

A jelen rendelkezésem megszegése vagy kijátszása a fent idézett törvényes rendelkezések értelmében kihágás és ehhez képest 6 hónapig terjedhető elzárással és 2.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ez a rendeletem a hivatalos lapban történt közzététele napján lép életbe.

Budapest, 1918. évi július hó 17-én.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 107.850/1918. szám. XIII—I. oszt. rendelete a sertéshizlalások tárgyában.¹⁾

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.

A sertéshizlalás feltételei tárgyában folyó évi június 18-án 105.600. sz. a. kelt körrendeletem 10. §-ának második bekezdése szerint »Városok, hadiérdekű üzemek, fogyasztási szövetkezetek, beszerzési csoportok (jóléti bizottságok) és intézetek, melyek szükségletük biztosítása végett nem saját üzemükben, hanem más hízaló útján kívánnak sertéseket hizlaltatni, ily célból az idézett körrendeletem 8. §-ában megjelöltekkel hizlalási szerződéseket köthetnek.«

Tekintettel arra, hogy ezen rendelkezés alapján történt hizlalási szerződések megkötésénél meg nem engedhető árfelhajtások történtek, ami a hadsereg és közellátás céljából szükséges hizlalás sikerét veszélyezteti, elkerülhetetlen szükségét képez, hogy a hiz-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 27-én kelt 168. számában.

lálásra alkalmas sovány sertésanyag elsősorban a hadsereg ellátását célzó hizlalásokra biztosítsassék.

Evéből tehát az idézett rendeletszakasz második bekezdésében foglaltakat az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter úrral egyetértőleg ezennel hatályon kívül helyezem s ennek folytán hizlalási szerződéseket kizárólag az Országos Sertésforgalmi Iroda köthet.

A már megkötött s általam jóváhagyott szerződések érvényét érintetlenül hagyom.

Érvényesítem végül azokat az egyébként szabályszerűen megkötött, de még feldolgozást nem nyert szerződéseket, melyek jóváhagyás végett legkésőbb f. évi augusztus 1-ig hozzám bemutattnak.

Budapesten, 1918. július 18.

Sörgyártásra vonatkozó rendeletek.

A m. kir. minisztérium 3.293/1917. M. E. számú rendelete a sörlé cukormérőfokának megállapításáról, valamint sörfőzés céljaira méz beszerzésének és felhasználásának eltiltásáról, végül a sörfőzdék mézkészletének igénybevételéről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott tövényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A jelen rendelet életbelépésétől (8. §.) kezdődőleg 65 cukormérőfokot meghaladó sörlé előállítása tilos.

Aki ezt a rendelkezést megszegi, ezért a jelen rendelet 7. §-a szerint felel. Nem tekinthető mindazonáltal az 1. bekezdésben foglalt rendelkezés megszegésének, ha az előállított sörlé extrakt-tartama a hűtőbárkán való hivatalos megállapítás alkalmával legfeljebb 0.5 cukormérőfokkal haladja meg az 1. bekezdésben megállapított extrakt-tartalmat.

2. §.

Olyan sörlét, amelynek cukormérőfoka az 1. §-ban megsza-
bottnál magasabb, csakis a pénzügyminiszternek az Országos Köz-
élelmezési Hivatalt vezető miniszterrel egyetértőleg esetről-esetre
megadott engedélye alapján és csakis a nevezett miniszterek által
megjelölt célra szabad termelni.

Ha azonban a magasabb cukormérőfokkal bíró sörléből szár-
mazó sör nem az 1. bekezdésben említett engedélyben megjelölt
rendeltetéshez képest használtatnék fel, úgy az ilyen sört annyi
hig sörléből származó sörrel kell keverni, hogy a keverés után
nyert sör eredeti extrakt-tartalma legfeljebb 7 cukormérőfokkal bíró
sörlének feleljen meg.

3. §.

Sörfőzés céljaira bárminemű mézet beszerezni és felhasz-
nálni tilos.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 6-án kelt
231. számában.

A felhasználási tilalom azokra a mézmenyiségekre is kiterjed, amelyek a jelen rendelet életbeléptének napján a sörfőzdék birtokában vannak.

4. §.

Mindazokat a mézkészleteket, amelyeket a jelen rendelet életbeléptének napján sörfőzde birtokában vannak, köteles az illető sörfőzde vállalkozó 1917. évi október hó 10. napján volt állapot szerint, legkésőbb 1917. évi október hó 20. napjáig az Országos Közélelmezési Hivatalnál bejelenteni.

5. §.

A 3. §. szerint bejelentendő mézkészletek a jelen rendelet erejénél fogva közszükségleti célokra igénybevétnak (rekviráltaknak) és az illető sörfőzde vállalkozó a mézkészletet az Országos Közélelmezési Hivatalnak a tárolás helyén átadni, vagy utasítás szerint forgalomba hozni köteles. Az ily módon az Országos Közélelmezési Hivatal által átvett vagy annak utasítása szerint forgalomba hozott mézkészletért fizetendő átvételi árt (térítést) az Országos Közélelmezési Hivatal vezető miniszter állapítja meg.

Aki a rekvirált mézet az Országos Közélelmezési Hivatal rendelkezése alól kivonja, ezért a 7. §. szerint felel.

6. §.

A jelen rendeletről folyó kötelezettségek megtartását a sörfőzdek felügyeletével, illetőleg ellenőrzésével megbízott pénzügyi közegek ellenőrzik.

A sörfőzde vállalkozók ennél fogva az említett pénzügyi közegeknek a szükséges felvilágosításokat megadni, szükség esetén feljegyzéseik és üzleti könyveik megtekintését megengedni, valamint a nyersanyagokat és termelvényeket próbavétel végett az említett pénzügyi közegeknek rendelkezésére bocsátani kötelesek.

7. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit vagy azok alapján tett hatósági rendelkezéseket megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésüknél vagy kijátszásuknál bármely módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és függetlenül a cselekmény miatt a söradóra vonatkozó törvényes rendelkezések értelmében esetleg kiroható büntetéstől, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része, a felmerült költségek levonásával, a hadirokkantak segélyalapját illeti.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

8. §.

Ez a rendelet — az 1. és a 2. §-ban foglalt rendelkezések kivételével — azonnal életbelép. Az 1. és a 2. §. rendelkezései a jelen rendelet kihirdetésétől számított 5 nap múlva lépnek életbe.

A jelen rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása nem központi kormányt illeti, a bán hajtja végre.

Azoknál az intézkedéseknél, amelyek a jelen rendelet szerint az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter hatáskörébe tartoznak, Horvát-Szlavonországokban e miniszter helyett a bán kell érteni, amihez képest Horvát-Szlavonországokra nézve a jelen rendelet 4. és 5. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelő szabályok megállapításáról a bán gondoskodik.

Budapest, 1917. évi október hó 3-án.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 129.067/1917. O. K. H. számú rendelete az árpának sör- és malátagyártás céljára való felhasználása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium 3510/1917. M. E. számú rendeletének 1. §-ában nyert felhatalmazás alapján a kereskedelemügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a következőket rendeltem:

1. §.

A magyarországi sörfőzdek a 3510/1917. M. E. számú rendelettel részükre visszatarthatónak, illetőleg beszerezhetőnek megállapított ármennyiségből további rendelkezésig összesen 48 ezer métermázsza árpát dolgozhatnak vagy dolgoztathatnak fel malátává. A sörgyárak az általuk előállított vagy előállítatott malátát kizárólag sörgyártás céljára használhatják fel.

A magyarországi önálló, azaz olyan malátagyárak, amelyek nem kizárólag saját sörgyári üzem részére dolgoznak, a 3510/1917. M.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 13-án kelt 287. számában.

E. számú rendelettel részükre visszatartatónak, illetőleg beszerezhetőnek megállapított árpamennyiségből további rendelkezésig 16 ezer métermázsa árpát dolgozhatnak fel malátává.

Az egyes sörfőzdék, illetőleg malátagyárok által a második bekezdés értelmében feldolgozható árpamennyiségek számszerű megállapítása tekintetében a sörfőzdekre nézve a pénzügyminiszter, a malátagyárokra nézve pedig a kereskedelemügyi miniszter intézkedik.

A sörfőzdek és malátagyárok az általuk a 3.510/1917. M. E. számú rendelet alapján beszerezett, illetőleg visszatartott árpamennyiségnek azon része felett, amely az említett számszerű megállapítás szerint feldolgozható mennyiséget meghaladja, újabb rendelkezésig nem rendelkezhetnek, azt semminemű célra fel nem használhatják és annak egészséges minőségben való megőrzéséről gondoskodni kötelesek. Az a sörfőzde vagy malátagyári vállalkozó, aki ennek ellenére az általa beszerezett, illetőleg visszatartott árpamennyiségből a feldolgozásra engedélyezett mennyiséget meghaladó árpát feldolgoz vagy azzal bármily irányban rendelkezik, avagy annak egészséges minőségben való megőrzéséről nem gondoskodik, a 3.510/1917. M. E. számú rendelet 20. §-ának büntető rendelkezése alá esik.

2. §.

A sörfőzdek árpájukat — az 1. §. korlátai között — malátává önálló malátagyárakban külön engedély nélkül is feldolgoztathatják.

3. §.

Az 1. §-ban megjelölt árpamennyiséget akként kell feldolgozni, hogy minden egyes sörfőzdenél és malátagyárnál a feldolgozás alá vett árpamennyiségek legalább 45%-a malátacsira alakjában álljon rendelkezésre.

4. §.

Az előállított malátacsirakészleteket az előállító vállalat hónaponként a hónap 5. napjáig, az előző hónap utolsó napján volt állapot szerint — az előző hónapban feldolgozott árpamennyiség pontos megjelölése mellett — a Hadi Termény részvénytársaságnak bejelenteni köteles.

5. §.

A 4. §. értelmében bejelentés alá eső malátacsirakészletét a birtokos fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja és azt a 7. §-ban megállapított áron a Hadi Termény részvénytársaságnak átadni köteles.

A Hadi Termény részvénytársaság az általa átvett malátacsiramennyiségeket kizárólag sajtolt élesztő gyártásával foglalkozó ipar-

vállalatoknak adhatja el. Az egyes vállalatoknak átengedhető mennyiségek tekintetében az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter intézkedik.

6. §.

A malátagyári vállalat részére engedélyezett árpából előállított malátát a 7. §-ban megállapított áron a Hadi Termény részvénytársaságnak kell átadni.

Abban a tekintetben, hogy az első bekezdésben említett malátából a Hadi Termény részvénytársaság a sörfőzdéknek milyen felosztással mily mennyiséget engedhet át, a kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg intézkedik.

7 §.

Az 5. és 6. §. alapján átvett malátacsiráért és a malátáért a Hadi Termény részvénytársaság által fizetendő ár a magyar szent korona országainak területére nézve (100 kg. tiszta súlyra)

malátacsira tekintetében	60.— K
maláta tekintetében	185.— K

Ezt az árt, mely magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, zsák nélkül, készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni.

Ez az ár csak az üzleti forgalomban szokásos követelményeknek megfelelő minőségű árrúra vonatkozik. Kevésbé jó minőségű áruért csak megfelelően alacsonyabb ár fizetendő.

Azt, hogy a Hadi Termény részvénytársaság a malátacsirának, valamint a malátának forgalombahozatala alkalmával a jelen §-ban megállapított áron felül milyen jutalékot számíthat, az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter állapítja meg.

8. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi, vagy kijátssza, a 3.510/1917. M. E. számú rendelet értelmében kihágást követ el és az ott meghatározott büntető rendelkezések alá esik.

9. §.

Ez a rendelet 1917. évi december hó 14. napján lép életbe.
Budapest, 1917. évi december hó 12. napján.

Szabadalmi ügyek.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 94.718/1917. IV. B. számú rendelete a találmányi szabadalmakról szóló 1895 : XXXVII. t.-c. 45. §-ában megállapított évi díjak fizetési határidejének meghosszabbítása tárgyában.¹⁾

A háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. évi LXIII. törvénycikk 16. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. minisztérium által 6.981/1914. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet értelmében a következőket rendelem:

1. §.

Az 1917. évi június hó 26-án 46.728. szám alatt kiadott rendeletnek azt az intézkedését, amelynek értelmében a szabadalmi évi díjak és pótdíjak fizetésére megállapított határidőknek folyása 1917. évi december hó 31. napjáig szünetel, akként módosítom, hogy a szünetelés tartama 1918. évi június hó 30. napjáig terjed.

Egyebekben előlídezett rendeletem változatlanul hatályban marad.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.
Budapest, 1917. évi december hó 16-án.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 45.379/1918. számú rendelete a találmányi szabadalmakról szóló 1895 : XXXVII. t.-c. 45. §-ában megállapított évi díjak fizetési határidejének meghosszabbítása tárgyában.²⁾

A háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. évi LXIII. törvénycikk 16. §-ában nyert felhatalmazás alapján a m. kir. minisztérium által 6.981/1914. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet értelmében a következőket rendelem:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 20-án kelt 293. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 22-én kelt 142. számában.

1. §.

Az 1917. évi december hó 16-án 94.718. szám alatt hivatali elődöm által kiadott rendeletnek azt az intézkedését, amelynek értelmében a szabadalmi évi díjak és pótdíjak fizetésére megállapított határidőknek folyása 1918. évi június hó 30. napjáig szünetel, akként módosítom, hogy e szünetelésnek ezennel utolsó ízben meghosszabbított tartama 1918. évi december hó 31. napjáig terjed.

Egyebekben előidézett rendeletem változatlanul hatályban marad.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.
Budapest, 1918. évi június hó 19-én.

Szappan és mosópor gyártása és forgalombahozatala.

Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság 5.633/1918. szám alatt kiadott rendelkezései a pipereszappanok gyártása és forgalombahozatala tárgyában.

A pipereszappanok gyártása és forgalombahozatala tárgyában az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság 1918. évi január hó 15-én kiadott 5.633/1918. számú rendelete a következő inézkedéseket tartalmazza:

A pipereszappanok gyártása.

1918. évi január hó 15-ike után pipereszappanokat gyártani csak azoknak a gyáraknak szabad, amelyek erre az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottságtól engedélyt kaptak. Minden igazolt pipereszappangyár pipereszappangyártásra engedélyezett nyersanyagkvótájából csakis azokat az I., II. és III. minőségű pipereszappanokat gyárthatja és pedig egyenlő arányban, amelyek gyártását részükre a Bizottság engedélyezte. Az engedélyezett pipereszappantípusok mintáit ellenőrzés céljából az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság letétben őrzi; a forgalombahozott pipereszappanok minőségének és kiállításának a letétben őrzött mintákéval egyezniök kell. A fenti időpont után a pipereszappanokat csakis 100 gr. darabsúlyban, legalább 72% zsirtartalommal és minőségüknek megfelelő illatosítással és csomagolásban szabad előállítani. Az I. minőségű pipereszappanok gyári és viszont eladóknak darabonként 4:50 korona, a II. minőségűek 4— korona, a III. minőségűeké pedig 3:50 korona.

A pipereszappanok forgalombahozatala.

1918. évi március hó 1-je után forgalombahozni csak azokat a pipereszappanokat szabad, amelyek gyártását az igazolt pipereszappangyáraknak a Bizottság engedélyezte. A pipereszappanok gyártására jogosított gyárak a részükre gyártásra engedélyezett pipereszappantípusok megnevezését és eladási árát tartalmazó jegyzéket tartoznak a viszonteladással foglalkozó pipereszappan-kereskedőknek rendelkezésükre bocsátani, akik a jegyzéket kötelesek üzlethelyiségeikben jól láthatóan kifüggeszteni. 1918. március

1-e után csakis az egyes pipereszappantypusokat szabad forgalomba hozni és pedig darabonként kizárólag csakis 100 gr. súlyban, legalább 72% zsirsavtartalommal, megfelelő illatosítással és csomagolásban. A pipereszappant gyártó cég nevének vagy védjegyének és a pipereszappan árának minden egyes pipereszappandarabon föl kell tüntetnie. A forgalombahozható pipereszappanok a pipereszappangyárak részéről a viszontelárúsítók rendelkezésére bocsátandó jegyzékekben foglalt osztályozás szerint három féle minőségűek lehetnek. Az I. minőségű pipereszappanok eladási ára 5·80 korona, a II. minőségűeké 5·20 korona, a III. minőségűeké 4·60 korona.

Az engedélyezett pipereszappantypusoktól eltérő minőségű és súlyú, illetőleg nem engedélyezett pipereszappanokat 1918. évi március hó 1-je után további rendelkezésig forgalombahozni nem szabad. Aki ilyen eltérő minőségű és súlyú pipereszappankészletekkel rendelkezik tartozik készleteit 8 napon belül a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak (Budapest, VI., Andrásy-út 2. sz.) a számlaszerűen igazolt gyári beszerzési áron megvételre följárni.

Aki e rendelkezéseket meg nem tartja, a 3.689/1916. M. E. sz. kormányrendeletbe ütköző kihágást követ el.

Budapest, 1918. évi január hó 5-én.

Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság elnökének 7.957/1918. számú rendelete a homoknak a hadimosószappan töltőanyagaként való használata tárgyában.¹⁾

Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság határozata alapján a homoknak a hadimosószappan töltőanyagaként való felhasználását a 2.660/1916. M. E. sz. kormányrendelet 1. §-ában és a 3.689. 1916. M. E. sz. kormányrendelet 2. §-ában foglalt felhatalmazás értelmében elkülömlöttem.

Ez a rendelkezés kihirdetése napján lép életbe. A rendelet megszégése a 3.689/1916. M. E. sz. kormányrendelet 16. §-a szerint minősülő kihágás.

Budapest, 1918. június 6.

Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság elnökének 8.100/1918. számú rendelete a mosópor ára és forgalombahozatala tárgyában.²⁾

Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság határozata értelmében a szappan és mosópor (szappanpor) gyártásáról és forgalombahozataláról szóló és a Budapesti Közlöny 1916. évi november hó 18-án

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 9-én kelt 131. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 18-án kelt 138. számában.

kelt 266. számában megjelent 3.689/1916. M. E. sz. rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

Mosóport gyártani továbbra is csak a 3.689/1916. M. E. sz. rendelet 2. §-ában megszabott kétféle minőségben szabad. A mosóporoknak az elszappanosított zsírsavon kívül 60—70⁰/_o ammonia-szódát kell tartalmazniok. Töltőanyagokat a mosóporok gyártására nem szabad felhasználni. A mosóporok árát a forgalombahozatal módjának az idézett rendelet 2. §-a szerint változatlanul hagyása mellett a 3.689/1916. M. E. sz. rendelet 5. §-ának módosításával a következőképen állapítom meg:

A mosóporért (szappanporért) követelhető legmagasabb ár kilogrammonként:

a) *zsákárúnál:*

a gyár részéről történő eladás esetén	1 K — f.
a részleteladásban (a fogyasztóval való forga-	
lomban)	1 » 32 »

Az ár az árú nettó súlyára és a gyár részéről történő eladás esetén az előállító gyár vasuti állomására szállítva, vagy helybeli szállítás esetén a gyár telepén átvéve érvényes (a göngyölet súlyát az árú súlyába betudni nem szabad).

A zsákokért a gyáros a viszonteladóktól nem követelhet több biztosítékot, mint a Zsákbizottság által mindenkor megállapított ár kétszeresét és a jó állapotban visszaadott zsákért a biztosíték teljes összegét visszafizetni tartozik.

b) *Az előállító vállalat eredeti dobozában vagy papir-csomagolásában:*

a gyár részéről történő eladás esetén, a vevő választása szerint:

1. láda nélkül	1'65 korona
2. ládával	1'80 »
a részleteladásban (a fogyasztóval való for-	
galomban)	
1. Budapesten	2'16 »
2. Vidéken	2'32 »

Az árak az árú nettó súlyára és a gyár részéről történő eladás esetén az előállító gyár vasuti állomására szállítva, vagy helybeli szállítás esetén a gyár telepén átvéve érvényesek (a göngyölet súlyát az árú súlyába betudni nem szabad).

A 3.689/1916. M. E. sz. rendelet többi intézkedései változatlanul érvényben maradnak.

Ezek a rendelkezések kihirdetésük napján lépnek életbe.
Budapest, 1918. évi június hó 17-én.

Szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 4.563/1917. M. E. számú rendelete szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának szabályozása és hatósági szervezet útján lebonyolítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A minisztérium felhatalmazza a m. kir. földművelésügyi minisztert, hogy az ország és a hadsereg szarvasmarha és juh szükségletének biztosítása érdekében szükségesnek mutatkozó összes intézkedéseket megtehesse és az eladás s a forgalombahozatal tekintetében korlátozásokat az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterrel egyetértőleg elrendelhesen.

2. §.

A minisztérium felhatalmazza a m. kir. földművelésügyi minisztert, hogy ezen szükségletek ellátása, valamint a behozatal és kivitel lebonyolítása körüli teendők végzésével a folyó évi augusztus hó 2-án kelt 2.441/M. E. számú kormányrendelet alapján alakult „Takarmányforgalmi Részvénytársaság“-ot bizza meg és ehhez képest a nevezett társaságot alapszabályainak megfelelő módosítására és kiegészítésére utasítsa.

3. §.

Élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjut is), juhot és kecskét (beleértve a bárányt és gödölyét is) vasuton vagy pedig hajón csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

A belföldi fogyasztás érdekében a m. kir. földművelésügyi miniszter az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszterrel egyetértőleg nagyobb fogyasztási piacokra nézve a szállítási igazolvány kötelezettsége alól kivételeket állapíthat meg.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 25-én kelt 273. számában.

A szállítási igazolványok mintáját a m. kir. földművelésügyi miniszter rendeleti úton állapítja meg.

A szállítási igazolványokat a m. kir. földművelésügyi miniszter által előírt módon a 2. §-ban megjelölt társaság állítja ki.

Az igazolvány, valamint az annak kiszolgáltatására irányuló kérvény bélyeg- és illetékmentes, kiállításáért díj nem jár.

A m. kir. minisztérium felhatalmazza az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minisztert, hogy az itt felsorolt állatoknak leölt állapotban, valamint ezen állatok húsának úgy frissen, mint elkészítve vasúton vagy pedig hajón, illetve gépkocsin való szállítását korlátozhassa, illetve szállítási igazolványhoz köthesse.

4. §.

A szállítási igazolványt a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni és az árút felvevő állomásnak annak jeléül, hogy az igazolvány szállításra már használtatott, a feladó állomás keletbélyegzőjével kell ellátni.

A közforgalmú vasútnak és a hajózási vállalatoknak állomásai kötelesek továbbá a szállítási igazolványok ellenőrző szelvényét is a keletbélyegzővel ellátni, lefejteti és a lefejtett ellenőrző szelvényeket a m. kir. földművelésügyi miniszter közelebbi utasítása szerint a 2. §-ban megjelölt társasághoz az e célból az állomásoknak rendelkezésére bocsátandó borítékban posta útján elküldeni.

5. §.

Aki a 3. §. rendelkezései alá eső állatot a jelen rendelet ellenére közforgalmú vasúton igazolvány nélkül fuvarozásra felad vagy hajón igazolvány nélkül szállít vagy szállítat, valamint az, aki oly szállítási igazolványt használ az árúk feladásánál, amely igazolvány nem az előírt módon kezeltetett, illetve került felhasználásra, kihágást követ el és az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezések alá nem esik — az 1914 : L. t.-c. 9. §-a értelmében 6 hónapig terjedhető elzárással és 2.000 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon állat, amelyre vonatkozólag a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzandó.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

6. §.

A jelen rendelet 1917. évi december hó 15. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1917. évi november hó 22-én.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 1917. évi 77.000. számú rendelete szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának szabályozása és hatósági szervezet útján való lebonyolítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium által a szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának szabályozása és hatósági szervezet útján lebonyolítása tárgyában kiadott 4.563/1917. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján az ország és a hadsereg szarvasmarha- és juhszükségletének biztosítása érdekében az alábbi rendelkezéseket teszem:

1. Élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjút is) juhot és kecskét (beleértve a bárányt és gödölyét is) a katonaság részére és a kivitel céljából másnak, mint az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“-nak, illetve ezen részvénytársaság igazolt megbizottainak vásárolni tilos.

Egyelőre azonban meg van engedve, hogy az ország területén állomásozó katonai helyőrségek, csapattestek, pótkeretek stb. kizárólag a saját hússzükségletük fedezésére az állomáshelyeiken, illetve azok közvetlen környékén csakis a tényleges szükséghez mért számú állatot közvetlenül is vásárolhassanak. Ezek az állatok csakis lábon hajtva küldhetők az illető katonai állomáshelyre, ottan levágandók és a húsnak a levágás helyéről vasuton egyéb helyre elszállítása avagy más mint katonai célra eladása tilos.

2. Az állatokkal való üzérkedés megakadályozása céljából ezennel megtiltom az állatoknak üzérkedők által való összevásárlását és a vásárokon avagy más helyen más tovább eladását. Ennélfogva tilos a vásárokon a tulajdonátruházási záradékkal ottan már ellátott marhalevél alapján ugyanott kiadott új marhalevélre az újból történt eladást igazoló tulajdonátruházási záradékot reávezetni.

3. A m. kir. minisztérium 4.563/1917. M. E. számú rendeletének 3. §-a szerint élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és a borjút is), juhot és kecskét (beleértve a bárányt és gödölyét is) vasuton vagy pedig hajón csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani. Ezeket a szállítási igazolványokat a jelen rendelet „Melléklet“-én foglalt A) minta szerint (kék színű papíron) illetve B) minta szerint (zöld papíron) az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“ állítja ki. Ezek az igazolványok csak akkor érvényesek, ha az előirt módon vannak kitöltve és ha a részvénytársaság aláírásával és száraznyomatú bélyegzőjével el vannak látva. Felhívom az összes hatóságokat és a hatósági állatorvosokat, hogy hathatósan ellenőrizték azt, hogy szállítási igazolvány nélkül vagy pedig a szállítási igazolvány nem szabályszerű használásával szarvasmarhák, juhok és kecskék vasuton feladásra ne kerülhesenek.

Élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjút is), juhot

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 11-én kelt 285. számában.

és kecskét (beleértve a bárányt és gödölyét is) vasuton vagy pedig hajón szállítani — tekintet nélkül arra, hogy a feladó polgári egyén, katonai egyén avagy katonai hatóság — csakis az illető állomásra kirendelt állatorvos előzetes vizsgálata után szabad. Az eljáró állatorvos a szállítmány feladása előtt az előirt állategészségrendőri összes előfeltételek fenforgása esetén is a szállítmány továbbítását csak akkor engedheti meg, ha a feladó az előirt szállítási igazolványt felmutatta, azt az állatorvos rendben levőnek találta s a szállítási igazolvány ellenőrző szelvényének hátlapján levő állatorvosi záradékot kitöltötte és pecsétjével s aláírásával ellátta.

4. A belföldi fogyasztás érdekében, az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter úrral egyetértőleg, a szállítási igazolványkötelezettség alól további intézkedésig következő kivételeket állapítom meg.

Szállítási igazolvány nélkül kerülhetnek belföldi rendeltetési helyre való feladásra mindazok a levágásra szánt szarvasmarhák (beleértve a bivalyt és borjút is), juhek és kecskék (beleértve a bárányt és gödölyét is), amelyek:

a) a Budapest-székesfővárosi vágóállatvására;

b) a Budapest-székesfővárosi közvágóhidra küldetnek, továbbá amelyek

c) a törvényhatósági joggal felruházott városok közvágóhidjaira, kizárólag ottan a helyi fogyasztási szükségletek fedezése céljából való levágásra vannak szánva.

A c) pont alapján szállítási igazolvány nélkül feladásra kerülő állatszállítmányok felrakásánál eljáró állatorvos az elindításról táviratilag tartozik értesíteni a rendeltetési hely rendőrkapitányát, jelezve a címzett nevét s az állatok fajtát és darabszámát. Ezen értesítések alapján a hatóság gondoskodni köteles arról, hogy az ekként feladásra kerülő állatszállítmányok tényleg csakis a közvágóhidra, ottan a helyi fogyasztás céljaira való mielőbbi levágásra kerülhessenek.

5. Vasuton vagy hajón szállításra feladott élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjút is), juhot és kecskét (beleértve a bárányt és gödölyét is) — és pedig tekintet nélkül arra, hogy a feladás szállítási igazolvánnyal vagy a 4. pontban megállapított kivételek keretében szállítási igazolvány nélkül történt — útközben átirányítani tilos. Ez a körülmény a szállítmány marhalevelein feltűnően jelzendő. Abban az esetben azonban, ha útközben akár állategészségrendőri, akár pedig vasútüzemi okoknál fogva elkerülhetetlen szüksége merül fel a kirakásnak, az átrakásnak vagy más rendeltetési helyre való irányításnak: akkor ez csakis a marharakodóul engedélyezett legközelebbi vasútállomásra kirendelt állatorvos közbenjöttével történhetik, aki tartozik erről a m. kir. földművelésügyi minisztérium állatforgalmi osztályára címzett táviratban kimerítő jelentést tenni.

6. Az előirt szállítási igazolványokat az „Állat és takarmány-

forgalmi részvénytársaság"-tól az ezen részvénytársaság által külön e célra készítendő űrlapokon kell kérni. Ezen űrlapokból a szükséges készletet a fentnevezett részvénytársaság el fogja juttatni a törvényhatósági és a járási m. kir. állatorvosokhoz, akik ezeket az űrlapokat a hozzájuk forduló szállító feleknek díjmentesen fogják kiadni. Úgy a m. kir. állatorvosok, valamint a szállító felek ilyen űrlapokért közvetlenül is fordulhatnak az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“-hoz.

Ezen űrlapok összes rovatai a szállító felek által pontosan kitöltendőek, nehogy a kérelem érdemleges elintézése a netán szükséges közbevető intézkedések okából késedelmet szenvedjen.

7. Tekintettel arra, hogy a jelen rendelet 1. pontja szerint, élő szarvasmarhának (beleértve a bivalyt és borjút is), juhoknak és kecskéknak (beleértve a bárányt és gödölyét is) kivitel céljából másnak, mint az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“-nak vásárolni tilos: a m. kir. minisztérium 3.191/1916. M. E. sz. rendelete (lásd az 1.384. számú Értesítő A) részében) 1. §-ának második bekezdése alapján ezennel megengedem, hogy — ha egyébként az összes előirt állategészségrendőri előfeltételek felforognak — azok a szállítmányok, amelyek az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“ által kiállított szállítási igazolványokkal kerülnek ausztriai rendeltetési helyre való feladásra, esetről-esetre szóló itteni külön engedély nélkül küldethessenek Ausztriába.

8. Az ország és a hadsereg szarvasmarha- és juhszükségletének biztosítása érdekében ezennel megtiltom az élő szarvasmarhának (beleértve a bivalyt és borjút is), juhoknak és kecskéknak (beleértve a bárányt és gödölyét is) itteni külön engedély nélkül nem vasuton (hajón), hanem lábon hajtva vagy egyéb módon szállítva az ország területéről való kivitelét és felhívom a hatóságokat és a hatósági állatorvosokat, hogy az ország területéről nem vasuton (hajón) való tilalomellenes ilyen esetleges kivitel, különösen a határszéli vidékeken hathatósan akadályozzák meg és elrendelem, hogy ilyen állatokra szóló marhaleveleknek Horvát-Szlavonországba, Bosznia-Hercegovinába, Ausztriába, továbbá a vámkülföldre irányítva kiállítását és illetve irányítását a község csakis abban az esetben teljesítse, ha a kivitelre szóló engedélyt az elsőfokú hatóság a községgel már közölte.

9. Az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“, mely a nyereszkesedés kizárásával alakult, van megbízva a hadsereg vágómarhaszükségletének beszerzésével és ehhez mérten végzi az idevonatkozó összes kereskedelmi ügyeket. Felhívom a hatóságokat, hogy ezt a részvénytársaságot ezirányú működésében támogassák és mindent megtegyenek az iránt, hogy főleg a hadsereg vágómarhaszükségletének biztosítása és beszerzése a nevezett hatósági szervezet útján minden késedelem és káros fennakadás nélkül történhessék. Egyúttal felhívom, hogy ezt a forgalmat élénk figyelemmel kísérik és hogy az esetleges felmerülő visszaéléseket, illetve panaszokat hozzám késedelem nélkül bejelentésük.

Utasítom az összes m. kir. állatorvosokat, hogy ezen részvénytársaság, illetve igazolt megbizottainak felkérésére az állatoknak a katonaság által való átvételénél, illetve az állatoknak az ország területéről való kivitelénél közreműködjenek és pedig akként, hogy ezen forgalom fennakadást ne szenvedjen.

Megengedem, hogy az eljáró állatorvos az átvételi bizottságban való működéseért közvetlenül ezen részvénytársaság megbizottai útján külön költségjegyzék ellenében díjaztassék. Az eljáró m. kir. állatorvos ezen bizottságban való működéseért és pedig az állatok minősítéseért, egészségi megvizsgálásáért és a vasutra (hajóra) való berakásnál az előirt közreműködéseért az elszállításra tényleg átadott állatok után darabonként összesen 1 (egy) korona díjat számíthat az esetről-esetre felmerülő és szabályszerűen felszámítható fuvardíjon (bérkocsidíjon) felül.

Az állatok vasutra felrakásánál ugyanannak az állatorvosnak kell közreműködnie, aki azok átvételénél eljár.

10. Abból a célból, hogy az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“ főleg a katonai vágómarhaszükségletet lehetőleg nagyrészen közvetlenül a gazdáktól bevásárolhassa: kizárólag e célra vásárokat szándékozom tartatni. Felhívom a hatóságokat, hogy a helyi viszonyokat és körülményeket gondosan figyelembe véve, ilyen külön vásárok rendezése iránt hozzám a kellő időben esetről-esetre javaslatot tegyenek, hogy ekként idejekorán tehessek intézkedéseket abban az irányban, hogy ilyen vásárokon, előre megállapítandó mennyiségű szarvasmarhák bevásárlására és a katonaság által való átvétele iránt az előkészítő rendelkezések a kellő időben megtörténjenek.

11. Minthogy az ország és a hadsereg szarvasmarha- és juh-szükségletének biztosítását az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“ útján az ország tenyész-törzsállományának lehető kimélésével kívánom lebonyolíttatni; felhívom a hatóságokat, hogy a nevezett részvénytársaság megbizottainak ez irányú működését ebből a szempontból is állandóan kísérik élénk figyelemmel és hogy a tenyészállomány lehető kimélése érdekében, az ottani viszonyokhoz mérten, esetről-esetre tegyenek hozzám megokolt javaslatot, amelyben esetleg a szükséges mennyiségű vágóállatok beszerzésének és elszállításának az ottani érdekek szempontjából való lebonyolítására is kiterjednek. Megemlítem, hogy egyidejűleg rendelkeztem aziránt, hogy a hadsereg részére összegyűjtésre kerülő állatok közül azok, amelyek mint tenyészállatok tényleg értékesek és levágatásuk az állattenyésztés szempontjából tényleg káros volna, ha az ilyen állatok iránt megfelelő kereslet mutatkozik, közvetlenül gazdák részére, tenyésztési célokra eladassanak. Felhívom, hogy az ottani gazdasági érdekképviselőket és az érdeklődő gazdákat értesítse, hogy ez iránt közvetlenül forduljanak az „Állat- és takarmányforgalmi részvénytársaság“-hoz.

12. A jelen rendelet folyó évi december hó 16. napján lép életbe. Utmutató II. részének 16. oldalán feljegyzendő.

Budapest, 1917. évi december hó 1-én.

A) minta.

A 4563/1917. F. M. számú rendelet 3. §-a alapján.

A) .....szám.

SZÁLLÍTÁSI IGAZOLVÁNY

élő szarvasmarhára

(beleértve a bivalyt és borjút is).

..... (feladó neve),
 ..... (lakása) jogosult arra,
 hogy ..... azaz ..... darab
 élő ..... ezen igazolvány keltétől számított
 egy hónapon belül ..... állomásról
 ..... állomásra .....
 ..... hajón
 ..... címére elszállíthasson.
 Kelt Budapesten, 191... évi ..... hó ..... n.

Állat- és Takarmányforgalmi
Részvénytársaság.

(P. H.)

Ezt a szállítási igazolványt a fuvarokmányhoz tartósan hozzá kell fűzni.
 Ez az igazolvány csakis az abban megjelölt állatok szállítására szól és legfeljebb
 annyi darabra, amennyire az igazolvány ki van állítva.
 A feladási állomás, valamint a rendeltetési állomás neve, ha az a kiállítás alkal-
 mával az igazolványban előzetesen megjelölhető nem volt, a feladó által pótlólag beve-
 zethető. Az összes egyéb adatok azonban az igazolvány kiállításakor irandók be.

A) minta.

Ellenőrző szelvény

az A) ..... számú szállítási
igazolványhoz.

(Ezen ellenőrző szelvény a feladási
állomás által lefejtendő, lebélyeg-
zendő és az „Állat- és Takarmány-
forgalmi Részvénytársaság“-nak
Budapesten, V., Dorottya-utca 2.
beküldendő.)

Feladó neve:

Feladási állomás:

Címzett neve:

Rendeltetési állomás:

Küldemény neme és darabszám:
..... azaz ..... darab

élő

Vasúti v. hajóállomás bélyegzője:

II. Melléklet a 77.000/1917. F. M. számú rendelethez.

B) minta.

B) .....szám.

A 4653/1917. F. M. számú rendelet 3. §-a alapján.

SZÁLLÍTÁSI IGAZOLVÁNY

Élő juhra és kecskére

(beleértve a bárányt és gödölyét is).

.....(feladó neve),
 .....(lakása) jogosult arra,
 hogy ..... azaz ..... darab
 élő ..... ezen igazolvány keltétől számított
 egy hónapon belül ..... állomásról
 ..... állomásra .....
 ..... hajón
 Kelt Budapesten, 191...évi ..... hó..... n.

Állat- és Takarmányforgalmi
 Részvénytársaság.

(P. H.)

Ezt a szállítási igazolványt a fuvarokmányhoz tartósan hozzá kell fűzni.
 Ez az igazolvány csakis az abban megjelölt állatok szállítására szól, és legfeljebb annyi darabra, amennyire az igazolvány ki van állítva.
 A feladási állomás, valamint a rendeltetési állomás neve, ha az a kiállítás alkalomával az igazolványban előzetesen megjelölhető nem volt, a feladó által pótlólag bevezethető. Az összes egyéb adatok azonban az igazolvány kiállításakor irandók be.

B) minta.

Ellenőrző szelvény

a B) ..... számú szállítási igazolványhoz.

(Ezen ellenőrző szelvény a feladási állomás által lefejtenő, lebélyegzendő és az „Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság”-nak Budapesten, V. Dorottya-utca 2. beküldendő.)

Feladó neve: .....

Feladási állomás: .....

Címzett neve: .....

Rendeltetési állomás: .....

Küldemény neve és darabszám:
 ..... azaz ..... darab
 élő .....

Vasúti v. hajóállomás bélyegzője:

P. H.

A m. kir. minisztérium 938/1918. M. E. számú rendelete szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A minisztérium felhatalmazza a m. kir. földművelésügyi minisztert, hogy az ország és a hadsereg szarvasmarha- és juhszükségtetének biztosítása érdekében a szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmát az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszterrel egyetértőleg korlátozza.

2. §.

A minisztérium felhatalmazza a m. kir. földművelésügyi minisztert, hogy a szarvasmarhák és juhok vásárlására való jogosultságnak feltételeit rendelettel állapítsa meg.

3. §.

Élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjút is) és juhot (beleértve a bárányt is) vásárolni csak vásárlási igazolvánnyal szabad.

Az állattenyésztés előmozdítása, valamint a belöldi nagyobb fogyasztási piacok ellátása érdekében a m. kir. földművelésügyi miniszter a vásárlási igazolvány kötelezettsége alól kivételeket állapíthat meg.

A vásárlási igazolványok mintáját a m. kir. földművelésügyi miniszter rendeleti úton állapítja meg.

A vásárlási igazolványokat a m. kir. földművelésügyi miniszter által előírt módon a vásárolni szándékolt állatok rendeltetési helyére illetékes elsőfokú állategészségügyi hatóság állítja ki.

A m. kir. földművelésügyi miniszter vásárlásra jogosító igazolványok kiállítására az elsőfokú állategészségügyi hatóságokon kívül más hatóságokat vagy hatósági szervezeteket is felhatalmazhat.

Az igazolvány vagy az annak kiszolgáltatására irányuló kérvény bélyeg- és illetékmentes kiállításáért díj nem jár.

4. §.

Amennyiben a jelen rendelet szerint élő szarvasmarhának (beleértve a bivalyt és borjút is) és juhoknak (beleértve a bárányt is) átruházásához bevásárlási igazolvány szükséges (3. §. 2. bekezdése), ily állatok tulajdonjogát átruházni csak szabályszerű vásárlási igazolvány alapján lehet.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 3-án kelt 53. számában.

Új marhalevelek kiállítása vagy a tulajdonjog átruházásának igazolása alkalmával a vevő a vásárlás alapjául szolgáló igazolványt mindig köteles bemutatni. A vásárlási igazolványoknak és marhaleveleknek ezzel kapcsolatos kezelését a m. kir. földművelésügyi miniszter rendeleti úton szabályozza.

5. §.

Aki élő szarvasmarhát vagy juhót a jelen rendelet ellenére vásárlási igazolvány nélkül vesz vagy elad, továbbá az, aki ezen állatok vásárlásánál tudva illetéktelenül kiállított vagy szándékosan szabálytalanul kezelt igazolványt használt, végül, aki az ilyen esetekben az állatok tulajdonjogának átruházásánál a szabálytalanságot tudva közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon állat tekintetében, amelyre vonatkozólag a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek a hatáskörébe tartozik.

6. §.

A jelen rendelet 1918. évi március hó 15. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországotra nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi március hó 1-én.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 63.000/1918. III/4. számú rendelete a szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium által a szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 938/1918. M. E. számú rendelet 1., 2. és 3. §-aiban foglalt felhatalmazás alapján az ország és a hadsereg szarvasmarha- és juhszükségletének biztosítása érdekében az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszterrel egyetértőleg elrendelem a következőket:

1. Élő szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjut is) és juhót (beleértve a bárányt is) csak üzérkedő és közvetítő kizárásával és csakis az vásárolhat, akit az illetékes hatóság vagy az ezen állatok forgalmának lebonyolításával megbízott hatósági szervezet erre feljogosít és e célból szabályszerűen kiállított vásárlási igazolvánnyal ellát.

Élő szarvasmarhának és juhoknak eladása céljából forgalomba hozatala korlátozva nincsen. Ezért ilyen állatok tényleges birtokosa,

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 9-én kelt 58. számában.

ha állatait az előirt szabályok keretén belül érvényes marhalevelekkel, illetve a szükséges szállítási igazolvánnyal ellátva, azokat eladás céljából az ország területén belül bárhová szabadon küldheti.

2. Élő szarvasmarha (beleértve a bivalyt és borjút is) és juh (beleértve a bárányt is) vásárlása jogosult:

a) továbbtartásra szánt állat tekintetében a gazda, ha akár saját, akár bérelt birtokán vagy gazdaságában gazdálkodással foglalkozik. De ez a jogosultság csak annyi és olyan minőségű állat vásárlására terjed ki, amennyi vagy amilyen állatra a gazdának a gazdaságában eddig fennállott állatlétszám utánpótlása végett, vagy eddig folytatott rendes gazdasági üzemének fenntartása céljából elkerülhetetlen szüksége van,

b) levágásra szánt állat beszerzése tekintetében minden mézsaáros és más húsiparos, aki állatok levágásával rendszeresen foglalkozik, de csakis annyi vágómarha vagy juh vásárlására, amennyit abban a községben (városban), ahol iparát űzi, a legutóbbi időki- tényleg le szokott vágni,

c) levágásra szánt állatokat vásárolhatnak még az egyes gazdaságok is, ha a gazdaságban felmerülő házi fogyasztási szükséglet ellátása céljából erre szükségük van.

Vásárlási igazolvány alapján vásárolt és továbbtartásra szánt állat, a kényszervágás esetétől eltekintve, csak vásárlásnál használt igazolványt kiállító hatóság külön engedélye alapján és csakis akkor kerülhet a vétel napjától számított 6 héten belül marhalevel- köteles forgalomba, ha az eredetileg kijelölt gazdaságban való továbbtartása a gazda lényeges károsodását idézné elő.

Vásárlási igazolvány alapján vásárolt vágóállat legkésőbbben a vétel napjától számított 14 napon belül levágandó.

3. Szarvasmarha és juh vásárlására vonatkozólag az előző pontban körülirt jogosultságot, valamint annak terjedelmét is az állatok rendeltetési helyén illetékes elsőfokú állategészségügyi hatóság:

a) nagy- és kisközségekben a főszolgabíró (illetőleg helyettese),

b) rendezett tanácsú városokban a polgármester vagy kijelölt helyettese,

c) törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány,

d) Budapesten továbbtartásra szánt állatokra a kerületi előljáró,

e) Fiumében és vidéken a városi tanács állapítja meg.

A budapesti fogyasztásra szánt vágómarhák és vágójuhok vásárlására szóló jogosultság megállapítását Budapest székesfőváros tanácsa a budapest székesfővárosi állatvásárok és közbádoghidak igazgatója útján gyakorolja.

4. A vásárlási jogosultság megállapítására illetékes hatóság a hozzá forduló feleknek, ha igényjogosultságuk indokolt, a melékelt A. minta szerint kiállított vásárlási igazolványt haladéktalanul

és díjmentesen kiadni és ezen igazolványokról a *B.* minta szerint jegyzéket vezetni köteles.

A vásárlási igazolvány kiállítására szolgáló űrlapok nagysága és alakja marhalevelűrlapok nagyságának és alakjának felel meg.

Az igazolvány sorszáma a *B.* mintájú jegyzékben neki megfelelő sorszámmal azonos.

Az igazolvány minden egyes rovata pontosan kitöltendő, de különös gondot kell fordítani arra, hogy a vásárolni engedélyezett állatok összes darabszámán kívül azoknak nemenkénti darabszáma is egészen pontosan fel legyen tüntetve, mint például: 2 darab igazsókör, 1 darab fejőstehén, 4 darab vágómarha stb.

Ezen igazolvány hatálya — a helyi hatóságok által elrendelt külön vásárlási korlátozás alatt álló helyeket kivéve — mindig az egész ország területére terjed ki és érvényessége mindig egy hónapra szól. Olyan igazolvány, mely a kiállító hatóság szabályszerű pecsétjével és aláírásával ellátva nincs, érvénytelen.

Az igazolvány kiadása alkalmával figyelmeztetni kell a feleket, hogy az igazolványra jegyzett állatok vasuton (hajón) való szállítása esetén az Állat- és Takarmányforgalmi R.-t.-hoz annyi szállítási igazolványért kell fordulniok, ahány részletben az állatok szállítása tervezetik és hogy ezen beadványhoz az igazolvánnyal összefüggő igazoló szelvényt mellékelni kell. Ha a fél előre tudja, hogy az állatokat lábon fogja hajtani és ezt kinyilatkoztatja, akkor a hatóság az igazoló szelvényt kiállítja, lefejtí és megőrzés végett visszatartja. Ezt a *B.* mintájú jegyzék jegyzetrovatában „lábon hajtva“ jegyzet alakjában jelöli meg és ha későbbben mégis a vasúton (hajón) való szállítás szüksége merülne fel, akkor a fél kérelmére a szelvényt kiadja és ezt a jegyzéknek ugyanabban a rovatában feljegyzi. Törvényhatósági joggal felruházott városok rendőrkapitányai a helyi fogyasztásra szánt vágóállatok beszerzése céljából kiadott vásárlási igazolványok igazoló szelvényt minden esetben tartásuk vissza.

A lejárt, de egészen vagy részben ki nem használt vásárlási igazolványt egy évig tartó megőrzés és későbbi megsemmisítés végett szintén a kiállító hatóság veszi át és feljegyzi a *B.* mintájú jegyzék jegyzetrovatában, hogy az igazolvány milyen mértékben nem vétetett igénybe.

5. Felhivom az összes hatóságokat és hatósági állatorvosokat, hogy a marhalevelkezelőket utasítsák, illetve oktassák ki arra nézve, hogy a régi marhalevelet új tulajdonos nevére tulajdonát ruházási záradékkal ellátni, vagy ennek alapján új marhalevelet kiállítani csak szabályszerű vásárlási igazolvány alapján szabad és hogy a vásárlási igazolvány, melyet tulajdonát ruházás esetén mindig be kell mutatni, a marhalevelek átírásánál csak akkor fogadható el, ha a kiállító hatóság aláírásával és pecsétjével el van látva, összes rovatai hiánytalanul vannak kitöltve és főleg az állatok minőségenkénti darabszáma rajta pontosan fel van tüntetve.

Egyébként önként érthetőleg a fennálló szabályok alapján saját nevelésű állatra vásárlási igazolvány nélkül is kiállítható a marhalevél.

A marhalevélkezelő minden egyes új marhalevél felső szélén jelezze az átírás alapjául bemutatott vásárlási igazolvány sorszámát, kiállításának helyét és idejét, mint például:

„A váci j. főszolgabíró által 501/1918. sz. a. kiadott vásárlási igazolvány alapján.“

Az új marhalevél 7. rovatába a következő megjegyzést írja be:

a) Továbbtartásra szánt állatoknál:

„Ezen állat a marhalevél keltétől 6 héten belül csak hatósági engedéllyel kerülhet marhalevélköteles forgalomba.“

b) Vágóállatok marhalevelein:

„Ezen marhalevél tulajdonátruházási záradékkal el nem látható és a rájegyzett állat(ok) 14 napon belül levágandó(k)“.

Hátiratolt marhaleveleken a tulajdonátruházási záradékot következőképpen egészíti ki:

a) Továbbtartásra szánt állatoknál:

„413. jkönyvi szám. A tulsó lapon leirt állatokat a gödöllői j. főszolgabíró által 607/1918. sz. a. kiadott vásárlási igazolvány alapján megvette Nagy Pál péceli lakos. Új marhalevél a jelen záradék keltétől számított 6 héten belül csak hatósági engedély alapján állítható ki. Kelt stb.“

b) Vágóállatok marhalevelein:

„512. jkönyvi sz. A tulsó lapon leirt állatokat a győri rendőrkapitány által 63/1918. sz. a. kiadott vásárlási igazolvány alapján megvette Horváth János győri lakos, mészáros. Ezen marhalevél alapján új marhalevelet kiállítani nem szabad. Ezen állatok 14 napon belül levágandók. Kelt stb.“

Az átíratás alapjául szolgáló vásárlási igazolvány sorszáma és kiállításának helye a tulajdonjog átruházásáról szóló jegyzőkönyvben a szerző nevének és lakhelyének rovatába feljegyzendő, mint például:

„Nagy Pál, Pécel. (Gödöllő 607/1918.)“

Az itt előirt megjegyzésekben említett hatósági engedélyek megadására a jelen rendelet 2. pontjának utolsóelőtti bekezdése értelmében az a hatóság illetékes, aki a marhalevélen megjelölt vásárlási igazolványt kiállította.

A tényleg megvásárolt állatokat a marhalevélkezelő a tulajdonjog átruházásáról szóló jegyzőkönyv megfelelő folyószáma alatt a vásárlási igazolvány hátolsó lapjára vezetett záradékkal feljegyzi és ezt a záradékot szabályszerű aláírásával és pecsétjével látja el ilyenformán:

„512. jkönyvi sz. Az igazolványra jegyzett állatok közül a mai napon megvásároltatott 2 drb vágóökök.

Új marhalevelek száma: 22/1918. és 216/1918.

Gyórszentmárton, 1918. évi március hó 8-án.

P. H.

*Kovács József,
marhalevékezeltő.*

Ha az igazolvány szerint vásárolható összes állatok megvásároltattak, akkor az igazolvány záradékolás után az utoljára megvett állat marhaleveléhez hozzáfűzendő.

A vásárlási igazolvány kezeléséért és a leirási záradék rávezetéseért díjat szedni nem szabad.

Lejárt, de részben vagy egészben ki nem használt vásárlási igazolványt a kiállító hatóság kezébe kell visszajuttatni.

6. Az állattenyésztési érdekek előmozdítása céljából a vásárlási igazolvány kötelezettsége alól kivételnek az olyan tenyészállatok vásárlásai, amelyeket egyes községek vagy gazdák a m. kir. gazdasági felügyelők közbejöttével eszközölnek.

Ilyen esetekben a tulajdonjog átruházása és a marhalevél átíratása az illetékes m. kir. gazdasági felügyelő igazolása alapján minden korlátozás nélkül történhetik.

7. A közellátás megkönnyítése érdekében az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter ural egyetértőleg megengedem, hogy vágómarhát (beleértve a bivalyt és borjút is) és vágójuhót (beleértve a bárányt is) vásárlási igazolvány nélkül vásárolhasanak:

a) a budapest-székesfővárosi állatvásárokon saját szükségletük fedezésére a főváros területén működő mészárosok és húsipari üzemek, de csakis azon korlátozásokon belül, amelyeket a vásárlások mértéke tekintetében Budapest székesfőváros tanácsának utasítására a budapest-székesfővárosi állatvásárok és vágóhidak igazgatója a helyi fogyasztási érdekek megóvása céljából életbe léptet,

b) törvényhatósági joggal felruházott városokban saját szükségletük fedezésére a helybeli mészárosok és húsipari üzemek, de csakis azokon a korlátozásokon belül, amelyeket a vásárlások mértéke tekintetében a városi tanács utasításai alapján a rendőrkapitány a helyi fogyasztási érdekek megóvása céljából elrendel.

8. A 77.000/III. B. 1917. számú itteni rendelet 1. pontjának második bekezdésében megállapított kereteken belül szintén vásárlási igazolvány nélkül szabadon vásárolhatnak az ország területén állomásozó katonai helyőrségek, csapattestek, pótkeretek stb., de csupán akkor, ha a felettes katonai hatóságuktól kapott vásárlási megbízásokat a marhalevelek kiállítására hivatott helyi állategészségügyi hatóság előtt kellően igazolni tudják. Vásárlási jogosultságuk mindenkor csak állomáshelyeik közvetlen környékére, vagyis attól legfeljebb 30 kilométernyi távolságban fekvő helyekre terjedhet ki.

9. Továbbeladás céljából a budapest-székesfővárosi vágóállatvásárra küldendő vágómarhák és vágójuhok vásárlására fel van jogosítva minden igazolt állatkereskedő, akinek Budapest székesfőváros tanácsának meghatalmazása folytán a budapest-székesfővárosi állatvásárok és közbúvághidak igazgatója által kiállított hiteles igazolványa van.

Ezeket az igazolványokat a budapest-székesfővárosi állatvásárok és közbúvághidak igazgatója a székesfővárosi tanács meghatalmazása alapján olyanoknak adhatja ki, akik elfogadhatóan igazolni tudják, hogy vágóállatoknak a budapesti vásárookra küldésével eddigi is rendszeresen foglalkoztak.

Az ilyen igazolvány alapján eszközölt tulajdonjogátruházás alkalmával az igazolvány sorszámát, kiállítóját és kiállítása helyét az új marhalevelek felső szélén és a tulajdonátruházási jegyzőkönyv megfelelő rovatában a jelen rendelet 5. pontjában előirt módon jelezni kell. A tulajdonátruházásról szóló jegyzőkönyvbe vezetendő feljegyzés formája. (Budapesti vásár 65/1918.)

Ilyen igazolvány alapján a feljogosított kereskedő, a vásárlási külön korlátozások alatt álló helyeket kivéve, az ország egész területén és darabszámra való tekintet nélkül vásárolhat vágóállatokat, de azokat sem a vásárlás helyén, sem másutt tovább el nem adhatja, hanem kizárólag csak a budapest-székesfővárosi vágóállatvásárra küldheti.

10. A hatóság által kiadott vásárlási igazolvánnyal egyenlő értékűek azok az arcképes igazolványok, melyeket igazolt szerződéses szállítói részére a szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának lebonyolításával megbízott hatósági szervezet, az Állat- és Takarmányforgalmi R.-T. bizonyos meghatározott területekre kiterjedő hatállyal állít ki.

Ezek az igazolványok csak akkor érvényesek, ha a részvénytársaság aláírásával száraz nyomatú bélyegzővel és pecsétjével el vannak látva.

A tulajdonjog átruházásánál való használatuk tekintetében a jelen rendelet előző 8. pontjának harmadik bekezdésében adott utasítás irányadó. A tulajdonjog átruházásáról szóló jegyzőkönyvbe vezetendő feljegyzés formája. (Állatforgalmi R.-T. 23/1918.)

Ilyen igazolvány tulajdonosa fel van jogosítva arra, hogy azon területen, amelyre az igazolvány szól, számbeli korlátozás nélkül vásárolhasson vágómarhákat, de azokat sem a vásárlás helyén, sem másutt el nem adhatja, hanem csakis a nevezett részvénytársaság által fedezendő vágómarhaszükséglet ellátására az igazolványban megjelölt gyűjtőtelepre szállíthatja.

11. A 77.000/II. B. 1917. számú itteni rendelet 9. pontjában megjelölt bizottságok vásárlási ténykedést egyáltalában nem fejtenek ki, hanem kizárólag a belföldi fogyasztás, a hadsereg és a kivitel céljaira szolgáló vágómarhák átvételére vannak hivatva és

ezen átvételnél továbbra is a jelen rendeletben előirt külön igazolványok nélkül működnek.

12. Felhivom az összes hatóságokat és hatósági állatorvosokat, hogy a marhalevelkezelőket a jelen rendeletben adott utasítások betartása szempontjából szigorúan ellenőrizzék. A vásárokon gyakorolt ellenőrzés alkalmával úgy közvetlenül a saját hatáskörükben, mint a csendőrség és a vásárrendőrségek útján mindent megtegyenek az iránt, hogy ott vásárlási igazolvánnyal el nem látott egyén vételeket és eladásokat ne eszközöljön. Végül különös gondot fordítsanak arra, hogy a helyi állategészségügyi hatóságok sem a katonai helyőrségek nevére szóló, sem az igazolványok alapján kiállított és így az előirt módon megjelölt marhaleveleket át ne irányítsák.

13. Az illetékes hatóság az ellen, ki a jelen rendelet intézkedéseit megszegi, azok kijátszására irányuló cselekményeket követ el vagy ilyen esetekben közreműködik, a szarvasmarhák és juhok adás-vételi forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 938/1918. M. E. számú rendelet 5. §-a alapján a legszigorúbban járjon el.

Ha akár ezen kihágások eseteiben, akár a 4.563/1917. M. E. számú kormányrendelet 5. §-a alapján az állatok elkobzását rendeli el, ezen rendelkezése ellen felebbezni csak birtokon kívül lehet.

Az elkobzott állatokat a helyi szükséglet fedezése céljából saját hatáskörében értékesítheti. Ellenben az ilyen célú értékesítés nem volna kivihető, akkor erről az itt tekintetbe jövő állatok forgalmának lebonyolításával megbízott hatósági szervezetet, az Állat- és Takarmányforgalmi R.-T.-ot egyrészt az ítélet egy másolati példányának megküldése útján, másrészt az állatok tartózkodási helyét, nemenkénti darabszámát és az elkobzás tényét és indokait is jelző táviratban (Sürgönycím: Állatfor. Budapest.) haladéktalanul értesítse.

Az Állat- és Takarmányforgalmi R.-T. az elkobzást bejelentő hatóság megkeresésére köteles az állatokat tartózkodási helyéhez legközelebb működő szerződéses szállítóját utasítani arra, hogy az elkobzott állatokat, ha katonai szállítás céljaira alkalmasak, a lefoglalást fenntartó hatóság közbenjöttével a mindenkor megállapított katonai átvételi áraknál 10%-kal alacsonyabb áron késedelem nélkül átvegye. Amennyiben az állatok a katonaság céljaira nem volnának alkalmasak, az Állat- és Takarmányforgalmi R.-T. azoknak más célokra való haladéktalan értékesítése iránt köteles intézkedni. Ugyanennek a részvénytársaságnak kell gondoskodnia arról is, hogy az állatok eladásából befolyt pénzüsszegek az elkobzást kimondó ítéletekben megjelölt helyekre az átvétel napjától számított 30 napon belül befizettessenek.

14. A jelen rendelet 1918. évi március hó 15-ik napján lép életbe.

Budapest, 1918. évi március hó 6-án.

A. minta a 63.000/1918. F. M. sz. rendelethez.

Az igazolvány sorszáma.

Ez az igazolvány díj- és illetékmentes és kiállításért díj nem szedhető.

Vásárlási igazolvány. Élő szarvasmarhára és juhra.

.....községben.....(a vevő neve), aki.....utca, út, tér.....ház-
 szám alatt lakik és.....községben.....saját gazdasága.....üzlete van, joga-
 sult arra, hogy ezen igazolvány keltétől számított egy hónapon belül itt meg-
 nevezett.....üzlet részére levágás.....céljából.....azaz.....darab élő
 szarvasmarhát.....és pedig:
 jult

.....(az állatok nemenkinti darabszáma)
 az ország területén bárhol, ahol a vásárlás különösen korlátozva nincsen, vásá-
 rolhasson.
 Kelt.....191.....évi.....hó.....n.
 (alíírás)

P. H.

Ez az igazolvány másra át nem ruházható és ennek alapján kizárólag csak az vagy annak igazolt megbízottja vásárolhat, akinek a nevére szól.
 A vásárolni engedélyezett állatokra vonatkozó tulajdonjog átruházása alkalmával az igazolványt megfelelő kezelés végett a marhalevel-kiállítónak minden egyes esetben át kell adni.
 A lejárt, de egészen vagy részben ki nem használt igazolványokat a kiállító hatóságnak kell visszaadni.

A. minta.

Igazolószelvény

a.....számu vásárlási igazolványhoz szállítási igazolványok beszerzése esetére.
 A vásárlásra jogosított neve:
 Az állatok nemenkinti darabszáma:

Rendeltetési hely:

(község, város)

Kelt.....191.....évi.....hó.....n.

P. H.

alíírás

Az állatoknak vasúton (hajón) szállítása esetére az Allat- és Takarmányforgalmi Rt.-től (Budapest, V., Dorottya-utca 2/a) m. kir. állatorvosoknál kapható úrlapokon annyi darab szállítási igazolványt kell kérni, ahány részletben tervezetük az állatok szállítása. Ilyen esetekben ez a szelvény letejtendő és a szállítási igazolványt kérő beadványhoz mellektendő. Ha az igazolványra jegyzett állatok lábón hajta kerüinek a kifűzött helyre és ezt a szelvényt a kiállító hatóság magánál vissza nem tartotta, akkor az igazolványval való eredeti összefüggésben meg kell hagyni.

B. minta a 63.000/1918. F. M. sz. rendelethez.

Jegyzék

a 63.000/1918. F. M. sz. rendelet 2. pontja alapján kiadott
vásárlási igazolványokról.

Sorszám	A fél neve, lakása és foglalkozása	A vásárlás célja (levágás továbbtartás)	Az igazolványra jegyzett állatok nemenkinti darabszáma	Jegyzet
1.				
2.				
3.				

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 77.000. 1918. O. K. H. számú rendelete a leölt szarvasmarhának, juhnek és kecskének vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában.¹⁾

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter a 4.563/1917. M. E. számú rendelet 3. §-ának utolsó bekezdésében nyert felhatalmazás alapján a m. kir. földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a következőket rendeli:

1. §.

Leölt szarvasmarhát (beleértve a bivalyt és borjút is), leölt juhot és kecskét (beleértve a bányánt és gödölyét is), akár egészben, akár felére vágva, akár kisebb részekre darabolva, továbbá mindezen állatok husából előállított bármínemű terméket vasuton, hajón vagy gépkocsin a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre csak a 2.570/1917. M. E. számú rendeletben (l. a Budapesti Közlöny 1917. évi július hó 3. napján megjelent 150. számában) megállapított mintájú szállítási igazolvány mellett szabad szállítani.

2. §.

A szállítási igazolványt az Országos Közélelmezési Hivatal állítja ki. A kiállítás iránti kérvényben fel kell tüntetni a szállítani kívánt leölt állat, illetőleg hús vagy hústermékek megnevezését, a küldemény súlyát, a feladó és a rendeltetési állomást, valamint a feladó és a címzett nevét, lakhelyét és foglalkozását.

3. §.

Ez a rendelet nem érinti az Ausztriával 1907. évi október hó 8. napján kötött és az 1908:XII. t.-cikkbe iktatott szerződés XX. cikkéhez tartozó „Végrehajtási módozatok“ 1. §-ának utolsó bekezdését; de a friss hússzállítmányok vizsgálatával megbizott hatósági állatorvos a 100.000/1907. F. M. számú rendelet 22. pontjában előirt igazolványt csak abban az esetben állíthatja ki, ha a fél a szállítási igazolványt felmutatja.

4. §.

A 3.191/1916. M. E. számú rendelet rendelkezései helyébe a leölt szarvasmarhának Ausztriába való kiviteléhez szükséges engedély tekintetében a jelen rendelet vonatkozó rendelkezései lépnek.

A leölt szarvasmarhának és juhnek az Országos Közélelmezési Hivatal által kiállított szállítási igazolvány mellett Ausztriába való kiszállítása az Állat- és Takarmányforgalmi részvénytársaság hatáskörébe tartozik.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 24-én kelt 71. számában.

5. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésüknél vagy kijátsszásuknál bármely módon közreműködik, a 4.563/1917. M. E. számú rendelet 5. §-a szerint kihágást követ el s a hivatkozott §-ban foglalt büntető rendelkezések alá esik; ehhez képest hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

6. §.

A jelen rendelet 1918. évi március hó 28. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi március hó 23. napján.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 6.732/1918. IV—1. F. M. számú körrendelete a három évnél fiatalabb üszők és tehének vasúton való szállítása és levágása tárgyában kiadott 5.700/1918. F. M. sz. rendelet hatályon kívül helyezéséről.¹⁾

(Valamennyi alispánnak.)

Az ország folyó évi takarmánytermése előreláthatólag nem fog megfelelni a hozzá fűzött reményeknek. Hogy ennek következtében a folyó évi március hó 15-én 5.700/IV—1. szám alatt alispán úrhoz intézett leiratomban, a három évnél fiatalabb üszők és tehének vasúton való szállítása és levágása tilalmazása tárgyában elrendelt korlátozó intézkedések folytán az üszőállomány forgalmának, illetve a tenyésztésre kevésbé alkalmasak levágásának további korlátozása által a téli takarmányozási viszonyok ne súlyosbittassanak, vagy hogy ezen állatok súlybeli vesztesége révén a gazdaközönség indokolatlan károsodásnak kitéve ne legyen, az 1914. évi október hó 10-én kelt 7.512. M. E. számú kormányrendelet alapján a folyó évi március hó 15-én kelt 5.700/1918. számú rendeletemet hatályon kívül helyezem és felhatalmazom alispán urat, hogy — amennyiben a takarmányhiány kényszerítő hatása azt feltétlenül szükségessé tenné, állatállományunk fenntartásához fűződő felette fontos nemzeti és gazdasági érdekek szigorú szem előtt tartásával, — egyesek törvényhatósága területén fekvő egyes gazdaságok, községek (városok) vagy járások, esetleg törvényhatósága egész területére is, a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségnek meghallgatása után a vasúti szállítási, illetve levágási tilalom alól további intézkedésig felmentést adhasson. A felmentésre vonatkozó esetenkénti vagy általános határozatot alispán úr közölje a községi előljárással, a járási (városi) m. kir. állatorvossal, a gazdasági felügyelővel és a marharakodó állomásra kirendelt állatorvos szakértővel.

Az ide vonatkozóan teendő intézkedéseit hozzám mindenkor jelentse be és a szomszédos törvényhatóságokat szintén értesítse. Budapest, 1918. évi június hó 21-én.

¹⁾ Megjelent a Belügyi Közlöny 1918. július 14-én kelt 29. számában.

Szesz és szeszes italok termelése és forgalomba hozatala.

A m. kir. pénzügyminiszter 112.400/1917. számú rendelete a fogyasztási adó alá eső szeszifőzdek üzemének az 1917/1918. évi termelési időszakban való korlátozása tárgyában.¹⁾

A rendkívüli viszonyokra való tekintettel szükségesnek mutatkozik, hogy a lakosság élelmezésére, valamint az állatállomány eltartására szükséges termények biztosítása végett az 1917/1918. évi termelési időszakban a fogyasztási adó alá eső szeszifőzdek szesztermelése, illetve az egyes terményeknek szeszszé való feldolgozása tekintetében bizonyos korlátozások tétessenek.

Ebből a célból minisztertanács felhatalmazása alapján a következőket rendelem:

1. §.

Buzát, kétszerest, kölest, tatárkát és zabot a fogyasztási adó alá eső (ipari és mezőgazdasági) szeszifőzdek az 1917/1918. évi termelési időszakban a m. kir. minisztérium 1917. évi szeptember hó 20-án 3.510. M. E. szám alatt kelt és a Budapesti Közlöny 1917. évi szeptember hó 23-iki (220.) számában közzétett rendeletének megfelelően — egyáltalában nem dolgozhatnak fel.

2. §.

Rozsot és árpát alapanyagként csupán azok a szeszifőzdek fordíthatnak szesztermelésre, melyek sajtolt élesztőt is készítenek, még pedig az 1. §-ban említett kormányrendelet értelmében visszatartott, illetve beszerzett mennyiségekből rozsot az illető szeszifőzdekben az 1913/1914. évi termelési időszakban feldolgozott rozs tényleges súlymennyisége, árpát pedig — mely kizárólag maláta alakjában dolgozható fel — az említett termelési időszak alatt száraz és zöld maláta alakjában feldolgozott árpamennyiség erejéig.

Azok a sajtolt élesztőt is készítő szeszifőzdek, melyek első ízben az 1913/14. évi termelési időszakot követőleg foglalkoztak sajtolt élesztő készítésével, az első üzemi évben feldolgozott árpának megfelelő mennyiségét, az 1917/18. évi termelési időszakban

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 4-én kelt 229. számában.

első ízben üzembe kerülő kontingenssel bíró ily mezőgazdasági szeszfőzdek pedig a részükre kiosztva levő törzskontingens minden hektolitere után legfeljebb 220 (Kettőszázhusz) kilogramm árpát dolgozhatnak fel.

A sajtolt élesztőt nem készítő szeszfőzdek rozstot egyáltalában nem fordíthatnak szesztermelésre, árpát pedig csakis az egyéb anyagokból készíthető cefréhez használatos maláta alakjában és az előállítandó alkoholmennyiség minden hektoliterjére az 1. §-ban említett kormányrendelet értelmében visszatartott, illetve beszerzett mennyiségekből legfeljebb az ugyanezen kormányrendelet 7. §-ának harmadik bekezdése szerint számítandó mérvben és az alábbiak szerint termelhető alkoholmennyiség erejéig dolgozhatnak fel.

Ennélfogva a 3.510/1917. M. E. számú kormányrendelet értelmében visszatartott, illetve beszerzett árpamennyiség fel nem dolgozható része a most említett kormányrendelet 20. §-ában meghatározott jogkövetkezmények terhe alatt a Hadi Termény Részvénytársaság, Horvát-Szlavonországokban az ottani Országos Elítási Részvénytársaság rendelkezésére bocsátandó.

3. §.

A szesztermeléssel együttesen sajtolt élesztőt is készítő ipari és mezőgazdasági szeszfőzdek a jelen rendelet 2. §-ában említettek kivül egyéb szeszgyártási anyagokat oly mérvben dolgozhatnak fel, hogy a rendelkezésükre álló anyagokból való összes szesztermelésük az 1917/18. évi termelési időszakban nem lépheti túl az 1913/1914-iki termelési évadban elért szesztermelésük mennyiségét.

Azok a szeszfőzdek, amelyek az 1916/1917. termelési időszakban sajtolt élesztőt nem készítettek, az 1917/1918. termelési időszakban sajtolt élesztő készítésével nem foglalkozhatnak.

Ez a tilalom nem terjed ki a kontingenssel bíró azon mezőgazdasági szeszfőzdekre, amelyek első ízben a most említett termelési időszakban kerülnek üzembe. Az ilyen szeszfőzdek 1917/18. évi szesztermelvénye azonban nem haladhatja meg a részükre kiosztva levő törzskontingens mennyiségét.

A sajtolt élesztőt is készítő azoknál a szeszfőzdeknél, melyek első ízben az 1913/1914. évi termelési időszakot követőleg foglalkoztak sajtolt élesztő készítésével, az első üzemi évben elért szesztermelvényük tekintendő az 1913/1914. évi szesztermelés gyanánt.

4. §.

A szesztermeléssel együttesen sajtolt élesztőt nem készítő ipari és mezőgazdasági szeszfőzdek tengerit nem fordíthatnak szesztermelésre. A pénzügyminiszter azonban az érdekelt miniszterekkel, illetve Horvát-Szlavonországok területére nézve a bánnal egyetértően — esetenként írásban benyújtandó kérvény alapján — engedélyt adhat arra, hogy a jelen rendelet 5. §-ában meghatározott keretek között szesztermelésre fordítható burgonya helyett s annak

közélelmezési célokra való átengedése esetében — külön meghatározandó feltételek mellett — tengeri használtassék szesztermelésre.

Ugyszintén meg van engedve a mezőgazdasági szeszfőzdek vállalkozóinak, hogy a fennálló szabályok értelmében az 1917. évi termésből visszatartható, illetve beszerezhető tengerikészletüknek kizárólag állattakarmányozási célokra fordítandó részét a jelen rendelet 5. §-ában meghatározott kereteken kívül szesztermelésre felhasználhassák.

5. §.

A 4. §. alá tartozó mezőgazdasági szeszfőzdek burgonyából legfeljebb az 1913/1914. évi termelési időszakban burgonyából elért szesztermelvényük 25%-ának megfelelő mennyiségű szeszt termelhetnek.

A 4. §. alá tartozó ipari szeszfőzdek burgonyát nem fordíthatnak szesztermelésre.

Az 1913/1914. évi termelési időszakban üzemben kívül állott, valamint a most említett termelési időszakban burgonyát fel nem dolgozó mezőgazdasági szeszfőzdek, nemkülönben az 1913/1914. évi termelési időszakot követőleg üzembe helyezett, illetve az 1917/18. évi termelési időszakban első ízben üzembe kerülő kontingenssel bíró mezőgazdasági szeszfőzdek burgonyából a részükre kiosztva levő tözskontingens 25%-át főzhetik ki, kontingenssel nem bíró ily mezőgazdasági szeszfőzdek pedig legfeljebb 180 hektoliter alkoholt termelhetnek.

6. §.

A 4. §. alá tartozó ipari szeszfőzdek melasseból meglevő készletüket, s a külön rendelet értelmében rendelkezésükre jutó mennyiséget dolgozhatják fel.

7. §.

Cukorrépat (répafejeket) a fogyasztási adó alá eső ipari és mezőgazdasági szeszfőzdek az 1917. évi cukorrépatermelés szabályozásáról szóló és a Budapesti Közlöny 1916. évi november hó 18-iki számában közzétett 3.839/1916. M. E. számú kormányrendeletben meghatározott feltételeknek — mezőgazdasági szeszfőzdek pedig az 1899. évi XX. t.-c. 5. §. 2. a)–c) pontjaiban meghatározott követelményeknek is — betartása mellett fordíthatnak szesztermelésre.

A cukorrépából (takarmányrépából, répafejekből) előállítandó szeszmenyiség után a szesz eladási árából a fennálló szabályok értelmében járó kincstári részesedésen felül hektoliterfokonként 40 fillér külön részesedés címén az államkincstárba beszolgáltatandó.

Cukorrépat és melasset együttesen vagy egyidejűleg ugyanazon napon lefőzni (lepárolni) nem szabad.

Ha a cukorrépából termelt szesz lepárolása nem akként történik, hogy a cukorrépából nyert szesz mennyisége külön biztosan megállapítható, akkor a cukorrépából (takarmányrépából, répafejek-

ből) elért alkoholnyeredék az erre nézve a pénzügyigazgatóságok részére külön kiadott rendelettel meghatározott átlagszámítási alapon akként állapíttatik meg és vétetik számításba, hogy a cukorrépa (takarmányrépa, répafej) cukortartalma 15%-kal, az 1 kg. cukorra eső alkoholnyeredék pedig legalább 54/100%-kal számítandó.

8. §.

A szeszgyártási anyagok beszerzése tekintetében az egyes anyagnemek forgalombahozatala tárgyában kiadott vagy ezután kiadandó rendeletek határozmányai, mezőgazdasági szeszfőzdekre nézve pedig ezeken kívül az 1899 : XX. t.-c. 5. §-ának 2. a) pontjában meghatározott követelmények is — irányadók.

Azokra a mezőgazdasági szeszfőzdekre nézve, amelyek községi bizonyítvánnyal igazolják, hogy a velük kapcsolatos gazdaságnak szesztermelési célokra szánt nyers terményei hatósági rendelkezés következtében közcélokra igénybe vétettek vagy azt igazolják, hogy a rossz termés miatt szenvednek anyagihiányban, az 1917/1918. évi termelési időszakban eltekintek az 1899 : XX. t.-c. 5. §. 2. a) pontjának a mezőgazdasági szeszfőzdekre vonatkozó azon rendelkezésétől, hogy kizárólag vagy legnagyobb részben a velük kapcsolatos mezőgazdaság terményeiből nyerjék a szesztermelésre szükséges anyagokat s megengedem, hogy szesztermelési anyagszükségletük fedezésére az egyes anyagnemek forgalombahozatala tárgyában kiadott vagy netán kiadandó rendeletek határozmányainak betartása mellett, tilalom alá nem eső egyéb mezőgazdasági nyers terményeket szerezhessenek be és dolgozhassanak fel anélkül, hogy ezáltal az egyebekben szabályszerűen elismert mezőgazdasági jellegük érintetnék.

9. §.

A jelen rendelet 1—7. §§-aiban foglaltakról szóló eltérésnek csak elkerülhetetlen szükség esetére és előzetesen írásban — a rendelkezésre álló szeszfőzési anyagok nemének és mennyiségének feltüntetésével — kérendő külön engedélyem alapján lehet helye.

10. §.

A mezőgazdasági szeszfőzdek által pótlék gyanánt feldolgozható nyersanyagokra (melasse stb.) eső alkoholnyeredék az egyidejűleg feldolgozásra kerülő alapanyagok alkoholnyeredékével esik egy tekintet alá.

11. §.

Ha a korábban már üzemben állott valamely szeszfőzde az 1917/1918. évi termelési időszakban teljesen üzemben kívül hagyatik, a fentebbiek szerint ebben a termelési időszakban általa előállítható szeszmenntiséget előzetesen írásban kérendő külön engedélyem alapján — a nagyobbik adótétel mellett és a fennálló törvényes

rendelkezések keretében — ugyanilyen jellegű és kontingenssel bíró más szeszfőzdeben is kitermelheti.

Még üzemben nem állott új mezőgazdasági szeszfőde kontingenséből más szeszfőzdeben mi sem termelhető ki.

12. §.

Az a kontingens mennyiség, mely a szesztermelésnek a jelen rendelet szerint való korlátozása folytán kerül rendelkezésre pót-kontingensként és más szeszfőzdek közt nem fog kiosztatni.

13. §.

Mindazoktól az ipari vagy mezőgazdasági szeszfőzdektől, amelyek a jelen rendelettel meghatározott tilalmakat és kereteket túllépi, ez időponttól kezdve további adóbejelentések elfogadtatni nem fognak s ezen felül a közérdekből elrendelt tilalmak és keretek figyelmen kívül hagyása miatt — függetlenül az esetleg folyamatba teendő jövedéki büntető eljárás következményeitől — az egyes szeszgyártási anyagok forgalmának és felhasználásának szabályozása tárgyában kiadott vagy netán kiadandó rendeletek vonatkozó büntető határozmányai is alkalmazandók.

14. §.

Jelen rendelet a szeszadóra nézve fennálló törvényes rendelkezéseket egyébként miben sem érinti s 1917. évi szeptember hó 1-ső napjától számítandó hatállyal azonnal életbe lép.

Budapest, 1917. évi október hó 3-án.

A m. kir. pénzügyminiszter 112.500/1917. számú rendelete a szesz eladási módja és a kincstárnak a szesz eladási árában való részesedése tárgyában.¹⁾

Az állami bevételekre és kiadásokra vonatkozó törvényes felhatalmazások, valamint a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdekben, valamint a termelési adó alá eső szeszfőzdekben előállított szesz forgalmára nézve a következőket rendelem:

1. §.

Az 1917. évi október hó 15-ikétől kezdve égetett szesz italoknak akár hideg úton, akár lepárolás útján való készítéséhez s általában emberi italul szolgáló bármiféle szesz folyadékhoz, vagy gyógyszerek — gyógyászati készítmények — és kozmetikus cikkekhez csakis finomított szesz használható fel.

Nyers szeszt ezentúl csakis ecetgyártásra szabad felhasználni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 11-én kelt 235. számában.

Az 1917. évi október hó 15-ike előtt már megadózott nyers szesz felhasználása — a gyógyszerárúkhhoz használt szesz kivételével — nincs korlátozva.

A gyümölcsből, szőlőtörkölyből, borseprüből vagy egyéb anyagokból termelési adó alá eső szeszfőzdekben termelt szesz nem esik külön finomítási kényszer alá.

Aki a fentebbi rendelkezéseket megszegi, vagy kijátszsa, vagy megszegésüknél vagy kijátszásuknál bármely módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — kihágást követ el és függetlenül a cselekmény miatt a szeszdóra és kincstári árrészesedésre vonatkozó törvényes rendelkezések értelmében esetleg kiróható büntetéstől, kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

2. §.

A fogyasztási adó alá eső szeszfőzdekben termelt finomított szesz ára — ha a szesz megadózva kerül forgalomba — hektoliterenként (100 liter alkohol) 2000 koronában állapítatik meg. Ebből az összegből kontingens szesz után 315 korona, exkontingens szesz után 295 korona a termelőnek, 25 korona a finomítónak járandóságára, 10 korona a nagykereskedőnek jutalékára s a fennmaradó összeg — mely kontingens szesznél 1650 koronát, exkontingens szesznél pedig 1670 koronát tesz ki— adók és árrészesedés fejében az államkincstár javára esik. Az államkincstárra eső 1650, illetőleg 1670 koronából kontingens szesznél 90 korona, exkontingens szesznél 110 korona szeszifogyasztási adót, 70 kor. szeszdópótlékot, 1490 korona pedig kincstári árrészesedést képvisel.

A szesznek adómentes felhasználására, adóval terheltlen vagy az átutalási eljárás mellett való elszállítása esetében a termelő, illetve szeszfinomító a fentiek szerinti járandóságnak, a szeszfinomítással nem foglalkozó szeszszabadraktárak vállalkozói pedig ezenfelül hektoliterenként 3 korona eladási jutaléknak felszámítására jogosultak.

A nagykereskedővel egy tekintet alá esik mindenki, aki megadózott szeszt egy hektoliternyi vagy ezt meghaladó mennyiségben hoz forgalomba.

3. §.

Minthogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok, valamint Bosznia és Hercegovina területéről átutalási eljárás mellett behozott égetett szesz folyadékok után átutalás útján csak a szeszdó térül meg, az említett területekről az 1899. évi XVII. t.-c. által módosított 1894. évi XV. t.-cikkben szabályozott

módon behozott égetett szeszes folyadékok után a kincstárnak szeszdópótlék és kincstári árrészesedés fejében hektoliterenkint 1.560 korona fizetendő.

4. §.

A vámkülföldről behozott égetett szeszes folyadék után a vámilleték és adón kívül szeszdópótlék és kincstári részesedés fejében hektoliterenként szintén 1.560 korona fizetendő.

5. §.

Az a rendelkezés, hogy a belföldön répából előállított szesz után hektoliterenként 40 fillér külön kincstári részesedés fizetendő, változatlanul fentartatik.

6. §.

A termelési adó alá eső szeszfőzdek a szeszdón és szeszdópótlékon kívül hektoliterfokenként 14 korona 90 fillért tartoznak kincstári részesedés fejében fizetni.

7. §.

Az 1917. évi szeptember hó elseje óta termelt szesz, ha a szabad forgalomba nem ment át, hanem még a szeszfőzdekben vagy szabadraktárakban van, a jelen rendelet 2. §-ában megállapított részletezés szerint esik szeszdó, szeszdópótlék és kincstári árrészesedés alá; míg a korábbi termelési időszakokban termelt szesz után — arra való tekintettel, hogy a termelőnek járandósága, a szeszfinomítási költségek és a kincstár részesedése a most megállapítottnál kisebbek voltak — kincstári árrészesedés címén a mutakozó különbözet is megfizetendő. Jelesül az 1914/1915-iki termelési időszakból származó szesz után szeszdó, szeszdópótlék és kincstári árrészesedés fejében kontingens szesznél hektoliterenként 1.830, exkontingensnél 1.850 korona, — az 1915—1916-iki termelési időszakból származó szesz után kontingens szesznél 1.850, exkontingensnél 1.870 korona — s az 1916/1917-iki termelési időszakból származó szesz után kontingens szesznél 1.780, exkontingensnél 1.800 korona fizetendő.

Ha a termelő vagy finomító, illetőleg a szabadraktár vállalkozója az 1914/1915., illetve 1915/1916., illetve 1916/1917. évi termelési időszakból származó és vállalatában még készletben levő szesznek a jelen rendelet hatályba léptét követőleg adóval terhelten, adómentes felhasználásra, illetve átutalási eljárás mellett való elszállítása esetén a vonatkozó rendeletek értelmében őt megillető összegnél többet szed be, a különbözetet az államkincstárba részesedés címén befizetni tartozik.

8. §.

A jelen rendelet által érintett vállalatokból mindaddig, míg az 1914/15., illetve az 1916/17. termelési időszakból származó

szeszkészletük ki nem merítettett, az 1917/1918. évi termelvényből származó és az említett készlettel ugyanazon nemű és ugyanazon adótétel alá eső szesz nem szállítható el.

9. §.

A szabad forgalomba már átment, vagyis úgy a szeszádóval, valamint a szeszádópótlékkal is már megadóztatott és kincstári árrészesedéssel nem terhelt mindennemű égetett szesz folyadékok után, melyek 1917. évi október hó 15. napján 10 hektoliterfokot meghaladó mennyiségben bárkinél készletben vannak, kincstári pótrészesedés fejében mindenki hektoliterfokonként 14 koronát tartozik fizetni.

Az égetett szesz folyadékok készletének e pótrészesedéssel való megrovása az e tárgyban 1917. évi 124.052. sz. alatt egyidejűleg kiadott rendeletemhez csatolt „Szabályzat“ rendelkezései értelmében teljesítendő.¹⁾

10. §.

Ha a jelen rendelet hatályba lépte napján oly szerződésbeli kötelezettségek állanak fenn, amelyek megadózott szesznek a jelen rendelet hatályba lépte után teljesítendő szállítására vonatkoznak, az átvevő ellenkező szerződésszerű kikötés hiányában köteles az eladónak minden liter alkohol után a jelen rendeleten alapuló ártöbbletet megfizetni.

11. §.

Az 1915. évi 49.390. számú rendelet 5. §-ának utolsó bekezdését, mely szerint a szeszádó hitelezése esetén a részesedés is — külön biztosíték nélkül — hitelezettnek tekintendő, 1917. évi november hó elsejétől fogva hatályon kívül helyezem.²⁾

Ezen időt követőleg a kincstári árrészesedés fizetésére hitel csak megfelelő biztosíték mellett s az általános szabályokban meghatározott módon és mérvben engedélyezhető.

Az 1908. évi XXVIII. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 27. §. II. 2. pontjában meghatározott szállítási biztosíték a szeszádón és a szeszádópótlékon kívül a kincstári árrészesedésre nézve is minden esetben leteendő. Az ezen utasítás 30. és 31. §-ai értelmében nyújtott szabadraktári biztosítéknak a raktáron tartott vagy ezután átveendő zárolt szeszmenntiségek után járó kincstári árrészesedés erejéig való felemelése alól azonban megokolt esetben — külön írásbeli kérvény alapján — a pénzügyminiszter felmentést adhat.

¹⁾ L. Pénzügyi Közlöny 1917. október 11.

²⁾ A kincstári árrészesedés hitelezése tárgyában a m. kir. pénzügyminiszter 144.822. szám alatt valamennyi kir. pénzügyigazgatóságához, vám- és adóhivatalhoz és pénzügyi közeghez körrendeletet intézett. (L. Pénzügyi Közlöny, 1917. november 30.)

12. §.

Jelen rendelet a szeszadóra, szeszadópótlékra és kincstári árrészesedésre nézve fennálló törvényes rendelkezéseket egyébként nem érinti s azonnal életbe lép.

Budapest, 1917. évi október hó 10. napján.

A m. kir. pénzügyminiszter 133.327. számú hirdetménye a gyümölcs-pálinkafőzés tárgyában.¹⁾

Az érdekelt gyümölcsstermelőket a következőkről értesítem:

1. A gyümölcsből való szesztermelés korlátozása tárgyában 3.060/1917. M. E. számú rendelet csak 1917. évi augusztus 23-án, tehát oly időben tétetett közzé, hogy az oly községekben termelt szilva, illetve ennek jelentékeny része, mely községek nem tartoznak szilva feldolgozására létesült valamely központi szeszfőzde területéhez s így a szilva az idézett rendelet szerint szesztermelésre nem fordítható, más értékesítési, illetve felhasználási lehetőség hiányában értéktelenül megsemmisül. Ezen eset bekövetkezésének elhárítása végett kivételesen megengedem, hogy az említett községekben termelt szilva, melyet legkésőbbben 1917. évi szeptember hó végéig cefréztek be, a vonatkozó törvényes rendelkezések betartásával a főzőkészülék termelőképesége szerinti átalányozás mellett szesztermelésre oly helyeken is felhasználtassék, amelyek nem tartoznak szilva feldolgozására létesült valamely központi szeszfőzdehez.

2. A központi szeszfőzde vállalkozója azokat a nyersanyagokat, amelyek feldolgozására a központi szeszfőzde létesült, a megállapított áron minden esetben átvenni köteles, még akkor is, ha a szeszfőzde a szeszfőzést még nem is kezdte meg.

3. A szeszadóra vonatkozó törvények némely rendelkezéseinek módosításáról és kiegészítéséről szóló 1916:XXIV. t.-c. 2. §-ában foglalt rendelkezések végrehajtása tárgyában 116.300/1916. sz. alatt kiadott utasítás mellékletét képező engedélytervezet 6. pontja szerint a központi szeszfőzde vállalkozója köteles a szilva, szőlőtörköly, illetve a borseprű beszállításával felmerülő fuvarköltségeket az említett anyagok átvétele alkalmával megfizetni.

4. Az előző pontban említett engedélytervezet 2. pont harmadik bekezdése szerint pedig, amennyiben különleges körülmények a termelőre nézve az említett nyersanyagoknak a központi szeszfőzdebe vagy a beváltó állomásra való beszállítását lehetetlenné teszik, a pénzügyminiszter az egész területre, vagy annak egyes részeire nézve kötelezheti a központi szeszfőzde vállalkozóját, hogy az egyes termelőktől a nyersanyagot minden egyes községben a község belterületére, egyes egész kivételes esetekben a község belterületén kívül a pénzügyminiszter által megjelölendő helyen vegye át.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 19-én kelt 232. számában.

Ha tehát ilyen különleges körülmények fennforognak, az érdekelt termelők a különleges körülmények fennforgásának kellő igazolása mellett az illetékes pénzügyigazgatóságnál kérhetik a kérdéses kedvezmény megadását. Figyelmeztetem azonban a termelőket, hogy ilyen esetleges kérelmüket csak abban az esetben teljesítheti az erre külön felhatalmazott pénzügyigazgatóság, ha az említett különleges körülmények tényleg fennforognak.

5. Végül figyelmeztetem az érdekelt termelőket, hogy ha valamely központi szeszfőzdé kerületében termelt oly nyersanyagra nézve, melyre az átalányozás beszünttetett, az adóköteles műveletet más mint az erre jogosult bárhol akár külön, akár más nyersanyaggal vegyesen eszközözi, az minden esetben be nem jelentettek tekintendő és az ekként elkövetett jövedéki kihágás az 1899 : XX. t.-c. 84. §. első bekezdésében meghatározott büntetéssel büntetendő.
Budapest, 1917. évi október hó.

A m. kir. pénzügyminiszter 158.802/1917. számú rendelete a gyümölcspálinkafőzés tárgyában.¹⁾

Az érdekelt termelők részéről mindgyakrabban felmerül az a panasz, hogy a központi szeszfőzdék vállalkozói azon anyagokat (szilvát, szőlőtörkölyt és borseprűt), melyek feldolgozására a központi szeszfőzdék létesültek, nem képesek átvenni, illetve feldolgozni, mert a központi szeszfőzde felállításához vagy még egyáltalában nem fogtak hozzá, vagy pedig annak berendezése még egész kezdetleges állapotban van s így az említett nyersanyagok szesztermelésre való felhasználás nélkül megsemmisülnek. Továbbá az érdekelt termelők még azt is panaszojják, hogy a fennforgó szállítási nehézségek miatt nem képesek a nyersanyagokat a központi szeszfőzdébe szállítani, mely nehézséget még fokozza az a tény, hogy sok esetben a központi szeszfőzde a termelő helytől távol fekszik.

Ezzel szemben a központi szeszfőzdék vállalkozói köréből gyakori az a panasz, hogy a termelők a kérdéses nyersanyagokat vonakodnak átadni még akkor is, ha azok átvétele végett a vállalkozók magában a termelő községben megjelennek.

Mint hogy a főként szesztermelésre felhasználható nyersanyagoknak e célra való fordítása elsőrendű közgazdasági érdek és ez okból ez anyagok feldolgozását feltétlenül lehetővé kell tenni, e cél elérésére s az említett ellentétes panaszok, illetve az ezek tárgyát képező baj lehető megszüntetése végett a következőket rendelem:

1. Tekintettel a közismert, általában igen súlyos szállítási viszonyokra, amelyek a szóbanforgó nyersanyagoknak a központi szeszfőzdébe vagy valamelyik beváltó állomásra való szállítását majdnem lehetetlenné teszik, az 1916 : XXIV. törvénycikk 2. §-ában

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 2-án kelt 279. számában.

foglalt rendelkezések végrehajtása tárgyában kiadott utasítás mellékletét képező engedélytervezet 2. pont 3. bekezdése alapján a központi szeszfőzdek vállalkozóit kivétel nélkül arra kötelezem, hogy azokat a nyersanyagokat, melyeknek feldolgozására a központi szeszfőzde létesült, a termelőktől minden egyes községben a község belterületén a központi szeszfőzde vállalkozója által kijelölendő helyen vegyék át. Az átvételnek legkésőbb 1917. évi december 25-ig¹⁾ kell megtörténnie.

Ha a központi szeszfőzde vállalkozója ezen kötelezettségnek eleget nem tesz, vagy eleget tenni nem képes, ez esetre felhatalmazom a pénzügyigazgatóságot, hogy azon községekben, melyekre a központi szeszfőzde vállalkozója az említett kötelezettségnek nem tett eleget, az érdekelt termelők kérelmére megengedhesse, hogy ezek a saját termésű szőlőtörkölyt és borseprűt, valamint kivételesen a saját termésű szilvát, illetve szilvacefrét is, minthogy ez utóbbinak más megfelelő értékesítési, illetve felhasználási módja most már nincs, az 1917/18. évi termelési időszakban az illető községnek ideiglenesen átengedett főzőkészülékeken — a 78.500/1915. számú körrendelet határozmányainak is betartásával — a főzőkészülék napi termelőképesége szerinti átalányozás mellett kifőzhessék.

Az átalányozás szerinti kifőzés a termelőknek önként érthetően csak az esetben engedhető meg, ha hitelt érdemlően beigazolást nyert, hogy a központi szeszfőzde vállalkozója az említett kötelezettségnek nem akart vagy nem tudott eleget tenni, amire nézve a szükséghez képest a központi szeszfőzde vállalkozója is meghallgatandó. Ebből kifolyóan az átalányozás szerinti főzés nem lesz megengedhető abban az esetben, ha a központi szeszfőzde vállalkozója az említett kötelezettségnek eleget akart tenni és ez a szándéka csak azért hiúsult meg, mert a termelők a nyersanyagok átadását megtagadták, illetve át nem adták.

A pénzügyigazgatóság köteles legkiterjedtebb módon a községek (városok) útján hirdetményileg (dobszó, esetleg falragaszok útján) aziránt intézkedni, hogy a fenti rendelkezésekről a központi szeszfőzdek vállalkozói, az érdekelt termelők tudomást szerezhessenek.

2. A központi szeszfőzdek vállalkozói, amennyiben a központi szeszfőzde kerületéhez több község tartozik, a pénzügyigazgatóságnál írásban bejelenteni kötelesek, hogy az egyes községekben a nyersanyagokat a fent megállapított határidőn belül mely napon és a község belterületének mely helyén szándékoznak átvenni.

A pénzügyigazgatóság a bejelentések alapján nyomban intézkedik aziránt, hogy az átvétel napja és helye az illető községben az előbb jelzett módon a legkiterjedtebben közzététessék, mely

¹⁾ Ezt a határidőt a m. kir. pénzügyminiszter 1917. évi 167.200. számú körrendeletével 1918. évi január hó 31-ig hosszabbította meg. (L. Pénzügyi Közlöny, 1918. január 1.)

alkalommal a termelők a nyersanyagok át nem adásának következményeire is külön nyomatékosan figyelmeztetendők.

Hasonló bejelentésnek és eljárásnak van helye az esetben, ha a központi szeszfőzde kerületéhez csak egy község (város) tartozik ugyan, azonban ennek határa igen nagy; ez esetben az átvétel napja és helye kerületek vagy városrészek szerint jelentendő be.

3. Az érdekelt termelők figyelmét ez alkalommal felhívom a m. kir. minisztérium 4.457/1917. M. E. számú és a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 22. napján megjelent 270. számában közzétett rendeletére, mely a szőlő- és boróka-törkölyt zár alá helyezte. A zár alá helyezés az idézett rendeletből kitűnően nem képez akadályt arra, hogy a szőlőtörköly pálinkafőzésre fordítsák, sőt ellenkezően, a rendelet célzatának megfelel a törkölynek szesztermelésre való felhasználása. A pálinkafőzésen kívül azonban a zár alá vett törkölyt más célra felhasználni, feletetni, eldobni vagy megsemmisíteni nem szabad és e tilalomnak megszegése az idézett rendelet értelmében büntetendő cselekményt képez. Ugyane rendelet értelmében a zár alá vett törkölyt, amennyiben pálinkafőzésre nem használják fel, a Budapesti Közlöny 1917. évi november 27-én megjelent 273. számában közölt „Helyreigazítás” szerint legkésőbb 1917. évi december hó 15-éig, amennyiben pedig pálinkafőzésre felhasználják, a kifőzés után azonnal, de legkésőbb 1918. évi március hó 1-éig megvételre, a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak kell felajánlani.

4. Végül ezúttal is figyelmeztetem az érdekelt termelőket, hogyha valamely központi szeszfőzde kerületében termelt oly nyersanyagra nézve, melyre az átalányozás beszüntetett, az adóköteles műveletet más, mint az erre jogosult, bárhol, akár külön, akár más nyersanyaggal vegyesen eszközli, az minden esetben be nem jelentettnek tekintendő és az ekként elkövetett jövedéki kihágás az 1899. XX. törvénycikk 84. §. első bekezdésében meghatározott büntetéssel büntetendő.

A pénzügyigazgatóságoknak gyümölcs-pálinkafőzés tárgyában az 1917. évi 133.327. szám alatt kiadott hirdetmény (Budapesti Közlöny 1917. évi 232. szám) 4. pontjának megfelelően adott azt a felhatalmazást, mely szerint a központi szeszfőzde vállalkozóját a nyersanyagnak minden egyes községben a község belterületén való átvételére kötelezhette, ezennel visszavonom.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Budapest, 1917. évi november hó 30-án.

A m. kir. pénzügyminiszter 147.200/1917. számú rendelete a megadózott szesz forgalmának és árának megállapítása tárgyában.¹⁾

A megadózott szesz forgalmára és árának megállapítására nézve a következőket rendelem:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 30-án kelt 277. számában.

Forgalombahozatal.

1. §.

Megadózott finomított szesznek, ha száz liternél kisebb mennyiségben hozatik forgalomba-, legalább 94 térfogatszázalék alkoholtartalommal kell bírnia. A belföldi rumnak (szeszből rumessentia vagy valódi rum hozzáadásával készített rumnak), pálinkának (nem édesített vagy helyi szokás szerint kevésbé édesített, szeszből hideg vagy meleg úton, aromatikusszerű essenciák vagy fajgyümölcs-pálinka hozzáadásával vagy e nélkül készített pálinkának), fajgyümölcspálinkának (valódi, szeszszel nem kevert, tiszta gyümölcspálinkának), végül cognacnak és likőrnek — akár kicsinyben, akár nagyban hozatnak forgalomba — legkisebb alkoholtartalma rumnál 40, pálinkánál 20, fajgyümölcspálinkánál 20, cognacnál 40, likőrnél 20 térfogatszázalékkal állapítatik meg.

2. §.

A pénzügyminiszter az 1916. évi 87.000. számú rendeletben (Magyarországi Rendeletök Tára 1916. évfolyam 403. sorszám) előírt engedéllyel bíró oly likőr- és rumkészítőknek, kik az 1913—14. termelési időszakban likőr készítéséhez legalább 50 q cukrot használtak fel, megengedheti, hogy a részükre kiutalt alkoholmennyiségnek legfeljebb 10%-át likőrök készítéséhez használhassák fel.

A zárolt szeszből kiutalt szesz felhasználásával előállított belföldi rum és pálinka forgalombahozatalára vonatkozó egyéb feltételek a szesz kiutalása alkalmával fognak megállapíttatni.

3. §.

Cognac és likőr nyílt edényekben korlátlan italmérési engedély alapján csak nagyobb vasúti vendéglőkben és városokban szolgáltatható ki.

Egyéb helyeken korlátlan italmérési engedély alapján cognacot és likőrt nyílt edényekben kiszolgáltatni tilos és ott az ilyen engedéllyel bíró felek cognacot és likőrt csak a termelők (készítők) eredeti csomagolásában, kellően dugaszolt és lepecsételt vagy lemezzel lezárt és az ital nemét, valamint a termelőnek (készítőnek) nevét tartalmazó címlappal ellátott palackokban, korsókban és hasonló edényekben hozhatnak forgalomba.

A fenti rendelkezések az italmérésre vonatkozó szabályokat egyébként nem érintik.

Szesznek, belföldi rumnak, pálinkának, fajgyümölcspálinkának, valamint egyéb égetett szeszű italoknak kicsiben való eladásánál — addig, míg a készlet tart — a kiszolgáltatás meg nem tagadható, de egy-egy félnek csak aránylagosan szolgáltatandó ki.

A legmagasabb ár meghatározása.

4. §.

A legalább 94 térfogatszázalék alkoholtartalommal bíró megadózott finomított szesznek 100 liternél kisebb mennyiségben való

eladásánál, tekintet nélkül a beszerzési forrásra és a beszerzés időpontjára, literenkint az alábbi legmagasabb árak számíthatók fel:

a) italmérési engedéllyel biró fél részére való eladásnál 20 kor. 70 fillér,

b) fogyasztók részére való eladásnál 25 korona, egy liternél kisebb mennyiségben való eladásnál ezen árnak csak aránylagos része számítható fel.

5. §.

Legalább 40 térfogatszázalék alkoholtartalommal biró belföldi rum (1. §.) eladásánál, tekintet nélkül a beszerzési forrásra és a beszerzés időpontjára, literenkint az alábbi legmagasabb árak számíthatók fel:

a) italmérési engedéllyel biró fél részére való eladásnál 10 kor. 40 fillér,

b) fogyasztók részére való eladásnál 13 korona, egy liternél kisebb mennyiségben való eladásnál ezen árnak csak aránylagos része számítható fel.

6. §.

Legalább 20 térfogatszázalék alkoholtartalommal biró pálinka (1. §.) eladásánál, tekintet nélkül a beszerzési forrásra és a beszerzés időpontjára, literenkint az alábbi legmagasabb árak számíthatók fel:

a) az italmérési engedéllyel biró fél részére való eladásnál 4 kor. 80 fillér,

b) a fogyasztók részére való eladásnál 6 korona, egy liternél kisebb mennyiségben való eladásnál ezen árnak csak aránylagos része követelhető.

7. §.

1. Legalább 20 térfogatszázalék alkoholtartalommal biró fajgyümölcspálinka (1. §.) eladásánál és pedig a *b)* és *c)* pont esetében tekintet nélkül a beszerzés időpontjára, literenkint az alábbi legmagasabb árak számíthatók fel:

a) a termelő részéről égetett szeszes italok nagyban való eladására jogosító vagy italmérési engedéllyel biró fél részére való eladásnál 7 korona,

b) a nagykereskedő részéről italmérési engedéllyel biró fél részére való eladásnál 8 korona.

c) a fogyasztók részére való eladásnál általában 10 korona, egy liternél kisebb mennyiségben való eladásnál ezen árnak csak aránylagos része számítható fel.

2. Legalább 40 térfogatszázalék alkoholtartalommal biró fajgyümölcspálinka (1. §.) eladásánál és pedig a *b)* és *c)* pont esetében tekintet nélkül a beszerzés időpontjára, literenkint az alábbi legmagasabb árak számíthatók fel:

a) a termelő részéről égetett szesz italok nagyban való elárúsítására jogosító vagy italmérési engedéllyel bíró fél részére való eladásnál 15 kor. 40 fillér,

b) a nagykereskedő részéről italmérési engedéllyel bíró fél részére való eladásnál 17 kor. 70 fillér,

c) a fogyasztók részére való eladásnál általában 22 korona, egy liternél kisebb mennyiségben való eladásnál ezen árnak csak aránylagos része követelhető.

Fajgyümölcspálinkát (1. §.), valamint szeszből fajgyümölcs-pálinka hozzáadásával készített pálinkát (1. §.) likőrkészítéshez felhasználni tilos.

A cognac és likőr eladásánál követelhető legmagasabb ár egyelőre nem állapíttatik meg.

8. §.

Ha 20 foknál kisebb foktartalmú pálinka vagy fajgyümölcs-pálinka hozatik forgalomba, a fogyasztók részére való eladásnál pálinka után literenkint csak 3 korona, fajgyümölcspálinkánál literenkint csak 5 korona követelhető.

9. §.

A jelen rendeletben megállapított árak készpénzfizetés mellett levonás nélkül és az eladási helyre értetnek, még pedig az esetleg fennálló községi (városi) szeszfogyasztási adópótlék beszámításával. A tartályok és a csomagolás költsége külön felszámítható, de csak önköltségi áron.

Kifüggesztés.

10. §.

Mindazon helyiségekben, melyekben szesz, belföldi rum, pálinka vagy fajgyümölcs-pálinka kerül eladásra, az ezekért megállapított legmagasabb árakat tartalmazó jegyzék jól látható helyen kifüggesztendő.

Azokban a helyiségekben, melyekben a zár alá helyezett szesz-készletekből kiutalt szesz, vagy ilyen szeszből készített belföldi rum és pálinka kerül eladásra, az ezek forgalomba hozatalára vonatkozó feltételek (2. §.) jól látható helyen szintén kifüggesztendők.

Magánjogi rendelkezések.

11. §.

Megadózott finomított szesznek 100 liternél kisebb mennyiségben való adásvétele, valamint belföldi rum, pálinka és fajgyümölcspálinka adásvétele iránt e rendelet életbelépése előtt kötött ügyletek, amennyiben még teljesítve nem lettek, hatályukat veszítik

és azok alapján teljesítést, vagy nem teljesítés miatt kártérítést a fél nem követelhet.

A szállítási kötelezettség nem teljesítéséből vagy nem kellő teljesítéséből e rendelet életbelépése előtt keletkezett igényeket e §. rendelkezései nem érintik, a vevő azonban azok alapján teljesítést nem követelhet.

Büntető rendelkezések

12. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi, az függetlenül az 1899 : XXV. t.-c. alapján esetleg kiróható pénzbüntetés-től, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, két hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ezenkívül a kimérési vagy kismértékben való elárúsítási, valamint a nagyban való eladási engedéllyel bíró féltől a jelzett engedély is elvonható.

Vegyes rendelkezések.

13. §.

Azok a legmagasabb árak, amelyeket a közigazgatási hatóságok égetett szeszes italokra (folyadékokra) nézve az 1.439/1916. M. E. számú rendelet (Magyarországi Rendeletok Tára 1916. évfolyam 262. sorszám) alapján megállapítottak, hatályukat veszti és a közigazgatási hatóságok a jelen rendelet hatályának tartama alatt az idézett rendelet alapján legmagasabb árakat nem állapíthatnak meg.

Ugyancsak hatályukat veszti a pénzügyigazgatóságok által kiadott likőr- és rumkészítési engedélyeknek az egyes italfajok legkisebb alkoholtartalmára és eladási árára vonatkozó megállapításai is.

A likőr- és rumkészítési engedéllyel bíró azon cégek, amelyek likőr- és rumkészítési vállalatukban a hó utolsó napján meglevő égetett szeszes italkészletet, valamint az eladási árakat külön rendeleteim értelmében bejelenteni kötelesek, e bejelentések megtételének kötelezettsége alól felmentetnek.

14. §.

Jelen rendelet 1917. évi december hó 15-én lép hatályba.
Budapest, 1917. évi november hó 23-án.

A m. kir. pénzügyminiszter 164.700/1917. számú rendelete a denaturált szesz forgalmának és árának megállapítása tárgyában.¹⁾

A denaturált szesz forgalmának és árának megállapítására a következőket rendelem:

1. §

Az általános denaturáló szerrel denaturált szesz eladásánál az alábbi legmagasabb árak számíthatók fel:

1. A denaturáló telep vállalkozója által 100 hektoliterfokonként:	
a) denaturált szesznek nagyban való eladására jogosító engedéllyel bíró fél (nagykereskedő) részére hordókban való eladásnál	360 K — f,
b) denaturált szesznek kicsinyben való eladására jogosító engedéllyel bíró fél (kiskereskedő) részére, valamint denaturált szeszt felhasználó ipari vállalat és egyéb fogyasztó részére hordókban való eladásnál	370 „ — „
palackokban üveggel együtt való eladásnál	410 „ — „
2. A nagykereskedő által 100 hetoliterfokonként kiskereskedő, valamint denaturált szeszt felhasználó ipari vállalat és egyéb fogyasztó részére hordókban való eladásnál	380 „ — „
palackokban üveggel együtt való eladásnál	420 „ — „
3. A kiskereskedők által legalább 90 térfogatszázalék alkoholtartalommal bíró denaturált szesz eladásánál literenként kimérve	3 „ 90 „
palackokban üveggel együtt való eladásnál	4 „ 24 „

2. §.

Az 1. §-ban megállapított árak készpénzfizetés mellett, levonás, valamint a palackokban üveggel együtt való eladás esetét kivéve, tartályok nélkül és az eladási helyre értetnek. A tartályok költsége külön felszámítható, de csak önköltségi áron.

3. §.

A denaturált szeszből elsősorban a denaturált szeszt felhasználó ipari vállalatok, valamint közhatóságok, kórházak és egyéb közintézmények hitelt érdemlően igazolt szükségletét kell aránylagosan kielégíteni. E szükséglet kielégítése után rendelkezésre álló mennyiséget az eladásra engedéllyel bíró feleknek, illetve a fogyasztóknak szintén megfelelő arányban kell átengedni.

Az ekként átengedett denaturált szeszt az ipari vállalatok csak kizárólag saját ipari céljaikra, a közhatóságok, kórházak és egyéb közintézmények pedig csak a beszerzési célra fordíthatják és másnak át nem engedhetik.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23-án kelt 296. számában.

4. §.

Mindazon helyiségekben, melyekben denaturált szesz kerül eladásra, az elért követelhető legmagasabb árakat tartalmazó jegyzéket jól látható helyen ki kell függeszteni.

5. §.

A fenti rendelkezések a denaturált szesz forgalmára vonatkozó szabályokat egyébként nem érintik.

6. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi, az — függetlenül az 1899 : XXV. t.-c., illetve 1908 : XXVIII. t.-c. alapján esetleg kiróható pénzbüntetéstől, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — két hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ezenkívül az általános denaturálószerrel való denaturálásra, illetve denaturált szesznek eladásra jogosító engedéllyel bíró féltől a jelzett engedély is elvonható.

7. §.

A jelen rendelet 1918. évi január hó 1-én lép hatályba.
Budapest, 1917. évi december hó 21. napján.

A m. kir. minisztérium 2.309/1918. M. E. számú rendelete a gyümölcsből való szesztermelés korlátozása tárgyában kiadott 3.060/1917. M. E. számú rendelet módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

A gyümölcsből való szesztermelés korlátozása tárgyában 1917. évi augusztus 22-én kiadott 3.060/1917. M. E. számú rendelet (lásd a Budapesti Közlönynek 1917. augusztus 23-ik napján megjelent 193-ik számában) 1. és 2. §-a az alábbiak szerint módosul:

Az 1. §. első bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

A fai-szeder (eper), boróka és szilva kivételével, minden másnemű gyümölcsöt, továbbá ezen másnemű gyümölcsök hulladékait,

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 2-án kelt 125. számában.

végül bármily nemű gyümölcskészítményt (gyümölcszirt, gyümölcskonzerveket, gyümölcsbort, stb.) szesztermelésre felhasználni tilos.

A második és harmadik bekezdés változatlan marad.

A 2. §. első bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Szilva feldolgozására létesült központi szeszfőzdék, minthogy a felállításukra adott engedély értelmében szilvaiz készítésével és szilvaaszalással is kötelesek foglalkozni, az általuk átvett nyári szilvamennyiségnek legalább 10⁰/o-át az általuk átvett őszi szilvamennyiségnek pedig legalább 35⁰/o-át kötelesek izkészítésre és aszálásra fordítani.

A második bekezdés változatlan marad.

Egyebekben a 3.060/1917. M. E. számú rendelet rendelkezései változatlanul érvényben maradnak.

Jelen rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Budapest, 1918. évi május hó 31-én.

A m. kir. pénzügyminisztérium 70.500. számú hirdetménye a zárolt szeszkészletekből rumkészítési célokra kiutalt szeszmennyiség szétosztása tárgyában.¹⁾

Tájékoztató céljából közhírré teszem, miszerint a mezőgazdasági munkával nem foglalkozó lakosság égetett szesz ital-igényletének — s különösen a tejhiány következtében fokozódott rumigényletének — lehetőség szerint való kielégítése céljából, a zár alá helyezett szeszkészletekből, a magyar szent korona országainak területére nézve, a törvényhatóság első tisztviselői kezéhez, az alábbiak szerint való szétosztás, illetve rumkészítés végett, 40.000 hektoliter finomított szeszt utaltam ki. Ebből az egy-egy törvényhatóság részére a lakosság számának és az egyéb helyi viszonyoknak figyelembe vételével jutó szeszmennyiségnek kizárólag 40 térfogatszázalék alkoholtartalommal bíró rummá való feldolgozását rendeltem és az ekként rendelkezésre kerülő rum szétosztásának célszerűen és tárgyilagosan való foganatosíthatása érdekében a törvényhatóságok első tisztviselőit — a szétosztás módzatainak és feltételeinek meghatározása mellett — egyidejűleg különösen a következőkre hívtam fel:

1. Minden egyes törvényhatóság területén egy szétosztó bizottságot kell alakítani.

A bizottság elnöke a törvényhatóság első tisztviselője vagy helyettese.

Tagjai az elnökön kívül:

a) a törvényhatóság első tisztviselője által kijelölendő egy törvényhatósági tisztviselő;

b) a pénzügyigazgatóság, vagy általa kijelölendő egy tisztviselő;

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. július 2-án kelt 146. számában.

c) a kereskedelmi és iparkamara egy kiküldöttje;

d) az Országos Kereskedelmi Egyesülés egy kiküldöttje;

e) a magánalkalmazottak (esetleg a gyári és ipari munkások), illetve a közalkalmazottak (vasutak) beszerzési (élelmezési) csoportjának a törvényhatóság első tisztviselője által kinevezendő egy képviselője (a közalkalmazottak beszerzési csoportjának a pénzügyminisztériumban szervezett központja alá tartozó beszerzési csoportok itt nem jöhetnek tekintetbe);

f) a likőr- és rumgyárosok helyi érdekképviselőjének egy kiküldöttje, vagy ilyenek híján a törvényhatóság első tisztviselője által kijelölendő és az 1916. évi 87.000. számú pénzügyminiszteri rendeletben (Budapesti Közlöny 1916. évi 164. szám.) meghatározott engedélyvel bíró egy likőr vagy rumgyáros, illetve ilyenek nem létében rumkészítésre külön engedély nélkül is jogosított italmérő s végül

g) a korlátlan, illetve a korlátolt italmérők és kismértékbeni italelárúsítók helyi érdekképviselőjének egy kiküldöttje, vagy ilyenek híján a törvényhatóság első tisztviselője által az említett engedélyesek közül kijelölendő egy italmérő.

(Budapesten szükség esetén három szétosztó bizottság alakítható.)

A bizottság tagjai, amennyiben azok nem köztisztviselők, az elnök vagy helyettese előtt feladatuk pártatlan és lelkiismeretes teljesítésére esküt (vagy ha az eskü vallási meggyőződésükkel ellenkezik, ünnepélyes fogadást) tesznek. Működésükért díjazás nem jár. A bizottság az ügykörébe utalt kérdések felett szótöbbséggel és végérvényesen határoz. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt.

2. A szétosztó bizottság a törvényhatóság első tisztviselője kezéhez kiutalt, általa vagy igazolt megbízottja által a gyártelepen készpénzfizetés ellenében átveendő és a bizottság rendelkezésére bocsátandó szeszmennyiséget feldolgozás céljából köteles az idézett 87.000/1916. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében és a kir. pénzügyigazgatóság által kimutatandó adatok szerint a törvényhatóság területén rumgyártásra külön engedéllyel bíró felek részére átengedni, még pedig oly arány szerint, amely arányban a kiutalt szeszmennyiség az engedélyesek által engedélyeik értelmében égetett szesz italok előállítására évenként felhasználható szesz összmennyiségével, illetve az általuk egyenként feldolgozható szesz mennyiségével áll.

Azok, kik az idézett 1916. évi 87.000. számú pénzügyminiszteri rendelet értelmében kiadott engedély szerint rumkészítéssel nem foglalkozhatnak, a szétosztásra kerülő szeszmennyiségben nem részesíthetők.

Amennyiben a törvényhatóság területén rumgyártásra külön engedélyvel bíró fél nem volna, köteles a szétosztó bizottság a kiutalt szesznek rummá való feldolgozásával a törvényhatóság területén az idézett 87.000/1916. számú rendelet értelmében rumkészí-

tésre külön engedély nélkül is jogosult és erre megfelelő berendezéssel bíró egy vagy több rumgyárost megbizni.

A rum készítésével megbizottak a részükre kiosztott szesz egészben és kizárólag 40 térfogatszázalék alkoholtartalommal bíró rummá kötelesek feldolgozni s abból más célra mitsem használhatnak fel. A szesznek a szeszfőzdéből, illetve a szeszszabadraktárból a rumkészítés helyére való szállításával, feldolgozásával és a rum szétosztásával járó alkoholveszteség fedezésére az átengedett szeszmenyiség három százalékáig terjedhető apadás számítható fel s a rum készítésével megbizottak az általuk ekként előállított rumot kötelesek a szétosztó bizottság által megjelölendő felek részére a 147.200/1917. számú (Budapesti Közlöny 1917. évi 227. sz.) pénzügyminiszteri rendelet, 5. §-ában meghatározott literenkénti 10 K 40 fillérért a feldolgozás helyén készpénzfizetés ellenében pontosan kiszolgáltatni, illetve azt a jogosítottak részéről való átvétel megtörténteig hiány nélkül és díjtalanul megőrizni tartoznak.

A szesznek szeszfőzdéből, illetve szeszszabadraktárból a rumkészítés helyére való feldolgozásával járó költségek a rumkészítőt, a rumnak az elkészítés helyéről való elszállításával járó költségek pedig az átvevőket terhelik.

3. A szétosztó bizottság az ekként előállított rummenyiségnek legfeljebb $\frac{1}{4}$ -ed (egynegyed) részét a törvényhatóság területén a magán- és közalkalmazottak által esetleg alakított és tényleg működő beszerzési (élelmezési csoportok, a hadsereg tiszti étkezdéi, az ipari, közlekedési és bányavállalatok alkalmazottai és munkásellátási intézményei, kórházak s mezőgazdasági munkával nem foglalkozó egyéb közintézmények között oly arányban köteles felosztani, amely arányban az ezek között felosztandó rummenyiség a kielégítést igénylő személyek összes számával áll, mégis akként, hogy 2-2 liternél több rum egy-egy személyre semmi esetre se jusson.

Megjegyzem, hogy a közalkalmazottak beszerzési csoportjainak a pénzügyminisztériumban szervezett központja alá tartozó beszerzési csoportok az említett központ útján — az ennek részére külön kiutalt szeszmenyiség felhasználása mellett azonos arányban — közvetlenül láttatnak el, mihez képest az utóbb említett beszerzési csoportok a törvényhatóság rendelkezésére bocsátott szeszből előállított rumra egyáltalában nem tarthatnak igényt.

4. A rendelkezésre kerülő rummenyiség további $\frac{1}{4}$ -ed (egy-negyed) részét köteles a szétosztó bizottság a törvényhatóság területén engedéllyel bíró és üzletüket tényleg gyakorló korlátolt italkimérők és kismértékbeni italelárúsítók részére, további $\frac{2}{4}$ -ed (kétnegyed) részét, valamint a fentebbi 3. pont alatt foglaltak értelmében netán ki nem osztható mennyiséget pedig a törvényhatóság területén égetett szesz italok eladására jogosító engedéllyel bíró és üzletüket tényleg gyakorló korlátlan italmérők részére kiosztani.

A szétosztás alapjául a kir. pénzügyigazgatóság által rendelkezésre bocsátandó és az itt szóban levő összes igényjogosultak

égetett szeszes italok elárúsítására berendezett üzletére vonatkozó egyénekenkénti forgalmi adatok, nevezetesen az italmérési illetékek kivételénél legutóbb alapul vett forgalmi adatok — a helyi fogyasztás és szükséglet mértékének is méltányos tekintetbe vételével — kell hogy szolgáljanak.

5. A szétosztó bizottság a rendelkezésére kerülő rummennyiséget a 3. és 4. pontok alatt fentebb felsorolt igényjogosultak között azok költségére kiállítandó, névre szóló beszerzési jegyek kiszolgáltatása mellett köteles szétosztani. Ezeket a beszerzési jegyeket a rumkészítők a hozzájuk utalt igényjogosultaktól a rum kiszolgáltatása alkalmával bevonni és a részükre kiosztott szeszből készült rumról külön vezetendő árújegyzékhez való csatolás mellett, az árújegyzékkel együtt szabályszerűen megőrizni kötelesek.

A beszerzési jegyek 30 napnál hosszabb átvételi időtartamra nem szólhatnak, a szétosztó bizottság azonban azok hatályát egy ízben és 8 napnál nem hosszabb időre kiterjesztheti.

A megállapított és az igényjogosulttal beigazolt módon közölt határidő alatt át nem vett rummennyiség tekintetében a szétosztó bizottság a fentebbi 4. pont alatt mondottaknak megfelelően határoz.

5. A korlátlan és korlátozott italmérők, valamint a kismértékbeni italelárúsítók a részükre kiosztott rumot belföldön engedélyeik keretében és csakis a 147.200/1917. számú (Budapesti Közlöny 1917. évi 277. szám) pénzügyminiszeri rendelet határozmányai értelmében — a fogyasztók részére való eladásra nézve megállapított literenkénti 13 K ár mellett — hozhatják forgalomba.

7. A fentebbi határozmányok megszegése, vagy azok megszegésénél való közreműködés esetében az 1917. évi november hó 23-án kelt 147.200. számú rendelet 12. §-ának büntető rendelkezései nyerne alkalmazást.

Budapest, 1918. évi június hó 25-én.

A m. kir. pénzügyminiszter 98.807/1918. P. M. számú rendelete a gyümölcspálinka főzéséről.¹⁾

Az 1917/1918. termelési időszak folyamán az érdekelt termelők részéről igen gyakran az a panasz merült fel, hogy a központi szeszfőzdék vállalkozói azon anyagokat (szilvát, szőlőtörkölyt és borseprőt), melyek feldolgozására a központi szeszfőzdék létesültek, nem képesek átvenni, illetőleg feldolgozni, mert a központi szeszfőzde felállításához vagy még egyáltalában nem fogtak hozzá, vagy annak berendezése még egész kezdetleges állapotban van és így az említett nyersanyagok szesztermelésre való felhasználás nélkül megsemmisülnek. Továbbá az érdekelt termelők még azt is panaszták, hogy a felforgó szállítási nehézségek miatt nem képesek a nyersanyagokat a központi szeszfőzdébe beszállí-

¹⁾ Megjelent a Belügyi Közlöny 1918. évi augusztus hó 1-én kelt 32. számában.

tani, mely nehézség még fokozódik azért, hogy sok esetben a központi szeszfőzde a termelőhelytől távol van.

Ezek a panaszok sok esetben alaposoknak bizonyultak, melynek következményeként egyebek mellett a központi szeszfőzdek vállalkozóit arra kellett kötelezni, hogy azokat a nyersanyagokat, melyeknek feldolgozására a központi szeszfőzde létesült, a termelőktől minden egyes községben a község belterületén záros határidő alatt átvegyék.

Hogy ilyen panaszok az 1918/1919. termelési időszakban legalább indokoltan fel ne merülhessenek s így a most említetthez hasonló intézkedések elrendelésének szükségessége lehetőleg be ne következzen, a központi szeszfőzdek vállalkozóit a következőkre fgyelmeztetem:

1. A központi szeszfőzde vállalkozója az 1918. : XXIV. törvénycikk végrehajtása iránt kiadott 116,300/1916. számú utasításhoz mellékletként csatolt engedélytervezet 2. pontja értelmében köteles a kerületéhez tartozó községek területéről a központi szeszfőzdebe szállított és szeszfőzésre, valamint szilvaizkészítésre alkalmas összes szilva- és szilvacefremennyiséget, illetőleg a szeszfőzésre alkalmas szőlőtörkölyt és borseprőt átvenni és a szilvát szeszfőzésre, illetőleg szilvaiz vagy aszaltszilva készítésére, a szőlőtörkölyt és borseprőt pedig szeszfőzésre, illetőleg borkő, takarmány és olaj készítésére felhasználni.

2. Az idézett engedélytervezet 2. pontjának harmadik bekezdése szerint, amennyiben különleges körülmények a termelőre nézve a szilvának (szilvacefrének), illetőleg a szőlőtörkölynek és borseprőnek a központi szeszfőzdebe vagy a központi szeszfőzdevállalkozó kérelmére a szóban levő engedélytervezet 2. pontjának második bekezdése értelmében engedélyezett beváltó állomásra való beszállítását lehetetlenné teszik, a pénzügyminiszter az egész kerületre vagy annak egyes részeire nézve kötelezheti a központi szeszfőzde vállalkozóját, hogy az egyes termelőktől a szilvát (szilvacefrét), szőlőtörkölyt és borseprőt minden egyes községben a község belterületén egyes egész kivételes esetekben a község belterületén kívül a pénzügyminiszter által megjelölendő helyen vegye át.

3. Az idézett engedélytervezet 6. pontja szerint a központi szeszfőzde vállalkozója köteles a szilva, szőlőtörköly, illetőleg borseprő beszállítása alkalmával felmerülő fuvar költségeket az említett anyagok átvételekor megfizetni.

4. Hogy a központi szeszfőzdek vállalkozói ezen kötelezettségeiknek eleget tenni tudjanak, okvetlenül szükséges, hogy — amennyiben még ezideig meg nem történt volna — a szeszfőzdet és különösen a szilva (szilvacefre), szőlőtörköly és borseprő befogadására szolgáló tartályokat (vermeket) mielőbb és oly terjedelemben rendezzék be, hogy a kérdéses és a gazdagnak mutakozó gyümölcsstermelés folytán előreláthatóan igen nagy mennyiségű szeszfőzési anyagok átvétele és feldolgozása akadályokba ne ütközzék. Amennyiben a központi szeszfőzde kerülete nagyobb terjedelmű,

illetőleg a központi szeszfőzde a termelő helytől távol fekszik, tekintettel a súlyos szállítási viszonyokra, kívánatos, hogy a központi szeszfőzdek vállalkozói az idézett engedélytervezet 2. pontjának második bekezdése értelmében a távolabb fekvő községekre nézve beváltó állomások létesíthetését kérjék s ilyen esetekben, valamint akkor is, ha a termelők a szeszfőzési anyagoknak az egyes községekben való átvételét kérnék, a szeszfőzési anyagoknak a központi szeszfőzdebe, illetőleg a lepárlási helyül is szolgáló beváltó állomásra való befuvarozásáról a szükséghez képest lehetőleg ők maguk gondoskodjanak és e célra kellő időben megfelelő fuvarozási eszközöket szerezzenek be.

A fuvarozási eszközök célszerű kihasználása révén ugyanis a központi szeszfőzdevállalkozók jelentékeny fuvarköltséget takaríthatnak meg.

Önként értetik, hogy a központi szeszfőzdek vállalkozói a saját jól felfogott érdekeik szempontjából az egyéb szükséges anyagokról és eszközökről, így különösen tüzelőanyagról, a pálinka befogadására szolgáló hordókról stb. szintén kellő időben gondoskodni kötelesek.

5. Az esetben, ha a központi szeszfőzdek vállalkozói az említett kötelezettségeiknek eleget nem tesznek, az idézett engedélytervezet 19. pontja értelmében a központi szeszfőzde felállítására adott engedély elvonható.

Utalással erre, ez alkalommal is figyelmeztetem a központi szeszfőzdek vállalkozóit hogy a szükséges előkészületeket haladéknélkül tegyék meg, hogy így a szeszfőzési anyagok átvétele és feldolgozása akadályokba ne ütközzék, mert amennyiben a múlt évihez hasonló panaszok merülnek fel és ezen panaszok alaposnak bizonyulnak, a fentiek értelmében a központi szeszfőzde felállítására adott engedélyt azonnal meg fogom vonni.

A kir. pénzügyigazgatóságokat e tekintetben megfelelően utasítottam.

6. Az égetett szeszes italokban mutatkozó nagy hiányra tekintettel, kívánatos, hogy a központi szeszfőzdek vállalkozói a beszolgáltatott nyersanyagok arányában az azokból nyert pálinka egy részét a termelőknek házi és gazdasági pálinkaszükségeik fedezésére lehetőleg mérsékelt áron visszaadják s erre vonatkozó hajlandóságukat, valamint a pálinka visszaadásának feltételeit még a nyers anyagok átvételének megkezdése előtt a központi szeszfőzde kerületében közzé tegyék, mert az e tekintetben szerzett tapasztalatok szerint ez az eljárás a termelőknek a nyersanyagok átadására való készségét jelentékenyen előmozdítja, ami a központi szeszfőzdek jól felfogott érdekében is áll.

A pénzügyigazgatóságok kötelesek a legkiterjedtebb módon a községek (városok) útján hirdetményileg (dobszó, esetleg falragaszok útján) az iránt intézkedni, hogy a fentiekről a központi szeszfőzdek vállalkozói és az érdekelt termelők tudomást szerezhessenek.

Budapesten, 1918. évi július hó 24-én.

Szénellátás biztosítása, tüzelőanyagokkal való takarékoskodás.

A m. kir. minisztérium 4.280/M. E. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékoság tárgyában 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1917. évi szeptember hó 14. napján 3.382/1917. M. E. szám alatt kelt (a Budapesti Közlönynek 1917. évi szeptember hó 15. napján megjelent 213. számában kihirdetett) rendelet 16. §-ának az a rendelkezése, hogy a nem természetes hévvízi nyilvános fürdőket csak vasárnapon és ezenfelül a hét három napján szabad üzemen tartani, odamódosul, hogy az ilyen nyilvános fürdők a hét valamennyi napján nyitva tarthatók, heti üzemidejük azonban a 49 üzemórát nem haladhatja meg.

A fürdő kezelője köteles a hatóságnak bejelenteni, hogy a fürdőt a hétnek mely napjain és a napnak mely óráiban kívánja üzemen tartani és az üzembentartás idejét csak újabb bejelentés alapján változtathatja meg.

2. §.

Aki az 1. §-ban foglalt rendelkezést megszegi vagy kijátssza, kihágást követ el és a 3.382/1917. M. E. számú rendelet 32. §-a szerint büntetendő.

3. §.

Ez a rendelet 1917. évi november hó 30-án lép életbe.
Budapest, 1917. évi november hó 29. napján.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 1-én kelt 278. számában.

A m. kir. minisztérium 4.971/1917. M. E. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékoságról szóló 3.382/1917. M. E. számú rendelet alól kivétel megállapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a tüzelőanyagokkal való takarékoságról szóló 3.382/1917. M. E. számú rendelet 24. és 25. §-ainak rendelkezéseivel szemben megengedi, hogy az 1917. évi december hó 25-ről 26-ra és 31-ről 1918. évi január hó 1-re hajló éjszakán az idézett szakaszokban felsorolt összes nyilvános helyiségek az ország egész területén éjjél után 1 óráig nyitva tartassanak.

Budapest, 1917. évi december hó 22. napján.

A m. kir. minisztérium 4.956/1917. M. E. számú rendelete a szénügyek intézésére kormánybiztos kirendeléséről.²⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A szénellátás ügyét a minisztérium újabb intézkedésig a jelen rendelettel megállapított hatáskörben a Szénügyek kormánybiztosa intézi.

A kormánybiztos a hatáskörébe tartozó ügyekben a kereskedelemügyi miniszter felügyelete alatt önállóan intézkedik.

2. §.

A kormánybiztost a minisztertanács felhatalmazása alapján a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki. A kormánybiztos mellé a kereskedelemügyi miniszter helyetttest nevez ki.

A kormánybiztos és helyettese, amennyiben nem a köztisztviselők sorából neveztetnek ki, működésüknek megkezdése előtt a kereskedelemügyi miniszter kezébe esküt tesznek.

A kormánybiztos székhelye Budapest.

3. §.

A kormánybiztos a szénellátás biztosítása végett megteheti mindazokat az intézkedéseket, amelyekre a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények a minisztériumot a széntermelés biztosítása és fokozása, a szén behozatalának, forgalmának és felhasználásának szabályozása, árának megállapítása, valamint közszükségleti célokra való igénybevétele tekintetében felhatalmazzák és evégből a kormánybiztos a minisztérium által vagy a minisztérium felhatalmazásával egyes miniszterek által e

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23-án kelt 296. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23-án kelt 296. számában.

tárgyban kibocsátott rendeletektől közérdekből eltéréseket állapíthat meg. Intézkedéseiről a kereskedelemügyi miniszternek jelentést tesz.

A kormánybiztos általános jellegű rendeleteit a Budapesti Közlönyben közzéteszi.

4. §.

Ott, ahol a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények alapján eddig kiadott rendeletek minisztereket említenek, helyettük a szénellátást érintő kérdésekben a kormánybiztost kell érteni.

5. §.

A kormánybiztos a horvát-szlavonországi önkormányzati hatóságokkal a bán útján, minden más hatósággal pedig közvetlenül érintkezik.

6. §.

Az Országos Szénbizottság alakítása tárgyában kiadott 72/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlöny 1917. évi január hó 6. napján megjelent 5. számában kihirdetett) rendelettel szervezett Országos Szénbizottság továbbra is fenntartatik. A szénbizottság a kormánybiztosnak véleményező és végrehajtó szerveként működik.

7. §.

Aki a kormánybiztosnak a jelen rendelettel megszabott hatáskörében tett rendelkezéseit vagy ezek alapján tett hatósági rendelkezéseket megszegi vagy megszegésüknél bármely módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya a központi kormányt a jelen rendelet alá eső ügyekben Horvát-Szlavonországra nézve megillető hatáskörben ezekre az országokra is kiterjed.

Budapest, 1917. évi december hó 22. napján.

A szénügyek kormánybiztosának 320/1918. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékoság tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelet alapján a következőket rendelem.

1. §.

A gázt vagy elektromos áramot közfogyasztásra előállító üzemek hálózataiba bekapcsolt akár háztartásbeli, akár üzemi vagy üzleti gáz- vagy áramfogyasztóknak havonként az 1917. évi megfelelő havi gáz vagy elektromos áram fogyasztásának 80%-nál több gázt, illetőleg elektromos áramot fogyasztaniok nem szabad. Emellett érintetlenül maradnak a m. kir. minisztérium által a tüzelőanyagokkal való takarékoság tárgyában 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi szeptember hó 15. napján megjelent 213. számában kihirdetett) rendeletnek a világítás és fűtés korlátozására vonatkozó rendelkezései is.

Azoknál a fogyasztóknál, akiknek gáz vagy elektromos bevezetésük az 1917. év megfelelő hónapjában egyáltalában nem volt üzemben vagy azóta lényegesen kibővült vagy újonnan bekapcsoltatott, a havonta fogyasztható gáz vagy elektromos áram mennyiségét, azoknál a fogyasztóknál pedig, a kik a gázt vagy elektromos áramot átálányban kapják, a használati időt az első bekezdésben foglalt korlátozások figyelmébe vételével a hatóság (3.382/1917. M. E. számú rendelet 29. §-a) állapítja meg.

Oly fogyasztóknál, akiknek három szobás vagy ennél kisebb szobaszámú lakásuk van és oly kisfogyasztóknál, akiknek 1917. évi háztartásbeli vagy üzleti fogyasztása 500 köbméter gázt, vagy 2500 hektowatt óraáramot nem halad meg, a fogyasztás, amíg az az 1917. évi keretek között marad, nem esik a jelen §-ban megszabott korlátozások alá. Gáz és elektromos áram együttes fogyasztása esetében 1 hektowatt órát 0.2 köbméter gázfogyasztással kell egyenértékűnek venni.

Ha valamely fogyasztónak gáz vagy elektromos áram fogyasztását a 3.382/1917. M. E. számú rendelet 21. §-a alapján a hatóság rendelkezése már a fent meghatározottan túlménőleg korlátozta, úgy a korlátozás továbbra is érvényben marad.

2. §.

A fogyasztás ellenőrzésére bizalmi férfiak fognak kinevezteni. A villamos áramot vagy gázt előállító vállalatok kötelesek a bizalmi férfiak kívánságára a gáz, illetőleg az elektromos áram fogyasztás tekintetében a kívánt összes felvilágosításokat meg-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 24-én kelt 19. számában.

adni és őket ezen rendelet megtartásának ellenőrzésénél minden tekintetben támogatni.

3. §.

A jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak:

1. az állami, törvényhatósági és községi hivatalokra és üzemekre, intézetekre és intézményekre;
2. a közforgalmú és közúti vasutak üzemeire;
3. szállítással és szállítmányozással foglalkozó vállalatok irodái, üzleti és raktári helyiségeire.

Mindezek tekintetében azonban érintetlenül maradnak a 3.382/1917. M. E. számú rendeletnek rendelkezései.

4. §.

A hatóság (3.382/1917. M. E. számú rendelet 29. §-a) a rendelet rendelkezései alól a visszavonás fenntartásával könnyítéseket engedhet, amelyeket azonban köteles a szénügyek kormánybiztosának utólag haladéktalanul bejelenteni.

5. §.

Aki a hatóság (jelen §. 2. bekezdése) figyelmeztetése ellenére a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, kihágást követ el és minden egyes köbméter gáz vagy hektowatt óra túlfogyasztás után a helyi egységár ötszörösétől annak tizszereséig terjedhető összegben meghatározott pénzbüntetéssel büntendő, amely pénzbüntetés azonban kétezer koronát meg nem haladhat. Visszaesés esetében a pénzbüntetés, tekintet nélkül a túlfogyasztás mértékére, kétezer koronáig terjedhet.

A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a állapítja meg.

6. §.

E rendelet 1918. évi február hó 1-én lép életbe. Területi hatályára nézve a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 8. §-a irányadó.

Budapest, 1918. évi január hó 19-én.

A szénügyek kormánybiztosának 321/1918. számú rendelete a szén, brikett és kokszt forgalombahozatala tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

1. §.

Szenet, brikettet vagy kokszt vasuton vagy hajón való fuvarozásra csakis az Országos Szénbizottság által mellékelte minta

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 24-én kelt 19. számában.

szerint kiállított írásbeli engedély alapján (szállítási igazolvánnyal) szabad feladni.

Szenet, brikettet vagy koksztot közforgalmú vasuti és hajózási vállalatoknak fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja.

A szállítási igazolványt a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni és az árút felvevő állomás annak jeléül, hogy az igazolvány szállításhoz használtatott és újból nem használható, köteles azt a feladási állomás keletbélyegzőjével lebélyegezni.

Ezen rendelkezések nem vonatkoznak a szénbányavállalatokra és gázgyárakra, amennyiben az említett tüzelőanyagokat azokon a vasuti vagy gőzhajóállomásokon adják fel, amelyeken azokat eddig is feladták. Azok az állomások, amelyeken az egyes szénbányavállalatok vagy gázgyárak a tüzelőanyagot e rendelkezés értelmében szállítási igazolvány nélkül adhatják fel, a rendelet mellékletében vannak felsorolva.

2. §.

Mindama szén, brikett vagy kokszküldemények, amelyekre nézve a rendelkezésre jogosult utólagosan olyképen rendelkezik, hogy a küldemény más átvevőnek vagy más rendeltetési állomáson adassék ki, mint amely a fuvarlevélben eredetileg megjelöltetett, a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek és azok felett kizárólag az Országos szénbizottság rendelkezik.

A magyar szent korona országainak területén fekvő az a vasuti vagy hajóállomás, amely szén-, brikett- vagy kokszküldeményekre vonatkozólag oly rendelkezést fogad el, amellyel az átvevő, vagy a rendeltetési állomás vagy mind a kettő megváltoztatatik, úgyszintén a magyar szent korona országainak területén fekvő az a rendeltetési állomás, melyre a magyar szent korona országainak területén kívül fekvő feladási állomásról oly szén-, brikett- vagy kokszküldemény érkezett, melynél a rendelkezésre jogosult utólagos rendelkezése folyán az átvevő vagy a rendeltetési állomás vagy mind a kettő megváltozott, köteles erről a feladó, a feladási állomás, az eredeti és az új címzett és az eredeti és az új rendeltetési állomás, valamint a küldemény mennyisége és minőségének megnevezése mellett az Országos Szénbizottsághoz (Budapest, Erzsébet-körut 43. szám) ennek költségén távirati jelentést tenni.

3. §.

Aki szenet, brikettet vagy koksztot vasuton vagy hajón az első §. ellenére az ott megszabott engedély (szállítási igazolvány) nélkül fuvarozásra felad, továbbá aki a 2. §. szerint zár alá vett küldeményeket az Országos Szénbizottság engedélye nélkül vagy rendelkezése ellenére használja fel, az — amennyiben cselek-

Jegyzéke

azon állomásoknak, amelyekben az egyes szénbányavállalatok vagy gázgyárak szállítási igazolvány nélkül adhatják fel szén-, brikett- vagy kocsz-küldeményeiket.

I. Magyarországi szénbányák	
A bányavállalat megnevezése	Feladó állomás
Magyar általános kőszénbánya r.-t.	Felsőgalla, Bánhida, Dorog, Tokod
Salgótarjáni kőszénbánya r.-t.	Salgótarján, Pálfalva, Mátranovák, Homokterenye, Petrozsény, Vulkán
Urikány-Zsilyvölgyi magyar kőszénbánya r.-t.	Lupény
Felsőzsilyvölgyi kőszénbánya társulat	Vulkán
Magyar Királyi Állami Szénbányák	Petrozsény tároló, Livazény, Komló
Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság	Üszög
Borsodi szénbányák részvénytársasága	Szuhakálló-Mucsony, Barcika, Sajószentpéter, Királd
Báró Radvánszky-féle sajókazai kőszénbányák vállalata	Sajókaza
Esztergom-Szászvári kőszénbánya r.-t.	Annavölgyi bánya, Sárísáp, Dorog, Nagymányok, Szászvár-Máza
Északmagyarországi egyesített kőszénbánya és iparvállalat r.-t.	Salgótarján, Kisterenye

A bányavállalat megnevezése	Feladó állomás
Budapestvidéki kőszénbánya r.-t.	Solymártelep
Nyugatmagyarországi kőszénbánya r.-t.	Nyítrabánya
Beocsini cementgyári unió r.-t. Tiszafai-Ujbánya	Hajóállomás
Bihari szénbánya és villamosági r.-t.	Mezőtelegd
Borsodi bányatársulat	Barcika
Brát János szénbányája	Szuhakálló-Mucsony
Concordia kőszénbánya Czell és Arzt	Keresztényfalva
Dr. Lipták és Társa építési és vasipari r.-t.	Nagybátony
Erdélyi kőszénbánya kezelősége, Müller Bertalan és Társai betéti társaság	Edelény
Egercsehi kőszénbánya r.-t.	Monosbél
Egervölgyi kőszénbánya társulat	Zsibó
Erdélyi bánya r.-t.	Egeresi gipszgyárak
Erdővidéki bányagyűlet r.-t.	Ágostonfalvi-Kőpeci kitérő
Erzsébet kőszénbánya társulat	Sajókaza
Gróf Zichy Béla-féle Urkuti bányaművek	Ajka
Hungária kőszénbányászati Hauser Lipót és Társa	Környe
K. u. k. I. Armeekommando, Kohlenbergwerk (Brassói bánya r.-t.)	Keresztényfalva
Kohlen-Industrie-Verein	Ajka
Kódsi kőszénbánya, Nádas Zoltán	Vác

A bányavállalat megnevezése	Feladó állomás
Kovácsbükki kőszénbánya társaság	Hódospépany
Kramer J.	Egeresi gipszgyárak
Krudý Ferenc Mátrászelei kőszénbánya vállalata	Mátranovák-Homokterenyé
Magyar Királyi Állami Vasgyárak	Ormospuszta, Nagybátöny
Magyar kir. folyam- és tengerhajózás r.-t.	Drenkova hajóállomás
»Menyhért« szénbánya	Nyárló
Prometheus bánya és ipar r.-t.	Barátka
Rapp-Rombányi kőszénbánya r.-t.	Rapp
Rimamurány-Salgótarjáni vasmű r.-t.	Salgótarján, Ózd, Center
Rudai 12 apostol bányatársulat	Brád
Somoskőújfalu kőszénbánya	Somoskőújfalu
Sopronvidéki kőszénbánya r.-t.	Agfalva
Szabadalmazott osztrák-magyar államvasut társaság	Stajertlak-Anina
Szuhakállói kőszénbánya, Czeisler Zsigmond	Szuhakálló-Mucsony
Szurduki kőszénbánya r.-t.	Szurduk
Tihói kőszénbánya r.-t.	Szurduk
Unió cs. kir. szab. vas- és bádogyár társaság	Zólyom
Várpalotai ipartelemek r.-t.	Várpalota
Zillingdorfi barnaszen bányatársulat	Lajtaújfalu

II. Horvátországi szénbányák

A bányavállalat megnevezése	Feladóállomás
Magy. kir. állami szénbánya	Vrđnik
Kohlen-Industrie-Verein	Ivanec
Zagorjauer Kohlenbergwerks A.-G.	Novimaroff, Konjoscina
Pitomaca-Cresnjeвицаer Kohlenwerke A.-G.	Pitomaca
Krapinaer Kohlegewerkschaft	Krapina
Krizevci-Klosterer Kohlegewerkschaft	Caravdar
Csernikovichsche Kohlenwerke	Koprivnica
Kohlenwerk Ladanje-Dolnje	Friedau (Stájerország) Cerje- Tuzno b. Varazdin

A magyar szent korona országainak gázgyárai feladó-
állomásainak jegyzéke.

Arad	Ujkomárom	Resicabánya
Ujarad	Komáromi Téglagyár	Resicabánya, Gyártelep
Baja	Koprivnica	Selmecebánya
Bjelovár	Marosvásárhely	Sopron
Brassó	Marosvásárhely, Felsőváros	Szabadka
Brassó, Fő-tér	Medgyes	Szabadka, Közkórház
Brassó, Külváros	Miskolc	Szabadka, Külváros
Brassó, Méheskertek	Miskolc, Személy P. U.	Szabadka, Műtrágyagyár
Brassó, Bertalan	Nagyszöllős	Szeged
Bród A/S	Nagyszombat	Szeged, Rókus
Óbudai gázgyár	Nagyvárad	Ujszeged
Budapest, Ferencváros	Nagyvárad, Velence	Székesfehérvár
Budapest, Lipótváros	Nagyvárad, Vásártér	Szombathely
Dicsőszentmárton	Nyitra	Temesvár, Józsefváros
Érsekújvár	Pancsova	Temesvár, Gyárváros
Osijek	Pécs	Ujvidék
Osijek Dolnji Grad	Pécs, Külváros	Vágújhely
Fiume	Pécs, Gyárváros	Vinkovce
Győr	Pozsony	Zagreb, Máv.
Kassa	Pozsony, Újváros	Zagreb, Déli V.
Kolozsvár	Pozsony, Fiók P. U.	Zagreb, Samobor
Komárom	Pozsony, Ligetfalu	

ménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében 6 hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ama készlet tekintetében pedig, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobásnak van helye. A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot az idézett 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a állapítja meg.

4. §.

E rendelet 1918. évi február hó 1-én lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1918. évi január hó 19-én.

A szénügyek kormánybiztosának 1.185/1918. Sz. K. számú rendelete a szén, brikett és koksz forgalombahozataláról 321/1918. szám alatt kiadott szénkormánybiztosi rendelet módosítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

1. §.

A szén, brikett és koksz forgalombahozataláról 321/1918. szám alatt kiadott rendeletem 1. §-ának a gázgyárakra vonatkozó utolsó bekezdése akként módosul, hogy a gázgyárak azokon a vasúti és gőzhajóállomásokon, amelyeken tüzelőanyagokat eddig is feladtak, a jelen rendelet életbeléptetésétől kezdve csakis kokszot adhatnak fel szállítási igazolvány nélkül.

2. §.

E rendelet 1918. évi március hó 8-án lép életbe.

Budapest, 1918. évi március hó 7-én.

A szénügyek kormánybiztosának 1.600/1918. számú rendelete a szén, brikett és koksz forgalombahozatala, felhasználása és a láncolatlan kereskedelem megakadályozása tárgyában.²⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

¹⁾ Megjelent a Belügyi Közlöny 1918. évi március hó 17-iki számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 21-én kelt 68. számában.

1. §.

Szenet, brikettet vagy kokszot csak arra a célra szabad felhasználni, amelyre azt az Országos Szénbizottság a fogyasztóhoz intézett értesítése szerint kiutalta.

Aki szenet, brikettet vagy kokszot kereskedőtől vásárol, az, amennyiben az említett tüzelőanyagokat nem kiszállítási jegy vagy vásárlási igazolvány alapján vásárolja, köteles a kereskedővel közölni azt a célt, amelyre a vásárolt szén, brikett vagy kokszot felhasználni kívánja. A kereskedő köteles a fél által megjelölt célt a számlában vagy szállítási jegyen feltüntetni. A kereskedő nyilván tartást tartozik vezetni arról, hogy kinek, milyen célra és milyen mennyiségben szolgáltatott ki szenet, brikettet vagy kokszot.

Háztartási célokra kiszolgáltatót szén, brikett vagy koksz kizáróan háztartási célokra, ipari vagy mezőgazdasági célokra kiszolgáltatót szén, brikett vagy koksz pedig csupán annak az ipari vagy mezőgazdasági üzemnek a céljaira használható fel, amelyre azt az Országos Szénbizottság kiutalta, vagy a kereskedő kiszolgáltatta.

2. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátsza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ama készletek tekintetében pedig, melyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot az idézett 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a állapítja meg.

3. §.

E rendelet 1918. évi március hó 21-én lép életbe. Területi hatályára nézve a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 8. §-a irányadó. Budapest, 1918. évi március hó 16-án.

A szénügyek kormánybiztosának 1.700/1918. számú rendelete a magyar királyi minisztériumnak a Budapest székesfőváros területén házi fűtési és főzési célokra szolgáló szén, koksz és brikett felosztásának szabályozására vonatkozó 3.059/1917. M. E. számú rendeletének kiegészítése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 7-én kelt 81. számában.

1. §.

Az a kereskedő, akinek az Országos Szénbizottság a m. kir. minisztérium 3.059/1917. M. E. számú rendeletének 2. §-a alapján kiszállítási jegyet ad ki, köteles azt a szenet, kokszot vagy brikettet, amelyre a kiszállítási jegy kiadatott, a kiszállítási jegy keltétől számított 14 napon belül elszállítani, illetve kiszolgáltatni annak a részére és céljaira, akinek nevére a kiszállítási jegy szól.

A kereskedőnek tilos a kiszállítási jegyet az árú átadása előtt magának a félnek vagy megbizottjának kezébe juttatni.

Mindazokat a kiszállítási jegyeket, amelyek alapján a szenet, kokszot vagy brikettet a kiszállítási jegy keltétől számított 14 napon belül nem szállították el, illetve nem szállították ki, köteles a kereskedő az Országos Szénbizottságnak haladéktalanul visszajuttatni és bejelenteni, hogy miért nem tudta a szenet elszállítani, illetve kiszolgáltatni.

2. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében hat hónapig terjedhető elzárással és kétezzer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ama készlet tekintetében pedig, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot az idézett 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a állapítja meg.

3. §.

E rendelet 1918. évi április hó 7-én lép életbe. Hatálya csak Budapest székesfőváros területére terjed ki.

Budapest, 1918. évi április hó 4-én.

A szénügyek kormánybiztosának 2.300/1918. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékosság tárgyában 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

1. §.

Az 1917. évi szeptember hó 14. napján 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi szeptember hó 15. napján megjelent 213. számában kihirdetett) rendelet 24.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 7-én kelt 81. számában.

és 25. §-a odamódosul, hogy a rendelet 24. §-ában említett nyilvános étkezőhelyiségeket (vendéglők, korcsmák, italmérő- vagy elárúsítóhelyek, kávéházak, cukrászdák és hasonlók), ha a rájuk hatályban álló jogszabályban rövidebb záróra nincs megállapítva, valamint a 25. §-ában említett szórakozóhelyeket (színházak, kabarék, mozgófényképhelyiségek, kerti mulatóhelyek és hasonlók), továbbá az összes mulatóhelyeket (orfeumok, dalcsarnok, varieté, táncterem, tánciskola és hasonlók) felolvasó, hangverseny és más efféle nyilvános termeket és helyiségeket, végül egyesületeknek (egyletek, társaskörök, kaszinók, klubok és hasonlók) mindazon helyiségeit, amelyek a tagok vagy vendégek összejövételére vagy befogadására szolgálnak, további intézkedésig esti 11 óra helyett éjjeli 12 óráig szabad nyitva tartani. Megfelelően módosul a 24. §. utolsó bekezdésének a magánlakásokra vonatkozó rendelkezése is.

Minden egyéb vonatkozásban az idézett 3.382/1917. M. E. számú rendelet érintetlenül marad.

2. §.

E rendelet 1918. évi április hó 15-én lép életbe.

Budapest, 1918. évi április hó 5-én.

A szénügyek kormánybiztosának 3.000/1918. számú rendelete a gőzüzemű vasúti vállalatok üzemében képződő szénpernye kötelező gyűjtése, felhasználása és forgalombahozatala tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

1. §.

Valamennyi gőzüzemű vasúti vállalat köteles az üzemében felhasznált bármely szén elégetésénél képződő minden szénpernyét gyűjteni. A pernyegyűjtés úgy történjék, hogy a pernye közé idegen anyag, mint föld, salak, kavics ne keveredjék. A pernyét lehetőleg fedett, száraz helyen kell elhelyezni.

2. §.

A szén, brikett és kocsz felhasználására és forgalombahozatalára vonatkozó eddig megjelent rendeletek (a m. kir. minisztérium 72/917. M. E. számú rendetete, a 321/918. és 1600/1918. szénkormánybiztosi rendeletek) hatályát ezennel az 1. §-ban említett üzemekben szénből származó pernyékre is kiterjesztem.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 7-én kelt 105. számában.

3. §.

Az 1. §-ban említett vállalatoknak a gyűjtött szénpernyét csakis az Országos Szénbizottság engedélye alapján szabad elidegeníteni, eltüzélni vagy egyébként felhasználni. Az engedély kérésénél be kell jelenteni az elidegeníteni, eltüzélni vagy egyébként felhasználni kívánt szénpernye mennyiségét, valamint az üzemet, amelyben a szénpernye felhasználásra vagy elidegenítésre kerül.

A szénpernyének saját üzemében való eltüzelésére egyszer és mindenkorra kérhető engedély.

4. §.

Az 1. §-ban említett vállalatoknak a szénpernye készletekről pontos feljegyzést kell vezetniök. Fel kell jegyezni:

1. a rendelet életbeléptetésének napján meglévő készleteket,
2. a szaporulatot,
3. a más részére történt kiszolgáltatás és a saját üzemben való felhasználás útján előállott fogyatkozást és ezekre vonatkozó engedélyezések számait, valamint azt is, hogy a szénpernyét kinek szolgáltatotta ki, vagy hogy azt mily üzemében használta fel.

A bejegyzéseket mindenkor kelettel is el kell látni.

5. §.

A 4. §-ban említett feljegyzések másolatát első ízben 1918. évi május hó 31. napjáig, azontúl pedig negyedévenként, augusztus, szeptember, február és május hó 31. napjáig az Országos Szénbizottsághoz be kell küldeni.

6. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a szerint büntetettik.

7. §.

E rendelet 1918. évi május hó 15-én lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1918. évi május hó 6-án.

A Szénügyek Kormánybiztosának 3.300/1918. számú rendelete a Budapest székesfőváros területén levő fűtési és főzési, valamint a kisipari célokra szolgáló tüzelőanyag (szén, koks, brikett és tüzifa) készletek összeírása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett rendelete alapján a következőket rendelem :

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 18-án kelt 114. számában.

1. §.

Folyó évi június hó 1. és 15-ike között Budapest székesfőváros területén a magánháztartások, intézetek, iskolák, üzletek, kórházak, színházak, szállók, vendéglők, kávéházak, mozik stb. fűtési és főzési céljaira szolgáló tüzelőanyagkészletek, nemkülönben a kisipari üzemek céljaira szolgáló összes tüzelőanyagkészletek összeirandók.

Az összeírást Budapest székesfőváros közönsége az Országos Szénbizottsággal együttesen végzi. Az erre vonatkozó részletes szabályokat Budapest székesfőváros tanácsa fogja elrendelni.

2. §.

Aki az összeíró ívben valótlan adatokat közöl, vagy e rendelet bármely rendelkezése, avagy az e rendelet alapján a Székesfőváros tanácsa, vagy az Országos Szénbizottság részéről kibocsátott utasítások ellen vét, azokat megszegi vagy megszegésüknél közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

3. §.

Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értéke a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

A kihágás miatt az eljárás a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.
Budapest, 1918. évi május hó 16. napján.

A Szénügylek Kormánybiztosának 2.062/1918. számú rendelete a szénnek házhoz szállítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23. napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendeletének 3. és 4. §-ában és a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények újabb kiegészítése tárgyában kelt 1916. évi IV. t. c. 1. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

A szénkereskedők kötelesek Budapest székesfőváros területén, a vámvonalakon belül, azt a szenet, amelyet az Országos

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 9-én kelt 131. számában.

Szénbizottság náluk egyes felek részére, kályha (takaréktűzhely) tüzelésre kiutal, a fél kívánságára — a 3. §. szerint járó külön díjazásért — házhoz szállíttatni és a fél által kijelölt pincébe beraktatni.

2. §.

A házhoz szállítást a felek egy-egy naptári évben csak egy ízben és csak úgy követelhetik, ha évi szükségletük a 30 mm.-t meg nem haladja.

3. §.

Azt az összeget, amelyet a szénkereskedő a szén házhoz szállításáért és a kijelölt helyre berakásáért követelni jogosult, Budapest székesfőváros tanácsa állapítja meg.

A szénkereskedőt megillető emez összegben felül a fuvaros, vagy a munkások bármelyike a házhoz szállításért és a berakásért vagy abból kifolyólag bármilyen címen, a féltől semmit sem követelhet.

4. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésüknél vagy kijátszásuknál bármi módon közreműködik — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében 6 hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kihágás miatt az eljárás a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

5. §.

A rendőri büntető bíróság köteles a szénkereskedővel szemben a kihágást megállapító jogerős ítéleteket az illetékes kerületi előjárósággal közölni avégből, hogy ez a megbüntetett kereskedőt a 4.207/1915. M. E. számú rendelet 9. §-a alapján a szén további forgalombahozatalától esetleg eltilthassa.

6. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.
Budapest, 1918. évi június hó 6. napján.

A m. kir. minisztérium 2.279/1918. M. E. számú rendelete a tőzeg-lápok kitermelése és igénybevétele tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 16-án kelt 158. számában.

1. §.

A tüzelőanyagok termelésének fokozása érdekében, a tüzelésre alkalmas tüzeget tartalmazó tőzeglápok tulajdonosai, illetőleg azok, kiket a tőzeglápok kitermelésének joga megillet, a 4. §-ban megszabott következmények terhe alatt a törvényhatóság első tisztviselőjének vagy a Szénügyek Kormánybiztosának felhívására kötelesek az e célból kitűzendő záros határidőn belül a rendelkezési jogok alatt álló tőzegláp kitermelését megkezdeni és a kitermelést a láp terjedelme, minősége, a kitermelés céljából rendelkezésükre álló berendezések és munkaerő által indokolt méretekben, az említett hatóságnak eltérő rendelkezéséig állandóan folytatni.

A törvényhatóság első tisztviselője a kitermelést elrendelő, vagy a kitermelés módját megszabó rendeletét egyidejűleg bemutatja a Szénügyek Kormánybiztosának, ki jogosítva van annak intézkedéseit kiegészíteni, megváltoztatni avagy hatályon kívül helyezni.

A jelen §. első bekezdésében megszabott kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése az ott említett hatóságnak hatáskörébe tartozik. A törvényhatóság első tisztviselőjének a kitermelést elrendelő, vagy a kitermelés módját megszabó határozata ellen, a határozat közzésétől számított 15 nap alatt, birtokon kívül felebbezésnek van helye a Szénügyek Kormánybiztosához.

2. §.

Ha az 1. §. szerint magánkezelésben levő tőzegláp üzemét bér munkások alkalmazásával biztosítani nem lehetne, az 1. §-ban említett hatóság felhatalmaztatik, hogy annak a járásnak, illetőleg törvényhatósági joggal felruházott városnak területén belül, ahol a telep fekszik, az ott lakó munkaképes egyéneket az 1914 : L. t.-c. 5. §-a és az 1915 : XIII. t.-c. 2. §-a értelmében megfelelő számban a tőzegláp üzemében teljesítendő munkára kirendelhesse.

3. §.

A 2. §. alapján személyes szolgálatot teljesítő egyének részére térítésül a tényleges munkaidő arányában, a hasonló természetű mezőgazdasági munkáért a telep helyén, vagy szomszédságban fizetett megfelelő napszámber legkésőbb hetenként, illetőleg a munkásnak a munkából hétközben bekövetkezett távozása esetében ezen időpontban fizetendő ki.

4. §.

Az 1. §. értelmében magánkezelésben levő mindazon tőzeglápok tekintetében, amelyek a tüzelésre alkalmas tőzegnek termelése magánkezelés mellett kellő gazdaságossággal nem történik, vagy amelyeknek annak kellő gazdaságossággal való termelése biz-

tosítva nincsen, vagy amelyekre nézve tulajdonosuk, vagy az, akit a kitermelés joga megillet, kijelenti, hogy a kitermelést megkezdeni vagy folytatni nem kívánja, vagy arra nem képes, a Szénügyek Kormánybiztosa elrendelheti, hogy azokat tulajdonosaik, illetőleg azok, kiket a kitermelés joga megillet, a Szénügyek Kormánybiztosa által kijelölt hatóságnak, testületnek vagy személynek a kitermelés céljából az 1914. évi L. t.-c. 6. §-a értelmében megállapítandó térítés ellenében használatra átengedjék (igénybevétel). A térítés tárgyában megindítandó eljárás az igénybevétel foganatosságát nem akadályozhatja.

5. §.

A tőzeglápokkal egyidejűleg igénybevetteknek tekintendők mindazok a tárgyak, szerszámok, gépek, eszközök, berendezések stb., melyekkel a tőzeget az igénybevétel előtt termelték és amelyek a tőzegtermelés további üzeméhez feltétlenül szükségesek.

Ehhez képest a jelen § 1. bekezdésében felsorolt tárgyak a Szénügyek Kormánybiztosa által az átadásra vonatkozólag kibocsátott rendelkezésnek az érdekelttel való közlésétől fogva zár alá vetteknek tekintendők és a tulajdonos azokkal többé szabadon nem rendelkezhetik, azokat el nem idegenítheti, fel nem használhatja, máshová el nem szállíthatja, azokon másoknak jogokat nem engedhet.

Az igénybevett tárgyakért az 1914. évi L. t.-c. 6. §-a szerint megállapítandó térítés jár.

6. §.

Az igénybevétel kiterjed magának a tőzegláp területén felül az igénybevételt rendelő hatóság által kijelölendő arra a területre is, amely az üzem céljaira esetleg szükséges kő- és földanyagok és víz előállítására, vagy a felesleges anyagok lerakására és a víz levezetésére megkívánatik, ideértve az e területhez vezető nélkülözhetetlen utak előállítására szükséges tért is.

7. §.

Aki a jelen rendeletet, vagy a hatóságnak a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésében vagy kijátzásában bármilyen módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki. Végrehajtásával a Szénügyek Kormánybiztosa bízatik meg.

Budapest, 1918. évi július hó 6. napján.

A szénügyek kormánybiztosának 3.900/1918. számú rendelete a Magyar Szent Korona Országainak területére vízi úton érkező szén-, brikett- és kokszmennyiségek nyilvántartása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi december hó 23-án megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

1. §.

Minden vállalat, egyén, jogi személy és cég köteles azt a szén, brikett vagy kokszot, amelyet a Magyar Szent Korona Országain kívül fekvő területekről a Magyar Szent Korona Országainak területén fekvő vasuti vagy hajóállomásra, saját céljaira vagy mások részére vízi úton fuvaroz, nyilvántartás végett az Országos Szénbizottságnak még a fuvarozás megkezdése előtt bejelenteni.

E jelentésben okvetlenül felveendő a szállításra kerülő szén, brikett vagy koksz mennyisége és származása, a feladó és a rendeltetési állomás neve, valamint a bejelentő pontos címe és végül, amennyiben a fuvarozás szerződés alapján másnak részére eszközöltetik, a bejelentővel szerződött fél pontos címe is.

Amennyiben a szén, brikett- vagy kokszküldemény rendeltetési állomása Budapest lenne, annak megérkezése, a hajózási vállalat részéről telefonon és írásban azonnal bejelentendő az Országos Szénbizottságnak.

2. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és a 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a értelmében 6 hónapig terjedhető elzárással és 2.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; ama készletek tekintetében pedig, melyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elközbáznak van helye.

A kihágás miatt eljárásra hivatott hatóságot az idézett 4.956/1917. M. E. számú rendelet 7. §-a állapítja meg.

3. §.

E rendelet 1918. évi július hó 22-én lép életbe. Hatálya kiterjed a Magyar Szent Korona Országainak egész területére.

Budapest, 1918. évi július hó 18-án.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 21-én kelt 163. számában.

A szénügyek kormánybiztosának 3.830/1918. számú rendelete az Országos Szénbizottság által szedhető közvetítési díjra vonatkozó 2.686/1917. M. E. számú rendeletnek módosítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 4.956/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. december 23-ik napján megjelent 296. számában kihirdetett) rendelete alapján a következőket rendelem:

1. §.

Az 1917. év július hó 28. napján 2.686/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi július hó 29. napján megjelent 173. számában kihirdetett) rendelet 1. §-a második bekezdése odamódosul, hogy az Országos Szénbizottság személyi és dologi költségeinek fedezésére mindazon szén-, brikett- és kokszmennyiségek után, amelyek a bizottság által kerülnek szétosztásra, további intézkedésig 100 kg.-ként az eddigi 1 fillér közvetítési díj helyett 2 fillér szénbizottsági illetéket szed be.

Minden egyéb vonatkozásban az idézett 2.686/1917. M. E. számú rendelet érintetlenül marad.

2. §.

E rendelet 1918. augusztus hó 1-én lép életbe.
Budapest, 1918. július hó 24. napján.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 27-én kelet 168. számában.

Szilvákra és szilvatermékekre vonatkozó rendeletek.

A m. kir. minisztérium 3.776/1917. M. E. számú rendelete az 1917/18. gazdasági év folyamán termelendő aszalt szilvának és szilvaíznek zár alá vételéről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott tövényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az 1917/18. gazdasági év egész aszalt szilva- és szilvaíztermelése a jelen rendelet erejénél fogva a 3.487/1916. M. E. számú rendeletnek (l. a Budapesti Közlönynek 1916. évi október hó 19. napján megjelent 240. számában) megfelelően e cikkek termelőinél (előállítóinál) zár alá helyeztetik.

Ehhez képest a termelő az általa az 1917/18. gazdasági év folyamán termelendő aszalt szilvát és szilvaízt, amennyiben azt a saját házi és gazdasági szükségletére fel nem használhatja, kizárólag csakis a Szilvaközpontnak idegenítheti el és köteles eladásra szánt készletét a Szilvaközpontnak a 3.487/1916. M. E. számú rendelet 3. §-ának megfelelően megvételre felajánlani.

2. §.

A jelen rendelet a 3.487/1916. M. E. számú rendeletet egyébként nem érinti és annak rendelkezései alkalmazást nyernek a jelen rendelettel zár alá vett aszalt szilva- és szilvaízkészletekre is.

3. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Területi hatályára és végrehajtására nézve e 3.487/1916. M. E. számú rendelet 13. §-a irányadó.

Budapest, 1917. évi október hó 8. napján.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 9-én kelt 233. számában.

A m. kir. minisztérium 4.531/1917. M. E. számú rendelete a 3.776/1917. M. E. számú rendelet kiegészítéséről és az aszalt szilva és szilvaiz legmagasabb árának meghatározásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A 3.776/1917. M. E. számú rendelet 2. §-ának második bekezdése akként egészítették ki, hogy az 1917/1918. gazdasági év folyamán termelt és illetve termelendő aszaltszilva- és szilvaiz-készleteknek a termelő házi és gazdasági szükségletére fel nem használt — eladásra szánt — részét 1917. évi november hó 25-ik napjáig kell a Szilvaközpontnak megvételre felajánlani.

2. §.

A 2.450/1916. M. E. számú rendelet 2., 3., 5., 7. és 8. §-ai, továbbá a 3.487/1916. M. E. számú rendelet 3. §-ának 1. bekezdése, valamint ugyanezen rendeletnek 4., 7. és 12. §-ai ezennel hatályon kívül helyeztetnek és helyükbe az alábbi 3—7. §-okban foglalt rendelkezések lépnek.

3. §.

A magyar szent korona országainak területéről származó 1917/1918. gazdasági évi termésű szilvakészítményekért a termelő (készítő) által követelhető legmagasabb ár 100 kilogrammonkénti tiszta (netto) súly után, darabossági osztályozásra való tekintet nélkül, a következő:

a) aszaltszilváért	200 K,
b) szilvaizért	220 „

Ezek az árak aszaltszilvánál zsákkal, szilvaiznél pedig ingyen hordóval vagy ingyen ládával együtt — beleértve a rakodó állomásra való szállításnak költségeit is — a K. T. 321. §-a szerinti közép (szokvány) és az ennél jobb minőségű árúra értendők.

Ha az árú ezen minőségi kellékeknek meg nem felel, az eladó csak a K. T. 348. §-a alapján és a 3.487/1916. M. E. számú rendelet 5. §-a szerint, a legmagasabb árhoz viszonyítottan megállapítandó alacsonyabb térítési árat követelhet.

4. §.

Azok a legmagasabb árak, amelyeken a Szilvaközpont az alábbi szilvakészítményeket a kereskedelmi forgalomban értékesítheti, métermázsánkénti (100 kg.) tiszta (netto) súlyra a következők:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 18-án kelt 267. számában.

1. A magyar szent korona országainak területéről származó aszaltszilva zsákban	220 K
2. Szerb származású aszaltszilva zsákban	250 „
3. Boszniai és hercegovinai származású aszaltszilva zsákban	290 „
4. A magyar szent korona országainak területéről származó szilvaíz ingyen hordóban, illetve ingyen ládában	240 „
5. Más származású szilvaíz ingyen hordóban, illetve ingyen ládában	305 „

Ezek az árak az átvételkor történő készpénzfizetés esetére szólnak és magukban foglalják a magyar szent korona országainak területéről származó termékeknél a termelés helyéhez legközelebb eső rakodó állomásig, szerbiai termékeknél a szerb rakodó állomásig, boszniai és hercegovinai termékeknél pedig a Brckáig vagy más bosnyák határállomásig való szállításnak költségeit, szerb termékeknél ezen felül a vámot is.

Párolt szilvának 25 kg.-os ingyenládákban való eladásánál a fenti árakon felül métermázsánként még további 30 korona számítható.

Ezen árak kiszámításánál a feladó állomáson hivatalosan megállapított mérlegsúlyt kell irányadónak tekinteni.

Olyan termékek szállításánál, amelyek a Szilvaközpont által Budapestről felhozott készletből származnak, a vevő tartozik a Szilvaközpontnak az ez által előlegezett szállítási díjat és egyéb olyan költségeket is megtéríteni, amely a rakodó állomáson történt feladástól kezdve tényleg felmerült.

Az 1918. évi február hó 1-je után történt szállításoknál az eladó jogosult az előállott tényleges súlyhiányt is felszámítani. Ennek legmagasabb mértéke azonban február havában történő szállításnál az eredeti súly 2%-át, március havában történő szállításnál az eredeti súly 3%-át, későbbi szállításnál pedig ennek 5%-át meg nem haladhatja.

Amennyiben az eladást nem közvetlenül a Szilvaközpont teljesíti, az eladó csak a Szilvaközpont által számlázott árt és költséget követelheti a fogyasztótól, hozzászámítva kg.-ként legfeljebb 35 fillért és a szállító által a tárolás helyétől az elárúsítás helyéig történt szállításért tényleg kifizetett fuvarköltséget.

5. §.

A jelen rendelet értelmében zsákokban történő szállításnál felhasznált zsákok visszaszolgáltatására és térítési áaira nézve a 3.100/1917. M. E. számú rendelet intézkedései az irányadók.

6. §.

A 3.487/1916. M. E. számú rendelet 3. §. 4. bekezdésében emlí-

tett abban az esetben, amidőn az árú a Szilvaközponttól függetlenül kerül szabadforgalomba, a jelen rendeletnek a legmagasabb árakról szóló intézkedései szintén irányadóknak tekintendők.

7. §.

Aki a jelen rendeletnek vagy a 3.776/1917. M. E. számú rendeletnek valamely rendelkezését, avagy a 2.450/1916., illetőleg a 3.487/1916. M. E. számú rendeletnek a jelen rendelet által nem érintett rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással, valamint 2.000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része, a felmerült költség levonásával, a hadirokkantak segélyalapja javára fordítandó.

A jelen rendeletben a legmagasabb árak megállapítására vonatkozólag foglalt rendelkezések megszegése miatt nem büntethető az, aki a magasabb árt a jelen rendelet ellenére megigérte, vagy megfizette, ha a kihágást a hatóságnál feljelenti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén belül pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

8. §.

Ez a rendelet a Budapesti Közlönyben történt kihirdetést követő nappal lép életbe; területi hatályára és végrehajtására nézve a 3.487/1916. M. E. számú rendelet 13. §-a az irányadó.

Budapest, 1917. évi november hó 16-án.

A m. kir. minisztérium 2.998/1918. M. E. számú rendelete a szilváért, szilvakészítményekért és szilvacefréért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában kiadott 2.946/1917. M. E. számú rendelet módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

A szilváért, szilvakészítményekért és szilvacefréért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában az 1917. évi augusztus hó 16-án 2.946/1917. M. E. sz. a. kiadott (Budapesti Közlönynek

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 12-én kelt 155. számában.

1917. évi augusztus hó 17. napján megjelent 188. számában kihirdetett rendelettel megállapított legmagasabb árak helyébe az alábbi legmagasabb árak lépnek:

1. őszi szilva 33 korona helyett 40 korona,
2. nyári szilva 22 korona helyett 28 korona,
3. a nyári szilvából készült 3—4⁰/_o szesztartalmú cefre 20 korona helyett 22 korona,
4. az őszi szilvából készült 5⁰/_o vagy ennél magasabb szesztartalmú cefre 30 korona helyett 32 korona.

Egyebekben a 2.450/1916. M. E. sz. rendelet rendelkezései érvényben maradnak.

Jelen rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Budapest, 1918. évi július hó 9. napján.

Szociálpolitika.

A m. kir. minisztérium 4.790/1917. M. E. számú rendelete az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosítását szabályozó rendelkezések kiegészítéséről és módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1916:IV. törvénycikket kiegészítő 1917:VII. törvénycikk 2. §-a alapján a következőket rendeli:

I. Betegségi biztosítási kötelezettség és önkéntes biztosítás.

1. §.

Az 1907: XIX. törvénycikk 1. és 2. §-ában felsorolt alkalmazottak közül a munkások, segédek, tanoncok, szolgák és cselédek munkakeresményük összegére való tekintet nélkül betegségi biztosításra kötelezettek.

Az 1907: XIX. törvénycikk 1. és 2. §-ában felsorolt alkalmazottak közül a tisztviselőkre, művezetőkre, kereskedősegekre és általában hasonló állásban levő, rendszerint havi vagy évi fizetéssel alkalmazottakra a betegségi biztosításnak az idézett törvényen alapuló kötelezettsége csak akkor terjed ki, ha munkabérük évenként 4800 koronát, illetőleg naponként 16 koronát meg nem halad.

2. §.

Az 1. §. második bekezdésében megjelölt személyek, amennyiben biztosítási kötelezettség alá nem esnek, úgyszintén az 1907: XIX. törvénycikk 7. §-ának *a)* és *k)* pontjaiban, valamint 141. §-ának második bekezdésében megjelölt személyek a törvény 7. §-ának második bekezdésében és 141. §-ának második bekezdésében megállapított törvényes feltételek fennforgása esetében önként biztosíthatók, ha munkabérük évenként 6.000 koronát, illetőleg naponként 20 koronát meg nem halad.

3. §.

Orvosi vizsgálat nélkül és tekintet nélkül életkorára, önkéntes továbbfizetéssel megtarthatja tagságát az a biztosításra kötelezett,

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 16-án kelt 290. számában.

aki e kötelezettséget megállapító foglalkozásból kilép, de főfoglalkozásában továbbra is alkalmazott marad, vagy foglalkozás nélkül van, úgyszintén az, akinek biztosítási kötelezettsége a reá vonatkozó törvényes bérhatár meghaladása következtében szűnt meg, végül az, aki az 1907 : XIX. törvénycikk 7. §-ának *a—h*) pontjai alapján egyébként az idézett 7. §. második bekezdésében megállapított feltételekkel volna biztosítható, feltéve mindezekben az esetekben, hogy az alkalmazott a tagság megtartására irányuló szándékát a kötelező biztosítás megszüntétől számított négy héten belül a pénztárnál bejelenti és az eddig esedékessé vált járulékot befizeti.

Önkéntes továbbfizetéssel tagsági jogát azonban csak az a biztosításra kötelezett tag tarthatja fenn, aki a kötelezettség megszüntét közvetlenül megelőző egy év tartama alatt összesen legalább hat hónapig, vagy pedig két év tartama alatt összesen tizenkét hónapig biztosításra kötelezett volt.

4. §.

Sem az önkéntes, sem az önként továbbfizető nem maradhat a pénztár biztosított tagja, ha mint alkalmazottnak munkabére évi 6.000 koronát, illetőleg napi 20 koronát meghalad.

Az, aki mint foglalkozás nélkül levő vált önkéntes továbbfizetéssel a pénztár biztosított tagjává (3. §.), ezen az alapon egyfolytában legfeljebb egy éven át maradhat biztosított.

Az önkéntes és önként továbbfizető tagok e tagságuk megszűnése esetében újabb önkéntes tagságot csak az 1907 : XIX. t.-c. 7. §-ában illetőleg e rendelet 2. és 3. §-ában megállapított feltételek fennforgása esetében szerezhethetnek.

Az 1907 : XIX. törvénycikk 60. §-ának utolsó bekezdése hatályon kívül helyeztetik.

Egyebekben az önként továbbfizető biztosítottak jogaira, kötelezettségeire és tagságuk megszűnésére nézve az 1907 : XIX. törvénycikkben és az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár, valamint a Ferenc József kereskedelmi kórház budapesti kereskedelmi betegápoló egyesület betegsegélyző pénztára alapszabályaiban az önkéntes tagokra megállapított szabályok nyernek alkalmazást.

5. §.

A betegségi önkéntes biztosításra való felvételnek és az ezzel szerzett tagság megszűnésének kérdésében a kerületi munkásbiztosító, vállalati és magánegyesületi betegsegélyző pénztár igazgatósága határoz. Az igazgatóság határozata ellen az érdekelt az 1907 : XIX. törvénycikk 181. §-a szerint az Állami munkásbiztosító hivatalhoz fellebbezhet. A fellebbezés tárgyában az Állami munkásbiztosítási hivatal biztosítási tanácsülésben határoz.

Ugyanezt az eljárást kell követni, ha a pénztár és az érdekelt között az önként továbbfizetéssel való biztosítás jogviszonya vitássá válik.

6. §.

Biztosítási kötelezettség alá nem eső egyénnek ilyenként bejelentése a tagságra jogalapot abban az esetben sem nyújt, ha járulékait befizette.

II. Betegségi biztosítási járulékok.

7. §.

A jelen rendelet 1. §-ának első bekezdésében megjelölt személyek napibérosztályának és átlagos napibérének megállapításánál számításba kell venni az összes mellékjavadalmazásokat, különösen a természetben nyújtott járandóságoknak a kerületi munkásbiztosító pénztár alapszabályaiban megállapítandó egyenértékét is.

A jelen rendelet 1. §-ának második bekezdésében megjelölt személyek biztosítási kötelezettségének és a jelen rendelet 2. és 3. §-ában megjelölt személyek önkéntes biztosítási, illetőleg önkéntes továbbfizetési jogosultságának és ezekben az esetekben a napibérosztálynak és átlagos napibérének megállapításánál azok a járandóságok, amelyek az 1907 : XIX. törvénycikk 11. §-ának első bekezdése szerint számításba nem vehetők, az illető alkalmazott összjárandóságainak legfeljebb egyharmad része erejéig továbbra is figyelmen kívül maradnak.

Ha valamely munkaadó évi 4800 koronánál vagy napi 16 koronánál magasabb összjárandósággal alkalmazottjának járandóságai a fenti rendelkezések értelmében úgy oszlanak meg, hogy az biztosításra kötelezetté válik, úgy ugyanolyan illetménymegosztás szerint mindazok az alkalmazottai biztosításra kötelezettek, akiknek összjárandósága az érintett alkalmazott összjárandóságát meg nem haladja.

8. §.

Az átlagos napibérosztályok következőleg állapítatnak meg:

I. napibérosztályba tartoznak, akik	2 K-ig
II. napibérosztályba tartoznak, akik 2 K-n felül	3 „
III. napibérosztályba tartoznak, akik 3 K-n felül	4 „
IV. napibérosztályba tartoznak, akik 4 K-n felül	5 „
V. napibérosztályba tartoznak, akik 5 K-n felül	6 „
VI. napibérosztályba tartoznak, akik 6 K-n felül	7 „
VII. napibérosztályba tartoznak, akik 7 K-n felül	8 „
VIII. napibérosztályba tartoznak, akik 8 K-n felül	10 „
IX. napibérosztályba tartoznak, akik 10 K-n felül terjedő beszámítható napikeresettel vannak alkalmazva.	

Heti fizetéseknel a beszámítható heti keresmény $\frac{1}{6}$, havi fizetéseknel a beszámítható havi keresmény $\frac{1}{25}$, évi fizetéseknel a beszámítható évi keresmény $\frac{1}{300}$ része alapján történik a napibérosztály megállapítása.

Az átlagos napibér:

az	I. napibérosztályban	. . . . .	1·50 K
a	II.	„	2·50 „
a	III.	„	3·50 „
a	IV.	„	4·50 „
az	V.	„	5·50 „
a	VI.	„	6·50 „
a	VII.	„	7·50 „
a	VIII.	„	9·00 „
a	IX.	„	11·00 „

Az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár és a Ferenc József kereskedelmi kórház budapesti kereskedelmi betegápoló egyesület betegsegélyző pénztára alapszabályai a betegség esetére önként biztosítottak napibérosztályai és átlagos napibérei tekintetében az itt megállapítottól eltérő rendelkezéseket tartalmazhatnak.

Önként továbbfizetők csak abban a napibérosztályban biztosíthatók, amelybe a biztosításra kötelezett foglalkozásuk megszűntét közvetlenül megelőző időben tartoztak.

9. §.

A betegségi biztosítási járulékok az átlagos napibér 4%-a alapján a következők:

az	I. napibérosztályban heti	. . . . .	42 f.
a	II.	„	72 „
a	III.	„	102 „
a	IV.	„	126 „
az	V.	„	156 „
a	VI.	„	186 „
a	VII.	„	210 „
a	VIII.	„	252 „
a	IX.	„	312 „

A betegségi biztosítási járulék egész hétre fizetendő, ha azonban a munkaviszony nem egész hétre terjed ki, a járuléknak megfelelő hányada fizetendő; minden megkezdett nap egész napnak számít. A munkaviszony megszakítása nélküli időleges szünetek figyelembe nem vétetnek.

A kerületi munkásbiztosító vállalati és magánegyesületi betegsegélyző pénztár alapszabályai általában vagy bizonyos üzemekre nézve elrendelhetik, hogy a betegségi biztosítási járulék minden esetben egész hétre fizetessék.

10. §.

Az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár, valamint a kerületi munkásbiztosító és magánegyesületi beteg-

segélyző pénztárak a betegségi biztosításba bevont üzemekre vonatkozó ipari egészségügyi óvintézkedések elrendelése iránt az 1907. évi XIX. törvénycikk 183. §-ának utolsóelőtti bekezdése alapján az ott megjelölt hatóságokhoz saját közegeik megállapításai folytán is előterjesztéssel élhetnek.

Arra a munkaadóra, aki üzemében a törvény alapján a hatóság által elrendelt egészségi óvrendszabályokat nem foganatosította, e kötelezettségének teljesítéséig pójtjárulékot kell kiróni, amely betegségi biztosítási járulékának 50%-áig terjedhet. E pójtjárulékra a biztosított alkalmazott béréből levonásnak nincs helye.

Az üzem munkásvédelmi felügyeletével megbízott hatóság a munkaadónak az előbbi bekezdésben megjelölt mulasztásáról az illetékes kerületi munkásbiztosító, illetőleg magánegyesületi betegsegélyző pénztárt értesíteni köteles.

A jelen §. második bekezdésében, valamint az 1907 : XIX. törvénycikk 29. §-ában említett pójtjárulékot az illetékes kerületi munkásbiztosító, illetőleg magánegyesületi betegsegélyző pénztár igazgatósága rója ki. A pójtjárulékot kiróvó határozat ellen az üzemtulajdonos az 1907 : XIX. törvénycikk 181. §-a alapján fellebbezéssel élhet az Állami munkásbiztosítási hivatalhoz. A fellebbezés tárgyában a hivatal biztosítási tanácsülésben határoz.

III. Betegségi biztosítási segélyek.

11. §.

Az 1907 : XIX. törvénycikk 50. §-ában betegség esetére megállapított segélyekre a biztosított tagnak a következő mértékben van igénye:

1. az idézett §. 1., 2. és 5. pontjában felsorolt segélyekre a megbetegedés első napjától kezdve huszonhat hétig és ezentúl is arra az időre, amelyre táppénz jár;

2. táppénzre, ha a keresetképtelenség három napnál tovább tart, a keresetképtelenség harmadik napjától számítva a keresetképtelenség további tartamára, de ha a keresetképtelenség előbb véget nem érne, huszonhat héten át az illető tag járulékának kiszámításánál alapul vett átlagos napibér 60%-ában.

12. §.

Az 1907 : XIX. törvénycikk 50. §-ában szülés esetére megállapított segélyek helyett a biztosított tagnak a következő segélyre van igénye:

1. az idézett §. 1. pontjában megjelölt szükséges szülészeti támogatásra és gyógykezelésre;

2. gyermekágyi segélyre a lebetegedés első napjától kezdve nyolc héten át az illető tag járulékának kiszámításánál alapul vett átlagos napibér 75%-ában;

3. szoptatási segélyre azoknak a biztosított nőknek, akik gyer-

meküket szoptatják, a gyermekágyi segély megszűnését követő tizenkét héten át a megjelölt átlagos napibér 50%-ában, de legfeljebb napi két korona összegben;

4. biztosítottal egy háztartásban élő és keresettel nem bíró nem biztosított családtagok részére szülés esetében a szükséges szülészeti támogatásra és gyógykezelésre, úgyszintén gyermekágyi segélyre a lebetegedés első napjától kezdve hat héten át napi egy korona összegben.

· Azok a biztosított nők, akik orvosi igazolás szerint gyermeküket szoptatni nem képesek, a kijáró szoptatási segély helyett ennek összegét meg nem haladó értékű csecsemőtápszerben részesülnek.

Az, aki az igényjogosultság tartama alatt kereseti foglalkozást üz, e foglalkozás napjaira a jelen §. 2. és 4. pontjában említett gyermekágyi segélyt nem igényelheti.

13. §.

Az 1907 : XIX. t.-c. 50. §-a első bekezdésének 6. pontjában a biztosított elhalálása esetére megállapított temetkezési segély az elhalt tag járulékának kiszámításával alapul vett átlagos napibér harmincszorosában jár.

14. §.

Az 1907 : XIX. t.-c. 51. §-ában felsorolt segélyek a következőkkel egészítettnek ki:

1. ingyenes tej gyermekágyas vagy szoptatási segélyben részesülő nőknek (12. §.), továbbá tuberkulózis miatt gyógykezelési segélyben részesülő tagoknak;

2. az átlagos napibér összegéig terjedő gyermekágyi segély.

15. §.

Ha a készpénzsegélyekre mérvadó átlagos napibér a segélyezési jogcím bekövetkezését megelőző négy héten belül módosul, a készpénzbeli segély az előző átlagos napibér alapján fizetendő.

16. §.

A betegség esetére önként biztosítottak segélyezési igényjogosultsága a belépési nyilatkozat elfogadásának napjával (5. §.) kezdődő nyolc hét letelte után nyílik meg.

A betegségi biztosítási járulékok önkéntes továbbfizetésével biztosítottak a biztosítási kötelezettség megszűnése után, a járulékok önkéntes befizetése előtt bekövetkezett betegség, szülés vagy halál esetében nem igényjogosultak. Ez a rendelkezés az 1907 : XIX. törvénycikk 61. §-ának első bekezdése alapján szerzett jogokat nem érinti.

Önkéntes és önként továbbfizető tagok segélyezésre nem igényjogosultak arra az időre, amely alatt a magyar szent korona országainak területén kívül tartózkodnak.

IV. A munkásbiztosítási járulékok és díjak beszolgáltatása.

A) Esedékesség és kirovás.

17. §.

Az 1907 :XIX. törvénycikk értelmében fizetendő betegségi biztosítási járulékokat, balesetbiztosítási díjakat és tagsági igazolványi díjakat a munkaadó az idézett törvénycikk 41. §-a és 43. §-ának utolsó bekezdése értelmében az Országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár alapszabályaiban meghatározott esedékesség és módozatok szerint tartozik a kerületi munkásbiztosító pénztárnak megfizetni. Balesetbiztosítási díjak csak jogerősen besorozott üzem után követelhetők.

A Ferenc József kereskedelmi kórház budapesti kereskedelmi betegápoló egyesület betegsegélyező pénztára biztosított tagjaiért fizetendő betegségi biztosítási járulékok esedékessége és fizetésének módja tekintetében ennek a pénztárnak alapszabályai irányadók.

A kerületi munkásbiztosító pénztár a munkaadónak az első bekezdésben megjelölt tartozásairól, a hátralékok feltüntetésével, az Országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár alapszabályaiban megszabott módon és időben fizetési meghagyást kézbesít, amelyben a munkaadót hátralékos tartozásának 8 nap alatt való megfizetésére a végrehajtási és büntetőjogi következményekre figyelmeztetéssel felhívja. A Ferenc József kereskedelmi kórház budapesti kereskedelmi betegápoló egyesület betegsegélyező pénztára által kibocsátott fizetési meghagyásokról ennek a pénztárnak alapszabályai rendelkeznek.

Amennyiben az e §-ban említett járulékok és díjak fizetésének módjára és esedékességére, valamint a fizetési meghagyások alakjára és kiállításának módjára vonatkozó előbb megjelölt alapszabályi rendelkezések módosítást vagy kiegészítést igényelnek, erre nézve mindaddig, míg a pénztári közgyűlések megfelelő módon intézkednek, az Állami munkásbiztosítási hivatal rendeleti úton intézkedik.

18. §.

A 17. §-ban megjelölt fizetési meghagyás ellen a munkaadó annak kézbesítésétől számított 8 nap alatt a fizetési meghagyást kibocsátó kerületi munkásbiztosító pénztárnál felszólalhat. A törvényes hatáirdőben tett felszólalásnak a végrehajtásra halasztó hatálya van. A felszólalás felől a pénztár elnöksége 15 nap alatt határoz.

A pénztár elnökségének a felszólalás felől hozott határozatával meg nem elégedő munkaadó a határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt a pénztár székhelyére illetékes elsőfokú iparhatósághoz irányuló előterjesztéssel élhet, amelyre az 1907 :XIX. t.-c. 181. §-ának második bekezdése nyer alkalmazást. Az előterjesztésnek az árverésre halasztó hatálya van, egyéb végrehajtási intézkedések fogatosítását azonban az előterjesztés nem gátolja.

Az előterjesztés felől az elsőfokú iparhatóság soronkívül határoz és marasztaló határozata alapján a végrehajtási eljárást befejezéséig kell folytatni. Ha pedig az iparhatóság az előterjesztésnek helyt ad és az elsőfokú iparhatóság határozatával meg nem elégedő fél igényeit az 1907 : XIX. t.-c. 156. §-a alapján a törvény rendes útján érvényesíti, a végrehajtás nem folytatható, azonban a már foganatosított végrehajtási cselekmények a bíróság intézkedéséig hatályban maradnak.

A balesetbiztosítási díj tekintetében a jelen §. alapján folyamatban levő eljárás során sem az elnökség, sem az elsőfokú iparhatóság, sem a rendes bíróság nem veheti figyelembe a jogerősen besorozott üzem balesetbiztosítási kötelezettsége ellen irányuló kifogást.

A fizetési meghagyásban megállapított határidő lejártától kezdve a mindenkori törvényes kamatláb szerint késedelmi kamatszámításnak van helye.

19. §.

Az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár a balesetbiztosításba besorozott és járulékfizetésre kötelezett minden üzem tulajdonosát évenként felhívja arra, hogy a balesetbiztosítási költségek felosztása és kirovása céljából az üzemében a számadási évben kifizetett beszámítható javadalmazásokra vonatkozó kimutatást az Állami munkásbiztosító hivatal által rendeleti úton megállapított módon évenként legkésőbb február hó 15. napjáig beterjessze. Azzal az üzemtulajdonossal szemben, aki ebben a határidőben ennek a kötelezettségének egyáltalában nem tesz eleget, az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár a beszámítható javadalmazást a rendelkezésére álló adatok alapján állapítja meg.

Ha az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár az üzemtulajdonos által beterjesztett kimutatást kirovás alapjául nem fogadja el, záros határidő kitűzésével pótlásra vagy kiegészítésre hívja fel az üzemtulajdonost. Azzal az üzemtulajdonossal szemben, aki a kimutatás pótlása vagy kiegészítése céljából kitűzött határidőben a felhívásnak nem tesz eleget, az előbbi bekezdésben megállapított jogkövetkezmény nyer alkalmazást.

Az általános felhívás kibocsátását követő időben besorozott üzemek tulajdonosai a besorozás után hivandók fel a kimutatás beterjesztésére.

Az Állami munkásbiztosítási hivatal a bejelentésnek és a kirovó értesítésnek tartalmát olyképen szabályozza, hogy az a munkaadó járulékfizetési kötelezettségének keletkezésére és összegére nézve teljes tájékoztatást nyújtson.

Az 1907 : XIX. törvénycikk értelmében az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár által felosztott és kirott évi balesetbiztosítási járulékokat az Országos Pénztár kirovó érte-

sítésének kézbesítésétől számított 30 nap alatt kell az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztárnak megfizetni.

Az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár a balesetbiztosítási járulékokra előleget szedhet. Az előleg megállapításának és kirovásának jogcímét, kiszámításának módját és esedékességét az Országos Pénztár igazgatóságának az Állami munkásbiztosítási hivatal által jóváhagyott határozata állapítja meg.

Az 1907 : XIX. törvénycikk 43. §-ának második bekezdése, továbbá két utolsó bekezdésének az előlegekről rendelkező része hatályon kívül helyeztetik.

20. §.

A kirovó értesítés ellen az érdekelt a kézbesítéstől számított 15 nap alatt fellebbezéssel élhet. A fellebbezésnek a fizetési kötelezettségre halasztó hatálya nincs.

A kirovó értesítés ellen irányuló fellebbezésnek nem lehet helyt adni olyan kifogás alapján, amely az illető üzem besorozása tárgyában hozott jogerős határozattal elintézés nyert. Nem lehet továbbá helyt adni a fellebbezésnek az oly kifogás alapján sem, amelyet a beszámítható javadalmazás helytelen megállapítására alapítanak; ha ezt a 19. §-ban megjelölt bejelentési köteleesség elmulasztásával avagy késedelmes teljesítésével a bejelentésre kötelezett idézte elő. Végül nem lehet helyt adni az illető üzletágra és évre megállapított egységdíjtétel ellen irányuló fellebbezésnek sem.

A fellebbezést az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztárnál kell beadni, amely azt megvizsgálja és amennyiben a sérelmet orvosolhatónak nem találja, az Állami munkásbiztosítási hivatalhoz felterjeszti. Az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár a kirovó értesítést csak elnökségi ülésen módosíthatja.

Az 1907 : XIX. törvénycikk 157. §-ának első, harmadik és negyedik bekezdése hatályon kívül helyeztetik.

Az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár kirovó értesítése alapján a 19. §. harmadik bekezdésében említett fizetési határidő elmulasztása esetében a mindenkorai törvényes kamatláb szerint késedelmi kamatszámításnak van helye.

A balesetbiztosítási járulékelőleg kirovása ellen nincs helye fellebbezésnek és a megállapított fizetési határidő (19. §.) elmulasztása esetében a mindenkorai törvényes kamatláb szerint a lejárt előleg késedelmi kamatát is meg kell fizetni.

B) Szavatosság.

21. §.

A betegségi és balesetbiztosítási járulékokért, a balesetbiztosítási díjakért és tagsági igazolványi díjakért a munkaadónak, illetőleg üzemtulajdonosnak vele közös háztartásban élő házastársa egyetemleg felel a pénztárnak.

Ugyancsak egyetemleg felel a megjelölt munkásbiztosítási köztartozások fejében a fővállalkozó az alvállalkozókért. E felelősség szempontjából fővállalkozó az, aki a munka teljesítését a megrendelővel szemben elvállalta, alvállalkozók pedig azok, akik az üzemben vagy az üzem folytatásához szükséges egyes munkaágak vagy munkák végzésére közvetlenül vagy közvetve a fővállalkozóval szemben vállalkoznak.

A megjelölt munkásbiztosítási köztartozások hátralékaiért az 1907 : XIX. törvénycikk 46. §-a értelmében nemcsak az eredeti adós, hanem az üzem mindenkori tulajdonosa (üzemutód) is felelős a pénztárnak. E felelősség szempontjából, amely szintén egyetemleges, az üzem azonossága, illetőleg az, hogy az üzemutód az eredeti adós üzemét folytatja, a tényleges körülmények szerint bírálendő meg. Az üzem azonosságát nem zárja ki az a körülmény, hogy az üzemutód az üzleti berendezést az előző tulajdonos ellen foganatosított árverésen vásárló vevőktől szerezte, ha egyébként az üzem azonossága megállapítható.

Ha a kerületi munkásbiztosító pénztár az egyetemlegesen kötelezettől a betegségi biztosítási járulékokat, balesetbiztosítási díjakat és tagsági igazolványi díjakat oly vagyonból kívánja behajtani, amely a követelés behajtása céljából az eredeti adóssal szemben még végrehajtás alá nem vonatott, velük szemben a 17. §. szerint kiállítandó fizetési meghagyást bocsát ki. E fizetési meghagyás ellen a 18. §-ban meghatározott felszólalásnak és előterjesztésnek, úgyszintén az 1907 : XIX. t.-c. 156. §-ában megállapított bírósági peres eljárásnak van helye.

Balesetbiztosítási járulékok tekintetében az egyetemlegesen kötelezettekkel szemben az előbbi bekezdés megfelelő alkalmazásával az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár bocsátja ki a fizetési meghagyást. A fizetési meghagyás ellen fellebbezésnek van helye, amelyre nézve a 20. §. rendelkezései nyerne alkalmazást.

Az egyetemleges felelősség alapján emelt követeléssel szemben nem hozható fel az a kifogás, hogy a pénztár az eredeti adós ellen egyáltalában nem, vagy késedelmesen vagy nem megfelelő módon járt el.

22. §.

Építő üzemeknél az építető az 1907 : XIX. t.-c. 46. §-ának második bekezdése alapján csak azokért a járulékokért és díjakért felelős a pénztárnak, amelyek az általa megrendelt építkezéseknél merülnek fel és a vállalkozótól be nem hajthatók.

Az építető ellen a követelés érvényesítése minden esetben fizetési meghagyás kibocsátásával indul meg. Az eljárásra a jelen rendelet 21. §-ának negyedik és ötödik bekezdése nyer alkalmazást a következő eltérésekkel, ú. m.:

1. a fizetési meghagyás alapján való végrehajtásra nemcsak a felszólalásnak, hanem még az elsőfokú iparhatóságához irányuló

előterjesztésnek, illetőleg az Állami munkásbiztosítási hivatalhoz irányuló fellebbezésnek is halasztó hatálya van;

2. az építető saját kötelezettsége szempontjából kifogásait korlátlanul felhozhatja, azonban a jogerős üzembesorozó határozatot, úgyszintén az illető üzletágra és évre megállapított egységdíjtételt vita tárgyává nem teheti.

23. §.

A munkásbiztosító pénztárak kötelesek az üzemet terhelő és általuk fizetési meghagyással (17. §.) megállapított betegségi biztosítási járulékokról és balesetbiztosítási díjakról, úgyszintén kirovó értesítéssel (19. §.) megállapított balesetbiztosítási járulékokról, illetőleg mindezeknek fennálló hátralékáról az üzemtulajdonosoknak kívánatára díjmentesen oly kimutatást adni, amely a kivetett (kirótt) járulékokat (díjakat) és az azokra teljesített fizetéseket részletesen tartalmazza. Ugyanezt igényelheti az építető is az általa megrendelt építkezések után felmerült járulékok és díjak tekintetében. Ily kimutatásként az illető munkaadó folyószámlájának kivonata szolgálhat, ha az az előbb megjelölt követelményeknek megfelel.

Az üzem tulajdonosa, aki az üzemet visszerhes ügylettel szerezte, úgyszintén az építető az ily kimutatásban feltüntetett járulékok és díjak fejében a feltüntetett hátraléknál nagyobb összeggel meg nem terhelhető.

A helytelen kimutatás kiállítója az ebből szenvedett kárért a munkásbiztosító pénztárnak teljes kártérítéssel tartoznak.

V. A munkásbiztosítási járulékok és díjak behajtása.

1. Végrehajtási behajtás.

24. §.

A munkásbiztosítási járulékok és díjak az 1907 : XIX. törvény-cikk 46. §-a értelmében közigazgatási úton és a jelen rendeletben foglalt eltérésekkel a közadók módjára hajtathatók be.

A pénztár által kibocsátott fizetési meghagyás és kirovó értesítés, úgyszintén a pénztárnak a betegségi biztosítási járulékok, balesetbiztosítási díj, tagsági igazolványi díj, illetőleg balesetbiztosítási járulékok tárgyában hozott határozata (18., 20., 21. §§.) végrehajtható közokirat.

A végrehajtási eljárásnak az első bekezdésben megállapított módja nyer alkalmazást akkor is, ha a pénztár az ott említett követelések és járulékaik (eljárási és perköltségek) végrehajtási behajtását az elsőfokú iparhatóság határozata, vagy az Állami munkásbiztosítási hivatal biztosítási tanácsülésben hozott határozata, vagy pedig bírói ítélet alapján szorgalmazza. Ha a pénztári végrehajtható közokirat alapján foganatosított végrehajtást ugyanarra a követelésre vonatkozólag az elsőfokú iparhatóságnak vagy

az Állami munkásbiztosítási hivatalnak biztosítási tanácsülésben hozott marasztaló határozata vagy polgári bíróságnak marasztaló ítélete vagy végzése követi, vagy ha a követelésre nézve utóbb bírói egyezség keletkezett, a korábban foganatosított végrehajtás hatálya a jogerős marasztalás határáig újabb zálogolás, illetőleg végrehajtási zálogolási bekebelezés nélkül hatályban marad.

A végrehajtásnak a végrehajtható közokiratban megállapított teljesítési határidő lejárta után az adósnak mind ingó, mind ingatlan vagyonára helye van.

A) Végrehajtás ingókra.

25. §.

Az ingókra vezetendő végrehajtás tárgya az adósnak összes készpénzjövödelme, követelése és végrehajtás alá vonható bármely ingó vagyona.

Az ingókra vezetendő végrehajtás fokozatai a zálogolás és az árverés.

26. §.

Az ingókra vezetendő végrehajtást a törvényhatóság első tisztviselőjének felügyelete alatt teljesítik:

1. kis- és nagyközségekben a bíró (pénztárnok) a jegyző (körjegyző) közbenjöttével, illetőleg ezeknek felelőssége mellett más alkalmas községi közeg; ahol községi adóhivatal van, ennek közege a főnök felügyelete és ellenőrzése mellett;

2. városban a városi adóhivatal, illetőleg a székesfővárosban a városi adóhivatal kerületi osztályának közege a főnök felügyelete és ellenőrzése mellett.

A községi jegyző (körjegyző) helyett az adóügyi teendők önálló ellátásának jogkörével felruházott segédjegyző is eljárhat, amely esetben a jegyzőnek e rendeletből folyó felelőssége ezt a segédjegyzőt terheli.

27. §.

A hátralékos munkásbiztosítási járulékokra és díjakra vonatkozó végrehajtás elrendelése a hátraléki kimutatásoknak a behajtásra illetékes községi előjárósághoz (városi adóhivatalhoz) való megküldésével történik.

A munkásbiztosító pénztár a hátraléki kimutatásokat munkaadónként jegyzékbe foglalva küldi meg a behajtásra illetékes községi előjáróságnak (városi adóhivatalnak), mely azokat ugyancsak jegyzék mellett a végrehajtó közegnek adja ki. A hátraléki kimutatásban részletesen fel kell tüntetni, hogy a követelésnek, mely végrehajtható közokiratban (fizetési meghagyás, kirovó értesítés, határozat, bírói ítélet vagy egyesség) van alapja.

A zálogolási eljárást a munkásbiztosító pénztár megkeresése után haladéktalanul foganatosítani kell.

A munkásbiztosító pénztár köteles a nála teljesített olyan befizetésről, amely a végrehajtó hatóságnál végrehajtásra kimutatott követelésre történik, a végrehajtó hatóságot haladéktalanul értesíteni.

A betegségi biztosítási járulékok, tagsági igazolványi és balesetbiztosítási díjak tekintetében keletkezett vita az 1907 : XIX. t.-c. 156. §-ában meghatározott úton nyer eldöntést. Balesetbiztosítási járulékokra vonatkozó vitás ügyekben az Állami munkásbiztosítási hivatal biztosítási tanácsülésben határoz.

Ugyancsak köteles a pénztár a végrehajtó hatóságot a végrehajtás megszüntetésére felhívni, ha a végrehajtásra kimutatott követelés időközben jogerősen elutasított. (18., 20. §§.) A követelés részleges elutasítása esetében a pénztár a végrehajtás iránt haladéktalanul intézkedik.

Ha a végrehajtó hatóság előtt ily határozatot hiteles alakban a végrehajtást szenvedő mutat fel, a pénztártól felvilágosítást kell kérni és ennek beérkezéséig a további eljárást függőben tartani, illetőleg a részleges marasztaláshoz képest korlátozni kell.

Ezek a rendelkezések nem érintik az 1914. évi december hó 25. napján 72.400. szám alatt (R. T. 2951. 1.) kelt igazságügy-miniszteri rendelet 3. §-ában foglalt szabályok hatályát.

A végrehajtó hatóság a munkásbiztosítási járulékok és díjak befizetésére sem halasztást, sem részletfizetési kedvezményt nem adhat és az előtte bejelentett ily kérelemnek a végrehajtási eljárás folytatására halasztó hatálya nincs. A végrehajtást szenvedőt halasztásra vagy részletfizetésre irányuló kérelmével a végrehajtó munkásbiztosító pénztárhoz kell utasítani.

28. §.

A zálogolási és árverési eljárásnál netalán előfordult törvény- vagy szabályellenességek orvoslása végett a kifogás alá eső eljárás foganatosításának napját követő 8 nap alatt panasz emelhető a törvényhatóság első tisztviselőjénél, aki azt soronkívül elintézi.

A panasznak az árverés foganatosítására rendszerint nincs halasztó hatálya. Ha azonban a törvényhatóság első tisztviselője az ügy állásából azt látja, hogy a végrehajtást az eljárás szabálytalanság okából előreláthatólag fel kell oldani, az árverést felfüggesztheti.

A törvényhatóság első tisztviselőjének véghatározata ellen a közigazgatási bizottsághoz, ennek véghatározata ellen pedig a belügyminiszterhez fellebbezésnek van helye.

A közigazgatási hatóság a tartozás jogosságának elbírálásába egyáltalán, tehát panasz alapján sem bocsátkozhatik.

29. §.

A zálogolási eljárásnál a közadók kezelésére nézve érvényben levő törvények és szabályok hivatalos összeállításának közzétételéről szóló és 1913. évi március hó 30. napján 50.000. szám alatt

kibocsátott pénzügyminiszteri körrendelet mellékleteként megjelent „Hivatalos összeállítás“ 136. §-ának 1—5. pontjaiban, 137—139. §-aiban, 140. §. első, második és utolsóelőtti bekezdésében, 141. §-ának I. rész 1—5. pontjában és e §. II. rész utolsó bekezdésében, 142. §-ának I—X. és XII—XX. részében, 143. §-ában, 144. §. 2. pontja utolsóelőtti bekezdésének kivételével, továbbá 145. és 146. §-ában foglalt rendelkezések megfelelő módon és azzal az eltéréssel alkalmazandók, hogy a 140. §. utolsóelőtti bekezdésében „pénzügyigazgatóság“ helyett „törvényhatóság első tisztviselője“, a 141. §. 1. és 4. pontjában „adózó“ helyett „végrehajtást szenvedő“, 2. és 4. pontjában „pénzügyigazgatóság“, „kincstári képviselő (tisztí főügyész)“ és „államkincstár“, a 143. §. utolsó bekezdésében „pénzügyigazgatóság“, a 144. §. első bekezdésében „az adózó, illetőleg a törvény értelmében az adózó helyett fizetésre kötelezettek“ helyett „a végrehajtást szenvedő“, 1. és 2. pontjában „foglalást elrendelő hivatal (hatóság)“ helyett „behajtásra illetékes községi előljáróság (városi adóhivatal)“, 3—6. pontjában az „államkincstár képviselője“, „államkincstár“, „kincstári képviselő“ és „pénzügyigazgatóság“ helyett a „végrehajtó munkásbiztosító pénztár“, végül a 146. §-ban „foglaltató hatóság (hivatal)“ helyett „behajtásra illetékes községi előljáróság (városi adóhivatal)“ értendő.

A zálogolásra kiküldött által felvett pénzek és értéktárgyak be nem szolgáltatása („Hivatalos összeállítás“ 140. §-ának harmadik bekezdése) esetében az eljáró közegek felelősséggel és kártérítéssel tartoznak. Ha az összeg a kártérítésre kötelezett községi (városi) közegektől be nem hajtható, a fedezetlen kárt törvényes szavatossága folytán, azonban visszkereseti jogának fennmaradása mellett, a község (város) téríti meg a munkásbiztosító pénztárnak. Ha a kár okozása körül vétkes mulasztás vagy szándékosság ismerve forognak fenn, az illető közegek ellen a fegyelmi, esetleg a bűnvádi eljárás megindítása iránt kell intézkedni.

30. §.

Az ingóságokra vonatkozó árverés tárgyában az idézett „Hivatalos összeállítás“ 147—152. §-ai, továbbá 153. §-a harmadik, negyedik és utolsó bekezdésének kivételével, 154. §-ának első, második és utolsó bekezdése, végül 155. §-a nyerne az alábbi eltérésekkel megfelelő alkalmazást.

a) A 147. §. harmadik bekezdésében „a végrehajtást foganatosító hatóság (hivatal) által a kir. adóhivatal kerületében vagy azonkívül levő „de“ szók mellőzendők.

b) Az értékükkel arányban nem álló költségek nélkül el nem tartható, valamint romlás veszélyének könnyen kitett tárgyak soronkívüli árverését („Hivatalos összeállítás“ 148. §.) indokolt előterjesztése vagy bármely érdekelt fél kérelme alapján a törvényhatóság első tisztviselője, Budapest székesfővárosban pedig a kerületi előljáró rendeli el és ugyanez tűzi ki az árverési határnapot.

c) A bírósági végrehajtó által kibocsátott árverési hirdetmény példánya a végrehajtó munkásbiztosító pénztárnak is kézbesítendő. („Hivatalos összeállítás“ 149. §.)

d) Az árverésből befolyt pénzt kis- és nagyközségekben a községi bíró vagy községi pénztárnok és a jegyző (körjegyző), rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban pedig a városi adóhivatal veszi át és abból a végrehajtás útján behajtott munkásbiztosítási járulékokat és díjakat késedelmi kamataikkal együtt a végrehajtató munkásbiztosító pénztárnak azonnal megküldi. A netáni többletet nyugta mellett a végrehajtást szenvedettnek kell kiadni.

Az adóstól behajtott összeg, a netáni elsőbbséggel bíró követelések kielégítése után annak a követelésnek kielégítésére fordítandó, amelynek behajtása céljából a végrehajtás foganatosított.

Ha az adóstól ennek ingóságaira vezetett végrehajtás útján oly összeget hajtottak be, amely a végrehajtásra kimutatott összes munkásbiztosítási járulékokat és díjakat nem fedezi, a behajtott összegből annak kimerítéséig elsősorban a betegségi biztosítási járulékok késedelmi kamataikkal és behajtási illetékeikkel együtt nyernek kielégítést.

e) Budapest székesfővárosban az árverésnek a foglalás helyén való megtartását a kerületi előjárók engedélyezik. („Hivatalos összeállítás“ 155. §.)

31. §.

A munkásbiztosítási járulékok és díjak behajtásáért járó illetékek és a behajtással járó költségek tárgyában az idézett 1913. évi pénzügyminiszteri „Hivatalos összeállítás“ 156. és 157. §-a, a karhatalom igénybevétele tárgyában pedig az idézett „Hivatalos összeállítás“ 159. §-a nyer alkalmazást a negyedik és hatodik bekezdésben foglalt rendelkezés kivételével.

32. §.

A főszolgabírák (polgármesterek) kötelesek a munkásbiztosítási járulékok és díjak behajtásával megbízott és az erre való felügyeletre hivatott községi (városi) közegeket e feladatuk teljesítésében ellenőrizni s őket kötelességeik teljesítésére szorítani.

A főszolgabírák rendes hivatalvizsgálatuk során a községi közegeknek e köztartozások behajtása iránt tett intézkedéseit is megvizsgálják.

Ily célból külön utat a főszolgabírák csak akkor tehetnek, ha őket a munkásbiztosító pénztár aziránt megkeresi, vagy az Állami munkásbiztosítási hivatal, vagy az alispán felhívja, amely esetekben az eljáró főszolgabíró részére a vármegyei szabályzat szerint járó útiköltségeket a pénztártól jövő megkeresés vagy az Állami munkásbiztosítási hivataltól jövő felhívás esetén a munkásbiztosító pénztár fizet.

33. §.

Ha a községi előljáróság (városi adóhivatal) a munkásbiztosítási járulékok és díjak behajtása körül hanyagul jár el és ennek következtében az illető község (város) területén a behajtásra kimutatott munkásbiztosítási tartozásokban igazolatlan hátralék mutatkozik, a közigazgatási bizottság a végrehajtást kérő pénztár előterjesztésére a mulasztásért felelős, név és hivatali állás szerint megnevezendő közegeket (községi bíró, pénztárnok, jegyző, segédjegyző, községi vagy városi adóhivatali főnök) a mulasztás pótlására azzal utasítja, hogy amennyiben a megállapított mulasztást a kitűzendő legfeljebb 30 napi határidő alatt nem pótolja, a hátralékban maradt munkásbiztosítási járulékok és díjak kirendelendő ideiglenes végrehajtókkal fognak behajtatni.

A közigazgatási bizottságnak e tárgyban hozott határozata a mulasztó közegeknek kézbesítési bizonyítvány (tértivevény) mellett külön-külön kézbesítendő és az Állami munkásbiztosítási hivatalnak, valamint az előterjesztéssel élt pénztárnak megküldendő s az ellen 8 nap alatt a belügyminiszterhez lehet fellebbezéssel élni.

Az első bekezdés szerint kirendelt ideiglenes végrehajtók költségei, ezek megtérítése a marasztalás módja, a fellebbezés és a behajtási költségtérítvény befizetése tekintetében az idézett „Hivatalos összeállítás“ 169. §-a megfelelően alkalmazandó, azzal az eltéréssel, hogy elsőfokon a törvényhatóság első tisztviselője, másodfokon a közigazgatási bizottság, végsőfokon pedig a belügyminiszter határoz.

34. §.

A törvényhatóság első tisztviselője a munkásbiztosítási járulékok és díjak behajtásával megbízott községi (városi) közegeket 5—50 K-ig terjedhető pénzbirosgban marasztalja el, ha azt tapasztalja, hogy bebizonyult és súlyosabb beszámítás alá nem eső hanyagság következtében a végrehajtás útján behajtható munkásbiztosítási járulékok és díjak behajtását egyáltalán nem, vagy lánghán teljesítik, illetőleg a végrehajtási eljárás során súlyosabb beszámítás alá nem eső törvény- vagy szabályellenességet követnek el.

A birosgok kirovásáról az illető közegek szabályszerű véghatározattal értesítendőek, amely ellen a közigazgatási bizottsághoz, ennek véghatározata ellen pedig a belügyminiszterhez van fellebbezésnek helye.

A birosgot a marasztaló határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt kell megfizetni.

B) *Végrehajtás ingatlanokra.*

35. §.

A munkásbiztosító pénztár a végrehajtást ingatlanra a hátraléki kimutatás csatolása mellett az ingatlan fekvése szerint illetékes

járásbírósnál kérheti. A végrehajthatóságot a jogalap megjelölésével maga a végrehajtást kérő pénztár igazolja.

Ingtalanárverés csak akkor rendelhető el, ha a pénztár közokirattal igazolja, hogy a követelés az adós ingóiból behajtható nem volt.

A végrehajtási eljárás tekintetében egyebekben a végrehajtási eljárásról szóló 1881 : LX. törvénycikk, úgyszintén az azt kiegészítő és módosító törvények nyerne alkalmazást. Az 1908 : XLI. t.-c. 21. §-ának harmadik bekezdésében megállapított kedvezményre az árverelő munkásbiztosító pénztárnak is joga van.

2. Csőd és csődönkívüli kényszeregyesség.

36. §.

Minden csődnyitási végzésnek, csődönkívüli kényszeregyességi végzésnek, csődönkívüli kényszeregyességi eljárás megindítása esetében pedig a hirdetménynek egy-egy eredeti példányát hivatalból meg kell küldeni a vagyombukott lakása szerint illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárnak és az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztárnak.

VI. Eljárás a munkásbiztosítási járulékok és díjak behajthatatlansága esetében.

37. §.

Munkásbiztosítási járulékok és díjak behajthatatlanoknak tekintendők, ha:

a) a végrehajtási eljárás a hátralékkal szemben beigazoltan eredményre nem vezetett;

b) a hátralékos minden ingó és ingatlan vagyon hátrahagyása nélkül elhalt;

c) a hátralékos vagyon hátrahagyása nélkül ismeretlen helyre költözött és a holléte iránt tett nyomozások (körüzések) eredményre nem vezettek, vagy a hátralékos olyan állam területére távozott, amellyel a munkásbiztosítási járulékok és díjak behajtása tekintetében viszonyosság nincsen.

A végrehajtást teljesítő községi (városi) közegek kötelesek a behajthatatlan követelésekre vonatkozó végrehajtási iratokat havonként, a hónap 15. napjáig a végrehajtató munkásbiztosító pénztárnak megküldeni.

A behajthatatlanságot:

a) kis- és nagyközségekben a községi bíró és a községi jegyző, illetőleg körjegyző;

b) rendezett tanácsú városokban a városi adóhivatal és a polgármester;

c) törvényhatósági joggal felruházott városokban a városi adóhivatal és az adóügyi tanácsnok (a székestővárosban a városi adó-

hivatal kerületi osztálya és a kerületi előljárók) kötelesek felelősség mellett bizonyítani.

Ha valamely hátralékosnak elhalálózása kétes, az elhalálózás igazolása, illetve az erről szóló anyakönyvi kivonat kiszolgáltatása iránt az illető állami anyakönyvvezető keresendő meg, aki a kivonatot díjmentesen szolgáltatja ki.

A végrehajtást kérő munkásbiztosító pénztár a beérkezett végrehajtási iratokat gondosan felülvizsgálja a törlés alapjául felhozott adatok helyességének szempontjából, valamint abból a tekintetből is, hogy a végrehajtás során a szükséges intézkedések kellő időben megtörténtek-e és esetleg kit terhel a mulasztás. Ezen az alapon nyert eltérő megállapítás folytán a munkásbiztosító pénztár előterjesztéssel élhet a törvényhatóság első tisztviselőjéhez.

Ha a munkásbiztosító pénztár építő üzemekből származó járulékok behajthatatlanságát megállapítja, egyidejűleg intézkedik az építetőkkel szemben foganatosítandó behajtás iránt. (22. §.)

38. §.

Kivételesen oly esetekben, midőn ingósági fedezet nincs, a végrehajtás alá vonható ingatlan pedig teljesen hasznavehetetlen vagy olyan csekély értékű, hogy eladatása számbavehető eredménnyel nem járna s a várható vételár a végrehajtással járó költségeket is alig fedezné, a hátralék az előreláthatóan céltalan végrehajtás mellőzésével egyelőre behajthatatlannak minősíthető.

A behajthatatlanság kérdésében ebben az esetben is fennmarad a pénztárnak a 37. §. utolsóelőtti bekezdésében megállapított joga.

39. §.

A behajthatatlanként kimutatott járulékokat és díjakat öt éven át a pénztárak végrehajtásra évenként legalább egyszer kimutatják.

Vétkes mulasztás folytán bekövetkezett behajthatatlanság esetében a kárt az tartozik megtéríteni, aki azt mulasztásával okozta.

VII. Büntető rendelkezések.

40. §.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. az a munkaadó, aki a balesetbiztosítási járulékok kirovása céljából a pénztár által záros határidő kitűzésével követelt bérvallomás előterjesztését (19. §.) elfogadható mentők nélkül jogellenesen elmulasztja, valamint az is, aki az ily előterjesztést nem a törvényes módon vagy nem a törvényes határidőben terjeszti elő, vagy pedig valótlan adatot jelent be;

2. az a munkaadó, aki a betegségi biztosítási járulékokat, balesetbiztosítási díjakat, járulékokat vagy járulékelőlegeket esedé-

kesség szerint elfogadható mentő ok nélkül jogellenesen be nem szolgáltatja.

Ha a jelen §-ban meghatározott kihágás elkövetője ugyanebben a §-ban meghatározott kihágás miatt két éven belül már büntetve volt, az újabb kihágás megállapítása esetében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A munkásbiztosítási járulékok és díjak befizetésének elmulasztása annyi kihágás tényálladékát alkotja, ahány szabályszerű fizetési meghagyással és kirovó értesítéssel szemben a mulasztás elkövetetett.

E §. alá eső kihágások miatt az elzáráson felül megállapított pénzbüntetés behajthatatlanságának esetére az elzárás tartama három hónappal felemelhető. A kihágások halmazata esetében, ha a pénzbüntetés az összbüntetéskép kiszabott elzárással együtt alkalmaztatik, az összbüntetésül kiszabott és pénzbüntetést helyettesítő elzárás tartama együttvéve egy évet nem haladhat meg.

A büntető eljárás egy év alatt, a kiszabott büntetés pedig két év alatt évül el.

Egyebekben e kihágás esetében is alkalmazást nyer az 1907. évi XIX. törvénycikk 192. §-a.

41. §.

Az előző §. első bekezdésének 2. pontjában megjelölt kihágás nem állapítható meg:

1. ha a betegségi biztosítási járulékok és balesetbiztosítási díjak tekintetében a munkaadó fizetési kötelezettségének utólag a fizetési meghagyásnak, vagy az ez ellen beadott felszólalást elintéző határozatnak kézbesítését követő 8 nap alatt eleget tesz; (17., 18. §§.)

2. ha a munkaadó a balesetbiztosítási járulékok és járulékelőlegek esedékessége idején (19. §.) csőd vagy csődönkívüli kényszer-egyességi eljárás hatálya alatt áll, vagy ha ebben az időben lefoglalható vagyona nincs.

42. §.

Az 1907 : XIX. törvénycikk 189. §. *b)* pontja és 190. §. *c)* pontja hatályon kívül helyeztetik.

VIII. Záró rendelkezések.

43. §.

Az 1907 : XIX. törvénycikk alapján működő magánegyesületi betegsegélyző pénztárak e rendelet határozmányainak alkalmazása szempontjából a kerületi munkásbiztosító pénztárakkal egyenlő tekintet alá esnek, ha e rendelet kifejezetten más rendelkezést nem tartalmaz. (8., 17. §§.)

44. §.

E rendeletnek a végrehajtási eljárásra vonatkozó határozmányait megfelelő módon alkalmazni kell akkor is, amidőn az 1907 : XIX. törvénycikk 156. §-a alapján iparhatósági határozattal a pénztár javára megítélt költségmegtérítéseknek, valamint az e törvényben és az ennek 181. §-ában nyert felhatalmazás alapján kibocsátott miniszteri rendeletben megállapított és közigazgatási úton, közadók módjára behajtandó pénzbírságoknak és költségmegtérítéseknek végrehajtási behajtásáról van szó. Ezekben az esetekben a végrehajtás szorgalmazása az illetékes munkásbiztosító pénztár feladata.

Ugyancsak ezek a szabályok nyernek alkalmazást az 1907. évi XIX. törvénycikk 170. §-ában nyert felhatalmazás alapján kibocsátott miniszteri rendeletben megállapított és közigazgatási úton közadók módjára behajtandó pénzbüntetéseknek és költségmegtérítéseknek, valamint az idézett törvénycikk 175. §-a alapján kiszabott pénzbírságoknak végrehajtási behajtásánál is. E pénzbüntetéseknek, költségmegtérítéseknek és pénzbírságoknak végrehajtási behajtását az Állami munkásbiztosítási hivatal szorgalmazza.

45. §.

A határozatok, fizetési meghagyások és kirovó értesítések kézbesítése tekintetében az idézett „Hivatalos összeállítás“ 196. §-a nyer megfelelő alkalmazást, azzal az eltéréssel, hogy „pénzügyigazgatósági hivatalozolgák“ helyett „munkásbiztosító pénztári hivatalozolgák“ értendők.

46. §.

Fiume városában és ennek kerületében a közigazgatási bizottságnak teendőit az 1901 : IX. törvénycikkkel szervezett kormányzó-sági tanács az 1901. évi 2.435. M. E. szám alatt kiadott utasításnak megfelelően látja el.

47. §.

E rendelet hatályának tartama alatt az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosítási pénztár és a kerületi munkásbiztosító pénztárak közgyűlést nem tarthatnak. Az e szabály alól kivételt és azt, hogy a közgyűlés helyett szükség esetében mely szervek és mely módon határoznak, az Állami munkásbiztosítási hivatal állapítja meg.

48. §.

E rendelet hatálya — amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik — kiterjed az 1907 : XIX. törvénycikk 208. §-ában megállapított korlátok között Horvát-Szlavonorszá-gokra is.

Az e rendeletben hivatkozott törvények és rendeletek helyett, amennyiben hatályuk Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki, Horvát-Szlavonországokban az ott érvényben levő megfelelő törvények és rendeletek nyerne alkalmazást.

49. §.

E rendelet 1918. évi január hó 1. napján lép életbe.

A 40. §-ban megjelölt büntető rendelkezések csak a rendelet hatályba lépte után lejáró betegségi és balesetbiztosítási járulékok, járulékelőlegek és balesetbiztosítási díjak tekintetében nyerne alkalmazást.

50. §.

E rendelet végrehajtásával a kereskedelemügyi miniszter, aki a belügyi és igazságügyi miniszterekkel egyetértőleg jár el, Horvát-Szlavonországokban a bán bizatik meg.

Budapest, 1917. évi december hó 14. napián.

A m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal 13.101/1917. számú rendelete a m. kir. minisztérium által az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosítását szabályozó rendelkezések kiegészítéséről és módosításáról 4.790/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet végrehajtása tárgyában.²⁾

A m. kir. Állami munkásbiztosítási hivatal az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról szóló 1907 : XIX. t.-c. 19. §-ában, valamint a m. kir. minisztérium által az 1917 : VII. t.-c. 2. §-a alapján kibocsátott 4.790/1917. M. E. sz. rendeletben nyert felhatalmazás alapján a m. kir. minisztérium idézett rendeletének végrehajtásánál követendő eljárást a következőkben szabályozza:

I. A betegség esetére biztosításra kötelezett alkalmazottak bejelentése; a természetben nyújtott járandóságok pénzértékének megállapítása.

1. §.

A munkaadók kötelessége mindazokat az alkalmazottaikat, akik az 1907 : XIX. t.-c. 1. és 2. §-a, illetőleg a m. kir. minisztérium 4.790/1917. M. E. sz. a. kiadott rendeletének 1. §-a és 7. §-ának második bekezdése értelmében betegség esetére biztosításra kötelezettek s 1918. évi január hó 1-én alkalmazásban állanak, az illetékes kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztár felhívásától számított 8 nap alatt a kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztárhoz bejelenteni, tekin-

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23-án kelt 296. számában.

tet nélkül arra, hogy ezek az alkalmazottak megelőzőleg be voltak-e jelentve vagy sem.

Ennél az általános bejelentésnél az alkalmazottak személyi adatait és az általuk pénzben (fizetés vagy bér-, lakbér-, háborús-, drágasági-, családi-pótlék, beszerzési, ruházati segély, osztalék, jutalék stb.) és természetben (teljes ellátás, lakás, ételmezés, mosás, fűtés, világítás, hálóhely, ruházat, termények, élelmicikkek, föld- vagy kerthasználat, állattartás stb.) élvezett összes javadalmazásokat kell a pénztárral annak felhívásában részletesen megállapított módon közölni.

A bejelentés a pénztár által rendelkezésre bocsátott űrlapon teendő meg.

A kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztárak a munkaadókat betegség esetére biztosításra kötelezett alkalmazottaiknak e szakasz alapján való bejelentésére a jelen rendelet életbeléptétől számított 8 nap alatt kötelesek felhívni.

2. §.

Azokat a betegség esetére biztosításra kötelezett alkalmazottakat, akik 1918. évi január hó 1-je után állanak munkába, az 1907 : XIX. t.-c. II. fejezetében előirt törvényes szabályok szerint és az állami munkásbiztosítási hivatal 1908. évi május hó 25-én 2.500. sz. a. kiadott rendeletében megállapított módon kell az illetékes kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztárhoz bejelenteni.

3. §.

A kerületi munkásbiztosító pénztárak igazgatóságai addig, míg ebben a kérdésben a közgyűlések az alapszabályok módosításáról nem határozhatnak, kötelesek a biztosított pénztári tagok által a fizetésen vagy béren felül, vagy az e helyett szerződésileg élvezett természetbeni járandóságok (1. §. második bek.) pénzbeli egyenértékét megállapítani és az e tárgyban hozott határozatot 1918. évi január hó 10-ig jóváhagyás végett az Állami munkásbiztosítási hivatalhoz felterjeszteni.

Ha az igazgatóság e határidőig ülésre nem hívható össze, a pénzbeli egyenértékek megállapítása kérdésében az elnökségnek kell határoznia és az elnökség határozata terjesztendő fel jóváhagyás végett.

4. §.

A vállalati betegsegélyző pénztárakat fenntartó munkaadók alkalmazottaiknak a vállalati betegsegélyző pénztárnál való biztosítása körül a 4.790/1917. M. E. számú rendelet és az Állami munkásbiztosítási hivatal jelen rendeletének határozmányai szerint kötelesek eljárni.

A vállalati pénztárak az alkalmazottak által élvezett természetbeni járandóságok pénzbeli egyenértékét az illetékes kerületi munkásbiztosító pénztár által a 3. §-nak megfelelőleg hozott határozat szerint veszik a járulékszámítás és a segélyezés alapjául.

II. A betegségi biztosítási járulékok, tagsági igazolványi díjak és balesetbiztosítási díjak esedékessége és behajtása.

5. §.

A betegségi biztosítási járulék és balesetbiztosítási díj heti fizetéses alkalmazottaknál hetenkint, kéthetenként fizetéses alkalmazottaknál kéthetenként, havi fizetéses alkalmazottaknál havonként és pedig mindenkor a jogszerű fizetési napon esedékes.

Ha az alkalmazás egy hétnél rövidebb ideig tartott, vagy a bérfizetés jogszerűen heti időközöknél rövidebb időszakokban történik, a betegségi biztosítási járulék és balesetbiztosítási díj a bérfizetés hetének utolsó napján esedékes.

A tagsági igazolványi díjak az igazolványok kiszolgáltatásakor válnak esedékessé.

6. §.

A munkaadók kötelesek az esedékessé vált (5. §.) betegségi biztosítási járulékokat, balesetbiztosítási díjakat és tagsági igazolványi díjakat az esedékesség napját követő három napon belül az illetékes kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztárnak külön felszólítás nélkül megfizetni.

A fizetés közvetlenül a pénztárnál vagy a pénztár által alkalmazott és kellő igazolással ellátott pénzbeszedő kezéhez vagy postai úton történhetik. A postai úton való befizetés céljára a pénztár postatakarékpénztári csekk-lapot bocsáthat a munkaadó rendelkezésére.

A befizetett összegek mindenkor a fizetőnek legrégebb tartozására számolandók el, hacsak a fizető a befizetett összegnek más rendeltetését nem jelölte meg.

Végrehajtás céljából kimutatott követelésre teljesített fizetés az adósnak más tartozására nem számolható el.

7. §.

A kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztár minden munkaadónak havonként hátraléki kimutatást küld, amely a munkaadó által az illető hónapban fizetendő betegségi biztosítási járulék, tagsági igazolványi díjak és balesetbiztosítási díjak, valamint a munkaadó által ezekre az összegekre teljesített befizetések elszámolását tartalmazza.

Ha a munkaadó üzemében átlag husznál több alkalmazottat nem foglalkoztat, a hátraléki kimutatásban névszerint kell felsorolni azokat az alkalmazottakat, akikért a felszámított járulékok és díjak fizetendőek voltak.

A hátraléki kimutatásban a biztosított nevén kívül fel kell tüntetni minden egyes alkalmazott napibérosztályát s az alkalmazottak után egyénenként esedékessé vált betegségi biztosítási járulékot és balesetbiztosítási díjakat.

Amennyiben a pénztár a 20-nál több alkalmazottat foglalkoztató munkaadókkal oly megállapodásra jut, melynek értelmében a munkaadó is vezet a pénztár által vezetett nyilvántartási ívet teljesen megegyező nyilvántartási ívet, a hátraléki kimutatás céljaira ez a nyilvántartási ív szolgál.

Olyan munkaadóknál, akik üzemükben rendszerint husznál több biztosításra kötelezett alkalmazottat foglalkoztatnak és az előző bekezdésben említett nyilvántartást nem vezetik, a pénztár egyéni elszámolást tartalmazó hátraléki kimutatás helyett az illető hónapban esedékessé vált járulékokat és díjakat, valamint az ezekre teljesített befizetéseket sommásan tartalmazó hátraléki kimutatást küld.

Az e szakasz szerint kiállított hátraléki kimutatások a kimutatás időszakára nézve külön elszámolást képeznek s az egyes kimutatásokban elszámolt tételek a következő havi hátraléki kimutatásba át nem vihetők.

A hátraléki kimutatásokat, amennyiben azokhoz fizetési meghagyások csatolva nincsenek (8. §.), a pénztár postai úton közönséges (nem ajánlott) levélben vagy kézbesítő útján küldi meg a munkaadónak.

8. §.

Ha a hátraléki kimutatás (8. §.) a munkaadók terhére tartozási egyenleget mutat, a kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztár a hátraléki kimutatáshoz fizetési meghagyást csatol, melyben a hátralékos munkaadót a kimutatott tartozásnak nyolc nap alatt való megfizetésére a végrehajtási és büntetőjogi következményekre való figyelmeztetés mellett felhívja. (4.790/1917. M. E. számú rendelet 17. §.)

A fizetési meghagyást és az ahhoz tartozó hátraléki kimutatást kézbesítő útján kézbesítési ív mellett, vagy postai úton ajánlottan tértivevény mellett kell a munkaadónak kézbesíteni. Ebben az utóbbi esetben a postai költség a hátraléki kimutatásban a munkaadó terhére felszámítandó.

9. §.

Fizetési meghagyást bocsát ki a kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztár a 8. §-ban körülírt módon akkor is, ha az 1907 : XIX. t.-c. 46. §-a, illetőleg a 4.790/1917. M. E. számú rendelet 21. és 22. §-a alapján valamely harmadik személy (üzemutód, házasárs, fővállalkozó, építtető) felelősségét és fizetési köteleességét állapítja meg.

10. §.

A fizetési meghagyás ellen az érdekeltek a 4.790/1917. M. E. számú rendelet 18. §-a szerint a kézbesítéstől számított 8 nap alatt a kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegségélyző) pénztárnál felszólalhatnak.

A felszólalás élőszóval is történhetik. Ebben az esetben a felszólalásról jegyzőkönyv veendő fel, amely magában foglalja a felszólalás tényét és annak érdemleges indokait.

A felszólalás felett a kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegségélyző) pénztár elnöksége által hozott, indokaival együtt írásba foglalt határozat az 1917 : XIX. t.-c. 181. §-ának megfelelően legkésőbb a határozat meghozatalától számított 8 nap alatt térítvevénynyel (kézbesítési bizonyítványnyal) kézbesítendő a felszólalónak.

A határozatnak kitanítást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a határozattal meg nem elégedő fél a határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt a kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegségélyző) pénztár székhelye szerint illetékes elsőfokú iparhatóságához a pénztárnál beadandó előterjesztéssel élhet és hogy ennek az előterjesztésnek az árverés tekintetében halasztó hatálya van ugyan, de az egyéb végrehajtási intézkedések foganatosítását nem gátolja.

Építettővel szemben kibocsátott fizetési meghagyás ellen intézett felszólalást elintéző pénztári elnökségi határozatnak a 4.790/1917. M. E. számú rendelet 22. §-a értelmében azt a kitanítást kell tartalmaznia, hogy a netáni előterjesztésnek a végrehajtásra halasztó hatálya van.

11. §.

A kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegségélyző) pénztár az elnökség határozata ellen irányuló előterjesztést (10. §.) a vonatkozó iratokkal együtt haladéktalanul átteszi az illetékes elsőfokú iparhatóságához azzal a megkereséssel, hogy azok felett a 4.790/1917. M. E. számú rendelet 18. §-ának megfelelőleg soronkívül határozzon.

12. §.

A kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegségélyző) pénztárak legkésőbb minden hó 15-éig számbaveszik mindazokat a hátralékokat, amelyekre vonatkozó fizetési meghagyások ellen a szabályszerű időben felszólalás nem érkezett be, továbbá azokat, amelyekre vonatkozó felszólalások tárgyában a pénztár elnöksége elutasító határozatot hozott és ezeket a behajtó hatóságok szerint (4.790/1917. M. E. számú rendelet 26. §.) csoportosítva, végrehajtási kimutatásokba foglalják. A munkaadó folyószámláján ily esetben fel kell jegyezni, hogy mikor és mely fizetési meghagyásokról küldetett az illetékes közigazgatási hatóságához végrehajtási kimutatás.

13. §.

Építetők tartozása csak abban az esetben vehető fel a végrehajtási kimutatásba (12. §.), ha a kerületi munkásbiztosító (magán-egyesületi betegsegélyző) pénztár vonatkozó fizetési meghagyása felszólalás hiányában, illetőleg elnökségi határozata előterjesztés hiányában jogerőre emelkedett, vagy ha az elsőfokú iparhatóság is marasztaló határozatot hozott.

14. §.

Ha a fél a kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztár elnökségének határozata ellen szabályszerű időben előterjesztéssel élt, a pénztár erről a végrehajtó hatóságot haladéktalanul értesíti, azzal a megjegyzéssel, hogy az árverés további intézkedésig nem foganatosítható ugyan, azonban a zálogolási eljárás felfüggesztésének ebből az okból helye nincs.

Ha a pénztár előtt már a végrehajtási kimutatás (12. §.) elküldése idején ismeretes, hogy szabályszerű időben előterjesztés adatott be, ezt a végrehajtási kimutatáson az első bekezdésben megjelölt figyelmeztetéssel feltünteti.

15. §.

A kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztárak kötelesek a végrehajtásra kimutatott tartozásokra teljesített befizetéseket a végrehajtó hatóságnak azonnal tudomására hozni, pontosan megjelölni azt a végrehajtási kimutatást, amelyre a befizetés történt.

Ha az elsőfokú iparhatóság vagy a polgári bíróság a végrehajtásra kimutatott követelést egészben vagy részben jogerősen alaptalannak nyilvánította, a kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztár a végrehajtó hatóságot a végrehajtási eljárás megszüntetése vagy korlátozása iránt haladéktalanul megkeresni tartozik.

III. Balesetbiztosítási munkabérekimutatások; a balesetbiztosítási járulékok kirovása és behajtása.

16. §.

Az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár minden év január havának 5-ik napjáig a balesetbiztosításba besorozott és járulékküzetésre kötelezett üzemek tulajdonosait az üzemekben a számítási évben kifizetett beszámítható javadalmaságok összegének az előírt munkabérekimutatási űrlapok pontos kitöltésével és megküldésével való bejelentésére felhívja.

A felhívás a bejelentésre szolgáló űrlapnak vagy űrlapoknak ajánlott levélben való megküldése mellett történik.

17. §.

Azok az üzemtulajdonosok, akiknek csak egy üzemük van és ez az üzem a maga egészében egy üzemcím alá soroztatott, egy úrlapon jelentik be az illető üzemből kifizetett beszámítható javadalmazást.

Azok az üzemtulajdonosok, akiknek több üzemük van, vagy pedig üzemük két vagy több üzemágra bontva különböző üzemcímek alá soroztatott, minden üzemre, illetőleg különböző üzemcím alá sorozott üzemágra vonatkozólag külön-külön munkabérimutatást kötelesek kiállítani és az Országos Pénztárnak megküldeni.

Az üzemtulajdonosok a szabályszerűen kitöltött munkabérimutatásokat minden számítási évben legkésőbb a következő év február havának 15-ik napjáig kötelesek az Országos munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztárnak megküldeni. (4.790. 1917. M. E. számú rendelet 19. §.)

18. §.

Ha az üzemtulajdonos a számítási évben nem fizetett ki semmi nemű beszámítható javadalmazást, a neki megküldött munkabérimutatási úrlapot ennek megemlítésével köteles a 17. §-ban említett határidő alatt az Országos munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztárnak megküldeni.

19. §.

Balesetbiztosítási járulékot csak besorozott üzemre vagy üzemágra szabad kiróni, a kirovás azonban az üzembesorozó határozat jogerőre való emelkedése előtt is történhetik.

20. §.

Az Országos munkásbetegségélyező és balesetbiztosító pénztár a járulékfizetésre kötelezett üzemek tulajdonosaival kirovó értesítéssel közli a reájuk kirótt és általuk befizetendő évi balesetbiztosítási járulékok összegét.

Olyan munkaadónak, akinek csak ugyanazon üzemcím alá sorozott egy üzeme van, csak egy kirovó értesítés küldendő.

Ha a munkaadónak több üzeme vagy ugyanannak az üzemnek különböző üzemcím alá sorozott több üzemága van, részére minden üzembről és üzemágról külön-külön kirovó értesítést kell kiállítani.

A kirovó értesítést az Országos Pénztár ülésen kívül állítja ki.

A kirovó értesítés számmal, kelettel és aláírással látandó el, azonkívül a fogalmazványon feljegyzendő, hogy mikor adatott postára.

A kirovó értesítést tértivevénnyel (kézbesítési bizonyítvány) kell kézbesíteni.

21. §.

A kirovó értesítésben a munkaadóval közölni kell:

a) a kirovás alapjául elfogadott beszámítható javadalmazás összegét; ha az Országos Pénztár a munkaadó által bejelentett évi beszámítható javadalmazást nem fogadja el, ennek okát és az Országos Pénztár által megállapított beszámítható javadalmazás számításának módja;

b) az üzem, illetve üzemág veszélyességi arányszámát;

c) az illető évi egységdíjtételt;

d) a munkaadó részéről teljesített és a kirovás évére eső befizetéseket.

A kirovó értesítések minden kirovási évre külön elszámolást képeznek és abba előző kirovási évek tartozás-követelés adatai az előző évekről maradt esetleges túlfizetések kivételével fel nem vehetők.

22. §.

A balesetbiztosítási járulékokért és tartozékaikért egyetemlegesen felelősökkel szemben a fizetési kötelezettségnek és a tartozás összegének megállapítása fizetési meghagyás kibocsátásával történik. (1907 : XIX. t.-c. 46. §-a, 4.790/1917. M. E. számú rendeletet 21. és 22. §.)

A fizetési meghagyást az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosítási pénztár ülésen kívül állítja ki.

A fizetési meghagyás törtivevénynyel (kézbesítési bizonyítvánnyal) kézbesítendő.

A fizetési meghagyásokhoz a vonatkozó üzembesorozó határozatoknak és kirovó értesítéseknek hiteles másolatát is mellékelni kell. A fizetési meghagyásban a fizetésre kötelezettel azt is közölni kell, hogy ezek a határozatok jogerősek-e vagy sem.

23. §.

Ha a kirovó értesítésben vagy a fizetési meghagyásban megállapított teljesítési határidő lejárt és a fizetés egyáltalán nem vagy csak részben történt, az Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár a kirótt összegnek, illetőleg hátralékanak végrehajtási behajtása céljából a végrehajtásra illetékes hatósághoz közvetlenül, vagy az illetékes kerületi munkásbiztosító pénztár útján a 12., 13. §§-ban foglalt rendelkezések megfelelő alkalmazásával kiállított végrehajtási kimutatást küld.

Építetők tartozása csak akkor vehető fel a végrehajtási kimutatásba, ha a vonatkozó fizetési meghagyás jogerőre emelkedett.

24. §.

Ha a végrehajtásra kimutatott követelésre fizetés történik, vagy a követelés az Állami munkásbiztosítási hivatal határozata

folytán egészben vagy részben alapját veszti, az Országos munkás-betegsegélyző és balesetbiztosító pénztár a végrehajtás korlátozása vagy megszüntetése iránt a 15. §-ban meghatározott módon intézkedik.

IV. Vegyes rendelkezések.

25. §.

A kerületi munkásbiztosító (magánegyesületi betegsegélyző) pénztárak az 1917. évi december hó 31-ig esedékessé vált betegségi biztosítási járulékokat, tagsági igazolványi díjakat és balesetbiztosítási díjakat az addig érvényben volt szabályoknak megfelelőleg fizetési jegyzék küldésével közlik a munkaadókkal.

Ezeknek a járulékoknak hátralékaira fizetési meghagyás nem bocsátható ki.

A jelzett időpontig felmerült hátralékos tartozásokat a pénztárak az addig érvényben volt szabályoknak megfelelőleg mutatják ki az illetékes közigazgatási hatóságnak végrehajtásra, e tartozásoknak végrehajtás útján való behajtása azonban a 4.790/1917. M. E. számú rendelet határozmányai szerint történik.

26. §.

Az e rendelet végrehajtásához szükséges nyomtatvány-minták az Állami munkásbiztosítási hivatal 13.102/1917. számú rendeletével állapíttatnak meg és a „Munkásbiztosítási Közlöny“-ben közöltenek.

Ezeknek a nyomtatvány-mintáknak használata úgy a munkaadókra, mint a munkásbiztosító (betegsegélyző) pénztárakra kötelező.

27. §.

Ez a rendelet 1918. évi január hó 1. napján lép életbe.
Budapest, 1917. évi december hó 20-án.

A m. kir.minisztérium 5.051/1917. M. E. számú rendelete a köz- és magánalkalmazottak fizetésére, nyugdíjára vagy egyéb szolgálati járandóságaira vezetett végrehajtás alól mentesített legkisebb összegek felemeléséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912 : LXIII. t.-c. 16. §-ában és az 1914 : L. t.-c. 14. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A köz- és magánalkalmazottak fizetésére, nyugdíjára vagy egyéb szolgálati járandóságaira vezetett végrehajtás alól a végre-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 23-án kelt 296. számában.

hajtási eljárásról szóló 1881 : LX. t.-c. módosítása és kiegészítése tárgyában alkotott 1908 : XLI. törvénycikk által mentesített legkisebb összegek — a jelen rendelet 2. §-ában meghatározott kivétellel — felényivel felemeltetnek.

Ehhez képest az 1908 : XLI. törvénycikkben megállapított összegek helyébe az alábbi összegeket kell tenni:

a 6. §. első bekezdésében kétezer korona helyébe háromezer koronát;

a 7. §. első bekezdésében ezerkétszáz korona helyébe ezernyolcszáz koronát;

a 8. §-ban ezerkétszáz korona helyébe ezernyolcszáz koronát;

a 9. §. utolsó bekezdésében ezerkétszáz korona helyébe ezernyolcszáz koronát;

a 11. §. első bekezdésében kétezer korona helyébe háromezer koronát;

a 12. első, második és harmadik bekezdésében öt korona helyébe hét korona 50 fillért;

a 13. §. utolsóelőtti bekezdésében ezerkétszáz korona helyébe ezernyolcszáz koronát.

2. §.

Az 1908 : XLI. törvénycikk 9. §-ának első bekezdése, valamint 14. §-ának első bekezdése akként módosul, hogy a végrehajtást szenvedőnek feleségét, fel- vagy lemenő rokonait illető, vagy a törvénytelen gyermek javára megállapított tartás behajtására irányuló végrehajtás esetében a járandóságoknak végrehajtás alól mentes részéből is a felerész végrehajtás alá vonható, de csak úgy, hogy a végrehajtást szenvedő javára a fizetésből s az ezzel egy tekintet alá eső tényleges szolgálati járandóságokból (1908 : XLI. t.-c. 6. §., 11. §.) legalább évi ezer korona, a nyugdíjból (végkielégítésből) s az ezzel egy tekintet alá eső járandóságokból (1908 : XLI. t.-c. 7. §. első három bekezdése, továbbá a 13. §. utolsóelőtti bekezdése) pedig legalább évi hatszáz korona a foglaláson túl is érintetlenül maradjon.

3. §.

A járandóságokra a jelen rendelet életbelépte előtt, biztosítási végrehajtás útján szerzett jogokat, amennyiben a jelen rendelet rendelkezéseivel ellenkeznek, a végrehajtást szenvedő kérelmére hatályon kívül kell helyezni.

Ellenben érintetlenül maradnak azok a jogok, amelyek a járandóságokra a jelen rendelet életbelépte előtt engedmény vagy más jogügylet által vagy kielégítési végrehajtás útján az eddigi szabályoknak megfelelően érvényt szereztek.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi január hó 1. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapest, 1917. évi december hó 21. napján.

A m. kir. minisztérium 1.790/1918. M. E. számú rendelete az 1907. évi XIX. t.-c. alapján működő munkásbiztosító pénztárak önkormányzati szerveinek kinevezés útján való megalakítása és kiegészítése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1916. évi IV. t.-cikket kiegészítő 1917. évi VII. t.-c. 2. §-a alapján a következőket rendeli:

Mindaddig, míg az 1907 : XIX. t.-c. alapján működő Országos munkásbetegsegélyző és balesetbiztosító pénztár, valamint a kerületi munkásbiztosító pénztárak közgyűlése a rendkívüli háborús viszonyok következtében összehívható nem lesz, az e pénztáraknál az idézett törvénycikk 103. és 125. §-ai értelmében működő, a közgyűlés által választandó önkormányzati szervek tagjait és pedig úgy azok számának az alapszabályszerű létszámra való kiegészítése, mint az említett önkormányzati szervek megalakítása céljából a törvény és az alapszabályok idevonatkozó rendelkezéseinek szem előtt tartása mellett az Állami munkásbiztosítási hivatal kinevezheti.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1918. évi április hó 25-én.

Az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 3.232/1918. eln. számú rendelete a szegényebb néposztálynak az élelmiszerek elosztásánál nyújtandó előnyökről.²⁾

(Valamennyi törvényhatóság közönségének.)

A szegényebb néposztály és a csekélyebb jövedelemre utalt kis egzisztenciák szociális védelme érdekében elrendelem, hogy azon városokban és községekben, ahol az élelmiszerek elosztása a jegyrendszer alapján történik, elsősorban a hadisegélyesek, vagyontalan rokkantak, kistisztviselők, általában mindazok részére, kiknek évi jövedelme 4000 koronát meg nem halad, az általános élelmiszerjegyeiktől megkülönböztethető, más színű élelmiszerjegyek bocsáttassanak ki.

Egyben elrendelem, hogy a hatósági rendelkezés alá tartozó élelmiszerek szétosztásánál elsősorban a csekély jövedelemmel bíró egyének részére kiadott jegyek váltassanak be, különösen oly esetekben, mikor a rendelkezésre álló s elsőrendű szükségletet képező élelmicikkek mennyisége kevesebb, mint amennyi az összes ellátandók részére szükséges volna.

Elrendelem továbbá, hogy mindazon a tömegfogyasztás tárgyát képező élelmicikkekből, melyekre a szerényebb jövedelemmel bírók

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 30-án kelt 100. számában.

²⁾ Megjelent a Közélemezési Értesítő 1918. évi június hó 15-én kelt 10. számában.

különösen rá vannak utalva, mint például burgonya, hüvelyesek, tengeridara stb., a szociális védelemre reá szoruló, kevésbé tehetősek adagja magasabban állapíttassék meg; sőt egyes cikkekre vonatkozólag az élelmiszerek kiutalása alkalmával magam fogom az eltérő adagolást megállapítani.

Elvárom a törvényhatóság közönségétől, hogy rendeletem intencióit megértve, megfelelő körültekintéssel és szociális érzéssel fogja ezen rendeletemnek a gyakorlatban való megvalósítását biztosítani.

Budapest, 1918. évi június hó 12-én.

Szóda (ammoniákszóda, kristályszóda és marónátron) forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 1.536/1918. M. E. számú rendelete az ammoniákszóda, a kristályszóda és a marónátron forgalombahozatalának szabályozásáról kiadott 2.039/1917. M. E. sz. rendelet kiegészítő részét képező „Jegyzék” módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az ammoniákszóda, a kristályszóda és a marónátron forgalombahozatalának szabályozásáról kiadott 2.039/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi június hó 22-én megjelent 142. számában kihirdetett) rendelet kiegészítő részét alkotó jegyzékben foglalt ármegállapítás hatályát veszti és a jelen rendelet életbelépésének napjától kezdve a jelen rendelet kiegészítő részét alkotó jegyzékben megállapított legmagasabb árak lépnek életbe. Egyebekben az idézett 2.039/1917. M. E. számú rendelet azzal a módosítással marad érvényben, hogy a kristályszódát (mosószódát, jegecszódát) a gyárok az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság (Budapest, VI., Vilmos császár-út 33. szám) útján tartoznak forgalomba hozni.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére. Horvát-Szlavónországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása az ottani önkormányzat körébe tartozik, a bán hajtja végre.

Budapest, 1918. évi május hó 22. napján.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 2-án kelt 125. számában.

II. Kristálysóda (mosósóda, jegecsóda).

	Árak koronában	Megjegyzés
A gyár részéről történő eladásoknál bármely tételben	25.—	Ezen ár 100 kg. tiszta súlyra, csomagolás és levonás nélkül, a gyár vasuti állomásán értendő
A nagykereskedő részéről történő eladásoknál bármely tételben	48.—	Ezen ár 100 kg. tiszta súlyra, a nagykereskedő raktarában, csomagolás és levonás nélkül értendő
A kiskereskedő részéről történő eladásoknál (a fogyasztóval való közvetlen forgalomban)	—,64	Ezen ár 1 kg. tiszta súlyra levonás nélkül értendő

A gyárak által megvételre felajánlott kristálysódaért (mosósódaért, jegecsódaért) az Olaj- és Zsiradékgyári Bizottság a nagykereskedő raktarában bérmentve szállítva 100 kg.-onként 40 koronát, a nagykereskedő vasuti állomására bérmentve szállítva pedig 100 kg.-onként 35— koronát számíthat fel. (Ezekben az összegekben a vasuti, illetve helyi fuvarok és egyéb mellékköltségek betudvák.)

III. Marónátron (matószóda, lugkő).

	128/30°	120°		100°		
	vastartá- nyokban cca 350 kg.	vastartá- nyokban cca 350 kg.	eredeti hor- dókban	100 kg.-os hordókban	eredeti hor- dókban	100 kg.-os hordókban
Az árak koronában 100 kg. tiszta súlyra, csomagolással együtt, helyt fogyasztó állomáson, levonás nélkül értendők.						
	57.—	55.50	58.—	61.—	51.—	54.—
	58.50	57.—	59.50	62.50	52.50	55.50
Az árak koronában 100 kg. tiszta súlyra, helyt eladó raktárhelyiségében értendők.						
	64.—	62.50	65.—	68.—	58.—	61.—
	—	63.50	66.—	69.—	59.—	62.—
	—	—	—	70.50	—	68.50
Az ár koronában 1 kg tiszta súlyra, levonás nélkül értendő.						
	—	—	—	—	—	1.20

A gyár részéről történő eladásnál:	
10.000 kg.-tól 5.000 kg.-ig egy tételben	5.000 kg.-on aluli mennyiségek eladásánál . . . . .
A viszonteladó részéről történő eladásnál:	
5.000 kg.-on alul 1.000 kg.-ig csomagolással együtt	1.000 kg.-on alul 100 kg.-ig csomagolással együtt . . . . .
100 kg.-on alul csomagolás nélkül	
Kicsinyben való eladásnál (fogyasztóval való közvetlen forgalomban)	

Szörök forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 307/1918. M. E. számú rendelete az állati szőrfélék forgalombahozatalának korlátozása és legmagasabb árának megállapítása tárgyában 1.337/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet kiegészítéséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli.

1. §.

Azok a készletbirtokosok, akik az állati szőrfélék forgalombahozatalának korlátozása és legmagasabb árának megállapítása tárgyában 1.337/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet (l. a Budapesti Közlönynek 1917. évi április hó 28. napján megjelent 98. számában) 4. §-a szerint kötelesek készletüket az idézett rendelet hatálya alá eső szőrfélékből a Szörközpontnak megvételre felajánlani, készletüket, ha az 1000 kg.-ot meg nem halad, az 1.337/1917. M. E. számú rendelet 4. §-ában a felajánlásra megszabott időn belül eladhatják olyan személyeknek, akiket a kereskedelemügyi miniszter az 1000 kg.-ot meg nem haladó ily szörkészletek megvásárlására feljogosít. A készletbirtokos az eladással mentesül e felajánlás kötelezettsége alól, köteles azonban a szörkészlet minőségét, mennyiségét és raktározási helyét a vevő megnevezésével az ügylet megkötésétől számított három napon belül a Szörközpontnak bejelenteni. A vevő a jelen §. alapján megvett készletért a hatóságilag megállapított legmagasabb árt köteles fizetni és köteles a megvett szörkészleteket az eladó nevének és lakóhelyének, továbbá a szörkészlet minőségének és mennyiségének pontos felüntetésével a felajánlásra az 1.337/1917. M. E. számú rendelet 4. §-ában megszabott módon és az ott megszabott határidőn belül a Szörközpontnak megvételre felajánlani.

A Szörközpont az ilyen készletért a vásárlásra jogosultnak az 1.337/1917. M. E. számú rendelet szerint megállapítható áron felül kereskedői jutalékot köteles fizetni, melynek nagyságát a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 26-án kelt 47. számában.

2. §.

A Szörközpont által a szőrfélék továbbadásánál az 1.337/1917. M. E. számú rendelet 9. §-ának második bekezdése szerint felszámítható jutalékban benne foglaltatik az 1000 kg.-ot meg nem haladó szőrkészletek megvásárlására feljogosított személynek a jelen rendelet 1. §-ában említett kereskedői jutaléka is.

3. §.

Az 1.337/1917. M. E. számú rendelet egyebekben érintetlenül marad.

4. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.
Területi hatályára és végrehajtására nézve az 1.337/1917. M. E. számú rendelet 11. §-a irányadó.

Budapest, 1918. évi február hó 16. napján.

Takarmányozási célra szolgáló termékek forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 3.881/1917. M. E. számú rendelete a takarmányrépaért követelhető legmagasabb ár megállapításáról és a takarmányrépa forgalombahozatalának szabályozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A takarmányrépakészletek a jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetnek. A zár alá vétel nem akadályozza a birtokost abban, hogy takarmányrépakészletét saját gazdasági szükségletére felhasználja. Zár alá vett készletét más célra fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja és — amennyiben a jelen rendelet másképen nem intézkedik — azt csak a takarmányforgalmi részvénytársaság útján idegenítheti el és azzal egyáltalában csak a jelen rendeletben megszabott korlátok között rendelkezhetik.

A birtokos köteles a zár alatt álló takarmányrépakészletek kellő megőrzéséről gondoskodni.

2. §.

Ugy a földművelésügyi miniszter, valamint az Országos Közéletelmzési Hivatalt vezető miniszter elrendelheti a jelen rendelettel zár alá vett készletek közszükségleti célokra való igénybevételét (rekvirálását).

3. §.

Takarmányrépa adásvétele iránt a jelen rendelet hatálybalépte előtt kötött és a jelen rendelet életbelépése előtt az árú átadásával még nem teljesített szerződést az eladónak csak a takarmányforgalmi részvénytársaság hozzájárulásával szabad teljesíteni és amennyiben a takarmányforgalmi részvénytársaság a hozzájárulást megtagadja, a szerződés hatályát veszti.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 18-án kelt 241. számában.

4. §.

A takarmányrépáért követelhető legmagasabb ár métermázsánként (100 kg.) tiszta súlyra 12 koronában állapítatik meg.

A legmagasabb árat, amely magában foglalja a rakodó állomáshoz való szállítás költségét is, zsák nélkül, készfűzetés mellett történő eladás esetére kell érteni.

A takarmányrépának vámkülföldről való beszerzésére a jelen rendelet nem vonatkozik s a vámkülföldről beszerzett takarmányrépa legmagasabb árát a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

Jelen rendelet szempontjából a megszállott ellenséges terület vámkülföldnek nem tekintetik.

Magrúpára nézve az árat illetőleg a földművelésügyi miniszter e rendelet alól kivétefeket engedhet.

5. §.

A 4. §-ban meghatározott legmagasabb ár csak egészséges, a forgalomban szokásos követelményeknek megfelelő minőségű takarmányrépára vonatkozik. Kevésbé jó minőségű árúért csak megfelelően alacsonyabb ár fizetendő.

6. §.

A takarmányrépára megállapított legmagasabb ár a jelen rendelet kiadásának napján lép hatályba. Ezen a napon túl takarmányrépát a jelen rendelet hatályának ideje alatt a megállapított legmagasabb árnál magasabb áron árúsítani tilos.

7. §.

Ezen rendelet kiadásának napjától kezdve takarmányrépát kizárólag csak a közszükségleti célokra való bevásárlással megbízott takarmányforgalmi részvénytársaság, illetőleg a társaság részére annak bizományosai vásárolhatnak.

8. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy megszegésénél bármely módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Arra a készletre nézve, amelynek tekintetében a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a

feljelentőt illeti, a többi része a felmerült költség levonásával a rokkant katonák segélyalapja javára fordítandó.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrségnek működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

9. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya, amennyiben a rendelet a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

A Horvát-Szlavonországokra kiterjedő rendelkezéseket, amennyiben végrehajtásuk nem a központi kormányt illeti, ott a bán hajtja végre.

Azokat a tennivalókat, a melyeket a jelen rendelet a takarmányforgalmi részvénytársaság feladatkörébe utal, Horvát-Szlavonországokban az ottani országos ellátási részvénytársaság (Zemaljska Opskrba d. d. u. Zagrebu) látja el.

Budapest, 1917. évi október hó 3-án.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 134.600/1917. számú rendelete a szálas takarmányból és alomszalmából gazdasági szükséglet címén visszatartható mennyiségek, valamint az igénybevett (rekvirált) takarmány- és alomkészletek átvételi árának megállapítása tárgyában.¹⁾

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

A takarmány- és alomkészletek zár alá vételéről, felhasználásáról és közszükségleti célokra való igénybevételéről szóló 3.387. 1917. M. E. számú rendelet (I. a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 3. napján megjelent 228. számában) 3. és 9. §-ai alapján nyert felhatalmazás alapján a takarmány- és alomkészletből teletetés címén feloldható mennyiség megállapítása s az igénybevett takarmány- és alomfeleslegekért fizetendő átvételi árak tárgyában a következőket rendelem:

I.

Az állatállomány szükségletének megállapításánál csak a birtokos rendes állatlétszáma vehető számba, vagyis az, mely az illető gazdasági vagy egyéb üzeme méreteinek és a békeidőben tartott állatlétszámának lényeges eltérés nélkül megfelel. Kivételt képeznek

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 19-én kelt 242. számában.

azok a tehenészetek, melyek tejtermésüket közfogyasztás céljaira lekötötték.

A kiteleltetésre minden számos állatra 12 métermázsa szálas takarmány (tehát széna, mesterséges takarmány vagy tavaszszalma) és 6 métermázsa alomszalma vehető számításba, illetőleg oldható fel.

Számos állat alatt értendő egy darab 4 éves szarvasmarha vagy egy darab 2 éves nyugoti szarvasmarha, egy darab 4 éves ló, továbbá két darab 2 éves magyar és két darab 1 éves nyugoti szarvasmarha, két darab 2 éves ló, négy darab 1 éven aluli szarvasmarha, négy darab 1 éven aluli ló, végül 10 darab juh és kecske.

A 2 éven felüli magyar, 1 éven felüli nyugoti szarvasmarha s 2 éven felüli ló egy számos állatnak számítandó.

Amennyiben az állattartó takarmánykészlete saját állatainak teleltetési szükségletét sem fedezi, ebben az esetben az igénybevételnél eljáró hatóság községenként az állatállomány számának megállapítása mellett a szükségletet felveszi s erre vonatkozó kimutatását a vármegyei takarmányozást intéző bizottsághoz, ez viszont összegyűjtve a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

II.

1. A szálas takarmányért, mely elnevezés alá tartozik a széna és pedig az anyaszéna, sarjú és mindenféle mesterséges takarmány (lóhere, lucerna, bükköny, mohar stb. széna); 2. a tavasz-szalmáért, mely elnevezés alá tartozik: árpa, zab, köles és ezekkel egyenértékű tavasz-szalma, ezek töreke és polyvája; 3. alomszalmáért, mely elnevezés alá tartozik az őszi gabonafélék szalmája, ezek töreke és polyvája; 4. zsupszalmáért; 5. tengeriszár és fosztásért, cirokszárért; 6. nádért, igénybevétel esetében a következő átvételi árt (téritést) kell fizetni:

1. anyaszéna, sarjú és mesterséges takarmány laza állapotban	30 kor.,	préselve 36 kor.
2. tavasz-szalma lazán	18 „	24 „
3. őszi szalma	12 „	18 „
4. zsupszalma		20 „
5. tengeri és fosztás, cirokszár		14 „
6. nád		14 „

valamennyi 100 kilogrammonként, száraz és egészséges állapotban.

Ezek az árak akár laza, akár préselt állapotra vonatkoznak, mindkét esetben magukban foglalják a legközelebb eső vasuti vagy hajóállomásig való szállítás költségét is.

Olyan esetben, amidőn az átvétel nem a vasuti vagy hajóállomáson történik, hanem a termelőnél vagy a Takarmányforgalmi Részvénytársaság bizományosának gyűjtő- vagy préselőtelepén, az átvételi helytől a vasút- vagy hajóállomásig való szállítás tényleges költsége a fizetendő árból levonásba hozatik. A szóban forgó levonásnak azonban csak akkor van helye, ha a raktár vagy az

átvétel helye a termelőhöz a legközelebbi vasúti vagy hajóállomásnál közelebb fekszik. A levonásba hozott összeg semmi esetre sem lehet több, mint amennyi megfelel annak a távolságnak, amennyivel a raktár, illetőleg az átvétel helye a termelőhöz közelebb fekszik, mint a legközelebbi állomás.

III.

Ha a Takarmányforgalmi részvénytársaság az igénybevett cikkek átvételénél a jelen rendeletben körülírt rendes kötelezettségeken felüli szolgáltatásokat is vesz igénybe, azokat a jelen rendelet II. pontjában megállapított átvételi áron (térítésen) felül köteles díjazni.

A jelen rendelet II. pontjában megállapított árak a Takarmányforgalmi Részvénytársaság által történő eladásokra nem vonatkoznak.

IV.

Ez a rendelet 1917. évi október hó 22-én lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországot nem terjed ki.

Budapest, 1917. évi október hó 17-én.

A m. kir. minisztérium 4.461/1917. M. E. számú rendelete a lóbab és a takarmányborsó állati takarmányozásra való felhasználásának eltöltése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A lóbabnak és a takarmányborsónak állatetetés céljára való mindennemű felhasználása tilos.

2. §.

Aki az 1. §. tilalmát megszegi vagy kijátssza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a m. kir. államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

3. §.

Ez a rendelet a kihirdetést követő napon lép életbe. Hatálya a Horvát-Szlavonországot területére nem terjed.

Budapest, 1917. évi november hó 15-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 20-án kelt 268. számában.

A m. kir. minisztérium 4.549/1917. M. E. számú rendelete a korpa és takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalombahozását szabályozó rendeletek módosításáról és kiegészítéséről.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A korpa és takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalombahozásának szabályozásáról szóló 2.780/1916. M. E. és 3.515/1916. M. E. számú rendeletek módosítása tárgyában kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi augusztus hó 24. napján megjelent 194. számában kihirdetett) 3.026/1917. M. E. számú rendeletnek 8. §-a a következőképen módosul:

A cukorgyári vállalatok által előállított cukorszörp egész mennyiségének 10%-a élesztőgyártásra, 10%-a pedig a mezőgazdasági szesziföldék részére tartatik fenn és csak az ezen 20% levonása után fennmaradó mennyiségből elégíthető ki a termelőknek és cukorgyári vállalatoknak a 3.515/1916. M. E. sz. rendelet 4. §-ában megállapított igénye.

A mezőgazdasági szesziföldéknek ekként jutó cukorszörp mennyisége azonban 50.000 métermázsát nem haladhat meg.

A mezőgazdasági szesziföldék részére fenntartott cukorszörp azon szesziföldék közt kerül felosztásra, amelyek kizárólag vagy túlnyomóan lisztes anyagokat (burgonya, tengeri stb.) dolgoznak fel s melyek vállalkozói igényüket az illetékes pénzügyigazgatóságnál a rendelet keltétől számítandó 15 nap alatt bejelentik.

E határidő elteltével benyújtott jelentkezések figyelembe nem vehetők. A jelentkezést minden egyes szesziföldére nézve külön kell benyújtani és abban az illető szesziföldében feldolgozandó nyersanyagok nemét és mennyiségét külön-külön kell feltüntetni.

A pénzügyigazgatóságok véleményével ellátott jelenkezéseket a pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszterhez teszi át, ki az arányos felosztás iránt intézkedik s az egyes mezőgazdasági szesziföldék részére fenntartott cukorszörpmennyiséget a Korpaközpont útján utalja ki.

A felosztás alapjául a pénzügyminiszternek 112.400/1917. sz. (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 4. napján megjelent 229. számában kihirdetett) rendelete értelmében az 1917/18. termelési időszakban feldolgozható, illetve valószínűen feldolgozásra kerülő és a vállalkozónak tényleg rendelkezésére álló nyersanyag mennyisége szolgál.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 27-én kelt 274. számában.

2. §.

A 3.515/1916. M. E. sz. rendelet 10. §-a akként módosul, hogy a répatermelők az említett rendelet 4. §-a szerint rendelkezésükre jutó cukorszörpmennyiséget a saját mezőgazdasági szeszfőzdéjükben az erre nézve fennálló szabályok megtartása mellett szesztermelésre felhasználhatják.

Az ily szeszfőzdék vállalkozói azonban a mezőgazdasági szeszfőzdék részére a jelen rendelet 1. §-a alapján fenntartott cukorszörpmennyiségből részeltetést nem igényelhetnek.

3. §.

Ha a cukorszörpmennyiség, amely a 3.515/1916. M. E. számú rendelet 4. §-a szerint termelőknek visszaadandó, valamint az a mennyiség, amelyet a cukorgyári vállalat saját gazdasági céljaira visszatarthat, együttvéve kevesebb, mint az illető cukorgyári vállalat egész szörptermelésének 30%-a, a 30%-ból fennmaradó részt a cukorgyári vállalat a 2.780/1916. M. E. sz. rendeletnek megfelelően a Korpaközpont útján forgalomba hozni köteles.

A cukorgyári vállalatok a szeszgyári vállalatokkal a 3.515/1916. M. E. sz. rendelet életbelépése előtt kötött szerződések alapján csak annyi cukorszörpöt kötelesek szállítani, amennyi a fennálló szabályok értelmében más célokra fordítandó cukorszörpmennyiségek levonása után fennmarad s a szeszgyári vállalatok szerződések alapján ennél több cukorszörp szállítását nem igényelhetik.

A más célokra felhasználható, de ily célokra tényleg igénybe nem vett cukorszörpmennyiségek azonban a szerződés értelmében szeszgyárak részére biztosítatnak s a termelési időszak lejártá előtt részükre kiutalandók.

4. §.

Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, avagy megszegésükben vagy kijátszásukban bármi módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 2.780/1916. M. E. számú rneület 12. §-ának rendelkezései szerint büntetendő.

5. §.

A 2.780/1916. M. E. sz., a 3.515/1916. M. E. számú, valamint a 3.026/1917. M. E. számú rendeleteknek a jelen rendelet által nem érintett rendelkezései továbbra is hatályban maradnak.

6. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Területi hatályára és végrehajtására nézve a 3.515/1916. M. E. számú rendelet 12. §-ának rendelkezései szerint büntetendő.

Budapest, 1917. évi november hó 23-án.

A m. kir. minisztérium 968/1918. M. E. számú rendelete mindennemű széna és szalma, valamint minden egyéb szálas- és tömegtakarmányféléknek vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Mindennemű természetes és mesterséges szálas takarmányt, mindennemű szalmát és ezek töredékét, polyváját, mindennemű egyéb szálas és tömegtakarmányt (tengeriszárt és fosztást, cirokszárát, lombtakarmányt, nádat, sást stb.) továbbá cirokszakkált, takarmányrépát és szörplétakarmányt nem postai forgalomban közforgalmú vasúton, hajón vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak a m. kir. földművelésügyi miniszter által a jelen rendelethez csatolt minta szerinti szalmasárga alapnyomású papíron kiállított hivatalos szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

Közforgalmú vasúti és hajózási vállalatoknak ehhez képest az előbbi bekezdésben felsorolt terményt vagy cikket fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja.

Az első bekezdésben említett termény vagy cikk szállításához szükséges igazolványt a m. kir. földművelésügyi miniszter megbízásából az Állat- és Takarmányforgalmi Részvénytársaság fogja bizományosainak és az illetékes elsőfokú hatóságoknak, valamint a katonai hatóságoknak kiszolgáltatni.

2. §.

Aki az 1. §. rendelkezése alá eső terményt vagy cikket a jelen rendelet ellenére közforgalmú vasúton igazolvány nélkül fuvarozásra felad vagy hajón vagy gépkocsin igazolvány nélkül szállít vagy, szállíttat, valamint az, aki oly szállítási igazolványt használ az áru feladásánál, amelynek ellenőrző szelvényén foglalt adatok nem egyeznek meg a szállítási igazolvány megfelelő rovatain feltüntetett adatokkal, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ami termények vagy cikkek tekintetében, amelyekre nézve a kihágást elkövették, a rendőri büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a kihágást felfedező vasúti, illetőleg hajózási közeget illeti, többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapja javára fordítandó.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 19-én kelt 66. számában.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

3. §.

A jelen rendelet életbeléptével a 2.551/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlöny 1917. évi július hó 13. napján megjelent 159. számában kihirdettetett) rendelet hatályát veszti, de a hatálybanléte alatt elkövetett cselekményekre továbbra is irányadó marad. A 4.451/1915. M. E. számú rendeletben foglalt szabályok egyebekben a jelen rendelettel életbeléptetett szállítási igazolvány használatára is érvényesek.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi április hó 1-én lép életbe és 3. §-ának hatálya Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

Budapest, 1918. évi február hó 28. napján.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 6.732/1918. IV—1. F. M. számú körrendelete a három évnél fiatalabb üszők és tehének vasúton való szállítása és levágása tárgyában kiadott 5.700/1918. F. M. sz. rendelet hatályon kívül helyezése.¹⁾

(Valamennyi vármegye alispánjának.)

Az ország folyó évi takarmánytermése előreláthatólag nem fog megfelelni a hozzá fűzött reményeknek. Hogy ennek következtében a folyó évi március hó 15-én 5,700/IV—1. szám alatt alispán úrhoz intézett leiratomban, a három évnél fiatalabb üszők és tehének vasúton való szállítása és levágása tilalmazása tárgyában elrendelt korlátozó intézkedések folytán az üszőállomány forgalmának, illetve a tenyésztésre kevésbé alkalmasak levágásának további korlátozása által a téli takarmányozási viszonyok ne súlyosbítsanak, vagy hogy ezen állatok súlybeli vesztesége révén a gazdaságközönség indokolatlan károsodásnak kitéve ne legyen, az 1914. évi október hó 10-én kelt 7,512. M. E. számú kormányrendelet alapján a f. évi március hó 15-én kelt 5,700/1910. számú rendeletemet hatályon kívül helyezem és felhatalmazom alispán urat, hogy — amennyiben a takarmányhiány kényszerítő hatása azt feltétlenül szükségessé tenné, állatállományunk fentartásához fűződő felette fontos nemzeti és gazdasági érdekek szigorú szem előtt tartásával, — egyesek törvényhatósága területén fekvő egyes gazdaságok, községek (városok) vagy járások, esetleg törvényhatósága egész területére is, a vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségnek meghallgatása után a vasuti szállítási, illetve levágási tilalom alól

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. július 2-án kelt 146. számában.

további intézkedésig felmentést adhasson. A felmentésre vonatkozó esetenkénti vagy általános határozatot alispán úr közölje a községi előjárósággal, a járási (városi) m. kir. állatorvossal, a gazdasági felügyelővel és a marharakodó állomásra kirendelt állatorvos szakértővel.

Az ide vonatkozóan teendő intézkedéseit hozzám mindenkor jelentse be és a szomszédos törvényhatóságokat szintén értesitse.

Budapesten, 1918. évi június hó 21.

A m. kir. minisztérium 3.129/1918. M. E. számú rendelete a szalastakarmányért (szénáért), szalmáért, tengeriszárért és tengerifosztásért követelhető legmagasabb árak megállapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A szalastakarmányért (szénáért), szalmáért, tengeriszárért és tengerifosztásért követelhető legmagasabb árak a következőképen állapíthatnak meg:

1. Anyaszéna, sarjú és mindenféle mesterséges szalastakarmány (lóhere-, lucerna-, bükköny-, mohar- stb. széna) ára	30 K
2. Tavaszszalma (árpa-, zab-, köles- és ezekkel egyenértékű tavaszszalma), valamint a tavaszszalma törekének és polyvájának ára	18 K
3. Alomszalma (az őszi gabonaneműek szalmája), valamint az alom (őszi) szalma törekének és polyvájának ára	12 K
4. Zsupszalma ára	20 K
5. Tengeriszár és tengerifosztás ára	14 K

Az itt megállapított árak laza állapotú, száraz és egészséges minőségű árúra métermázsánként (100 kg.) tisztasúlyban vonatkoznak; ha a termelő az árút préselve adja át, métermázsánként 6 K-val többet követelhet.

E legmagasabb árakat, amelyek magukban foglalják a legfeljebb 15 kilométer távolságra fekvő rakodó állomásra vagy gyűjtőhelyre való szállítás költségeit is, készpénzfizetés mellett történő eladás esetére kell érteni.

A 15 kilométer távolságnál messzebb fekvő rakodóállomásra vagy gyűjtőhelyre való szállítás költségeit a m. kir. földművelésügyi miniszter rendelettel fogja megállapítani.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. július 23-án kelt 164. számában

A Budapest székesfőváros területén — a különleges viszonyok folytán — követelhető legmagasabb árakat a m. kir. földművelésügyi miniszter a jelen rendeletről eltérőleg állapíthatja meg.

2. §.

Az 1. §-ban megállapított legmagasabb árak 1918. évi augusztus hó 1. napján lépnek életbe. Ettől a naptól fogva tilos az 1. §-ban megjelölt cikkeket a jelen rendelet hatályának ideje alatt a megállapított legmagasabb árnál drágábban árusítani és vásárolni.

Aki e tilalmat megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésében vagy kijátzásában bármi módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye súlyosabb rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, többi része, a felmerült költség levonásával, a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

A jelen §-ba ütköző kihágás miatt nem büntethető az, aki a követelt árt a jelen rendelet ellenére megígérte vagy megfizette, ha a kihágást a hatóságnál feljelenti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntetőbírósnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

3. §.

A jelen rendelet 1918. évi augusztus hó 1. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországokra nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi július hó 13-án.

A m. kir. minisztérium 3.139/1918. M. E. számú rendelete a korpá és takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalombahozásának szabályozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Korpát, kölestakarmánylisztet, köleshéjat, olajpogácsát, tengericsirapogácsát és tengericsiralisztet, cukorszörpöt (melasszet), szárított

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. július 21-én kelt 163. számában.

répaszeletet, valamint szárított moslék- és törkölyféléket sem magukban, sem állati takarmányozásra alkalmas más anyagokkal keverve vagy takarmányozásra alkalmas módon feldolgozva másként, mint a minisztérium 2.966/1915. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1915. évi augusztus 10. napján megjelent 184. számában kihirdetett) rendelete alapján alakított Korpaközpont közvetítésével forgalomba hozni nem szabad.

A jelen rendelet szempontjából korpa alatt a búza, a rozs, a kétszeres, az árpa és a tengeri korpáján felül érteni kell a gabonaművek minden egyéb őrlési és hántolási hulladékát és (konkoly stb.) szárított répaszelet alatt pedig érteni kell a ki nem lugozott szárított répát is.

2. §.

Az 1. §-ban megnevezett termékeket és hulladékokat előállító malmok és egyéb gyári vállalatok ezen termékeket és hulladékokat sem elvermelés vagy elraktározás útján, sem bármi más módon vissza nem tarthatják, hanem kötelesek a náluk készletben levő, valamint az általuk ezentúl előállítandó, akár saját számlájukra, akár más számlájára végzett őrlésből származó mindennemű korpát, kölestakarmánylisztet és köleshéját, illetőleg a náluk készletben levő, valamint az általuk ezentúl előállítandó repce-, vadrepce-, napraforgómag-, gomborkamag-, kendermag-, tök-mag-, lenmag- és tengericsirapogácsát és tengericsiralisztet, cukorszörpöt, szárított répaszeletet, szárított moslék- és törkölyféléket a Korpaközpont közvetítésével forgalomba hozni. A malomvállalat az általa végzett vámőrlésből származó és ki nem adott korpáért követelhető legmagasabb árt az őröltető félnek kifizetni tartozik.

Nem esik az előbbi bekezdés rendelkezése alá a 3. §. szerint az őröltető félnek visszaadott korpa, továbbá az 1. §-ban felsorolt termékekből és hulladékokból az a mennyiség, amelyet az előállító gyári vállalat saját céljaira a 8. §-ban foglaltak alapján visszatarthat, végül az a mennyiség, amelylyel a cukorgyári vállalat a 11. §. értelmében rendelkezhetik.

3. §.

A malomvállalat annak, aki szabályszerűen kiállított őrlési tanusítvány alapján kizárólag saját házi és gazdasági szükségletére őröltet, az ebből az őrlésből származó korpát kiszolgáltatni, ha pedig azt az őröltető átvenni nem kívánja, a Korpaközpont útján forgalomba hozni köteles.

Az előbbi bekezdés alapján átvett korpát azonban az átvevő csak saját állatainak takarmányozására használhatja fel s ha bármi okból ily célra fel nem használja, azt szintén csak a Korpaközpont útján hozhatja forgalomba.

Az 1. §-ban felsorolt ipari termékek és hulladékok eladására vonatkozó minden szerződés vagy kötés a jelen rendelet hatályá-

nak tartamára erejét veszti, a cukorszörpre és szárított répaszeletre vonatkozó szerződések hatályára nézve a jelen rendelet 11. és 14. §-ai irányadók.

4. §.

Az 1. §-ban felsorolt ipari termékekért és hulladékokért követelhető legmagasabb ár rendes minőség mellett q-kint (100 kg.) tiszta súlyra a következőkben állapítatik meg:

	Ára
Korpa	35 K
Kölestakarmányliszt	45 »
Köleshéj	16 »
Cukorszörp (melasse)	33 »
Szárított répaszelet (kilugozott is)	40 »
Tengericsiraliszt	42 »
Tengericsirapogácsa	44 »
Repcepogácsa	34 »
Vadrepcepogácsa	30 »
Napraforgópogácsa	45 »
Tökmagpogácsa	50 »
Lenmagpogácsa	48 »
Kendermagpogácsa	20 »
Diópogácsa	37 »
Gomborkamagpogácsa	43 »
Mákpogácsa	33 »
Szezámogácsa	40 »
Sóyapogácsa	42 »
Bükkmagpogácsa	21 »
Szeszgyári szárított tengerimoszlék	36 »
Szeszgyári szárított burgonyamoszlék	24 »
Szesz- és élesztőgyári malátatörköly	27 »
Szárított sörtörköly	28 »
Keményítőgyári szárított tengerimoszlék	35 »
Keményítőgyári szárított burgonyamoszlék	22 »
Nedves répaszelet	7 »

Minőségi megállapítás.

E 2) Az inai termékek vagy hulladékok megnevezése	Möggedett legnagyobb rosttartalom	Mégkivánt legkisebb nyersprotein és zsirtartalom száza- lékban	Möggedett legnagyobb viztartalom	Mégkivánt leg- kisebb cukor- tartalom
<i>Malmi termékek:</i>				
Korpa	—	—	—	—
Kőlestakarmányliszt	10	—	—	—
Kőleshéj	28	—	—	—
<i>Cukorgyári melléktermékek:</i>				
Cukorszórp (melasse)	—	—	—	45
Szárított répaszelet	—	—	13	—
<i>Olajgyári melléktermékek:</i>				
Tökmagpogácsa	—	47	—	—
Soyababpogácsa	—	44	—	—
Tengericsirapogácsa	—	17	—	—
Napraforgómagpogácsa	—	40	—	—
Lennmagpogácsa	—	40	—	—
Gomborkamagpogácsa	—	38	—	—
Sesammagpogácsa	—	48	—	—

Minőségi megállapítás.

Az ipari termékek vagy hulladékok megnevezése	Megengedett legnagyobb rosttartalom	Megkivánt legkisebb nyersprotein és zsírtartalom százelekben	Megengedett legnagyobb viztartalom	Megkivánt legkisebb cukortartalom
<i>Olajgyári melléktermékek:</i>				
Tengericsiraliszt	—	14	—	—
Diópogácsa	—	45	—	—
Mákpogácsa	—	38	—	—
Repcepogácsa	—	38	—	—
Vadrepcepogácsa	—	33	—	—
Bükkmagpogácsa	—	21	—	—
Kendermagpogácsa	—	35	—	—
<i>Keményítőgyári melléktermékek:</i>				
Keményítőgyári szárított tengerimoslék	—	18	12	—
Keményítőgyári szárított burgonyamoslék	—	—	14	—
<i>Szesz- és élesztőgyári melléktermékek:</i>				
Szeszgyári szárított tengerimoslék	—	37	13	—
Szeszgyári szárított burgonyamoslék	—	—	14	—
Szesz- és élesztőgyári malátatörköly	—	28	—	—
<i>Sörgyári melléktermékek:</i>				
Szárított sörtörköly	—	26	12	—

Ezeket a legmagasabb árakat, melyek magukban foglalják a rakodóállomáshoz való szállításnak és berakásnak, cukorszörpnél pedig a hordóba töltésnek költségeit is, zsák, illetőleg hordók és ponyva nélkül, készpénzfizetés mellett történő eladás esetére kell érteni s ezek az árak egyaránt vonatkoznak úgy a belföldi, mint a külföldi származású nyersanyagok feldolgozásánál előálló termékekre és hulladékokra.

Olyan pogácsáért, amely többféle mag préseléséből állítottat elő, csak az abban található magvakból előállítható legolcsóbb pogácsa ára követelhető.

5. §.

A jelen rendelet szerint a Korpaközpont útján forgalomba hozandó termékek és hulladékok a vevő kívánsága szerint ömlesztve, vagy az általa küldött zsákokban, illetőleg hordókban szállítandók. Ha az illető termékeket és hulladékokat előállító ipari vállalat a vevő kívánságára a szállításhoz zsákokat, hordókat, ponyvákat vagy más fedőanyagokat ad, ezek beszerzési költségei vagy kölcsöndíjai a vevőt terhelik.

Ha a vevő kívánságára a cukorgyári vállalat a hordókat kölcsön adja, a szállított cukorszörp minden 100 kg.-ja után minden megkezdett hónapra legfeljebb 100 fillér kölcsöndíjat számíthat fel.

A cukorgyári vállalat a szárított répaszeletet a vevő kívánságára préselve is szállíthatja és ez esetben a szállított répaszelet minden 100 kg.-ja után 3 korona préselési költséget számíthat fel.

6. §.

Az 1. és a 2. §-ban megnevezett ipari takarmánycikkek és hulladékokat a 4. §-ban megszabott minőségnél gyengébb összetételben (rosszabb minőségben) előállítani tilos.

7. §.

A Korpaközpont ama ipari termékek és hulladékok után, amelyeket a jelen rendelet alapján forgalomba hoz, q-kint 75 fillér jutalékot számíthat fel, úgy hogy ezek a cikkek a Korpaközpont közvetítésével az előállító gyárban, vagy a megrendelő kívánsága szerint a gyár rakodóállomására szállítva q-kint a megállapított legmagasabb árt 75 fillérrel meghaladó áron adhatók el.

A Korpaközpont az általa szedhető jutalékokból fedezi irodájának személyi és dologi kiadásait. A jutalékokból a költségek fedezése után fennmaradó felesleg a földművelésügyi miniszter által megjelölendő közcélokra lesz fordítandó.

8. §.

Az 1. §-ban felsorolt termékeket és hulladékokat előállító minden ipari vállalat köteles az 1. §-ban felsorolt termékekből és hulladékokból meglévő készletét, valamint az ezentúl előállított

mennyiségeket a Korpaközpont által megállapított módozatok mellett a Korpaközpontnak bejelenteni és a Korpaközpont által kiutalt mennyiségeket a Korpaközpont rendelkezése szerint készpénzfizetés ellenében haladéktalanul szállítani.

A bejelentési kötelezettség teljesítését, a bejelentett adatok helyességét a Korpaközpont kiküldöttjei útján is ellenőriztetheti.

Saját céljaira az ipari vállalat az általa előállított termékekből és hulladékokból a cukorszörp (melasse) kivételével csak annyit tarthat vissza, amennyi a fuvarozás céljából tartott állatainak takarmányozására az illetékes vármegyei Takarmányozást Intéző Bizottság véleménye szerint szükséges.

9. §.

A vámkülföldről a 3.411/1915. M. E. és az 534/1916. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1915. évi szeptember 17. napján megjelent 215, illetőleg 1916. évi február 10. napján megjelent 32. számában kihirdetett) rendelet alapján a Hadi Termény R.-t. által behozott korpa és egyéb takarmánycikkek az ország területén az idézett rendeletekben foglalt határozmányoktól eltérően csak a Korpaközpont által hozhatók forgalomba és azokra nézve az eladási árat és feltételeket a földművelésügyi miniszter állapítja meg.

10. §.

Mindama termékek és hulladékok felett, melyeket a Korpaközpont a jelen rendelet alapján forgalomba hoz, a földművelésügyi miniszter rendelkezik és a Korpaközpont az általa forgalomba hozandó termékeket és hulladékokat a földművelésügyi miniszter utasításai szerint köteles felosztani, illetve kiutalni.

A hadsereg szükségletének fedezése után fennmaradó mennyiség szétosztása végett az egyes termelők (gazdaságok) és állattartók a jelen rendelet alá eső cikkek kiutalására vonatkozó igényeiket az igény alapjául szolgáló és a községi előljáráóság, illetőleg a városi hatóság által igazolt adatokkal együtt az illetékes vármegyei Takarmányozást Intéző Bizottságnak bejelentik. Ezen bizottságok javaslatai alapján a Korpaközpont a készletek és gyártási viszonyok, valamint egyéb szükségletek tekintetbevételével elosztási tervet készít, azt a földművelésügyi miniszter elé terjeszti és a készleteket a földművelésügyi miniszter rendelkezései szerint a legközelebbi gyártási helyről, vagy a fél által megjelölt gyártási helyről a Korpaközpont szétosztja.

A földművelésügyi miniszter a jelen rendelet szerint forgalomba kerülő cikkek tekintetében az illetékes bizottsági javaslatok bevárása nélkül is intézkedhetik és egyes üzemeket (vállalatokat, ipartelepeket), ipari gócpontokat, nagyobb városokat, ezek közelében fekvő községeket, tejjgazdaságokat és beszerzési csoportokat közvetlenül is elláthat.

A földművelésügyi miniszter felhatalmazhatja a Korpaközpontot, hogy az 1. §-ban felsorolt termékekből és hulladékokból esetleg a takarmányozástól eltérő célokra is kiutalhasson és ily esetekre a jelen rendeletről eltérő eladási feltételeket és a 4. §-ban megállapított áraknál magasabb árakat is megállapíthat. Az ekként befolyó ártöbblet a Korpaközpont alapját növeli.

11. §.

Az 1918. évi cukorrépatermelésre vonatkozó szerződések szerint a cukorgyári vállalat által a termelőnek ingyen vagy a szerződésben megállapított áron visszaadandó cukorszörpöt és szárított répaszeletet a cukorgyári vállalat a termelőnek ezentúl is köteles a szerződésnek megfelelően visszaadni. A cukorszörpnél azonban a termelőnek visszaadott és a cukorgyári vállalat által saját gazdasági céljaira visszaadott cukorszörpmennyiségek együttesen sem haladhatják meg az illető cukorgyári vállalat által az egész idényben előállított cukorszörpmennyiségnek azt a százalékát, amely százalék az 1915/16. évi idény egész termeléséből ezekre a célokra fordított. A cukorgyári vállalat a saját gazdasági céljaira az előbb említett korlátokon belül sem tarthat vissza több cukorszörpöt annál a mennyiségnél, amelyet az 1915/16. idényben erre a célra tényleg felhasznált.

Ha a termelőknek a szerződések szerint visszaadandó és a cukorgyári vállalat által saját gazdasági céljaira visszatartható cukorszörp egész mennyiségében kiszolgáltatatható nem lenne, úgy a termelők járandóságából, mint a cukorgyári vállalat saját igényéből aránylagos levonásnak van helye s a termelő szerződése alapján több cukorszörp kiszolgáltatását nem igényelheti, mint amennyi ezen aránylagos levonás után neki jár.

12. §.

A cukorgyári vállalatok által előállított cukorszörp egész mennyiségének 10⁰/o-a élesztőgyártásra, 10⁰/o-a pedig mezőgazdasági szeszfőzdék részére tartatik fenn és csak ennek a 20⁰/o-nak levonása után fennmaradó mennyiségből elégíthető ki a termelőknek és a cukorgyári vállalatoknak a 11. §-ban megállapított igénye.

A mezőgazdasági szeszfőzdéknek ekként jutó cukorszörp mennyisége azonban 50.000 métermázsát nem haladhat meg. A mezőgazdasági szeszfőzdék részére fenntartott cukorszörp a m. kir. pénzügyminiszter által később meghatározandó feltételekkel kerül szétosztásra.

13. §.

A répatermelők a 11. §. értelmében rendelkezésükre jutó cukorszörpmennyiséget a saját mezőgazdasági szeszfőzdéjükben az erre nézve fennálló szabályok megtartása mellett szesztermelésre felhasználhatják. Az ily szeszfőzdék vállalkozói azonban a mező-

gazdasági szeszfőzdek részére a 12. §. alapján fenntartott cukorszörpmennyiségből nem részesülhetnek.

14. §.

Ha az a cukorszörpmennyiség, amely a 11. §. szerint termelőknek visszaadandó, valamint az a mennyiség, amelyet a cukorgyári vállalat saját gazdasági céljaira visszatarthat, együttvéve kevesebb, mint az illető cukorgyári vállalat egész szörpstermelésének 30°/o-a, a 30°/o-ból fennmaradó részt a cukorgyári vállalat a Korpaközpontnak átengedni köteles.

A jelen rendeletben meghatározott célokra fordítandó cukorszörpmennyiségek levonása után fennmaradó cukorszörpmennyiségeknek, valamint az említett célokra felhasználható, de ily célokra tényleg igénybe nem vett cukorszörpmennyiségek felhasználási rendeltetését és árát külön rendelet fogja szabályozni.

Az egyes cukorgyári vállalatok és egyes szeszgyári vállalatok között 1918/1919. termelési időszaktól kezdődően termelendő cukorszörpnek szesztermelési célra való eladására vonatkozó minden szerződés vagy kötés a jelen rendelet hatályának tartamára erejét veszti.

15. §.

Az 1. §-ban megjelölt takarmányneműeket, valamint az ezeknek egymással vagy más anyagokkal való keveréséből származó cikkeket nem postai polgári forgalomban, közforgalmú vasúton, hajón vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak a m. kir. minisztériumnak 968/918. M. E. számú rendeletében mindennemű széna stb. tömegtakarmány-félének szállításához megállapított minta szerint sárgaszínű alapnyomású papíron kiállított hivatalos szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

Közforgalmú vasúti és hajózási vállalatoknak ehhez képest az előbbi bekezdésben felsorolt cikkeket fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja.

16. §.

A Haditermény Részvénytársaság, valamint a Magyar Olaj- és Zsíripari Központ Részvénytársaság köteles a Korpaközponttal esetről-esetre, de legalább hónaponként egyszer mindazoknak a nyersanyagoknak mennyiségét közölni, amelyeket azoknak a vállalatoknak utalt ki, amelyek az 1. §-ban felsorolt cikkeket akár fő-, akár melléktermék gyanánt előállítják.

17. §.

Kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. az, aki az 1. §-ban felsorolt ipari termékeket és hulladékokat akár magukban, akár állati táplálkozásra alkalmas más anyaggal keverve vagy takarmányozásra alkalmas módon feldolgozva a jelen rendelet ellenére másként, mint a Korpaközpont útján forgalomba hoz;

2. az, aki az 1. §-ban felsorolt termékeket és hulladékokat a 8. §. ellenére a Korpaközpontnak be nem jelenti, hamis adatokat jelent be, vagy a készletből a Korpaközpont utalványára a megrendelőnek nem szállít;

3. az, aki az 1. §-ban felsorolt ipari termékekért és hulladékokért a 4. §-ban megállapított vagy a jelen rendelet alapján megállapítandó legmagasabb árnál magasabb árt követel vagy ígér, elfogad vagy szolgáltat;

4. az, aki az 1. és 2. §-ban felsorolt ipari takarmánycikkeket és hulladékokat a 6. §. tilalma ellenére a 4. §-ban megszabott minőségénél gyengébb összetételben (rosszabb minőségben) állítja elő;

5. az, aki az 1. §. rendelkezése alá eső cikket a jelen rendelet ellenére közforgalmú vasúton szállítási igazolvány nélkül fuvarozásra felad, vagy hajón, vagy gépkocsin igazolvány nélkül szállít vagy szállíttat, valamint az, aki oly szállítási igazolványt használ az árú feladásánál, melynek ellenőrző-szelvényén foglalt adatok nem egyeznek meg a szállítási igazolvány megfelelő rovatain feltüntetett adatokkal;

6. az, aki a hatóságok által a jelen rendelet alapján kívánt szükségleti kimutatásokba (állatösszeírási lapokba) megtévesztésre alkalmas valótlan adatokat jegyez (ír vagy írat) be és a neki járó ellátás helyett szándékosan többszörös ellátást vesz igénybe;

7. az, aki a jelen rendelet egyéb rendelkezéseit megszegi vagy kijátssza, avagy megszegésükben vagy kijátzásukban bármi módon közreműködik.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményeivel illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Ama készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elköveték, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része a felmerült költségek levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

A jelen §. 3. pontjába ütköző kihágás miatt nem büntethető az, aki a követelt árat a jelen rendelet ellenére megígérte vagy megfizette, ha a kihágást a hatóságnál feljelenti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

18. §.

Jelen rendelet életbeléptetésével a jövőre nézve hatályukat veszítik a korpa és takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalombahozásának újabb szabályozásáról szóló 2.780/1916. M. E. számú rendelet, valamint e rendelet kiegészítése és módosítása tárgyában kiadott 3.515/1916. M. E., 3.026/1917. M. E. és 4.549/1917. M. E. számú rendeletek, kivéve a 2.780/1916. M. E. sz. rendeletnek a Korpaközpont szervezetére vonatkozó 14. §-át.

19. §.

Ez a rendelet a kihirdetés napján lép életbe. Hatálya, amennyiben a rendelet a magyar szent korona országainak egész területére hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországokra is kiterjed.

A Horvát-Szlavonországokra kiterjedő rendelkezéseket, amennyiben végrehajtásuk nem a központi kormányt illeti, ott a bán hajtja végre, mihez képest azoknál az intézkedéseknél, a melyek a jelen rendelet értelmében a földművelésügyi miniszter hatáskörébe tartoznak, Horvát-Szlavonországokban a miniszter helyett a bán kell érteni.

Azokat a tennivalókat, amelyeket a jelen rendelet a Korpaközpont feladatkörébe utal, Horvát-Szlavonországokban a bán által kijelölt szervezet látja el.

Budapest, 1918. évi július hó 13. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 72.000. 1918. számú rendelete a tehenészetek abraktakarmányszükségletének biztosítása iránt.¹⁾

A m. kir. minisztérium 2.650/1918. M. E. sz. rendeletének 5. §-a alapján a földművelésügyi miniszter úrral egyetértőleg a közfogyasztásra szállító tehenészetek abraktakarmányszükségletének biztosítása iránt a következőket rendelem:

Mindazok a közfogyasztásra szállító tehenészetek, tejtermelő szövetkezetek, tejgyűjtő állomások vagy községek, amelyek termelt tejüket friss tejként közfogyasztásra hozzák forgalomba és e célból valamely várossal, községgel, illetve az ezek ellátására hivatott magánegyenekkel, továbbá közintézményekkel, tisztviselői beszerzési csoporttal, munkásait ellátó iparteleppel, vagy tagjait ellátó fogyasztási szövetkezettel legalább 1919. évi június hó 1-ig érvényes szerződést kötöttek, illetve ezután kötnek, továbbá azok a községek, amelyek tejtermelése közfogyasztás céljaira hatóságilag

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 25-én kelt 166. számában.

igénybevételet, végül oly gazdaságok, amelyek termelt tejmen-
nységüket a fogyasztási hely hatóságának ellenőrzése és felügyelete
mellett közvetlenül a fogyasztók részére szállítják — a 2.650/1918.
M. E. számú rendelet 5. §-a alapján — amennyiben a jelen ren-
deletben megszabott feltételeket igazolják, tehenenként 5 méter-
mázsa abraktakarmány feloldásának, illetve megvásárolhatásának
kedvezményében részesíttetnek.

Az abraktakarmány feloldása, illetve vásárlása iránt benyuj-
tandó kérvényeknek a következő pontos adatokat kell tartal-
maznia:

1. A tehenészet tulajdonosa (a tejtermelő neve).
2. A tehenészet helye.
3. A tehenészet postája.
4. A tehenészet vasútállomása.
5. A fejős tehenek létszáma a számbavétel napján.
6. A tehenészet részére a gazdaságban termelt árpából meny-
nyi áll rendelkezésére, illetve tengeriből mennyi fog rendelkezésére
állani és ehhez képest a tehenenként 5 métermázsa alapulvételével
számításba vett szükséglethez mennyi a feloldandó és mennyi a
bevásárolandó abraktakarmány-mennyiség.
7. Mennyi a tehenészetben termelt összes tejmen-
nység?
8. Mennyi a közfogyasztásra lekötött tejmen-
nység?
9. E közfogyasztás céljaira szerződésszerűleg biztosított tej-
mennyiség részletesen ki részére és meddig van lekötve?

A felsorolt adatokat tartalmazó kérvények 1—8. pontja az
illetékes községi előljáróság (polgármester) útján igazolandó és
legkésőbb folyó évi augusztus hó 15-ig azon elsőfokú közigazga-
tási hatóságnál (főszolgabíró, városokban a polgármester, Buda-
pesten a tanács) nyújtandók be, amelyek területén a gazdaság
által termelt tej közfogyasztásra kerül, amely egyúttal a közfo-
gyasztásra bocsátott tej mennyiségét és a szerződési viszonyt
(a jelen rendelet 9. pontja) illetőleg a közfogyasztás jellegét iga-
zolni tartozik.

Az így beérkezett kérvényeket az illetékes hatóságok hala-
déktalanul, de legkésőbb folyó évi szeptember hó 1-ig hozzám
felterjeszteni tartoznak.

Az abraktakarmány feloldására nyert engedély feljogosítja a
tejtermelőt arra, hogy az engedélyezett mennyiségű árpát vagy
tengerit saját terméséből visszatarthassa.

Az abraktakarmány vásárlására nyert engedély feljogosítja a
termelőt arra, hogy az engedélyezett mennyiségű árpát a 106.980.
1918. F. M. rendelet értelmében, vagy tengerit az e tárgyban
kiadandó rendelet föltételei mellett megvásárolhassa. Az abrak-
takarmányvásárlási engedély korpa beszerzésére nem jogosít.

Budapest, 1918. június hó 23.

Tarhonya és száraz tészta termelése, forgalombahozatala és maximális ára.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 55.700. 1918. O. K. H. számú rendelete a tarhonya és a száraz tészta előállításáról, forgalombahozataláról és legmagasabb árának megállapításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium 3.510/1917. M. E. számú rendeletének 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján a *tarhonya*, valamint a *száraz tészta* előállításának és forgalombahozatalának közelebbi feltételeit az alábbiakban állapítom meg:

1. §.

A Hadi Termény r.-t. által követelhető legmagasabb ár a magyar szent korona országainak egész területén: a főzőlisztből készült tarhonyáért 120 korona, a főzőlisztből készült közönséges kocka- és rövid metélt tésztáért 130 korona, egyéb ilyenmű itt fel nem sorolt vagy egyéb lisztfajtákból készült tésztaneműek árát az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter esetről-esetre állapítja meg.

2. §.

A jelen rendelettel megállapított legmagasabb árt készpénzfizetés mellett, métermázsánként (100 kg.) tisztasúlyra, göngyölet nélkül kell érteni s az magában foglalja a rakodállomáshoz való szállítási költséget is. Az eladó a göngyölet súlyát az eladott tarhonya, illetőleg száraz tészta súlyába nem számíthatja be.

Ha a göngyöletet az eladó szolgáltatja, azt a vevőnek külön felszámíthatja.

3. §.

A vételár hitelezése esetében az eladó kamatot követelhet. Ez azonban legfeljebb 2%-kal lehet magasabb, mint az Osztrák-Magyar Banknál az ügylet megkötésekor érvényben álló váltóleszámítolási kamatláb.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 9-én kelt 33. számában.

4. §.

Ha a tarhonya vagy száraz tészta árúsítása a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben vagy részletkereskedésben) történik, az eladó csak olyan árt számíthat, amely a megállapított legmagasabb árt legfeljebb 15%-kal haladja meg.

5. §.

A 3.299/1916. M. E. számú rendeletnek a jelen rendelettel nem érintett rendelkezései továbbra is irányadók.

6. §.

A jelen rendelet valamely rendelkezésének megszegése vagy kijátszása a 3.510/1917. M. E. számú rendelet 20. §-a értelmében kihágás s az ott meghatározott büntetés alá esik, ehhez képest hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek az összege, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

7. §.

A vámkülföldről származó lisztből előállított tarhonya és száraz tészta, valamint a vámkülföldről származó tarhonya és száraz tészta forgalombahozatalára a jelen rendelet rendelkezései nem vonatkoznak.

8. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Ettől a naptól kezdve a jelen rendelet lép a 3.299/1916. M. E. sz. rendelet 2—5., 7. és 8. §-ai helyébe.

Budapest, 1918. évi február hó 7. napján.

Tábori postai levelezőlapok gyártásának eltiltása.

**A m. kir. minisztérium 2.607/1918. M. E. számú rendelete a nem-
postai kiadású tábori postai levelezőlapok előállításának és forga-
lombahozatalának eltiltásáról.¹⁾**

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényekben nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeli :

1. §.

Tábori postai levelezés céljaira bármiféle levelezőlapot a m. kir. postán kívül másnak, forgalombahozatal végett előállításra, vagy akár bel-, akár külföldön előállított ilyen, nem postai kiadású tábori postai levelezőlapot eladni vagy más módon forgalomba hozni tilos.

Aki e tilalmat megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és ötven koronától hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban a kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1918. évi június hó 20-án.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 23-án kelt 143. számában.

Tej és tejtermékek forgalombahozatala.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 95.000/1917. számú rendelete a tehéntejből és juhtejből készült termékeknek igazolvány mellett leendő szállításáról szóló 3.687/1917. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 3.687/1917. M. E. számú rendelete (I. Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 2-án megjelent 227. számában) értelmében a tehéntejből és juhtejből készült mindenféle termék (tejszín, tejfel, vaj, tehen- és juhsajt, — úgy kész, mint félig kész állapotban — tehen- és juhturó, tehen- és juhgomolya, kasein, mindennemű besűrített tej és tejpor stb., valamint minden tejterméknek bárminő keveréke) folyó évi október hó 10-től kezdve vasuton, hajón vagy gépkocsin a város vagy község határán kívül eső helyre csak a 2.570/1917. M. E. számú rendeletben (I. Budapesti Közlöny 1917. évi július hó 20-án megjelent 165. számában) megállapított mintájú szállítási igazolvány mellett szabad szállítani.

Szállítási igazolvány nélkül tehát a fenti határidőtől kezdve csakis a teljes és lefölözött tej, a savó és az író szállítható.

Ezt az igazolványt a 4.551/1915. M. E. számú rendelet (lásd Budapesti Közlöny 1915. évi december hó 23-án megjelent 296. számában) 4. §-a értelmében ennek kiállítására hivatott elsőfokú hatóságok csak akkor állíthatják ki, ha a rendeltetési állomás az ország határán belül van és nem tartozik a 300/1916. F. M. eln. számú rendelet 9. §-ában felsorolt állomások közé.

Abban az esetben azonban, ha a fél az árút Horvát-Szlavonországba, vagy a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre kívánja szállítani, az elsőfokú hatóságnak az igazolvány kiállítására tölem kell felhatalmazást kérnie s a vonatkozó felterjesztésben ki kell tüntetnie a feladó és rendeltetési állomást, a feladó és a címzett nevét és lakhelyét.

Engedélyező rendeletem száma a szállítási igazolvány I. sz. ellenőrző szelvényére esetről-esetre reá vezetendő.

A vonatkozó igazolvány kiállítása, illetve a kiállításra vonatkozó felhatalmazás kikérése előtt azonban az elsőfokú hatóság köteles meggyőződést szerezni arról, hogy:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 7-én kelt 232. számában.

a) szállítandó tejtermék nem-e olyan községből származik, melynek határában a tej az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter rendelete alapján közfogyasztási célokra igénybevéteft?

b) ezen felül sajtánál még arról is, hogy az elszállítani kívánt árú neme olyan fajtájú sajt, melynek gyártása és forgalombahozatala a 39.000/1917. számú rendeletem alapján külön engedélyhez van kötve s hogy a feladásra kerülő sajtot gyártó cég ezt az engedélyt megszerezte-e?

Budapest, 1917. évi október hó 6-án.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 102.000. VII/1917. számú rendelete a székesfővárosba érkező tej fölosztása tárgyában.¹⁾

A székesfőváros területére érkező tej igazságos és rendszeres szétosztása érdekében felhatalmazom és egyben utasítom a tanácsot, hogy a székesfőváros területére érkező vagy területen termelt összes tejmennyiségek tekintetében a 4.207/1915. M. E. számú rendelet 4—9. és 11—13. §-aiban körülírt intézkedéseket megtegye, vagyis az összes tej fölött központilag rendelkezék.

A székesfőváros területén érvényes és bevált tejigazolványok rendszerét jóváhagyólag tudomásul véve elrendelem, hogy a tej kiosztásánál a székesfőváros tanácsa a tejszüükségletek kielégítését az alább megállapított sorrendben eszközölje:

1. Két éven aluli gyermekek;
2. két és hat év közötti gyermekek;
3. lakásukon ápolat betegek tisztiorvosi igazolvány alapján;
4. 70 éven felüli egyének;
5. polgári és katonai kórházak, szanatóriumok;
6. gyermekek elhelyezésére szánt emberbaráti intézetek (árva-házak, gyermekmenhelyek, ingyentej-egyesületek);
7. aggok intézetei;
8. nevelőintézetek, internátusok, napközi otthonok;
9. kávémérések;
10. kávéházak, cukrászok és pékek, vendéglők, szállodák;
11. fogyasztási szövetkezetek, ipartelepek, beszerzési csoportok;
12. egyes családok háztartása.

A felsorolt csoportok részére igényelhető tejmennyiséget és ennek kiszolgáltatását következőkép körvonalozom:

A) Az 1—4. tétel alatt felsoroltak csakis igazolvány alapján (tejjegy) kaphatják napi tejmennyiségüket és pedig:

a) a két éven aluli gyermekek naponként és személyenként egy litert;

b) két és hat év közötti gyermekek, 70 éven felüli egyének és

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny. 1917. évi október hó 25-én kelt 247. számában.

orvosi tanusítvány alapján tejigazolványt nyert betegek naponként és személyenként fél litert.

Kizárólag tejtáplálékra utalt betegek részére külön orvosi igazolvány alapján az előírt tejmennyiség egészben kiszolgáltatandó.

B) Általános kiutalással (tejjegy nélkül) állapítja meg a tanács a kórházak és szanatóriumok tejszükségletét az illető gyógyintézetekben kezelt betegek létszáma és a betegség természete szerint, azonban ez a tejmennyiség személyenként és naponként fél liternél több nem lehet és a megállapításnál az ápoló stb. személyzet számításba nem vehető. A kizárólag tejtáplálékra utalt betegek részére a külön orvosi bizonyítvánnyal előírandó egész tejmennyiség szolgáltatandó ki. Ugyancsak általános kiutalással állapítandó meg a 6—8. tétel alatt felsorolt intézetek tejjelátása, amelyeknél személyenként és naponként legfeljebb egynegyed liter utalható ki.

C) A 9—10. alatt felsorolt kávémérések, kávéházak, vendéglők stb. tejszükséglete az eddigi üzleti forgalom, valamint az üzlet minőségének és egyéb körülményeknek legszigorúbb mérlegelésével minimális mennyiségben hatóságilag kontingentálandó és pedig elsősorban a rendelkezésre álló kondent tej-, illetve tejmennyiségek beszámításával. Ily célra azonban a háztartások részére rendelkezésre álló tejmennyiségnek legfeljebb 10%-a állapítható meg.

D) A fogyasztási szövetkezetek, ipartelepek és beszerzési csoportok tejjelátásának elbírálásánál a következő szempontokat állapítom meg:

1. a tagok összes tejigazolványait, amelyekre az 1—4. alatt felsorolt jogcímekre igényt tarthatnak, az illető szövetkezet, csoport stb. tartozik beváltani, illetőleg a tejet kiszolgáltatni.

Ezenkívül kiutalható a szövetkezeti vagy beszerzési csoportbeli tagok, valamint a külön ellátásban részesülő ipartelepek alkalmazottai részére, akik önálló háztartással bírnak, háztartásonként az igényjogosultakon kívül az egyes családokra nézve a következő pontban megállapított legfeljebb két liter. Az ezen mennyiségeken felüli fennmaradó tej közellátásra a hatóság rendelkezésére bocsátandó.

Feljegositom a tanácsot, hogy a D) alatt felsorolt csoportok tejszétosztását ugyanolyan módon ellenőrizhesse, mint a tejkereskedőkét.

E) Egyes családok háztartása részére az esetleg igényjogosult gyermekek, betegeken kívül, családtagonként egynegyed, összesen háztartásonként legfeljebb két liter tej állapítható meg.

Sem a termelő, sem a kereskedő, sem senki más nem jogosult arra, hogy a fentebb meghatározott mennyiségnél több tejet bárki részére kiszolgáltathasson, vagy a saját részére visszatarthasson, vagy bárhonnán beszerezhessen; aki tehát jogosultságán felüli tejmennyiséget vesz vagy elad, illetőleg a hatósági rendelkezések ellenére visszatart vagy átenged — amennyiben cselekvése súlyo-

sabb beszámítás alá nem esik — a 4.207/1915. M. E. számú rendelet 15. §-ának 2. pontja értelmében kihágást követ el és az ott meghatározott büntetéssel büntetendő.

Budapest, 1917. évi október hó 19-én.

Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető magyar királyi miniszter ad 102.000/VII. 1917. számú rendelete a városokba és nagyobb községekbe érkező tej fölosztása tárgyában.¹⁾

Valamennyi törvényhatóságnak. (Budapest kivételével.)¹⁾

A téli tejszükségletet biztosítandó 76.000/1917. számú rendelettemmel gondoskodtam a közfogyasztás számára tejet termelő tehenészetek abraktakarmány- és korpaszükségletéről.

Az ideai nagy takarmányhiány következtében azonban dacára minden preventív intézkedésnek, a küszöbön álló télen a rendelkezésre álló tej mennyiségének lényeges csökkenésére kell előkészülnünk és éppen ezért a tej igazságos és rendszeres szétosztására különösen azoknak a városoknak és nagyobb községeknek, ipartelepeknek stb. kell idejekorán berendezkedniök, ahol a tej szétosztása ezideig még szabályozva nem volt. Ennek a célnak biztosítása érdekében a 4.207/1915. M. E. számú rendelet 4. §-ában foglalt felhatalmazást a törvényhatóságok első tisztviselőinek megadva, egyben kötelezem őket, hogy a 10.000 lakossal bíró vagy ennél népesebb városok, községek, vagy ipartelepekre nézve az oda érkező és ezek területén termelt összes tejmennyiségek tekintetében a 4.207/1915. M. E. számú rendelet 4—9. és 11—13. §-aiban körülírt intézkedéseket tegyék meg és a tej szétosztásának rendezése iránt az alábbiak szem előtt tartásával haladéktalanul intézkedjenek.

Ezen rendelkezésem alól kivételt képeznek az oly mezőgazdasági jellegű 10.000 lakossal bíró vagy ennél népesebb városok, községek, amelyeknek tejszükséglete hatósági beavatkozás nélkül is biztosítva van, ezek azonban hozzám folyó évi november 15-ig bejelentendők.

Amennyiben különös indok forogná fenn arra nézve, hogy 10.000-nél kevesebb lakossal bíró egyes városok, községek, esetleg népesebb ipartelepek a jelen rendelet határozmányai alá vonassanak, nemkülönben mindazok a városok és községek, ahol a tejellátás a 76.000/1917. számú rendeletem alapján csakis a tehenészeteknek nyújtott takarmánykiutalások révén nyernek biztosítást és így indokolt, hogy a jelen rendelet határozmányai alá vonassanak, azokat a törvényhatóságok első tisztviselői folyó évi november hó 15-ig hozzám a bevonás indokainak megjelölésével bejelenteni tartoznak.

A tej rendszeres szétosztására nézve teendő intézkedések a következők:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 25-én kelt 247. számában.

Melléklet a 102.000/VII. 1917. O. K. M. számhoz.

Rendelő szelvény.

..... tejelárusitonál
 .....-utca .....-tól .....-ig
 rendelék naponta ..... liter tejet a
 hatóságilag megállapított áron. Az előirt időig át nem vett tejemet
 a tejelárusító szabadon adhatja el.

A rendelő aláírása .....

lakása .....

Szállítási elismervény.

Elismerem, hogy ..... nálam
 lakik .....-tól .....-ig
 napi ..... liter tejet rendelt
 meg .....

A tejelárusító aláírása?

I.

Tejigazolvány.

Mindazokban a városokban, községekben és ipartelepeken, ahol a tejellátás jelen rendeletem alapján fog szabályozást nyerni, elrendelem, hogy a tej kiszolgáltatása folyó évi november hó 1-től kezdve igazolványhoz köttessék.

A tejigazolvány kiállítása és kezelése.

A tejszétosztás mértékének és mikéntjének megállapítása végett az igényjogosultak a II. fejezet alatt felsorolt csoportonként külön-külön betűrendes jegyzékben azonnal összeirandók. Ezen jegyzékben feltüntetendő az igényjogosult neve, lakása, életkora, az igényjogosultság alapja és időtartama.

Az összeírással egyidejűleg megállapítandó az egyes városokban, községekben közfogyasztásra kerülő tej összes mennyisége. Az összeírt adatok alapján tekintetbe véve a rendelkezésre álló tej mennyiségét és az igényjogosultak számát, megfelelő számú tejigazolványok készítenődök.

A tejigazolványok (tejjegyek) egy egységes mintáját rendelettemhez mellékelem. Oly helyeken, hol a tejjegyrendszer már be van vezetve s a forgalomban levő jegyek a tejnek ezen rendelet szerinti elosztására alkalmasak, az ezen rendelet szerinti minta mellőzhető.

A tejigazolványok a II. fejezetben felsorolt igényjogosult csoportok szerint különböző színű papiroson állítandók ki.

A tejárúst, aki az igényjogosult részére megállapított napi tejmennyiséget kiszolgáltatni tartozik, a hatóság a tejigazolványon levő „utalvány“ szelvényen jelöli meg, melynek alapján a tejigazolvány tulajdonosa az utalványszelvény hátlapján az előírt tejmennyiséget megrendeli és névaláírásával ellátja. Ezt a szelvényt a tejárús a megrendelés alkalmával levágja s azt megőrzi és azzal elszámolni tartozik.

A megrendelt tej szállítását a tejárús a tejigazolvány hátlapján levő „szállítási elismervény“ aláírásával ismeri el.

A kiszolgáltatott tejigazolványokról az azokon levő sorszámok alapján külön jegyzék vezetendő.

Különös gond fordítandó arra, hogy az összeírási jegyzékek a születések és halálozásoknak megfelelően, valamint az igényjogosultság megszűnése alapján állandóan kiigazítottassanak.

A tejtermelők és tejárúsok kötelesek a rendelkezésükre álló tej mennyiségét meghatározott időközökben, de legalább havonként egyszer a hatóságnak bejelenteni.

II.

A tejkiosztás sorrendje.

A tej kiosztásánál az alább megállapított csoportok sorrendjében kell a hatóságnak a tejszükségleteket kielégítenie:

1. két éven aluli gyermekek és terhes nők;
2. kórházakban, szanatóriumokban és lakásukon ápolat és tejfogyasztásra utalt betegek;
3. két és hat év közötti gyermekek;
4. 70 éven felüli öregek;
5. emberbaráti intézmények, ahol négy éven aluli gyermekek vagy aggok vannak elhelyezve és egyéb népjóléti intézmények, internátusok, nevelőintézetek;
6. az egyes családok háztartása;
7. kávémérések és végül
8. kávéházak, vendéglők, szállodák, cukrászdák és egyéb luxusfogyasztók.

III.

Az igényelhető tej mennyisége és annak kiszolgáltatása.

Az egyes csoportok részére igényelhető tej mennyiségét és annak kiszolgáltatását következőképpen állapítom meg:

A) a II. fejezet 1—4. tétele alatt felsoroltak csak tejigazolvány (tejjegy) alapján kaphatják napi tejmennyiségüket és pedig:

a) a két éven aluli gyermekek és terhes nők részére naponként és személyenként egy liter,

b) a két és hat év közötti gyermekek, 70 éven felüli öregek és orvosi tanusítvány alapján tejigazolványt nyert betegek naponként és személyenként $\frac{1}{2}$ litert.

Kizárólag tejtáplálékra utalt betegek részére külön orvosi igazolvány alapján az előirt tej egész mennyiségében szolgáltatandó ki.

B) A hatóság általános kiutalással állapítja meg:

a) kórházak és szanatóriumok tejszükségletét az illető gyógyintézetekben kezelt betegek létszáma és a betegség természete szerint; ez a tejmennyiség azonban személyenként és naponként átlagban félliternél több nem lehet. Kizárólag tejtáplálékra utalt betegek részére a külön orvosi igazolvánnyal előirandó egész tejmennyiség szolgáltatandó ki. A tejmennyiség megállapításánál az ápoló stb. személyzet számításba nem vehető;

b) általános kiutalással állapítandó meg továbbá a II. fejezet 5. tétele alatt felsorolt intézetek tejszükséglete, amelyeknél személyenként és naponként legfeljebb $\frac{1}{4}$ liter utalható ki;

c) a családok háztartása részére az esetleg igényjogosult gyermekek, betegek és aggokon kívül családtágonként $\frac{1}{4}$ liter, összesen azonban háztartásonként legfeljebb két liter állapítható meg;

d) a kávémérések, kávéházak, vendéglők, szállodák, cukrászdák stb. tejszükséglete az eddigi üzleti forgalom, valamint az üzlet minőségének és egyéb körülményeinek legszigorúbb mérlegelésével minimális mennyiségben hatóságilag kontingentálendő.

Az egyes csoportok a II. fejezetben megállapított sorrendben elégtendőek ki, vagyis a sorrendben hátrább levők addig nem elégtendőek ki, amíg az előbbre sorozottak kielégítve nincsenek.

Kivételt csak a *d)* pontban felsorolt és kontingentált mennyiséggel ellátott üzletek képezhetnek, amelyeknek szükséglete, ha a II. fejezet 1—5. pontja alatt felsorolt csoportok szükséglete már teljesen fedezve van, a hatóság rendelkezése értelmében létfenntartásuk mértékéig kivételesen a II. 6. pont alatti csoport előtt is kielégíthetők. Ily célra azonban a háztartások részére rendelkezésre álló mennyiségnek legfeljebb 10%-a állapítandó meg.

Az ezen üzletek létfenntartásához szükséges minimális tej-mennyiség biztosítása után a *d)* pont értelmében megállapítandó kontingens teljes kielégítésére szükséges tejmennyiség már csak az előírt sorrendben bocsátható ezen üzletek rendelkezésére.

IV.

Büntető rendelkezés.

Sem a termelő, sem a kereskedő nem jogosult arra, hogy a fentebb meghatározott mennyiségnél több tejet az említett helyeken bárki részére kiszolgáltathasson, vagy a saját részére visszatartsa, aki tehát jogosultságán felül tejmennyiséget vesz vagy elad, — amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik — a 4.207/1915. M. E. számú rendelet 15. §-ának 2. pontja értelmében kihágást követ el és az ott meghatározott büntetéssel büntetendő.

Budapest, 1917. évi október hó 19-én.

Az Országos Közélemezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 130.000/1917. sz. rendelete a tehéntejért követelhető legmagasabb árak újbóli megállapításáról.¹⁾

A tehéntejért, valamint egyes tejtermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 1.438/1917. sz. rendelet 2. §-a alapján a teljes tehéntejért követelhető legmagasabb árat literenként a következőképen állapítom meg:

1. Kis- és nagyközségekben helyt átvéve:

a) a termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep vagy tejgyűjtő állomás közötti viszonylatban 70 fillér,

b) a termelő és a fogyasztó közötti viszonylatban házhoz szállítva 72 fillér,

c) a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep, tejgyűjtő állomás és másfelől a fogyasztó közötti viszonylatban 74 fillér.

2. Rendezett tanácsú városokban:

a) a termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep vagy tejgyűjtő állomás közötti viszonylatban 72 fillér,

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 24-én kelt 272. számában.

b) a termelő és fogyasztó közötti viszonylatban házhoz szállítva 76 fillér,

c) a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep, tejgyűjtő-állomás és másfelől a fogyasztó közötti viszonylatban 80 fillér.

3. Törvényhatósági joggal felruházott városokban:

a) a termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep vagy tejgyűjtő állomás közötti viszonylatban 76 fillér,

b) a termelő és fogyasztó közötti viszonylatban házhoz szállítva 80 fillér,

c) a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep, tejgyűjtő-állomás és másfelől a fogyasztó közötti viszonylatban 84 fillér.

4. *Budapest*en:

a) a termelő és másfelől a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep vagy tejgyűjtő állomás közötti viszonylatban ab feladó állomás 80 fillér,

b) a tejkereskedő, tejszövetkezet, feldolgozó telep, tejgyűjtő-állomás és másfelől a fogyasztó közötti viszonylatban:

kannatej nagybani eladásnál zárt kannákban való szállítás mellett 94 fillér,

ugyanaz kicsinyben, nyílt edényből kimérve 102 fillér,

palacktej nagybani eladásnál 106 fillér,

ugyanaz kicsinyben 112 fillér.

Jelen rendeletem 1917. évi november hó 26-án lép életbe.

Budapest, 1917. évi november hó 22-én.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 26.000/1918. sz. rendelete a tehéntejből készülő vaj, turó és sajt legmagasabb árának újbóli megállapításáról.¹⁾

A tehéntej és tehéntejtermékek forgalomba hozatalának és felhasználásának szabályozásáról szóló 98/1917. M. E. sz. rendelet 3. §-ában, úgyszintén a tehéntejért, valamint egyes tejtermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 1.438/1917. M. E. számú rendelet 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján, figyelemmel a tej árának a 130.000/1917. sz. rendelet alapján megállapított 40%-os emelésére, a tehéntejből készült vaj, turó és sajt-féleségek legmagasabb árát további rendelkezésig a következőképen állapítom meg:

1. Vaj.

Az elsőrendű vajnak, vagyis amelynek víztartalma 18%-nál kevesebb és zsirtartalma legalább 80%, legmagasabb ára a termelő és a viszontelárúsító közti viszonylatban:

a) hordóban vagy 5 kg.-os tömbökben helyt feladó állomás csomagolással együtt kg.-ként 14 K,

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 11-én kelt 9. számában.

b) $\frac{1}{2}$ kg.-os és ennél kisebb csomagokban kiformálva és csomagolva (papirossal együtt) helyt feladó állomás kg.-ként 14 K 50 f, a nagy- és kiskereskedő közti viszonylatban:

a) hordókban vagy 5 kg.-os tömbökben kg.-ként 14 K 50 f,

b) $\frac{1}{2}$ kg.-os és ennél kisebb adagokban kiformálva és csomagolva (papirossal együtt) ára kg.-ként 15 K 20 f.

A fogyasztó számára az elsőrendű vaj legmagasabb ára kg.-ként 16 K.

A másodrendű vajnak (írósvaj, főzővaj, falusi vaj, stb.), vagyis amelynek víztartalma 18% vagy ennél több, de legfeljebb 25% és zsirtartalma 80%-on alul van, legmagasabb ára a termelő és viszontelárúsító közti viszonylatban kg.-ként 9 K 50 f, a fogyasztó számára kg.-onként 10 K.

25%-nál több vizet tartalmazó vaj forgalomba nem hozható; ezen tilalom megszegése az 1895 : XLVI. t.-c. büntető rendelkezései alá esik.

Az olvasztott vaj elsőrendű vajnak tekintendő.

II. Tehénturó.

A tehénturó, melynek víztartalma legfeljebb 70% lehet, legmagasabb ára a termelő és nagykereskedő, illetve feldolgozó telep (turógyár) közötti viszonylatban — helyt feladóállomás — csomagolással együtt kg.-ként 3 K 20,

a nagykereskedő és kiskereskedő, illetve feldolgozó telep (turógyár) közötti viszonylatban — helyt feladóállomás — csomagolással együtt kg.-ként 3 K 70 f.

A fogyasztó számára a tehénturó legmagasabb ára kg.-ként 4 K 40 f.

70%-nál több vizet tartalmazó tehénturó forgalomba nem hozható; ezen tilalom megszegése az 1895 : XLVI. t.-c. büntető rendelkezései alá esik.

III. Tehéngomolya.

Tehéngomolya teljes tehéntejből készült tejtermék, amelynek legmagasabb ára a termelőnél átvéve kg.-ként 4 K 50 f.

IV. Sajtok.

1. Félkövér kemény sajtnak, vagyis amelynek zsirtartalma száraz anyagban legalább 25% (ilyenek a groji, félementhali, trappista, óvári és hasonló) legmagasabb ára a termelő és viszontelárúsító közötti viszonylatban — helyt feladóállomás — csomagolással együtt kg.-ként 8 K.

A fogyasztó számára ezen sajt legmagasabb ára kg.-ként 9 K 80 f.

2. *Sovány kemény sajt*, lefölözött tehéntejből készült sajt, melynek zsirtartalma száraz anyagban 25%-nál kevesebb, ennek legmagasabb ára a termelő és nagykereskedő, illetve feldolgozó te-

lep közötti viszonylatban — helyt feladó állomás — csomagolással együtt kg.-kint 4 K,

a nagykereskedő és kiskereskedő, illetve feldolgozó telep közötti viszonylatban kg.-kint 4 K 50 fillér,

a fogyasztó számára ezen sajt legmagasabb ára kg.-kint 5 K 50 fillér.

3. *Pogácsasajtnak* (kvargli) fogyasztásra alkalmas állapotban — 60 drb 1 kg. — legmagasabb ára a termelő és viszontelárúsító közötti viszonylatban — helyt feladó állomás — csomagolással együtt kg.-kint 7 K 80 f,

a fogyasztó részére ezen sajt legmagasabb ára kg.-kint 9 K 60 f, egy darab ára tehát 16 fillér.

4. Teljes tehéntejből készült *különleges sajtfeleségek*:

A 39.000/1917. számú rendelet VI. pontja értelmében engedélyezett alábbi különleges sajtfeleségek legmagasabb árát a fogyasztó részére a következőképen állapítom meg:

„Bélalahalmi csemege-sajt“ készítője dr. Pátkai Dániel Pusztabélalahalma. Ára kg.-kint 17 K 60 f,

„Derby sajt“ készítője: Heller Pál Derby Sajt- és Vajtermelő Vállalata Budapest. Ára 5 dekagrammos darabonkint 84 fillér.

„Dőri Pusztá Csemege-sajt“ készítője: báró Rudnyánszky Dezső Dőripatlan. Ára 22 dekagrammos darabonkint 4 K 20 f.

11 dekagrammos darabonkint 2 K 20 f.

„Fogarasi Csemege-sajt“ készítője: a fogarasi m. kir. állami ménésbirtok. Ára 20 dekagrammos darabonkint 2 K 80 f.

„Havasi Sajt“ készítője: Stauffer és Fiai Répcelak. Ára 7 dekagrammos darabonkint 90 f.

„Imperial Marke Heller“ készítője: Heller Pál Budapest. Ára 5 dekagrammos darabonkint 84 fillér.

„Limburgi csemege-sajt“ készítője: Főhercegi Gazdaság Sátorhely. Ára kg.-kint 17 K 60 f.

„Mosonmegyei Csemege-sajt“ készítője: a Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő-Egyesület szövetkezetei. Ára kg.-kint 14 K.

„Noszolyi sajt“ (teljes juh-, tehen- és bivalytejből készült sajt) készítője: Schilling Ottó Károly. Ára kg.-kint 17 K 60 f.

„Palocsai Kárpáti Sajt“ készítője: Alapi Salamon Géza Palocsa. Ára 30 dekagrammos darabonkint 5 K.

„Paloncai Téglasajt“ készítője: Herz Arthur Palonca. Ára kg.-kint 16 K 8 f.

„Pálpusztai Csemege-sajt“ készítője: Heller Pál Budapest. Telephelye: Somberek. Ára 5 dekagrammos darabonkint 84 fillér.

„Pókafai Trappista“ készítője: Spiegel Lipót Pókafa. Ára kg.-kint 14 K.

„Romandour“ készítője: Stauffer és Fiai Répcelak. Ára 12 dekagrammos darabonkint 1 K 50 fillér.

„Soproni Kövér Sajt“ készítője: Soproni Központi Tejszövetkezet. Ára 10 dekagrammos darabonkint 1 K 68 f.

„Bärtschi-féle Csemege-sajt“ készítője: Bärtschi János Kucora.
Ára 10 dekagrammos darabonként 1 K 40 f.

„Esti Csillag finom Camembert“ készítője: Jörg János Pécs-
várad. Ára 180 grammos dobozokban 3 K 60 f.

80 grammos dobozokban 1 K 80 f.

„Kárpáti Téglassajt“ készítője: Kobiálka András Toporc. Ára
kg.-ként 16 K 80 f.

„Roquefort“ készítője: Főhercegi uradalom Végleg. Ára
kg.-ként 14 K.

Ugyanez Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor szab.
csomagolásában, mintegy 1/2 kg.-os tucat doboz ára 9 K.

A termelő és viszontelárúsító közötti viszonylatban ezen pont-
ban felsorolt összes sajtokért a fogyasztó részére megállapított ár
85%-ánál több nem követelhető.

A 39.000/1917., 39.100/1917. és 54.000/1917. számú rendeletek-
nek jelen rendeletemben nem érintett intézkedései továbbra is ha-
tályban maradnak.

Budapest, 1918. évi január hó 8-án.

**Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter
28.599/I. c. 1918. számú hirdetménye.¹⁾**

Budapesten a kereskedelem útján közfogyasztásra szánt és a
Hadi Termény r.-t. rendelkezésére álló mindennemű bel- és kül-
földi eredetű vaj- és sajtmenyiségeknél az ezek forgalombahozá-
talára hivatottak közötti arányos és méltányos elosztása céljából a
hatóságok képviselőiből és az érdekeltekből egy bizottságot szer-
veztem, amelynek címe: „Budapesti Vaj- és Sajtforgalmi Bizottság“
hivatalos helyisége: Nádor-u. 32. sz.

Budapest, 1918. évi február hó 7-én.

**Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 70.100.
1918. számú rendelete a juhtejből készült sajt legmagasabb árának
újbeli megállapításáról.²⁾**

A tehéntejért, valamint egyes tejtermékekért követelhető leg-
magasabb árak megállapításáról szóló 1.438/1917. M. E. számú
rendelet 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján, figyelemmel a tej
árának a 130.000/1917., valamint a tehéntejből készült vaj, túró
és sajt árának a 26.000/1918. számú rendelet alapján megállapí-
tott emelésére, a juhtejből készült sajtfeleségek legmagasabb árát
a további rendelkezésig a következőképpen állapítom meg, gyártá-
sukra és forgalomba hozatalukra pedig a következőket rende-
lem el:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 10-én kelt
34. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 22-én kelt
69. számában.

I. A juhtúró, lipióitúró, székelytúró és hasonló sajtféleségek készítésénél felhasználható nyerstermékekért az alábbi legmagasabb árak követelhetők:

1. *Juhgomolya*, teljes juhtejből készült tejtermék, amelynek legmagasabb ára a termelőnél átvéve (szállítás és súlyveszteség átvévőt terheli) kg.-ként . . . . . 8 kor. 50 fill.

2. *Kevert gomolya*, juhtej és tehéntej keverékéből készült tejtermékek, kétféle minőségben, úgymint:

elsőrendű kevertgomolya, amelynek zsirtartalma szárazanyagban legalább 35%, ennek legmagasabb ára a termelőnél átvéve kg.-ként . . . . . 7 kor. 50 fill.,

másodrendű kevertgomolya, amelynek zsirtartalma szárazanyagban legalább 25%, ennek legmagasabb ára a termelőnél átvéve kg.-ként . . . . . 6 kor. 50 fill.

3. Felhasználhatók még mint nyers tejtermékek a *tehén-gomolya* és *tehéntúró*, melynek legmagasabb árát a 26.000/1918. sz. O. K. H. rendelet állapítja meg.

4. A különböző gomolyák fent megállapított legmagasabb árához, ha kereskedőnél vétetnek át, még 50 fillér számítható hozzá.

II. A juhtúró, lipióitúró, székelytúró, zombori túró és hasonló sajtféleségek csakis a következő minőségben és elnevezés alatt hozhatók forgalomba, valamint érték csak az alábbi legmagasabb árak követelhetők:

1. *Csemege juhtúró*, tiszta és teljes juhtejből készült sajt, amelynek zsirtartalma száraz anyagban legalább 45%, vızartalma pedig legfeljebb 55%, kizárólag március hó 15-től november hó 15-ig hozható forgalomba. Ennek előállítására és forgalombahozatala a 39.000/1917. O. K. H. számú rendelet 6. pontjában előírt engedéllyel nyer szabályozást. Az eddig engedélyt nyert gyárosok felsorolását, valamint a gyártmányukért követelhető legmagasabb árakat a jelen rendelet VI. fejezetének 1. pontja tartalmazza.

2. *Kevert lipiói-, székely-, zombori- stb. túró*, juhtej és tehéntej, illetve juhtúró és tehéntúró keverékéből készült sajt, amelynek zsirtartalma száraz anyagban legalább 32%, vızartalma pedig legfeljebb 55%, ennek legmagasabb ára a termelő (gyáros) és kereskedő közötti viszonylatban helyt feladóállomáson kg.-ként . . . . . 9 K 50 fill.

tarakülönbözet . . . . . — „ 50 „
a kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban kg.-ként 11 „ 50 „

3. *Soványtúró*, kevert sajtféleség, amelynek zsirtartalma szárazanyagban legalább 15%, vızartalma legfeljebb 60%.

E sajtféleség gyártására vonatkozólag elrendelem, hogy kizárólag soványtúró gyártása tilos s e sajtféleséget csupán azok gyárthatják, kik jelen rendeletem II. fejezet 1. és 2. pontjaiban meghatározott sajtféleségek gyártásával foglalkoznak. A sovány-

túró legmagasabb ára a termelő (gyáros) és kereskedő közötti viszonylatban helyt feladóállomáson kg.-ként . . . . . 6 K — f,
tarakülönbözet . . . . . — „ 30 „
a kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban kg.-ként 7 „ 80 „

III. Az előző pontokban felsorolt sajtfeleségek szállításánál, ha a szállítás szokásos túróbödönökben történik, 10% tara vonandó le; ha pedig a szállítás más göngyöletben történik, úgy a göngyölet tényleges súlya vonandó le (netto tara) s ennek beszerzési ára számítható fel, illetőleg a göngyöletet köteles a feladó sértetlen állapotban bérmentesített szállítással visszavenni.

IV. A II. fejezetben felsorolt sajtfeleségek minőségének jelzése a következő szavak feltétlenül alkalmazandók:

a) a II. 1. pontban foglalt sajtfeleségnek megjelölésénél a „csemege“ és a „juh“ szó,

b) a II. 2. pontban foglalt sajtfeleség megjelölésénél a „kevert“ szó,

c) a II. 3. pontban foglalt sajtfeleség megjelölésénél a „sovány“ szó.

E sajtfeleségek minőségének a jelzésére vonatkozólag elrendelem, hogy amint a sajtot előállítási helyéről, forgalombahozatal céljából elszállítják, a sajt csomagolásán, illetőleg tartányán a sajt minősége, valamint a gyáros neve szembeűnő és könnyen el nem távolítható módon alkalmazott jelzéssel fel legyen tüntetve. E sajtfeleségek a további forgalomban is egymástól a szabályszerű minőségi jelzések szabatos feltüntetésével megkülönböztetendők.

V. A kemény juhsajt (ostyepka és hasonlók) és a félkemény juhsajt (parenycica és hasonlók) legmagasabb ára a termelő és kereskedő közötti viszonylatban helyt feladóállomás kg.-ként 9 K 50 f, a kereskedő és fogyasztó közti viszonylatban kg.-ként 11 „ — „

Az erdélyi kemény vagy félkemény juhsajt (parasztsajt) legmagasabb ára a fogyasztó részére kg.-ként . . . . . 11 K 50 f.

VI. Teljes juhtejből készült sajtok. A 39.000/1917. számú rendelet VI. pontja értelmében teljes juhtejből készült sajtfeleségek gyártására eddig a következők nyertek engedélyt és gyártmányuk legmagasabb árát a fogyasztó részére következőképen állapítom meg:

1. Csemege juhtúrók:

„Liptói csemege juhtúró“ készítői: Berger Ch. József Kassa, Maróti Istvánné Alsókubin, Varga és Langhoffer Rozsnyó, Markó Frigyes Rozsnyó, Immerblum Károly Istvánháza, Selmechánya (Selme- és Bélabánya thjf. város hatósági ellenőrzés alatt), Grusbak Samú Rózsahegy, Guttmann Gyula Liptószentmiklós, Hexner Adolf Liptószentmiklós, Guttmann Gyula Liptószentmiklós, Hexner Péter Rózsahegy, Pewny Fülöp Liptószentmiklós, Stein Testvérek (Kárpátia Liptói Sajtgyár) Liptószentmiklós, Róth Ignác Héthárs, Kamitska Károly utóda Késmárk, Krisch János Késmárk, Mandl és Lefkovits Szepesváralja, Blüh Vilmosné Vágbeszterce, Milch

Testvérek Vágbeszterce, Blüh Géza Zólyom, Galbavy János Gyetva, Ipper Kálmán Zólyom, Reichmann és Spitzer Zólyom-
lipcse, Schneller Mór fiai Herencsvölgy, Schwartz Lipót Gyetva,
Wittmann Ignác Zólyom, Wittmann Kálmán Zólyom, Sternlicht
Lipót Abelfalva. Ára kg.-ként . . . . . 15 K — f.

„Székely Csemege Juhtúró“ készítői: Albrecht Károly Nagy-
szeben, Homm Frigyes Nagyszeben, Incze Gyula (cégtulajdonos
Bach Ede) Barót, Perdy Károlyné Segesvár, Székely juhtúrógyár
és hizlalda r.-t. Székelyudvarhely, Vonika Demeter Kolozsvár,
Citron Fülöp Medgyes, özv. Lahni Ferencné Köhalom.

Ára bödönökben kg.-ként . . . . . 15 K — f.
hólyagban kg.-ként . . . . . 16 „ — „
bélben kg.-ként . . . . . 16 „ 50 „

„Zombori csemege juhtúró“ kizárólag teljes juhtejből készült
sajt, készítői: Zombor és környékén levő gazdák.

Ára kg.-ként . . . . . 15 K — f.

„Dobói Csemege Brinza“ „Különleges Juhtúró“ készítője:
Dobói Juhgazdaság Csemege Brinzagyára Eperjes.

Ára fabödönökben kg.-ként . . . . . 17 K — „
31 dgr.-os fadobozonként . . . . . 7 „ 50 „
8 „ „ . . . . . 1 „ 80 „

„Csemege Juhtúró“ készítője: Stern Vilmos Körmöczbánya.
Ára kg.-ként . . . . . 15 K — f.

„Bánáti Csemege Juhtúró“ készítője: Zappe Miklós Tolvád.
Ára kg.-ként . . . . . 15 K — f.

2. Félkemény juhsajtok:

„Gogomán-féle Csemege Sajt“ (teljes juhtejből készült fél-
kemény sajt) készítője: Gogomán János Mezőszentjakab.

Ára kg.-ként . . . . . 16 K — f.

„Szitnyai Juhsajt“ félkemény juhsajt, készítője Fülöp-Szász-
Coburg-Gothai herceg szitnyai és csábrághi uradalma.

Ára kg.-ként . . . . . 16 K — f.

„Roquetort“ félkemény juhsajt, készítője: Véglesi főhercegi
uradalom.

Ára kg.-ként . . . . . 16 K — f.

Ugyanez Löwenstein Mihály utóda Horváth Nándor szab.
csomagolásában mintegy 1/2 kg.-os tucatdoboz ára 11 K — f.

A termelő (gyáros) és viszontelárúsító közötti viszonylatban e
fejezetben felsorolt összes sajtokért a fogyasztó részére a meg-
állapított árak 85%-ánál több nem követelhető.

VII. A téli idényre konzervált juhtúró, valamint a kéregtúró
gyártására és fogalomba hozatalára vonatkozó rendelkezéseimet
későbbi időpontban fogom közzétenni.

VIII. A 39.000/1917. számú rendelet VIII. és IX. pontjaiban idézett büntető rendelkezések jelen rendeletemre is kiterjednek.

IX. Jelen rendeletemre felsorolt sajtílésegek gyártására és forgalomba hozatalára vonatkozólag a 98/1917. M. E. számú rendelet, valamint a 39.000/1917. O. K. H. számú rendelet intézkedései továbbra is hatályban maradnak.

X. A 39.000/1917. és az 54.000/1917. számú rendeleteknek jelen rendeletemben nem érintett intézkedései továbbra is hatályban maradnak.

Budapest, 1918. évi március hó 20-án.

Tengericsira és tengeriolaj termelése és forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 4.352/1917. M. E. számú rendelete a tengericsira kivonásáról és forgalombahozataláról, valamint a tengeriolaj előállításáról és forgalombahozataláról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. A tengericsira kivonása és forgalombahozatala.

1. §.

Malmoknak és tengerit bárhogyan feldolgozó, felhasználó vagy feletető ipari vállalatoknak tilos akár egészséges, akár romlott bel- vagy külföldi származású tengerit a tengericsira kivonása nélkül őrölni, darálni, vagy bármely egyéb módon feldolgozni vagy feletetni. A nem ipari hizlaláshoz is tilos tengerit a csira kivonása nélkül felhasználni, kivéve azt az esetet, amikor a hizlalás a 3.658. 1917. M. E. számú rendelet 1. és 2. §-a szerint házi- és gazdasági szükségletre történik.

A Hadi Termény Részvénytársaság útján forgalomba kerülő, úgyszintén a közszükségleti célra igénybevevett tengerit — a földművelésügyi miniszter által vetőmagnak felhasználni kívánt tengeri kivételével — tilos a csira kivonása előtt bármi célra felhasználni és csakis a tengericsira kivonása mellett szabad megőrölni, darálni, bármi módon feldolgozni vagy feletetni.

A csira kivonásánál az Országos Központi Hitelszövetkezet utasításai szerint kell eljárni.

2. §.

Egy métermázsa tengeriből legfeljebb 10 kg. tengericsirát szabad és legalább 65 kg. tengericsirát kell kivonni és 100 kg. csirának legalább 20 kg. olajat kell tartalmaznia. A csira olajtartalmát az Országos Központi Hitelszövetkezet utasításai szerint vett mintából valamely állami vegyvizsgáló állomás az Országos Központi Hite-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 15-én kelt 264. számában.

szövetkezet utasításai szerint végzett vegyelemzéssel állapítja meg.

3. §.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet azt a malomvállalatot, mely nincs berendezve csirátlanításra, vagy amelyet az Országos Központi Hitelszövetkezet nem talál alkalmasnak csirátlanításra (a Hadi Termény Részvénytársasággal szerződéses viszonyban álló ily malmokat a Hadi Termény Részvénytársasággal egyetértőleg) megbízhatja azzal, hogy a hozzá feldolgozás végett behozott nyers tengerit feldolgozás helyett az erre nézve megszabott módozatok és feltételek mellett csirátlanított tengeriből készült őrlemények ellen becserélje (cserélőtelep). Ilyen megbízást az Országos Központi Hitelszövetkezet egyéb ipari vállalatoknak (1. §. első bekezdése), valamint másoknak (személyeknek, cégeknek) is adhat. (Cserélő telepek.)

A becserelés módozatait és feltételeit, valamint a megtérítéseket és díjakat a földművelésügyi miniszter rendelettel állapítja meg és a vonatkozó rendelkezések megszegését a 20. §-ban megszabott jogkövetkezmények terhével kihágássá nyilváníthatja.

Malomvállalat, amely eddig csirátlanítással nem foglalkozott, a hozzá feldolgozás végett behozott tengerit mindaddig csirátlanítás nélkül feldolgozhatja, amíg az Országos Központi Hitelszövetkezet a cseréléssel meg nem bízta. A megbízás elfogadásától kezdve tilos (20. §.) a malomvállalatnak tengerit csirátlanítás nélkül feldolgozni. Hengerszékkel berendezett malmokra a jelen bekezdésben foglalt rendelkezések nem vonatkoznak és ezeknek tengerit csak a csira előzetes kivonása mellett szabad feldolgozniok.

Ha a malomvállalat a cserélésre vonatkozó megbízást az Országos Központi Hitelszövetkezet által evégből megszabott határidőn belül el nem fogadja, a határidő lejárta után a jelen rendelettel megszabott következmények terhe alatt (20. §.) tengerit a csira előzetes kivonása nélkül többé fel nem dolgozhat.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a cserélésre vonatkozó megbízásnak a féllel való közlése végett megkeresheti a községi előljáróságot (városokban a rendőrkapitányt). A megkeresésnek eleget kell tenni. Ilyen esetben a fél a megbízás elfogadására vagy el nem fogadására vonatkozó nyilatkozatát a községi előljáróság (városokban a rendőrkapitány) útján köteles megtenni.

A hizlaló (1. §.) előzetes csirátlanítás nélkül etetheti fel a tengerit, ha a hizlalás helyéhez legközebb eső csirátlanító vállalat vagy cserélőtelep távolsága 30 kilométernél nagyobb.

4. §.

A csirátlanító vállalat, ha a fél a nyerstengerit feldolgozás végett közvetlenül neki adta át, valamint a 3. §-ban említett cserélőtelep a feldolgozásért vagy a becserelésért a félnek semminemű cserelési, őrlési vagy egyéb feldolgozási díjat nem számíthat fel és

köteles a tengerit beszolgáltató félnek minden átvett 100 kg. időszerűen légszárász, őrlésre alkalmas tengeriért 87 kg. csirátlanított tengeriőrleményt és 3 kg. olajpogácsát vagy csiralisztet természetben kiszolgáltítani. Továbbá köteles készpénzben kifizetni 7 kg. tengerinek a cserélés időpontjában érvényes, hatóságilag megállapított legmagasabb árát.

A cserélőtelep köteles, ha a fél kívánja, neki olajpogácsa vagy csiraliszt helyett további 3 kg. tengerinek a cserélés időpontjában érvényes, hatóságilag megállapított legmagasabb árát kifizetni.

5. §.

Az 1. §. hatálya alá eső malom- és egyéb ipari vállalatok kötelesek a általuk feldolgozott tengeriről a jelen rendelethez csatolt 1. számú mintának megfelelő feldolgozási jegyzéket pontosan vezetni. Ezt a jegyzéket az Országos Központi Hitelszövetkezetnek küldött, igazolt megbízottja bármikor megtekintheti.

6. §.

Az 1. §. alá eső malom- és egyéb vállalatok kötelesek a jelen rendelet kihirdetésének napja után termelt tengericsiramennyiségeket az Országos Központi Hitelszövetkezet által rendelkezésükre bocsátandó feldolgozási jegyzék másolatán az Országos Központi Hitelszövetkezetnél havonként kétszer, még pedig legkésőbb a hó 5., illetőleg 20. napjáig bezárólag az előző hó utolsó és az illető hó 15. napján volt állapot szerint és azonfelül esetenként mindannyiszor haladéktalanul bejelenteni, valahányszor a termelt tengericsira mennyisége 100 métermázsát elér.

7. §.

Az előállított tengericsirakészletek a jelen rendelet erejénél fogva közszükségleti célra zár alá vétetnek.

Tilos a készlet birtokosának a zár alá vett tengericsirát felhasználni, feldolgozni, másnak mint az Országos Központi Hitelszövetkezetnek elidegeníteni, arra másnak mint az Országos Központi Hitelszövetkezetnek jogot engedni. Az, akinek a csira birtokában van, köteles a csira célszerű beraktározásáról, egészséges kezeléséről és kellő megőrzéséről, még pedig a bejelentéstől számított 35 napig a saját költségén gondoskodni, a csirát az Országos Központi Hitelszövetkezet utasítása szerint saját iparvágányán vagy a legközelebbi vasuti állomáson feladni, szavatolván a tengericsira minőségeért a belföldi rendeltetési vagy belföldi határállomásig.

Az elszállított csiramennyiség elszámolásának alapjául a feladó állomás hivatalos mérlegelése szolgál. Ha a feladó állomáson az árút hivatalosan nem mérlegelték, a belföldi rendeltetési vagy határállomáson hivatalosan, vagy a csirátlanító és a csirát feldolgozó vállalat által közösen végzett mérlegelés mérvadó.

8. §.

A zár alá vett tengericsirakészletekkel a jelen rendelet hatálya alatt és a rendeletben meghatározott korlátok között az államkincstár javára egyedül az Országos Központi Hitelszövetkezet rendelkezik.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet köteles a zár alá vett tengericsirakészleteket átvenni. Az Országos Központi Hitelszövetkezet oly átvett csiráért, melyről a 2. §. rendelkezései szerint valamely állami vegyvizsgáló intézet megállapította, hogy legalább 20% olajat tartalmaz, tiszta súlyú kilogrammonként készpénzben levonás nélkül 1 korona vételért fizet.

Ez az ár magában foglalja a rakodó állomáshoz való fuvarozás és rakodás költségeit is.

Ha a csira megállapított olajtartalma 20%-nál nagyobb, minden teljes százalék olajtöbblet után a csirátlánító vállalatnak a második bekezdésben meghatározott vételárnál csirakilogrammonként 4 fillérrel több fizetendő; ha pedig a csira olajtartalma 20%-nál kisebb, az olajtartalomcsökkenés minden teljes százaléka után a vételárból csirakilogrammonként 10 fillér levonandó.

Ezek az árak csak olyan csírára vonatkoznak, mely e rendelet határozmányainak megfelel és olajgyártásra alkalmas. A földművelésügyi miniszter esetenként állapítja meg az olyan csiráért fizetendő árt és felhasználásának módját, melynek olajtartalma 12%-on alul marad, vagy amely egyébként romlott.

A csira árát az Országos Központi Hitelszövetkezet az elszállítás után a fuvarlevélmásodpéldány vagy a feladást tanúsító feladóvevény ellenében fizeti meg.

A nagyobb vagy kisebb olajtartalomért megállapított ártöbblet vagy levonás a csirátlánító vállalat által a termelési időszakban előállított egész csiramennyiség átlagos olajtartalma alapján a termelési időszak végén, de legkésőbb 1918. évi szeptember hó 30-án egyszerre számolandó el.

9. §.

Azokat a tennivalókat, a melyeket a jelen rendelet 1—8. §-ai szerint az Országos Központi Hitelszövetkezet végez, Horvát-Szlavonországokban az ottani Országos Ellátási Részvénytársaság (Zemaljska Obskrba d. d. u. Zagrebu) látja el. A 3. §. második bekezdésében említett megállapításról Horvát-Szlavonországokra nézve a bán gondoskodik. A bán gondoskodik arról, hogy a Horvát-Szlavonországokban termelt csirakészletek a jelen rendelet intézkedéseinek megfelelőleg az Országos Központi Hitelszövetkezetnek átengedtessenek.

A Horvát-Szlavonországokban termelt tengericsira minőségeért és a jelen rendelet intézkedéseinek pontos megtartásáért az Országos Ellátási Részvénytársaság felelős az Országos Központi Hitelszövetkezetnek.

Az ily csirából származó pogácsa- vagy csiralisztkészleteket az Országos Ellátási Részvénytársaságnak az Országos Központi Hitelszövetkezet szolgáltatja vissza. (17. §.)

10. §.

Tengericsirát nem postai polgári forgalomban közforgalmú vasúton, hajón, gépkocsin vagy tengelyen a város vagy község területén kívül eső helyre csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani.

A tengericsira szállításához szükséges igazolványt az Országos Központi Hitelszövetkezet állítja ki a jelen rendelethez 2. szám alatt csatolt minta szerint.

Közforgalmú vasuti és hajózási vállalatoknak tengericsirát fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadni és átvenni, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja. A szállítási igazolványt a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni és az árút felvevő állomásnak annak jeléül, hogy az igazolványt a szállításhoz felhasználták és hogy azt újabban többé nem használhatják, a feladóállomás keletbélyegzőjével le kell bélyegeznie.

A csirát előállító vállalat felelős a neki átadott szállítási igazolványokért és köteles minden a kellő gondosság elmulasztásából elveszett igazolvány fejében az Országos Központi Hitelszövetkezetnek, annak felszámítása szerint 2.000 koronáig terjedhető összeget megfizetni. Az elvesztésből keletkezett anyagi kárért való felelősségét a csirátlanító vállalatnak ez a rendelkezés nem érinti.

II. A tengeriolaj előállítására és forgalombahozatala.

11. §.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a tengericsirakészleteket a kereskedelemügyi miniszter utasításai szerint az olaj kitermelése végett az erre berendezett azon iparvállalatok között osztja fel, amelyek az Országos Központi Hitelszövetkezet főpénztáránál az Országos Központi Hitelszövetkezet által megfelelőnek talált biztosítékot letesznek és feljogosítják az Országos Központi Hitelszövetkezetet, hogy magát a letett biztosítékból a tengericsira feldolgozásából kifolyólag keletkező bármily követelése tekintetében birói közbenjárás nélkül kielégíthesse és amelyek egyúttal kötelezettséget vállalnak arra, hogy az említett kielégítés esetében a biztosítékot eredeti értékére kiegészítik.

A csirát olajjá feldolgozó vállalat köteles:

a) a tengericsira befogadásához szükséges zsákokat az Országos Központi Hitelszövetkezet költségén legkésőbb az erre vonatkozó felszólítás kézhezvételétől számított 48 óra alatt gyorsárúként a csirátlanító vállalat címére feladni;

b) az a) alatt említett zsákszolgáltatási kötelezettségének elmulasztása, vagy késedelmes teljesítése esetében a mulasztásból

vagy késedelemből keletkező költségeket az Országos Központi Hitelszövetkezet felszámítása szerint sajátjából viselni;

c) a 7. §. szerint részére feladott csirának saját feldolgozó telepére vagy raktárába való szállításánál felmerülő szállítási, fuvarozási, kirakási, átvételi, mérlegelési, kövezetvám stb. költségeket sajátjából fedezni;

d) a telepére szállított csirát haladéktalanul átvenni, beraktározni, annak olajtalanításához azonnal hozzáfogni és az olajtalanítást műszaki üzemképessége teljes kihasználásával szakadatlanul folytatni;

e) az átvett csirának és az abból előállított olajnak és mellékterményeknek megfelelő tárolásáról, megőrzéséről, eltartásáról, kezeléséről az Országos Központi Hitelszövetkezet által megszabott értékben és az Országos Központi Hitelszövetkezet által megfelelőnek talált biztosító intézetnél az Országos Központi Hitelszövetkezet javára tüzkár ellen való biztosításáról saját költségén gondoskodni;

f) az előállított olajat, olajpogácsát vagy csiralisztet saját költségén a vasúti vagy hajóállomásra fuvaroztatni és feladni.

A csirát feldolgozó vállalat a csira folytatólagos feldolgozását csak az Országos Központi Hitelszövetkezet és az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság előzetes engedélyével szakíthatja félbe.

A csirát a megérkezési állomáson a csirát feldolgozó vállalat saját költségén hivatalosan, vagy pedig az Országos Központi Hitelszövetkezettel és a csirátlanító vállalattal közösen mérlegeltetheti és ebben az esetben az így megállapított súly mérvadó.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet köteles a csirát olajjá feldolgozó vállalatoknak az általuk kifizetett vasuti vagy hajózási fuvardíjat készpénzben az eredeti fuvarlevelek bemutatása után azonnal megtéríteni.

12. §.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a csirát olajjá feldolgozó olyan vállalatnak, mely az olajat a csirából sajtolással vonja ki, a 11. §-ban felsorolt kötelezettségek teljesítése fejében a feldolgozott csira minden métermázsája után számítva 19 korona feldolgozási díjat fizet, ha az előállított olajpogácsában található olajmaradvány valamely állami vegyvizsgáló intézetnek az Országos Központi Hitelszövetkezet utasításai szerint végzett vegyelemzése szerint a csira súlya után számított 5%-ot meg nem halad. Ez a térítés az olajpogácsában található 5%-on alul maradó olajmaradvány minden teljes 0.5%-a után métermázsánként 2 K-val emelkedik, az 5%-ot meghaladó olajmaradvány minden teljes 0.5%-a után pedig métermázsánként 5 K-val csökken.

A nagyobb vagy kisebb olajtartalomért megállapított emelkedés vagy csökkenés a termelési időszakban előállított egész mennyiség átlagos olajtartalma alapján a termelési időszak végén, de legkésőbb 1918. évi szeptember hó 30-án egyszerre számolandó el.

A kereskedelemügyi és földművelésügyi miniszter egyetértőleg állapítja meg a 11. §-ban felsorolt kötelezettségek teljesítése fejében az olyan csirát feldolgozó vállalatnak járó feldolgozási díj összegét, valamint az ily vállalatokat terhelő kötelezettségeket, amelyek az olajat a csirából oldószerekkel vonják ki.

13. §.

A csirát olajjá feldolgozó vállalat köteles a kitermelt olajban és az előállított olajpogácsának a 12. §. szerint megállapított olajmaradványában oly mennyiségű olajat elszámolni, amennyi az átvett csira vegyelemzéssel (2. §.) megállapított olajtartalmának megfelel. A vállalat a csirának átlag 14%-os víztartalma esetében, legfeljebb 3% gyártási és beszáradási súlyvesztés beszámításával, ugyanoly súlymennyiségű kitermelt olajat és olajpogácsát köteles előállítani, amily súlymennyiségű csirát feldolgozásra átvett. A műszaki szempontból megengedhető határok között mozgó 3%-nál nagyobb hiányt a vállalat az olajpogácsa értékének készpénzben való megtérítésével tartozik pótolni.

Ha a feldolgozásra átvett csirának átlagos víztartalma 14%-ot meghalad, akkor a gyártási és beszáradási súlyvesztés legfeljebb 4%-ig terjedhet.

Ha a pogácsa 4 héten belül át nem vétetett, a csirát feldolgozó vállalat a pogácsa beszáradásáért ennek súlya után legfeljebb 1% beszáradási veszteséget számíthat fel.

A 12. §-ban megállapított feldolgozási díj csak akkor jár a csirát feldolgozó vállalatnak, ha az előállított olaj és olajpogácsa az üzleti forgalomban szokásos követelményeknek megfelel. Egészséges és kifogástalan minőségű csirából előállított kevésbé jó minőségű áruért megfelelően alacsonyabb feldolgozási díj jár és ennek összegét a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

A csirát feldolgozó vállalat minőségi tekintetben szavatol a rendes kereskedői gondosság elmulasztása vagy idegen anyagoknak a gyártmányokhoz való hozzákeverése által akár az olajnál, akár a mellékterményeknél okozott kárért.

14. §.

A tengeriolajkészletek a jelen rendelet erejénél fogva közszükségleti célra zár alá vétetnek és azokat az előállító vállalat fel nem használhatja, fel nem dolgozhatja, hanem köteles az Országos Központi Hitelszövetkezetnek átadni. Az olajat előállító vállalat köteles a zár alá vett tengeriolajkészlet célszerű beraktározásáról és kellő megőrzéséről gondoskodni.

A csirát olajjá feldolgozó vállalat köteles az átvett és a feldolgozott csira mennyiségéről, az abból előállított kész gyártmányról és melléktermékekről az Országos Központi Hitelszövetkezet által rendelkezésére bocsátandó bejelentőlapok pontos kitöltésével hetenkint jelentést tenni. A csirát feldolgozó vállalatnak a 12. §. szerint járó feldolgozási díját az Országos Központi Hitelszövetkezet a heti jelentések alapján hetenkint fizeti meg.

15. §.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a tengeriolajkészleteket a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaságnak köteles átadni. A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az Országos Központi Hitelszövetkezet által rendelkezésére bocsátott tengeriolajat tiszta súlyban, hordó vagy más tartály nélkül értve, 100 kg.-kint 1.200 korona áron a rendelkezésre bocsátástól számított 15 nap alatt átvenni és ugyanakkor az átvételi árat az Országos Központi Hitelszövetkezetnek készpénzben levonás nélkül megfizetni köteles.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság köteles a szállításhoz szükséges hordókat vagy egyéb tartályokat különbeni kártérítési kötelezettség mellett a csirát olajjá feldolgozó vállalatnak oly időben rendelkezésére bocsátani, hogy a tartályok hiánya a csirát feldolgozó vállalat üzemében fennakadást ne okozzon.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság az átvett tengeriolajat az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter utasításai szerint hozza forgalomba.

16. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ Részvénytársaság a tengeriolaj eladásánál saját üzleti költségei fejében az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter által megállapítandó jutalékot számíthat fel és a tengeriolajat az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter által megállapított áron hozza forgalomba.

A tengericsirából előállított olaj árúsításánál a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban (kicsinyben vagy részkereskedésben) a vevőtől követelhető árt ugyancsak az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter rendelettel állapítja meg.

17. §.

A tengeriolajpogácsa és a csiraliszt felett — kivéve a Hórvát-Szlavonországokból származó csirából előállított olajpogácsát és csiralisztet, melyet az Országos Központi Hitelszövetkezet köteles az Országos Ellátási Részvénytársaságnak (Zemaljska Opskrba d. d. u. Zagrebu) visszaadni (9. §.) — a földművelésügyi miniszter a Korpaközpont útján rendelkezik.

18. §.

A tengeriolajnak vámkülföldről szóló beszerzésére ez a rendelet nem vonatkozik.

III. Vegyes és büntető rendelkezések.

19. §.

A földművelésügyi miniszter az e rendeletben foglalt rendelkezések alól indokolt esetekben kivételeket engedhet.

Kelt.....

**Az 1898:XXIII. t.-c. alapján alakult
Országos Központi Hitelszövetkezet
Tengeriolaj-ügyosztályának.**

BUDAPEST.

A m. kir. minisztérium 4.352/1917. M. E. sz. rendelete értelmében bejelentem, hogy 191..... évi..... hó.....-tól..... hó.....-ig..... községben levő malomban gyártelepem a tuloldalón részletesen felsorolt csiramennyiséget őrlés vagy darálás útján vontam ki.

Bejelentésem minden egyes tétele a valóságnak teljesen megfelel.

Tisztelettel

Kelt.....

**Az 1898:XXIII. t.-c. alapján alakult
Országos Központi Hitelszövetkezet
Tengeriolaj-ügyosztályának.**

BUDAPEST.

A m. kir. minisztérium 4.352/1917. M. E. sz. rendelete értelmében bejelentem, hogy 191..... évi..... hó.....-tól..... hó.....-ig..... községben levő malomban gyártelepem a tuloldalón részletesen felsorolt csiramennyiséget őrlés vagy darálás útján vontam ki.

Bejelentésem minden egyes tétele a valóságnak teljesen megfelel.

Tisztelettel

20. §.

Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki

1. a tengerit a jelen rendelet ellenére a csira előzetes kivonása nélkül feldolgoz, felhasznál vagy felelet;

2. a 4., az 5. vagy 6. §-ban megszabott kötelezettségét megszegi;

3. a jelen rendelettel zár alá vett tengericsirakészletet a 7. §. ellenére felhasználja, feldolgozza vagy azon másnak, mint az Országos Központi Hitelszövetkezetnek jogot enged;

4. a jelen rendelettel zár alá vett tengeriolajkészletet a 14. §. ellenére felhasználja, feldolgozza vagy azzal egyébként a 14. §. ellenére rendelkezik;

5. tengericsirát a 10. §. ellenére az ott megszabott szállítási igazolvány nélkül közforgalmú vasúton fuvarozásra vagy tárolásra felad, avagy tengericsirát a 10. §. ellenére az ott megszabott szállítási igazolvány nélkül hajón, gépkocsin vagy tengelyen szállít vagy szállíttat.

Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, melyre nézve a kihágást elkövették, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

21. §.

A m. kir. minisztériumnak 3.652/1916. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1916. évi november hó 1. napján megjelent 251. számában kihirdetett) rendelete helyébe a jelen rendelet lép, de az 1916. évi termésű tengeriből előállított csirára és olajra továbbra is az idézett 3.652/1916. M. E. számú rendelet marad irányadó.

Ez a rendelet 1917. évi november hó 15. napján lép életbe. Hatálya kiterjed a magyar szent korona országainak egész területére.

Budapest, 1917. évi november hó 12-én.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium 148.109/1917. F. M. eln. számú rendelete a nyers tengerinek csíráatlanított tengeriből készült örleményekkel a 4.352 1917. M. E. számú rendelet értelmében való kicserélése tárgyában.¹⁾

A tengericsira kivonásáról és forgalombahozataláról, valamint a tengeriolaj előállításáról és forgalombahozataláról szóló 4.352/1917. M. E. számú rendelet 3. §-a alapján a következőket rendelem:

1. §.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet által tengerinek örleménnyel való kicserélésével megbízott cserélőtelep a cseréléshez szükséges csíráatlanított örleményt és olajgyártási mellékterményt az Országos Központi Hitelszövetkezet által kijelölt csíráatlanító vállalattól annak ipartelepén, az oda költségmentesen beszállított saját zsákjában bizományként veszi át és saját költségén szállítja onnan a cserélőtelepre.

2. §.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet jelöli ki azt a csíráatlanító vállalatot, amellyel a cserélőtelep csereviszonyba lép.

3. §.

A cserélőtelep előzetesen bejelenti a csíráatlanító vállalatnak a cseréléshez előreláthatólag szükséges csíráatlanított tengeriörlemény és olajgyártási melléktermény nemét és mennyiségét.

4. §.

A cserélőtelep köteles a csereanyagot a rendes kereskedő gondosságával raktározni és kezelni és szavatol a csíráatlanító vállalatnak a mulasztásából eredő kárért.

5. §.

A cserélőtelep a csíráatlanító vállalattól átvett és beraktározott és a feleknek kiszolgáltattott csereanyagról, továbbá a felek által beszállított nyers tengeriről az Országos Központi Hitelszövetkezet által megállapított minta szerint pontos feljegyzéseket köteles vezetni, melyeket a csíráatlanító vállalat, vagy az Országos Központi Hitelszövetkezet igazolt megbízottja bármikor megtekinthet. E feljegyzések másolatát köteles a cserélőtelep az Országos Központi Hitelszövetkezetnek kéthetenként beküldeni.

6. §.

A cserélőtelep köteles az átvett tengerit annak a csíráatlanító vállalatnak, mely neki cseremagot szolgáltat, a megfelelő mennyi-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 15-én kelt 264. számában.

ségű örlemény és olajgyártási melléktermény ellenében saját zsákjaiban és saját költségén beszoigáltatni.

7. §.

A cserélőtelep köteles annak a csirátlanító vállalatnak, melytől a csereanyagot bizományként átveszi, az anyag teljes értékének megfelelő biztosítékot nyújtani. Ha a biztosíték készpénzből vagy értékpapirból áll, akkor az Országos Központi Hitelszövetkezet főpénztáránál kell letenni.

8. §.

A csirátlanító vállalat a cserélés megkezdésekor és netalán később szükséges csirátlanított tengeriörleményt az Országos Központi Hitelszövetkezet által kijelölt helyen, a tengeriolajpogácsát és csiralisztet pedig az Országos Központi Hitelszövetkezet által kijelölt olajgyártól bérmentve elküldött saját zsákjaiban bizományként veszi át. A csirátlanított örlemény és olajgyári melléktermény vasuti vagy hajózási fuvardíját az Országos Központi Hitelszövetkezet a fuvarlevél ellenében megtéríti a csirátlanító vállalatnak.

9. §.

A csirátlanító vállalat köteles az átvett tengeriörleményt, olajpogácsát és csiralisztet a rendes kereskedő gondosságával raktározni és kezelni és szavatol az Országos Központi Hitelszövetkezetnek a mulasztásból eredő kárért.

10. §.

A csirátlanító vállalat köteles az Országos Központi Hitelszövetkezet által megállapított minták szerint a csereforgalomról pontos feljegyzéseket vezetni és ezeknek másolatát az Országos Központi Hitelszövetkezetnek kéthetenként megküldeni. Ezeket a feljegyzéseket az Országos Központi Hitelszövetkezet kiküldött igazolt megbizottja bármikor megtekintheti.

11. §.

A csirátlanító vállalat köteles a cserélőtelepnek minden attól átvett 100 kg. időszerűen légszáraz, örlésre alkalmas tengeriért a csirátlanító vállalat ipartelepén kiszoigáltatni 87 kg. csirátlanított tengeritöröfet, vagy pedig összesen 87 kg. tengerilisztet és korpát és a 87 kg. tengeriörleményen felül 3 kg. tengeriolajpogácsát vagy csiralisztet. Továbbá köteles készpénzben kifizetni:

1. 7. kg. tengerinek a cserélés időpontjában érvényes hatóságilag megállapított legmagasabb árát, továbbá az Országos Központi Hitelszövetkezet helyett és annak számlájára

2. 3 K 60 f cseredíjat,

3. kezelési és beszáradási hiány címén, 92 f megtérítést és

4. fuvar- és szállítási költség címén, ha a cserélőtelep a csírátlanító vállalatától 5 kilométeres távolságon belül van, 50 fillért, ha a távolság 5—10 kilométer, 1 K-t, ha a távolság 10—15 kilométer, 1 K 50 f-t és ha a távolság 15 kilométernél nagyobb, 2 K-t.

A 2., 3. és 4. pont alatt felsorolt készpénzbeli fizetéseket az Országos Központi Hitelszövetkezet kéthetenként a 10. §-ban említett feljegyzések másolata alapján téríti meg a csírátlanító vállalatnak.

A csírátlanító vállalatok cseréléssel csak a földművelésügyi miniszter külön engedélyével és csak az abban megszabott feltételek mellett foglalkozhatnak.

12. §.

A csírátlanító vállalatnak tilos a fél által feldolgozás végett hozzá közvetlenül beszolgáltatott tengerit az Országos Központi Hitelszövetkezettel szemben cseretengeriként elszámolni és köteles ilyen tengeriről az Országos Központi Hitelszövetkezet által rendelkezésre bocsátott külön feldolgozási jegyzéket vezetni.

13. §.

A csírátlanító vállalat köteles a hozzá beosztott cserélőtelepet ellenőrizni és állandóan figyelemmel kísérni, hogy az a rendeletek intézkedéseinek megfelelően és a rendelkezéseket megtartsa és visszaélés esetében az illetékes közigazgatási hatóságnak az Országos Központi Hitelszövetkezet egyidejű értesítése mellett jelentést tenni.

14. §.

A csírátlanító vállalat a csereanyag bizományba vételéből és a csereanyag kiszolgáltatásából, nemkülönben a csírátlanítással való megbízásból keletkező kötelezettségei biztosítására az Országos Központi Hitelszövetkezet által meghatározott készpénz vagy érték-papírbiztosítékot köteles az Országos Központi Hitelszövetkezet főpénztáránál letétbe helyezni.

15. §.

Mind a csírátlanító vállalat, mind a cserélőtelep köteles az Országos Központi Hitelszövetkezet által rendelkezésükre bocsátandó a cserélőtelepnek és a félnek járandóságát feltüntető táblákat jól látható helyen kifüggeszteni és karbantartani.

16. §.

Aki az 5., a 10., a 11. vagy 12. §§. rendelkezését megszegi, kihágást követ el és a 4.352/1917. M. E. számú rendelet 20. §-a szerint büntetendő.

17. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.
Budapest, 1917. évi november hó 12-én.

Tojásra vonatkozó rendeletek.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter hirdetményei a tojásárak tárgyában.

I.¹⁾

A 19.000/1917. O. K. H. E. sz. rendelet 5. pontja alapján köz-
hírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1917. október
hó 19-től december hó 31-ig ládánként (1440 drb) — csomagolva,
ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

<i>Eredeti árú</i>	560 korona,
<i>Osztályozott</i> és lámpázott árú új ládákban, új és száraz fagyapotba és friss szalmába csomagolva	620 „

Budapest, 1917. évi október hó 19-én.

II.²⁾

A 19.000/1917. O. K. H. E. sz. rendelet 5. pontja alapján köz-
hírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1918. évi
január hó 1-től január hó 10-ig ládánként (1440 drb) — csoma-
golva, ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

<i>Eredeti árú</i>	560 korona
<i>Osztályozott</i> és lámpázott árú új ládákban új és száraz fagyapotba csomagolva	620 „

Budapest, 1918. évi december hó 27-én.

III.³⁾

A 19.000/1917. O. K. H. E. sz. rendelet 5. pontja alapján köz-
hírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1918. évi január
hó 11-étől január hó 21-ig ládánként (1440 drb) — csomagolva,
ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

<i>Eredeti árú</i>	Korona 560
<i>Osztályozott</i> és lámpázott árú új ládákban, új és szá- raz fagyapotba és friss szalmába csomagolva	620

Budapest, 1918. évi január hó 10-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 19-én kelt 242. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 28-án kelt 298. számában.

³⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 11-én kelt 9. számában.

IV.¹⁾

A 19.000/1918. O. K. H. E. sz. rendelet 5. pontja alapján köz-hírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1918. évi január hó 22-től február hó 5-ig ládánként (1.440 drb) — csomagolva, ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

<i>Eredeti árú</i>	Korona 690
<i>Osztályozott és lámpázott árú új ládákban új és száraz fagyapotba és friss szalmába csomagolva</i>	720

Ezek az árak kizárólag friss árúra vonatkoznak, konzervált árúra pedig továbbra is az 1918. évi január hó 21-ig megállapított árak maradnak érvényben.

Budapest, 1917. évi január hó 19-én.

V.²⁾

A 19.000/1917. O. K. H. E. sz. rendelet 5. pontja alapján köz-hírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1918. évi február hó 25-től március hó 3-ig ládánként (1440 drb) — csomagolva, ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

<i>Eredeti ára</i>	640 K
<i>Osztályozott és lámpázott árú új és száraz fagyapotba és friss szalmába csomagolva</i>	680 „

Ezek az árak kizárólag friss árúkra vonatkoznak.

Budapest, 1918. évi február hó 19-én.

VI.³⁾

A 19.000/1917. O. K. H. E. sz. rendelet 5. pontja alapján köz-hírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1918. évi március hó 4-étől március hó 16-ig ládánként (1440 drb) — csomagolva, ládákkal együtt — helyi bevásárlási állomáson átvéve:

<i>Eredeti árú</i>	610 korona.
<i>Osztályozott és lámpázott árú új és száraz fagyapotba, friss szalmába csomagolva</i>	650 „

Ezek az árak kizárólag friss árúra vonatkoznak.

Budapest, 1918. évi március hó 2-án.

VII.⁴⁾

A 19.000/1917. O. K. H. E. sz. rendelet 5. pontja alapján köz-hírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára ládánként

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 22-én kelt 17. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 28-án kelt 49. számában.

³⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 3-án kelt 53. számában.

⁴⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 16-án kelt 64. számában.

(1440 drb) — csomagolva, ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

	1918. évi március hó 17-től 26-ig	1918. évi március hó 27-től április hó 2-ig	1918. évi április hó 3-tól 10-ig
<i>Eredeti árú</i>	595 kor.	580 kor.	560 kor.
<i>Osztályozott és lámpázott árú új ládákban, új és száraz fagyapotba és friss szalmába csomagolva</i>	635 kor.	620 kor.	600 kor.

Ezek az árak kizárólag friss árúkra vonatkoznak.
Budapest, 1918. évi március hó 14-én.

VIII.¹⁾

A 19.000/1917. O. K. H. számú rendelet 5. pontja alapján közhírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1918. évi április hó 11—22-ig ládánként (1.440 drb) — csomagolva, ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

<i>Eredeti árú</i>	560 K
<i>Osztályozott és lámpázott árú új ládákban és száraz fagyapot és friss szalmába csomagolva</i>	600 K

Budapest, 1918. évi április hó 6-án.

IX.²⁾

A 19.000/1917. O. K. H. sz. rendelet 5. pontja alapján közhírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára ládánként (1.440 darab) — csomagolva, ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

	1918. évi május hó 5-től 18-ig	1918. évi május hó 19-től 31-ig
<i>Eredeti árú</i>	560 kor.	550 kor.
<i>Osztályozott és lámpázott árú új ládákban új és száraz fagyapotba és friss szalmába csomagolva</i>	600 »	590 »

Budapest, 1918. évi április hó 30.

X.³⁾

A 19.000/1917. O. K. H. sz. rendelet 5. pontja alapján közhírré teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1918. évi ju-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 7-én kelt 81. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 3-án kelt 102. számában.

³⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 14-én kelt 135. számában.

nus hó 13-tól további rendelkezésig ládánként (1440 db) — csomagolva, ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

Eredeti árú . . . . . 640 K

Osztályozott és lámpázott árúért új ládákba új és száraz fagyapotba és friss szalmába csomagolva, a Tojástőzsde szokásai által meghatározott selejtezést leszámítva 60 koronával több fizetendő.

Budapest, 1918. évi június hó 12-én.

XI.¹⁾

A 19.000/1917. O. K. H. sz. rendelet 5. pontja alapján közhirre teszem, hogy a tojás nagybani bevásárlási ára 1918. évi július hó 6-ától további rendelkezésig ládánként (1440 drb) — csomagolva, ládával együtt — helyt bevásárlási állomáson átvéve:

Eredeti árú . . . . . 740 kor.

Osztályozott és lámpázott árúért új ládákba, új és száraz fagyapotba és friss szalmába csomagolva, a Tojástőzsde szokásai által meghatározott selejtezést leszámítva, 60 koronával több fizetendő.

Budapest, 1918. évi július hó 8-án.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető magyar királyi miniszter 107.457. számú rendelete a konzervált tojáskészletek igénybevétele iránt.²⁾

Mindazokat az egy ládát (1.440 db.) meghaladó konzervált tojáskészleteket, amelyek a 42.600/1917. O. K. H. E. számú rendeletben előírt bejelentési kötelezettség alá estek, a 4.207/1917. M. E. számú rendelet 11. §-a alapján igénybevetnek jelentem ki.

Az igénybevett konzervált tojáskészletek átvétele és hováfordítása tekintetében később fogok határozni, az átvétel időpontjáig azonban tartoznak azokat a készlettulajdonosok kezelni s gondosan megőrizni.

Mindazok, akik a 42.600/1917. O. K. H. E. számú rendeletben előírt bejelentést bármily oknál fogva eddig elmulasztották volna, folyó évi november hó 8-ig mulasztásaikat pótolhatják s akik ezen időpontig minden egy ládát meghaladó bármily eljárás útján konzervált tojáskészletüket a vezetésem alatt álló hivatal tojásosztályához közvetlenül írásban bejelentik, azokkal szemben az idézett rendelet büntető határozmányai alkalmaztatni nem fognak. Bejelentendők a következő adatok:

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi július hó 15-én kelt 12. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 1-én kelt 253. számában.

1. A tojáskészlet tulajdonosának neve és lakhelye.
2. A tojáskonzerválás (beraktározás) módja, helye, ideje.
3. A tojáskészlet mennyisége (súly, darab vagy ládák száma).
4. A konzerválás célja.
5. A konzervált tojás származási helye, feladási állomás feltüntetésével.
6. A konzervált tojás eredeti beszerzési ára (darabonként vagy ládánként).

Indokolt kérelmekre a közérdek szemelőtt tartásával a jelen rendelettel igénybevett tojáskészletek egészben vagy részben való esetleges feloldása elől elzárkózni nem fogok.

Budapest, 1917. évi október hó 30-án.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 70.400/1918. számú rendelete a konzervált tojáskészletek kötelező bejelentéséről.¹⁾

A 4.207/1915. M. E. számú rendelet 4. §-a alapján elrendelem, hogy mindazok, akik 1 ládát (1.440 darab) meghaladó mennyiségű tojást bármely eljárás (behűtés, mészberakás és hasonlók) útján alkalmassá tesznek arra, hogy az hosszabb ideig eltartható legyen, vagyis, akik a késő őszi és téli időszekekre a fent jelzett mennyiséget meghaladó tojást konzerváltak, vagy ezután konzerválni fognak, kötelesek eddigi készleteiket folyó évi május hó 1-ig a konzerválást követő 3 napon belül az alább részletezett adatok közlésével hivatalom tojás-osztályához közvetlenül írásban bejelenteni.

A bejelentés alakalmával a következő adatok feltétlenül közlendők:

1. A tojáskészlet tulajdonosának neve és lakhelye.
2. A tojás-konzerválás (beraktározás) módja, helye és ideje.
3. A tojáskészlet mennyisége (súly, darab vagy ládák száma).
4. A konzerválás célja.
5. A konzervált tojás származási hely, feladási hely (vasutállomás) feltüntetésével.
6. A konzervált tojás eredeti beszerzési ára (darabonként vagy ládánként).

A készlettulajdonos személyében történt változás szintén 3 napon belül bejelentendő.

Aki a jelen rendeletben előirt adatokat a megszabott határidő alatt be nem jelenti, vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be, a készletet eltitkolja, elrejtji vagy a hatóságí ellenőrzést meg-hiusítja, a 4.207/1915. M. E. számú rendelet 15. §-ának 1. pontja szerint két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Budapest, 1918. évi április hó 20-án.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 21-én kelt 93. számában.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 70.900/1918. számú rendelete a tojáskonzerválás ideiglenes beszüntetése iránt.¹⁾

A 4.207/1915. M. E. számú rendelet 9. §-a alapján tojásnak mindennemű konzerválását folyó évi május hó 19-től további rendelkezésig eltiltom és ennél fogva érdekelték kötelesek az ezen idő alatt gyűjtött tojást friss állapotban közfogyasztásra bocsátani.

Aki jelen rendeletemet megszegi, a 4.207/1915. M. E. sz. rendelet 15. §-ának 1. pontja, illetőleg a 3.678/1917. M. E. sz. rendelet 32. §-a szerint hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Budapest, 1918. évi május 14.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 71.500/1918. számú körrendelete a tojás forgalmának korlátozása tárgyában.²⁾

A 4.207/1915. M. E. számú rendelet 9. §-a alapján tojásnak, vendéglői, kávéházi és cukrászdai felhasználása tárgyában a következő korlátozásokat rendelem el:

1. A vendéglői üzletekben (ideértve a büfféket, automata-büfféket, kifőzéseket, korcsmákat, kaszinói és egyéb étkezőhelyeket, mulatóhelyeket és utcai árusítókat) tilos a külön tojásételek kiszolgálása (lágytojás, keménytojás, tükörtojás, tojásrántotta, omlettek, habarttojás stb.), valamint a tojásnak mint mellékletnek (sonka tojással, gomba tojással, saláta tojással, leves tojással stb.) a felhasználása. Vendéglői iparüzletek tojást tehát csak oly ételek elkészítésénél használhatnak, melyek készítésénél a tojást az ételbe belegyurják vagy belekeverik s amelyekben a tojás nem mint önálló alkatrész szerepel.

2. Kávéházi iparüzletekben (ideértve a kávéméréseket, tejjívócsarnokokat, tejszarnokokat stb. is) tilos a tojásnak és tojásos ételeknek napközben való kiszolgálása. Tojás ez üzletekben csupán esti 7 óra után és csak lágytojás vagy tojásrántotta alakjában szolgáltatható fel és pedig egy vendég részére legfeljebb 2 tojás-mennyiség erejéig.

3. Cukrászüzletekben tilos külön tojásételek kiszolgálása, valamint a tojás használata mindennemű tortafélék, valamint puhasütemények (apró és dessert-sütemények) készítéséhez.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 15-én kelt 111. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 18-án kelt 160. számában.

4. Az 1., 2. és 3. pont alatti iparüzletekben tilos tojásnak bármiféle italok és fagylaltok készítésénél való felhasználása, úgyszintén tojásnak az utcán át való árusítása.

5. Aki az előző pontokban foglalt tilalmat megszegi vagy kijátssza, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és a 4.207/1915. M. E. számú rendelet 15. §-a, illetőleg a 3.678/1917. M. E. számú rendelet 32. §-a alapján 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

6. Ez a rendelet 1918. évi július hó 20. napján lép életbe és egyelőre 1918. évi augusztus hó 31-ig marad hatályban.

Budapest, 1918. évi július hó 16-án.

Törköly lefoglalása és forgalmának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 4.457/1917. M. E. számú rendelete a szőlő- és borókatörkölynek zár alá vételéről és forgalmának szabályozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szőlő kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A belföldi termésből származó szőlő- és borókatörköly jelen rendelet erejénél fogva zár alá vétetik. Ez a rendelkezés arra a törkölyre is kiterjed, amely pálinkagyártásra szolgált vagy fog szolgálni.

2. §.

A zár alá vett törkölyt pálinkafőzésen kívül más célra felhasználni, feletetni, eldobni vagy megsemmisíteni nem szabad.

3. §.

A zár alá vett törkölyt, amennyiben pálinkafőzésre nem használják fel, legkésőbb folyó évi december hó 15-ig, amennyiben pedig pálinkafőzésre felhasználják, a kifőzés után azonnal, de legkésőbb 1918. évi március hó 1-ig megvételre a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaságnak (Budapest, VI., Vilmos császár-út 33.) fel kell ajánlani. A megtörtént felajánlásról a fél részére írásbeli elismervényt kell kiszolgáltatni.

4. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ r.-t. a neki felajánlott törkölyt az 5. §-ban megállapított árak és feltételek mellett megvásárolni köteles.

5. §.

Az átvételi ár 100 kg. nedves törkölyért 7 K-ban állapíttatik meg. Az elszámolásnál a feladásnál eszközölt vasúti hivatalos mérlegelés a mérvadó. Amennyiben a feladási állomáson a hivatalos mérlegelés nem lenne lehetséges, akkor a megérkezési állomáson megállapított hivatalos súly szolgál az elszámolás alapjául. Ez utóbbi esetben jogában van a feladónak magát a mérlegelésnél képviseltetni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 22-én kelt 270. számában.

Fenti ár nem rothadt állapotban levő szőlőtörkölyre vonatkozik, rothadt állapotban levő szőlőtörköly átvételét jogában van a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ r.-t.-nak megtagadni vagy az ár megfelelő mérséklését kérni. Ilyen esetben a m. kir. földművelésügyi miniszter által megállapított ár mérvadó.

6. §.

A szőlő- és borókatörkölyt, továbbá a borókabogyót (borókamagot) nem postai polgári forgalomban közforgalmú vasúton, hajón vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak a földművelésügyi miniszter által a jelen rendelethez mellékelt minta szerint kiállított szállítási igazolvány mellett szabad szállítani.

Közforgalmú vasúti és hajózási vállalatoknak ehhez képest szőlő és borókatörkölyt fuvarozás vagy tárolás végett csak úgy szabad elfogadniok és átvenniök, ha a feladó a fuvarlevéllel együtt a szállítási igazolványt is beszolgáltatja.

Minden, a jelen rendelet rendelkezései alá eső szőlő- és borókatörköly szállításához szükséges igazolvány kiállítását a feladónak a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ r.-t. útján kell kérnie.

7. §.

A földművelésügyi miniszter a jelen rendeletben foglalt rendelkezések alól indokolt esetekben felmentést adhat.

8. §.

Aki az előbbi §-ok valamely rendelkezését megszegi vagy kijátssza, vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármely módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek az összege, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

Azon készlet tekintetében, melyre nézve a kihágást elköveték, a kihágási eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része a felmerült költség levonásával a Hadi Rökkantak Segélyalapját illeti.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

9. §.

Jelen rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

Budapesten, 1917. évi november hó 19-én.

Törökországba irányuló postacsomag-forgalom.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 67.539/1917. számú rendelete a Törökországba szülő postacsomagok felvételének korlátozásáról.¹⁾

Törökországba szülő postacsomagok elszállításához a m. kir. postának a szállítási eszközök ezidőszerint csak korlátozott mértékben állván rendelkezésére, a kereskedelemügyi miniszter Törökországba szülő csomagok feladásának irányításával a kereskedelmi muzeumot bizom meg. Felhivom azokat a cégeket (gyárosokat, iparosokat, kereskedőket, szállítókat és intézményeket), akik illetőleg amelyek egy napon öt darabnál több csomagot kívánnak Törökországba küldeni, hogy ahhoz a kereskedelmi muzeumtól a csomagok feladása előtt legalább egy héttel írásban engedélyt kérjenek.

A kérvényben bejelentendő: 1. a feladó neve, lakása és telefon-száma, 2. a küldemények címe és rendeltetési helye, 3. az árú mennyisége, illetőleg az 5 kg.-os postacsomagok darabszáma (5—20 kg. súlyig terjedő csomagok annyi 5 kg.-os csomagnak jelentendők be, ahányszor az 5 kg.-os egység a csomagok tényleges súlyában foglaltatik), 4. az árú pontos és részletes megnevezése, 5. az árú származása: hazai vagy külföldi, utóbbi esetben az, mely országból ered. A hazai származású árúknál még külön feltüntetendő, hogy azok mely magyar gyár termékei.

Azok a cégek, amelyek Törökországba szülő csomagokat hétről-hétre állandóan kívánnak feladni, legkésőbb minden hét szedáján juttassák el a kereskedelmi muzeumhoz a következő héten elszállítandó küldeményeikre vonatkozó kérvényeiket.

A kereskedelmi muzeum a beérkezett kérvényeket elbírálja és a rendelkezésre álló tényleg mérvéhez képest az egyes cégeknek meghatározott számú küldemény feladására engedélyt ad, vagy azokat a felvételtől visszautasítja. Az erről szóló értesítések oly időben adandók postára, illetőleg kézbesítendők az érte szemé-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 28-án kelt 278. számában.

lyesen jelentkezőknek, hogy arról budapesti cégek még szombaton délelőtt szerezzenek értesülést.

A kereskedelmi muzeum a budapesti cégeknek adott engedélyekről a budapesti 70. számú postahivatalt is értesíti, amely erre szombaton távbeszélőn érintkezik az érdekelt cégekkel és kitűzi a feladás napját és óráját.

Vidéki postahivataloknál Törökországba 5-nél több postácsomagot felvenni csakis a posta és távirda vezérigazgatóság engedélye alapján lehet.

Budapest, 1917. évi október hó 31-én.

Uj időszámítás.

A m. kir. minisztérium 1.021/1918. M. E. számú rendelete, az 1918. évi április hó 1-től az 1918. évi szeptember hó 29-ig alkalmazandó új időszámításról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A magyar szent korona országainak területén jelenleg használatos egységes közép-európai időszámítás 1918. évi április hó 1-ső napjától kezdve 1918. évi szeptember hó 29-ik napjáig, az említett napokban alább megjelölt órái közé eső időtartamra nézve akkén módosul, hogy az új időszámítás a jelenleg általánosan használt egységes közép-európai időszámításhoz képest egy órával (60 perccel) előbbre lesz.

Az új időszámítás az 1918. évi április hó 1-ső napjának a jelenlegi időszámításban kifejezett délelőtti (reggeli) két órájától veszi kezdetét, amely ehhez képest már 3 óránként jelölendő meg és az 1918. évi szeptember hó 29-ik napjának az új időszámításban kifejezett délelőtti (reggeli) 3 órájával ér véget.

Eszerint az 1918. évi szeptember hó 29-ik napján a délelőtti (reggeli) 2 óra megjelölés kétszer jelentkezik, miért is az elsőt, amely az új időszámítás 2 órájának fog megfelelni, 2 A-val, a másodikat pedig, amely a jelenleg érvényes időszámítás 2 órájának fog megfelelni, 2 B-vel kell megjelölni.

2. §.

A jelen rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapest, 1918. évi március hó 6-án.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 8-án kelt 57. számában.

A m. kir. minisztérium 1.221/1918. M. E. számú rendelete a nyári időszámítás életbeléptetéséről szóló 1.021/1918. M. E. számú minisztériumi rendelet megváltoztatása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján az 1918. évi március hó 6-án kelt 1.021/1918. M. E. számú minisztériumi rendelet hatályon kívül helyezésével a következőket rendeli:

1. §.

A magyar szent korona országainak területén jelenleg használatos egységes közép-európai időszámítás 1918. évi április hó 15-ik napjától kezdve 1918. évi szeptember hó 16-ik napjáig, az említett napoknak alább megjelölt órai közé eső időtartamra nézve akként módosul, hogy az új időszámításhoz képest egy órával (60 perccel) előbbre lesz.

Az új időszámítás az 1918. évi április hó 15-ik napjának — a jelenlegi időszámításban kifejezett — délelőtti (reggeli) 2 órájától veszi kezdetét, amely ehhez képest már 3 óraként jelölendő meg és az 1918. évi szeptember hó 16-ik napjának az új időszámításban kifejezett délelőtti (reggeli) 3 órájával ér véget.

E szerint az 1918. évi szeptember hó 16-ik napján a délelőtti (reggeli) 2 óra megjelölése kétszer jelentkezik, miért is az elsőt, amely az új időszámítás 2 órájának fog megfelelni, 2 A-val, a másodikat pedig, amely a jelenleg érvényes időszámítás 2 órájának fog megfelelni, 2 B-vel kell megjelölni.

2. §.

A jelen rendelet hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed.

Budapest, 1918. évi március hó 22-én.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 23-án kelt 70. számában.

Ujságpapír fölhasználásának korlátozása

A m. kir. minisztérium 896/1918. M. E. számú rendelete a nem rotációs ujságpapír forgalmának és felhasználásának korlátozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A 734/1916. M. E. számú rendelet alapján létesült Ujságpapírközpont hatásköre az alábbi rendelkezések szerint a nem rotációs ujságpapírra és az ily ujságpapíron nyomtatott időszakos lapokra kiterjesztetik.

Az előbbi bekezdésben említett időszakos lapok alatt értendők:

a) politikai napi- és hetilapok;

b) szaklapok;

c) képeslapok, folyóiratok és egyéb időszakos lapok.

Az Ujságpapírközpontba az érdekképviseltek által felterjesztett névsor alapján a miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg új tagokat nevez ki.

Az Ujságpapírközpont hatáskörének a jelen rendelettel történt kiterjesztéséhez képest, megváltoztatja ügyrendjét és azt jóváhagyás végett felterjeszti a kereskedelemügyi miniszterhez. A jóváhagyás tárgyában a miniszterelnök a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg határoz.

2. §.

A kereskedelemügyi miniszter elrendelheti, hogy a nem rotációs ujságpapírkészleteket az Ujságpapírközpontnak be kell jelenteni.

3. §.

Lapkiadó- és nyomdavállalatok kötelesek 1918. évi március hó 31. napjáig az Ujságpapírközpontnak bejelenteni:

1. azt a mennyiséget, amelyet az általuk kiadott, illetve náluk nyomtatott időszakos lap kiadásához az 1917. évben nem rotációs ujságpapírból felhasználtak;

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 14-én kelt 62. számában.

2. azt, hogy az időszakos lap milyen időközökben és egy-egy szám hány példányban jelenik meg. Amennyiben egyes számok nagyobb példányszámban jelennek meg (vasárnapi, ünnepi, húsvéti, karácsonyi stb. számok), úgy ezt a bejelentésben külön fel kell tüntetni;

3. azt, hogy a lapkiadó-, illetve nyomdavállalat az időszakos lap előállításához szükséges nem rotációs újságpapírt honnét szerzi be.

A bejelentéssel együtt be kell küldeni az időszakos lap egy példányát.

4. §.

A jelen rendelet hatályban léte alatt nem rotációs újságpapír felhasználásával nyomtatott új időszakos lap nem jelenhetik meg.

Időszakos lapból külön- vagy rendkívüli kiadást csupán a miniszterelnöknek az Újságpapírközpont meghallgatásával adott engedélye alapján szabad rendezni.

5. §.

A nem rotációs újságpapírra nyomtatott napilapokra a következő legnagyobb napi oldalterjedelem állapíttatik meg:

legnagyobb oldalterjedelme azoknak a napilapoknak, amelyeknek évi előfizetési ára 24 K-nál kevesebb, hétköznapon 4 oldal, vasár- és ünnepnapon 8 oldal;

amelyeknek évi előfizetési ára 24 K-nál vagy több, de 36 K-nál kevesebb, hétköznapon 6 oldal, vasár- és ünnepnapon 12 oldal;

amelyeknek évi előfizetési ára 36 K vagy több, hétköznapon 8 oldal, vasár- és ünnepnapon 16 oldal.

Az Újságpapírközpont engedélyt adhat arra, hogy olyan városokban, ahol rotációs újságpapíron előállított napilap is megjelenik, a nem rotációs újságpapíron megjelenő napilapok ugyanolyan terjedelemben jelenhessenek meg, mint a megfelelő előfizetési árcsoportba tartozó rotációs újságpapíron előállított napilapok.

Többféle előfizetési árnál a kisebb előfizetési ár irányadó.

Olyan lapnál amely külön meghatározott évi előfizetési árral naponként több kiadásban jelenik meg, a legnagyobb oldalterjedelem tekintetében mindegyik kiadásra nézve külön-külön az illető kiadás évi előfizetési ára irányadó.

A legnagyobb oldalterjedelem megállapításánál a jelen rendelet életbelépése előtt érvényben volt előfizetési ár vétetik alapul. A lap előfizetési árának a jelen rendelet életbelépése után történt megváltoztatása a legnagyobb napi oldalterjedelem szempontjából tekintetbe nem vehető.

6. §.

A nem rotációs újságpapíron nyomtatott azoknak az időszakos lapoknak a legnagyobb oldalterjedelmét, amelyek nem esnek az 5. §. rendelkezései alá, az Újságpapírközpont az 1917. évi terve-

delem alapul vételével, rövidebb idő óta megjelenő időszaki lapoknál pedig a jelen rendelet kihirdetéséig megjelent számok terjedelmének alapul vételével állapítja meg.

A terjedelem megállapításánál a nyomdai előállítás lehetősége figyelembe veendő. Az oldalterjedelem átvitele egyik számból a másikba meg van engedve. A legnagyobb oldalterjedelem azonban ily módon sem lehet nagyobb, mint a megfelelő szám oldalterjedelme volt az 1917. évben.

7. §.

Az Ujságpapirközpont az időszaki lapok legnagyobb oldalterjedelmét felemelheti, vagy csökkentheti.

A nem rotációs ujságpapíron nyomtatott időszaki lapok csak az Ujságpapirközpont engedélyével jelenhetnek meg más időpontban és más oldalméretben, mint amelyben a jelen rendelet életbélépése előtt legutóbb megjelentek.

8. §.

Az Ujságpapirközpontnak az oldalterjedelemre vonatkozó korlátozó rendelkezései nem vonatkoznak az államnak, az állami intézményeknek, valamint a közhatóságoknak hivatalos lapjaira. Korlátozhatja azonban az Ujságpapirközpont ezen hivatalos lapok nem hivatalos közleményeket tartalmazó oldalszámát.

9. §.

Az Ujságpapirközpont a nem rotációs ujságpapír beszerzésére vonatkozólag a Magyar Ujságpapírbeszerző Részvénytársasággal, vagy más beszerző szervezetekkel megállapodást létesíthet. Az ily beszerző szervezetek, illetőleg a Magyar Ujságpapírbeszerző Részvénytársaság ujságpapírkészleteivel az Ujságpapirközpont rendelkezik és ezek a készletek csak az Ujságpapirközpont utasítása szerint és ellenőrzése mellett hozhatók forgalomba.

Az Ujságpapirközpont rendelkezése alapján a Magyar Ujságpapírbeszerző Részvénytársaságtól, illetőleg a beszerző szervezetektől vásárolt ujságpapírt csak annak az időszaki lapnak előállításához szabad felhasználni, amelyet az Ujságpapirközpont megjelölt.

10. §.

A rotációs ujságpapír felhasználásáról és forgalombahozatalának korlátozásáról kiadott rendelkezések hatályát a jelen rendelet nem érinti.

11. §.

A jelen rendelet rendelkezéseinek, valamint a kereskedelemügyi miniszter által a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelke-

zéseknek megszegése kihágás, amely a 734/1916. M. E. számú rendelet 15. §-a értelmében büntetendő.

12. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi március hó 11. napján.

A. m. kir. kereskedelemügyi miniszter 31.038/1918. számú rendelete a rotációs újságpapír forgalmának szabályozásáról 1.177/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. miniszterium 1918. évi március hó 11-én kelt 613/1918. M. E. számú rendelete alapján (megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 14-iki számában) a m. kir. minisztériumnak 1.177/1917. M. E. számú rendeletét a következőkben módosítom:

1. §.

A jelen rendelet életbeléptének napjától kezdve rotációs újságpapírt nem postai polgári forgalomban közforgalmú vasuton fuvarozásra feladni, avagy hajón vagy gépkocsin szállítani vagy szállíttatni csak az Újságpapírközpont (Budapest, VI., Teréz-körút 30.) írásbeli szállítási engedélyével (szállítási igazolvány) szabad.

A szállítási engedélyt (szállítási igazolvány) a fuvarlevélhez hozzá kell fűzni és az árút felvevő államásnak annak jeléül, hogy az engedély szállításra már használtatott és újból fel nem használható, keletbélyegzővel le kell bélyegeznie.

2. §.

Aki a jelen rendeletet megszegi vagy kijátssza, kihágást követ el és az 1.177/1917. M. E. számú rendelet 6. §-a szerint büntetendő.

3. §.

Jelen rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

A jelen rendelet életbelépésével az 1.177/1917. M. E. számú rendelet 5. §-a hatályát veszti.

Budapest, 1918. évi április hó 23-án.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 30-án kelt 100. számában.

Útlevelügyek.

A m. kir. minisztérium 4.433/1917. M. E. számú rendelete az útlevel-kötelezettség elrendeléséről szóló 285/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium az útlevelkötelezettség elrendeléséről szóló 285/1915. M. E. számú rendelet 3. §-ában foglaltak módosításaképen a következőket rendeli el:

Az állandóan Németországban tartózkodó és az ott székelő cs. és kir. osztrák-magyar képviselői hatóságok előtt alkalmasaknak talált, a bevonulásuk után azonban a bizottsági bemutatáson alkalmatlanoknak osztályozott, valamint a határszéli sorozó-bizottság előtt önként belépés céljából megjelent, de bármi oknál fogva a hadsereg kötelekébe fel nem vett védkötelesek, továbbá a határszéli kieg. kerületi parancsnokságoknál működő népfőlkelő-szemlebizottságok elé utasított s ott alkalmatlanoknak talált védkötelesek németországi állandó tartózkodási helyükre való visszautazásuknál a 285/1915. M. E. számú rendelet 1. §-ában elrendelt útlevel-kötelezettség alól kivételnek, és ily egyéneknek Németországba való visszautazásuk alkalmával az útlevelet pótló igazoló okmányul elfogadható az illetőnek fényképpel ellátott és az illetékes katonai hatóság részéről a magyar királyi honvédelmi miniszter úr által meghatározott módon záradékolt népfőlkelési igazolványi lapja, illetőleg honvéd-igazolványi lapja.

Ez a rendelet folyó évi december hó 1-én lép életbe.

Budapest, 1917. évi november hó 19-én.

A m. kir. belügyminiszter 10.560/1918. XIII—a. B. M. számú körrendelete a Törökországba való utazásoknak a budapesti török főkonzulátusnál való előzetes bejelentése tárgyában.²⁾

(Valamennyi vármegyei alispánnak és valamennyi város rendőrkapitányának.)

A császári török kormány legújabb rendelkezése értelmében a Törökországba utazni szándékozók elutazásuk előtt két héttel ezen

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 2-án kelt 55. számában.

²⁾ Megjelent a Belügyi Közlöny 1918. évi február hó 17-én kelt 7. számában.

szándékukat a budapesti császári török főkonzulátusnál bejelenteni tartoznak.

Erről ^{Alispán}_{Rendőrkapitány} urat utalással a 27.805/1917. B. M. számú rendeletre oly felhívással értesítem, intézkedjék az iránt, hogy ezen újabb rendelkezésről a Törökországba utazók tudomást szerezzenek.

Budapest, 1918. évi február hó 8-án.

A m. kir. minisztérium 6.001/M. E. számú rendelete a hadköteles férfiszemélyek kivándorlásának megtiltásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium 3.492/1917. M. E. számú rendelete kapcsán a véderőről szóló 1912. évi XXX. t.-c. 62. §-ának *b)* bekezdésében megjelölt férfiszemélyeknek kivándorlását a magyar szent korona országainak területéről további egy évre általában megtiltja.

E rendelet a hivatalos lapban való közzététele napján lép hatályba.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 27-én kelt 168. számában.

Vad és vadhús forgalomba hozatala.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 97.439/1917. számú rendelete a Vadforgalmi Iroda szervezése s a vadszükséglet biztosítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak az élő és lelőtt (leölt) vad és a vadhús forgalmának szabályozása tárgyában 3.683/1917. M. E. sz. alatt kiadott rendelete (l. a Budapesti Közlöny 227. számában) alapján a Vadforgalmi Iroda felállítása tárgyában a következőket rendelem:

1. §.

Az Iroda az Igazgatóság vezetése alatt áll.

Az Igazgatóságba a m. kir. földművelésügyi, a m. kir. kereskedelemügyi és a m. kir. pénzügyminiszter egy-egy tagot küldhet; a többi tagokat, továbbá az iroda elnökét és alelnökét az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter nevezi ki.

Az Országos Vadászati Védegylet, a Magyar Vadászok Országos Szövetsége, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és Budapest székesőváros tanácsa az igazgatóságba egy-egy tagot javaslatba hozhat.

2. §.

A Vadforgalmi Iroda ügyrendjét, valamint ügykezelésének szabályzatát maga állapítja meg. A megállapított ügyrendhez és ügykezelési szabályzathoz az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter jóváhagyása szükséges. Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter jóváhagyása után hajtható végre az igazgatóságnak olyan határozata, amely ellen a Hivatal kiküldöttje óvást emelt.

3. §.

A Vadforgalmi Iroda ügyvezető igazgatóját az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter nevezi ki, többi tisztviselőit az igazgatóság alkalmazza. Az alkalmazásra és az illetményekre vonatkozó határozat érvényéhez az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter jóváhagyása szükséges.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 13-án kelt 237. számában.

4. §.

Az Iroda feladata a 3.683/1917. M. E. számú kormányrendelet 3. §-ának rendelkezése alapján élő vagy lelőtt (leölt) vadnak, valamint mindennemű vadhúsnak vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok kiállítása iránti intézkedés.

5. §.

Az ország határain kívül eső rendeltetési állomásra szállítási igazolványt a Vadforgalmi Iroda csak az esetben állíthat ki, ha az igazolványt kérő fél ugyanolyan mennyiségű és minőségű lelőtt (leölt) vadat, illetve vadhúst ajánl fel és ad át az Országos Közélelmezési Hivatal rendelkezésére, mint amennyinek szállítására szállítási igazolványt kér. Az így felajánlott, illetve átadott vadért a Vadforgalmi Iroda a 3.683/1917. M. E. számú rendelet mellékletét képező árjegyzékben megállapított termelői áraknak 80%-át köteles fizetni.

6. §.

Élő vagy lelőtt (leölt) vadnak és mindennemű vadhúsnak szállításához az idézett kormányrendelet 3. §-a értelmében szükséges szállítási igazolványokat a belföldi forgalomban addig, amíg a Vadforgalmi Iroda helyi megbizottainak kijelölése az ország egész területére nézve befejezést nem nyer — amely időpont külön rendeletben fog közhírré tétetni, — az irodának ebben a vonatkozásban helyi meghatalmazottai gyanánt a 4.551/1915. számú rendelet 4. §-ában említett hatóságok állítják ki, olyan küldeményeknél azonban, amelyek az ország határain belüli címekre, de a 300/1916. F. M. számú rendelet 9. pontjában felsorolt községekbe, városokba, vasúti és hajóállomásokra, valamint Bruck-Királyhida vagy Vlára-pass állomásokra adatnak fel, a szállítási igazolványt kiállító hatóság köteles a Vadforgalmi Iroda előzetes beleegyezését a szállítási igazolvány kiállításához kikérni.

Az ország határain kívül eső rendeltetési állomásokra kizárólag a Vadforgalmi Iroda állíthat ki szállítási igazolványt.

7. §.

A Vadforgalmi Iroda feladata továbbá az Országos Közélelmezési Hivatal rendelkezésére önként felajánlott, átengedett, esetleg igénybevett lelőtt (leölt) vadnak és vadhúsnak átvétele, elraktározása és az ezen hivatalt vezető miniszter utasításai szerint való elosztása.

Budapest, 1917. évi október hó 11. napján.

A m. kir. minisztérium 4.836/1917. M. E. számú rendelete az élő és lelőtt (leölt) vad és vadhús forgalmának szabályozása tárgyában kiadott 3.683/1917. M. E. számú rendelet módosításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

Az élő és a lelőtt (leölt) vad és vadhús forgalmának szabályozása tárgyában 3.683/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2. napján megjelent 227. számában kihirdetett) rendelet 3. §-a akként módosíttatik, hogy Magyarország területén belül egy szarvas, egy vaddisznó, két dämvad, két őz, husz nyul, husz fogoly, husz fácán, valamint az említett rendelet mellékletben fel nem sorolt mindennemű vad, továbbá 100 kg.-on aluli vadhúsmennyiség igazolvány nélkül szállítható.

2. §.

Ez a rendelet 1917. évi december hó 14. napján lép életbe. Területi hatályára a 3.683/1917. M. E. számú rendelet 6. §-a Budapest, 1917. évi december hó 8. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter 142.172. számú rendelete a vadszükséglet biztosításának újabb szabályozása tárgyában.²⁾

A 97.439/1917. szám alatt kiadott rendelet 5. §-át odamódosítom, hogy az Országos Vadforgalmi Iroda az ország határain kívül eső rendeltetési állomásra szállítási igazolványt kérő félnek az Országos Közélelmezési Hivatal rendelkezésére átadott vadért a mai naptól kezdve a 3.683/1917. M. E. számú rendelet mellékletét képező árjegyzékben a termelő részére megállapított áraknak 90%-át köteles fizetni.

Budapest, 1917. évi december hó 23-án.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 11-én kelt 285. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 28-án kelt 298. számában.

Vasanyagok forgalmának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 4.434/1917. M. E. számú rendelete a vasanyagok forgalmának szabályozásáról szóló 465/1917. M. E. számú rendelet újabb módosítása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

A 465/1917. M. E. szám alatt kiadott (a Budapesti Közlönynek 1917. évi február hó 4. napján megjelent 28. számában kihirdetett) rendeletnek 1. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Azok a vas- és acélananyagok, amelyeknek forgalmát a jelen rendelet szabályozza, a következők:

a) Mindenféle nyersvas, ideértve a speciális nyersvasfajtákat is, a vasötvözetek kivételével,

b) félgyártmányok, ú. m. nyers és átkovácsolt tuskó, nyerssin, buca, buga, tusak, platina, szalagvas (strips) csögyártáshoz, valamint hengerelt vagy húzott csövek előállításához való egyéb hengerelt vas,

c) rúd és idomvas,

d) tartó és U vas,

e) sínek, váltók és hozzájuk való hengerelt apróanyagok (hevederek, alátétlemezek, ütközősínek, keresztötések),

f) vastalpak,

g) hengerelt drót,

h) csövek (hegesztettek vagy varrat nélküliek),

i) durva lemez } mindenféle fém-

k) finom lemez } bevonattal is.

Jelen rendelet hatálya alá esnek továbbá:

l) a hengereléssel, kovácsolással vagy sajtolással előállított acéltermékek,

m) a csőhengerművek által hengereléssel, kovácsolással, sajtolással húzással vagy hegesztéssel előállított termékek, de az l)

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 10-én kelt 34. számában.

és *m)* alatti gyártmányok csak annyiban, amennyiben a közvetlen félgyártmányt is a termelő művek állítják elő,

n) az acélöntvények.

Jelen rendeletem értelmében a vasanyagok kifejezése alatt a továbbiakban az elébb felsorolt vas- és acélanyagok — ideértve mindenféle cement-, kévelt-, frissített-, tégely- és elektro-acélanyagokat stb. is — értendők.

2. §.

A 465/1917. M. E. számú rendelet 5. §-a után, 5. *a)* §-aként az alábbi rendelkezés iktatandó be:

A 2. §. 1., 2. és 3. pontjában, továbbá az 5. §. 3. bekezdésében tárgyalt kérdésekben az egyes vasanyagokra vonatkozó közelebbi utasításokat a Vasbizottság adja meg.

3. §.

Jelen rendelet hatálya 1918. évi február hó 15. napján lép életbe. Hatálya kiterjed a Magyar Szent Korona Országainak egész területére.

Budapest, 1918. évi február hó 9-én.

A m. kir. minisztérium 3.142/1918. M. E. számú rendelete a nyersvas, a vasfélgyártmányok és a hengerelt vas készárú tájékoztató árának meghatározása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján addig is, míg a vasművek szakipari szövetségének megalakításával kapcsolatban a vasárúért követelhető legmagasabb árak meg nem állapítatnak, de legkésőbb 1918. évi október hó 31. napjáig bezárólag terjedő hatállyal a nyersvas, a vasfélgyártmányok és a hengereltvaskészárú tájékoztató ára tekintetében a következőket rendeli:

1. §.

A vastermelő (előállító) iparvállalatok eladásai esetében a tájékoztató árak a következők:

1. Fehér nyersvas martinirozáshoz (acélgyártáshoz) 35 K.
2. Öntődei szürke vas 37 K.
3. Haematit vas 40 K.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 21-én kelt 163. számában.

4. Öntecs (Ingots). Alapára 45 K.
Előnyújtott anyag (előnyújtott öntecs). Felára az öntecs 45 K-ás alapárához 100 kg.-kint 4 K.
5. Buga és platina. Minőségi megjelölése: folytvas, kereskedelmi minőségben. A bugának és a platinának közös alapára 57 K. A platinánál felár az 53 K-ás alapárban 100 kg.-kint: 200 milliméter szélességig 1 K 50 fill., 200 milliméter szélességen alul 2 K 50 fill.
6. Lövedékbuga. Normális hossza: négyzetes bugánál négyezer-hatezer milliméter körszelvényű bugánál 4.500—7000 milliméter alapára 68 K.
Engedélyezett felár 100 kg.-kint: Hosszfelár: 1.000 milliméter hosszúságtól 500 milliméter hosszúságig 1 K, 500 millimétertől 250 milliméterig 3 K, 250 milliméteren alul a megrendelő és a szállító gyár közötti szabad megállapodás szerint. Szelvényfelár: négyzetes bugánál 60-szor 60 milliméteren alul 1 K, körszelvényű bugánál 200 milliméter átmérőn alul 2 K.
7. Rúdvas (alakvas, idomvas) és bányasin. Minőségi megjelölése: folytvas, kereskedelmi minőségben. Alapára 68 K.
8. Vasgerenda. U-vas és 13 kg.-on felüli sín (normálsín). Minőségi megjelölése: folytvas, kereskedelmi minőségben. Alapára 68 K.
9. Szalagvas (melegen hengerelve). Minőségi megjelölése: folytvas, kereskedelmi minőségben. Alapára 73 K.
10. Szalagvas (hidegen hengerelve). Minőségi megjelölése: folytvas, kereskedelmi minőségben. Alapára 110 K.
11. Hengerhuzal. Minőségi megjelölése: folytvas, kereskedelmi minőségben. Alapára 68 K.
12. Durvalemez. Alapárai:
a) 5 milliméteren felüli vastagság mellett 71 K.
b) 5 milliméteren aluli vastagság mellett 3·25 milliméter vastagságig 74 K.
c) 3·25 milliméter vastagságon alul 2·1 milliméter vastagságig 78 K.
13. Finom lemez (közönséges és fekete). Alapárai:
a) 1·1 millimétertől 2 milliméter vastagságig bezárólag 98 K,
b) 1 milliméter vastagért és 1 milliméter vastagságon alul 103 K.
14. Horgonyzott lemez. Alapára 132 K.
15. Fehér lemez. Alapára 250 K.

2. §.

Az 1. §. alatt megállapított alapárakat 100 kg.-kint készpénzfizetés mellett az előállító iparvállalat által a nagykereskedő és a nagyfogyasztó részére történő eladás és a gyártás helyén történő átadás esetére engedmény nélkül kell érteni, még pedig vaggonátvételnél, vagyis legalább 10.000 kilogramm összsúlyú árú vételnél.

Az egyes cikkeknel feltüntetett alapáron felül, ha azok a szabványostól minőség, mennyiség, szelvény vagy hossz méret tekintetében eltérnek, külön felár számítható. E felár kiszámítása a magyar vasműveknek a felárakra vonatkozó és az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság által jóváhagyott szabványai szerint történik.

3. §.

A vasipari termelvényekért a kereskedelmi forgalomra nézve megállapított tájékoztató-árak szempontjából a kereskedők három csoportba oszthatnak be. E csoportok: 1. a nagykereskedő, 2. a középkereskedő, 3. a kiskereskedő. Az egyes csoportokba való beosztás a jelen §. utolsó bekezdésében meghatározott módon történik.

A kereskedők egyes csoportjaira megállapított tájékoztató-árak a következők:

I. Közvetlenül a gyárból irányított áru eladási ára.

A nagykereskedő által követelhető ár kiszámítása, ha az áru a gyárból közvetlenül a vevő részére irányított, az alábbiak szerint történik.

Alapul kell venni az 1. §. alatt az előállító iparvállalat részére megállapított és a megfelelő esetekben az 1. §. szerinti felárakkal felemelt alapárakat. Ezekhez hozzászámíthatók 100 kg.-kint a következő felárak:

a) az 1., 2., 3., 4. tételek alatt felsorolt áruknál a fogyasztó részére történő eladásnál 1 K,

b) az 5., 7., 8., 9. és 11. tételek alatt felsorolt áruknál

1. kereskedő és nagyfogyasztó részére történő eladásnál 4 K,

2. kisfogyasztó részére történő eladásnál 6 K,

c) a 10., 12. és 13. tételek alatt felsorolt áruknál:

1. úgy a kereskedő és nagyfogyasztó, mint kisfogyasztó részére történő eladásnál 6 K.

Az egyes árucikkeknel a jelen §. I. a), b) vagy c) pontjai szerint felárak hozzászámításával nyert áron felül még külön felár (2. §.) csak úgy számítható, ha a szabványos minőség, mennyiség, szelvény vagy hossz méret tekintetében eltérés van. E felárak kiszámítása a magyar vasműveknek az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság által jóváhagyott felár-táblázata szerint történik.

II A kereskedő által raktáron tartott áru raktári (áru) eladási ára, 100 kg.-kint.

a) nagykereskedőnél

	kereskedő vagy nagyfogyasztó részére történő eladás esetében	kisfogyasztó részére
Rúdvas, idomvas és bányasin . . .	84 K	90 K
Vasgerenda, U-vas sín és folyómé- terenkénti 13 kg-on felül	84 »	— »

Durva lemez:

	kereskedő vagy nagyfogyasztó részére főrtendő eladás esetében	kisfogyasztó részére
5 milliméter vastag és ennél vastagabb	87 K	93 K
5 milliméter vastagságtól 3·25 milliméterig	90 »	96 »
3·25 milliméter vastagságtól 2·10 milliméterig	94 »	100 »

Finom lemez:

2 milliméter vastag és ezen alul 1·1 milliméterig	116 »	122 »
1 milliméter vastag és ezen alul . .	121 »	127 »
Horgonyzott lemez	150 »	156 »

b) *középkereskedőnél:*

Rudvas, idomvas és bányasín . . .	91 »	96 »
-----------------------------------	------	------

Durva lemez:

5 milliméter vastag és ennél vastagabb	95 »	100 »
5 milliméter vastagságtól 3·25 milliméterig	98 »	103 »
3·25 milliméter vastagságtól 2·10 milliméterig	102 »	107 »

Finom lemez:

2 milliméter vastag és ezen alul 1·1 milliméterig	124 »	130 »
1 milliméter vastag és ezen alul . .	129 »	135 »
Horgonyzott lemez	158 »	164 »

c) *kiskereskedőnél:*

Rúdvas és idomvas	110 »
-----------------------------	-------

Durva lemez:

5 milliméter és ennél vastagabb . .	116 K
5 milliméter vastagságtól 3·25 milliméterig	119 K
3·25 milliméter vastagságtól 2·1 milliméterig	123 K

Finom lemez:

2 milliméter vastag és ezen alul 1·1 milliméterig	150 K
1 milliméter vastag és ezen alul . .	155 K
Horgonyzott lemez	170 K

A nagy-, a középkereskedők és a kiskereskedők névjegyzékét az Országos Vasbizottság állítja össze és bemutatja jóváhagyás végett az Országos Központi Árvizsgáló Bizottsághoz. Az illetékes elsőfokú iparhatóság az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság részéről jóváhagyott névjegyzék alapján a kereskedő részére igazolványt állít ki arról, hogy az illető kereskedő melyik csoportba tartozik. A kereskedő ezt a hatósági igazolványt köteles üzleti helyiségében szembetűnő helyen és mindenki által könnyen olvasható módon kifüggeszteni.

4. §.

Ha az előállító iparvállalat a munkabérek, vagy a vasuti tarifa változása folytán, vagy egyéb okokból a megállapított tájékoztató árnál magasabb árt, vagy az általa a jelen rendelet hatálybalépétségéig követelt árnál magasabb árt kíván számítani, ezt csak az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságnak előzetesen kikért engedélyével teheti.

5. §.

A jelen rendelettel megállapított tájékoztató árak joghatályára nézve a 3.678/1917. M. E. számú (a Budapesti Közlönynek 1917. évi október hó 2. napján megjelent 227. számában kihirdetett) rendeletnek vonatkozó rendelkezései irányadók.

Aki a hatóság által a jelen rendelet 3. §-ának utolsó bekezdése értelmében kiállított igazolványt a jelen rendelet ellenére ki nem függeszti, vagy aki a 4. §. ellenére az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság engedélye nélkül a jelen rendelettel megállapított tájékoztató árnál, vagy az általa a jelen rendelet hatálybalépétségéig követelt árnál magasabb árt számít, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással, valamint kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágások miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

6. §.

Ez a rendelet 1918. évi július hó 21. napján lép életbe. Hatálya a magyar szent korona országainak egész területére kiterjed. Horvát-Szlavonországokban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása nem a központi kormányt illeti, ott a bán hajtja végre, mihez képest Horvát-Szlavonországokban a bán határozza meg azokat a hatósági szerveket, amelyek a jelen rendelettel az Országos Központi Árvizsgáló Bizottsághoz utalt tennivalókat ott ellátják.

Budapest. 1918. évi július hó 18. napján.

Vámügyi intézkedések.

1917 : XX. TÖRVÉNYCIKK

a külkereskedelmi és külforgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló 1916. évi XLI. t.-c. rendelkezéseinek az 1918. évre való kiterjesztéséről.

(Szentesítést nyert 1917. évi december hó 27-én. — Kihirdettetett az „Országos Törvénytár”-ban 1917. évi december hó 30-án.)

1. §.

Az 1916. évi XLI. törvénycikk rendelkezéseinek hatálya az 1918. év tartamára kiterjesztetik.

2. §.

A jelen törvény 1918. évi január hó 1. napjával lép hatályba és végrehajtásával a minisztérium bízatik meg.

A m. kir. minisztérium 177/1918. M. E. számú rendelete a Bulgáriával való kereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezése tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium az 1917. évi XX. törvénycikkben nyert felhatalmazás alapján és Bulgáriával ez ügyben létrejött megállapodáshoz képest ezennel elrendeli, hogy kereskedelmi és forgalmi viszonyaink Bulgária irányában további intézkedésig, legkésőbb azonban 1918. évi december hó 31-ig a kölcsönös legnagyobb kedvezmény elve szerint kezelendők.

Budapest, 1918. évi január hó 16-án.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 22-én kelt 17. számában.

A m. kir. pénzügyminiszter 3021. P. M. számú körrendelete a m. kir. fővámigazgatóhoz, valamennyi m. kir. pénzügyigazgatóságához és vámhivatalhoz a svájci frank egyéb fizetési eszközeinek aranyvámfizetés helyett való elfogadása tárgyában.¹⁾

Hivatkozással az 1916. évi február hó 16-án 2664. P. M. szám alatt kelt itteni körrendeletre, felhatalmazom a vámhivatalokat, hogy a m. kir. minisztérium 1916. évi február hó 12-én 561. M. E. szám alatt kelt rendeletének (Pénzügyi Közlöny 1916. évi 4. szám) I. §-ában felsorolt árúk közül legfinomabb pamutszöveteknél (192. tarifaszám), pamutból való külön meg nem nevezett himzéseknél (198. c) tarifaszám), külön meg nem nevezett tisztaselyem- és félselyemszöveteknél (250. és 256. tarifaszám), selyemből és félselyemből való kötszövött és kötött árúknál (252. és 258. tarifaszám), továbbá ruházatoknál, fehérneműeknél, pipereárúknál és egyéb varrott árúknál, melyeknél a vámkiszabás alapjául fentebb megnevezett valamely textilipari termék szolgál (274. tarifaszám), amennyiben ezen árúk Svájcból kerülnek behozatalra, a vámnak valóságos aranyérmékben való fizetése helyett a svájci frankérték egyéb fizetési eszközeit a vámtarifa végrehajtása iránt kiadott utasítás 21. §-ában (Táblázat) megállapított pénztári érték szerint (10 frank = 9 K 52 f) elfogadhassák.

Ezen rendelkezésem végrehajtásánál a németországi termékek elvámolása tárgyában 1916. évi márczius hó 28-án 5438. P. M. sz. alatt kiadott itteni rendelet utasításai értelemszerűen olyképp alkalmazandók, hogy a „M. é.” jelzés helyett „S. f. é.” (Svájci frankérték) teendő.

Budapest, 1918. évi április hó 14-én.

---

¹⁾ A m. kir. pénzügyminiszter 1916. március 26-án kelt 5438. P. M. számú rendelete megengedi, hogy az 561/1916. M. E. számú rendelet (L. Haborús gazd. t. és rend., III. k. 483. l.) szerint aranyvámfizetés kötelezettsége alá eső bármely németországi termék vámjá valóságos aranyértékben való fizetés helyett a márkaérték egyéb fizetési eszközeiben 10 márka = 11 K 76 f átszámítással fizethető.

Vöröshagyma forgalombahozatala.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 118.140. 1918. számú rendelete a vöröshagyma forgalmának szabályozása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 2.202/1918. M. E. sz. rendeletében nyert felhatalmazás alapján a vöröshagyma szállításához szükséges igazolványok tárgyában az alábbiakat rendelem:

1. §.

A vöröshagymának vasúton, hajón vagy gépkocsin való szállításához szükséges igazolványokra a 4.551/1915. M. E. számú rendelet és az ezt kiegészítő rendelet rendelkezései a jelen rendelet 2. §-ában foglalt eltérésekkel irányadók.

2. §.

Minden vöröshagymamennyiség szállításához, tekintet nélkül a hagyma súlyára, akár Magyarország területén belül, akár az ország határán kívül, minden esetben szükséges szállítási igazolvány.

A szállítási igazolványt minden viszonylatban az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi r.-t. szolgáltatja ki. Az esetben, ha a szállítás Magyarország területén belül eső helyre történik, a szállítási igazolvány kiállítása díjmentes, ha pedig a szállítás Horvát-Szlavonországokban fekvő helyre, vagy pedig a magyar szent korona országainak határain kívül fekvő helyre történik, az igazolvány kiszolgáltatásáért jutalék fizetendő és pedig e jutalék a küldemény értékének 4 százaléka. A szállítási igazolvány kiállítására jogosult Részvénytársaság azonban abban az esetben, ha a küldemény Horvát-Szlavonországokban fekvő helyre, vagy a magyar szent korona országainak határán kívül fekvő helyre, vagy pedig olyan vasuti állomásra szól, amelyen a magyar szent korona országainak határán kívül fekvő vasuti vonalra átmenet történik, a szállítási igazolvány kiállításához előzetesen az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter hozzájárulását köteles kikérni.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 30-án kelt 170. számában.

3. §.

A jelen rendelet valamely rendelkezésének megszegése vagy kihágása a 4.551/1915. M. E. sz. rendelet büntető rendelkezései alá esik.

4. §.

Ez a rendelet 1918. évi augusztus hó 1. napján lép életbe. Ettől a naptól kezdve a vöröshagyma szállítására nézve a 111.000. 1918. O. K. H. sz. rendelet) rendelkezései helyett a jelen rendelet rendelkezései irányadók.

Budapest, 1918. évi július hó 27-én.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 118.187. 1918. számú rendelete a vöröshagyma forgalmának közvetítése tárgyában.¹⁾

Abból a célból, hogy a hadsereg, a törvényhatóságok, rendezett tanácsú városok, községek, a beszerzési csoportok, a közlekedési vállalatok és hadi ipari vállalkozások, kórházak vöröshagyma szükségletét a m. kir. minisztérium 4.207/1915. M. E. sz. rendelete 9. §-ának megfelelő módon biztosíthassam, az említett cikk forgalmának közvetítését akként szabályozom, hogy nagyobb súlyú küldeményekre szóló szállítási igazolványokon címzettként csak a fent felsorolt, központilag ellátandó alakulatok szerepelhetnek. Ennek megfelelően utasítottam az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságot, hogy minden olyan esetben, midőn termelők vagy kereskedők vöröshagymának nagyobb mennyiségben leendő elszállítására olyan szállítási igazolvány kiállítását kérik, amelyben a címzett nem sorolható a fentemlített ellátatlan alakulatok közé, az igazolvány kiállítására nézve az én rendelkezésemet kérje ki.

Budapest, 1918. évi július hó 27-én.

---

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 30-án kelt 170. számában.

Zöldség, főzelék és gyümölcs forgalombahozatala s maximális ára.

Az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 94.950/1917. számú rendelete a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság hatáskörének kiterjesztése tárgyában.¹⁾

A zöldség, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én a m. kir. minisztérium 2.400/1917. M. E. sz. alatt kiadott rendeletének 1. szakasza alapján a földművelésügyi, kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek hozzájárulásával megállapítom, hogy a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság hatásköre — jelen rendeletemnek közzététele napjától kezdve — a Budapesti Közlöny 1917. augusztus 12-én megjelent 185. számában közzétett 73.100/1917. IX. számú rendeletben megnevezett zöldség, főzelék és gyümölcsféléken kívül kiterjed még a következő gyümölcs-, illetve konzervfélékre, ú. m.

gyümölcslék:

alma, birsalma, körte, birskörte, szőlő, dió, mogyoró, kajszinbarack, őszibarack, cseresznye és meggy.

Konzervfélék:

az Intézőbizottság hatásköre alá utalt összes, a már idézett 73.100. 1917. IX. számú és jelen rendeletben megnevezett zöldség-, főzelék- és gyümölcsfajtákból bármiként készült (savanyítás, sózás, szárítás, aszalás, befőzés, cukrozás, préselés stb. útján készített) konzervek, továbbá a szamóca (eper), áfonya, málna, szeder, ribizke (veresszőlő), pöszméte (egres) gyümölcsből bármiként készült konzerv (gyümölcslé, marmelad, befőtt stb.) és bármilyen üdítőital készítésére szolgáló szörp, valamint mindezen cikkek félgyártmányai mint pl. a málna-succus (anyalé).

A mezőgazdasági termények, lisztneműek és egyes mezőgazdasági terményekből előállított ipari termékek szállításáról és vasúton, hajón vagy gépkocsin történő fuvarozásához szükséges igazolványokról 4.551/1915. M. E. sz. a. kiadott rendeletben (l. a Budapesti Közlönynek 1915. évi december hó 24. napján megjelent 297. számát) foglalt rendelkezések irányadók az Intézőbizottság

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 7-én kelt 232. számában.

hatáskörébe fentiek szerint utalt terményekre és cikkekre is, a szőlő kivételével, melynek szállítása nincs igazolványhoz kötve, mégis azzal az eltéréssel, hogy a vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállítás esetén is:

a) a magyar szent korona országainak területén fekvő állomások egymásközti forgalmában zöldség, főzelékiélék és gyümölcsféléket tartalmazó küldemények — az eddigi 200 kg. helyett a rendelet közzétételének napjától kezdve — 50 kg.-ig szállítási igazolvány nélkül fuvarozhatók (miáltal az augusztus 30-án kelt 77.599/1917. IX. számú rendeletnek erre vonatkozó intézkedését hatályon kívül helyezem). Ellenben a konzervfélék bármilyen kicsiny mennyiségnek vasúton, hajón vagy gépkocsin való szállításához, nemkülönben az Ausztriába vagy a vámkülföldre szóló mindennemű szállításhoz szállítási igazolvány kell;

b) a szállítási igazolványokat az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaság igazgatósága (Budapest, IV., Városház-utca 4.) vagy ennek erre felhatalmazott kerületi megbizottai szolgáltatják ki s azokat tőlük kell kérni; a 4.551/1915. M. E. számú rendelet 4. §-ában említett közigazgatási hatóságok ilyen célra igazolványt egyáltalán nem szolgáltathatnak ki.

Budapest, 1917. évi október hó 6-án.

Az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 58/Ib. 1917. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék-, és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1917. évi október hó 16-ától 31-ig.¹⁾

A Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombalhozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt a folyó évi október hó 16-ától bezárólag 31-éig, illetőleg további rendelkezésig a következők állapíttatnak meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapíttatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben *mint tömegárúk* kerülhetnek forgalomba, továbbá, hogy az alanti termelői árak *akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél* — a nagykereskedelmi forgalomban pedig a nagykereskedő raktárában — *mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők.* A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba be van számítva.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 12-én kelt 236. számában.

A termény neve	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára
	termelőnél	nagykereskedőnél	kilogrammonként fillérben kiskereskedőnél
Tök (főző)	40	50	60
„ (sütő)	30	40	50
Káposzta	40	50	60
Kelkáposzta	56	70	80
Zöldbab és viaszbab	100	130	144
Karaláb, szokásos levéllel	80	98	108
Paradicsom	40	54	64
Ugorka, salátának	16	24	30
„ kovászosnak	28	36	40
„ ecetbe	40	50	55
Asztali tengeri 100 darab	14	17	20
Zöldpaprika apró 100 darab	1	2	3
„ tölteni való 100 darab	2	4	6
Emberi étkezésre szánt fehér-, tarló-, kerék (kerek) répa	40	50	60
Sárgarépa, petrezselyem és pasz- tinák, még pedig:			
a) zöldje (levél) nélkül	80	98	108
b) szokás szerinti kevés levéllel	70	86	96
Céklarépa	70	80	95
Zeller gumós	80	98	110
Vöröskáposzta	50	60	70
Megmarad a vöröshagyma 1917. október 31-ig Makói és Erfurti fajta	92	112	126
Egyéb fajta vöröshagyma ugyan- csak október 31-ig	80	105	120
Megmarad a dughagyma novem- ber hó 15-ig	200	240	280
Fokhagyma	200	234	260
I. rendű válogatott csemege fajalma	150	200	240
I. „ alma (mely az előző minő- ségbe nem sorolható)	100	130	145
II. rendű alma	80	100	116
Rázott alma	50	60	70
Hullott „	30	36	42
Friss szilva étkezési célokra	46	66	76
I. rendű körte	150	180	200
II. „ „	120	150	165
Hullott körte	40	50	60
Sárga fajdinnye	50	70	84
Közönséges sárgadinnye	26	34	42
Görög fajdinnye	44	56	68
Közönséges görögdinnye	26	34	42

A termény neve	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára kilogrammonként fillérben
	termelőnél	nagykereskedőnél	kiskereskedőnél
Ószibarack I.	200	250	300
„ II.	150	200	250
„ III.	80	100	120
Dió	300	380	430
Dióbél (tisztasúlyban láda önköltségi árban)	—	1.340	1.460
Mogyoró (belföldi, héjjal)	200	250	280
Szőlő	260	300	320
Gesztenye	120	150	170
Torma	120	145	175

Megjegyeztetik, hogy a hagyma nagykereskedői ára zsákkal együtt értendő. Ha a termelő adja a zsákot a hagymához, akkor métermázsánként 8 K-val többet, vagyis 100 koronát számíthat fel.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árakat, ha pedig a fogyasztónak ad el, akkor a kiskereskedői árakat igényelheti, azonban a helyi hatóság — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon kicsinyben való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Budapest, 1917. évi október hó 10. napján.

A Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 63/1b. 1917. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért követelhető legmagasabb árakról 1917. évi november hó 1-étől 30-ig.¹⁾

A Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki.

Legmagasabb árak gyanánt a folyó évi november hó 1-étől bezárólag 30-áig, illetőleg további rendelkezésig a következők állapíthatnak meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapíthatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben *mint tömegárúk* kerülhetnek forgalomba, továbbá, hogy az alantí termelői árak *akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél* — a nagykereskedelmi forgalomban pedig a nagykereskedő rak-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 28-án kelt 250. számában.

tárában — mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők. A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba be van számítva.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára kilogrammon- ként fillérben
	termelőnél	nagykeres- kedőnél	kiskereske- dőnél
Tök (főző)	30	40	50
Tök (sütő)	30	40	50
Káposzta	40	50	60
Kelkáposzta	56	70	80
Kalaráb, szokásos levéllel	80	98	108
Paradicsom	40	54	64
Zöldpaprika, apró, 100 drb	1	2	1 drb 3
„ tölteni való 100 drb	2	4	1 „ 6
Emberi étkezésre szánt fehér-, tarló-, kerék (kerek) répa	40	50	60
Sárgarépa, petrezselyem és pasztinák, még pedig:			
a) zöldje (levél) nélkül	80	98	108
b) szokás szerinti kevés levéllel	70	86	96
Céklarépa	70	80	95
Zeller, gumós	80	98	110
Vöröskáposzta	50	60	70
Vöröshagyma:			
a) makói és erfurti fajta	92	112	126
b) egyéb fajta vöröshagymák	80	105	120
Dughagyma	200	240	280
Fokhagyma	240	280	320
I. rendű válogatott csemege fajalma	150	200	240
I. „ alma (mely az előző minő- ségbe nem sorolható)	100	130	145
II. rendű alma	80	100	116
Rázott alma	50	60	70
Hullott „	30	36	42
I. rendű körte	150	180	200
II. „ „	120	150	165
Hullott „	40	50	60
Dió	300	380	430
Dióbél (tisztasúlyban láda önköltségi árban)	—	1340	1460
Mogyoró (belföldi, héjjal)	200	250	280
Szőlő	320	380	440
Gesztenye:			
a) 35—40 drb 1/2 kg.-ra	180	220	260
b) apróbb minőségű	120	150	180
Torma	120	145	175
Laboda (spenót)	80	100	120

Megjegyeztetik, hogy a hagyma nagykereskedői ára zsákkal együtt értendő. Ha a termelő adja a zsákot a hagymához, akkor q-kint 8 K-val többet, vagyis 100 koronát számíthat fel.

Ha termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árakat, ha pedig a fogyasztónak ad el, akkor a kiskereskedői árakat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedő, illetve kiskereskedő kötelezettségeit teljesítette; azonban a helyi hatóság — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár kicsinyben való elárúsítás esetén, kizárólag a termelő árak számíthatók fel.

Az elárúsítók kötelezettek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség, főzelék és gyümölcsstermények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1917. évi október hó 25-én.

Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 66/Ib—1917. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért követelhető legmagasabb árakról 1917. évi december hó 1-től 31-ig.¹⁾

A Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt a folyó évi december hó 1-étől bezárólag 31-éig, illetőleg további rendelkezésig a következők állapítatnak meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapítatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben *mint tömegárúk* kerülnek forgalomba, továbbá, hogy az alanti termelői árak *akár termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél* — a nagykereskedelmi forgalomban pedig a nagykereskedő raktárában — *mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők*. A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba be van számítva.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára kilogrammonként fillérben
	termelőnél	nagykereskedőnél	kiskereskedőnél
Tök (főző)	30	40	50
Tök (sütő)	30	40	50
Káposzta	40	50	60

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi november hó 25-én kelt 273. számában.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára kilogrammonként fillérben
	termelőnél	nagykereskedőnél	kiskereskedőnél
Kelkáposzta	56	70	80
Kalaráb, szokásos levéllel	80	98	108
Emberi étkezésre szánt fehér-, tarló-, kerék (kerek-) répa	40	50	60
Sárgarépa, petrezselyem és pasz- tinák, még pedig:			
a) zöldje (levél) nélkül	80	98	108
b) szokás szerinti kevés levéllel	70	86	96
Céklarépa	70	80	95
Zeller, gumós	80	98	110
Vöröskáposzta	50	60	70
Vöröshagyma:			
a) makói és erfurti fajta	92	112	126
b) egyéb fajta vöröshagymák	80	105	120
Fokhagyma	300	350	400
Dughagyma	260	310	360
I. rendű válogatott csemege faj- alma	230	300	360
I. rendű alma (mely az előző minőségbe nem sorolható)	140	170	200
II. rendű alma	100	130	150
I. „ körte	230	300	360
II. „ „	150	180	200
Dió	300	380	430
Dióbél (tisztasúlyban, láda önkölt- ségi árban)	—	1.340	1.460
Mogyoró (belföldi, héjjal)	200	250	280
Szőlő	400	480	560
Gesztenye:			
a) 35—40 darab ½ kg.-ra	180	220	260
b) apróbb minőségű	120	150	180
Torma	120	145	175
Laboda (spenót)	80	100	120
Málnacuccus (teljesen tiszta nem vizezett anyalé 100 kg. a hordók önköltségen számítandók fel) gyári áron	—	1.083	—

Megjegyeztetik, hogy a hagyma nagykereskedői ára zsákkal együtt értendő. Ha a termelő adja a zsákot, akkor mm.-kint 8 K-val többet, vagyis 100 koronát számíthat fel.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árakat ha pedig a fogyasztónak ad el, akkor a kiskereskedői árakat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedő, illetve kiskereskedő kötelezettségeit teljesítette; azonban a helyi hatóság — a fent meg-

határozott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacok való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók köteleztetnek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcsstermények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függeszék ki

Budapest, 1917. évi november hó 23-án.

Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 69/Ib. 1917. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi január hó 1-étől 31-ig.²⁾

A Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság részéről, a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi január hó 1-jétől bezárólag 31-éig, illetőleg további rendelkezésig a következők állapotának meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapíthatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben *mint tömegárúk* kerülhetnek forgalomba, továbbá, hogy az alanti termelői árak akár *a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél* — a nagykereskedelmi forgalomban pedig a nagykereskedő raktárában — *mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők.* A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba van beszámítva.

A termény neve	Ára 100 kilogrammonként koronákban		Ára
	termelőnél	nagykereskedőnél	kilogrammonként állásban kiskereskedőnél
Tök (étkezési, főző vagy süítő . . .	30	40	50
Káposzta	40	50	60
Kelkáposzta	56	70	80
Kalaráb, szokásos levéllel	80	98	108
Emberi étkezésre szánt fehér-, tarló-, kerek- (kerék-) répa	40	50	60
Sárgarépa, petrezselyem és pasztinák, még pedig:			
a) zöldje (levél nélkül)	80	98	108

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi december hó 28-án kelt 298. számában.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára kilogrammonként fillérben
	termelőnél	nagykereskedőnél	kiskereskedőnél
b) szokás szerinti kevés levéllel	70	86	96
Céklarépa	70	80	95
Zeller, gumós	80	98	110
Vöröskáposzta	50	60	70
Vöröshagyma:			
a) makói és erfurti fajta	92	112	126
b) egyéb fajta vöröshagymák	80	105	120
Fokhagyma	300	350	400
Dughagyma	300	350	400
I. rendű válogatott csemege fajalma	230	300	360
I. rendű alma (mely az előző minőségbe nem sorolható)	140	170	200
II. rendű alma	100	130	150
I. rendű körte	230	300	360
II. rendű körte	150	180	200
Dió (zsák nélkül)	300	380	470
Dióbél (tisztasúlyban láda önköltségi árban)	—	1.340	1.460
Mogyoró (belföldi, héjjal)	200	250	280
Gesztenye:			
a) 35—40 drb 1/2 kg.-ra	180	220	260
b) apróbb minőségű	120	150	180
Torma	120	145	175
Laboda (spenót)	80	100	120

Megjegyeztetik, hogy a hagyma nagykereskedői ára zsákokkal együtt értendő. Ha a termelő adja a zsákot a hagymához, akkor q-kint 8 K-val többet, vagyis 100 koronát számíthat fel.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat, ha pedig a fogyasztónak ad el, akkor a kiskereskedői árat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedő, illetve kiskereskedő kötelezettségeit teljesítette; azonban a helyi hatóság — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árat, melyeket a termelő a helyi piacon kicsinyben való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók kötelezettek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcstermények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1917. évi decembr hó 20-án.

**Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság
70/Ib. 1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcs-
terményekért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi február
hó 1-étől 28-áig.**

A Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi február hó 1-től bezárólag február hó 28-áig, illetőleg további rendelkezésig, a következők állapíttatnak meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapíttatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben *mint tömegárúk* kerülnek forgalomba, továbbá, hogy az alanti termelői árak *akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél* — a nagykereskedelmi forgalomban pedig a nagykereskedő raktárában — *mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők.* A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba be van számítva.

A termény neve	Ára 100 kilogrammonként koronákban		Ára kilogrammonként fillérben kiskereskedőnél
	termelőnél	nagykereskedőnél	
Tök (étkezési, főző vagy süttö)	30	42	52
Káposzta	40	52	62
Kelkáposzta	60	76	88
Kalarábé szokásos levéllel	80	98	108
Emberi étkezésre szánt fehér-, tarló-, kerek- (kerék) répa	38	50	60
Sárgarépa, petrezselyem és pasztinák, még pedig:			
a) zöldje (levél) nélkül	80	98	108
b) szokás szerint kevés levéllel	70	86	96
Céklarépa	70	82	96
Zeller, gumós	80	98	110
Vöröskáposzta	50	62	72
Vöröshagyma:			
a) makói és erfurti fajta	92	112	126
b) egyéb fajta vöröshagymák	80	105	120
Fokhagyma	300	350	400
Dughagyma	350	410	480
I. rendű válogatott csemegé faj- alma	230	300	360

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi január hó 27-én kelt 23. számában.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára kilogrammonként fillérben
	termelőnél	nagykereskedőnél	kiskereskedőnél
I. rendű alma (mely az előző minőségbe nem sorolható)	140	170	200
II. rendű alma	100	130	150
I. rendű körte	230	300	360
II. rendű körte	150	180	200
Dió (zsák nélkül)	300	380	450
Dióbél (tisztasúlyban láda önköltségi árban, diótörök a termelői árat igényelhetik)	1340	1490	1600
Mogyoró (belföldi, héjjal)	200	250	280
Gesztenye:			
a) 35—40 db. 1/2 kg.-ra	200	250	280
b) apróbb minőségű	130	160	190
Torma	120	145	175
Lapoda (spenót)	100	130	160

Megjegyeztetik, hogy a hagyma nagykereskedői ára zsákokkal együtt értendő. Ha a termelő adja a zsákot a hagymához, akkor q-kint 8 K-val többet, vagyis 100 koronát számíthat fel.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedő, illetve kiskereskedő kötelezettségeit teljesíti; azonban a helyihatóság — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való árúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való árúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók kötelezettek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcsstermények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi január hó 26-án.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbízottság 71/Ib. 1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért kövelelhető legmagasabb árakról 1918. évi március hó 1-étől 31-éig.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbízottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400. 1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi február hó 26-án kelt 47. számában.

Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi március hó 1-étől bezárólag 31-ig, illetőleg további rendelkezésig a következők állapotának meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapíthatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben *mint tömegárúk* kerülnek forgalomba, továbbá, hogy az alanti termelői árak *akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél* — a nagykereskedelmi forgalomban pedig a nagykereskedő raktárában — mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők. A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba van beszámítva.

A termény neve :	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára
	termelőnél	nagykereskedőnél	kilogrammonként fillérben kiskereskedőnél
Tök	36	50	62
Káposzta	48	62	74
Kelkáposzta	70	88	100
Kalaráb	84	102	114
Emberi étkezésre szánt fehér-, tarlórépa	40	52	62
Sárgarépa, petrezselyem és pasztinák,			
zöldje nélkül	84	102	114
Céklarépa	70	82	96
Zeller, gumós	84	102	114
Vöröskáposzta	60	74	86
Vöröshagyma:			
makói és erfurti fajta	100	120	134
egyéb fajta	88	110	124
Fokhagyma	360	420	480
Dughagyma:			
I-ső rendű (800—1000 drb 1 kilóra)	500	600	700
II. rendű (400—600 drb 1 kilóra) .	400	480	560
III. rendű (—400 drb 1 kilóra) . .	200	260	320
I. rendű válogatott csemege fajalma	320	400	480
I. rendű alma (mely az előző minőségbe nem sorolható)	190	230	270
II. rendű alma	130	170	200
I. rendű körte	320	400	480
II. rendű körte	200	250	280
Dió (zsák nélkül)	300	380	450
Dióbél (tisztasúlyban)	1.340	1.490	1.600
Mogyoró (belföldi, héjjal)	200	250	280
Gesztenye:			
a) 35—40 darab 1/2 kg.-ra	200	250	280
b) apróbb fajta	130	160	190
Torma	160	200	240
Laboda (spenót) csak III/15-ig	90	120	150

Megjegyeztetik, hogy a hagyma nagykereskedői ára zsákkal együtt értődik. Ha a termelő adja a zsákot a hagymához, akkor métermázsnaként 8 K-val többet, vagyis 108 koronát számíthat fel.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedő, illetve kiskereskedő kötelezettségeit teljesítette; azonban a helyi hatóság — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való árúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók köteleztetnek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcsstermények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi február hó 22-én.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 73/Ib. 1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi április hó 1-étől április hó 30-áig.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400. 1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi április hó 1-étől bezárólag április hó 30-áig, illetőleg további rendelkezésig a következők állapíttatnak meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapíttatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben *mint tömegárúk* kerülnek forgalomba, hogy az alanti termelői árak *akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél* — a nagykereskedelmi forgalomban pedig a nagykereskedő raktárában — *mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értődnek.* A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba van beszámítva.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára kilogrammonként fillérben kiskeres- kedőnél
	termelőnél	nagykeres- kedőnél	
Kelkáposzta	80	100	120
Kalarábé	70	88	100
Fehér-, tarlórépa	40	52	62

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 27-én kelt 72. számában.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronában termelőnél	nagykereskedőnél	Ára kilogrammonként fillérben kiskereskedőnél
Sárgarépa, petrezselyem és pasztinák	84	102	114
Céklarépa	70	82	96
Zeller	84	102	114
Vöröshagyma:			
makkói és erfurti fajta	104	130	145
egyéb fajta	94	120	135
Fokhagyma	360	420	480
Dughagyma:			
I. rendű	500	900	700
II. „	400	480	560
III. „	200	260	320
I. rendű válogatott csemege fajalma	320	400	480
I. rendű alma, mely az előző minőségbe nem sorolható	190	230	270
II. rendű alma	130	170	200
Dió (zsák nélkül):			
Vidéken	330	420	500
Budapesten	—	420	530
Dióbél (tisztasúly)	1.500	1.650	1.770
Mogyoró (belföldi, héjjal)	200	250	280
Gesztenye:			
35—40 db. 1/2 kg.-ra	200	250	280
apróbb fajta	130	160	190
Tórma	160	200	140
Laboda	60	100	130

A hagyma nagykereskedői ára zsákokkal együtt értendő.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedő kötelezettségeit teljesítette; azonban a helyi hatóság — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár kicsinyben való elárúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók köteleztetnek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség, főzelék és gyümölcsstermények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függeszék ki.

Budapest, 1918. évi március hó 23-án.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizzottság 74/lb. 1918. sz. póthirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért kövételhető legmagasabb árakról 1918. évi április hó 16-ától április hó 30-áig.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizzottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Köz-élelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a követezők hirdettetnek ki:

Vonatkozással a Budapesti Közlönynek 1918. évi március hó 27-én kiadott számában a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizzottság 73/lb. 1918. sz. alatt közzétett hirdetményre legmagasabb árak gyanánt 1918. évi április hó 16-ától bezárólag április hó 30-áig, illetőleg további rendelkezésig pótlólag a követezők állapítatnak meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal is csak azon termények árai állapítatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben mint tömeg-árúk kerülnek forgalomba és hogy az árak mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők. A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba van beszámítva.

A termény neve	Ára koronában		Ára fillérben	
	termelőnél	nagykereskedőnél	kiskereskedőnél	
Sóska 100 kg.	60.—	100.—	1 kg.	1.30
Hónaposretek (kötegenként legalább 10 darab) 100 köteg	16.—	25.—	1 köteg	0.30
Zöldhagyma (kötegenként legalább 10 darab) 100 köteg	12.—	18.—	1 köteg	0.22
Fejessaláta, 100 darab	12.—	18.—	1 darab	0.22

A saláta nagykereskedői árában a kölcsönkosár használati díja bennfoglaltatik; köteles azonban az átvéző a szabványos kosárért darabonként 12 koronát, a fedővászonért pedig 6 koronát letétbe helyezni, mely összegeket a kosárnak és a fedővászonnak visszaszolgáltatása ellenében visszaigényelhet. Amennyiben a kosarat és fedővásznat 14 napon belül vissza nem szolgáltatná, illetőleg saját költségén vissza nem szállítaná, a kosár és fedővászon a biztosíték ellenében a vevő tulajdonába megy át.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedő kötelességeit teljesítette; azonban a helyi hatóság — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való elárúsítás esetén kövételhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztó-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 13-án kelt 86. számában.

tóknak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való árúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók kötelezettek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő termények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi április hó 12-én.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 75/Ib. 1918. számú hirdetemnye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. május hó 1-től május hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400. 1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi május hó 1-étől bezárólag május hó 15-ig, illetőleg további rendelkezésig a következők állapítatnak meg, megiegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapítatnak meg, melyek a fent megjelölt időben mint tömegárúk kerülnek forgalomba és hogy az alanti termelői árak akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél, mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők.

A nagykereskedői árakat csak azok számíthatják fel, akik teljesen elvégzik a következő nagykereskedői tevékenységet, u. m.:

Az árúnak a termelőktől való szállítása, becsomagolása, vasúti kocsiba való berakása, a szállítási igazolvány beszerzése és a kiállításakor fizetendő jutalék lerovása, a szállítás költségeinek fedezése, a súlyveszteség és a romlás kockázatának viselése, a rendeltetés helyén az árú kirakása, piacra vagy raktárba való befuvarozása és a kiskereskedőknek kisebb tételekben való átadása.

Igényt tarthat arra a nagykereskedői árra a termelő is, ha a felsorolt feladatokat tényleg mind elvégezte. Ha a nagykereskedői teendőket többen végezték el, akkor a teljesített munka, a vállalt kockázat és a viselt költségek arányában osztandó meg azon különbözet, amely a termelői és nagykereskedői ár között mutatkozik.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronában		Ára kilogrammonként
	termelőnél	nagykereskedőnél	fillérben kiskereskedőnél
Kelkáposzta (idei termés)	120	170	200
Fehér, tarlórépa	44	56	66
Sárgarépa, petrezselyem és pasztinák	90	110	124
Céklarépa	74	88	102

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 28-án kelt 99. számában.

A termény neve:	Ára 100 kilogrammonként koronákban		Ára kilogrammonként fillérben kiskereskedőnél
	termelőnél	nagykereskedőnél	
Zeller (gumós)	96	116	130
Torma	170	210	250
Vöröshagyma:			
a) makói és erfurti fajta	114	140	160
b) egyéb fajta	104	130	150
Fokhagyma	380	440	500
Dughagyma:			
I. rendű	500	600	700
II. rendű	400	480	560
III. rendű	200	260	320
Laboda	—	—	—
Sóska	60	100	130
Spárga (idei):			
a) I. rendű	300	360	400
b) levesspárga	150	190	220
Hónaposretek (kötegenként legalább 10 darab) 100 köteg	16	25	1 köteg 10
Zöldhagyma (kötegenként legalább 10 darab) 100 köteg	12	18	1 köteg 22
Fejessaláta (idei) 100 fej	8	15	1 fej 20
Alma:			
I. rendű válogatott csémege fajalma	320	400	480
I. rendű alma, mely az előbbi minőségbe nem sorolható	190	230	270
II. rendű alma	130	170	200
Dió (zsák nélkül):			
a) vidéken	350	170	520
b) Budapesten	—	460	550
Dióbél (tisztasúly)	1.500	1.650	1.770

A helyi hatóság a fent meghatározott maximális árak keretén belül megálapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való árúsítás esetén kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók kötelezettek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcstermények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevők által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi április hó 25-én.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizzottság 76/1918. Ib. sz. póthirdetménye a labodáért 1918. évi május hó 1-étöl bezárolág május hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizzottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Vonatkozással a Budapesti Közlönynek 1918. április hó 28-án kiadott számában a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizzottság 75/lb. 1918. sz. alatt közzétett hirdetményre, a laboda legmagasabb ára gyanánt 1918. évi május hó 1-től május hó 15-ig bezárolág, illetőleg további rendelkezésig a következők állapítatnak meg:

Termelői ár 100 kg.-ként 30 korona.

Nagykereskedői ár 100 kg.-ként 60 korona.

Kiskereskedői ár 1 kg.-ként 80 fillér.

A folyó évi május hó 1-től május 15-ig kihirdetett legmagasabb árakra vonatkozó minden egyéb rendelkezés az idézett 75/lb. 1918. sz. hirdetmény szövege szerint teljes hatállyal érvényben tartatik.

Budapest, 1918. évi április hó 29-én.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizzottság 78/1918. Ib. sz. hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi május 16-tól május 31-ig követelhető legmagasabb árakról.²⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizzottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi május hó 16-tól bezárolág 31-éig, illetőleg további rendelkezésig a következők állapítatnak meg, megjegyvezén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapítatnak meg, amelyek a fent megjelölt időben *mint tömegárúk* kerülnek forgalomba, és hogy az alanti termelői árak *akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendőnek.*

A kereskedői árakat csak azok számíthatják fel, akik teljesen elvégzik a következő nagykereskedői tevékenységet, u. m.:

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 1-én kelt 101. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 12-én kelt 109. számában.

Az árúnak a termelőktől való összevásárlása, feladóállomásra való szállítása, becsomagolása, vasuti kocsiba való berakása, a szállítási igazolvány beszerzése és a kiállításakor fizetendő jutalék lerovása, a szállítási költségek fedezése, a súlyvesztés és a romlás kockázatának viselése, a rendeltetés helyén az árú kirakása, piacra vagy raktárba való befuvározása és a kiskereskedőknek kisebb tételekben való átadása.

Igényt tarthat a nagykereskedői árra a termelő is, ha a felsorolt feladatokat tényleg mind elvégezte. Ha a nagykereskedői teendőket többen végezték el, akkor a teljesített munka, a vállalt kockázat és a viselt költségek arányában osztandó meg azon különbözet, amely a termelői és a nagykereskedői ár között mutatkozik.

Termény neve	Ára 100 kg.-ként koronákban termelőnél	Ára 100 kg.-ként nagykeres- kedőnél	Ára kg.-ként fillérben kiskereske- dőnél
Kelkáposzta	100	150	180
Kalaráb (idei):			
I. nagyságú	70	80	88
II. »	30	38	44
Fehér, tarlórépa	44	56	66
Sárgarépa, petrezselyem és pasztinák (tavalyi)	90	110	124
Céklarépa	74	88	102
Gumós zeller (tavalyi)	96	116	130
Fejessaláta 100 fej	6	12	1 fej 16
Hónaposretek (kötegenként legalább 10 darab) 100 köteg	16	25	1 köteg 30
Zöldhagyma (kötegenként legalább 10 darab) 100 köteg	12	18	1 köteg 22
Vöröshagyma:			
a) makói és erfurti fajta	114	140	160
b) egyéb fajta	104	130	150
Fokhagyma	380	440	500
Torma	170	210	250
Laboda	30	60	80
Sóska	40	74	104
Spárga:			
a) I. rendű	260	320	360
b) levesspárga	130	170	200
Alma:			
I. rendű válogatott csemege fajalma	320	400	480
I. rendű alma (mely az előző minő- ségbe nem sorolható)	190	230	270
II. rendű alma	130	170	200
Dió (zsák nélkül):			
a) vidéken	350	440	520

Termény neve	Ára 100 kg.-ként koronákban		Ára kg.-ként fillérben
	termelőnél	nagykeres- kedőnél	kiskereskedő- nél
b) Budapesten	—	460	550
Dióbél (tisztasúly)	1500	1650	1770
Köszméte (egres) V. 16—V. 23-ig	140	200	240
Köszméte (egres) V. 24—V. 31-ig	120	160	200

A helyi hatóság a fent meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való elárúsítás esetén kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók kötelezettek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcsstermények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi május hó 11-én.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 79/1918. Ib. számú póthirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért 1918. május hó 20-tól május hó 31-ig követelhető legmagasabb árakról.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Vonatkozással a Budapesti Közlönynek 1918. évi május hó 12-én kiadott számában a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 78/Ib. 1918. szám alatt közzétett hirdetményre, a legmagasabb árak gyanánt az alább felsorolt időre, illetőleg további rendelkezésig pótlólag a következők állapotának meg, megjegyzésén, hogy ez alkalommal is csak azon termények árai állapítatnak meg, amelyek a megjelölt időben mint tömegárúk kerülnek forgalomba és hogy az árak mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők.

A termény neve :	Ára 100 kilogrammon- ként koronákban		Ára kilo- grammonként
	termelőnél	nagykeres- kedőnél	fillérben kiskeres- kedőnél
Cseresznye :			
május 20-tól május 31-ig	200	280	320
Hüvelyes zöldborsó :			
május 20-tól május 31-ig	150	220	260

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 18-án kelt 114. számában.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedői teendőket teljesítette; a helyi hatóság azonban — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való elárusítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való árusítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárusítók kötelezettek, hogy az elárusító helyeken az ott eladásra kerülő termények maximális kiskereskedői (fogyasztói) árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi május hó 17-én.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 80/1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi június hó 1-től június 15-ig követelhető legmagasabb árákról.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E. valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi 1-től június hó 15-ig bezárólag, illetőleg további rendelkezésig az alább következők állapítatnak meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapítatnak meg, melyek a fent megjelölt időben mint tömegárúk kerülnek forgalomba és hogy az alanti termelői árak akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél, mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők.

Az alábbi nagykereskedői és fogyasztói árak 1918. évi június hó 4-től június hó 18-ig bezárólag számíthatók fel. Június hó 3-ig azok a nagykereskedői és fogyasztói árak számíthatók fel, amelyek a Budapesti Közlöny f. évi május hó 12-iki számában közzétett 78/1918. Ib. számú hirdetményben állapítottak meg.

A nagykereskedői árakat csak azok számíthatják fel, akik teljesen elvégzik a következő nagykereskedői tevékenységet, u. m.:

Az árúnak a termelőktől való összevásárlása, feladóállomásra való szállítása, becsomagolása, vasuti kocsiba való berakása, a szállítási igazolvány beszerzése és a kiállításkor fizetendő jutalék lerovása, a szállítás költségeinek fedezése, a súlyvesztés és a romlás kockázatának viselése, a rendeltetés helyén az árú kirakása, piacra vagy raktárba való befuvarozása és a kiskereskedőknek kisebb tételekben való átadása.

Igényt tarthat a nagykereskedői árra a termelő is, ha a felsorolt feladatokat tényleg mind elvégezte. Ha a nagykereskedői

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 29-én kelt 122. számában.

Termény neve:	Ara 100 kg.-két termelőnél	Ara 100 kg.-két koronában nagykereskedőnél	Ara kg.-ként fillérben fogyasztónak
Kelkáposzta	70	110	130
Kalaráb	24	100 drb	32 1 drb
Sárgarépa (idei)	20	100 köteg	28 1 köteg
Petrezselyem és pasz-			
tinák (idei)	16	100 »	25 1 »
Zöldhagyma	12	100 »	18 1 »
Hónaposretek	12	100 »	20 1 »
Jánosnap barna retek	16	100 »	25 1 »
Nagy barna nyári re-			
tek nagyság szerint	100 drb 8—12	100 drb 10—15	1 drb 14—20
Fejessaláta	5	100 fej	10 1 fej
Torma	170		210
Laboda	28		54
Sóska	30		56
Spárga:			
a) I. rendű	260		320
b) levesspárga	130		170

Termény neve:	Ára 100 kg.-ként termelőnél	koronában nagykereskedőnél	Ára kg.-ként fillérben fogyasztónak
Zöldborsó:			
a) hüvelyes	110	170	200
b) hüvelynélküli sze- mes zöldborsó	—	—	1 kgr. 400 1 liter 240
Zöldbab	200	250	300
Tök, főző	100	150	180
Vöröshagyma:			
a) makói és erfurti fajta	114	140	160
b) egyéb fajta	104	130	150
Fokhagyma	380	440	500
Ugorka	150	200	240
Csersznye	150	210	250
Kószméte	100	150	180
Szamóca	200	270	320
Sárgabarack	150	210	250
Dió (zsák nélkül):			
a) vidéken	350	440	520
b) Budapesten	—	460	550
Dióbél (tisztasúly)	1500	1650	1770

teendőket többen végezik, akkor a teljesített munka, a vállalt kockázat és a viselt költségek arányában osztandó meg azon különbözet, amely a termelői és a nagykereskedői ár között mutatkozik.

A helyi hatóság az alább meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az árakat, amelyeket a termelő a helyi piacokon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való árúsítás esetén kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók kötelezettek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcstermények maximális (fogyasztói) árait feltűnően és a vevők által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi május hó 25 én.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 81/1918. számú póthirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. június hó 1-től június hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság részéről a magyar kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján az Országos Közélemezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Vonatkozással a Budapesti Közlönynek 1918. évi május hó 29-én kiadott számában a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 80/1918. Ib. szám alatt közzétett hirdetményre, a legmagasabb árak gyanánt az alább felsorolt időre, illetőleg további rendelkezésig a következők állapítatnak meg, megjegyezvén, hogy az árak akár termelőnél, akár a piacon, vagy kereskedőnél mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők.

Hüvelyes zöldborsó.

Termelői ára 100 kg.-ként 1918. évi június hó 8-tól június hó 15-ig bezárólag 80 K.

Nagykereskedői ára 100 kg.-ként 1918. évi június hó 11-től június hó 18-ig bezárólag 125 K.

Fogyasztói ár egy kg.-ként 1918. évi június hó 11-től június hó 18-ig bezárólag 150 fillér.

Hüvelynélküli szemes zöldborsó.

Fogyasztói ára egy kg.-ként 1918. évi június hó 11-től június hó 18-ig bezárólag 300 fillér.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 4-én kelt 126. számában.

Fogyasztói ára egy literenként 1918. évi június hó 11-től június hó 18-ig bezárólag 180 fillér.

Meggy.

1918. évi június hó 8—15-ig bezárólag.

Termelői ára 100 kg kint 200 K.

Nagykereskedői ára 100 kg-kint 260 K.

Fogyasztói ára egy kg-kint 300 fillér.

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedői teendőket teljesítette; a helyi hatóság azonban — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén, akár nagyban, akár kicsinyben való árúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Budapest, 1918. évi június hó 1-én.

Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 84/1918. Ib. számú hirdeteménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért 1918. évi június hó 16-tól június hó 30-ig követelhető legmagasabb árakról.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400. 1917. M. E., valamint 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi június hó 16-tól június hó 30-ig bezárólag, illetőleg további rendelkezésig a következők állapítatnak meg, megjegyezvén, hogy ez alkalommal csak azon termények árai állapítatnak meg, melyek a fent megjelölt időben mint tömegárúk kerülnek forgalomba és hogy az alanti termelői árak akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél, mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők.

Az alábbi nagykereskedői és fogyasztói árak azon cikkekre nézve, amelyeknek legmagasabb ára már az előző félhavi időre is megállapítva voltak: 1918. évi június hó 19-től 1918. évi július hó 3-ig bezárólag számíthatók fel. Azon terményeknél, amelyek mint új cikkek a folyó gazdasági évben most először maximáltak, a nagykereskedői és fogyasztói ár 1918. évi június hó 16-tól 1918. évi július hó 3-ig bezárólag érvényes.

A nagykereskedői árakat csak azok számíthatják fel, akik teljesen elvégzik a következő nagykereskedői tevékenységet, ú. m.:

Az árúnak a termelőktől való összevásárlása, a piacról vagy a nagykereskedő telepéről a feladóállomásra való szállítása, be-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 13-án kelt 134. számában.

Termény neve:	Ara 100 kg.-ként termelőnél	Ara 100 kg.-ként koronában nagykereskedőnél	Ara kg.-ként fillérben fogyasztónak
Kelkáposzta	70	106	126
Fodros kel (új cikk)	60	96	116
Kalarábé (levéllel) súly szerint	70	106	126
Sárgarépa (1 kötegben 10 drb) 100 köteg	20	28	1 köteg 34
Petrezselyem és pasztinák (1 kötegben 10 drb.) 100 köteg	16	25	1 » 30
Zöldhagyma (felényíre vágott szárral) súly szerint	70	106	126
Zöldfokhagyma (felényíre vágott szárral) súly szerint	200	260	300
Hónaposretek (1 kötegben 10 drb) 100 köteg	12	20	1 drb 14 fillér
Jánosnapi barnaretek (1 kötegben 5 drb) 100 köteg	16	25	1 » 30
Nagy barna nyári és fekete retek nagyság szerint 100 drb	8-12	10-15	1 drb 14-20
Fejessaláta 100 fej	8	12	1 fej 16
Kötöző és fodros (cukor) saláta (új cikk) súly szerint	50	80	100
Torma	170	210	250
Laboda	40	66	80
Sóska	40	66	80
Spárga :			
a) I. rendű	260	320	360
b) levesspárga	130	170	200

Termény neve:	Ara 100 kg-ként termelőnél	Ara 100 kg-ként koronában nagykereskedőnél	Ara kg-ként fillérben fogyasztónak
Zöldborsó:			
<i>a</i>) hüvelyes	110	170	200
<i>b</i>) hüvelynélküli szemes zöldborsó	—	—	400
			240
Zöldbab (vajbab, viaszbab)	200	260	300
Főzötök	80	124	150
Ugorka	80	124	150
Cseresznye: <i>a</i>) lágý	150	210	250
Cseresznye (új cikk): <i>b</i>) ropogós és befőzni való nagyszemű	240	310	360
Meggy: <i>a</i>) kisszemű közönséges	150	210	250
Meggy (új cikk): <i>b</i>) nagyszemű (üveg, spa- nyol stb.)	250	320	380
Kajszinbarack (sárgabarack) I. rendű	180	250	290
» II. rendű	120	170	210
Köszméte (egres)	100	150	180
Szamóca (földieper): <i>a</i>) erdei	200	270	320
» (új cikk): <i>b</i>) kerti	240	320	360
Ribiszke (új cikk)	180	250	290
Dió (zsák nélkül):			
<i>a</i>) vidéken	350	440	520
<i>b</i>) Budapesten	—	460	550
Dióbél (tisztastű)	1500	1650	1770

csomagolása, vasuti kocsiba való berakása, a szállítási igazolvány esetleges beszerzése és a kiállításakor esetleg fizetendő jutalék le-
rovása, aállítás költségeinek fedezése, a súlyvesztés és a rom-
lás kockázatának viselése, a rendeltetés helyén az áru kirakása,
piacra vagy raktárba való befuvarozása és a kiskereskedőknek
kisebb tételekben való átadása.

Igényt tarthat a nagykereskedői árra a termelő is, ha a fel-
sorolt feladatokat tényleg mind elvégezte. Ha a nagykereskedői
teendőket többen végezik, akkor a teljesített munka, a vállalt
kockázat és a viselt költségek arányában osztandó meg azon külön-
bözet, amely a termelői és a nagykereskedői ár között mutatkozik.

A helyi hatóság a fent meghatározott maximális árak keretén
belül megállapíthatja azokat az árakat, amelyeket a termelő a helyi
piacokon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a
helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszá-
míthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsiben való árú-
sítás esetén kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók köteleztetnek, hogy az elárúsító helyeken az
ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcsstermények maxi-
mális (fogyasztói) árait feltűnően és a vevők által hozzáférhető
módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi június hó 10-én.

**A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 86/1918. Ib. sz.
hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért 1918.
évi július hó 1-től július hó 15-ig, illetőleg a termelők által 1918. évi
június hó 29-től július hó 13-ig követelhető legmagasabb ákról.¹⁾**

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a
m. kir. minisztériumnak a zöldség- és főzelékféléknek forgalomba-
hozatala tárgyában 1917. évi június hó 5-én kiadott 2.400/1917.
M. E., valamint 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján az
Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóvá-
hagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi július hó 1-től július hó
15-ig bezárólag, illetőleg további rendelkezésig a következők álla-
píttatnak meg, megjegyezvén, hogy a termelő a termelői árak
fejében tartozik a terményeket, ha azok nem a piacon vásároltatnak
meg, a kereskedő raktárába, vagy a legközelebbi vasúti állomásra
saját költségén elszállíttatni.

*Az alábbi termelői árak az 1918. évi június hó 29-től 1918. évi
július hó 13-ig bezárólag számíthatók fel.* A nagykereskedői és
fogyasztói árak ellenben 1918. évi július hó 1-től 1918. évi július hó
15-ig bezárólag érvényesek.

A nagykereskedői árakat csak azok számíthatják fel, akik tel-
jesen elvégezik a következő nagykereskedői tevékenységet, u. m.:

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi július hó 1-én kelt
11. számában.

Az árúnak a termelőktől való összevásárlása, a piacról vagy a nagykereskedői tevékenységet, u. m.:

Az árúnak a termelőktől való összevásárlása, a piacról vagy a nagykereskedő telepéről a feladóállomásra való szállítása, becsomagolása, vasúti kocsiba való berakása, a szállítási igazolvány esetleges beszerzése, a vasúti szállítás fuvarköltégeinek fedezése, a súlyvesztés és a romlás kockázatának viselése, a rendeltetés helyén az árú kirakása, piacra vagy raktárba való befuvarozása és a kiskereskedőknek kisebb tételekben való átadása.

Igényt tarthat a nagykereskedői árra a termelő is, ha a felsorolt feladatokat tényleg mind elvégezte. Ha a nagykereskedői teendőket többen végzik, akkor a teljesített munka, a vállalt kockázat és a viselt költségek arányában osztandó meg azon különbözet, amely a termelői és a nagykereskedői ár között mutatkozik.

A helyi hatóság a fent meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az árakat, amelyeket a termelő a helyi piacokon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való árúsítás esetén kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

A termény neve	Ára 100 kilogrammon- kint koronában		Ára kilo- grammon- kint fillérben kiskeres- kedőnél
	térmelőnél	nagykeres- kedőnél	
Kelkáposzta és fodros kel súly szerint	60	88	112
Kalaráb (letisztítva csak a középső ehető úgynevezett szívlevelekkel)	60	88	112
Korai nyári káposzta	80	110	138
Sárgarépa, petrezselyem és pasztinák (1 kötegben 10 drb) 100 köteg . .	16	25	1 köteg 30
Zöldhagyma (felényire vágott szárral) súly szerint	70	98	120
Zöld fokhagyma (felényire vágott szár- ral) súly szerint	180	220	256
Nagy, barna, nyári, fehér, sőr és fekete rettek, nagyság szerint, 100 drb . .	6—10	8—12	1 drb 10—14
Fejessaláta, 100 fej	8	12	1 fej 16
Kötöző- és fodros cukorsaláta, súly szerint	40	56	70
Torma	170	210	250
Laboda és sóska	40	66	80
Spárga:			
a) I. rendű	260	320	360
b) levesspárga	130	170	200
Zöldborsó:			
a) hüvelyes	110	154	184
b) hüvelynélküli szemes zöldborsó .	—	—	360
			1 liter 220

A termény neve	Ára 100 kilogrammon- kint koronában		Ára kilo- grammon- kint fillérben kiskeres- kedőnél
	termelőnél	nagykeres- kedőnél	
Zöldbab, vajbab, viaszbab	160	206	240
Főzőtök	50	70	86
Ugorka	70	96	116
Cseresznye:			
a) lágy	150	210	250
b) ropogós és befőzni való nagyszemű	240	310	350
Meggy:			
n) kisszemű, közönséges	140	190	220
b) nagyszemű üveg, spanyol stb.	240	310	350
Kajszinbarack, sárgabarack:			
I. rendű	180	240	280
II. „	120	170	200
Nyári vörösszilva	70	110	134
Köszméte egres	100	150	180
Ribiszke	180	240	280
Szamóca:			
a) erdei, földieper	200	260	300
b) kerti	240	320	360
Málna:			
a) erdei	200	260	300
b) kerti	240	320	360
Nyári alma	120	170	200
Nyári körte	160	210	250
Dió (zsák nélkül):			
a) vidéken	350	440	520
b) Budapesten	—	460	550
Dióbél (tisztasúly)	1500	1650	1770

Az elárúsítók köteleztetnek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcstermények maximális (fogyasztói) árait feltűnően és a vevők által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi június hó 28-án.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 88/1918. lb. sz. hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi július hó 16-tól július hó 31-ig, illetőleg a termelők által 1918. július hó 14-étől július hó 29-ig követelhető legmagasabb árakról.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelék- és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 12-én kelt 155. számában.

Termény neve	Ára 100 kg.-ként termelőnél	Ára 100 kg.-ként koronában nagykereskedőnél	Ar kg.-ként fillérben fogyasztónak
Májusi répa, letisztítva	50	65	80
Kelkáposzta és fodros kel súly szerint	60	88	112
Kalaráb, letisztítva, csak a középső szívlevelekkel	60	88	112
Korai nyári káposzta	80	110	138
Sárgarépa, petrezselyem, pasztinák levéllel, súly szerint	70	104	124
1 köteggben 5—10 darab legalább 25 deka	—	—	32
Zöldhagyma felényire vágott szárral, súly szerint	70	98	120
Vöröshagyma (szár nélkül)	90	117	148
A vöröshagyma nagykereskedői árában a zsák ára nincs benne, a zsák önköltségi ára a nagykereskedői árhoz hozzászámítható.			
Zöld fokhagyma felényire vágott szárral, súly szerint	180	220	256
Erett fokhagyma	200	256	300
Nagy, barna, nyári, fehér, sör és fekete retek, nagyság szerint 100 drb	6—10	8—12	1 darab 14
Fejessaláta 100 fej	8	12	1 drb 10—14
Kötöző- és fodros (cukor-) saláta, súly szerint	40	56	1 fej 16
Torma	170	210	70
Laboda és sóska	40	66	250
Zöldborsó:			80
a) hüvelyes	110	154	184
b) hüvelynélküli szemes zöldborsó	—	—	360
Zöldbab, vajbab, viaszbab	160	206	1 liter 220
Főzőtök	50	70	240
Ugorka	70	96	86
Paradicsom	120	170	gyalulva 150
			116
			200

	Ára 100 kg.-ként koronában termelőnél nagykereskedőnél	Árak kg.-ént fillérben fogyasztónak
Cseresznye: <i>a)</i> lágý	150	210
<i>b)</i> ropogós és befőzni való nagyszemű	240	310
Meggy: <i>a)</i> kisszemű közönséges	140	190
<i>b)</i> nagyszemű, üveg, spanyol stb.	240	310
Kajszinbarack, (sárgabarack) I. rendű	180	240
» II. »	120	170
Nyári (vörös) szilva	70	110
Ringló	150	210
Őszibarack:		
különleges nemes fajta, kiváló nagyságú, válogatott, hibátlan példányok	400	505
I. rendű	240	320
II. »	140	200
Köszméte (egres)	100	150
Ribiszke	180	240
Szamóca, földieper (erdei és kerti)	240	320
Málna (erdei és kerti)	240	320
Nyári alma: rétesbe való közönséges	150	210
Nyári körte: I. rendű	120	170
II. »	200	260
Dió (zsák nélkül):		
<i>a)</i> vidéken	160	210
<i>b)</i> Budapesten	350	440
Dióbél (tisztasúly)	—	460
	1.500	1.650
		1.770

M. E., valamint 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi július hó 16-tól július hó 31-ig bezárólag, illetőleg további rendelkezésig a következők állapíttatnak meg, megjegyezvén, hogy a termelő a termelői árak fejében tartozik a terményeket, ha azok nem a piacon vásároltának meg, a kereskedő raktárába, vagy a legközelebbi vasuti állomásra saját költségén elszállítani.

Az alábbi termelői árak az 1918. évi július hó 14-től 1918. évi július hó 29-ig bezárólag számíthatók fel, a nagykereskedői és fogyasztói árak ellenben 1918. évi július hó 16-tól 1918. évi július hó 31-ig bezárólag érvényesek.

A nagykereskedői árakat csak azok számíthatják fel, akik teljesen elvégzik a következő nagykereskedői tevékenységet, ú. m.:

Az árúnak a termelőktől való összevásárlása, a piacról vagy a nagykereskedő telepéről a feladóállomásra való szállítása, becsomagolása, vasuti kocsiba való berakása, a szállítási igazolvány esetleges beszerzése, a szállítás fuvarköltségeinek fedezése, a súlyvesztés és a romlás kockázatának viselése, a rendeltetés helyén az árú kirakása, piacra vagy raktárba való befuvarozása és a kiskereskedőknek kisebb tételekben való átadása.

Igényt tarthat a nagykereskedői árra a termelő is, ha a felsorolt feladatokat tényleg mind elvégezte. Ha a nagykereskedői teendőket többen végzik, akkor a teljesített munka, a vállalt kockázat és a viselt költségek arányában osztható meg azon különbözet, amely a termelői és a nagykereskedői ár között mutatkozik.

A helyi hatóság a lent meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az árakat, amelyeket a termelő a helyi piacokon való elárúsítás esetén követelhet, továbbá, amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való árúsítás esetén kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók köteleztetnek, hogy az elárúsító helyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcsstermények maximális fogyasztói árait feltűnően és a vevők által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi július hó 10-én.

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 89/1918. Ib. számú hirdeteménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcssterményekért 1918. évi augusztus hó 1-től augusztus hó 15-ig, illetöleg a termelök által 1918. évi július hó 30-tól augusztus hó 13-ig követelhető legmagasabb árakról.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség-, főzelékfélék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400. 1917. M. E., valamint 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával a következők hirdettetnek ki:

Legmagasabb árak gyanánt 1918. évi augusztus hó 1-től augusztus hó 15-ig bezárólag, illetöleg további rendelkezésig a következők állapotatnak meg, megjegyvezvén, hogy a termelő a termelői árak fejében tartozik a terményeket, ha azok nem a piacon vásároltatnak meg, a kereskedő raktárába, vagy a legközelebbi vasuti állomásra saját költségén elszállítani.

Az alábbi termelői árak az 1918. évi július hó 30-tól 1918. évi augusztus hó 13-ig bezárólag számíthatók fel, a nagykereskedői és fogyasztói árak ellenben 1918. évi augusztus hó 1-től 1918. évi augusztus hó 15-ig bezárólag érvényesek.

A nagykereskedői árakat csak azok számíthatják fel, akik teljesen elvégezik a következő nagykereskedői tevékenységet, ú. m.:

Az árúnak a termelőktől való összevásárlása, a piacról vagy a nagykereskedő telepéről a feladóállomásra való szállítása, becsomagolása, vasuti kocsiba való berakása, a szállítási igazolvány esetleges beszerzése, a szállítás fuvarkölségeinek fedezése, a súlyvesztés és a romlás kockázatának viselése, a rendeltetés helyén az árú kirakása, piacra vagy raktárba való befuvarozása és a kiskereskedőknek kisebb tételekben való átadása.

Igényt tarthat a nagykereskedői árra a termelő is, ha a fel-sorolt feladatokat tényleg mind elvégezte. Ha a nagykereskedői teendőköt többen végzik, akkor a teljesített munka, a vállalt kockázat és a viselt költségek arányában osztandó meg azon különbözet, amely a termelői és a nagykereskedői ár között mutatkozik.

A helyi hatóság az alább meghatározott maximális árak keretén belül megállapíthatja azokat az árakat, amelyeket a termelő a helyi piacokon való elárusítás esetén követelhet, továbbá amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepén akár nagyban, akár kicsinyben való árusítás esetén kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárusítók köteleztetnek, hogy az elárusítóhelyeken az ott eladásra kerülő zöldség-, főzelék- és gyümölcsstermények maximális fogyasztói árait feltűnően és a vevök által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapesten, 1918. évi július hó 25-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 27-én kelt 168. számában.

Termény neve:	Ára 100 kg.-ként termelőnél	koronában nagykereskedőnél	Ára kg.-ként fillérben fogyasztónak
Májusi répa, letisztítva	50	65	80
Kelkáposzta és fodros kel súly szerint	60	88	112
Kalaráb, letisztítva, csak a középső szivleve- lekkel	60	88	112
Korai nyári káposzta	80	110	138
Sárgarépa, petrezselyem, pasztinák levéllel, súly szerint	70	104	124
1 kötegen 5—10 darab legalább 25 deka	—	—	32
Zöldpaprika <i>a)</i> tölteni való 100 darab	10	13	16
<i>b)</i> hegyes, erős 100 darab	4	5	6
Vöröshagyma (szár nélkül)	90	117	148
A vöröshagyma nagykereskedői árában a zsák ára nincs benne, a zsák önköltségi ára a nagykereskedői árhoz hozzászámítható.			
Érett fokhagyma	200	256	300
Céklarépa, levél nélkül	70	94	110
Nagy, barna, nyári, fehér, sör- és fekete retek, nagyság szerint 100 db.	6—10	8—12	10—14
Fejessaláta 100 fej	8	12	16
Kötöző- és fodros (cukor-) saláta súly szerint	40	56	70
Torma	170	210	250
Laboda és sóska	40	66	80
Zöldborsó:			
<i>a)</i> hüvelyes	110	154	184
<i>b)</i> hüvelj nélküli szemes zöldborsó	—		360
			1 liter 220

Termény neve:	Ara 100 kg.-ként termelőnél	Ara kg.-ként füllében fogyasztónak
Zöldbab	140	216
Vajbab, viaszbab	180	270
Főzőtök	40	76
Ugorka	70	130
Paradicsom	90	116
Csöves gyenge tengeri 100 drb	14	162
Kajszinbarack, sárgabarack I. rendű	180	22
» II. »	120	280
Nyári (vörös és egyéb fajta) szilva	70	200
Ringló szilvafajták	110	134
Őszibarack:	150	250
különleges nemes fajta, kiváló nagyságú, válogatott, hibátlan példányok	400	600
I. rendű	240	380
II. rendű	140	240
Szamóca, földieper (erdei és kerti)	240	360
Málna (erdei és kerti)	240	360
Nyári alma: rétesbe való	150	250
közönséges	120	200
Nyári körte: I. rendű	200	300
II. rendű	160	250
Dió (zsák nélkül):		
a) vidéken	350	520
b) Budapesten	—	550
Dióbél (tisztatály)	1500	1770

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 72/1918. VII. Ib. sz. hirdménye a labodáért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi március hó 15-étől 31-éig.¹⁾

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség, főzelék és gyümölcs forgalombahozatala tárgyában 1917. évi július hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint a 4.207/1915. M. E. számú rendelete alapján a Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával kihirdettetik, hogy a labodáért 1918. évi március hó 15-től bezárólag 31-éig, illetőleg további rendelkezésig a következő legmagasabb árak állapíttatnak meg, azzal a megjegyzéssel, hogy az alanti termelői árak akár a termelőnél, akár a piacon vagy kereskedőnél — a nagykereskedelmi forgalomban pedig a nagykereskedő raktárában — mindig a helyi kialakult szokások szerint átvéve értendők. A szállítási igazolványok kiállításakor fizetendő jutalék a nagykereskedelmi árakba van beszámítva.

100 kg. laboda ára a termelőnél	90— K,
a nagykereskedőnél	140— „
a kiskereskedőnél 1 kg.	170— „

Ha a termelő a kiskereskedőnek ad el, a nagykereskedői árat igényelheti, feltéve, hogy a nagykereskedő, illetve kiskereskedő kötelezettségeit teljesítette; azonban a helyi hatóság — a fent meghatározott maximális árak keretén belül — megállapíthatja azokat az árakat, melyeket a termelő a helyi piacon való árúsítás esetén követelhet, továbbá, amelyeket a helyi fogyasztókat kiszolgáló kiskereskedő a fogyasztónak felszámíthat. A termelő telepen akár nagyban, akár kicsinyben való árúsítás esetén, kizárólag a termelői árak számíthatók fel.

Az elárúsítók köteleztetnek, hogy az elárúsító helyeken eladásra kerülő maximális kiskereskedői árait feltűnően és a vevő által hozzáférhető módon függesszék ki.

Budapest, 1918. évi március hó 7-én.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 88.000. 1918. O. K. H. számú rendelete a zöldség- és gyümölcsfélék szállítási igazolványai tárgyában.²⁾

A m. kir. minisztérium 2.400/1917. M. E. számú rendeletének 5. §-ában nyert felhatalmazás alapján a 73.100/1917. IX., illetőleg 94.950/1917. O. K. H. számú rendeletekben egyes zöldség- és gyümölcsneműek szállításának igazolványhoz kötésére nézve foglalt rendelkezéseket a m. kir. földművelésügyi miniszter úrral egyetértő-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi március hó 12-én kelt 60. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 7-én kelt 81. számában.

leg kiterjesztem a csicsókára is, azzal az eltéréssel, hogy a szállítási igazolvány csupán a magyar szent korona országainak területén kívül eső helyre, valamint a 300/1916. F. M. Eln. számú rendelet 9. §-ában felsorolt állomásokra való szállítás esetében kötelező s az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi részvénytársaság, valamint ennek erre felhatalmazott kerületi megbízottai a szállítási igazolványt csupán előzetesen kikért hozzájárulásom alapján szolgáltatathatják ki.

A jelen rendeletem a folyó 1918. évi április hó 7. napján lép életbe.

Budapest, 1918. évi április hó 6. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. Miniszter 74.338/1918. XI. számú körrendelete egyes szükségleti cikkeknek biztosítása céljából köthető termelési szerződésekről.¹⁾

(Valamennyi közvetlen ellátásban levő üzem részére.)

A folyó gazdasági évben a közvetlen ellátásban levő üzemek és szervezetek főzelék- és zöldség-, továbbá burgonya-, különösen pedig hüvelyes-szükséglete csak részben volt általam kielégíthető, mert az összes szükségletekkel szemben rendelkezésre álló készletek elegendők nem voltak.

E tapasztalatok alapján a közvetlen ellátásba vont üzemeknek és szervezeteknek a jelen gazdasági évben lehetővé kívánom tehát tenni, hogy alkalmazottaik főzelék-, zöldség-, burgonya-, nemkülönben hüvelyes-szükségletének biztosítására termelési szerződéseket köthessenek.

E szerződések megkötésénél szem előtt tartandó, közlöm Címmel, hogy lehetőleg telephelyükhöz közel eső és azzal kellő forgalmi összeköttetéssel is bíró olyan termelővel kössenek csak ily szerződést, ki a szerződés tárgyát képező cikk termelésével már eddig is foglalkozott, vagy erre gazdasága kellő módon be van rendezve. Ennek szem előtt tartása különösen azért fontos, mert csak kevés cikkből és így burgonyából alig, hüvelyesekből pedig semmiesetre sem áll módomban a termelők részére vetőmagot rendelkezésre bocsátani. Ha tehát a termelő kellő vetőmaggal nem bír, úgy a szerződésben vállalt kötelezettségének megfelelni úgy sem tudna.

A szerződést az egyes cikkekből csak oly mennyiségre szabad megkötni, mint amilyen mennyiségre abból a cikkből Cím által ellátandók élelmezésére tényleg szükség van. Az alkalmazottak közül azok, kik szükségletük fedezéséről önellátás útján tudnak gondoskodni, — aminek megállapítására a mult évek tapasztalatai már kellő támpontot nyújtanak, — a szükséglet megállapításánál figyelmen kívül hagyandók.

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi április hó 15-én kelt 6. számában.

A termelési szerződések az ide mellékelt tervezet szerint kö-
tendők meg. Magától értetődik, hogy a szerződésben az adott ese-
tekhez képest megfelelő pótrendelkezések is felvehetők, azonban
ezek, a tervezetben közölt rendelkezésekkel ellentétben semmi-
esetre sem állhatnak.

Amennyiben az egyes szerződések általam jóváhagyatnak, úgy
az abban biztosított terménymennyiséget Cím részére annak idején
az esetleges rekvirálás alól mentesítem és annak elszállításához
szükséges igazolvány kiadását elrendelem.

A szerződések jóváhagyásom kieszközlése végett két teljesen
egyenlő példányban legkésőbb folyó évi május hó 1. napjáig a ve-
zetésem alatt álló hivatalhoz felterjesztendők. Egyidejűleg be kell
mutatni a Cím által az illető cikkből ellátandó egyének számát
igazoló községi bizonylatot is.

Budapest, 1918. évi április hó 1-én.

A) minta a 74.338/1918. XI. számú körrendeletéhez.

Termelési szerződés

amely egyrészt . . . . . másrészt . . . . .
. . . . . mint termelő között a mai napon a követ-
kezőképen létesült:

1. . . . . mint termelő kijelenti, hogy
. . . . . megye . . . . . járás . . . . . község
határában fekvő . . . . . birtokán
(bérletén) a . . . . . részére
. . . . . termelésére és szállítására
kötelezettséget vállal azzal, hogy a felsorolt terményekből . . .
. . . . . legkésőbb folyó 1918. év
. . . . . hó . . . . . napjáig ennek alkalmazottai, mun-
kásai és ezek családtagjai ellátása céljából a . . . . .
. . . . . részére tartozik átadni, ez utóbbi pedig tartozik azt átvenni.

2. Termelő tartozik intézkedni aziránt, hogy az ekként a vevő
részére biztosított mennyiségek . . . . .
vasút- (hajó-) állomáshoz mint teljesítési helyre saját költségén
szakszerű módon kiszállíttassanak.

3. Köteles a termelő a vevőt legalább is 8 nappal korábban
táviratilag és külön ajánlott levélben arról értesíteni, hogy a ter-
mények vagy azoknak egy része mikor lesz szállításra alkalmas,
hogy a vevő az árú felett idejekorán rendelkezessék.

4. A termelt árút a termelő köteles egészségesen, emberi táp-
lálkozásra alkalmasan, föld- és sármentesen, a kereskedelmi forgal-
omban általában szokásos minőségben, hivatalosan mérlegelve, az
állomásra kiállított vasúti kocsikba (hajókba) rakva, ezek hiányában
pedig az állomáson átadni.

5. A vételár az árú feladása után mindenkor, az érvényes ter-
melői maximális ár alapján egyenlítendő ki.

6. Abban az esetben, ha a vevő az árút vagy annak egy részét csomagolva kívánja szállítani, úgy a szükséges göngyöletet vevő tartozik az állomásra bérmentve elküldeni. A csomagolást ebben az esetben a termelő tartozik eszközölni és a csomagolási eszközöket gondosan megőrizni, a csomagolás díjazására vonatkozólag az ármaximálásra nézve a szállítás idejében érvényben levő vonatkozó rendelet lesz irányadó.

7. Ha a termelő birtokát (bérletét) eladná (átruházná), a birtokos személyében beállott változás a termelő kötelezettségeit nem érintheti, minélfogva a termelő szavatosságot vállal aziránt, hogy jogutódja mindazokat a kötelezettségeket, amelyeket a szerződés kapcsán vállalt, szintén mindenben betartja.

8. Ezen szerződést . . . . . tartozik jóváhagyás végett a jelen szerződés tárgyát képező cikkel ellátandói számát igazoló községi hatósági bizonylattal együtt az Országos Közélelmezési Hivatalhoz bemutatni és a szállításhoz szükséges igazolványok kiszolgáltatását az Országos Közélelmezési Hivataltól kieszközölni, egyáltalában mindkét fél köteles a tőle megkívánt mindazon bejelentéseket megtenni és mindazon kötelezettségeknek eleget tenni, melyek vonatkozó rendeletek értelmében jelen szerződés érvényesíthetéséhez és a szerződés tárgyát képező . . . . . mennyiségeknek rendeltetéséhez képest leendő felhasználása céljából szükségesek.

9. Ezen szerződés értelmezésénél, különösen pedig a felszámítható árak és költségek megállapításánál az érvényben álló rendeletek lesznek a felek között irányadók.

1918. évi . . . . .

A m. kir. minisztérium 2.202/1918. M. E. számú rendelete a zöldség, főzelékfélék és gyümölcs vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításhoz szükséges igazolványok tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli :

1. §.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter felhatalmaztatik, hogy a zöldség, főzelékfélék és gyümölcs vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában érvényben álló rendelkezésektől a szükséghez képest eltéréseket állapíthasson meg. Nevezetesen e cikkek tekintetében a szállítási igazolványok kiállítására és kiszolgáltatására jogosult hatóságokat és a használandó szállítási igazolványi űrlapokat az érvényben álló rendelkezésektől eltérőleg határozhatja meg, továbbá elrendelheti, hogy szállítási igazolvány az említett cikkek közül

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 9-én kelt 131. számában.

csak egyes általa meghatározott cikkekhez, vagy általa meghatározott súlyhatárokon túl legyen szükséges, esetleg a szállítási igazolványi kényszert a szükséghez képest egészen vagy részben fel is függesztheti és meghatározhatja a szállítási igazolvány kiszolgáltatásáért szedhető jutalékot. A Horvát-Szlavonországokban feladásra (elküldésre) kerülő küldemények tekintetében az előbbi bekezdésben meghatározott jog a bánt illeti.

2. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Területi hatályára és végrehajtására nézve a 4.551/1915. M. E. számú rendelet 12. §-a irányadó.

Budapest, 1918. évi június hó 6. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 111.000/1918. O. K. H. számú rendelete a zöldség, főzelékfélék és gyümölcs vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztériumnak 2.202/1918. M. E. számú rendeletében nyert felhatalmazás alapján a zöldség, főzelék és gyümölcsfélék vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában az alábbiakat rendelem:

1. §.

A nyers vagy feldolgozott (konzervált stb.) zöldség, főzelék és gyümölcs vasúton, hajón vagy gépkocsin való szállításához szükséges igazolványokra a 4.551/1915. M. E. számú rendelet és az ezt kiegészítő rendeletek rendelkezései irányadók a jelen rendelet 2. és 3. §-ában foglalt eltérésekkel.

2. §.

Szállítási igazolvány kötelezettsége alá esnek a jelen rendelet 3. §-ában meghatározott keretek között a zöldség-, főzelék- és gyümölcsfélék, valamint a konzervfélék közül a következők:

I. zöldség- és főzelékfélék: étkezési hagyma, még pedig zöld, érett hagyma, érett vöröshagyma vagy fokhagyma, valamint dughagyma, továbbá az étkezési célokra szolgáló répafélék: sárga- vagy murokrépa (karotta is), cékla vagy vörösrépa, fehér vagy kerekkrépa, párhagyma, petrezselyem, pasztinák, tök (főző és sütő), kalaráb, kelkáposzta és egyéb kelfélék, fehér és vörös fejeskáposzta, uborka, paradicsom, retek, gumós zeller, paraj (laboda, spenót), torma, asztali csemege-tengeri, zöldpaprika, zöldbab, zöldborsó, saláta és a csicsóka;

II. gyümölcsfélék: szilva, dinnye, gesztenye, alma, birsalma, körte, birskörte, dió, mogyoró, kajszinbarack, őszibarack, cseresznye

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 9-én kelt 131. számában.

és meggy, erdei és kerti eper, szamóca, málna, áfonya, szeder, köszméte és ribiszke;

III. Konzervfélék: az I. és II. alatt felsorolt zöldség-, főzelék- és gyümölcsfajtákból bármiként készült (savanyítás, sózás, szárítás, aszalás, befőzés, cukrozás, préselés stb. útján készített konzervek), továbbá a szamóca (eper), áfonya, málna, szeder, ribiszke (veresszőlő), pöszméte (egres) gyümölcsből bármiként készült konzerv (gyümölcshús, marmelad, befőtt stb.) és bármilyen üdítő ital készítésére szolgáló szörp, valamint mindezen cikkek félgyártmányai, mint pl. a málna-succus (anyalé).

3. §.

A 2. §-ban felsorolt nyers terményekhez és feldolgozott cikkekhez az alábbi keretek között szükséges a szállítási igazolvány:

Magyarország területén belül való szállítás esetében szállítási igazolvány nyersterményekre vonatkozólag csupán 1.000 kg.-ot meghaladó súlyú küldeményekhez szükséges. E viszonylatban a szállítási igazolványt a nyersterményekre nézve a 4.551/1915. M. E. sz. rendelet 4. §-ában megjelölt hatóságok (kis- és nagyközségekben a járási főszolgabíró, rendezett tanácsú városokban a rendőrkapitány, törvényhatósági joggal felruházott városokban, Budapest székesfővárosban és Fiume városában a tanács által erre kijelölt tisztviselő), a feldolgozott (konzervált stb.) cikkekre nézve pedig kizárólag az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi részvénytársaság szolgáltatja ki.

A Horvát-Szlavonországokban fekvő helyekre, valamint a magyar szent korona országainak határain kívül fekvő helyekre, úgyszintén olyan vasuti állomásokra való szállítás esetében, amely állomásokon a magyar szent korona országainak területén kívül eső vasuti vonalakra átmenet történik, a küldemény súlyára való tekintet nélkül minden esetben szükséges a szállítási igazolvány. Ebben a viszonylatban a szállítási igazolványt az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető minisztertől nyert felhatalmazás alapján és utasításai szerint kizárólag az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi részvénytársaság szolgáltatja ki.

A szállítási igazolvány kiállításához a jelen rendelethez mellékelt minta szerinti megfelelő űrlapon kell használni.

4. §.

Azokban az esetekben, midőn a szállítási igazolványt a 4.551/1915. M. E. sz. rendeletben említett hatóságok szolgáltatják ki, a szállítási igazolvány kiállításáért jutalék nem jár, azokban az esetekben pedig, amelyekben a szállítási igazolványt a jelen rendelet értelmében az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi részvénytársaság szolgáltatja ki, a részvénytársaság részére az igazolvány kiszolgáltatásáért jutalék fizetendő. E jutalék, ha a szállítás Magyarország területén belül eső helyre történik, a

A) ..... szám. A) ..... szám. A 2202/1918. M. E. sz. rendelet alapján.

Tólap.

Feladó neve:

Feladó lakhelye:

Feladási állomás:

Címzett neve:

Rendeltetési állomás:

Küldemény tartalma és súlya kg.

A szállítási igazolványt kiállító hatóság belyegzője:

A fenti adatokkal kitöltött, szállítási igazolvány átvételét ismerem:

.....19..... hó..... n.

(aláírás.)

A szállítási igazolvány mindkét hasábján, vörös színben, ferdén a következő felirat van kereshíttül nyomatva: »Zöldség, főzelék, gyümölcs és ezekből készült konzervek belföldi szállításához»; a II. ellenőrző szelvényen szintén vörös színben ferde vonal van kereshíttül nyomatva.

SZÁLLITÁSI IGAZOLVÁNY.

Csak Magyarország belterületén eszközöltendő szállításokra érvényes.

..... (feladó neve) (lakása)

jogosult arra, hogy ..... kg, azaz ..... kilogramm..... t (az árú megjelölése)

ezen szállítási igazolvány keltétől számított egy hónapon belül ..... állomásra vasúton ..... állomásra vasúton ..... hajón ..... címére elszállíthatasson.

Kelt..... 191..... hó..... n.

A szállítási igazolványt kiállító hatóság belyegzője:

aláírás.

A szállítási igazolványt a fuvarokmányokhoz tartósan hozzá kell fűzni. — Nemszállítás esetén az igazolvány az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságnak, Budapestre küldendő vissza.

II.

Ellenőrző szelvény **Ellenőrző szelvény**
az A) ..... sz. az A) ..... sz.
szállítási igazolványhoz, szállítási igazolványhoz.

Feladó neve:

Feladási állomás:

Címzett neve:

Rendeltetési állomás:

Küldemény tartalma és súlya kg.: Küldemény tartalma és súlya kg.

Rendeltetési állomás belyegzője.

Feladó állomás keletbelyegzője.

Ezt az ellenőrző-szelvényt a feladó vasúti vagy hajó- a rendeltetési állomás köteles állomás lefejté, lebelyegzi és lefejteti, lebelyegezni és az az Országos Zöldség-, Országos Közélemezési Főzelék- és Gyümölcs-, Hivatalnak, Budapestre forgalmi Részvénytársaságnak, Budapestre küldeni.

Ezt az ellenőrző-szelvényt a feladó vasúti vagy hajó- a rendeltetési állomás köteles állomás lefejté, lebelyegzi és lefejteti, lebelyegezni és az az Országos Zöldség-, Országos Közélemezési Főzelék- és Gyümölcs-, Hivatalnak, Budapestre forgalmi Részvénytársaságnak, Budapestre küldeni.

B) ..... szám. A 2.202/1918. M. E. számú rendelet alapján.

SZÁLLÍTÁSI IGAZOLVÁNY.

Magyarország területén kívül eső állomásokra eszközzendő szállítási igazolványhoz.

..... (teladó neve)
 ..... (lakása) jogosult arra,
 hogy ..... kilogramm .....-t

(az árú megjelölése) ezen szállítási igazolvány keltétől számított egy hónapon belül
 ..... állomásra
 gépkocsin
 vasuton
 hajón
 ..... címére elszállíthasson.

Kelt ..... 19 ..... hó ..... n.

ORSZÁGOS KÖZÉLELMEZÉSI HIVATAL.

Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaság.

A szállítási igazolványt a fuvarokmányhoz tartósan hozzá kell fűzni. Nem-szállítás esetén az igazolvány az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságnak Budapestre küldendő vissza. Az igazolvány elvesztése vagy elkallóása esetén a 72-430/1915. F. M. számú rendelet alapján 2.000 korona kötbér fizetendő.

A szállítási igazolvány mindkét hasábján vörös színben, ferdén a következő felirat van keresztül nyomtatva : »Zöldség, főzelék, gyümölcs és ezekből készült konszervek külföldi szállításához« ; a II. ellenőrző szelvényen szintén vörös színben ferde vonal van keresztül nyomtatva.

II.

Ellenőrző-szelvény

a B) ..... sz. szállítási igazolványhoz.

Rendeleatszám .....

Feladó neve:

Feladási állomás:

Címzett neve:

Rendeltetési állomás:

Küldemény tartalma és súlya:

Rendeltetési állomás keletbélyegzője.

Ezt az ellenőrző-szelvényt a rendeltetési állomás köteles lefejteti, lebélyegezni és az Országos Közélelmelési Hivatalnak Budapestre beküldeni.

I.

Ellenőrző szelvény

a B) ..... sz. szállítási igazolványhoz.

Rendeleatszám .....

Feladó neve:

Feladási állomás:

Címzett neve:

Rendeltetési állomás:

Küldemény tartalma és súlya:

Feladó állomás keletbélyegzője.

Ezt az ellenőrző-szelvényt a feladó vasuti vagy hajóállomás lefejteti, lebélyegezi és az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Részvénytársaságnak Budapestre küldi.

Küldemény értékének 2⁰/₀-a, ha pedig a szállítás Horvát-Szlavonországokban fekvő helyre, vagy pedig a magyar szent korona országainak határain kívül fekvő helyre történik, a küldemény értékének 4⁰/₀-a.

5. §.

A jelen rendelet valamely rendelkezésének megszegése vagy kijátszása a 4.551/1915. M. E. sz. rendelet büntető rendelkezései alá esik.

6. §.

Ez a rendelet 1918. évi június hó 17. napján lép életbe. Ettől a naptól kezdve ez a rendelet lép a 2.400/1917. M. E. a 2.736/1917. M. E. és 3.686/1917. M. E. számú (Budapest Közlönynek 1917. évi július hó 6. napján megjelent 153., 1917. évi július 31. napján megjelent 174. és 1917. október hó 2. napján megjelent 227. számában kihirdettetett) rendeleteknek, továbbá a 73.100/1917. O. K. H., 77.000/1917. O. K. H., 77.200/1917. O. K. H. 77.599/1917. O. K. H., 94.950/1917. O. K. H.), 88.000/1918. O. K. H. és ad 88.000/1918. O. K. H. számú rendeleteknek a nyers vagy feldolgozott zöldség, főzelékfélék és gyümölcs szállításáról intézkedő rendelkezései helyébe.

Budapest, 1918. évi június hó 7. napján.

A Zöldség és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 87/1918. Ib. számú hirdetménye a májusi répáért 1918. évi július hó 10-től július hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról.¹

A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség- és főzelékféléknek forgalombahozatala tárgyában 1917. évi június hó 5-én kiadott 2.400/1917. M. E., valamint 4.207/1915. M. E. sz. rendelete alapján az Országos Közélelemzési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával kihirdettetik, hogy a *májusi répa* legmagasabb ára gyanánt 1918. évi július hó 10-étől július hó 15-ig bezárólag a következő legmagasabb árak állapíttatnak meg, ú. m.: 100 kg.-ként koronában termelőnél 50, nagykereskedőnél 65, 1 kg. fogyasztónak 80 fillér.

Az árú forgalombahozatalára vonatkozólag a Budapesti Közlöny 1918. évi június hó 29-én kiadott számában közzétett 86/1918. Ib. számú rendelkezések a májusi répára is érvényesek.

Budapest, 1918. évi július hó 7-én.

¹) Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi július hó 9-én kelt 152. számában.

Zsákok földolgozásának és forgalomhozatalának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 3.100/1917. M. E. számú rendelete új és használt zsákok feldolgozásának és forgalomba hozatalának korlátozása tárgyában.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

I. A rendelet hatálya alá eső cikkek.

1. §.

A jelen rendelet rendelkezései alá esnek az összes mezőgazdasági termények, ipari és bányászati termékek csomagolására használatos jutából, pamutból, kenderből, lenből, papírból, valamint ezeknek az anyagoknak keverékeiből, vagy az ezekkel az anyagokkal kevert más anyagokból előállított szövetekből készült új vagy használt megtöltetlen zsákok.

II. Zsákbizottság.

2. §.

A jelen rendeletben meghatározott tennivalók ellátására és általában a zsákszükséglet biztosítása érdekében szükséges intézkedések tárgyában véleményadásra a kereskedelemügyi miniszter Zsákbizottságot alakít, mely az általa kinevezett elnökön és alelnökön kívül az érdekelt minisztereknek, az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszternek és Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjának kiküldötteiből, valamint a kereskedelemügyi miniszter által a termelő, kereskedő és fogyasztó érdekeltség köréből meghívott tagokból áll.

A Zsákbizottság nem tisztviselő tagjai a kereskedelemügyi miniszternek fogadalmat tesznek arra, hogy lelkiismeretesen és pártatlanul fognak eljárni és a bizottság ügyeit, valamint a bizott-

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1917. évi október hó 14-én kelt 238. számában.

sággal érintkező ügyfeleknek üzleti ügyeit titokban tartják. A Zsák-bizottság ügyrendjét, ügykezelésének költségét és ennek fedezetét a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

Azokat a tennivalókat, amelyeket a jelen rendelet a Zsák-bizottság hatáskörébe utal, Horvát-Szlavonországekban a bán által létesítendő szervezet látja el.

III. Bejelentési kötelezettség.

3. §.

Mindazok, kik az. 1. §-ban felsorolt zsákok felett rendelkeznek, kötelesek készletüket az 1917. évi október hó 15. napján volt állapot szerint a Zsákbizottságtól (Budapest, IV., Párisi-utca 2.) vagy az elsőfokú iparhatóságtól beszerezhető bejelentőlapok felhasználásával legkésőbb 1917. évi október hó 25. napjáig a Zsák-bizottság útján a kereskedelemügyi minisztériumnak bejelenteni. A bejelentőlapok minden rovatát pontosan ki kell tölteni.

A további bejelentéseket az 1917. évi november hó 30. napján, 1918. évi január hó 31. napján és az 1918. évi március hó 31. napján volt állapot szerint a következő hó 10. napjáig kell a jelen rendelet rendelkezéseinek megfelelően teljesíteni. Ujabb bejelentéseket a szükséghez képest a kereskedelemügyi miniszter rendelhet el.

A bejelentésre irányadó napon fuvarozás alatt levő készleteket a címzett köteles megérkezésük után nyolc napon belül bejelenteni.

Zsákkölcsönzők nemcsak raktárukban levő készletüket kötelesek bejelenteni, hanem a kölcsönadott zsákokat is. Kölcsönzött zsákokat használók ezeket a zsákokat nem kötelesek bejelenteni.

Visszaadás kötelezettségével eladott, valamint hatósági rendelkezés következtében visszaadandó zsákokat, az eladó, illetőleg a zsákot szolgáltató köteles bejelenteni.

Szállítmányozóknál beraktározott készleteket nem a szállítmányozók, hanem a zsákokkal való rendelkezésre jogosult köteles a fenti módon bejelenteni.

Mindazok, akiknek birtokában vagy őrizetében zsákkészletek vannak, kötelesek a Zsákbizottságnak készleteikről minden adatot és felvilágosítást megadni és ezeknek igazolására a Zsákbizottság által kívánt okiratokat bemutatni.

IV. Bejelentésre nem kötelezettek.

4. §.

A bejelentési kötelezettség nem terjed ki a mezőgazdák (haszonbérlők) és a mezőgazdasági vállalatok (szövetkezetek is) zsákkészleteiből a gazdaságban, illetőleg a vállalat üzemében okvetlen szükséges zsákokra, de egy-egy önálló gazdasági üzemben (intéző-

ség, major stb.) legfeljebb 500 darab zsákra, valamint a magánháztartásokban levő zsákokra.

A kereskedelemügyi miniszter felhatalmazása alapján a Zsákbizottság a szükséghez képest és a helyi viszonyok figyelembevételével elrendelheti az egész országban, vagy egyes vidéken a magánháztartások zsákkészleteinek a bejelentését is.

Az állam és az állami intézetek (ideértve a katonai intézeteket is) tulajdonában levő készletek bejelentésére nézve külön intézkedések történnek.

V. A készletek nyilvántartása.

5. §.

Mindenki, aki a fentiek szerint bejelentésre van kötelezve, köteles olyan raktárkönyvet vagy feljegyzéseket vezetni, amelyből, illetve a melyekből a bejelentett készlet nagysága és annak minden növekedése és csökkenése (felhasználás, eladás stb.) megállapítható.

VI. Zsákok átalakításának tilalma.

6. §.

Az 1. §. meghatározása alá eső zsákoknak eredeti rendeltetésüktől eltérő célokra való feldolgozása vagy az eredeti rendeltetésüktől eltérő más méretekre való átalakítása csak a Zsákbizottság (2. §.) engedélyével történhetik.

Az üzemi célokra többé nem használható zsákokat birtokosuk csak a jelen rendelet 7. §-a szerint vásárlásra jogosultaknak adhatja el.

VII. A zsákok forgalombahozatalának korlátozása.

7. §.

E rendelet életbelépésének napjától kezdve az 1. §-ban említett használt zsákokat csakis azok vásárolhatnak, akiket a Zsákbizottság vásárlási jogosultsággal ruház fel. A vásárlási jogosultságot (igazolványt) a Zsákbizottságtól kell kérni.

Az előbbi bekezdés rendelkezései, ha egyéb intézkedések másképp nem rendelkeznek, nem vonatkoznak a vámkülföldről e rendelet életbelépése után behozott zsákokra, amennyiben a tulajdonos a külföldi származást a behozataltól számított nyolc napon belül a Zsákbizottságnak bejelenti és igazolja.

Az 1. §-ban felsorolt új zsákok — az állami hatóságokat (ideértve a katonai hatóságokat is) illető új zsákok kivételével minden esetben csak a Zsákbizottság engedélyével hozhatók forgalomba.

VIII. Zsákok visszaadásának kötelezettsége.

8. §.

Zsákba csomagolt bármely cikk eladója köteles vevőjével szemben biztosíték kikötésével, vagy más megfelelő módon gondoskodni arról, hogy a vevő a neki szállított árukat tartalmazó zsákokat mindjárt kiürítésük után, de legkésőbb az átvételtől számított négy héten belül a zsákot szolgáltató vállalatnak visszaküldje.

A visszaszolgáltatás módozatait, nevezetesen a vevő által viselendő kopási díjat és a netáni javítás költségeinek felszámíthatóságát stb. a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyásával a Zsákbizottság állapítja meg.

A polgári fogyasztás céljaira szállított őrlemény csomagolására használt zsákok visszaszolgáltatására vonatkozó rendelkezéseket az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter állapítja meg.

Sózsákok, valamint a pénzügyi igazgatás keretében felhasznált egyéb zsákok visszaszolgáltatására vonatkozólag a pénzügyminiszter rendelkezései mérvadók.

A katonai hatóságoknak szállított cikkek csomagolására használt zsákok visszaszolgáltatására a jelen §. rendelkezései nem vonatkoznak.

IX. A zsákkölcsönzés korlátozása.

9. §.

E rendelet életbeléptetésének napjától kezdve zsákokat csakis azok a vállalatok adhatnak kölcsön, amelyek zsákok kölcsönadásával már 1914. évi augusztus hó 1. előtt iparszerűleg foglalkoztak és amelyeket ez alapon a Zsákbizottság kölcsönadási jogosultsággal ruház fel. A feljogosított kölcsönadók zsákot csakis a Zsákbizottság utasításai és az általa megállapított feltételek mellett adhatnak kölcsön.

A kölcsönadási jogosultságot (igazolványt) a Zsákbizottságtól kell kérni. A zsákok kölcsönadásánál felszámítható használati díjat a Zsákbizottság a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyásával időnként állapítja meg.

X. Ármegállapítás és eladási kényszer.

10. §.

A kereskedelemügyi miniszter az 1. §-ban említett zsákokért követelhető legmagasabb árat rendeletileg megállapíthatja.

11. §.

Az 1. §-ban említett zsákok tulajdonosa köteles készletét a kereskedelemügyi miniszter utasítására az e miniszter által megjelölt hatóságnak, vállalatnak vagy egyéneknek eladni és átadni.

Az állami hatóságok által (ideértve a katonai hatóságokat is) rendelt új zsákokra ez a §. nem vonatkozik.

Ha az első bekezdés alá eső zsákokra nézve legmagasabb ár van megállapítva, a vevő, ha a kereskedelemügyi miniszter más átvételi árt nem állapított meg, továbbá ha a felek maguk a maximális áron alul más árban meg nem egyeztek, ezt a maximális árt kötelesek megfizetni. Ily legmagasabb ár hiányában, ha a felek az ár irányában meg nem egyeznek, az átvételi árt bizottság állapítja meg, amely a kereskedelemügyi miniszternek két és a Zsák-bizottságnak egy képviselőjéből áll. Ha a katonai igazgatás szükségletének fedezéséről van szó, a bizottságban a katonai igazgatás képviselője, ha pedig polgári hatóság van a vételnél érdekelve, a bizottságban az illető hatóság képviselője, illetve Horvát-Szlavonországokat illetőleg a bán képviselője is helyet foglal. A bizottság két szakértő meghallgatásával határoz, akiket a kereskedelemügyi miniszter jelöl ki.

Ha a fél a bizottsági ármegállapítást el nem fogadja, az átvételi árt egy vagy több szakértő meghallgatásával a készletek fekvésének helye szerint illetékes kir. járásbiróság végzéssel állapítja meg. A megállapítás tárgyában hozott végzés ellen a kir. törvényszékhez felfolyamodásnak van helye. A kir. törvényszék határozata ellen további felebbvitelnek helye nincs. Az ebben a birói eljárásban hozott határozat mindkét félre kötelező és az eldöntött kérdés perben sem lehet vita tárgya. Az eljárás költségének viselése felől a bíróság a körülmények figyelembevételével belátása szerint határoz. Egyebekben az eljárásnál az 1911 :I. t.-c. 382—385. §-ai megfelelően alkalmazandók. A szerződő felek jogaira és kötelezettségeire nézve minden más vonatkozásban az általános jogelvek irányadók.

Horvát-Szlavonországokban a birói út igénybevételére vonatkozó szabályok megállapítása iránt a bán intézkedik.

Az ármegállapításra vonatkozó birói eljárásnak a zsák átadására nincsen halasztó hatálya. A birói megállapítás előtt átvett zsákért a vevő egyelőre a jelen §. második bekezdésében említett bizottság által meghatározott árt köteles fizetni.

Ha az eladásra kötelezett fél a zsákot a vevőnek önként át nem adja, a készletnek a kereskedelemügyi miniszter által kijelölt átvető részére való átadása iránt az elsőfokú rendőri hatóság intézkedik. Ez a rendelkezés a félnek a 16. §-on alapuló felelősségét nem érinti.

XI. Szállítási igazolványok.

12. §.

A jelen rendelet életbelépésének napjától kezdve bárminő használt vagy új megtöltetlen zsákot vasúton, hajón, tengelyen, gépkocsin vagy a postai polgári forgalomban a magyar szent korona

országainak területén kívül eső helyre, úgyszintén olyan vasúti állomásokra, amelyeken a magyar szent korona országainak területén kívül eső vonalakra való átmenet történik, csak a Zsákbizottság írásbeli engedélyével (szállítási igazolvánnyal) szabad szállítani.

A szállítási engedélyt (szállítási igazolványt) a Zsákbizottságtól kell kérni.

Állami hatóságoktól állami hatóságokhoz (ideértve a katonai hatóságokat is) való szállítások esetén szállítási igazolványokra nincsen szükség.

A szállítási engedélyt (szállítási igazolványt) a fuvarlevélhez, illetőleg szállítólevélhez hozzá kell fűzni és azt az árút felvevő állomásnak, illetőleg postahivatalnak annak jeléül, hogy az engedély szállításra már használtatott és újból fel nem használható, a feladó állomásnak, illetőleg a felvevő postahivatalnak keletbélyegzőjével le kell bélyegeznie.

XII. Ellenőrzés és kivételek engedélyezése.

13. §.

A jelen rendelet végrehajtásának ellenőrzésére külön ellenőrző közegek alkalmazhatók, akiket megfelelő igazolvánnyal a kereskedelemügyi miniszter lát el.

Az ellenőrzéssel megbízott közegeknek kivánságukra az ellenőrzéshez szükséges összes adatokat rendelkezésre kell bocsátani.

14. §.

E rendelet intézkedései alól a kereskedelemügyi miniszter indokolt esetben kivételeket engedhet.

XIII. Büntető rendelkezések.

15. §.

Aki a jelen rendelet valamely rendelkezését megszegi vagy kijátszja, vagy megszegésével vagy kijátszásával bármi módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedő elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horvát-Szlavonországokban e kihágások miatt az ott érvényes jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el.

XIV. Életbelépés.

16. §.

A m. kir. minisztériumnak 572/916. M. E., 1.630/916. M. E. és 3.359/916. M. E. számú rendeletei a jelen rendelet életbelépésével hatályukat veszítik, a hatályuk alatt keletkezett jogviszonyokra és elkövetett kihágásokra azonban ezentúl is alkalmazást nyernek.

Ez a rendelet 1917. évi október hó 15. napján lép életbe. Hatálya, amennyiben a rendelet a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott jogviszonyokra vonatkozik, Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

Horvát-Szlavonországekban ezt a rendeletet, amennyiben végrehajtása nem a központi kormányt illeti, a bán hajtja végre.

Budapest, 1917. évi október hó 12. napján.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 148.058/1917. számú rendelete a használt zsákok térítési árának megállapításáról.¹⁾

(Valamennyi magyarországi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter úr 1917. évi december hó 19-én 90.294/VI. c. számú leiratával jóváhagyta a Zsákbizottságnak azt a határozatát, melynek értelmében a használt zsákok forgalmában létrejött adásvételi ügyleteknél folyó évi november hó 15-től számítva, a malomképes 85 kg. ürtartalmú liszteszsákok 8 koronás irányító áron számíthatók. Ehhez képest a Haditerményrészvénytársaságot is felhatalmaztam, hogy a malmok által szállított zsákokat 8 koronás irányító áron vehesse át és ugyancsak ez irányító áron továbbbithassa a zsákokat a törvényhatóságoknak. Ezt tudomásul és miheztartás végett közlöm.

Budapest, 1917. évi december hó 28-án.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 16.758/1918. VI. C. számú rendelete zsákkészletek bejelentése tárgyában.²⁾

A m. kir. minisztérium 3.100/1917. M. E. számú rendeletének 3. §-ában nyert felhatalmazás alapján elrendelem, hogy mindazok, akik az említett rendelet 1. §-ában felsorolt zsákok felett rendelkeznek, kötelesek készletüket az 1918. évi május hó 31. napján, továbbá július hó 31. napján, szeptember hó 30. napján

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi január hó 28-án kelt 1. számában.

²⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi április hó 19-én kelt 91. számában.

és november hó 30. napján volt állapot szerint legkésőbb a következő hó 10-ik napjáig a Zsákbizottságtól (Budapest, IV., Párisutca 2.), vagy az elsőfokú iparhatóságtól beszerezhető bejelentőlapok felhasználásával a Zsákbizottság útján a kereskedelemügyi minisztériumnak bejelenteni.

Jelen rendeletem rendelkezésének megszegése vagy kijátszása kihágást képez, mely a 3.100/1917. M. E. számú rendelet 16. §-ába foglaltatnak megfelelően büntetendő.

Budapest, 1918. évi április hó 10-én.

A m. kir. minisztérium 1.870/1918. M. E. számú rendelete a zsákok ki- és átvitelének szabályozásáról szóló 361/1915. M. E. és 1.802. 1917. M. E. számú rendeletek módosítása tárgyában.¹⁾

Az osztrák-magyar monarchia két államának az 1908 : XII. törvény-cikkkel beiktatott szerződéses vámtarifája VII. cikke alapján a m. kir. minisztérium az osztrák cs. kir. kormánylyal egyetértve a következőket rendeli, illetve teszi közzé:

1. §.

A külföldre kiküldendő zsákok visszbehozatalára nyújtandó biztosíték mértéke az 1917. évi május hó 24-én kelt 1.802/M. E. számú rendelet²⁾ megváltoztatásával a zsákok súlyának minden kilogrammja után 6 koronáról tíz (10) koronára emeltetik fel.

2. §.

A zsákok visszbehozatalára az 1915. évi január hó 24-én kelt 361/M. E. számú rendelet³⁾ 3. §-ában két hónapban megállapított határidő négy (4) hónapra emeltetik fel.

3. §.

Ez a rendelet 1918. évi május hó 15-én lép életbe.

Budapest, 1918. évi május hó 1-én.

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 1-én kelt 101. számában.

²⁾ Ez a rendelet a biztosíték mértékét a zsákok súlyának minden kilogrammja után 6 K-ban állapította meg. (L. Pénzügyi Közlöny 1917. évi május hó 24. számában.)

³⁾ L. Háb. gazd. t. és rend., I. k. 357. l.

Zsifogó-készülékek felállítása.

A m. kir. minisztérium 983/1918. M. E. számú rendelete zsifogó-készülékek felállításáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság (Budapest, VI., Andrássy-út 2.) a jelen rendelet erejénél fogva feljogosítottatik, hogy a vágóhidakon, kórházakban, szállodákban, vendéglőkben, hentesek üzemi helyiségeiben és általában minden olyan intézmény, intézet vagy iparvállalat üzemi helyiségeiben, amelyeknél feltehető, hogy az üzemnek a csatornába elfolyó mosogató- és egyéb szennyvize jelentékenyebb mennyiségű állati és növényi zsiradékot tartalmaz, a szennyvizet levezető berendezésbe saját költségén megfelelő számú Bowermann-féle szabadalmazott zsifogó-készüléket építhessen be. A zsifogó-készülék beépítése és rendeltetésszerű használatát meg kell engedni. Ellenkezés esetében a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság az illetékes rendőrhatalóság segédletét veheti igénybe.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság köteles az érdekelt feleket a tervbe vett beépítésről a munkálatok megkezdése előtt legalább nyolc nappal ajánlott levélben értesíteni.

2. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság sem a felekkel, sem az államkincstárral szemben a zsifogók felállításáért semmiféle költséget nem számíthat fel.

3. §.

Az, akinek üzemi helyiségeiben a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság a jelen rendelet alapján zsifogókészüléket beépített, köteles a zsifogókban összegyűlt zsiriszapot — ha csak erre nézve a kereskedelemügyi miniszter (5. §.) másképen

¹⁾ Megjelent a Budapesti Közlöny 1918. évi május hó 22-én kelt 116. számában.

nem rendelkezik — a szükséghez képest maga kiürítettül és a zsiriszapot a nevezett részvénytársaság által rendelkezésére bocsátott gyűjtőhordókba öntetni.

A zsírfogókészülékek kezeléséről és karbantartásáról egyebekben a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság saját közegei által költségmentesen köteles gondoskodni.

4. §.

A zsírfogókészülékben összegyűlt zsiriszap a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság tulajdona és azzal kizárólag a nevezett részvénytársaság rendelkezik.

Tilos annak, akinek üzemi helyiségeiben a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság zsírfogókészüléket beépített, a zsiriszapot felhasználás, feldolgozás, elidegenítés által vagy bármilyen más módon a nevezett részvénytársaság rendelkezése alól elvonni.

5. §.

A Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság köteles annak, akinek üzemi helyiségeiben zsírfogókészüléket beépített, ezért, valamint a zsiriszapnak gyűjtéséért (3. §. első bekezdése) a nevezett részvénytársaság által átvett zsiriszap mennyisége után térítést fizetni, amelynek nagyságát, a zsiriszap súlya szerint, a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg. Ugyancsak a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg a zsírfogók beépítésére, valamint az összegyűlt zsiriszap kiürítésére vonatkozó részletes szabályokat is.

6. §.

Tilos annak, akinek üzemi helyiségeiben a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság a jelen rendelet alapján zsírfogókészüléket beépített, a jelen rendelet hatályának tartama alatt üzemi helyiségeiben más zsírfogókészüléket felállítani.

7. §.

A kereskedelemügyi miniszter a jelen rendelet rendelkezéseitől indokolt esetben kivételeket engedhet.

8. §.

Az, akinek üzemi helyiségeiben a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság zsírfogókészüléket kíván beépíteni, az 1. §. második bekezdésében említett értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a nevezett részvénytársasággal közölheti, hogy a zsírfogókészüléket saját költségén ő maga kívánja felállítani. Ezt a közlést az említett határidőn belül ajánlott levélben kell a nevezett részvénytársaság címére elküldeni. A zsírfogókészülék-

ben összegyűlő zsiriszap abban az esetben is, ha a zsirfogókészüléket a fél saját költségén állította fel, az Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság tulajdona s neki átadandó. Egyebekben a felek közti jogviszonyt ilyen esetben a felek szerződéssel szabályozhatják, így különösen annak a térítésnek a nagyságát is, amelyet a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság az általa átvett zsiriszapért fizetni köteles. A szerződési megállapodások csak úgy érvényesek, ha azokat a kereskedelemügyi miniszter jóváhagyja. Megegyezés hiányában azok a szabályok irányadók, amelyeket a jelen rendelet, illetőleg annak alapján a kereskedelemügyi miniszter arra az esetre állapít meg, ha a zsirfogókészüléket a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság építette be.

Ha a fél a zsirfogókészüléket a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság által evégből megszabott határidőn belül fel nem állítja, azt a jelen rendelet értelmében a Magyar Olaj- és Zsiripari Központ részvénytársaság van jogosítva beépíteni.

9. §.

Aki a jelen rendeletet vagy a kereskedelemügyi miniszter által a jelen rendelet alapján kibocsátott valamely rendelkezést megszegi vagy kijátssza vagy megszegésénél vagy kijátszásánál bármi módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha megállapítható annak a nyereségnek mennyisége, amelyet a tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés kétezer koronán felül a megállapított nyereség kétszeresével felemelt összegig terjedhet.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntetőbírósnak, az államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

10. §.

Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Hatálya Horvát-Szlavonországok területére nem terjed ki.

Budapest, 1918. évi május hó 15-én.

Zsirfogyasztás korlátozása.

A m. kir. minisztérium 3.682/1917. M. E. számú rendelete a zsirfogyasztás korlátozásáról.¹⁾

A m. kir. minisztérium a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli:

1. §.

A hét két napján és pedig hétfőn és pénteken az ételek kiszolgáltatására szolgáló üzletekben és üzemekben (fogadók, vendéglők, egyleti jellegű és más étkezőhelyek stb.) tilos olyan ételleket előállítani vagy kiszolgáltatni, amelyeknek előállításához zsir (sertészsir, szalonna, margarin, vaj, növényzsir, növényi olaj, vagy emberi élvezetre alkalmas bármely zsiradék vagy olaj) felhasználása szükséges.

Tilos továbbá az említett üzletek és üzemek által hétfőn és pénteken a szóbanlevő zsirféléknek az üzlethelyiségben való fogyasztásra bármely alakban való kiszolgáltatása.

2. §.

Az 1. §. tilalma alól a Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter egészségügyi szempontból, kórházak és egyéb gyógyintézetek egyes ápolttjai javára — ideértve a szanatóriumokat is — kivételt engedhet.

Az illető kórházak és gyógyintézetek azonban az 1. bekezdés alapján megadott engedélyhez képest felhasznált zsirfélék mennyiségéről és minőségéről, azoknak névszerű megjelölésével, akiknek részére a zsirfélék felhasználásával készült ételek ki lettek szolgáltatva, pontos és a vonatkozó engedéllyel is felszerelt feljegyzési könyvet kötelesek elzárni és azt az ellenőrző hatóságoknak esetenként felmutatni.

3. §.

Aki a jelen rendelet vagy a hatóságnak a jelen rendelet alapján kibocsátott rendelkezését megszegi, az — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el s két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágások miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1917. évi október hó 10-én kelt 7. számában.

4. §.

A jelen rendeletet minden községben (városban) a helyben szokásos módon haladéktalanul közhírré kell tenni.

5. §.

Ez a rendelet az 1917. évi október hó 2. napján lép életbe. Hatálya Horvát-Szlavonországra nem terjed ki.

A jelen rendelet életbelépésével a m. kir. minisztériumnak a hús- és zsírfogyasztás korlátozásáról szóló 3.100/1916. M. E. számú, valamint az ezt kiegészítő 1.462/1917. számú rendelete hatályát veszti.

Budapest, 1917. évi szeptember hó 28-án.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 89.000/1918. VI. számú rendelete a zsirból és szalonnából, valamint általában az emberi élvezetre alkalmas zsiradékból vagy olajból fogyasztható mennyiség újabb megállapításáról.¹⁾

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének.)

A m. kir. minisztérium 4.782/1917. M. E. számú rendeletének 2. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a zsírfogyasztás egységes szabályozása érdekében a zsirból (sertészsir, margarin, növényzsir, növényi olaj, vagy emberi élvezetre alkalmas más zsiradék vagy olaj) és szalonnából fogyasztható mennyiséget további rendelkezésemig a következőkben állapítom meg:

Az egy-egy személy által fogyasztható havi adag az említett zsiradékfélékből összesen általában legfeljebb 42 (negyvenkettő) dkg., mely sertészsirnál megfelel 48 dkg. szalonnának.

Az ipari, valamint nem a mezőgazdaságban foglalkoztatott nehéz testi munkások ellátásánál indokolt esetekben a kivételeket esetről-esetre a szükséghez képest fogom megállapítani.

A rendes (állandó) mezőgazdasági munkások (ideértve a cselédeket és hadifoglyokat is) legfeljebb havi 1 kg., az időszaki munkások, alkalmazásuk tartama alatt legfeljebb havi 1½ kg., az e két csoportba tartozók közül pedig azok, akik aratásnál, hordásnál vagy cséplésnél vannak foglalkoztatva, e munkák végzése közben legfeljebb havi 3 kg. zsiradékot fogyaszthatnak.

A most megállapított fejadagnál nagyobb mennyiség tehát hatóságok, beszerzési csoportok, vállalatok, munkaadók stb. által ellátandók számára semmi esetre ki nem szolgáltatható.

Ez a rendelet a kihirdetés napján lép életbe s ennek következtében minden munkaszerződésnek (konvenció stb.) a fentiekkel ellentétes kikötései hatályukat veszítik s a munkaadó a jelen rendelet alapján kiszámítandó mennyiségnél többet ki nem szolgáltathat.

Budapest, 1918. évi április hó 8-án.

¹⁾ Megjelent a Közélelmezési Értesítő 1918. évi április hó 15-én kelt 6. számában.

Tartalommutató.

Lap

A VI. kötet mindkét részének közös tartalommutatója. A római szám a kötet I. vagy II. részét, az arabszám az oldalszámot jelenti.

Adóügyek.

1918: IX. törvénycikk a jövedelemadóról és a vagyoadóról szóló törvények módosításáról és kiegészítéséről, a hadinyereségadóról szóló törvény hatályának meghosszabbításáról, valamint egynémely adónem után fizetendő hadipótlékról.	I. 3
A m. kir. pénzügyminiszter 77.950. számú rendelete a fogyasztási adóhitelek korlátozására vonatkozó határozmányoknak az 1918/1919. termelési időszakra való fenttása tárgyában	I. 25
1918: I. törvénycikk a bortermelési adóról	I. 112
A m. kir. pénzügyminiszter 156.122/1917 számú rendelete a cukoradó emeléséről szóló 1917. évi XVI. t.-c. végrehajtása tárgyában	I. 202

Ammoniákszóda forgalombahozatala.

(L. Szóda forgalombahozatala.)

Aratógépek és aratógépszineg lefoglalása és forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 4.620/1917. M. E. számú rendelete a kéveköto aratógépek és a kéveköto aratógépszineg (kévekötofonal) készletek bejelentése és zár alá vétele tárgyában	I. 26
A m. kir. minisztérium 4.776/1917. M. E. számú rendelete az elhasznált kéveköto aratógépszinegek (kévekötofonalak) megörzésére megszabott határidő meghosszabbításáról	I. 28
A m. kir. minisztérium 4.776/1917. M. E. számú rendelete az elhasznált kéveköto aratógépszinegek (kévekötofonalak) megörzésére megszabott határidő meghosszabbításáról	I. 28
A m. kir. földmívelésügyi miniszter 128.500. számú rendelete az elhasznált kéveköto aratógépszineg (aratógépfonal) újrafelfonása tárgyában	I. 28
A m. kir. földmívelésügyi miniszter 59.260/1918. VI. I. sz. rendelete a kéveköto aratógépszineg- (kévekötofonal-) készleteknek bejelentése, zár alá vétele, legmagasabb ára és forgalombahozatala tárgyában kiadott 2.593/1918. M. E. sz. rendeletben megállapított határidők elhalasztásáról	I. 31
A m. kir. minisztérium 2.593/1918. M. E. számú rendelete a kéveköto aratógépszineg (kévekötofonal) készleteinek bejelentése, zár alá vétele, legmagasabb ára és forgalombahozatala tárgyában	I. 32

Aszbesztkészletek forgalombahozatala és felhasználása.

A m. kir. minisztérium 4.075/1917. M. E. számú rendelete a nyersaszbesztkészletek bejelentéséről, valamint forgalombahozataluk és felhasználásuk korlátozásáról . . . . . I. 37

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 81.848/1917. számú rendelete a m. kir. minisztérium 1917. évi október hó 11. napján 4.075/1917. M. E. szám alatt kelt rendeletével zár alá helyezett aszbesztkészletek bizonyos részének a zár alól való feloldása tárgyában . . . . . I. 39

A m. kir. minisztérium 2.688/1918. M. E. számú rendelete a nyersaszbesztkészletek forgalombahozatalának és felhasználásának szabályozásáról . . . . . I. 39

Ausztriával való kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak ideiglenes szabályozása.

1917: XVII. törvénycikk a kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak az Ő Felsége uralkodása alatt álló többi országokkal való ideiglenes szabályozása iránt 1917. évi november hó 18-án kötött szerződés becikkelyezéséről . . . . . I. 42

Automobilok és automobilüzemanyagok beszerzésének és felhasználásának korlátozása.

A m. kir. minisztérium 4.885/1917. M. E. számú rendelete a személyszállító gépjárművek üzemének, valamint ezek részére az üzemanyagok beszerzésének és felhasználásának korlátozása tárgyában . . . . . I. 44

Árdrágító és közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések meggátlásáról.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 80.881/1917. K. M. IV/B. sz. rendelete a közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések meggátlása tárgyában kibocsátott 3.678. 1917. M. E. sz. rendelet 13–22. §-ainak végrehajtására . . . . . I. 48

A m. kir. minisztérium 2.441/1918. M. E. számú rendelete a közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések meggátlásáról szóló 3.678/1917. M. E. számú rendelet módosítása tárgyában . . . . . I. 60

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 45.945/1918. K. M. számú rendelete árvizsgáló bizottságok átszervezése tárgyában . . . . . I. 61

A m. kir. minisztérium 3.310/1918. M. E. számú rendelete a közszükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések meggátlása tárgyában kiadott 3.678/1917. M. E. számú rendelet kiegészítéséről . . . . . I. 63

Árpagyöngy termelése és maximális ára.

A m. kir. minisztérium 4.443/1917. M. E. számú rendelete az árpagyöngy előállításának és forgalombahozatalának újabb szabályozásáról . . . . . I. 65

Az Országos Közélelmészeti Hivatalt vezető m. kir. miniszter 128.000/1917. O. K. H. számú rendelete az árpagyöngy legmagasabb árának újabb megállapításáról . . . . . I. 66

Ásványolaj és ásványolajtermékek termelése és forgalombahozatala.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 81.441/1917. VI. C. számú rendelete a nyersolaj forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról szóló 21.594/1917. VI. C. számú, valamint az ezen rendeletet módosító 64.140/1917. VI. C. számú rendelet újabb módosítása tárgyában . . . . . I. 68

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 88.791/1917. VI. C. számú rendelete a romániai nyersolaj forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról	I. 68
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 6.702/1918. VI/C. számú rendelete a nyersolaj forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról szóló 21.594/1917. VI/C. rendelet módosítása tárgyában kiadott 64.140/1917. VI/C. számú rendelet újabb módosítása és a romániai nyersolaj forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról kiadott 88.791/1917. VI/C. számú rendelet módosítása tárgyában	I. 70
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 27.363/1918. VI/C. számú rendelete a világító kőolaj forgalmának szabályozásáról	I. 70
A m. kir. minisztérium 1.193/1918. M. E. számú rendelete az egyes ásványolajtermékek legmagasabb árának megállapítása tárgyában 4.451/1915. M. E. szám alatt kiadott és 504/1917. M. E. alatt módosított renDELETEH tartozó „Árptléltáblázat“ megváltoztatása tárgyában	I. 71
A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 42.598/1918. K. M. számú rendelete az ásványolajipari szövetség megalakításáról	I. 85

Átmenetgazdaságra vonatkozó intézkedések.

A m. kir. minisztérium 552/1918. M. E. számú rendelete a leszerelés folytán feleslegessé váló katonai javak felosztását és értékesítését intéző miniszteri bizottság alakításáról	I. 90
A m. kir. minisztérium 1.102/1918. M. E. számú rendelete a leszerelés folytán feleslegessé, illetve nélkülözhetővé vált katonai javak forgalombahozatala tárgyában	I. 92
A Hadianyag Értékesítő Intézet Részvénytársaság alapítási tervete és aláírási felhívása	I. 93, 97
A m. kir. minisztérium 1.534/1918. M. E. számú rendelete a m. kir. minisztérium által — a leszerelés folytán feleslegessé váló katonai javak felosztását és értékesítését intéző miniszteri bizottság alakításáról kiadott — 552/1918. M. E. számú rendelet módosításáról	I. 95
A m. kir. minisztérium 1.535/1918. M. E. számú rendelete a leszerelés folytán feleslegessé, illetve nélkülözhetővé vált katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918. M. E. számú rendelet módosításáról	I. 96
A m. kir. minisztérium 1.788/1918. M. E. számú rendelete a leszerelés folytán feleslegessé, illetve nélkülözhetővé vált katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918. M. E. számú rendelet kiegészítéséről	I. 98
A m. kir. minisztérium 1.876/1918. M. E. számú rendelete a leszerelés folytán feleslegessé, illetve nélkülözhetővé váló katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918., 1.535. 1918. és 1.788/1918. M. E. számú rendeletek kiegészítéséről	I. 99
A m. kir. minisztérium 2.435/1918. M. E. számú rendelete a háborúrol a békére való átmenettel kapcsolatos gazdasági ügyek kormányhatósági intézéséről szolo 3.394/1917. M. E. számú rendeletnek, valamint a leszerelés folytán feleslegessé vált katonai javak felosztását és értékesítését intéző miniszteri bizottság alakításáról szolo 552/1918. M. E., illetve 1.534/1918. M. E. rendeletnek, végül a leszerelés folytán feleslegessé, illetve nélkülözhetővé vált katonai javak forgalombahozatala tárgyában kiadott 1.102/1918. M. E., illetve 1.535/1918. M. E. számú rendeleteknek módosításáról	I. 100
A m. kir. minisztérium 2.436/1918. M. E. számú rendelete az Átmenetgazdasági Miniszteri Bizottság alakítása tárgyában	I. 103

Baromfi és baromfitermékek forgalombahozatala.

- A m. kir. minisztérium 3.285/1918. M. E. számú rendelete az élő és leölt baromfi (szárnyas) forgalmának szabályozása iránt . . . . . I. 106
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 71.800/1918. számú rendelete az élő és leölt baromfi (szárnyas), baromfihús és zsír, valamint az ezekből készült élelmiszerek szállításához szükséges igazolványok tárgyában . . . . . I. 107

Bélbizottság megalakítása.

- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 11.056/IV. B. 1918. sz. rendelete a katonai vágásokból származó állati beleket felosztó bizottság megalakítása tárgyában . . . . . I. 108
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 26.287/1918. IV. B. számú rendelete a katonai vágásokból származó állati beleket felosztó bizottság megalakítása tárgyában kiadott 11.056/1918. IV. B. számú rendelet módosításáról. . . . . I. 111

Boroshordók forgalombahozatala és maximális ára.

(L. Hordók forgalombahozatala.)

Bortermelési adó.

1918. évi I. törvénycikk a bortermelési adóról . . . . . I. 112

Bőrök lefoglalása és forgalombahozatala.

- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 82.386. VI. C. 1917. számú közleménye a katonai célra alkalmas jóminőségű barna marhafelsőbőr ára tárgyában . . . . . I. 120
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 87.610/1917. VI. C. számú rendelete Magyarországon beraktározott bizonyos bőrkészletek bejelentése és zár alá vétele tárgyában . . . . . I. 120
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 94.852/1917. számú rendelete egyes bőrfajták forgalombahozatala tárgyában . . . . . I. 121
- A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 2.056/1918. számú rendelete a több bőrrétegből ragasztott talpbőrpótló anyagok készítmódja tárgyában . . . . . I. 121
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 17.200. számú közleménye a katonai célra alkalmas jó minőségű barna marhafelsőbőr ára tárgyában . . . . . I. 122
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 28.643/1918. számú rendelete az egyes bőrfajták felhasználását és forgalombahozatalát korlátozó rendelkezések kiegészítéséről . . . . . I. 122
- A m. kir. minisztérium 2.092/1918. számú rendelete a gidóbőröknek hadi célokra való beszolgáltatása tárgyában . . . . . I. 123
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 37.825/1918. számú közleménye a katonai célra alkalmas jó minőségű barna marhafelsőbőr ára tárgyában . . . . . I. 128

(Lásd még : Cipőárúk forgalombahozatala. — Enyv és enyvbőr forgalombahozatala. — Gyapjú és gyapjasbőr forgalombahozatala. — Házinyúl-bőrök hadicélra való átvétele. — Prém-bőrök forgalmának korlátozása.)

Bőr- és textilügyekre vonatkozó beadványok címzése.

- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 24.699/1918. VI. C. számú rendelete a bőr- és textilügyekre vonatkozó beadványok tárgyában . . . . . I. 129

Burgonya lefoglalása és maximális ára.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 108.000. IX. 1917. számú rendelete a burgonyakészleteknek hatósági igénybevételéről és az Országos Burgonya Közvetítő Iroda részére való átengedéséről (rekvirálásáról)	I 131
A m. kir. minisztérium 261/1918 M. E. számú rendelete a burgonyaszesztermelésre való felhasználásának eltiltása tárgyában	I. 141
A m. kir. minisztérium 764/1918. M. E. sz. rendelete az 1918. évi termésből származó mezőgazdasági terményekért követelhető legmagasabb árakról.	I. 339
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. Miniszter 74.338/1918. XI. számú köirendelete egyes szükségleti cikkeknek biztosítása céljából köthető teremlési szerződésekről	II. 540
A m. kir. minisztérium 2094/1918 M. E. számú rendelete az 1918. évi korai burgonyatermés zár alá helyezéséről, közszükségleti célokra való igénybevételéről és felhasználásáról.	I. 141
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 16.219/1918. IX. számú rendelete: végrehajtási utasítás az 1918. évi korai burgonyatermés zár alá helyezéséről, közszükségleti célokra való igénybevételéről és felhasználásáról szóló 2.049/1918. M. E. számú rendelethez	I. 144
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter ad 16.219/1918. IX. számú rendelete a korai burgonya zár alá vételének területi kiterjesztéséről és legmagasabb árának újabb megállapításáról	I. 147
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter ad 16.219/1918. IX. számú rendelete a korai burgonya zár alá vételének területi kiterjesztéséről	i. 147
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter ad 16.219/1918. IX. számú rendelete a korai burgonya zár alá vételének területi kiterjesztéséről és legmagasabb árának újabb megállapításáról	I. 147
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 17.200/1918. IX. számú rendelete a korai burgonya zár alá vételének területi kiterjesztéséről	a. 148
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 17.427/1918. IX. számú rendelete a korai burgonya zár alá vételének területi kiterjesztéséről és legmagasabb árának újabb megállapításáról	i. 148
A m. kir. minisztérium 3.243/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi burgonyatermés zár alá vételéről, közszükségleti célokra igénybevételéről és felhasználásáról	i. 149
A m. kir. minisztérium 3.298/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi termésből származó burgonyáért fizetendő ártételetről	I. 155

Cellulozetermelés szabályozása.

(L. Papir- és cellulozetermelés szabályozása.)

Cérna forgalombahozatala.

(L. Pamutárúk forgalombahozatala.)

Cikória forgalombahozatala.

(L. Pótkávé forgalombahozatala.)

Cipőárúk forgalombahozatala és készítése.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 77.055/1917. számú rendelete cipőárúknak a magyar szent korona országain kívül eső helyre történő szállításához szükséges szállítási igazolványok tárgyában	I. 157
A m. kir. igazságügyminiszter 4.000/1918. I. M. számú rendelete a cipőárvizsgáló bizottságokra vonatkozó szabályok kiegészítése tárgyában	I. 157
A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 31.863/1918 számú rendelete a polgári lakosság lábbeli szükségletének fedezéséről, valamint a cipőkért és cipőjavításért követelhető legmagasabb árakról	I. 159
A m. kir. minisztérium 2.133/1918. M. E. számú rendelete a cipőkészítő és cipőjavító munkák folytonosságának biztosítását célzó hatósági intézkedésekről	I. 175
A kereskedelemügyi miniszter 44.244/1918. számú rendelete az ócska cipők forgalmának szabályozásáról	I. 176
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter B. T. 5.875/1918. számú rendelete a polgári lakosság lábbeliszükségletének fedezéséről szóló 31.863/1918. számú rendelet kiegészítéséről	I. 176
A m. kir. kereskedelemügyi miniszter bőr- és textilügyi meghatalmazottjának Bt. 6.103/1918. számú rendelete a fatalpú cipők forgalmának újabb szabályozásáról	I. 177

Cirok- és szakál forgalombahozatala, ciroktermelés korlátozása.

A m. kir. minisztérium 3.929/1917. M. E. számú rendelete a cirok- és cirokszakálkészletek zár alá vételéről	I. 179
A m. kir. minisztérium 4.115/1917. M. E. számú rendelete a ciroktermelés korlátozása tárgyában	I. 181
A m. kir. minisztérium 4.249/1917. M. E. számú rendelete a cirokszakálnak szállításáról és vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról	I. 182
A m. kir. minisztérium 3.141/1918. M. E. számú rendelete a cirok- és cirokszakálkészletek zár alá vételéről	I. 183

Csalánkóro és csalántermékek zár alá vétele, ára és forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 3.124/1918. M. E. számú rendelete a vadontermő csalánkórónak és a csalántermékeknek zár alá vétele, árúknak megállapítása és forgalombahozataluk tárgyában	I. 186
---	--------

Cserzőanyagok forgalombahozatala és maximális ára.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 50.903/1917. VI. C. számú rendelete a cser (tölgy- és fenyőkéreg) és gubacs forgalombahozatalának korlátozása tárgyában	I. 190
A m. kir. minisztérium 3.967/1917. M. E. számú rendelete a gubacsért követelhető legmagasabb ár megállapításáról	I. 190
A m. kir. minisztérium 2.095/1918. M. E. számú rendelete a fenyő- és tölgykéregért (cserért) követelhető legmagasabb árak megállapításáról	I. 191
A m. kir. minisztérium 2.215/1918. M. E. számú rendelete a tölgyfakivonatért, a gesztenyefakivonatért és fenyőcserkivonatért követelhető legmagasabb árak megállapításáról és e cikkek szállításához szükséges igazolványokról	I. 194
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 41.190/1918. számú rendelete a cserkivonathoz szükséges szállítási igazolványok tárgyában	I. 196

Cukor forgalombahozatala, fölhasználása, maximális ára, cukoradó emelése.

Az ipari üzemekben felhasználható cukor forgalmának szabályozásáról	I. 197
1917. évi XVI. törvénycikk a cukoradó emeléséről	I. 200
A m. kir. pénzügyminiszter 156.122/1917. számú rendelete a cukoradó emeléséről szóló 1917. évi XVI. t.-c. végrehajtása tárgyában	I. 202
A m. kir. minisztérium 4.613/1917. M. E. számú rendelete a fogyasztási cukor legmagasabb árának megállapításáról	I. 211
A m. kir. pénzügyminiszter 167.758/1917. számú rendelete a cukorka- és csokoládégyártás céljaira beszerezhető és felhasználható cukormennyiségek megállapításáról	I. 216
A m. kir. pénzügyminiszter 46.264/1918. számú rendelete a cukorka- és csokoládégyártás céljaira beszerezhető és felhasználható cukormennyiségek megállapításáról	I. 217

Cukorka és csokoládé forgalombahozatala, maximális ára.

(L. Cukor forgalombahozatala.)

Cukorrépa és cukorrépaág termelése, cukorrépakészlet maximális ára.

A m. kir. minisztérium 4.358/1917. M. E. számú rendelete a cukorrépa-termelés tárgyában	I. 219
A m. kir. minisztérium 4.600/1917. M. E. számú rendelete a friss cukorrépaszeletért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában	I. 224
A m. kir. minisztérium 1.248/1918. M. E. számú rendelete a cukorrépaág termelése tárgyában	I. 225

Dió és dióbél forgalombahozatala.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 102.100/1917. számú rendelete a diókészletek kötelező bejelentéséről és zár alá vételéről	I. 230
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető magyar királyi miniszter 121.000/1917. számú rendelete a dió- és dióbélkészleteknek forgalombahozataláról	I. 232

Dohánypótszerek termelése és forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 1.300/1918. M. E. sz. rendelete a dohánypótszerek tárgyában	I. 235
A m. kir. pénzügyminiszter 11.196/1918. számú rendelete a dohánypótszerek magánosok által való behozatalának, gyártásának és forgalombahozatalának eltiltása tárgyában	I. 236

Egyenes adóügyek.

(L. Adóügyek.)

Enyv és enyvbőr forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 2.522/1917. M. E. számú rendelete a csontenyv, a bőrenyv és a kevert enyv forgalombahozatalának szabályozásáról	I. 237
A m. kir. minisztériumnak 2.524/1917. M. E. számú rendelete az enyvbőr forgalombahozatalának szabályozásáról	I. 239

Erdélyrészi királyi biztos hatásköre.

A m. kir. minisztérium 620/1918. M. E. számú rendelete az erdélyrészi királyi biztos hatáskörének megállapításáról. . . . . I. 244

Erdőkre vonatkozó jogszabályok.

A m. kir. minisztérium 3.296/1918. M. E. számú rendelete az erdőkre vonatkozó jogszabályok kiegészítése tárgyában. . . . . I. 246

A m. kir. földművelésügyi miniszter 143.800/1918. F. M. számú rendelete az erdőkre vonatkozó jogszabályok kiegészítéséről 3.296/1918. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet végrehajtása tárgyában . . . . . I. 250

Élelmickek szállítása.

(L. Kézipodgyász vizsgálata. — Nyaraló közönség élelmiszereinek szállítása. — Postai szállítás.)

Élesztőipari Bizottság alakítása.

A m. kir. minisztérium 119/1918. M. E. számú rendelete Élesztőipari Bizottság alakítása tárgyában . . . . . I. 256

Fa- és faszénkészletek termelése és forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 3.907/1917. M. E. számú rendelete a közszükségleti célokra szükséges faanyagok kitermelésének biztosítása tárgyában . . . . . I. 259

A m. kir. minisztérium 4.001/1917. M. E. számú rendelete a fa- és faszénkészletek bejelentése és nyilvántartása, valamint felhasználásuknak és forgalombahozataluknak szabályozása tárgyában 1.851/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról . . . . . I. 260

A faértékesítő hivatal hirdetménye a katonai igazgatás által megvett faanyag ára tekintetében . . . . . I. 260

A faértékesítő hivatal hirdetménye a faszén és egyes fafajták ártételei tárgyában . . . . . I. 263

A faértékesítő hivatal hirdetménye bizonyos méretű faanyagok felfűrészelésének betiltása tárgyában . . . . . I. 268

(L. még: Erdőkre vonatkozó jogszabályok. — Szénellátás biztosítása.)

Faggyú összegyűjtése és beszolgáltatása.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 58.295/1918. VIII. b. számú rendelete nyers marha- és juhfaggyúnak összegyűjtéséről és beszolgáltatásáról . . . . . I. 269

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 35.477/1917. számú rendelete a marhából és juhból származó nyersfaggyúért fizetendő legmagasabb árról . . . . . I. 270

Fácánvadászati tilalom.

(L. Nyúl- és fácánvadászati tilalom.)

Félgyapjú kötött és kötszövött árúk.

(L. Pamutárúk.)

Fémek, ötvözetek és fémtárgyak lefoglalása.

A m. kir. honvédelmi miniszter 21.821/eln. 20/b. 1917. számú rendelete önből és öntvözetekből készült bizonyos tárgyaknak hadicélokra való igénybevételéről . . . . . I. 272

- A m. kir. honvédelmi miniszter 21.722/eln. 20/b. 1917. számú rendelete rézből és rézötvözetekből készült egyes tárgyak hadicélokra igénybevételéről és beszolgáltatásáról . . . . . I. 274
- A m. kir. honvédelmi miniszter 22.544. eln. 20/b—1917. sz. rendelete az egyházi épületeken levő rézanyagnak hadicélokra igénybevétele tárgyában. . . . . I. 275
- A m. kir. honvédelmi miniszter 23.738. eln. 20/b. 1917. sz. rendelete az orgonasípoknak hadicélokra igénybevételéről. . . . . I. 276
- A m. kir. honvédelmi miniszter 19.867/1917. eln. 20/b. sz. rendelete az alumínium-tárgyak térítési árába becsúszott nyomda-hiba kiigazításáról . . . . . I. 277
- A m. kir. honvédelmi miniszter 26.226/1917. eln. 20/b. sz. rendelete a Központi fémrevíziós bizottságnak a hadicélokra igénybevett ajtóveretek kieserése ügyében Horvát-Szlavón-Dalmátországok bánjának képviselőjével való kiegészítéséről. . . . . I. 278
- A m. kir. honvédelmi miniszter 26.748/1917. eln. 20/b. sz. rendelete a hadicélokra igénybevett fémtárgyak térítéséről. . . . . I. 278
- A m. kir. minisztérium 780/1918. M. E. számú rendelete a fémárúk pótlásául szolgáló öntött és kovácsolt vasárúk legmagasabb árának megállapításáról . . . . . I. 279
- A m. kir. honvédelmi miniszter 4.520/1918. B. eln. számú rendelete a 21.821/1917. B. 20. H. M. eln. szám alatt kiadott rendelettel hadicélokra igénybevett fémtárgyak térítése tárgyában. . . . . I. 282
- A m. kir. belügyminiszter 29.804/1918. IX—a. B. M. számú körrendelete fogtisztító pépnek ólomtartalmú fénhüvelyekben való forgalombahozataláról . . . . . I. 283
- A m. kir. honvédelmi miniszter 9.512. eln. 20/b. 1918. számú rendelete a platinaesoportba tartozó fémek készleteinek hadicélokra igénybevételéről és beszolgáltatásáról . . . . . I. 284
- A m. kir. honvédelmi miniszter 9.681/1918. 20/B. eln. sz. rendelete a villamostelegek fémanyagának hadicélokra igénybevételéről, leszereléséről és beszolgáltatásáról . . . . . I. 288
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 40.662/1918 VI. C. 2. számú rendelete a mezőgazdasági csapágyfém és forrasztóónszükséglet fedezése tárgyában . . . . . I. 290

Fizetési eszközök.

- A m. kir. pénzügyminiszter 45.119/1918. számú rendelete a forgalmon kívül helyezett nikkell 10 filléres érmék kivételes beváltása tárgyában. . . . . I. 296
- A m. kir. minisztérium 2.013/1918. M. E. számú rendelete a külföldi fizetési eszközökkel való kereskedésről és forgalmáról és a külfölddel való forgalom korlátozásáról . . . . . I. 296
- A m. kir. pénzügyminiszter 4.705/1918 P. M. számú rendelete a m. kir. minisztérium 2.013/1918. M. E. számú rendeletének 10. a) §-ában a vásárlási engedély tekintetében foglalt határozmányok végrehajtása tárgyában . . . . . I. 301

Fogyasztási adóhitelek.

(L. Adóügyek.)

Fonópapír, papírfonál és papírszineg bejelentése, földolgozása és forgalombahozatala.

- A m. kir. minisztérium 787/1918. M. E. számú rendelete a Fonópapír-Bizottság alakítása, a fonópapír, a papírfonál és a papírszineg bejelentése, valamint a fonópapír, a papírfonalak, a papírszinegek és az ezekből készült papíráruk földolgozásának és forgalombahozatalának korlátozása tárgyában . . . . . I. 304

Főváros vízellátásának biztosítása.

A m. kir. minisztérium 4.688/1917. M. E. számú rendelete a székesfőváros zavartalan vízellátásának biztosításáról . . . . . I. 310

Főzelék forgalombahozatala.

(L. Zöldség forgalombahozatala.)

Főzelékkonzervek maximális ára.

(L. Konzervek maximális ára)

Füge és mogyoró behozatalának szabályozásáról.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 92.000/1918. O. K. H. számú rendelete a magyar szent korona országainak területére behozott füge és mogyoró (mogyoróbél) forgalmának szabályozásáról . . . . . I. 311

Fürdőhelyek árviszonyainak szabályozása.

A m. kir. minisztérium 3.259/1918. M. E. számú rendelete a fürdőhelyek lakás- és elelmezési viszonyoknak s a fürdési díjknak szabályozása tárgyában . . . . . I. 313

Fürdőző közönség élelmiszereinek szállítása.

(L. Nyaralóközönség élelmiszereinek szállítása.)

Gabona-, tengeri-, liszt- és kenyérellátás biztosítása.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 100.000/1917. sz. rendelete a gabonaátvevő eljárás fogantatás tárgyában . . . . . I. 315

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 123.000/1917. számú rendelete az átvevő bizottságok hatáskörének kiterjesztéséről és az átvételi eljárás gyorsításáról. . . . . I. 321

A m. kir. minisztérium 4.442/1917. M. E. számú rendelete a köleskása előállításának és forgalombahozatalának újabb szabályozásáról, valamint legmagasabb árának újból való megállapításáról . . . . . I. 323

A m. kir. minisztérium 5.021/1917. M. E. számú rendelete terményeknek és ezek örleményeinek hatósági igénybevételére adott felhatalmazás tárgyában . . . . . I. 325

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 150.000/1917. számú rendelete valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének a gabonaneműek igénybevételénél követendő újabb eljárás tárgyában . . . . . I. 326

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 9.000/IV—A. 1918. számú rendelete a rekvirálás egyöntetűségének biztosítása érdekében . . . . . I. 335

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 57.000/1918. számú rendelete az ipari munkásság által fogyasztható örleménymentesség újabb megállapításáról . . . . . I. 338

A m. kir. minisztérium 764/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi termésből származó mezőgazdasági terményekért követhető legmagasabb árak megállapításáról . . . . . I. 339

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 5.632/1918. számú rendelete a tengeriliszt és tengeridara legmagasabb árának megállapításáról . . . . . I. 344

- A m. kir. minisztérium 1.677/1918. számú rendelete a zöldből (be nem érett) állapotban levő búza, rozs, kétszeres, árpa és zab felhasználásának tilalmáról . . . . . I. 344
- A m. kir. minisztérium 2.201/1918. M. E. számú rendelete a közszükséglet céljára igénybeveendő 1918. évi búza-, rozs-, kétszeres-, köles-, tatárka-, árpa- és zabtermés átvétele szervezéséről a bizottságokról . . . . . I. 345
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 100.000/1918. O. K. H. sz. rendelete a terményátvevő bizottságok szervezéséről kiadott 2.201/1918. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában . . . . . I. 347
- A m. kir. minisztérium 2.329/1918. M. E. számú rendelete a zöldből (be nem érett) állapotban levő búza, rozs, kétszeres, árpa és zab felhasználásának tilalmáról szóló 1.677/1918. M. E. számú rendelet módosítása tárgyában . . . . . I. 351
- A m. kir. minisztérium 2.490/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi búza-, rozs-, kétszeres-, köles-, tatárka-, árpa- és zabtermésnek zár alá vétele, igénybevétele és feldolgozásának szabályozása tárgyában . . . . . I. 352
- A m. kir. minisztérium 2.668/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi termésből származó búzáért, rozsért, kétszeresért, árpáért, zabért és tengeriért fizetendő ártöbbletről . . . . . I. 369
- A m. kir. minisztérium 2.650/1918. M. E. számú rendelete a házi és gazdasági szükségletek mérvének megállapításáról . . . . . I. 371
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 120.000/1918. O. K. H. számú rendelete. Végrehajtási utasítás az 1918. évi búza-, rozs-, kétszeres-, köles-, tatárka-, árpa- és zabtermésnek zár alá vétele, igénybevétele és feldolgozásának szabályozásáról szóló 2.490/1918. M. E. számú rendelethez . . . . . I. 374
- A m. kir. földművelésügyi minisztérium 106.980/1918. sz. rendelete az 1918. évi búza, rozs, kétszeres, köles, árpa és zabtermésből gazdasági szükséglet címén beszerezhető termények vásárlásának szabályozása tárgyában . . . . . I. 416
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 114.002/1918. XI/a. számú rendelete a budapesti és környékbeli közvetlen ellátásba vett intézmények 1918/19. évi ellátása tárgyában . . . . . I. 418
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 114.000/1918. XI. számú rendelete az ipari munkások lisztadagjának újabb megállapításáról . . . . . I. 419
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 114.003/1918. XI. számú rendelete a közvetlen ellátásba vett ipari munkásság ellátásáról . . . . . I. 420
- A m. kir. minisztérium 2.966/1918. M. E. számú rendelete a közfogyasztás: a szánt búza- és rozsliszt előállításának és forgalombahozatalának szabályozásáról . . . . . I. 421
- A m. kir. minisztérium 3.156/1918. M. E. számú rendelete a búzalisztért és rozslisztért, valamint a búzakupáért, rozskupáért és árpakupáért követelhető legmagasabb árak megállapításáról . . . . . I. 424
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 255.000/1918. VI. számú rendelete a gabonacserereakció céljára rendelkezésre bocsátott ipari cikkeknek a hadsereg szükségletének fedezésére való értékesítése tárgyában . . . . . I. 426
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 122.000/1918. IV. számú távirati rendelete az 1918. évi termésből származó búzáért, rozsért, kétszeresért, árpáért, zabért és tengeriért a maximális áron felül fizetendő ártöbblet és szállítási prémium közhi. ré tétele tárgyában . . . . . I. 428

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 114.004/1918. XI. számú rendelete a közvetlen ellátásba vett ipari üzemek 1918/19. évi lisztszükségletének megállapítása tárgyában I. 428

(L. még: Árpagyöngy termelése. — Mezőgazdasági ügyek. — Sörgyártás. — Szesztermelés. — Takarmányozási célra szolgáló termékek. — Tarhonya és száraztészta termelése.)

Géperejű járművek és üzemanyagaik beszerzésének és fölhasználásának korlátozása.

A m. kir. minisztérium 4.885/1917. M. E. számú rendelete a személyszállító géperejű járművek üzemének, valamint ezek részére az üzemanyagok beszerzésének és felhasználásának korlátozása tárgyában . . . . . I. 44

Gidóbőrök beszoigáltatása.

A m. kir. minisztérium 2.092/1918. számú rendelete a bőröknek hadi célokra való beszoigáltatása tárgyában . . . . . I. 123

Gummiszopókák forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 1.577/1918. M. E. számú rendelete a gummiszopókák forgalmának szabályozása tárgyában . . . . . I. 432

A m. kir. belügyminiszter 2.095/1918. IX/a B. M. számú körrendelete a gummiszopókák forgalmának szabályozása tárgyában . . . . . I. 433

Gyapjú és gyapjas bőr forgalombahozatala és maximális ára.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 27.608/1918. számú rendelete az ezer kilogrammot meghaladó gyapjúkészletekét a Gyapjúközpont által fizetendő ár kivételes megállapításáról. . . I. 435

A m. kir. minisztérium 2.605/1918. M. E. számú rendelete a gyapjúkészletek és gyapjas bőrhulladékok forgalombahozatalának korlátozása és az érték követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában . . . . . I. 435

Gyertya forgalombahozatala, szállítása és maximális ára.

A m. kir. minisztérium 3.850/1917. M. E. számú rendelete a gyertyakészletek bejelentése, zár alá vétele és közszükségleti célokra igénybevétele, valamint a gyertya szállításához szükséges igazolványok és a gyertyaért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában . . . . . I. 445

Gyógyszerek és gyógyszerészeti árúk fölhasználása és forgalmuk szabályozása.

A m. kir. minisztérium 3.770/1917. M. E. számú rendelete egyes gyógyszerek, gyógyítási célra használt olajok, zsíros magvak és gyógyszeralkatrészek takarékos felhasználásáról szóló 1.689/1917. M. E. szám alatt kelt rendelet értelmezése tárgyában. . . . . I. 450

A m. kir. belügyminiszter 112 497/1917 IX/a B M számú körrendelete a gyógyszerek takarékos felhasználása tárgyában 22.859/1917 B. M. sz. alatt kiadott körrendelet kiegészítése ügyében I. 450

A m. kir. belügyminiszter 29.804/1918. B. M. számú körrendelete fogtiszító pépnek olomtartalmú fémhüvelyekben való forgalombahozataláról. . . . . I. 283

A m. kir. minisztérium 2.600/1918. M. E. számú rendelete a gyógyszerek, gyógyszerárúk és gyógyszerkészítmények forgalmának szabályozásáról . . . . . I. 451

A m. kir. minisztérium 2.601/1918. M. E. számú rendelete a „nyilvántartott gyógyszerek” kijelöléséről . . . . . I. 458

Gyümölcsből való pálinkafőzés.

(L. Szeszesitalok termelése.)

Gyümölcszék és gyümölcskoecsonyák hamisított állapotban való forgalombahozatalának megtiltása.

A m. kir. földművelésügyi miniszter 130.910/1918. F. M. számú rendelete a gyümölcszék és gyümölcskoecsonyák forgalombahozatalának szabályozásáról . . . . . I. 461
(L. még: Konzervek maximális ára. — Zöldség maximális ára.)

Hadianyagértékesítő intézet r.-t.

A Hadianyagértékesítő intézet r.-t. alapszabálytervezete . . . . . I. 93, 97

Hadifoglyokkal való bánásmód.

A m. kir. honvédelmi miniszter 221.350/Mg. a) számú körrendelete az Oroszországból, Ukrajnából, Finnországból és az Ausztria-Magyarország és Németország által megszállott orosz területekről származó hadifoglyokkal való bánásmód tárgyában. I. 465

Hadiszállító részvénytársaságok mérlege.

(L. Részvénytársaságok és szövetkezetek mérlegére vonatkozó rendeletek.)

Hadiszolgáltatásra vonatkozó rendeletek.

A m. kir. honvédelmi miniszter 105. eln. MPBV. számú rendelete a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában a kiadott 18.950/1915. H. M. eln. 20. b. számú rendelet, valamint az ennek kiegészítése tárgyában kiadott 10.813/1916., 13.604/1916. és 11.653/1917. H. M. eln. számú rendeletek kiegészítéséről . . . . . I. 474

A m. kir. honvédelmi miniszter 913. eln. 20/b. 1918. számú rendelete a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-c. végrehajtása tárgyában . . . . . I. 475

A honvédelmi miniszter 2.707/eln. 20/b. számú körrendelete a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t.-c. 18. §-a alapján az üzem folytatására kötelezett vállalatoknál alkalmazott munkások szolgálati, bér- és munkaviszonyai tárgyában 18.950/eln. 20/b. 1915. H. M. szám alatt kiadott körrendelet III. része 7. pontjának módosítása tárgyában . . . . . I. 498

A m. kir. minisztérium 2.235/1918. M. E. számú rendelete a hadiszolgáltatást teljesítő egyének bejegyzési és balesetbiztosítása tárgyában . . . . . I. 499

Hadművelési és megszállott területeken való utazás szabályozása.

A m. kir. belügyminiszter 2.200/1918. B. M. eln. I. számú körrendelete a hadművelési és megszállott területekre vonatkozó utazási szabályok tárgyában kiadott 3.000/1917. B. M. eln. számú körrendelet módosítása tárgyában . . . . . I. 501

Hazaárulók vagyonával szemben fennálló követelések érvényesítéséről.

A m. kir. minisztérium 2.433/1918. M. E. számú rendelete a hazaárulók vagyonára vonatkozólag a hitelezőket és más igénylőket illető jogok érvényesítéséről. . . . . I. 504

Háborús gazdasági központok ellenőrzése.
(L. Központok ellenőrzése.)

Házinyúlboróknek hadicélcra való átvétele.

A m. kir. minisztérium 2.990/1918. M. E. számú rendelete a házinyúlboróknek hadicélcokra átvétele tárgyában . . . . . I. 510

Hordók forgalombahozatala és maximális ára.

A m. kir. minisztérium 3.728/1917. M. E. számú rendelete a boroshordók bejelentése, zár alá vétele és legmagasabb árának megállapítása tárgyában . . . . . I. 515

Hüvelyes termények zár alá vétele és forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 764/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi terméskől származó mezőgazdasági terményekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról . . . . . I. 339

A m. kir. minisztérium 3.129/1918. számú rendelete az 1918. évi bab-, borsó-, lencse-, lóbab- és takarmányborsótermékek zár alá vétele és forgalombahozatala tárgyában . . . . . I. 523

(L. még: Zöltség, főzelék és gyümölcs forgalombahozatala.)

Ingatlanok forgalmának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 4.000/1917. M. E. számú rendelete az ingatlanok forgalma tárgyában . . . . . I. 529

A m. kir. földművelésügyi miniszter 44.620/1917. F. M. sz. számú rendelete az ingatlanok forgalmáról szóló 4.000/1917. M. E. számú rendelet értelmében szükséges hatósági hozzájárulásra hivatott szervek kijelölése tárgyában . . . . . I. 533

A m. kir. földművelésügyi miniszter és a m. kir. igazságügyminiszter 44.621/1917. F. M. sz. rendelete az ingatlanok forgalmáról 4.000/1917. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet végrehajtása tárgyában . . . . . I. 534

A m. kir. földművelésügyi miniszter 170.096/1917. F. M. számú rendelete az ingatlanok forgalmáról 4.000/1917. M. E. sz. a. kibocsátott rendelet 3. §-ában említett külön szerv alakítása s az ezzel kapcsolatos rendelkezések tárgyában . . . . . I. 541

A m. kir. minisztérium 4.950/1917. M. E. számú rendelete az ingatlanok forgalmáról szóló 4.000/1917. M. E. számú rendelet alkalmazása tárgyában . . . . . I. 542

A m. kir. földművelésügyi miniszter 170.385/1917. F. M. számú rendelete az Országos Ingatlanforgalmi Bizottság alakítása s az ezzel kapcsolatos rendelkezések tárgyában . . . . . I. 543

A m. kir. földművelésügyi miniszter 170.739/1917. F. M. számú rendelete az ingatlanok forgalmáról szóló 4.000/1917. M. E. számú rendelet hatályának kiterjesztése tárgyában . . . . . I. 544

A m. kir. földművelésügyi miniszter 51.978/1918. F. M. számú rendelete az Országos Ingatlanforgalmi Bizottság alakításáról szóló 170.385/1917. F. M. számú rendelet módosításáról . . . . . I. 545

A m. kir. minisztérium 2.240/1918. M. E. számú rendelete az ingatlanok forgalmáról szóló 4.000/1917. M. E. számú rendelet 2. §-ának kiegészítése tárgyában . . . . . I. 545

A m. kir. földművelésügyi miniszter 53.443/1918. F. M. számú rendelete az ingatlanok forgalmáról szóló 4.000/1917. M. E. számú rendelet hatályának további kiterjesztése tárgyában . . . . . I. 546

A m. kir. földművelésügyi miniszter 54.300/1918. F. M. számú rendelete az ingatlanok forgalmáról szóló 4.000/1917. M. E. rendelet hatályának Bács-Bodrog vármegyére kiterjesztése tárgyában . . . . . I. 547

- A m. kir. földművelésügyi miniszter 55.000/1918. F. M. számú rendelete az ingatlanok forgalmáról szóló 4.000/1917. M. E. számú rendelet hatályának — Budapest székesfővárost és Fiume várost és kerületet kivéve — az ország egész területére kiterjesztéséről . . . . . I. 548

Ipari kényszertársulások.

(L. Kényszertársulások létesítése.)

Jerkebárányok és négyévesnél fiatalabb anyajuhok levágásának tilalma.

- A m. kir. minisztérium 1.541/1918. M. E. számú rendelete a jerkebárányok és a négyévesnél fiatalabb anyajuhok levágásának tilalmáról . . . . . I. 551

Jövedelemadóról és vagyoadóról szóló törvény módosítása.

(L. Adóügyek.)

Juhfaggyú összegyűjtése és beszolgáltatása.

(L. Faggyú összegyűjtése és beszolgáltatása.)

Juhok forgalombahozatalának szabályozása.

- (L. Jerkebárányok levágásának tilalma. — Szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalombahozatala.)

Katonai felszerelési tárgyak jogellenes forgalmának korlátozása.

- A m. kir. belügyminiszter 114.619/1917. B. M. számú kö. - rendelete a katonai felszerelési tárgyak jogellenes forgalmának korlátozása tárgyában . . . . . I. 552

Katonai vágásokból származó állati beleket felosztó bizottság.

(L. Bélbizottság.)

Kátrány (nyers és lepárolt) maximális ára.

- A m. kir. minisztérium 148/1918. M. E. számú rendelete a nyers és lepárolt kőszénkátrányért a termelők által követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában . . . . . II. 42

Keményítő és keményítőtermékek maximális ára és szállítása.

- A m. kir. minisztérium 509/1918. M. E. számú rendelete a keményítőért és keményítőtermékekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról és az ily cikkek szállításához szükséges igazolványokról . . . . . I. 553

Kender és kendermag termelése és forgalombahozatala, kender és kenderanyaggal kevert fonalak és zsinegek forgalombahozatala.

- A m. kir. minisztérium 4.051/1917. M. E. sz. rendelete a kenderkőrő, a kikészített kender és a kenderkőc bejelentése, valamint a kikészített kender és kenderkőc forgalombahozatalának korlátozása tárgyában . . . . . I. 556

- A m. kir. minisztérium 4.670/1917. M. E. számú rendelete az 1917. évi kendertermelés tárgyában kiadott 1.679/1917. M. E. számú rendelettel megszbott ártöbbletről . . . . . I. 564

- A. m. kir. földművelésügyi miniszter 149.340/1917. számú rendelete a kendermag gyűjtése, eladása, vásárlása és a kendervetőmagért fizetendő ár megállapítása tárgyában . . . . . I. 565
- A. m. kir. kereskedelemügyi miniszter R. 26.609/1918. számú rendelete a bejelentett kenderfonalak és kötélvetőárúk eladása tárgyában . . . . . I. 566
- A. m. kir. földművelésügyi miniszter 177.941/1917. számú rendelete a kendervetőmagért fizetendő ár megállapító 149.340. 1917. F. M. számú rendeletben megállapított határidő meghosszabbításáról . . . . . I. 567
- A bejelentett kenderfonalakkól, valamint a kenderanyaggal vegyített fonalakkól, zsinegekből és kötélverő árukból vagy ezekből előállított árukból 1918. évi január 15-étől 1918. évi március 15-éig eladható mennyiségek . . . . . I. 567
- A. m. kir. minisztérium 1.828/1918. M. E. számú rendelete az 1919. évi vetéshez szükséges kendervetőmag termelésének és az 1918. évi termésű kendervetőmag forgalmának szabályozása tárgyában . . . . . I. 567
- A. m. kir. földművelésügyi miniszter 19.400/1918. számú rendelete a kendervetőmagért fizetendő ár megállapítása tárgyában . . . . . I. 571
- (L. még : Olajos magvak forgalombahozatala.)

Kereskedelmi jogi törvényelőkészítő bizottság.

- A. m. kir. igazságügyminiszter 36.300/1918. I. M. számú rendelete a kereskedelmi jogi törvényelőkészítő bizottság szervezetének és működésének szabályozása tárgyában . . . . . I. 573

Kényszerátvételések létesítése.

- A. m. kir. minisztérium 2.652/1918. M. E. számú rendelete a gyártó, feldolgozó és forgalombahozó iparokat érintő rendelkezésekről . . . . . I. 576
- A. m. kir. kereskedelemügyi miniszter 42.598/1918. számú rendelete az Ásványolajipari Szövetség megalakításáról . . . . . I. 85
- (L. még : Papír- és cellulóztermelés szabályozása.)

Képesítéshez kötött ipar gyakorlásának megkönnyítése.

- A. m. kir. minisztérium 542/1918. M. E. számú rendelete a képesítéshez kötött ipar gyakorlásának a szakképzett üzletvezető alkalmazása tekintetében a háború folytán szükségessé vált megkönnyítéséről . . . . . II. 3

Kévekötő aratógépek és aratógépszineg lefoglalása és forgalombahozatala. (L. Aratógépek és aratógépszineg lefoglalása és forgalombahozatala.)

Kézipodgyász vizsgálata körül követendő eljárás.

- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 106.973/1918. II. b. számú rendelete a kézipodgyász vizsgálata körül követendő eljárás tárgyában . . . . . II. 5

Kiegészítés ideiglenes meghosszabbítása.

1917. évi XVII. t.-cikk a kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyoknak az Ő felsége uralkodása alatt álló többi országokkal való ideiglenes szabályozása iránt 1917. november 18-án kötött szerződés becikkelyezéséről . . . . . I. 42

Kivándorlási ügyek.
(L. Utlevélügyek.)

Kiviteli tilalmak.

- A m. kir. minisztérium 226/1918. M. E. számú rendelete, mellyel több cikk kivitelének és átvitelének tilalma kiegészítették, illetve módosították. . . . . II. 7
- A m. kir. minisztérium 1.870/1918. M. E. számú rendelete a zsákok ki- és átvitelének szabályozásáról szóló 361/1915. M. E. és 1.802/1917. M. E. számú rendeletek módosítása tárgyában. . . . . II. 548
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 41.758/1918. IV. A. számú rendelete a németországi forgalomban szabaddá tett árúkról . . . . . II. 8

Konzervek (zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervek) maximális ára.

- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 108.900/1917. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, valamint ezeknek forgalombahozataláról . . . . . II. 10
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 2.519/1918. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, valamint ezeknek forgalombahozataláról szóló 108.900/1917. számú rendelet módosításáról . . . . . II. 17
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 68.864/1918. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában 2.519/1918. szám alatt közzétett rendeletnek módosításáról . . . . . II. 27
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 74.858. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról, valamint ezeknek forgalombahozataláról szóló 108.900/1917. és 2.519/1918. számú rendeletek módosításáról . . . . . II. 28
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter ad 74.858/1918. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervekért követelhető legmagasabb ár megállapításáról közzétett 74.858/1918. számú rendelet B. 21. pontjának pótlásáról . . . . . II. 37
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 107.052/1918. OKH. számú rendelete a zöldség-, főzelék- és gyümölcskonzervek fogyasztói maximális árának leszállítása tárgyában . . . . . II. 38
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 114.331/1918. számú távirati rendelete a nyári korai káposzta iparszerű beszállításának eltiltása tárgyában . . . . . II. 38
- (L. még : Zöldség, főzelék és gyümölcs forgalombahozatala és maximális ára.)

Költségvetési törvények.

1917. évi XIII. törvénycikk az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917. évi IX. t.-c. hatályának az 1918. évi február végéig való kiterjesztése tárgyában . . . . . II. 39
1918. évi törvénycikk az 1917/18. költségvetési év első négy hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szóló 1917. évi IX. t.-c. hatályának az 1917/18. költségvetési év végéig való kiterjesztése tárgyában . . . . . II. 40

Köszénkátrány (nyers és lepárolt) maximális ára.

- A m. kir. minisztérium 148/1918. M. E. számú rendelete a nyers és a lepárolt (desztillált) köszénkátrányért a termelők által követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában . . . . . II. 42

Közélelmezés biztosítására szükséges adatgyűjtés elrendelése.

A m. kir. minisztérium 1.210/1918. M. E. számú rendelete a közélelmezés biztosítása céljából szükséges adatgyűjtés elrendeléséről. . . . . II. 45

Közélelmezési kormánybiztosságok és bizottságok felállítására.

A m. kir. minisztérium 530/1918. M. E. számú rendelete közélelmezési kormánybiztosságok és közélelmezési bizottságok felállításáról. . . . . II. 48

Központok ellenőrzése.

A m. kir. minisztérium 4.308/1917. M. E. számú rendelete a háborús gazdasági központok kormányhatósági felügyeletéről és üzemvitelük ellenőrzéséről. . . . . II, 51

Közsükségleti cikkek forgalombahozatalánál előforduló visszaélések megállításáról.

(L. Árdrágító visszaélések megállításáról.)

Külföldi fizetési eszközök.

(L. Fizetési eszközök.)

Laboda maximális ára.

(L. Zöldség maximális ára.)

Lakásügyi Tanács.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 38.647/1918. számú rendelete az Országos Lakásügyi Tanács szervezetéről. . . . . II. 54

Lakbéremelések és lakbérfölmondások korlátozása.

A m. kir. minisztérium 4.180/1917. M. E. számú rendelete a lakás és egyéb helyiségek bérletére vonatkozó kivételes intézkedések újabb megállapításáról. . . . . II. 58

A m. kir. igazságügyminiszter és a m. kir. belügyminiszter 62.500/1917. I. M. számú rendelete a lakbérleti bizottságok és eljárásuk újabb szabályozása tárgyában. . . . . II. 80

Lánczkereskedelem megállítására irányuló rendelkezések.

(L. Árdrágító visszaélések megállításáról.)

Lentermelés szabályozása és len forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 2.606/1918. M. E. számú rendelete a lenkóró, a lenszalma és a kikészített len (tilolt len és lenkóc) bejelentése, valamint a kikészített len (tilolt len és lenkóc) forgalombahozatalának korlátozása tárgyában. . . . . II. 89

Leszerelésre vonatkozó intézkedések.

(L. Átmenetgazdaságra vonatkozó intézkedések.)

Lovak, szamarak és öszvérek levágásának és forgalmának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 2.161/1918. M. E. számú rendelete a lovak, szamarak és öszvérek levágásának, forgalmának és kivételének szabályozása tárgyában. . . . . II. 96

A m. kir. földművelésügyi miniszternek a 2.161/1918. M. E. számú rendeletének végrehajtása tárgyában a honvédelmi és az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszterekkel egyetértőleg kiadott 64.800/III. sz. rendelete. . . . . II. 98

Lucernamagkészletek lefoglalása.

A m. kir. minisztérium 4.601/1917. M. E. számú rendelete a lucernamagkészletek zár alá vételéről . . . . . II. 102

Magyar áruforgalmi iroda.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 22.521. számú rendelete a Magyar Áruforgalmi Iroda hatáskörének Ukrániára való kiterjesztése tárgyában . . . . . II. 105

A m. kir. minisztérium 2.130/1918. M. E. számú rendelete az Ukrániával vasuton lebonyolítandó áruforgalom szabályozása tárgyában . . . . . II. 105

■■■■ Makktermés lefoglalása és forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 4.458/1917. M. E. számú rendelete az 1917. évi bükk- és tölgymakktermés zár alá vételéről és forgalmának szabályozásáról . . . . . II. 107

A m. kir. minisztérium 4.458/1917. M. E. számú rendelete az 1917. évi bükk- és tölgymakktermés zár alá vételéről és forgalmának szabályozásáról . . . . . II. 107

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 9.700/1918. V. számú rendelete a makk postai szállításának korlátozása tárgyában. . . II. 109

Marhafaggyú összegyűjtése és beszolgáltatása.

(L. Faggyú összegyűjtése és beszolgáltatása.)

Marónátron forgalombahozatala.

(L. Szóda forgalombahozatala.)

Mezőgazdasági gépek részletfizetésre való vétele.

A m. kir. minisztérium 4.838/1917. M. E. számú rendelete a mezőgazdasági gépeknek részletfizetésre vételéről . . . . . II. 110

Mezőgazdasági ügyek.

A m. kir. minisztérium 4.795/1917. M. E. számú rendelete az 1918. évi mezőgazdasági munkák ügyében . . . . . II. 111

A m. kir. minisztérium 1.209/1918. M. E. számú rendelete a mezőgazdaságilag művelt ingatlanok haszonbérletének meghosszabbításáról . . . . . II. 111

A m. kir. minisztérium 2.208/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi várható termés adás-vételének tilalmáról és érvénytelenségéről, valamint az 1918. évi mezőgazdasági terméshöz volt egyes terményekre előleg nyújtásáról . . . . . II. 114

A m. kir. minisztérium 2.434/1918. M. E. számú rendelete a közös szérűhöz (rakadóhoz) szükséges területnek magánosoktól való igénybevétele tárgyában . . . . . II. 117

A m. kir. minisztérium 2.988/1918. M. E. számú rendelete a legelők, havasi legelők és kaszálók kellő kihasználásának biztosításáról . . . . . II. 118

Mogyoróbehozatal szabályozása.

(L. Füge- és mogyoróbehozatal szabályozása.)

Moratórium.

- A m. kir. pénzügyminiszter 7.779/1917. P. M. számú rendelete a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus 1-je előtti betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendelkezésben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912. évi LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 6%-os és 5%-os állami járadékkölcsön-kötvényekre (hetedik hadikölcsön) történő befizetésekre való igénybevehetése tárgyában . . . . . II. 122
- A m. kir. pénzügyminiszter 9.311/1917. P. M. számú rendelete a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél 1914. évi augusztus 1-je előtt betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendelkezésben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912. évi LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 6%-os állami járadékkölcsön és 5½%-os állami járadékkölcsön (hetedik hadikölcsön) kötvényeire történő befizetésekre való igénybevehetésére vonatkozólag kiadott 1917. évi 7.779/P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet kiegészítése tárgyában . . . . . II. 123
- A m. kir. minisztérium 5.053/1917. M. E. számú rendelete némely erdélyrészi adósokra nézve a moratóriumnak további meghosszabbítása tárgyában . . . . . II. 123
- A m. kir. igazságügyminiszter és a m. kir. pénzügyminiszter 67.000/1917. I. M. számú rendelete a Hunyad vármegye petrozsényi járásában fennállott moratórium feloldásáról . . . . . II. 124
- A m. kir. pénzügyminiszter 4.271/1918. P. M. számú rendelete a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily cégeknél a moratóriumfeloldó rendelkezésben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912. évi LXIII. t.-c. 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 5½%-os állami járadékkölcsönkötvényekre (nyolcadik hadikölcsön) történő befizetésekre való igénybevehetése tárgyában . . . . . II. 126
- A m. kir. pénzügyminiszter 5.373/1918. P. M. rendelete a betéti üzlettel foglalkozó intézeteknél és más ily cégeknél 1914. évi augusztus elseje előtti betéti könyvre elhelyezett, egyébként a moratóriumfeloldó rendelkezésben foglalt korlátozások alá eső betéteknek az 1912. LXIII. törvényeikk 17. §-a alapján kibocsátásra kerülő 5½%-os magyar állami járadékkölcsön (VIII. hadikölcsön) kötvényeire történő befizetésekre való igénybevehetésére vonatkozólag kiadott 4.271/1918. P. M. számú pénzügyminiszteri rendelet kiegészítése . . . . . II. 127
- A m. kir. minisztérium 3.108/1918. M. E. számú rendelete némely erdélyrészi adósokra nézve a moratóriumnak újabb meghosszabbítása tárgyában . . . . . II. 128
- (L. még: Peres eljárásra vonatkozó rendelkez. — Szabadalmi és védjegyjügyek.)
- Mosópor gyártása és forgalombahozatala.**
- (L. Szappan és mosópor gyártása és forgalombahozatala.)
- Nádtermés lefoglalása, takarmánynád maximális ára.**
- A m. kir. minisztérium 1.538/1918. M. E. számú rendelete a nádtermésnek zár alá vételéről, kisimeléséről és felhasználásáról, a takarmánynád közszükségleti célkra való igénybevételeiről és a takarmánynád legmagasabb árának megállapításáról . . . . . II. 129
- Németország felé irányuló forgalomban szabadá tett árúk.**
- A kereskedelemügyi miniszter 41.758/1918. IV. A. számú rendelete a németországi forgalomban szabadá tett árúkról . . . . . II. 8

Népruházati ügyek.

A m. kir. minisztérium 3.966/1917. M. E. sz. rendelete Népruházati Bizottság felállítása tárgyában	II. 135
A m. kir. minisztérium 980/1918. M. E. számú rendelete ruházati cikkeket beszerző részvénytársaság alapításáról	II. 139
A m. kir. minisztérium 1.120/1918. M. E. számú rendelete a ruházati ügyek intézéséről	II. 140
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a 21.546/VI. C. 1918. számú rendelete a ruházati ügyek intézéséről	II. 141

Nitrogéntartalmú anyagok lefoglalásáért járó térítés.

A m. kir. miniszter 9.682/1918. 20/b. eln. számú rendelete a hadicélokra igénybevett nitrogéntartalmú anyagok térítésének újabb megállapítása tárgyában	II. 143
---	---------

Növényi olajok forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 2.523/1917. M. E. sz. rendelete a repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj, mákolaj és egyéb növényi olajok forgalombahozatala tárgyában	II. 144
A m. kir. minisztérium 2.696/1918. M. E. számú rendelete a repceolaj, vadrepceolaj, lenmagolaj, kendermagolaj, gomborkaolaj, tökmagolaj, napraforgómagolaj, mákolaj és egyéb növényi olajok forgalombahozatala tárgyában	II. 153

Nyaralóhelyek árviszonyainak szabályozása.

[[(L. Fürdőhelyek árviszonyainak szabályozása.)

Nyaraló közönség élelmiszereinek szállítása.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 40.300/1918. IV. eln. számú rendelete a fürdőző és nyaraló közönség élelmiszereinek szállításához szükséges igazolványok kiszolgáltatása tárgyában	II. 160
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 50.000/1918. IV. d. számú rendelete utazóközönség által az ország határain túl vitt közszükségleti cikkek szállítási igazolványairól	II. 161
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter ad 50.000/1918. IV—d. O. K. H. számú rendelete utazóközönség által az ország határain túl vitt közszükségleti cikkek szállítási igazolványairól	II. 162

Nyers asztbesztkészletek forgalombahozatala és fölhasználása.

[[(L. Aszbesztkészletek forgalombahozatala és fölhasználása.)

Nyersolaj forgalmának és földolgozásának szabályozása.

(L. Ásványolaj és ásványolajtermékek termelése és forgalombahozatala.)

Nyul- és fácánvadászati tilalom meghosszabbítása.

A m. kir. minisztérium 3.128/ M. E. számú rendelete a nyulra és fácánra vonatkozó vadászati tilalmi idő kivételes meghosszabbítása tárgyában	II. 164
--	---------

Olaj forgalmának és feldolgozásának szabályozása.

(L. Ásványolaj és ásványolajtermékek termelése és forgalombahozatala.
— Növényi olajok foralombahozatala.)

Olajos magvak forgalmahozatala.

A m. kir. minisztérium 2.545/1917. M. E. számú rendelete egyes olajos magvaknak, ugymint napraforgómagnak, tökmagnak és vadrepce-magnak vámért való feldolgozása tárgyában . . . . II. 165

A m. kir. minisztérium 4.230/1917. M. E. számú rendelete a gomborkáért, lenmagért, kendermagért, tökmagért és napraforgómagért követelhető legmagasabb ár megállapításáról . . . II. 168.

A m. kir. minisztérium 4.231/1917. M. E. számú rendelete az 1917. évi gomborka-, lenmag-, kendermag-, tökmag-, napraforgómagtermésnek zár alá vétele, valamint egyéb olajos magvaknak forgalmahozataláról és az olajos magvaknak vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról II. 170

A m. kir. minisztérium 764/1918. M. E. sz. rendelete az 1918. évi termésből származó mezőgazdasági terményekért követelhető legmagasabb árakról. . . . . I. 339

A m. kir. minisztérium 2.694/1918. M. E. számú rendelete az 1918. évi káposztarepce-, réparepce-, vadrepce-, lenmag-, kendermag-, napraforgómag- és gomborkatermésnek közszükségleti célokra való igénybevételéről, valamint egyéb olajos magvaknak forgalmahozataláról és az olajosmagvaknak vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványokról II. 174

A m. kir. minisztérium 2.695/1918. M. E. számú rendelete egyes olajosmagvaknak, ugymint napraforgómagnak, tökmagnak és vadrepce-magnak vámért való feldolgozásáról . . . . . II. 178

(L. még : Kender és kendermag forgalmahozatala.)

Osztrák-magyar bank szabadalmának és az érme- és pénzrendszerre vonatkozó szerződésnek ideiglenes meghosszabbítása.

1917. XVIII. t.-c. az Osztrák-magyar Bank szabadalmának és az érme és pénzrendszerre vonatkozó szerződésnek ideiglenes meghosszabbításáról, valamint az ezekkel kapcsolatos ügyek rendezéséről . . . . . II. 182

Pamutárúk forgalmahozatala.

A m. kir. minisztérium 3.832/1917. M. E. sz. rendelete a pamutértcárnáért és a pamutalsófonálért követelhető legmagasabb ár megállapítása, továbbá a pamutból, lenből, kenderből vagy selyemből készült mindennemű cárnának a magyar szent korona országain kívül eső helyre történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában . . . . . II. 183

A m. kir. minisztérium 2.593/1917. M. E. számú rendelete a pamutszövetek, kötött vagy kötszövött pamutkelmék és az ezekből készült árúk, valamint a pamutból vagy felgyapjuból készült kötött és kötszövött árúk kötelező beszolgáltatása tárgyában II. 188

A m. kir. minisztérium 2.594/1917. M. E. számú rendelete a 2.593/1917. M. E. számú rendelet értelmében beszolgáltatandó pamutcikkek átvételi árának megállapítása tárgyában . . . . . II. 197

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 86.961/1917. K. M. számú rendelete a pamutfonalak, pamutszövetek, a kötött és kötszövött pamutárúk, valamint a pamut és felgyapjú szövött és kötött férfialóruha forgalmahozatalának és feldolgozásának korlátozásáról 3.790/1916. M. E. szám alatt kiadott rendelet újabb kiegészítése tárgyában. . . . . II. 211

Papir- és cellulóztermelés szabályozása, papíripari termékek árszabása.

A m. kir. minisztérium 4.980/1917. M. E. számú rendelete Papir-Bizottság alakítása tárgyában . . . . . II. 213

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 688/1918. számú rendelete a celluloze forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról	II. 215
A m. kir. minisztérium 613/1918. M. E. számú rendelete a cellulozét és papírt gyártó, feldolgozó és forgalombahozó iparokat érintő rendelkezésekről	II. 216
A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 12.713/1918. K. M. számú rendelete a celluloze- és papirgyári szövetség megalakításáról	II. 217
A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 25.926/1917. számú rendelete a celluloze forgalmának és feldolgozásának szabályozásáról szóló 688/1918. számú rendelet módosítása tárgyában	II. 221
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 26.264/1918. VI. C. sz. rendelete a celluloze- és papirgyári szövetség megalakításáról szóló 12.731/1918. K. M. számú rendelet módosítása tárgyában.	II. 222
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 42.601/1918. VI. C. számú rendelete a papiripari félkész- és késztermékek áráira vonatkozó, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1918. évi május hó 31-én kelt 42.601/1918. számú rendeletével jóváhagyott ár-szabás	II. 222

Papírfonal és papírsineg forgalombahozatala.

(L. Fonópapir forgalombahozatala.)

Paprika forgalombahozatala.

A m. kir. minisztérium 322/1917. M. E. számú rendelete a paprika forgalombahozatalának újabb szabályozásáról	II. 227
Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 91.000/1918. VII. számú rendelete magánfogyasztók paprikával való ellátásának szabályozásáról	II. 234

Peres eljárásra vonatkozó rendeletek.

A m. kir. minisztérium 4.050/1917. M. E. sz. rendelete a polgári perrendtartásban megállapított értékhatárok felemeléséről	II. 235
A m. kir. minisztérium 5.051/1917. M. E. számú rendelete a köz- és magánalkalmazottak fizetésére vezetett végrehajtás alól mentesített legkisebb összegek felemeléséről	II. 404
A m. kir. minisztérium 5.052/1917. M. E. számú rendelete a váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések újabb kiegészítése tárgyában.	II. 236
A m. kir. minisztérium 1.273/1918. M. E. számú rendelete a váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések újabb kiegészítése tárgyában	II. 237
A m. kir. minisztérium 2.727/1918. M. E. számú rendelete a váltókra, kereskedelmi utalványokra és közraktári jegyekre vonatkozó kivételes intézkedések újabb kiegészítése tárgyában	II. 239

Petroleum forgalombahozatala.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 27.363/1918. VI. C. számú rendelete a világító kőolaj forgalmának szabályozásáról	I. 70
--	-------

Postára (postai szállításra), táviróra és telefonra vonatkozó rendeletek.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 68.292/V. 1917. számú rendelete az élelmiszerek postaiállításának korlátozása tárgyában	II. 241
--	---------

- A m. kir. minisztérium 4.208/1917. M. E. számú rendelete a postai távirdai és távbeszélőforgalom ellenőrzéséről kiadott 5.478/1914. M. E. számú rendelet módosításáról . . . . . II. 242
- A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 17.986/1917. számú rendelete a 76.593/1915. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet kiterjesztéséről . . . . . II. 243
- A m. kir. minisztérium 1.563/1918. M. E. számú rendelete egyes cikkek postai szállításának korlátozásáról és ezen korlátozás betartásának ellenőrzéséről . . . . . II. 243
- A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 15.814/1918. számú körrendelete a határszéli vármegyékbe szóló élelmiszer- és egyéb tiltott tartalmú postai csomagok ellenőrzése tárgyában . . . . . II. 245
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 75.011/1918. II. számú rendelete a postai csempézet ellenőrzéséről . . . . . II. 248
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 92.119/1918. számú rendelete a gyanús postai küldemények igénybevételének sürgősségéről . . . . . II. 250
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 41.212/1918. számú rendelete a postai küldemények, a táviratok és a távolsági távbeszélgetések után háborús pótdíjak szedése tárgyában . . . . . II. 250
- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 49.518/1918. számú rendelete a háborús pótdíjakról szóló 41.212. számú rendelet kiegészítése tárgyában . . . . . II. 253
- (L. még : Tábori postai levelezőlapok gyártásának eltiltása.)

Pótkávé (cikória) forgalombahozatala és maximális ára.

- A m. kir. minisztérium 669/1918. M. E. számú rendelete a cikóriáért követelhető legmagasabb ár újabb megállapításáról . . . . . II. 255
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 90.718/1918. O. K. H. számú rendelete a pótkávé forgalombahozatala tárgyában kibocsátott 2.001/1917. M. E. számú rendelet egyes rendelkezéseinek kiegészítéséről, és módosításáról . . . . . II. 257

Prémbőrök forgalmának korlátozása.

- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 29.347/1918. M. E. számú rendelete a prémbőrök forgalmának korlátozása tárgyában . . . . . II. 259
- A kereskedelemügyi miniszter 33.099/1918. VI. C. számú rendelete a prémbőrök forgalmának korlátozása tárgyában kiadott 29.347/1918. VI. C. számú rendelet kiegészítéséről . . . . . II. 259

Repeemag forgalombahozatala.

(L. Olajos magvak forgalombahozatala.)

Retorziós rendelet.

- A m. kir. kereskedelemügyi miniszter és a pénzügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnökök 75.156/1917. K. M. számú rendelete a pénz- és értékpapírelvonási tilalom alól Románia területének egy részére nézve kivétel engedélyezéséről . . . . . II. 261

Részvénytársaságok és szövetkezetek közgyűlésének idejére, mérlegére és nyereségére vonatkozó rendeletek.

- A m. kir. minisztérium 4.421/1917. M. E. számú rendelete a részvénytársaságok és a szövetkezetek közgyűlésének idejéről, a mérleg készítéséről és a nyereség felosztásáról szóló 269/1916. M. E. számú rendelet 3. §-ában foglalt rendelkezések hatályának megszüntése tárgyában . . . . . II. 262

- A m. kir. minisztérium 897/1918. M. E. számú rendelete a részvénytársaságok és szövethkezetek nyereségének felosztásáról . . . II. 262
- A m. kir. minisztérium 1.578/1918. M. E. számú rendelete a hadiszerek előállításáról és a hadiszerek előállítására szolgáló anyagoknak beszerzésével foglalkozó részvénytársaságok és szövethkezetek mérlegének és az arról szóló felügyelő bizottsági jelentésnek, vagy az abban foglalt adatoknak közzététele tárgyában . . . II. 264

Ruházati cikkek szállítása Ausztriába és Bosznia-Hercegovinába.

- A m. kir. kereskedelemügyi miniszter R. 75.361/1917. számú rendelete a ruházati cikkekhez előírt szállítási igazolványok kérelmezése tárgyában . . . II. 266

Ruházati ügyek.

(L. Népruházati ügyek.)

Sertéshizlalás feltételei, sertés és sertéstermékek forgalomba hozatala, maximális ára.

- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 94.900/1917. számú rendelete a leölt sertésnek és mindennemű sertéstermékeknek igazolvány mellett leendő szállításáról szóló 3.685. 1917. M. E. számú rendelet végrehajtása tárgyában . . . II. 267
- A m. kir. minisztériumnak 4.465/1917. M. E. számú rendelete a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élősertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról . . . II. 29
- A m. kir. minisztérium 4.782/1917. M. E. számú rendelete a sertés és a sertéstermékek forgalmának szabályozásáról . . . II. 273
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter 140.000 1917. O. K. H. számú rendelete a sertéshizlalás nyilvántartása és ellenőrzése tárgyában . . . II. 275
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 145.570/1917. számú rendelete a katonaség (honvédség) részére egyes katonai intézmények és alakulatok részéről közvetlenül eszközölt sertésvásárlások tárgyában . . . II. 278
- A m. kir. minisztérium 191/1918. M. E. számú rendelete a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élő sertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 4.465/1917. M. E. számú rendelet módosítása tárgyában . . . II. 278
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 56.974/1918. számú rendelete az ipari hizlaláshoz szükséges sovány sertésállomány felajánlása és igénybevétele tárgyában . . . II. 279
- A m. kir. minisztérium 1.249/1918. M. E. számú rendelete a sertésvágás korlátozásáról, valamint az élősertésekért és a sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapításáról szóló 4.465/1917. M. E. számú rendelet módosítása tárgyában . . . II. 280
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 37.000/1918. számú körrendelete élő sertések belföldi forgalmának szabályozása tárgyában . . . II. 281
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 79.500/1918. számú rendelete az ipari hizlalásra alkalmas sovány sertések igénybevételéről . . . II. 282
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 40.904/1918. számú rendelete továbbtartási célokat szolgáló sertések szállításának engedélyezéséről . . . II. 285
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 250.400/1918. VI. a. számú rendelete a sovány sertések igénybevételéről szóló 79.500/1918. O. K. H. számú rendelet hatályon kívül való helyezéséről . . . II. 285

A m. kir. minisztérium 2.952/1918. M. E. számú rendelete a sertéshizlalásról és a sertések, valamint a sertéstermékek forgalmának szabályozásáról	II. 286
A m. kir. földművelésügyi miniszter 105.600/1918. F. M. számú rendelete a sertéshizlalás feltételeiről	II. 288
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 253.638/1918. számú rendelete a sertéshús és a marhahús feldolgozásának korlátozása tárgyában	II. 292
A m. kir. földművelésügyi miniszter 107.850/1918. szám. XIII—I. oszt. rendelete a sertéshizlalások tárgyában	II. 293

Sörgyártásra vonatkozó rendeletek.

A m. kir. minisztérium 3.293/1917. M. E. számú rendelete a sörlé cukormérőfokának megállapításáról, valamint sörfőzés céljaira méz beszerzésének és felhasználásának eltiltásáról, végül a sörfőzdék mézkészletének igénybevételéről	II. 295
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 129.067/1917. O. K. H. számú rendelete az árpának sör- és malátagyártás céljára való felhasználása tárgyában	II. 297

Szabadalmi ügyek.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 94.718/1917. IV. B. számú rendelete a találmányi szabadalmakról szóló 1895. évi XXXVII. t.-c. 45. §-ában megállapított évi díjak fizetési határidejének meghosszabbítása tárgyában	II. 300
A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 45.379/1918. számú rendelete a találmányi szabadalmakról szóló 1895. évi XXXVII. t.-c. 45. §-ában megállapított évi díjak fizetési határidejének meghosszabbítása tárgyában	II. 300

Szamarak, öszvérek forgalmának szabályozása.

(L. Lovak forgalmának szabályozása.)

Szappan és mosópor gyártása és forgalombahozatala.

Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság 5.633/1918. szám alatt kiadott rendelkezései a pipereszappanok gyártása és forgalombahozatala tárgyában	II. 302
Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság elnökének 7.957/1918. számú rendelete a homoknak a hadimosószappan töltőanyagként való használata tárgyában	II. 303
Az Olaj- és Zsiradékügyi Bizottság elnökének 8.100/1918. számú rendelete a mosópor ára és forgalombahozatala tárgyában	II. 303

Szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 4.563/1917. M. E. számú rendelete szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának szabályozása és hatósági szervezet útján lebonyolítása tárgyában	II. 305
A m. kir. földművelésügyi miniszter 1917. évi 77.000. számú rendelete szarvasmarhák, juhok és kecskék forgalmának szabályozása és hatósági szervezet útján való lebonyolítása tárgyában	II. 307
A m. kir. minisztérium 938/1918. M. E. számú rendelete szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában	II. 313
A m. kir. földművelésügyi miniszter 63.000/1918. III/4. számú rendelete a szarvasmarhák és juhok adásvételi forgalmának korlátozása tárgyában	II. 314

- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 77.000/1918. O. K. H. számú rendelete a lóolt szarvasmarhának, juhnak és kecskének vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában . . . . . II. 323
- A m. kir. földművelésügyi miniszter 6.732/1918. IV-1. F. M. számú körrendelete, a három évnél fiatalabb üszők és tehenek vasuton való szállítása és levágása tárgyában kiadott 5.700. 1918. F. M. számú rendelet hatályon kívül helyezéséről . . . . . II. 342
- (L. még Jerkebárányok levágásának tilalma.)

Szállítási igazolványok.

(L. Baromfi és baromfitermékek. — Burgonya. — Cellulóze. — Cipóárúk. — Cirokszakál. — Csalántermékek. — Cserzőanyagok. — Dió és dióbél. — Enyvbőr. — Fa és faszén. — Gyertya. — Gyógyszerek. — Keményítő és keményítőtermékek. — Kender, kenderkóc, kenderkóró. — Len. — Nővényi olajok. — Nyaraló közönség élelmiszereinek szállítása. — Olajok magvak. — Pamutárúk. — Paprika. — Ruházati cikkek. — Sertések és sertés-termékek. — Szarvasmarhák, juhok és kecskék. — Szén. — Takarmányozási célra szolgáló termékek. — Tej és tejtermékek. — Tengericsira. — Törköly. — Ujságpapír. — Vad és vadhús. — Vöröshagyma. — Zöldség, főzelék és gyümölcs. — Zsákok.)

Szárnyasok forgalombahozatalának szabályozása.

(L. Baromfi forgalombahozatalának szabályozása.)

Személyszállító géperejű járművek és üzemanyagaik beszerzésének korlátozása.

(L. Autóbilok.)

Szesz és szeszitalok termelése és forgalombahozatala.

- A m. kir. pénzügyminiszter 112.400/1917. számú rendelete a fogyasztási adó alá eső szeszfőzdek üzemének az 1917/1918. évi termelési időszakban való korlátozása tárgyában . . . . . II. 325
- A m. kir. pénzügyminiszter 112.500/1917. számú rendelete a szesz eladási módja és a kincstárnak a szesz eladási árában való részesedése tárgyában. . . . . II. 329
- A m. kir. pénzügyminiszter 133.327. számú hirdetménye a gyümölcspálinkafőzés tárgyában . . . . . II. 333
- A m. kir. pénzügyminiszter 158.802/1917. számú rendelete a gyümölcspálinkafőzés tárgyában . . . . . II. 334
- A m. kir. pénzügyminiszter 147.200/1917. számú rendelete a megadózott szesz forgalmának és árának megállapítása tárgyában . . . . . II. 336
- A m. kir. pénzügyminiszter 164.700/1917. számú rendelete a denaturált szesz forgalmának és árának megállapítása tárgyában . . . . . II. 341
- A m. kir. minisztérium 2.309/1918. M. E. számú rendelete a gyümölcsből való szesztermelés korlátozása tárgyában kiadott 3.060/1917. M. E. számú rendelet módosításáról. . . . . II. 342
- A m. kir. minisztérium 261/1918. M. E. számú rendelete a burgonya szesztermelésre való felhasználásának eltiltása tárgyában . . . . . I. 141
- A m. kir. pénzügyminiszter 70.500. számú hirdetménye a zárolt szesz-készletekből rumkészítési célokra kiutalt szesz-mennyiség szétosztása tárgyában . . . . . II. 343
- A m. kir. pénzügyminiszter 98.807/1918. P. M. számú rendelete a gyümölcspálinka főzéséről . . . . . II. 346
- (L. még Bortermelési adó.)

Szénellátás biztosítása, tüzelőanyagokkal való takarékoskodás.

- A m. kir. minisztérium 4.280/M. E. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékoskodás tárgyában 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról . . . . . II. 349
- A m. kir. minisztérium 4.971/1917. M. E. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékoskodásról szóló 3.382/1917. M. E. számú rendelet alól kivétel megállapításáról . . . . . II. 350
- A m. kir. minisztérium 4.956/1917. M. E. számú rendelete a szénügyek intézésére kormánybiztos kirendeléséről . . . . . II. 350
- A szénügyek kormánybiztosának 320/1918. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékoskodás tárgyában . . . . . II. 532
- A szénügyek kormánybiztosának 321/1918. számú rendelete a szén, brikett és kokszt forgalombahozatala tárgyában . . . . . II. 353
- A szénügyek kormánybiztosának 1.185/1918. Sz. K. számú rendelete a szén, brikett és kokszt forgalombahozataláról 321/1918. szám alatt kiadott szénkormánybiztosi rendelet módosítása tárgyában . . . . . II. 360
- A szénügyek kormánybiztosának 1.600/1918. számú rendelete a szén, brikett és kokszt forgalombahozatala, felhasználása és a láncolatos kereskedelem megakadályozása tárgyában . . . . . II. 360
- A szénügyek kormánybiztosának 1.700/1918. számú rendelete a magyar királyi minisztériumnak a Budapest székesfőváros területén házi fűtési célokra szolgáló szén, kokszt és brikett felosztásának szabályozására vonatkozó 3.059/1917. M. E. számú rendeletének kiegészítése tárgyában . . . . . II. 361
- A szénügyek kormánybiztosának 2.300/1918. számú rendelete a tüzelőanyagokkal való takarékoskodás tárgyában 3.382/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról . . . . . II. 362
- A szénügyek kormánybiztosának 3.000/1918. számú rendelete a gőzüzemű vasuti vállalatok üzemében képződő szénpernye kötelező gyűjtése, felhasználása és forgalombahozatala tárgyában . . . . . II. 363
- A szénügyek kormánybiztosának 3.300/1918. számú rendelete a Budapest székesfőváros területén levő fűtési és főzési, valamint a kisipari célokra szolgáló tüzelőanyag (szén, kokszt, brikett és tűzifa) készletek összeírása tárgyában . . . . . II. 364
- A szénügyek kormánybiztosának 2.062/1918. számú rendelete a szénnek házhoz szállítása tárgyában . . . . . II. 365
- A m. kir. minisztérium 2.279/1918. M. E. számú rendelete a tőzeglápok kitermelése és igénybevétele tárgyában . . . . . II. 366
- A szénügyek kormánybiztosának 3.900/1918. számú rendelete a Magyar Szent Korona Országainak területére vízi úton érkező szén-, brikett- és kokszt mennyiségek nyilvántartása tárgyában . . . . . II. 369
- A szénügyek kormánybiztosának 3.830/1918. számú rendelete az Országos Szénbizottság által szedhető közvetítési díjra vonatkozó 2.686/1917. M. E. számú rendeletnek módosítása tárgyában . . . . . II. 370

(L. még : Fa és faszén termelése és forgalombahozatala.)

Szilvára és szilvatermékekre vonatkozó rendeletek.

- A m. kir. minisztérium 3.776/1917. M. E. számú rendelete az 1917/18. gazdasági év folyamán termelendő aszalt szilvának és szilvaíznek zár alá vételéről . . . . . II. 371
- A m. kir. minisztérium 4.531/1917. M. E. számú rendelete a 3.776/1917. M. E. számú rendelet kiegészítéséről és az aszalt szilva és szilvaíz legmagasabb árának meghatározásáról . . . . . II. 372

- A m. kir. minisztérium 2.998/1918. M. E. számú rendelete a szilváért, szilvakészítményekért és szilvacéfréért követelhető legmagasabb árak megállapítása tárgyában kiadott 2.946/1917. M. E. számú rendelet módosításáról . . . . . II. 374

Szociálpolitika.

- A m. kir. minisztérium 4.790/1917. M. E. számú rendelete az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosítását szabályozó rendelkezések kiegészítéséről és módosításáról . . . . . II. 376

- A m. kir. állami munkásbiztosítási hivatal 13.101/1917. számú rendelete a m. kir. minisztérium által az ipari és kereskedelmi alkalmazottak betegség és baleset esetére való biztosítását szabályozó rendelkezések kiegészítéséről és módosításáról 4.790. 1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet végrehajtása tárgyában . . . . . II. 396

- A m. kir. minisztérium 5.051/1917. M. E. számú rendelete a köz- és magánalkalmazottak fizetésére, nyugdíjára vagy egyéb szolgálati járandóságaira vezetett végrehajtás alól mentesített legkisebb összegek felemeléséről . . . . . II. 404

- A m. kir. minisztérium 1.790/1918. M. E. számú rendelete az 1907. évi XIX. t.-c. alapján működő munkásbiztosító pénztárak önkormányzati szerveinek kinevezés útján való megalakítása és kiegészítése tárgyában . . . . . II. 406

- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 3.232/1918. eln. számú rendelete a szegényebb néposztálynak az élelmiszerek elosztásánál nyújtandó előnyökről . . . . . II. 406

(L. még: Hadiszolgáltatások. — Laktbéremelés korlátozása. — Népruházati ügyek.)

Szóda (ammoniakszóda, kristálysóda és marónátron) forgalombahozatala.

- A m. kir. minisztérium 1.536/1918. M. E. számú rendelete az ammoniakszóda, a kristálysóda és a marónátron forgalombahozatalának szabályozásáról kiadott 2.039/1917. M. E. sz. rendelet kiegészítő részét képező „Jegyzék“ módosításáról . . . . . II. 408

Szövetkezetek közgyűlésére stb.-re vonatkozó rendeletek.

(L. Részvénytársaságok közgyűlésére stb.-re vonatkozó rendeletek.)

Szörök forgalombahozatala.

- A m. kir. minisztérium 307/1918. M. E. számú rendelete az állati szőrfélék forgalombahozatalának korlátozása és legmagasabb árának megállapítása tárgyában 1.337/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet kiegészítéséről . . . . . II. 412

Takarmányozási célra szolgáló termékek forgalombahozatala.

- A m. kir. minisztérium 3.881/1917. M. E. számú rendelete a takarmányrépáért követelhető legmagasabb ár megállapításáról és a takarmányrépa forgalombahozatalának szabályozásáról . . . . . II. 414

- A m. kir. földművelésügyi miniszter 134.600/1917. számú rendelete a szűles takarmányból és alomszalmákból gazdasági értékességét emén visszatartható mennyiségek, valamint az igénybevett (rekvirált) takarmány- és alomkészletek átvételi árának megállapítása tárgyában . . . . . II. 416

- A m. kir. minisztérium 4.461/1917. M. E. számú rendelete a lóbab és a takarmányborsó állati takarmányozásra való felhasználásának eltiltása tárgyában . . . . . II. 418

- A m. kir. minisztérium 4.549/1917. M. E. számú rendelete a korpa és takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalombahozását szabályozó rendeletek módosításáról és kiegészítéséről . . . . . II. 419

- A m. kir. minisztérium 968/1918. M. E. számú rendelete mindenemű széna és szalma, valamint minden egyéb szélas- és tömegtakarmányféléknek vasúton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában . . . . . II. 421
- A m. kir. földművelésügyi miniszter 6.732/1918. IV—1. F. M. számú körrendelete a három évnél fiatalabb üszök és tehének vasúton való szállítása és levágása tárgyában kiadott 5.700/1918. F. M. sz. rendelet hatályon kívül helyezése . . . . . II. 422
- A m. kir. minisztérium 3.129/1918. M. E. számú rendelete a szalastakarmányért (szénáért), szalmáért, tengeriszárért és tengerifosztásért követelhető legmagasabb árak megállapításáról . . . . . II. 423
- A m. kir. minisztérium 3.139/1918. M. E. számú rendelete a korpa és takarmányozási célokra szolgáló egyéb ipari termékek és hulladékok forgalombahozásának szabályozásáról . . . . . II. 424
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 72.000/1918. számú rendelete a tehenészetek abraktakarmány-szükségletének biztosítása iránt . . . . . II. 434
- (L. még: Hüvelyesek. — Lucernamagkészletek lefoglalása. — Nádtermés lefoglalása, takarmánynád maximális ára.)

Tarhonya és száraz tészta teermelése, forgalombahozatala és maximális ára.

- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 55.700/1918. O. K. H. számú rendelete a tarhonya és a száraz tészta előállításáról, forgalombahozataláról és legmagasabb árának megállapításáról . . . . . II. 436

Tábori postai levelezőlapok gyártásának eltiltása.

- A m. kir. minisztérium 2.607/1918. M. E. számú rendelete a nem postai kiadású tábori postai levelezőlapok előállításának és forgalombahozatalának eltiltásáról. . . . . II. 438

Tej és tejtermékek forgalombahozatala.

- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 95.000/1917. számú rendelete a tehéntejből és juhtejből készült termékeknek igazolvány mellett leendő szállításáról szóló 3.687. 1917. M. E. sz. rendelet végrehajtása tárgyában . . . . . II. 439
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 62.000. VII/1917. számú rendelete a székesfővárosba érkező tej fölosztása tárgyában . . . . . II. 440
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter ad 102.000/VII. 1917. számú rendelete a városokba és nagyobb községekbe érkező tej fölosztása tárgyában . . . . . II. 442
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 130.000/1917. számú rendelete a tehéntejért követelhető legmagasabb árak újbóli megállapításáról . . . . . II. 447
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 26.000/1918. számú rendelete a tehéntejből készülő vaj, túró és sajt legmagasabb árának újbóli megállapításáról. . . . . II. 448
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 28.599/I. c. 1918. számú hirdetménye . . . . . II. 451
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 70.100/1918. számú rendelete a juhtejből készült sajt legmagasabb árának újbóli megállapításáról. . . . . II. 451
- Az Országos Közélelmezési Hivatal vezető m. kir. miniszter 72.000/1918. számú rendelete a tehenészetek abraktakarmány-szükségletének biztosítása iránt . . . . . II. 434

Tengeri termelése és forgalombahozatala.

(L. Gabonaellátás biztosítása.)

Tengericsira és tengeriolaj termelése és forgalombahozatala.

- A m. kir. minisztérium 4.352/1917. M. E. számú rendelete a tengericsira kivonásáról és forgalombahozataláról, valamint a tengeriolaj előállításáról és forgalombahozataláról . . . . . II. 456
- A m. kir. földművelésügyi minisztérium 148.109/1917. F. M. eln. számú rendelete a nyers tengerinek csíráatlanított tengeriből készült örleményekkel a 4.352/1917. M. E. számú rendelet értelmében való kicserélése tárgyában . . . . . II. 468

Textilügyekre vonatkozó beadványok címzése.

(L. Bőr- és textilügyekre vonatkozó beadványok címzése.)

Tojásra vonatkozó rendeletek.

- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter hirdetményei a tojásarak tárgyában . . . . . II. 471
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 107.457. számú rendelete a konzervált tojáskészletek igénybevétele iránt . . . . . II. 474
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 70.400/1918. számú rendelete a konzervált tojáskészletek kötelező bejelentéséről . . . . . II. 475
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 70.900/1918. számú rendelete a tojáskonzerválás ideiglenes beszüntetése iránt . . . . . II. 476
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 71.500/1918. számú körrendelete a tojás forgalmának korlátozása tárgyában . . . . . II. 476

Törköly lefoglalása és forgalmának szabályozása.

- A m. kir. minisztérium 4.457/1917. M. E. számú rendelete a szőlő- és borókatörkölynek zár alá vételéről és forgalmának szabályozásáról. . . . . II. 478

Törökországba irányuló postacsomagforgalom.

- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 67.539/1917. számú rendelete a Törökországba szülő postacsomagok felvételének korlátozásáról. . . . . II. 480

Törvényelőkészítő bizottság.

(L. Kereskedelmi jogi törvényelőkészítő bizottság.)

Tüzelőanyagokkal való takarékoskodás.

- (L. Fa- és faszénkészletek forgalombahozatala. — Erdőkre vonatkozó jogszabályok. — Szénellátás biztosítása.)

Új időszámítás.

- A m. kir. minisztérium 1.021/1918. M. E. számú rendelete, az 1918. évi április hó 1-től az 1918. évi szeptember hó 29-ig alkalmazandó új időszámításról . . . . . II. 482
- A m. kir. minisztérium 1.221/1918. M. E. számú rendelete a nyári időszámítás életbeléptetéséről szóló 1.021/1918. M. E. számú minisztériumi rendelet megváltoztatása tárgyában. . . . II. 483

Ujságpapír fölhasználásának korlátozása.

A m. kir. minisztérium 896/1918. M. E. számú rendelete a nem rotációs ujságpapír forgalmának és felhasználásának korlátozásáról. . . . . II. 484

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter 31.038/1918. számú rendelete a rotációs ujságpapír forgalmának szabályozásáról 1.177/1917. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosítása tárgyában . . . . . II. 487

Ukrániába irányuló forgalom.
(L. Magyar érforgalmi iroda.)

Utlevelügyek.

A m. kir. minisztérium 4.433/1917. M. E. számú rendelete az utlevélkötelezettség elrendeléséről szóló 285/1915. M. E. szám alatt kiadott rendelet módosításáról . . . . . II. 488

A m. kir. miniszter 10.560/1918. XII—a. B. M. számú körrendelete a Törökországba való utazásoknak a budapesti török főkonzulátusnál való előzetes bejelentése tárgyában . . . . . II. 488

A m. kir. minisztérium 6.001/M. E. számú rendelete a hadköteles férfiszemélyek kivándorlásának megtiltásáról . . . . . II. 489

Vad és vadhus forgalombahozatala.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 97.439/1917. számú rendelete a Vadforgalmi Iroda szervezése s a vadszükséglet biztosítása tárgyában . . . . . II. 490

A m. kir. minisztérium 4.836/1917. M. E. számú rendelete az élő és lelőtt (leölt) vad és vadhus forgalmának szabályozása tárgyában kiadott 3.683/1917. M. E. számú rendelet módosításáról . . . . . II. 492

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető miniszter 142.172. számú rendelete a vadszükséglet biztosításának újabb szabályozása tárgyában . . . . . II. 492

Vadászati tilalom.

(L. Nyul- és fácánvadászati tilalom meghosszabbítása.)

Vasanyagok forgalmának szabályozása.

A m. kir. minisztérium 4.434/1917. M. E. számú rendelete a vasanyagok forgalmának szabályozásáról szóló 465/1917. M. E. számú rendelet újabb módosítása tárgyában . . . . . II. 493

A m. kir. minisztérium 3.142/1918. M. E. számú rendelete a nyersvas, a vasfélgyártmányok és a hengerelt vas készáruk tájékoztató árának meghatározása tárgyában . . . . . II. 494

(L. még Fémek lefoglalása.)

Vámügyi intézkedések.

1917: XX. törvényeik a külkereskedelmi és külforgalmi viszonyok ideiglenes rendezéséről szóló 1916. évi XLI. t.-c. rendelkezéseinek az 1918. évre való kiterjesztéséről. . . . . II. 499

A m. kir. minisztérium 177/1918. M. E. számú rendelete a Bulgáriával való kereskedelmi és forgalmi viszonyok ideiglenes rendezése tárgyában . . . . . II. 499

A m. kir. pénzügyminiszter 3021/P. M. számú körrendelete a m. kir. fővámigazgatóhoz, valamennyi m. kir. pénzügyigazgató-sághoz és vámhivatalhoz a svájci frank egyéb fizetési eszközeinek aranyvámfizetés helyett való elfogadása tárgyában . . . . . II. 500

Vöröshagyma forgalombahozatala.

- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 118.140/1918. számú rendelete a vöröshagyma forgalmának szabályozása tárgyában . . . . . II. 501
- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 118.187/1918. számú rendelete a vöröshagyma forgalmának közzététele tárgyában . . . . . II. 502

Zöldség, főzelék és gyümölcs forgalombahozatala s maximális ára.

- Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 94.950/1917. számú rendelete a Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság hatáskörének kiterjesztése tárgyában . . . . . II. 503
- Az Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 58/Ib. 1917. számú hirdetménye a Zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1917. évi október hó 16-ától 31-ig. . . . . II. 504
- A Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 63/Ib. 1917. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1917. évi november hó 1-étől 30-ig . . . . . II. 506
- Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 66/Ib. — 1917. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1917. évi december hó 1-től 31-ig . . . . . II. 508
- Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 69/Ib. 1917. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi január hó 1-étől 31-ig . . . . . II. 510
- Országos Zöldség-, Főzelék- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 70/Ib. 1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi február hó 1-étől 28-áig . . . . . II. 512
- A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 71/Ib. 1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi márczius hó 1-étől 31-éig . . . . . II. 513
- A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 73/Ib. 1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi április hó 1-étől április hó 30-áig . . . . . II. 515
- A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 74/Ib. 1918. sz. póthirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi április hó 16-ától április hó 30-áig . . . . . II. 517
- A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 75/Ib. 1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. május hó 1-től május hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról . . . . . II. 518
- A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 76/1918. Ib. sz. póthirdetménye a labodáért 1918. évi május hó 1-étől bezárólag május hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról . . . . . II. 520
- A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 78/1918. Ib. sz. hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi május 16-tól május 31-ig követelhető legmagasabb árakról . . . . . II. 520
- A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 79/1918. Ib. számú póthirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcstermé-

nyekért 1918. évi május hó 20-tól május hó 31-ig követelhető legmagasabb árakról	II. 522
A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 80/1918. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi június hó 1-től június hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról	II. 523
A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 81/1918. számú póthirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi június hó 1-től június hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról	II. 526
Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 84/1918. Ib. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi június hó 16-tól június hó 30-ig követelhető legmagasabb árakról	II. 527
A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 86/1918. I.b. sz. hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi július hó 1-től július hó 15-ig, illetöleg a termelök által 1918. évi június hó 29-től július hó 13-ig követelhető legmagasabb árakról	II. 530
A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 88/1918. Ib. sz. hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi július hó 16-tól július hó 31-ig, illetöleg a termelök által 1918. évi július hó 14-től július hó 29-ig követelhető legmagasabb árakról	II. 532
A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 89/1918. Ib. számú hirdetménye a zöldség-, főzelék- és gyümölcsterményekért 1918. évi augusztus hó 1-től augusztus hó 15-ig, illetöleg a termelök által 1918. évi július hó 30-tól augusztus hó 13-ig követelhető legmagasabb árakról	II. 536
A Zöldség- és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 72/1918. VII. Ib. sz. hirdetménye a labodáért követelhető legmagasabb árakról 1918. évi március hó 15-étől 31-éig	II. 539
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 88.000/1918. O. K. H. számú rendelete a zöldség- és gyümölcsfélék szállítási igazolványai tárgyában	II. 539
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 74.338/1918. XI. számú körrendelete egyes szükségleti cikkeknek biztosítása céljából köthető termelési szerzödésekrol.	II. 540
A m. kir. minisztérium 2.202/1918. M. E. számú rendelete a zöldség, főzelékfélék és gyümölcs vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában	II. 542
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 111.000/1918. O. K. H. számú rendelete a zöldség, főzelékfélék és gyümölcs vasuton, hajón vagy gépkocsin történő szállításához szükséges igazolványok tárgyában	II. 543
A Zöldség és Gyümölcsforgalmi Intézöbizottság 87/1918. Ib. számú hirdetménye a májusi répáért 1918. évi július hó 10-től július hó 15-ig követelhető legmagasabb árakról	II. 547
(L. még: Hűvelyes termények forgalombahozatala. — Konzervek maximális ára. — Vöröshagyma forgalombahozatala.)	
Zsákok földolgozásának és forgalombahozatalának szabályozása.	
A m. kir. minisztérium 3.100/1917. M. E. számú rendelete új és használt zsákok földolgozásának és forgalombahozatalának korlátozása tárgyában	II. 548
Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. miniszter 148.058/1917. számú rendelete a használt zsákok térítési árának megállapításáról	II. 554

- A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 16.758/1918. VI. C. számú rendelete zsákkészletek bejelentése tárgyában . . . . . II. 554
- A m. kir. minisztérium 1.870/1918. M. E. számú rendelete a zsákok ki- és átvitelének szabályozásáról szóló 361/1915. M. E. és 1.802/1917. M. E. számú rendeletek módosítása tárgyában . . II. 555

Zsiresereakció.

- Az Országos Közélelmészeti Hivatal vezető m. kir. miniszter 255.000./1918. VI. számú rendelete a gabonacsereakció céljára rendelkezésre bocsájtott ipari cikkeknek a hadsereg zsirszükségletének fedezésére való értékesítése tárgyában . . . . . I. 426

Zsírfigókészülékek felállítása.

- A m. kir. minisztérium 983/1918. M. E. számú rendelete zsírfigó-készülékek felállításáról . . . . . II. 556

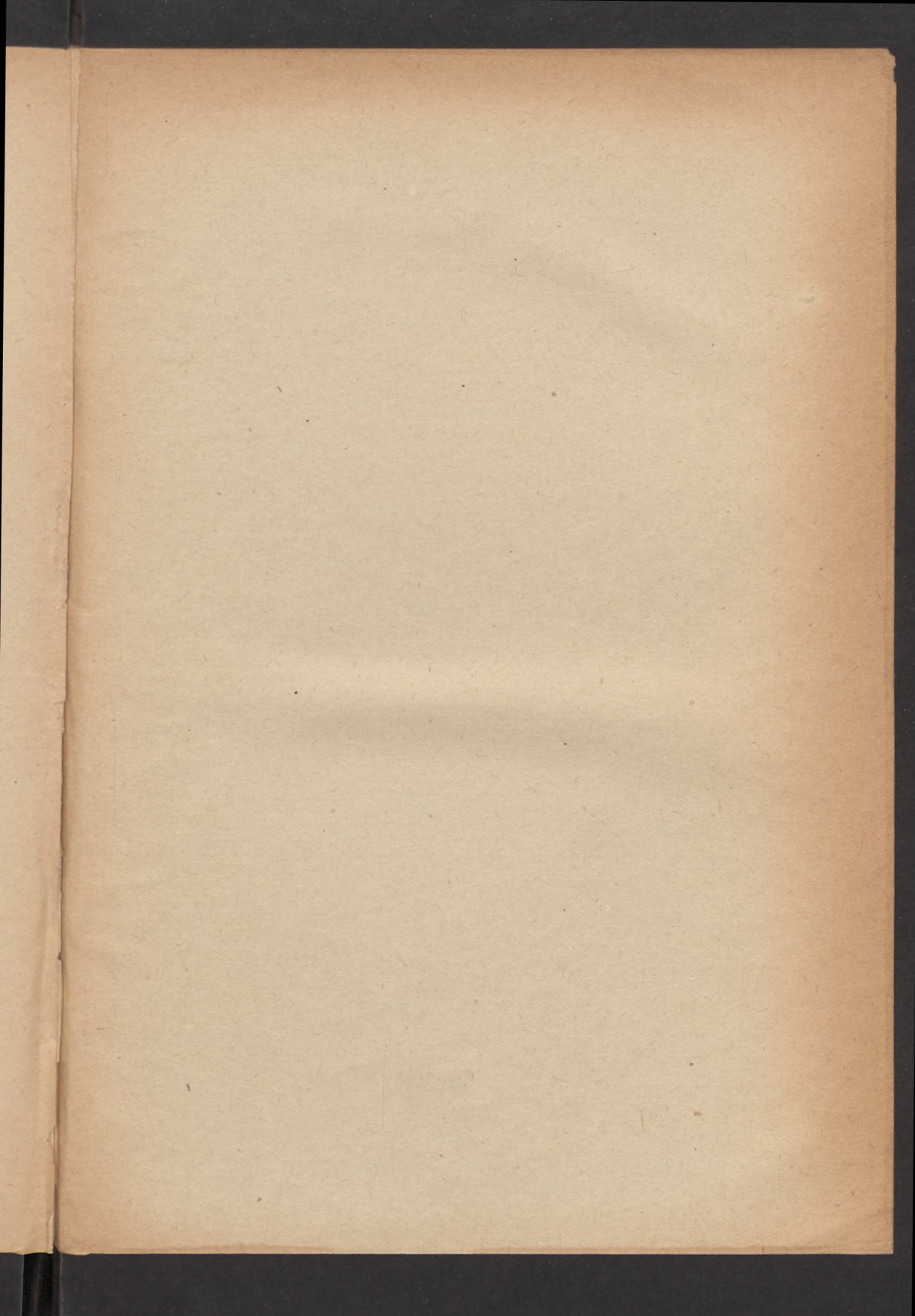
Zsírfigasztás korlátozása.

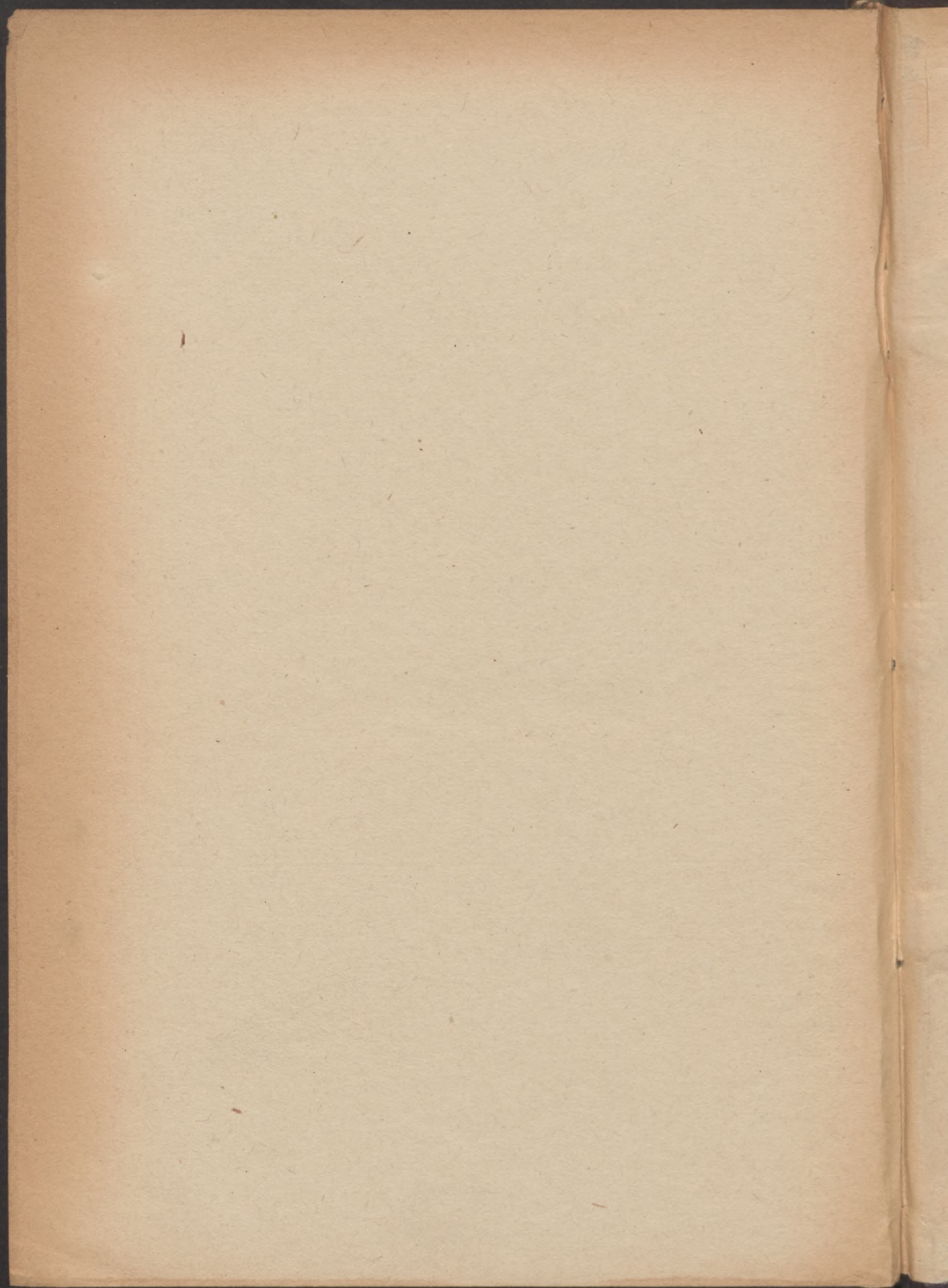
- A m. kir. minisztérium 3.682/1917. M. E. számú rendelete a zsírfigasztás korlátozásáról . . . . . II. 559
- Az Országos Közélelmészeti Hivatal vezető m. kir. miniszter 89.000/1918. VI. számú rendelete a zsírból és szalonnából, valamint általában az emberi élvezetre alkalmas zsiradékából vagy olajból fogyasztható mennyiség újabb megállapításáról . . . . . II. 560

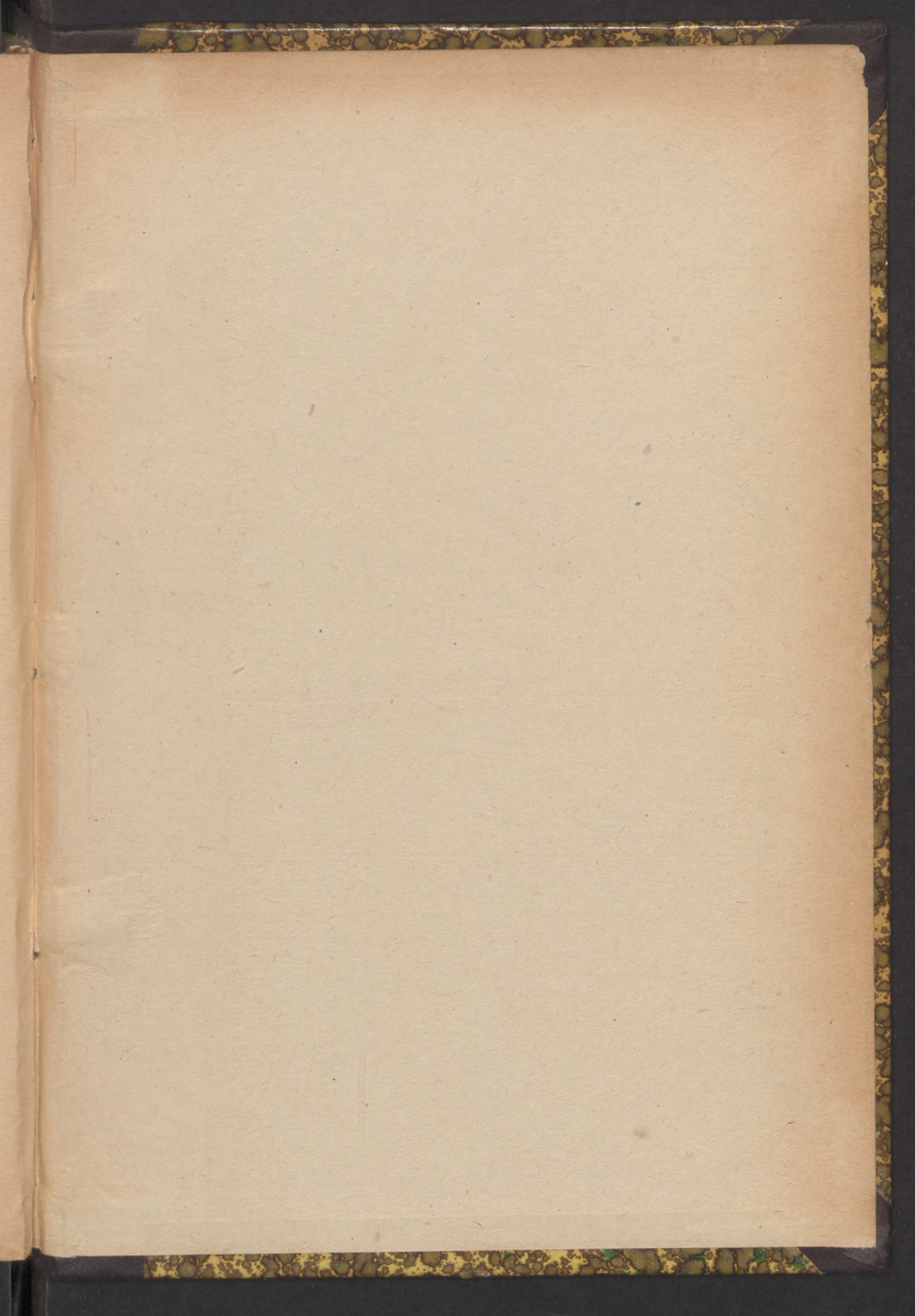
Zsír forgalombahozatala és maximális ára.

(L. Sertéshizlalás föltételei.)

15729

A magy.
vámpolitikai
központ
Kiadványai

36

N. M.